

Bu dosyada 16.679 Türkçe maddenin (sözcük maddesi) Kırmanca karşılığı var. Bu Türkçe maddelerin 11.551'i madde başı, 5128'i ise bunlardan üretilen ve birkaç sözcükten oluşan alt maddelerdir.

TÜRKÇE-KIRMANCCA (ZAZACA) SÖZLÜK (Kombîyayîşê 1-34.)

FERHENGÊ TIRKÎ-KIRMANCKÎ (ZAZAKÎ)

Vate Çalışma Grubu

Grûba Xebate ya Vateyî

Genişletilmiş beşinci basım

Çapa pancine ya hîrakerdîye

Basıma Hazırlayanlar/Amadekarê çape: M. Malmîsanij, Mehmet Uzun, J. Îhsan Espar

ÖNSÖZ

Kürtçenin lehçelerinden olan Kırmanca (Zazaca), bu lehçeyi konuşanlarca yöreden yöreye Kırmancki, Kırdki, Zazaki ve Dımılı/Dımılki gibi değişik adlarla adlandırılmaktadır.

Kırmanca bugüne dek az yazılmış ve yazı dili gelişmemiştir. Son yıllarda bu lehçede yazanlar nispeten artmakta ise de bunlar genellikle kendi yörelerinde hatta kendi köylerinde konuşulan Kırmanca ile yazmaktadırlar. Oysaki yazı dili, giderek ortak formların kullanılması ve aşamalı bir biçimde standartlaşmaya gidilmesini gerektirmektedir. Bunun sağlanması ise ancak ciddi ve uzun vadeli çalışmalarla mümkündür. Bir grup Kırmanc (Zaza) tarafından 1996'da İsveç'te başlatılıp İsveç, Almanya, Diyarbakir, Dêrsim ve Çewlîg'de sürdürülen Kırmanca Toplantıları'nda bu lehçenin yazım kuralları ve terminolojisi üzerinde çalışmalar yapılarak bu alanda önemli adımlar atıldı. Bugüne dek **otuz dört** Kırmanca Toplantısı yapıldı. Toplantılara katılanların adları, geldikleri yöre ve katıldıkları toplantı sayısı şöyledir:

Tekîn Agacik (Erzingan) (4)
Nadîre Guntaş Aldatmaz (Dêrsim) (10)
Nefîce Altun (Pasûr) (13)
Şukrî Atîk (Gimgim) (1)
Polat Aydın (Çêrmûge) (16)
Saît Aydogmuş (Pîran) (1)
Osman Aytar (Sêwregi) (2)
Serdar Bedirxan (Pîran) (17)
Yildiray Beyazgul (Gimgim) (6)
Aydın Bîngol (Gimgim) (15)
Îbrahîm Bîngol (Gimgim) (12)
Nureddîn Celalî (Çewlîg) (16)
Îrfan Çelîk (Pasûr) (1)
Munzur Çem (Dêrsim) (26)
Hûmanê Çîyan (Depe) (2)
Memo Darêz (Bongilan) (3)
Zulkuf Demirtaş (Pali) (12)
Haydar Diljen (Sêwregi) (28)
Ehmedê Dirihî (Çewlîg) (11)
Nîhat Elî (Sêwregi) (3)
J. Îhsan Espar (Pîran) (33)
Nevzat Gedîk (Gimgim) (1)
Huseyîn Girit (Erzingan) (1)

Cemîl Gundogan (Dêrsim) (3)
Deniz Gunduz (Gimgim) (16)
Neymetullah Gunduz (Gêl) (1)
Ronya Îlbasmiş (Sêwregi) (2)
Lerzan Jandîl (Gimgim) (6)
Doxan Karasu (Çewlîg) (16)
Wisif Kaymak (Pîran) (11)
Elîf Kiliç (Dêrsim) (2)
Ehmed Kirkan (Sêwregi) (8)
Çeko Kocadag (Gimgim) (9)
Huseyîn Kulu (Dêrsim) (21)
Seyîdxan Kurij (Çewlîg) (26)
Roşan Lezgîn (Licê) (9)
M. Malmîsanij (Pîran) (34)
Selîm Mûrat (Pali) (34)
Mehmud Nêşite (Licê) (17)
Hamdî Ozyurt (Gimgim) (4)
Cemal Pîranij (Pîran) (11)
Wisif Pîrbav (Dêrsim) (1)
Robîn Rewşen (Licê) (3)
Ugur Sermîyan (Dêrsim) (4)
Kamer Soylemez (Dêrsim) (4)
Mehmet Taş (Dêrsim) (16)
Kazim Temurlenk (Dêrsim) (2)
Îshak Tepe (Modan/Motkan) (3)
Harun Turgut (Pali) (3)
Şukrî Urgun (Hêni) (17)
Muzafer Xeylanij (Pali) (14)
Pinar Yıldız (Licê) (5)
Weysel Yıldızhan (Çêrmûge) (3)
Suleyman Yılmaz (Pîran) (4)
Orhan Zoypayij (Çewlîg) (1)

Görüldüğü gibi toplantılara katılanlar, Bongilan, Çewlîg, Çêrmûge, Depe, Dêrsim, Erzingan, Gêl, Gimgim, Hêni, Licê, Modan/Motkan, Pali, Pasûr, Pîran, Sêwregi gibi Kirmancca konuşulan farklı yörelerden gelmektedirler.

Bazı yazarlar da bazı toplantılarda tartışılan sözcüklerle ilgili önerilerini e-mail aracılığıyla toplantıya göndererek katkıda bulunmuşlardır. Bu yazarların geldikleri yöre ve önerilerini sundukları toplantı sayısı da şöyledir:

Nureddîn Celalî (Çewlîg) (2)
Munzur Çem (Dêrsim) (1)
Deniz Gunduz (Gimgim) (3)
Çeko Kocadag (Gimgim) (1)
W. K. Merdimîn (Çewlîg) (5)
Seîd Verroj (Pîran) (2)

Bu toplantılara katılan grup, Stockholm'de **Vate** adında Kirmancca bir kültür dergisi de yayımlamaya başladı. Halen İstanbul'da yayımını sürdürmekte olan bu derginin bugüne dek **altmış beş** sayısı yayımlandı.

Elinizdeki sözlük, bölgesel Kırmancayı aşip standart yazı dilini oluşturmak için yapılan ilk çalışmanın ürünü olup ileride yapılacak olan çalışmalarla daha da geliştirilecektir. Sağlıklı bir gelişme için okuyucunun öneri ve eleştirilerini bekliyoruz.

Vate Çalışma Grubu
16 Ekim 2020

ELİNİZDEKİ SÖZLÜKLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Bu sözlük, 1996'dan beri yapılan Kırmanca (Zazaca) Toplantıları'nda ele alınan sözcükleri içermektedir. Sözlüğün Kırmanca (Zazaca) kısmında, Kırmanca sözcüklerin yazı dilinde kullanılmak üzere önerilen biçimleri yer almaktadır. Sözcük seçimi yapılırken sözcüğün kökeni, kullanılış yaygınlığı, deforme olup olmayışı, diğer lehçe ve dillerdeki kullanılış biçimleri vb. özellikler gözönünde bulundurulmuştur. Örneğin Kırmancada, "karınca" anlamında yöreden yöreye şu farklı sözcükler kullanılmaktadır:

morcela, mercueli, merjêlû, merjueli, miclewri, miclol, miclor, micmewl, mijlewreki, mijlewri, mijloki, mijloli, mijlor, mijloreki, mijlori, mijlowri, mijmewle, mijmewli, muloçike, milorçike, mircolike, mîyercila, mocla, mojela, mojla, mojle, molcela, molcila, moncle, morceli, morcila, morzela, muejla, muercela, muerceli, muleçike, muloçike.

Bunlar, aynı sözcüğün farklı söyleniş biçimleri olduklarından, yani aynı kökenden geldiklerinden yazı dilinde kullanılmak üzere bir tanesinin seçilmesi uygun görülmüştür. Kırmanca Toplantısı'nda bunlardan "morcela" sözcüğü seçildiği için, Türkçe "karınca" sözcüğünün karşısında bu ve bunun eril formu olan "morcele" sözcüğü yer almaktadır.

2. Eğer Türkçe bir sözcüğün karşılığı olarak Kırmancada aynı kökenden gelmeyen ama aynı anlama gelen sözcükler kullanılıyorsa, bu eşanlamlı sözcüklerden tespit edilebilenlerin tümüne yer verilmiştir. Örneğin, "burun" karşılığında Kırmancada "pirnike", "zincî", "kepuge" ve "vinî" sözcükleri kullanılmaktadır. Bunlardan biri seçilmemiş, hepsi yazılmıştır.

Daha önce belirtildiği gibi, seçilen sözcükler, üzerinde tartışılıp tespit edilen sözcüklerdir. Örneğin, "kurtulma" karşılığında "xelisîyayîş", "filitîyayîş", "qedîyayîş", "xelasbîyayîş", "raxelisîyayîş" sözcükleri yazılmıştır. Oysaki bir de aynı anlama gelen "reyayîş" sözcüğü vardır. "Kurtulma" karşılığı olarak "reyayîş" sözcüğünün de yazılması gerekirken Kırmanca Toplantıları'nda bu sözcük henüz ele alınmadığından şimdilik buna yer verilmemiştir. İlerde yapılacak olan toplantılarda üzerinde durulduğu zaman sözlüğün yeni baskısına bu da eklenecektir. Bu husus, yazılmamış olan diğer eşanlamlı sözcükler için de geçerlidir.

3. Diğer sözlüğümüz olan Kırmanca (Zazaca)-Türkçe Sözlük'te ise sözcüklerin farklı söyleniş biçimlerinden tespit edilebilenlerin tümüne yer verilmiş ve "b." kısaltmasıyla yazı dilinde kullanılmak üzere seçilen forma göndermede bulunulmuştur. Örneğin, yukarıda değinilenlerden "karınca" karşılığı olarak kullanılan *mercueli, merjêlû, merjueli, miclewri, miclol, miclor, micmewl, mijlewreki, mijlewri, mijloki, mijloli, mijlor, mijloreki, mijlori, mijlowri, mijmewle, mijmewli, muloçike, milorçike, mircolike, mîyercila, mocla, mojela, mojla, mojle, molcela, molcila, moncle, morceli, morcila, morzela, muejla, muercela, muerceli, muleçike, muloçike* formlarından her biri ayrı ayrı yazılıp karşılıklarına "b. morcela" diye yazılarak "morcela"ya göndermede bulunulmuştur.

4. Kırmancanın standartlaşmasında bir adım olabileceği için, isteyenlerin yararlanabilmeleri amacıyla ilk **otuz dört** toplantıda tespit edilen sözcükler burada bir araya getirilmiştir. Sözlükte devlet, ülke, il ve ilçe adları gibi bazı özel adlara da yer verilmiştir. Bununla, Kırmanca yazarların bu adları aynı biçimde yazmalarına yardımcı olunması amaçlanmıştır.

5. Kırmancadaki eril sözcüklerin yanına (n), dişil sözcüklerin yanına (m) yazılmıştır. Bazı Kırmanca sözcüklerden sonra virgül konup "-e" (veya "-ye") yazılmıştır. Bu "-e" (veya "-

ye”) sonekinden önce gelen sözcük eril formuyla yazılıdır, sözkonusu sözcük “-e” sonekini alınca dişil formuna girer. Örneğin “yazar: nuştox, -e”. Buradaki “nuştox” sözcüğü erkek yazar anlamına gelir, “-e” sonekini alınca “nuştoxe” olur ve “kadın yazar” anlamına gelir. Belirtelim ki bazı yörelerin dilinde dişil sözcükler bu “-e” yerine “-i” almakta, bazı yörelerde ise “-e” ve “-i” soneki bulunmamaktadır. Örneğin “qeleme” (kalem) yerine “qelemi” veya “qelem” de denmektedir.

6. Kırmanccada bazı sözcükler her zaman çoğul biçimiyle kullanılmaktadırlar. Böylesi sözcüklerin yanına çoğul olduklarını belirtmek için (zh) kısaltması konmuştur. “Bıyık(lar): zimbêlî (zh)” gibi.

7. Kırmanccada mastar eki “-ene” veya “-iş”/“-yîş”tir. Örneğin “kerdene”/“kerdiş” (yapmak); “dayene”/“dayîş” (vermek). Bu formlar yöreden yöreye değişmekle birlikte isim olarak da kullanılırlar. Yani “kerdene” ve “kerdiş” yapma; “dayene” ve “dayîş” verme anlamında da kullanılırlar. Bu sözlükte, ayırımı kolaylaştırmak için “-ene” ekini alan formlar mastar, “-iş”/“-yîş” ekini alanlar ise isim sayılmıştır. Dolayısıyla bu sözcükler elinizdeki sözlükte şöyle yazılmıştır:

yapma: kerdiş (n)

yapmak: kerdene

8. Kırmanccada, konuşma dilinde, bazı sözcükler bir yörede eril olarak kullanılırken diğer bir yörede dişil olarak kullanılabilirler. Kırmancca Toplantıları’nda, bunlardan biri yazı dilinde kullanılmak için seçilmiştir. Örneğin, kürsü anlamına gelen “kursî” sözcüğü bazı yörelerde eril, bazı yörelerde ise dişil olarak kullanılmaktadır. Kırmancca Toplantısı’nda, bu sözcüğün yazı dilinde eril olarak kullanılması uygun görülmüş, dolayısıyla sözcük sözlükte şöyle yazılmıştır.

kürsü: kursî (n)

9. Yazılışları aynı olup anlamları veya dilbilgisindeki fonksiyonları bakımından ayrı olan sözcükler, Romen rakamlarıyla numaralandırılmıştır. Örneğin:

yüz-I: se

yüz-II: 1)rî (n), surot (n) 2)ser (n)

10. Bazen tekrardan kaçınmak için aynı anlama gelen sözcük ya da cümleler arasına bir eğik çizgi (/) konmuştur. Örnek:

Hoş geldin. (Ti bi xeyr ameyî/ameya.)

Bu şu anlama gelir: Hem “Ti bi xeyr ameyî” hem de “Ti bi xeyr ameya” cümlesi “Hoş geldin” anlamında kullanılır. Cümlenin tümünün tekrarlanmaması için sadece farklılık gösteren sondaki “ameyî” ve “ameya” sözcükleri arasına eğik çizgi konmuştur.

Başka bir örnek:

akarsu kıyısı: verê royî/robarî/çemî

Burada ise “verê royî”, “verê robarî”, “verê çemî” Türkçede “akarsu kıyısı” anlamına gelir. “Verê” sözcüğünü üç kez tekrarlamamak için eğik çizgi kullanılmıştır.

Bazen de tekrardan kaçınmak için değil, sadece aynı anlama geldiklerini belirtmek için iki sözcük veya cümle arasına eğik çizgi konmuştur. Örnek:

Baş göz üstüne. (Serî-çiman ser./Sere û çiman ser.)

KISALTMALAR/KILMNUŞTEYÎ

(b) biewnî, nîyade	bak
(bs) bestox	bağlaç
(cg) cografya	coğrafya
(ed) edat	ilgeç, edat

(huq.) huqûq	hukuk
(m) makî	dişil
(mat) matematîk	matematik
(n) nêrî	eril
(nm) name	ad, isim
(pd) peyedat	artedat (postposition)
(pr) prefîks	önek
(s) sifet	sıfat
(sf) suffîks	sonek
(sn) sînema	sinema
(TE) Teknolojîyê Enformasyonî	Enformasyon Teknolojisi
(ûsn) û sey nînan	vb. (ve benzerleri)
(vr) veredat	önedat (préposition)
(z) zemîr	adıl, zamir
(zh) zafhûmar	çoğul
(zr) zerfe	belirteç, zarf

TÛRKÇE-KIRMANCCA (ZAZACA) SÖZLÛK FERHENGÊ TIRKÎ-KIRMANCKÎ (ZAZAKÎ)

AAA

aba: eba (m)

abayı yakmak: bengînê/bengîna ... bîyene, bengîyê/bengîya ... bîyene

abajur: abajûr (n)

abani (bir tür beyaz kumaş): ebanî (n)

abanma: çepqîyayîş (n)

-nin üzerine abanma: xo ... ser daritiş

abanmak: çepqîyayene

-nin üzerine abanmak: xo ... ser daritene

abartı: mubalexax (m), pîlkerdiş (n), partavkerdiş (n)

abartıcı: mubalexaker, -e; pîlker, -e

abartıcılık: mubalexakerîye (m)

abartılı: bimubalexax

abartılma: ameyîşmubalexakerdiş (n)

abartılmak: ameyene mubalexakerdene

abartısız: bê mubalexax

abartma: mubalexakerdiş (n), pîlkerdiş (n), partavkerdiş (n)

abartmak: mubalexax kerdene, pîl kerdene, partav kerdene

Bu herif her şeyi abartıyor. (No mêrik her çîyê keno pîl.)

Abaza: abxaz, -e; abaza, -ye

Abazaca: abxazkî (m); abazakî (m)

abıhayat: awa heyatî (m)

abd: b. kul

abdal: evdal (n), şeker (n), dewrêşek (n), budela, -ye

abdallık: evdalîye (m), evdalî (m), dewrêşîye (m), budelayîye (m)

abdest: destmaj (n), awdest (n), ondaz (n)

abdest bozulma: destmaşîkîyayîş (n)
abdest bozulmak: destmaj şîkîyayene
büyük abdest: destawa pîle (m)
küçük abdest: destawe (m), destawa şenike (m)
küçük abdest bozma: destawekerdiş (n), destaweverdayîş (n), awerişnayîş (n)
küçük abdest bozmak: destawe kerdene, destawe deverdayene, awe rişnayene
abdestbozan: mele (n), pepik (n), marê zereyî (n)
abdesthane: b. **yüznumara**
abdestli: bidestmaj, -e; biawdest, -e, biondaz, -e; destmaj ra, awdest ra, onday ra
abdestsiz: bêdestmaj, -e; bêawdest, -e
abdestsiz olmak: bêdestmaj bîyene
abdestsizlik: bêdestmajîye (m), bêdestmajî (m)
abes: 1)(akla ve gerçeğe aykırı) tewş, -e; teberkî, -ye 2)veng ra, veng-veng; tal, tal-tal; fuzûlî
abes kaçmak: fuzûlî bîyene
abesle iştigal etmek: wextê xo veng vîyarnayene, wextê xo tal vîyarnayene
abide: abîde (m)
Abidjan: Abîdjan (n)
abla: ete (m), etike (m), ate (m), atike (m); wake (m), waye (m), wayike (m), guçe (m), ûçe (m), heke (m), aba, waya pîle (m)
abla (hitap hali): etê, etikê, atê, atikê; wakê, wayê, wayikê, guçê, ûçê, hekê, aba
ablacık: wakile (m)
ablacığım (hitap hali): wakilê (m)
ablalık: etîye (m), etêyî (m), etikî (m), etikîye (m), atêyî (m), atikî (m), atikîye (m); wakêyî (m), wakîye (m), wayêyî (m), wayîye (m), wayêtî (m), wayikêyî (m); guçêyî (m), abayî (m), ûçêyî (m), hekêyî (m)
abluka: dorpêç (n), dorûvergirewtîş (n), derûdormegirewtîş (n), abluka (m), muhasere (n)
abluka altında kalmak: dorpêçî de mendene, abluka de mendene, muhasere de mendene
abluka altında olmak: dorpêçî de bîyene, abluka de bîyene, muhasere bîyene
abluka altında tutmak: dorpêç domnayene, abluka domnayene, muhasere domnayene
abluka etmek: dorpêç kerdene, abluka kerdene, muhasere kerdene, gewe girewtene, gewe ci nayene
ablukaya almak: b. **abluka etmek**
ablukayı kaldırmak: dorpêç wedaritene, dorpêç wedardayene, dorpêç wedarnayene, dorpêç hewa nayene, dorpêç hewa dayene; abluka wedaritene, abluka wedardayene, abluka wedarnayene, abluka hewa nayene, abluka hewa dayene; muhasere wedaritene, muhasere hewa nayene, muhasere hewa dayene
ablukayı yarmak: dorpêç şeqnayene, dorpêç ver kerdene, abluka şeqnayene, abluka ver kerdene, muhasere şeqnayene, muhasere ver kerdene
abone: abone (m, n)
abone bağlantısı: pagirêdayîşê aboneyan (n), pabestîşê aboneyan (n)
abone etmek: abone kerdene
abone iptali: betalkerdişê aboneyan (n)
abone işleri daire başkanlığı: serekîya dayîreyê karanê aboneyîye
abone işleri şube müdürlüğü: mudirîya beşê karanê aboneyîye
Abone Kimlik Modülü (SIM): Modulê Nasnameyê Aboneyî (SIM)
abone olmak: abone bîyene
abone tahakkuk şefliği: serkarîya tehequqê aboneyîye
abonelik: aboneyîye (m), aboneyî (m), abonetîye (m)
abonelik iptali: betalkerdişê aboneyîye (n)

abonman: abonman (n)
abra: ebre (n), dara (m)
abstre: razber, -e; abstre, -ye; mucered, -e
Abu Dabi: Ebû Dabî
Abuja: Abuja (m)
abus: 1)b. **asık surat** 2)b. **asık suratlı**
acaba: 1)gelo 2)tirêm, tirê, derê 3)eceba
acar: 1)çêr, -e; camêrd (n), mêrxas, -e; egît, -e; babaegît (n), ganêr, -e 2)b. **güçlü, becerikli, çevik** 3)b. **yeni**
acayıp: xam, -e; tewş, -e; temaşe, -ye; temaşa (m), ecayîb, -e; ecêb, -e; mixêr, -e; edetan ra vete, edetan ra vetî, edetan ra veta, edetan ra teber
acayıbine gitmek: ... rê xam ameyene, ... rê tewş ameyene, ... rê temaşe ameyene, ... rê ecêb ameyene
acayıp bir biçimde: tewşkî, tewşkanî, ecayîbane
acayıp bir şekilde: b. **acayıp bir biçimde**
acayıpleşme: tewşbîyayîş (n), temaşebîyayîş (n)
ecayîbbîyayîş (n), ecêbbîyayîş (n), mixêrbîyayîş (n)
acayıpleşmek: tewş bîyene, temaşe bîyene
ecayîb bîyene, ecêb bîyene, mixêr bîyene
acayıpleştirme: tewşkerdiş (n), ecayîbkerdiş (n)
ecêbkerdiş (n), mixêrkerdiş (n)
acayıpleştirmek: tewş kerdene, ecayîb kerdene
ecêb kerdene, mixêr kerdene
acayıplik: tewşîye (m), tewşî (m), temaşeyîye (m), ecayîbîye (m), mixêrîye (m)
Accra: Akkra (m)
acele: leze (m), ecele (n), teqeze (n)
acele acele: lezabez, ecele ecele
acele etmek: leze kerdene, teqeze kerdene, ecele kerdene
acele ile: lezkanî, bi ecele
“Acelen ne?”, “Senin sıran mı?” anlamında zamansız bir şey yapana hitaben söylenen bir söz: Leza to ya?
aceleye gelmek: bi lezabez kerdene, bi lezabez viraştene, bi ecele kerdene, bi ecele viraştene, ecele ra kerdene
aceleye getirmek: lezabez ra kerdene, lezabez ra viraştene, ecele ra kerdene
aceleci: lezok, -e; teqezeker, -e; eceleker, -e
acelecilik: lezokî (m), ecelekerîye (m)
aceleleştirme: dayîşecelekerdiş (n)
aceleleştirmek: dayene acelekerdene
acemi: xeşîm, -e; xam, -e; ecemî, -ye
acemilik: xeşîmî (m), xeşîmîye (m); xamî (m), xamîye (m); ecemîyîye (m), ecemîtî (m)
acı: 1)tal, -e; cal, -e 2)tuj, -e; tun, -e; guz, -e; guzin, -e 3)dej (n)
acı çekmek: dej antene
acı duymak: dej antene
acı görmüş: dejdîyayox, -e; dejantox, -e
acı kavak: b. **dağ kavağı**
acı söz: vateyo dejdayox (n), qısaya dejdayoxe (m), qala dejdayoxe (m), qala tale (m), qala cale (m)
acı su: awa tale (m), awa cale (m)
acı tatlı: hol-xirab, rind-xirab
acı vermek: dej dayene

acıasını çekmek: dejê ... antene

acıasını çıkarmak: heyfê ... girewtene, heyf girewtene

acıklı: b. **üzüntülü, üzücü**

acıkma: vêşanbîyayîş (n)

acıkmak: vêşan bîyene

acıktırma: vêşankerdiş (n)

acıktırmak: vêşan kerdene

acılı: 1) talin, -e; calin, -e 2) tujin, -e; tunin, -e; guzin, -e

acılık: 1) talî (m), talîye (m), talênî (m), calî (m), calîye (m) 2) tujî (m), tujîye (m), tujênî (m), tunî (m), tunîye (m), guzinî (m), guzinîye (m)

acıma: 1) dejayîş (n) 2) werêgêrayîş (n), werêkewtiş (n) 3) guneyê ... bi ... ameyîş, guneyê ... pêameyîş 4) merhemet (n), rehme (m) 5) merhemetkerdiş (n), 6) pîze bi ... veşnayîş

çok acıma: 1) qesebaveşayîş (n) 2) qesebaçizayîş (n) 3) qeseba ... rêveşayîş, zerrîya ... rêveşayîş, zerrîya ... rêsocîyayîş, kezeba ... rêsocîyayîş

acımak: 1) dejayene 2) werê gêrayene

Hişyar'a çok acıyorum. (Ez Hişyarî rê zaf werê gêrena.)

werê kewtene

Fîraze'ye acıdım. (Ez Fîraze rê werê kewta.)

3) guneyê ... bi ... ameyene ...

Polat'a acıdım. (Guneyê mi bi Polatî ame.)

guneyê ... pê ameyene

Ona acıdım. (Guneyê mi pê ame.)

4) merhemet kerdene

Zalim kimseye acımadı. (Zalimî kesî rê merhemet nêkerd.)

5) pîze bi ... veşnayene

Vewrike kimseye acımıyor. (Vewrike pîze bi kesî nêveşnena.)

çok acımak: 1) qeseba veşayene 2) qeseba çizayene 3) qeseba ... rê veşayene, zerrîya ... rê veşayene, zerrîya ... rê socîyayene

Mence'ye çok acıdım. (Zerrîya mi Mence rê socîyaye.)

kezeba ... rê socîyayene

acımasız: 1) bêrehm, -e; bêmerhemet, -e 2) xedar, -e 3) xezeb, -e 4) bêbav, -e

acımasızca: 1) bêrehmane 2) xedarane 3) bêbavane

acımasızlık: xedir (n), bêrehmî (m), bêmerhemetî (m)

acımasızca: 1) bêrehmane 2) xedarane 3) bêbavane

acımsı: 1) talek, -e; calek, -e 2) tujek, -e

acımtırak: 1) talek, -e; talince, -e; calek, -e 2) tujek, -e

acıdırma: pîzeyê ... xoveşnayîş, xorofeqîrîyenayîş (n)

acıdırmak: pîzeyê ... xo veşnayene

Gulnaze eli kendisine acındırdı. (Gulnaze pîzeyê şarî xo veşna.)

acıtma: dejnayîş (n)

acıtmak: dejnayene

acil: lezabez, -e; acîl, -e

acil çıkış kapısı: berê/keyberê vejîyayîşê lezkanî (n), berê/keyberê vejîyayîşê lezabezî (n), berê/keyberê vejîyayîşê acîlî (n)

acil durum: rewşa lezabezîye (m), rewşa lezabezî (m)

acil durum ekibi: koma rewşa lezabezîye (m), koma rewşa lezabezî (m); ekîpa rewşa lezabezîye (m), ekîpa rewşa lezabezî (m)

acil durum planı: planê rewşa lezabezîye (n), planê rewşa lezabezî (n)

acil olmak: lezabez bîyene, acîl bîyene

acilen: lezabezki; acîlkî

acillik: lezabeziye (m), lezabezi (m), acilîye (m), acilî (m)

aciz: (huq.) aciz (n)

acze düşmek: neçar biyene, bêçare mendene, dest ra çiyêk nêameyene, dest ra teba nêameyene

acur: xirtik (n), ecur (n)

aç: vêşan, -e

acından ölmek: b. **açlıktan ölmek**

aç bırakmak: vêşan verdayene

aç kalmak: vêşan mendene

aç karınla olan (sabahleyin henüz bir şey yememiş olan): 1)ara, -ye

Hâlâ aç karınlayım. (Ez hema zî ara ya.)

2)xurîn, -e

Daha aç karınla mısın? (Ti hema xurîn ê?)

aç karınla olma: arabîyayîş (n), xurînbîyayîş (n)

aç karınla olma durumu: arayî (m), xurînî (m)

açacak: 1)akerdek (n), rakerdek (n) 2)b. **anahtar**

açan: akerdox, -e; rakerdax, -e; wekerdax, -e

açgöz: b. **açgözlü**

açgözlü: çimvêşan, -e

açgözlük: b. **açgözlülük**

açgözlülük: çimvêşaniye (m)

açı: hoke (m)

dar açı: tenghoke (m)

dar açılı: tenghokin, -e

dış açı: teberhoke (m)

dış açılı: teberhokin, -e

dik açı: tîkhoke (m)

dik açılı: tîkhokin, -e

geniş açı: hîrahoke (m)

geniş açılı: hîrahokin, -e

iç açı: zerehoke (m)

iç açılı: zerehokin, -e

açık: 1)akerde (n), akerda (m); rakerde (n), rakerdiye (m); wekerde (n), wekerdiye (m)

2)zelal, -e

açığa almak: kar ra dûrî fiştene/vistene

açığa alınmak: kar ra gîrîyayene

açık açık: elem-eşkera, bê nimitiş

açık artırma: mezat (n)

açık hava: paka (s), sayî (s)

Hava açıktır. (Paka yo./Sayî ya.)

açık kalpli: zerrîpak, -e; semîmî, -ye

açık kalplilik: zerrîpakîye (m), semîmîyet (n)

açık mektup: mektuba akerdîye (m), mektuba akerda (m), mektuba eşkera (m)

açık oturum: panel (n)

açık öğretim: banderîya dûrî (m)

açık sözlü: rastvaj, -e; raştvaj, -e

açık sözlülük: rastvajîye (m), raştvajî (m)

açık yürekli: zerrîpak, -e; semîmî, -ye

açık yüreklilik: zerrîpakîye (m), semîmîyet (n)

açıktan açığa: eşkera, akerde, rakerde

açıkbaşlı: fekakerde (n), fekakerda (m), fekakerdî, -ye; fekrakerde (n), fekrakerdîye (m)
açıkça: eşkera, akerde, rasterast, raşteraşt
açıkçası: rasta ey, rašta ey, rasta aye, rašta aye, rasta xo, rašta xo
açık göz: çarçim, -e; gozaçix, -e
açık gözlük: b. **açık gözlülük**
açık gözlülük: çarçimîye (m)
gozaçixîye (m)
açıklama: 1)îzah (n), îzahat (n) 2)îzahkerdiş (n) 3)zelalakerdiş (n)
açıklama yapma: îzahatdayîş (n)
açıklama yapmak: îzahat dayene
Açıklama yaptı. (îzahat da.)
açıklamak: 1)îzah kerdene
Bu işi açıkla. (Nê karî îzah bike.)
2)zelal kerdene
açıklamalı: 1)biîzah, -e; biîzahat (n) 2)biîzahkerdiş (n), bizelalakerdiş (n)
açıklanmak: îzah bîyene, zelal bîyene
açıklayıcı: îzahker,-e; zelalaker, -e
açıklık: 1)akerdeyîye (m), wekerdeyîye (m), rakerdeyîye (m) 2)zelalîye (m), zelalî (m)
açılı: hokin, -e
açılı kesmek: hokin birnayene
açılım: abîyayîş (n)
açılış: abîyayîş (n)
açılış konuşması: qiseykerdişê abîyayîşî (n), qalîkerdişê abîyayîşî (n)
açılma: abîyayîş (n)
açılmak: abîyayene
açölçer: hokepeym (n)
açış: akerdiş (n), rakerdiş (n), wekerdiş (n)
açış konuşması: qiseykerdişê akerdişî (n), qalîkerdişê akerdişî (n), qiseykerdişê rakerdişî (n)
açlık: vêşanîye (m), vêşanî (m); gêste (m)
açlıktan ölmek: vêşanîye de merdene, vêşanî de merdene, vêşanîye ra merdene, vêşanî ra merdene, vêşanîye ver merdene, vêşanî ver merdene; gêste de merdene, gêste ra merdene, gêste ver merdene
açma: akerdiş (n), rakerdiş (n), wekerdiş (n)
açma kesme takımı: koma akerdiş û birnayîşî (m), koma wekerdiş û birnayîşî (m); taximê akerdiş û birnayîşî (n), taximê wekerdiş û birnayîşî (n)
açmak: akerdene, rakerdene, wekerdene
açtırma: dayîşakerdiş (n), dayîşrakerdiş (n), dayîşwekerdiş (n)
açtırmak: dayene akerdene, dayene rakerdene, dayene wekerdene
ad: name (n)
ad cümlesi: cumleya nameyî (m)
ad tamlaması: îzafeya nameyî (m)
ada: girawe (m)
adabımuaşeret (Ar.): 1)adabêmuaşeret (n) 2)merîfet (n), edeb (n)
adacık: giraweke (m)
adak: nîyaz (n), wad (n), wadnaye (n), wadnayî, -ye; wadkerde (n), wadkerdî, -ye
Adaklı: Azarpêrt
adale(ler): masûlkeyî (zh), edaleyî (zh)
adalet: edalet (n)
adalet bakanlığı: wezaretê edaletî (n)

adalet divanı: dîwanê edaletî (n)
adaletli: dadmend, -e; adil, -e; biedalet, -e
adaletlilik: dadmendîye (m), dadmendî (m); adilîye (m), adilî (m), biedaletîye (m)
adaletsiz: bêedalet, -e
adaletsizlik: bêedaletîye (m), bêedaletî (m)
adalı: girawij, -e
adam: 1)merdim, -e 2)mêrdek (n), mêrik (n) 3)peya (n) 4)însan, -e
adamın biri: merdimêk, merdimê, yew merdim; mêrdek (n), yew mêrdek, mêrik (n)
bir adam: merdimêk, merdimê, yew merdim; mêrdek (n), yew mêrdek
adama: nîyazkerdiş (n), wadnayîş (n), wadkerdiş (n)
adamak: nîyaz kerdene, wadnayene, wad kerdene
adamcık: camêrdek (n)
adamlık: merdimîye (m), merdimî (m), însanîye (m), însanetîye (m), peyayîye (m), peyatîye (m)
adanma: nîyazbîyayîş (n), ameyîşnîyazbîyayîş (n), ameyîşwadnayîş (n), ameyîşwadkerdiş (n)
adanmak: nîyaz bîyene, ameyene nîyazkerdene, ameyene wadnayene, ameyene wadkerdene
adaptasyon: adaptasyon (n)
adapte: adapte, -ye
adapte etmek: adapte kerdene
adapte olmak: adapte bîyene
adaş: hemname (n)
adaşlık: hemnameyî (m)
aday: namzed, -e
aday adayı: vernamzed, -e
aday adaylığı: vernamzedîye (m)
aday üye: verendam, -e
aday üyelik: verendamîye (m)
adaylık: namzedîye (m)
Addis Ababa: Addîs Ababa
âdem: b. adam, insan
Adem'den önce: Ademî ra ver
Adem'den sonra: Ademî ra pey
âdemelması (gırtlak çıkıntısı): zengilok (n), gilê qirrike (n), nêrîyê qirrike (n), saya gilbe (m), girêyê zuqlike (n)
ademimerkeziyet: nemerkezî (m), nesentralî (m), desentralî (m)
ademimerkeziyetçilik: nemerkezîyî (m), nemerkezîtî (m), nesentralîyî (m), nesentralîtî (m), desentralîzasyon (n)
âdemoğlu: benîadem (n), însan (n), beşer (m)
âdet: 1)adet (n), tore (n) 2)b. aybaşı (kadın için)
âdet geçirmekte olan kadın: b. aybaşı geçirmekte olan kadın
âdet görme: b. aybaşı olma (kadın için)
âdet görmek: b. aybaşı olmak (kadın için)
örf âdet: urf û adet, adet û tore
adet: 1)hûmare (m) 2)tene (m), hebe (m)
adıl: zemîr (n)
adım: game (m)
adım adım: game bi game
adım atmak: game eştene
yedi adımlık uzunluk (ölçüsü): topçîn (n)
adımlama: gamîkerdiş (n)

adımlamak: gamî kerdene

Adıyaman: Semsûr (n)

adi: xirab, -e; adî, -ye; bêrûmet, -e; bêqîymet, -e; bêrexbet, -e

adi şirket: şirketa sade (m)

adil: dadmend, -e; adil, -e; biedalet, -e

adil yaklaşım: hawayê ewnîyayîşî yo dadmend (n)

adilane: dadmendane, adilane

adileşmek: xirab bîyene, bêrûmet bîyene, bêqîymet bîyene, bêrexbet bîyene

adileştirmek: xirab kerdene, bêrûmet kerdene, bêqîymet kerdene, bêrexbet kerdene

adilik: xirabîye (m), adîyîye (m), bêrûmetîye (m), bêqîymetîye (m), bêrexbetîye (m)

Adilcevaz: Elcewaz (n)

adillik: dadmendîye (m), dadmendî (m); adilîye (m), adilî (m); biedaletîye (m)

adlı: 1)biname, -ye 2)namdar, -e

adli: edlî

adli psikoloji: psîkolojîyo edlî (n)

adli tıp: tibo edlî (n)

adli yardım: hetkarîya edlî (m), ardimo edlî (n)

adres: adrese (m)

adres değişikliği: vurîyayîşê adrese (n), bedilîyayîşê adrese (n)

ADSL modem: ADSL modem (n) (TE)

adsız: bêname (n)

aerobik: aerobîk (n)

aerobik ayırışma: yewbînîracîyabîyayîşo aerobîk (n), pêracîyabîyayîşo aerobîk

(n)

af: bexiş (n), ef (n)

af buyurun: 1)bibexişnîn 2)eyb vatiş yeno

genel af: efo pêroyî (n), efo hemeyî (n), efo umûmî (n)

imar affi: bexişê awanî (n), efê awanî (n)

özel af: efo taybetî (n), efo arizî (n), efo xususî (n)

afallamak: mat mendene, şaş mendene, ecêb mendene, ra xo aferîyayene, heşmetkar mendene, atisîyayene

afet: afate (m)

afet alanları: warê afatan (zh)

afet yönetimi: îdareyê afate (n)

doğal afet: afata xozayîye (m), afata tebîîye (m)

afetzede: afatzede, -ye; afatzeda (m)

affedilme: ameyîşbexişnayîş (n), ameyîşbexişkerdiş (n), ameyîşefkerdiş (n)

affedilmek: ameyene bexişnayene, ameyene bexişkerdene, ameyene efkerdene

affetme: bexişnayîş (n), bexişkerdiş (n), efkerdiş (n)

affedersin: 1)bibexişne 2)eyb vatiş yeno

affedersiniz: 1)bibexişnîn 2)eyb vatiş yeno

affetmek: bexişnayene, bexiş kerdene, ef kerdene

Afgan: efxan, -e

Afganistan: Efxanîstan (n)

Afganlı: efxan, -e

afi: paye (n), fors (n), çalim (n), fîyaqe (n), zerpe (m)

afi kesmek: paye kerdene, fors kerdene, çalim kerdene, fîyaqe kerdene, zerpê xo nawitene

afi satmak: b. afi kesmek

afi yapmak: b. afi kesmek

afili: payedar, -e; bifors, -e; biçalim, -e; bifîyaqe, -ye; bizerpe, -ye

afiş: afiş (n)

afiş yutmak: xapîyayene, xapanos bîyene, zuran ra bawer kerdene, dek û dolaban ra bawer kerdene

afişe: eşkera (s), afişe (s), gostarme (n), gostarmîye (m)

afişe etme: eşkerakerdiş (n), meydanvetiş (n), afişekerdiş (n), pêhesnayîş (n), gostarmekerdiş (n)

afişe etmek: eşkera kerdene, vetene meydan, pêhesnayene, gostarme kerdene

afiyet: afiyet

Afiyet olsun. (Afîyet bo./Afîyet-helal bo./Helal û weş bo./Helal bo.)

Afiyet şeker olsun. (Afîyet-şeker bo.)

afoni: vîndîbîyayîşê vengî (n), afonî (m)

aforizm: b. **aforizma**

aforizma: aforîzma (m), wecîze (m)

aforoz: aforoz (n), duşkinîye (m) (elewîyîye de)

aforoz etme: 1) aforozkerdiş (n) 2) duşkinîlankerdiş (n) (elewîyîye de), verê kêberî/çêverî de kemereronayîş (n) (elewîyîye de), kemereronayîş (n) (elewîyîye de)

aforoz etmek: 1) aforoz kerdene 2) duşkin îlankerdene (elewîyîye de), verê kêberî/çêverî de kemere ronayene (elewîyîye de), kemere ronayene (elewîyîye de)

aforozlu: 1) aforozbîyaye (n), aforozbîyayî, -ye; aforozkerde (n), aforozkerdî, -ye 2) duşkin, -e (elewîyîye de)

Afrika: Afrîka (m)

afrikalı: afrîkayij, -e

afrikalılık: afrîkayijîye (m)

afsun: b. **efsûn**

afsuncu: b. **efsuncu**

afsunculuk: b. **efsunculuk**

afsunlama: b. **efsunlama**

afsunlamak: b. **efsunlamak**

afyon: afyon (n); benîştê xaşxaşikan (n), qanikê xaşxaşikan (n)

afyonkeş: afyonkêş, -e

afyonkeşlik: afyonkêşîye (m), afyonkêşî (m)

agel: egale (m)

aglütinin: aglutinin (n)

agnostik: agnostîk, -e

agnostisizm: agnostîsîzm (n)

agnosi: b. **agnozi**

agnozi: agnozî (m)

agora: agora (m)

agresif: hêrişkar, -e; galekar, -e; galimkar, -e

agresiflik: hêrişkarîye (m), galekarî (m), galimkarîye (m)

agronomi: zîretnasî (n), agronomî (n)

ağ-I: torre (m)

ağ yöneticisi: îdarekara torre (m) (TE), îdarekarê torre (n) (TE)

ağ-II: b. **apışlık**

ağa: axa (n)

ağabey: kek (n), birayo pîl (n)

ağabey (hitap hali): keko, kekê

ağabeylik: kekîye (m), kekoyîye (m), kekoyî (m), kekêtî (m), kekênî (m), kekoyîne (m)

ağaç: dare (m)

ağaç: dare (m)

ağacın dalı: gilê dare (n)

ağacın tepesi: tîtikê dare (n), gilê dare (n), serçiqê dare (n), tîkilê dare (n), nîkilê dare (n)

ağacın tepesindeki dal: gilçik (n)

ağaç boğumu: girêyê dare (n), girêkê dare (n), mobika dare (m)

ağaç dikme: dareronayîş (n), daredenayîş (n), daredekerdiş (n)

ağaç dikmek: dare ronayene, dare denayene, dare dekerdene

ağaç gövdesi: qirm (n), qirmê dare (n), qina dare (m), sate (n), şatik (n)

ağaç kabuğu: qafik (n)

ağaç kökü: reya (m), reyaya dare (m), helq (n), kok (n), kokê dare (n)

ağaç kurdu: kermê dare (n)

ağaç sakızı: 1)darqanik (n), gîyê dare (n) 2)(badem ağacı salgısı) gîyê vamêre (n)

3)(badem ağacı, geven vb. salgısı) cuye (m) 4)(çitlembik/melengiç ağacının salgısı) şulint (n)

5)(bazı bitkilerin salgısı) bivo (n)

ağaç topluluğu: 1)şele (m), komça (m), tilpê daran (n), pulê daran (n) quelqeşmeyê daran (n), queçmeyê daran (n) 2)(söğüt, kavak vb. için) xeyde (m) 3)(doğal ağaç veya çalı topluluğu) buk (n)

ağaç veya kamış gibi bitkilerin gövdesinden yapılan oyuncak tabanca: qultifing (n)

ağaçta kurtçukların bulunduğu yuva: kulêrê dare (n)

ince ağaç dalı: ajûr (n), mole (m), tûre (m)

kalm ağaç gövdesi (kütük): qosp (n), qot (n)

sepet örmekte kullanılan ince ağaç dalı: ajûr (n), mole (m), tûre (m)

ağaçkakan: darkutik (n), darnequr (n)

ağaçküpesi: b. hatmi

ağaçlandırma: darinkerdîş (n), darûberinkerdîş (n)

ağaçlandırmak: darin kerdene, darûberin kerdene

ağaçlı: bi dare, darin, -e

ağaçlı yer: cayo bi dare, cayo bi dar û ber; cayo darin, cayo dar û berin

ağaçlık: birr (n), geme (m), dar û ber

sık ağaçlık: korbirr (n), birro kor (n)

ağaçsız: bêdare (n, m)

ağaçsız alan: rutane (n)

ağaçsızlık: bêdarîye (m)

ağalık: axayîye (m), axayî (m), axayênî (m), axatî (m)

ağarma: sipîbîyayîş (n)

ağarmak: sipî bîyene

ağda: axda (m), çekem (n)

ağda makinası: makînaya axda (m), makînaya çekemî (m)

ağdalı: axdayin, -e; çekemin, -e

ağı: b. zehir

ağıl: gewe (m), hewşo (n)

ağılama: b. zehirleme

ağılamak: b. zehirlemek

ağılanma: b. zehirlenme

ağılanmak: b. zehirlenmek

ağılı: b. zehirli

Ağın: Axin (n)

ağınma: gevizîyayîş (n), xogeviznayîş (n), xogevizdayîş (n), xomeriqanîkerdiş (n), xomeriqanîdayîş (n), xomeriqîkerdiş (n), xomeriqîdayîş (n), xomeriqnayîş (n)

ağınmak: gevizîyayene, xo geviznayene, xo geviz dayene, xo meriqanî kerdene, xo meriqanî dayene, xo meriqî kerdene, xo meriqî dayene, xo meriqnayene

ağır: giran, -e

ağır ağır: giran-giran

ağır ceza: cezaya girane (m)

ağır duymak: goşgiran bîyene, tay eşnawitene

ağır endüstri: endüstriyo giran (n)

ağır gelme: giranameyîş (n)

ağır gelmek: giran ameyene

ağır hasta: nêweşo giran (n), nêweşa girane (m); nêweşo xidar (n), nêweşa xidare (m)

ağır hasta olmak: giran nêweş bîyene, zaf nêweş bîyene, xidar nêweş bîyene, helak bîyene, çim nêakerdene, çimî nêakerdene

ağır iş: karo giran (n)

ağır işitmek: goşgiran bîyene, tay eşnawitene

ağır kaçmak: giran ameyene

ağır kayba uğramak: zayîato giran ... ginayene, zeraro giran ... ginayene ..., vêşî zerar dîyene

ağır kayıp: zayîato giran (n), zeraro giran (n), zeraro vêşî (n)

ağır olmak: giran bîyene

ağır para cezası: cezaya pereyan ya girane (m), cirimo giran (n)

ağır sanayi: endüstriyo giran (n)

ağır sıklet: teqilo giran (n)

ağır söz: vateyo giran (n), qısaya girane (m), qala girane (m)

ağır uyku: hewno giran (n)

ağır vasıta: wasıtaya girane (m), wesayîto giran (n)

ağır vasıta ehliyeti: ehlîyetê wasıtaya girane (n)

ağırdan almak: 1) berey fiştene, xo giranî nayene, sebixnayene, feşilneyene 2) bê zerrî kerdene, bê waştış kerdene

ağırına gitmek: bi zorê ... şîyene

Bu sözün ağırına gitti. (Na qısaya to bi zorê mi şîye.)

... rê giran ameyene

Bu sözün ağırına gitti. (Na qısaya to mi rê giran ameye.)

... rê çetin ameyene

Bu sözün ağırına gitti. (Na qısaya to mi rê çetin ameye.)

ginayene

Onun sözü ağırına gitti. (Qısaya ey mi ginaye.)

ağırbaşlı: giran, -e

ağırbaşlılık: giranîye (m), giranî (m)

ağırcanlı: gangiran, -e; paygiran, -e; sebox, -e; selixane (n), selixana (m), selixanîye (m)

ağırcanlılık: gangiranîye (m), paygiranîye (m), seboxî (m), selixaneyî (m)

ağırkanlı: b. ağırcanlı

ağırkanlılık: b. ağırcanlılık

ağırlama: mêmendarîkerdiş (n), (mêman) hewênayîş (n)

ağırlama giderleri: şîyayeyê, hewênayîşî (zh), mesrefê hewênayîşî (zh)

ağırlamak: mêmendarî kerdene, (mêman) hewênayene

ağırlaşma: giranbîyayîş (n)

ağırlaşmak: giran bîyene

ağırlaştırma: girankerdiş (n)

ağırlaştırmak: giran kerdene

ağırlık: giranîye (m), giranî (m), giranênî (m)

ağırılık ölçüleri: peymeyê giraniye

ağıt: 1)şuware (m), lorike (m)

ağıt düzmek: b. **ağıt yakmak**

ağıt tutturmak: b. **ağıt yakmak**

ağıt yakmak: şuware dayene piro, şuware vatene, lornayene, girnayene

Ağıt yaktı. (Şuware daye piro. / Şuware vate. / Lorna.)

yas ve ağıt: şîn û şuware, şîn û şîwan

ağıtçı: şuwarvaj, -e; lorikvaj, -e; şair, -e

ağız-I: fek (n)

ağız ağıza: b. **dopdolu**

ağız birliğı: 1)yewfek (n) 2)yewfekî (m), vateyewî (m), xeberyewî (m)

ağız birliğı etmek: yewfek bîyene, vateyê xo yew kerdene, qala xo yew kerdene, xebera xo yew kerdene, persê xo yew kerdene, fek têkerdene, pêkerdene, fek pêkerdene

Ağız birliğı ettik. (Ma fekê xo kerd pê.)

yewfek veng kerdene

Her ikisi ağız birliğıyle konuşuyorlar. (Her di yewfek veng kenê.)

ağız dalaşı: qırqir (n), hurhurit (n), têvernayîş (n), fekêpêgirewtîş (n), hurênayîş (n)

ağız dalaşında bulunma: qırqirkerdiş (n), têvernayîş (n), hurênayîş (n), fekêpêgirewtîş (n)

ağız dalaşında bulunmak: qırqir kerdene, têver nayene, hurênayene, fekê pê girewtene

ağız dolusu [birçok]: gelek, xeylêk

ağız eğmemek: fekê xo çewt nêkerdene, minet nêkerdene

ağız kapalı olarak ses çıkarma: gimayîş (n)

ağız kavgası: qırqir (n), qirtqirt (n), hurhurit (n), hurênayîş (n)

ağız kavgası yapma: pêfekoperayîş (n), pêfekîkewtîş (n), qırqirkerdiş (n), hurênayîş (n), vengvetîş (n)

ağız kavgası yapmak: pêfeko perayene, pêfekî kewtene, qırqir kerdene, hurênayene, veng vetene

ağız münakaşası yapma: qırqirkerdiş (n), têvernayîş (n), hurênayîş (n), fekêpêgirewtîş (n)

ağız münakaşası yapmak: qırqir kerdene, têver nayene, hurênayene, fekê pê girewtene

ağız şapırdaması: milçîya fekî (m), şelpîya fekî (m)

ağız açık: fekerde (n), fekerda (m), fekerdî, -ye; fekrakerde (n), fekrakerdîye (m)

ağız açık kalıp dişlerini gösterme: nekê xwi qîçkerdiş, kelawî tebervetîş

ağız açık kalıp dişlerini göstermek: nekê xo qîç kerdene, kelawî teber vetene

ağız açık kalmak: b. **şaşakalmak**

ağız biçimsiz olan: fekdewl, -e; fekdewlçe (n), fekdewlça (m), fekdewlçeye (m), fekhewş, -e; fekcinawir, -e; fekverg, -e; fekçarix, -e

ağız bir karışık açık kalmak: b. **şaşakalmak**

ağız bozuk: 1)feqxirab, -e; fekpîs, -e; fekxeripîyayî, -ye; fekxeripîyaye (n), fekxeripîyaya (m), beytulheya, -ye 2)b. **küfürbaz**

ağız büyük olan: fekhîra, -ye; fekmeşk, -e; fekgale, -ye

ağız dili tutulmak: ziwan gîrîyayene, ziwan girê dîyayene

ağız gevşek: feksist, -e; fekvila, -ye, vîzd, -e

ağız kalabalık: b. **geveze**

ağız kulaklarına varmak: fek şîyene pey goşan, fek goşan resayene, fek goşan ginayene

ağız pek: fekpêt, -e

ağız pis: b. **ağız bozuk**

ağız sıkı: fekpêt, -e

ağzı sulanma: awefekdeşîyayîş (n), awefekkewtîş (n)
ağzı sulanmak: awe fek de şîyene, awe fek kewtene
ağzı yara bere içinde olan: fekhelisîyaye (n), fekhelisîyaya (m), fekhelisîyayî, -ye
ağzına geleni söylemek: çi ame fek vatene, çi ame verê fekî vatene
ağzına kadar: b. **dopdolu**
ağzına konmak: fek ra nîyayene
ağzına koymak: fek ra kerdene, fek ra nayene
(kendi) ağzına koymak: xo fek ra kerdene, xo fek ra nayene
ağzına ... koymamak: fekê xo pa nênayene, fekê xo pira nênayene
ağzında gevelemek: xo fek de çarnayene, xo fek de gebexnayene, ziwan têver û têpeyî eştene
Niçin ağzında geveliyorsun? (Qey ti ziwan erzena têver û têpeyî?)
ağzından alma: fekragirewtîş (n), fekrateberkerdiş (n)
ağzından almak: fek ra girewtene, fek ra teber kerdene
ağzından çıkarma (söz vb. için): 1) fekravetîş (n) 2) xofekravetîş (n)
ağzından çıkarmak (söz vb. için): 1) fek ra vetene 2) xo fek ra vetene
ağzından kaçırma: xofekrapernayîş (n), xofekrafeletnayîş (n), xofekrarem nayîş (n)
ağzından kaçırmak: xo fek ra pernayene, xo fek ra feletnayene, xo fek ra remnayene, xo feke ra reynayene
ağzından laf alma: fekraqisagirewtîş (n), fekraqalegirewtîş (n), fekraqaleteberkerdiş (n), fekraxeberegirewtîş (n)
ağzından laf almak: fek ra qısa girewtene, fek ra qale girewtene, fek ra qale teber kerdene, fek ra xebere girewtene
ağzından laf çekme: b. **ağzından laf alma**
ağzından laf çekmek: **ağzından laf almak**
ağzından lakırtı alma: b. **ağzından laf alma**
ağzından lakırtı almak: b. **ağzından laf almak**
ağzından lakırtı çekme: b. **ağzından laf alma**
ağzından lakırtı çekmek: b. **ağzından laf almak**
ağzını arama: cordegirewtîş (n), serragirewtîş (n), fekê ... ra gêrayîş, fekê ... sehnayîş, fekê ... sayekerdîş
ağzını aramak: cor de girewtene, ser ra girewtene, fekê ... ra gêrayene, fekê ... sehnayene, fekê ... sayekerdene
Ağzını aradım, bana söyledi. (Mi cor de girewt, mi rê va.)
Kajîn ağzını aradı ama söylemedim. (Kajîn fekê mi ra gêra la mi nêva.)
ağzını kapatma (hiç konuşmama): lewîpêranayîş (n), fekêxogirewtîş (n)
ağzını kapatmak (hiç konuşmamak): lewî pêra nayene, fekê xo girewtene
ağzını yoklama: b. **ağzını arama**
ağzını yoklamak: b. **ağzını aramak**
ağız-II (ilk süt): mayî (m), goc (n)
kaynatılmış ağızdan yapılan bir yiyecek: herîş (n)
ağızdan (sözlü olarak): fek ra
ağızlık: taxim (n), taximê cixara (n), lulikê cixara (n)
ağızlıkçı: taximviraştox, -e; taximroş, -e
ağlama: 1) berme (n), barre (n) 2) bermayîş (n), barrayîş (n) 3) (mecazi) zukayîş (n), kuzayîş (n) 4) zûrayîş (n) (argo), zirayîş (n) (argo)
ağlama sesi: 1) vengê bermî (n), barrî (m), hîrqehîrqe (m) 2) zirzir (n) (argo)
ağlama ve feryat sesi: barbare (m), barrî û çizî (m), barrî-çizî (m), barrî-carrî (m), barrî û qarî (m), barrî-qarî (m)
ağlamasını tutamayıp aniden ağlama: pirkîyepiroginayîş (n)

ağlamasını tutamayıp aniden ağlamak: pirkîye piro ginayene
ağlamak: 1)bermayene, barrayene 2)(mecazi) zukayene, kuzayene 3)zûrayene, zirayene
ağlamaktan perişan olma: taşelebîyayîş (n)
ağlamaktan perişan olmak: taşele bîyene
ağlayan: bermayox, -e; barrayox, -e
hemen ağlayan: 1)bermok, -e; bermokin, -e; bermînok, -e; keso/kesa ke îstirî çim de yê
 2)(mecazi) pixok, -e
ağlamaklı: kelebermî, -ye; kelegirî, -y
ağlamaklı duruma getirme: kelebermîfiştîş (n), kelebermîkerdiş (n), kelegirîkerdiş (n), zerrîzîzkerdiş (n)
ağlamaklı duruma getirmek: kelebermî fiştene, kelebermî kerdene, kelegirî kerdene, zerrîzîz kerdene
(ağlamaklı olanın) dudakları hareket etme: lewîkerdiş (n), lewîpîçiknayîş (n), lewîpîçkerdiş (n), lewîrecifîyayîş (n)
(ağlamaklı olanın) dudakları hareket etmek: lewî kerdene, lewî pîçiknayene, lewî pîçkerdene, lewî recifîyayene
ağlamaklı olma: qirrike pîrr bermebîyayîş (n), kelebermîbîyayîş (n), kelegirîbîyayîş (n), zerrîzîzbîyayîş (n), berme qirrikeropêşîyayîş (n)
ağlamaklı olmak: qirrike pîrr berme bîyene, kelebermî bîyene, kelegirî bîyene, zerrîzîz bîyene, berme qirrike ro pêşîyayene
ağlamalı: b. ağlamaklı
ağlamsama: b. ağlamaklı olma
ağlamsı: b. ağlamaklı
ağlamsı olma: b. ağlamaklı olma
ağlaşma: pîyabermayîş (n), pîyabarrayîş (n), têreyrabermayîş (n), têreydebermayîş (n)
ağlaşmak: pîya bermayene, pîya barrayene, têreyra bermayene, têreyde bermayene
ağlatı: trajedî (m)
ağlatış: b. ağlatma
ağlatma: bermnayîş (n), bermîrokerdiş (n), bermîkerdiş (n), barrîrokerdiş (n), barrîkerdiş (n), bermîrodayîş (n), bermîdayîş (n), bermîfiştîş (n)
ağlatmak: bermnayene, bermî ro kerdene, bermî kerdene, barrî ro kerdene, barrî kerdene, bermî ro dayene, bermî dayene, bermî fiştene, dayene bermayene
ağlayıcı: b. ağıtçı
ağlayış: bermayîş (n)
ağıdırma: avistiş (n)
ağıdırmak: avistene
ağrı: dej (n)
ağrı kesici: dejbir, -e
ağrısı tutmak: dej girewtene, dejî ... girewtene
ağrılı: dejdar, -e
ağrısız: bêdej, -e
ağrısızlık: bêdejîye (m)
ağrıma: dejayîş (n), tewayîş (n), jandayîş (n)
ağrımak: dejayene, tewayene, jan dayene
ağrıtmak: dejnayîş (n)
ağrıtmak: dejnayene
ağu: b. zehir
ağustos: tebaxe (m)
ağustos böceği: temuz, -e
ağyar: 1)ê bînî 2)xerîbî (zh)

ah: 1)ax 2)ay 3)hey

Ah halime ben kimsesizin! (Ax li minê, mi bêkesî!)

Ah anam! (Ay dayê!)

Ah be! (Hey gidî!)

aha: b. işte

ahbap: 1)birak (n) 2)wake (m), wayke (m), ehbab, -e

ahbaplık: birakîye (m), wakîye (m), waykîye (m), ehbabîye (m)

Ahd-i Atik: Tewrat (n), Kitabo Kehen (n), Kitabo Kan (n)

Ahd-i Cedit: Încîl (n), Kitabo Newe (n)

ahdetme: ehdkerdiş (n)

ahdetmek: ehd kerdene

ahenk: aheng (n), pêkerdiş (n), fesale (m)

ahenkli: ahengdar, -e, biaheng, -e; bifesale (n, m)

ahenklik: ahengdarîye (m)

ahenksiz: bêaheng, -e; bêfesal, -e

ahenksizlik: bêahengîye (m)

ahenktar: ahengdar, -e; bifesale (n, m)

aheste: b. yavaş, ağır

aheste aheste: b. yavaş yavaş, ağır ağır

ahır: axur (n)

ahir: 1)peyên, -e; axir, -e 2)peynî de, peynîye de; peynîya peynîyan, axirî

ahir vakit: axirwext (n), axirzeman (n)

ahir zaman: axirwext (n), axirzeman (n)

ahiren (son olarak): peynî de

ahiret: axret (n)

ahiret kardeşi: birayê axretî (n), misayîb (n)

ahiret kardeşliği: birayîya axretî (m), misayîbîye (m), misayîbênî (m)

ahit: ehd (n)

ahize: ahîze (n)

ahlak: 1)exlaq (n) 2)xuy (n)

ahlak bilimi: îlimê exlaqî (n), etîk (n)

ahlak dışı: exlaqî ra teber

ahlakça: hetê exlaqî ra, exlaqen

ahlaken: hetê exlaqî ra, exlaqen

ahlaki: exlaqî, -ye

ahlakiyat: îlimê exlaqî (n), etîk (n)

ahlaklı: exlaqdar, -e; biexlaq, -e

ahlaksız: bêexlaq, -e

ahlaksızca: bêexlaqane

ahlaksızlaşmak: bêexlaq bîyene

ahlaksızlık: bêexlaqî (m), bêexlaqîye (m)

ahlat: qorçe (m), şekoke (m), murîya koyî (m), murîya qoqe (m)

ahlat ağacı: qorçikêre (m), qorçêre (m), şekokêre (m)

Ahlat: Xelat (n)

ahmak: kav, -e, kavik, -e; xêv, -e; xêvek, -e, xêvo (n), xêx, -e; gêj, -e; gêjo (n), ehmeq, -e; avanax, -e; budela (n)

ahmakça: kavane, xêvane, xêxane, gêjane, ehmeqane

ahmaklaşma: kavbîyayîş (n), kavikbîyayîş (n); xêvbîyayîş (n), xêvekbîyayîş (n), xêxbîyayîş (n); gêjbîyayîş (n), ehmeqbîyayîş (n), avanaxbîyayîş (n)

ahmaklaşmak: kav bîyene, kavik bîyene; xêv bîyene, xêvek bîyene, xêx bîyene; gêj bîyene, ehmeq bîyene, avanax bîyene

ahmaklaşdırma: kavkerdiş (n), kavikkerdiş (n), xêvkerdiş (n), xêvekkerdiş (n), xêxkerdiş (n), gêjkerdiş (n), ehmeqkerdiş (n), avanaxkerdiş (n)

ahmaklaşdırmak: kav kerdene, kavik kerdene; xêv kerdene, xêvek kerdene, xêx kerdene; gêj kerdene, ehmeq kerdene, avanax kerdene

ahmaklık: kavîye (m), kavî (m), kavikîye (m), kavikî (m), xêvîye (m), xêvî (m), xêvekîye (m), xêvekî (m), gêjî (m), ehmeqîye (m), ehmeqî (m), ehmaqênî (m), avanaxîye (m), budelayîye (m), budelayî (m), budelayêne (m)

ahraz: kerr û lal

ahret: axret (n)

ahret kardeşi: birayê axretî (n), misayîb (n)

ahret kardeşliği: birayîya axretî (m), misayîbîye (m), misayîbênî (m)

ahşap: darên, -e

ahşap oyuncak: kaykilo darên (n), îşika darêne (m), tûtiko darên (n)

ahtapot: ahtapot

ahval: b. durum

aidat: mengane (n), aşmane (m)

aidiyet: aîdiyet (n), aîdbîyayîş (n)

aile: keye (n), aîle (m), famîlya (m)

aile büyüğü: pîlê keyeyî (n), pîla keyeyî (m)

aile doktoru: doktora keyeyî (m), doktorê keyeyî (n), hekîma keyeyî (m), hekîmê keyeyî (n)

aile hekimi: b. aile doktoru

aile hukuku: huqûqê keyeyî (n)

aile planlaması: plankerdişê keyeyî (m), plankerdişê aîle (m)

aile yöneticisi: sermîyanê keyeyî (n), sermîyana keyeyî (m)

ailece: bi aîle, bi keye û kulfet, bi kom û kulfet, bi mulxutê keyeyî, bîlganeyê keyeyî

ailecek: b. ailece

ailesiz: bêaîle, -ye; bêkeye, -ye

ait: aîd, -e; mensûb, -e; milk (n)

Ajaccio: Ajakkîyo (n)

ajan: casus, -e; ajan, -e; xefîye (n), xefîya (m)

ajanda: ajanda (m)

ajanlık: casusîye (m), ajanîye (m), xefîyeyî (m), xefîyetî (m)

ajans: ajans (n)

ajitasyon: ajîtasyon (n)

ajitatör: ajîtatör, -e

ak: sipî, -ye; sîs, -e

ak kan: lenf (n)

ak saçlı: rîsipî, -ye

ak sakallı: rîsipî (n)

akaçlama: drenaj (n)

akaçlama kuyusu: bîrê drenajî (n)

akademi: akademî (m)

akademik: akademîk, -e

akademisyen: akademîsyen, -e

akademisyenlik: akademîsyenîye (m)

akait: 1)qaydeyê dînî (zh), eqaîd (n) 2)kitabê qaydeyanê dînî (n), eqaîd (n)

akarsu: 1)ro (n), robar (n), çem (n) 2)lay (m)

akarsu kenarındaki verimli arazi: çewlîg (n)
akarsu kavşağı: 1)gavar (n) 2)çatê royî, çatê robarî, çatê çemî
akarsu kıyısı: verê royî/robarî/çemî (n), qeraxê royî/robarî/çemî (n), kenareyê royî/robarî/çemî (n), kobeyê royî/robarî/çemî (n)
akarsuyun ana kolundan ayrılan yan kolu: vîyaşa (m)
akarsuyun çıktığı yer: çime (n), çunde (n), çavî (n)
akarsuyun sürüklediği ağaç parçası: qef (n)
akaryakıt: sotemenîya awine (m)
akaryakıt istasyonu: benzînxane (n)
akbaba: kesexur, -e
akciğer: pişike (m), qesebaya sipîye (m)
akciğer otomatığı: otomatîkê pişike (n), otomatîkê qesebaya sipîye (n)
akçakavak: darsipe (m)
akçe: 1)pereyo sêmên (n) 2)pereyo asinên (n)
akdarı: gilgil (n), koreko sipî (n)
Akdeniz anemisi: kêmgonîya Deryayê Sipî (m), anemîya Deryayê Sipî (m)
akıcı: herikbar, -e
akıcılık: herikbarîye (m)
akıl: aqil (n)
akıl almak: aqil girewtene
akıl dışı: aqil ra teber, aqil ra ber, îrrasyonel, -e
akıl doktoru: psîkiyatır, -e; psîkiyatîst, -e
akıl erdirmek: hiş ser şîyene, hiş ver şîyene, fehm kerdene, serder bîyene
akıl erdirememek: hiş ser nêşîyene, hiş ver nêşîyene, fehm nêkerdene, serder nêbîyene
akıl ermemek: hiş ser nêşîyene, hiş ver nêşîyene, fehm nêkerdene, serder nêbîyene
akıl etmek: aqil kerdene
akıl hastalığı: nêweşîya psîkolojîke (m), nêweşîya ruhî (m)
akıl hastası: nêweşo psîkolojîk (n), nêweşa psîkolojîke (m); nêweşo ruhî (n), nêweşa ruhîye (m)
akıl hastanesi: nêweşxaneyê nêweşîyanê psîkolojîkan (n), nêweşxaneyê nêweşîyanê ruhîyan (n), xestexaneyê nêweşîyanê psîkolojîkan (n), xestexaneyê nêweşîyanê ruhîyan (n), tîmarxane (n)
akıl küpü: kupa aqilî (m), tewreyê aqilî (n), behrê aqilî (m), topa aqilî (m)
akıl oyunları: kayê aqilî (zh)
akıl vermek: aqil dayene
akıl yürütme: 1)fikirdayîş (n) 2)texmînkerdîş (n)
akıl yürütmek: 1)fikir dayene 2)texmîn kerdene
akıl zayıflığı: kêmaqilî (m), aqilsivikî (m), aqilşenikî (m), kêmanîya aqilî (m), temamnêbîyayîş (n), çend texteyê ... kêmbîyayîş
akla uygun: aqlî, -ye; rasyonel, -e; maqul, -e
akla yatmak: hiş kewtene, sere kewtene
akla yatmamak: hiş nêkewtene, sere nêkewtene
aklı başında: hişê ... ca de, hişê ... sere de, biaqil, -e
aklı başka yerde olmak: hişê ey cayêna de bîyene, hişê ey yewna ca de bîyene
aklı ermek: hişê ... ser şîyene, hişê ... ver şîyene, fehm kerdene
aklı kıt: 1)b. saf 2)b. budala
aklı sıra: b. aklınca
aklına gelmek: vîr ameyene, ra vîr ameyene, vîr kewtene, ra vîr kewtene
aklına yatmak: hişê ... kewtene
aklında kalmak: vîr de mendene, aqil de mendene

aklında olmak: vîr de bîyene
aklını başına almak: aqilê xo girewtene xo sere, aqilê xo antene xo sere, hişê xo antene xo sere, hişê xo antene pêser
aklını başına devşirmek: b. **aklını başına toplamak**
aklını başına toplamak: hişê xo antene xo sere, hişê xo antene pêser, aqilê xo antene xo sere, aqilê xo girewtene xo sere
aklını kaçırmak: aqil pernayene, aqil firnayene, aqil vîndî kerdene
aklını oynatmak: aqil pernayene, aqil firnayene, aqil vîndî kerdene
aklını yitirmek: aqil vîndî kerdene
akılcı: rasyonalîst, -e
akılcılık: rasyonalîzm (n), rasyonalîstî (m)
akıllı: bîaqil, -e
akıllıca: bîaqilane, maqul, -e
akıllılık: bîaqilîye (m)
akılsal: aqlî, -ye; rasyonel, -e
akılsız: bêaqil, -e
akılsızca: bêaqilane
akılsızlık: bêaqilîye (m)
akım: cereyan (n)
akımölçer: amperpeym (n), ampermetre (n)
akımtoplar: akumulator (n), aku (n)
akın: hêriş (n), gale (m), galim (n)
akın akın: qefle qefle
akın etmek: hêriş kerdene, gala ... kerdene, galim kerdene, galim pira nayene
akıntıya kapılmak: ra awe ver kewtene, awe ver kewtene, şîpe ver kewtene
Mence akıntıya kapılmış. (Mence kewta ra awe ver.)
akış: herikîyayîş (n)
veri akışı: herikîyayîşê dayeyan (n), herikîyayîşê doneyan (n)
akışkan: herikbar, -e
akışkan atık: eşteyo herikbar (n)
akıtma-I (cıvıkça hamurdan yapılan bir tür tatlı): şilikî (m), nanê şolmazî (n), vizike (m)
akıtma-II (küçükbaş ve büyükbaş hayvanların alnındaki aklık): beş (n), çar (n)
alın akıtmalı hayvan: çar, -e, çarebeş, -e; beş, -e; xaç, -e
akide: 1) bawerîye (m), bawerî (m); îman (n) 2) bawerîya dînî (m), îtîqad (n), eqîde (m)
akıl: bîaqil, -e
akıl baliğ: aqilbalix, -e; balix, -e
akıl baliğ olma: b. **ergenleşme**
akıl baliğ olmak: b. **ergenleşmek**
akilane: bîaqilane, maqul, -e
akit: muqawele (n), kontrat (n)
akkavak: darsipe (m)
aklama: rîsipîkerdiş (n), rîsipîvetiş (n)
aklamak: rîsipî kerdene, rîsipî vetene
aklanma: rîsipîbîyayîş (n), ameyîşrîsipîkerdiş (n), rîsipîvejîyayîş (n)
aklanmak: rîsipî bîyene, ameyene rîsipîkerdene, rîsipî vejîyayene
aklaşma: sipîbîyayîş (n)
aklaşmak: sipî bîyene
aklık: sipîyîye (m), sipîtî (m)
aklınca: goreyê aqilê xo, goreyê qafika xo
Goreyê qafika xo pê ma kay kena. (Aklıncaya bizimle dalga geçiyor.)

akli: aqlî, -ye; rasyonel, -e; maqul, -e

“**akli denge**” **bozukluğu** (özellikle hayvanlar için): 1)sewsî (m) 2)gêjî (m)

“**akli dengesi**” **bozulmak** (hayvanlar için): sews bîyene, sewsî piro dayene; gêj bîyene

akma: 1)(akarsu vb. için) herikîyayîş (n) 2)(akarsu vb. için) şîyayîş (n) 3)(çeşme, musluk vb. için) ameyîş (n) 4)(zaman için) vîyartîş (n) 5)(yıldız için) perayîş (n), raperayîş (n), qilîyayîş (n), qerifiyayîş (n), şemitîyayîş (n), rijîyayîş (n)

-**den akma** (kova, tulum vb. için): pêşîyayîş (n)

akmak: 1)(akarsu vb. için) herikîyayene 2)(akarsu vb. için) şîyene 3)(çeşme, musluk vb. için) ameyene 4)(zaman için) vîyartene, ravîyartene, derbaz bîyene 5)(yıldız için) perayene, raperayene, qilîyayene, qerifiyayene, şemitîyayene, rijîyayene

-**den akmak** (kova, tulum vb. için): pêşîyene

Akmola: b. **Astana**

akordeon: akordîyon (n)

akordeoncu: akordîyoncen, -e

akordiyon: akordîyon (n)

akordiyoncu: akordîyoncen, -e

akort: kok (n)

akort etme: kokkerdiş (n)

akort etmek: kok kerdene

akortlama: kokkerdiş (n)

akortlamak: kok kerdene

akortlu: kokkerde (n), kokkerda (m), kokkerdî, -ye

akortsuz: koknêkerde (n), koknêkerda (m), koknêkerdî, -ye

akraba: merdim, -e, wêret, -e, xisim, -e, aqreba (n, m)

akraba diller: zıwanê wêretî (zh), zıwanê aqrebayî (zh)

akrabalık: merdimîye (m), merdimî (m), merdimênî (m), wêretîye (m), xisimîye (m), aqrebayîye (m)

akran: hinkuf, -e; hemver, -e; duşt (n)

Zerweşe akranıyla evlenmiş. (Zerweşe duştê xo ra zewicîyaya.)

akreditasyon: akredîtasyon (n)

akredite: selahîyetgirewte/a; qeulbîyaye/a, akredîte (n), akredîta (m)

akrep: dimpiştik (n), dimaşkil (n), aqreb (n)

akrobasi: akrobasî (n)

akrobat: akrobat, -e

akrobatlık: akrobatîye (m)

akrostiş: akrostîş (n)

aks: aks (n), dingil (n)

aksak: leng, -e; topal, -e; çul, -e; çulqaf, -e

aksaklık: lengîye (m), lengî (m), lengênî (m); topalîye (m)

aksam: beşî (zh), qisimî (zh)

aksama: lengayîş (n), likumîyayîş (n), nikeyîş (n)

aksamak: lengayene, likumîyayene, nikeyene

aksan: 1)aksan (n) 2)taybetmendîya vatişî (m)

akseptans: qeul (n), belgeyê qeulî

aksesuar: aksesuar (n)

aksırık: pişkî (m)

aksırış: b. **aksırma**

aksırma: pişkayîş (n), fişkayîş (n), şınayîş (n), deşınayîş (n)

aksırmak: pişkayene, fişkayene, şınayene, deşınayene

aksi halde: b. **aksi taktirde**

aksi taktirde: 1)nêke
Sözünde dur, aksi taktirde sana çok kızar. (Vateyê xo ser o vinde, **nêke** to ra zaf hêrs beno.)

2)nêkela
Hasta olduğu için gelmedi, aksi taktirde neden gelmesin. (Seba ke nêweş bî nêame, **nêkela** çira nêro?)

aksiyon: aksîyon (n)

akşam: şan (n), êvar (n), mexreb (n)

akşam ezanı: ezanê şanî (n), ezanê mexrebî (n)

akşama doğru: veraşan (n), vera şanî

akşam namazı: nimajê şanî (n), nimajê mexrebî (n)

akşam yemeği: şamî (m)

akşama doğru: veraşan (n)

akşamleyin: şan de

akşamüstü: veraşan (n), vera şanî

akşamüzeri: veraşan (n), vera şanî

aktarıma: neqlbîyayîş (n)

aktarılmak: neql bîyene

aktarım: neql (n)

aktarma: 1)neqlkerdiş (n), îqtîbaskerdiş (n) 2)transfer (n), transferkerdiş (n) 3)(söz vb. için) fekê ... ravatiş (n) 4)neqlkerde (n), ciragirewte (n), îqtîbas (n)

aktarmak: 1)neql kerdene, cira girewtene, îqtîbas kerdene 2)transfer kerdene 3)(söz vb. için) fekê ... ra vatene

aktarmalı: bineql, bitransfer

aktif, -e: aktîf, -e; feal, -e

aktif fiil: karo aktîf (n)

aktivite: aktîvîte (m), fealiyet (n)

aktör: aktor (n), kaybaz (n)

aktöre: exlaq (n)

aktöresel: exlaqî, -ye

aktörlük: aktoriye (m), kaybazîye (m)

aktris: aktrîse (m), kaybaze (m)

aktüalite: aktüalîte (m)

aktüatör: aktuator (n)

aktüel: aktuel, -e

akustik: akustîk (n)

akü: akumulator (n), aku (n)

akümülatör: akumulator (n), aku (n)

akyüzlü (namuslu, doğru kişi): rîsipî, -ye

akyüzlülük: rîsipênî (m), rîsipîyî (m), rîsipîyîye (m)

al: 1)sûr, -e 2)b. **allık**

ala: b. **alaca**

alabalık: deqsûr (n)

alaca: 1)(iki veya daha çok renkli): belek, -e; belekin, -e; qerbelek, -e 2)(siyah-beyaz renkli): belek, -e; reşbelek, -e; qerbelek, -e; qij, -e; tixbelek, -e; gozer, -e; gozerin, -e; xerdel, -e; xerdelin, -e; delxerek, -e; delxelî, -ye; delxeyîn, -e; sîya û sipî 3)(kırmızı-beyaz renkli): sûrbelek, -e, sûr û sipî 4)b. **ben** (meyvelerin olgunlaşma belirtisi)

alaca ayaklı hayvan: lingbazin, -e; linggozer, -e

alaca bulaca: b. **alaca**

alacak: deyn (n)

alacakaranlık: lâl (n), lêmê sibayî (n)

Alacakaya: Xulaman (n)

alacaklı: deyndaye, -e; qardedayox, -e

alacaklılık: deyndayoxîye (m), qardedayoxîye (m)

alacalı: b. **alaca**

alacalı bulacalı: b. **alaca**

alacalık (karlı yer için): vewrbelek, reşbelek

alafranga: alafranga

alafranga tuvalet: tuwaletu alafranga (n)

alaimisema: b. **gökkuşağı**

alaka: eleqe (n)

alakabahş: b. **ilginç**

alan: war (n)

açık alan: waro akerde, waro rakerde (n)

alan derinliği: xorînîya warî (sn), kûrîya warî (sn)

alan görevlisi: wezîfedara/ê warî

alan sınırı: sînorê warî (n)

bozulmamış alan: waro nêxeripîyaye (n), waro nêherimîyaye (n)

miras alanı: warê mîrasî (n)

mücvir alan: warê herême, waro embiryan (n), waro cîran (n)

alanyazın: nuşteyê warî (zh), lîteratur (n)

alarm: alarm (n)

alarm çalmak: alarm cenayene

alarm vermek: alarm dayene

gaz alarmı: alarmê gazî (n)

yangın alarm sistemi: sîstemê alarmê şewatî (n)

alaturka: alaturka

alay: alaye (m)

albay: mîralay, -e; serheng, -e

albino: albîno (n)

albino hastalığı: nêweşîya albînoyî (m)

alçak: nizm, -e

alçakgönüllü: nefsqij, -e; zerrîşenik, -e; mutewazî, -ye

alçakgönüllülük: nefsqijî (m), nefsqijîye (m), zerrîşenikî (m), mutewazîyî (m)

alçaklık: nizmîye (m), nizmî (m)

aldatma: xapênayîş (n), xapitiş (n)

aldatmak: xapênayene, xapitene

âlem: kaînat (n), alem (n), kozmos (n)

âlemşümül: unîversal, -e; alemşümûl, -e; kaînatşümûl, -e; cîhanşümûl, -e

âlemşümüllük: unîversalîye (m), unîversalî (m), alemşümûlîye (m), alemşümûlî (m),

kaînatşümûlîye (m), kaînatşümûlî (m), cîhanşümûlîye (m), cîhanşümûlî (m)

alerji: 1)alerjî (m) 2)(kaşıntılı alerji) îre (m), xurek (n) 3)(yiyekten olan alerji) şaplore (m)

alerji olmak: 1)îre vetene 2)şaplore vetene

alerji yapıcılar: 1)alerjîkerdoxî (zh)

2)îrekerdoxî (zh), xurekkerdoxî (zh)

3)şaplorekerdoxî (zh)

alet: hacete (m)

alev: kile (m), kilawe (m), alawî (m)

alev dili (itfaiye terimi): gilê kile (n)

alev sıçramak: kile perayene, kile wazdayene, kile eştene

alev yalaması (itfaiye terimi): kilwaze (m)

Alevi: elewî, -ye, qızılbaş, -e

Alevilik: elewîyiye (m), elewîyênî (m), elewîfiye (m); qızılbaşîye (m), qızılbaşênî (m), qızılbaşîye (m)

aleykûmselam: eleykumselam

alfabe: alfabe (m)

algılayıcı: b. **dedektör**

alıcı: 1)girewtek (n) 2)girewtox, -e 3)b. **ahize**

alıcı sular: awê girewtoxî (zh)

alç: simze (m), sêze (m), givêje (m)

alıcın bir çeşidi: gunce (m)

alç ağacı: simzêre (m), sêzêre (m)

alık-I (eskimiş giysi): pertal (n), qerpal (n); kinco kan-kort (n)

alık-II: b. **sersem**

alıklık: b. **sersemlikmexmel**

alım: girewtiş (n)

alımlı: cazîbedar, -e

alın: çare (n), natike (m)

alın çatı: şîlik (n)

alın kemiği: tehta çareyî (m)

alın akıtmalı hayvan: çar, -e, çarebeş, -e; beş, -e; xaç, -e

alının ortası: şîlik (n)

alında beyazlık olan büyük ya da küçükbaş hayvan: b. **alın akıtmalı**

hayvan

alınmak: gîrîyayene

alıntı: ciragirewte (n)

alış: girewtiş (n)

alışma: musayîş (n), banderbîyayîş (n), banderêxodayîş (n), serkewtiş (n), xoracidayîş (n), alim (n), alimgirewtiş (n)

alışmak: musayene, bander bîyene, banderê xo dayene

Bana alışmışsın. (Ti banderê mi bîyî./To banderê xo dayo mi.)

ser kewtene, alim girewtene, xo ra cidayene

alıştırma: 1)musnayîş (n), banderkerdiş (n) 2)temrîn (n), egzersîz (n)

alıştırmak: musnayene, bander kerdene

Ali: b. **Hazreti Ali**

âlim: b. **bilgin**

âlimlik: b. **bilginlik**

alkım: b. **gökkuşağı**

alkol: alkol (n)

alkol kontrolü: kontrolê alkolî (n)

alkol nispeti: nisbetê alkolî (n)

alkol oranı: nisbetê alkolî (n)

alkol ölçümü: peymitişê alkolî (n)

alkol testi: testê alkolî (n)

alkolik: alkolîk, -e

alkollü: 1)alkolin, -e 2)(insan için) alkolşimitox, -e

alkollü içki: şimita alkoline (m)

alkollü sürücü: ramitoxa alkolşimitoxe (m), ramitoxo alkolşimitox (n)

alkollü şoför: şofora alkolşimitoxe (m), şoforo alkolşimitox (n)

alkolmetre: alkolpeym (n), alkolmetre (n)

alkolölçer: alkolpeym (n), alkolmetre (n)

Allah: Ellah (n), Olî (n)

allahaismarladık: Bi xatirê to./Xatir bi to.

Allahutaala: Ellah teala, Homa teala, Heq teala, Rebî teala

allaşmak: sûr bîyene

allık : 1)sûrîye (m) 2)(al boya): sûrawe (m)

alma: girewtiş (n)

almaç (telefon için): b. **ahize**

almak: girewtene

Alman: alman, -e

alman (tüfek için): aleman (n)

Almanca: almankî (m)

Almanya: Almanya (m)

alp: b. **yiğit**

alplık: b. **yiğitlik**

ALS: ALS (Amyotrophic Lateral Sclerosis)

aşimi: sîmya (m)

alt: bin (n)

alt geçit: binvîyer (n)

Alt Paleolitik (M. Ö. 2,5 milyon-200 000): Paleolîtîko Verên (n)

alt sınıf: sınıfa binên, sinifa cêrên

alt taraftaki: binên, -e

altına etme: xoherimnayîş (n), xorokerdiş (n), xoxeripnayîş (n)

altına etmek: 1)xo herimnayene, xo ro kerdene, xo xeripnayene 2)b. **altına**

kaçırmak

altına kaçırmaq (çok korkmak): ver mosla dayene (argo)

altına yapmak: b. **altına kaçırmaq**

altını kirletme: xoherimnayîş (n), xorokerdiş (n), xoxeripnayîş (n)

altını kirletmek: xo herimnayene, xo ro kerdene, xo xeripnayene

altı: şeş

altıgen: şeşgoşe (n) (mat)

altın: zerrn (n), zerd (n), altun (n)

altın otu: b. **ölmez çiçek**

altından yapılma: zerrên, -e; zerrnên, -e

altıncı: şeşin, -e

altınlı: zerrnin, -e

altıntop: greyfurte (m)

altıntop ağacı: greyfurtêre (m)

altkurul: komîsyon (n)

altmış: şeşfî

altmışıncı: şeşfîyin, -e

alttaki: binên, -e

altyapı: binawanîye (m), binawanî (m)

altyapı koordinasyon şube müdürlüğü: mudiriya beşê koordînosyonê binawanîye

altyapı ve koordinasyon merkezi: merkezê binawanîye û koordînosyonî

altyazı: cêrnus (n)

alüminyum: bafûn (n), alumînyum (n)

alüminyumdan yapılmış olan: bafûnên, -e

alüminyumlu: bafûnin, -e
alüvyon: lixe (m), remil (n), aluvyon (n)
am: kisî (m)
ama: labelê, la
âmâ: nuxsan, -e
amaç: 1)amanc (n), hedef (n) 2)xaye (n) 3)meqsed (n)
alt amaçlar: amancê binênî (zh)
genel amaçlar: amancê hemeyî (zh), amancê pêroyî (zh)
amatör: amator, -e
ambalaj: ambalaj (n)
ambalajlama: ambalajkerdiş (n)
ambalajlamak: ambalaj kerdene
ambar: kuware (n), embar (n)
ambar memurluğu: karmendîya embarî (m)
ambar sayımı: hûmaritişê embarî (n)
ambarcı: embarger, -e
ambülans: ganxelasker (n), canxelasker (n), ambulanse (m)
ambülans şoförü: şofora ambulanse (m), şoforê ambulanse (n)
amca: dat (n), ded (n), ap (n)
amca (hitap hali): dato, dedo, apo
amca karısı: nacıne (m), nacı (m), datcinî (m), dedcinî (m), emcinî (m),
apcinî (m)
amca kızı: datkêna (m), kênapî (m), kêna apî (m)
amca oğlu: datîza (n), deza (n), lajê apî (n)
amcazade: b. amca oğlu, amca kızı
amel: b. ishal
amele: b. işçi
amelelik: b. işçilik
ameliyat: emelîyet (n), operasyon (n)
Amerika: Amerîka (m)
Amerika Birleşik Devletleri: Dewletê Yewbîyayeyî yê Amerîka (zh)
amerikan: b. amerikanbezi
amerikanbezi: qedik (n)
amir: amir, -e
amiral: amîral, -e
amirlik: amirîye (m)
yazı işleri amirliği: amirîya karê nuşteyan (m)
Amman: Emman (n)
amper: amper (n)
ampermetre: amperpeym (n), ampermetre (n)
amperölçer: amperpeym (n), ampermetre (n)
amors: amors (n) (sn)
ampül: ampul (n)
Amsterdam: Amsterdam
an: game (m), hele (m), hing (n), linge (m), hême (m); vîste (m), vîstike (m)
ana: maye (m), mare (m); dayîke (m), dadî (m)
ana (hitap hali): dayê, dadê, aba
ana arı: make (m), dadî (m), dayîke, anace (m)
ana dili: ziwanê dayîke (n)
ana düşünce: fikro bingeyî (n)

ana fikir: fikro bingeyî (n)
ana kanal: kanalo sereke (n)
ana program: bernameyo bingeyî (n), programo bingeyî (n)
ana sayfa: keyepel (n) (TE)
anacadde: rayîro tewr pîl, cehdeyo tewr sereke (n)
anahtar: mifte (n), ziwane kilitî (n), kilit (n), anaxtar (n)
anahtar kelime: kilitçekuye (m)
anahtar sözcük: kilitçekuye (m)
anahtarcı: 1)kilitviraşttox, -e 2)kilitsaz, -e 3)kilitroş, -e
anakent: b. büyükşehir
analı: bimaye, bimare, bidadî
analist: analîzker, -e; analîst, -e
analitik: analîtîk, -e; bialalîz, -e
analitik düşünme: fikirîyayîşo analîtîk (n), fikirîyayîşo bialalîz (n)
analiz: analîz (n), tehlîl (n)
analiz metodu: metodê analîzî (n)
analiz sonuçları: peynîyê analîzî (zh), netîceyê analîzî (zh)
analog: analog, -e
ananas: ananase (m)
ananas ağacı: ananasêre (m)
anason: anason (n)
anatomi: anatomî (m)
anayasa: qanûno bingeyî (n)
anayasa hukuku: huqûqê qanûnê bingeyî (n)
anayol: rayîro sereke (n), rayîro pîl (n), cehdeyo sereke (n)
ancak: 1)tena, ancax 2)labelê, la 3)mela
Ancak sen bilirsin. (Ancax ti zanî.)
Andorra: Andorra (m)
Andorra la Vella: Andorra-la-Vella (m)
Andorra la Vieja: b. Andorra la Vella
anemi: kêmgonîye (m), anemî (m)
anestezi: anestezi (m)
anestezi uzmanı: pispora anestezi (m), pispore anestezi (n)
angarya: suxre (n)
angaryacı: suxrekêş, -e
Angola: Angola (m)
anı: 1)vîrameyîş (n) 2)(hatırlanmak için birine verilen) yadîgar, -e
anımsama: vîrameyîş (n), ravîrameyîş (n), raxovîrardiş (n), vîrkewtiş (n)
anımsamak: vîr ameyene, ra vîr ameyene, ardene vîrê xo, ra xo vîr ardene, vîr kewtene
O anda onun gözlerini anımsadım. (A game çimê aye kewtî vîrê mi.)
anımsadığımdan beri: vîrê mi ra, cêko ke yeno vîrê mi
anımsatma: vîrardiş (n), ravîrardiş (n)
anımsatmak: vîr ardene, ra vîr ardene
anında: b. hemen
anında ölmek: b. hemen ölmek
anıрма: 1)zirî (m) 2)zir (n), zir-zir (n) 3)zirayîş (n), zîqayîş (n) 4)zir-zirkerdiş (n)
anırmak: 1)zirayene, zîqayene 2)zir-zir kerdene
anıt: abîde (m)
anıtısal yapı: awanîya abîdeyîye (m), bînaya abîdeyîye (m)
anız: firêze (n), xozan (n)

anız bozmak: hêga dêmdayene
aniden: nişka, nişka ve ra, tavilê, taf de, xaftela, xafil de, xafila
aniden ölmek: nişka merdene, nişka ve ra merdene, tavilê merdene, taf de merdene, xaftela merdene, xafil de merdene, xafila merdene
animasyon: ganîkerdiş (n), candarkerdiş (n) anîmasyon (n)
animatör: anîmator, -e
Anka kuşu: Sîmir (n)
Ankara: Anqara (m)
anket: 1)(yazılı anket) persname (n) 2)anket (n)
ankilozan spontadilit(as): ankîlozan spontadîlîtas (n)
anksiyete: anksîyete (m)
anksiyete bozuklukları: xirabeyîyê anksîyete (zh)
anlam: mana (m)
anlama: fehmkerdiş (n), serekewtiş (n), serşîyayîş (n), tedevetiş (n), hişkewtiş (n), hişê ... serşîyayîş, hişê ... verşîyayîş
anlamak: fehm kerdene, sere kewtene, ser şîyene, serder bîyene, tede vetene, hiş kewtene, hişê ... ser şîyene, hişê ... ver şîyene, dekewtene hişê ...; ci resayene, ci restene
anlamsız: bêmana, -ye
anlaşılma: fehm bîyayîş (n), tedevjîyayîş (n), ameyîşfehmkerdiş (n)
anlaşılmak: fehm bîyene, tede vejîyayene, ameyene fehmkerdene
anlaşma: pêameyîş (n), pêkerdiş (n)
anlaşmak: pêameyene, pêkerdene
anlatılma: vajîyayîş (n), ameyîşvatiş (n)
anlatılmak: vajîyayene, ameyene vatene
O hikâye köyde hâlâ anlatılır. (A hîkaye hema zî dewe de yena vatiş.)
anlatma: vatiş (n), dayîşfehmkerdiş (n)
anlatmak: vatene, dayene fehmkerdene
anlayış: 1)fehm (n) 2)feraset
anlayışlı: 1)fehmdar, -e; bifehm, -e 2)ferasetdar, -e; biferaset, -e; wayîra/wayîrê ferasetî
anlayışlılık: 1)fehmdarî (m), fehmdarîye (m), fehmdarênî (m) 2)ferasetdarî (m), ferasetdarîye (m), ferasetdarênî (m)
anlayışsız: 1)korfehm, -e; fehmkor, -e; bêfehm, -e 2)bêferaset, -e
anlayışsızlık: 1)korfehmî (m), korfehmîye (m), korfehmênî (m), fehmkorî (m), fehmkorîye (m), fehmkorênî (m), bêfehmî (m), bêfehmîye (m), bêfehmênî (m) 2)bêferasetî (m), bêferasetîye (m), bêferasetênî (m)
anma: 1)yadkerdiş (n), zikirkerdiş (n), zikirnayîş (n) 2)ardişvîrêxo 3)girewtişfekêxo
anmak: 1)yad kerdene, zikir kerdene, zikirnayene 2)ardene vîrê xo 3)girewtene fekê xo
Onun adını anma. (Nameyê ey megîre fekê xo.)
anne: maye (m), mare (m); dayîke (m), dadî (m)
anne (hitap hali): dayê, dadê, aba
anneanne: b. **nine**
annecik: dakile (m)
anneciğim (hitap hali): dakilê, dayîkê, kilê
annesiz (annesi ölmüş olan çocuk): bêmaye (n, m), bêmare (n, m), bêdadî (n, m)
anonim: anonîm, -e
anonimlik: anonîmîye (m)
ansızın: b. **aniden**
ant: sond (n)
ant içmek: sond wendene, sond werdene
Antananarivo: Antananarîvo (n)

Antarktika: Antarktika (m)
anten: anten (n)
 uydu anten: antenê peykî (n), antenê satelîfî (n)
antet: sernuşte (n), antet (n)
 antetli kâğıt: kaxita bisernuşte (n), kaxita biantet (n)
antibakteriyel: antîbakteriyel, -e
antik: entîk
 Antik Çağ: Dewro Entîk (n), Çaxo Entîk (n), Entîkîte (m)
antika: entîka (m), entîke (n)
antikacı: entîkdar, -e; entîkroş, -e
antikacılık: entîkdarîye (m), entîkdarî (m), entîkroşîye (m), entîkroşî (m)
antikite: 1)verênîye (m), verênî (m) 2)Dewro Entîk (n), Entîkîte (m)
antilop: antîlop, -e
antitank: antîtanq, -e
antivirüs: antîvîrus, -e
 antivirüs programı: programê antîvîrusî (n) (TE)
antlaşma: peyman (m)
antreman: b. **antrenman** (n)
antrenman: antreman (n)
antrenör: antrenor, -e
antropolog: merdimnas, -e; antropolog, -e
antropoloji: merdimnasîye (m), merdimnasî (m), antropolojî (n)
anüs: qine (m)
 anüs çıkıntısı: zutike (m), tizike (m), sursuruk (n), turturik (n), tabut (n)
apandisit: apandîsît (n)
apartman: apartman (n)
 apartman yöneticisi: îdarekara apartmanî (m), îdarekarê apartmanî (n)
apaz: çeng (n), lep (n)
apış arası kılları: ramî (zh), tuk (n), berzik (n), keşî (zh)
apışlık: pêşe (m), keşe (m), pisa (m), piseke (m), navran (n)
Apia: Apya
apolet (subay giysisinde): apolet (n)
apre: apre (n)
 apre vermek: apre dayene
apse: b. **çıban**
aptal: kav, -e, kavik, -e; xêv, -e; xêvek, -e, xêvo (n); xêx, -e; gêj, -e; gêjo (n); ehmeq, -e; avanax, -e; budela (n)
aptallık: kavîye (m), kavî (m), kavikîye (m), kavikî (m), xêvîye (m), xêvî (m), xêvekîye (m), xêvekî (m); gêjî (m), ehmeqîye (m), ehmeqî (m), ehmaqênî (m), avanaxîye (m), budelayîye (m), budelayî (m), budelayêne (m)
aptes: destmaj (n), awdest, ondaz (n)
 aptes bozulma: destmajşikîyayîş (n)
 aptes bozulmak: destmaj şikîyayene
 büyük aptes: destawa pîle (m)
 küçük aptes: destawe (m), destawa şenike (m)
 küçük aptes bozma: destawekerdîş (n), destaweverdayîş (n), awerişnayîş (n)
 küçük aptes bozmak: destawe kerdene, destawe deverdayene, awe rişnayene
apteshane: b. **yüznumara**
aptesli: bidestmaj, -e; biawdest, -e, biondaz, -e; destmaj ra, awdest ra, ondaz ra
aptesiz: bêdestmaj, -e; bêawdest, -e

aptessiz olmak: bêdestmaj bîyene
aptessizlik: bêdestmajîye (m), bêdestmajî (m)
ar: ar (n) (mat)
ara: 1)mîyan (n)
İki köyün arasında bir dağ vardı. (Mîyanê di dewan de koyê estbi.)
 2)mabên (n)
Zerweş ile Roşan'ın arası iyidir. (Mabênê Zerweş û Roşanî weş o.)
 3)beyntar (n) 4)nêmante (n) 5)are (n), atile (n), fesle (n) 6)orte (n)
ara sıra: ge-ge, ge-gane, rey-rey
ara vermek: mabên dayene, bîne dayene, boye dayene, bîna xo girewtene, boya xo girewtene, atile dayene
arada sırada: b. **ara sıra**
aradaki: 1)mîyanên, -e 2)beyntarî, -ye
araba: erebe (n)
araba plakası: plakaya erebeyî (m)
araba kullanmak: ramitena erebeyî (m)
araba yakıtı: sotemenîya erebeyî (m)
araba yıkayıcısı: erebeşuw, -e
at arabası: parxêle (m)
el arabası: erebeyê destî (n)
öküz arabası: b. **kağnı**
yangın arabası: erebeyê şewatî (n)
arabacı: 1)erebekar, -e 2)erebedar, -e 3)erebesaz, -e 4)ereberoş, -e
Arabistan: Erebiştan (n)
arabulucu: mîyançî, -ye; mabênçî, -ye
aracı: mîyankar, -e; mabênkar, -e; mabênçî, -ye; mîyançî, -ye
aracı kurum: dezgeho mabênkar (n), muesseseyo mabênkar (n)
araç: 1)wasita (m) 2)wesayît (n)
araç gereç: hacetî (zh)
araç gereç kullanmak: hacetî xebitnayene, hacetî gurenayene, hacetî şuxulnayene
araç görevlendirmesi: wezîfedarkerdişê wesayîtî (n)
araç plakası: 1)plakaya wasita (m) 2)plakaya wesayîtî (n)
araç sahibi: wayîra/ê wesayîtî
araç tartı istasyonu: îstasyona sentişî ya wesayîtan
kombi araç: wasitaya kombî (m)
aralık: kanûne (m)
arama: 1)gêrayîş (n) 2)cigêrayîş (n), rocigêrayîş (n), rocifetilîyayîş (n)
arama kurtarma arabası: erebeyê cigêrayîş û xelisnayîşî
arama kurtarma müdürlüğü: mudiriya cigêrayîş û xelisnayîşî
aramak: 1)gêrayêne (TE) 2)ci gêrayene, ro ci gêrayene, ro ci fetilîyayene
Ara! (Bigêre!) (TE)
Arap: ereb, -e
Arapça: erebkî (m)
araştırma: cigêrayîş (n)
araştırma denencesi: ferezîyeya cigêrayîşî (m); hîpotezê cigêrayîşî (n)
araştırma hipotezi: ferezîyeya cigêrayîşî (m), hîpotezê cigêrayîşî (n)
araştırmanın önemi: girîngîya cigêrayîşî (m), muhîmîya cigêrayîşî (m), ehemîyetê cigêrayîşî (n)
araştırmacı: cigêrayox, -e

araştırmak: ci g rayene

arazi: eraz  (m)

alçak araziler: eraz y  nizm  (zh)

arazi hukuku: huq q  eraz  (n)

arazi taşıtı: wesay t  eraz  (n)

bir “welçeke” (42, 40 veya 20 kg) miktarında tahılın ekilebileceği arazi:

wel (n)

verimli arazi: axp n (n)

araz z: arosoz (n)

ardı: wers (n), merx (n)

ardiye: erd ya (m), depo (n)

areometre: aw peym (n), areometre (n)

arg man: del l, arguman (n)

arı-I: xas, -e, xalis, -e

arı-II: hinge (m), m sa hingim n  (m)

arılarnın kanatlarını yiyen bir t r parazit: varova (n)

ana arı: make (m), dad  (m), day ke, anace (m)

bal arısı: hinge (m), m sa hingim n  (m)

bal arısı kovanlarınm istiflenerek konulduğu -evden uzak- yer: hingilan (n),

xinc ka m şan (m)

Arıcak: M yaran (n)

arıcı: hingdar, -e

arık-I: xete (m), mişare (m)

arıtım: awguznayış (n), raf naj (n)

evsel atık su arıtımı: awguznayış  gendawa bank ye (n)

arıtma: awguznayış (n), raguznayış (n)

biyolojik arıtma: awguznayışo biyolojik (n), raguznayışo biyolojik (n)

doğal arıtma: awguznayışo xozay  (n), awguznayışo teb  (n)

fiziksel arıtma: awguznayışo fizik  (n)

arıtmak: awguznayene, raguznayene

arıza: arize (m)

arızalı: xirabe (n), xiraba (m), biarize, -ye

aristokrasi: ar stokras  (n)

aristokrat: ar stokrat, -e

aritmetik: ar tmetik (n)

aritmetik dizi: r za ar tmetik  (m)

aritmetik işlemi: kirar ya ar tmetik  (m)

ariyet (huk.): ar yet (n)

ariyet alanı (huk.): war  ar yet  (n)

Arjantin: Arjant n (n)

ark: vaye (m), cuwa (m)

arkların keşiştiği yer: gavar (n)

arka: pey (nm, n), peyn  (m), peyn ye (m)

arka arka gitmek: b. geri geri gitmek

arka arkaya: p dima, p dime, p pey ra, t pey ra, t pey de

arkada: pey de

arkadaki: pey n, -e

arkadan: pey ra

arkasında: pey  ... de

arkasından: dima, dime, pey ra, pey  ... ra

Adam kapının arkasından çıktı. (Mêrdek **peyê** berî **ra** vejîya.)

arkaç: gewe (m), hewşo (n)

arkadaş: heval, -e; embaz, -e

arkadaşlık: hevalîye (m), hevaltî (m), embazîye (m), embazî (m)

arkeolog: arkeolog, -e

arkeoloji: arkeolojî (n)

arkeolojik: arkeolojîk, -e

arkeolojik sit: sîto arkeolojîk (n)

armatör: keştîdar, -e; armator, -e

armut: murîye (m)

armut ağacı: murîyêre (m)

kurutulmuş armut: qaxe (m)

Arnavut: arnawud, -e

Arnavutça: arnawudkî (m)

Arnavutluk: Arnawudîstan (n), Albanya (m)

arpa: cew (n)

arpaların sararma zamanı: cewzerdî (zh)

arpacık: veyveke (m), buke (m)

arpacık soğanı: kixsa (m)

arsa: ersa (m)

arslan: b. aslan

arşın: erşin (n)

arşiv: arşîv (n)

arşivci: arşîvkar, -e

art: pey (nm & s, n), peynî (m), peynîye (m)

ardından: dima, dime, dima ra, dime ra, ra dima, ra pey, ra tepîya

art arda: pêdima, pêdime, pêpey ra, têpey ra, têpey de, têdima

artan: vêşîmende (n) (mat)

artedat: peyedat (n)

artı: zêdek (n) (mat)

artı işareti: nîşanê zêdekî (n)

artık-I: 1)êdî, hinî 2)de

Artık söyle. (Êdî/hinî/de vaje.)

3)daha

artık-II (yiyecek veya içecek artığı): piştwerdî (m)

artırma: 1)zafkerdiş (n), bolkerdiş (n), zîyadekerdiş (n), teksîrkerdiş (n) 2)(fiyat vb. için) zêdnayîş (n)

artırmak: 1)zaf kerdene, bol kerdene, zîyade kerdene, teksîr kerdene 2)(fiyat vb. için) zêdnayene

artış: vêşîbîyayîş (n) (mat)

artikel: artîkel (n)

artist: artîst, -e

artma: 1)vêşîbîyayîş (n), zafbîyayîş (n), bolbîyayîş (n), zîyadebîyayîş (n), zêdîyayîş (n) 2)(bir miktar geri kalma): vêşîmendîş (n), verramendîş (n)

artmak: 1)vêşî bîyene, zaf bîyene, bol bîyene, zîyade bîyene, zêdîyayene 2)(bir miktar geri kalma) vêşî mendene, ver ra mendene

artrogripozis: artrogrîpozîs (n)

arz: pêşkêş (n), erz (n)

arzuhal: waştîşname (n), erzuhal (n)

AS: AS (Ankilozan Spondili)

asa: çoğane (m), esa (m), çanqil (n), uşîre (m)

asal: bingeeyên, -e; bingeeyî

asansör: asansor (n)

asansörcü: asansorkar, -e

asayîş: asayîş (n), emnîyet (n)

asbest: asbest (n)

asbest kirliliği: gemarinîya asbestî (m)

asfalt: 1)asfalt (n) 2)qîrkerde (n), asfaltkerde (n)

asfalt yol: rayîro asfalt (n)

asgari: tewr tay, tewr tîkê, tewr kêmi; tayê tayan, kême kêman; esxerî, tewr şenik

asgari hız: lezîya tewr kême, sureto esxerî

asgari sürat: b. **asgari hız**

asık surat: mirûz (n), pirûz (n), mirux (n), murr (n)

asık suratlı: mirûzin, -e; pirûzin, -e; mirûztirş, -e; mirûzta, -e; mirûzcal, -e; miruxin, -e; mirûzîyaye (n), mirûzîyaya (m), mirûzîyayîye (m); rîtirş, -e, lewverradaye (n), lewverradaya (m), lewverradayîye (m)

asıl: 1)binaye (n), esl (n), esas (n) 2)bingeyî

asıl sayılar: hûmarnameyê bingeyî (zh)

asılı (idam edilmiş olan): dardekerda (m), dardekerdiye (m), dardekerde (n), radareşta (m), radareştîye (m), radareşte (n), leqnaya (m), leqnayîye (m), leqnaye (n), aliqnaya (m), aliqnayîye (m), aliqnaye (m), daliqnaya (m), daliqnayîye (m), daliqnaye (n), îdamkerda (m), îdamkerdiye (m), îdamkerde (n), xeniqnaya (m), xeniqnayîye (m), xeniqnaye (n)

asılma (idam edilme): dardebîyayîş (n), ameyîşdardekerdiş (n), radarerzîyayîş (n), ameyîşleqnayîş (n), aliqîyayîş (n), ameyîşaliqnayîş (n), daliqîyayîş (n), ameyîşdaliqnayîş (n), îdambîyayîş (n), xeniqîyayîş (n), ameyîşxeniqnayîş (n)

asılmak (idam edilmek): darde bîyene, ameyene dardekerdene, ra dar erzîyayene, ameyene leqnayene, aliqîyayene, ameyene aliqnayene, daliqîyayene, ameyene daliqnayene, îdam bîyene, xeniqîyayene, ameyene xeniqnayene, erzîyayene kendîl

asır: seserre (m)

asırlar boyunca: bi seserran

asırlarca: bi seserran

asırlık: seserrî, -ye, seserra (m), seserre (n)

asi: asê, -ye

asidimetre: asîdpeym (n), asîdmetre (n)

asimetri: asîmetrî (n)

asimetrik: asîmetrîk, -e

asimilasyon: asîmîlasyon (n)

asimile etmek: asîmîle kerdene

asist (sayı veya gol pası): asîst (n)

asistan: hetkar, -e; ardimkar, -e; asîstan, -e

asit: asîd (n)

organik asit: asîdo organîk (n)

asitölçer: asîdpeym (n), asîdmetre (n)

asker: leşker, -e; esker, -e

askeri: leşkerî, -ye, eskerî, -ye

askeri bütçe: butçeya leşkerî (m)

askeri cip: cîpa leşkerî (m)

askeri hizmet: xizmeto leşkerî (n)

askerlik: leşkerîye (m), eskerîye (m)

askı: 1)(giysi vb için) aliqe (m) 2)(asma işi) dardekerdiş (n), aliqnayîş (n), daliqnayîş (n)

askıya çıkarma: (ewraqe) aliqnayîş (n), dardekerdiş (n), îlankerdiş (n)
askılık: vestîyer (n)
asla: caran, çi rey, binra, binde, bincaran, tu derbe, deyme; qet finê, qet reyê; çi wext, esla, qet, qetîyen
aslan: şêr, -e
dişi aslan: şepale (m)
asliye hukuk mahkemesi: dadgeha huqûqî ya eslî (m), mehkemeya huqûqî ya eslî (m)
asma-I (idam etme): dardekerdiş (n), radareştîş (n), leqnayîş (n), aliqnayîş (n), daliqnayîş (n), îdamkerdiş (n), xeniqnayîş (n)
asma-II: 1)mêwe (m) 2)(dalları çardak üzerine yayılan asma) mahşlêre (m), asmêre (m)
asma fidanı: xerze (m)
asma kütüğü: gasar (n), kokmêw (n)
asma veya üzüm teveğinin kesilmiş olan ince, kuru dalları: şimişta (m), miştik (n), hertot (n)
asma yaprağı: pelê mêwe (n), pelê rezî (n)
asmak (idam etmek): darde kerdene, ra dar eştene, leqnayene, aliqnayene, daliqnayene, îdam kerdene, xeniqnayene, eştene kendîl
Asmara: Asmara (m)
asosyal: nesosyal, -e; asosyal, -e
asosyallik: nesosyalîye (m), asosyalîye (m)
asparagas: aspargase (m)
asperger: b. **asperger sendromu**
asperger sendromu: sendromê aspergerî (n)
aspiratör: aspîrator (n)
asri: b. çağdaş
asrileşmek: hemdem bîyene, esrî bîyene, modern bîyene
asrileştirmek: hemdem kerdene, esrî kerdene, modern kerdene
asrilik: b. çağdaşlık
Astana: Astana (m)
astar: astar (n), ver (n)
astarlı: astarin, -e; astarkerda (m), astarkerdîye (m), astarkerde (n)
astım: astim (n)
astrofizik: astrofîzîk (n)
astrolog: estarenas, -e; astrolog, -e; munecîm, -e
astroloji: estarenasîye (m), estarenasî (m), astrolojî (n)
astronom: asmênnas, -e; astronom, -e
astronomî: asmênnasî (m); astronomî (m)
astronot: astronot, -e
Asuncion: Asunsîyon (n)
Asya: Asya (m)
aş: werd (n)
aşağı: 1)cêr (n) 2)war, waro, xuwar, diwar
Aşağı indi. (Şi war/xuwar/diwar.)
aşağı taraftaki: cêrên, -e
aşağı yukarı: vêşî-kêmî, kêmî-zêde, fekafek, devadev, dev-dev, zaf ra tay, teqrîben, hema-hema, hema-hema ke
aşağıdan: cêr ro, cêr ra
aşağıya doğru: acêr, veracêr, seracêr, devacêr, vor de
aşağıdaki: cêrên, -e
aşama: etap (n), merhele (m)

aşçı: werdpewj, -e
aşçıbaşı: serwerdpewj, -e
aşevi: aşxane (n), loqante (n)
aşhane: aşxane (n), loqante (n)
aşı: 1)(tıpta) terpin (n), perpûn (n), derzîne (m) 2)(bitki için) lul (n), badiros (n), aşle (n)
âşık-I: 1)âşiq, -e 2)heskerdox, -e
âşık edebiyatı: edebîyatê aşiqan (n)
âşık olma: 1)âşiqbîyayîş (n) 2)heskerdiş (n)
âşık olmak: 1)âşiq bîyene 2)hes kerdene 3)zerrî dekewtene, zerrî cikewtene
Zîn Mem'e âşık olmuştu. (Zerrîya Zîne dekewtibî Memî.)
4)zerrî devistene, zerrî cifiştene
Mem Zîn'e âşık olmuş. (Memî zerrî devista Zîne.)
5)zerrî pira nayene
Ferhad Şirin'e âşık olur. (Ferhad zerrî nano Şîrine ra.)
6)zerrî cikerdene
birbirine âşık olmak: aşiqê yewbînî bîyene, aşiqê yewbînînan bîyene; zerrî dekewtene yewbînî, zerrî dekewtene yewbînînan; zerrî devistene yewbînî, zerrî devistene yewbînînan
Zîn ile Mem birbirlerine âşık olmuşlardı. (1-Zerrîya Zîne û Memî dekewtibî yewbînî/yewbînînan. 2-Zîne û Memî zerrî devistibî yewbînî/yewbînînan.)
-e âşık olmak: ro ci eşeqîyene, eşiqîyayene ra ci; bengînê/bengîna ... bîyene, bengîyê/bengîya ... bîyene
aşık-II (aşık kemiği): gozeke (m), gozeka linge (m), kabe (n)
aşık kemiği ile oynanan bir oyun: hule (n)
aşık kemiği oyunu: kabekay (n), kabeyî (zh)
aşık kemiğiyle oynanan bir oyunda bu kemiğin eni dar olan iki yan tarafından girintili olanı: her (n)
aşık kemiğiyle oynanan bir oyunda bu kemiğin eni dar olan iki yan tarafından kısmen düz olanı: mîre (n)
aşık kemiğiyle oynanan bir oyunda bu kemiğin eni geniş olan iki tarafından girintili olanı: dizd (n)
aşık kemiğiyle oynanan bir oyunda bu kemiğin eni geniş olan iki tarafından kısmen düz olanı: sofî (n)
aşık kemiğinin ön veya arka tarafı: şakê kabeyî (n), tulizê kabeyî (n)
aşık kemiğinin ön veya arka tarafı üzerinde dikey biçimde durması: kabe şakkewtiş, kabe şakweriştîş, kabe şakameyîş, şakkewtiş (n), şakweriştîş (n), şakameyîş (n)
aşılama (bitki için): lulkerdiş (n), badiroskerdiş (n)
aşılama (bitki için): lul kerdene, badiros kerdene
aşılı (bitki için): lulkerda, lulkerdî (m), lulkerdîye (m), badiroskerda (m), badiroskerdî (m), badiroskerdîye (m)
aşınma: werîyayîş (n), hemîyayîş (n)
aşınmak: werîyayene, hemîyayene
aşırı: hedravîyarta (m), hedravîyartîye (m), hedravîyarte (n); ekstrem, -e
aşırı hız: lezîya hedravîyarta, lezîya hedravîyartîye, lezîya ekstreme; sureto hedravîyarte, sureto ekstrem
aşırı sürat: b. aşırı hız
aşikâr: eşkera (s)
aşikâr etmek: eşkera kerdene
aşikâr olmak: eşkera bîyene
aşiret: eşîre (m), êle (m)

aşk: eşq (n)
Aşkabat: Eşqabad (n)
Aşkale: Aşqe
aşure: germîya îmaman (m), aşûre (n)
at: estor, -e; hesp, -e; yaxte (n)
at koşturmak: estor/e xar dayene; estor/e vazdnayene
at kuyruğu: terrîye (m)
atı çatlatmak (ölmesine neden olmak): estor/estore bacnayene, estor/estore visnayene, estor/estore fetisnayene
dişi at: mahîne (m), estore (m), hespe (m)
eyer vurma yaşına gelmiş at: verzîn, -e
ata: 1)b. baba 2)b. dede 3)bav û kal, kalik û pîrik
atasözü: vateyê verênan (n)
atelye: b. atölye
ateş: 1)adir (n) 2)(hastalıkta) veş (n), şewat (n), adir (n)
ateş küreği: arkozik (n), carut (n), astamî (m)
ateş saklamak (ateşi külle örtmek): adirnimitiş (n)
ateş yakma: adirwekerdiş (n), adirkerdiş (n)
ateş yakmak: adir wekerdene, adir kerdene
ateşe verme: adirtafînayîş (n), adirpanayîş (n), adirpiranayîş (n), adirtiranayîş (n), adirdevistiş (n), adirpoverdayîş (n), adirciverdayîş (n)
ateşe vermek: adir taffinayene, adir panayene, adir pira nayene, adir tira nayene, adir devistene, adir poverdayene, adir civerdayene
ateşli hastalık nöbeti: tewe (m)
ateşböceği: estareke (m), gîyê estareyî (n), estarelîlik (n), lîlikê estareyî (n)
atif: etif (n)
atık: eşta (m), eştiye (m), eşte (n)
akışkan atık: eşteyo herikbar (n)
atığın yeniden işlenmesi: neweragurenîyayîşê eşteyî (n)
atık gömme: wedaritişê eşteyî (n), binerdkerdişê eşteyî (n), temernayîşê eşteyî (n)
atık ısı: tanîya eşteyî (m), germîya eşteyî (m)
atık özümlemesi: asîmîlasyonê eşteyî (n)
atık su: gendawe (m)
atık su arıtma tesisi şube müdürlüğü: mudirîya beşê sazgehê awguznayîşê gendawe
atık su kolektörü: kollektorê gendawe (n)
atık su şebekesi: torra gendawe (m)
atık su yönetimi: îdareyê gendawe (n)
atık taşınması: kirişîyayîşê eşteyî
atık yakımı: veşnayîşê eşteyî (n), sotişê eşteyî (n)
atık yağ: rûno eşte (n)
 Baca atıkları: eşteyê lojine (zh), eşteyê pixêrî (zh)
ileri biyolojik atık su arıtma tesisi: sazgehê awguznayîşê gendawe yo bîyolojîko aver
ileri biyolojik atık su arıtma tesisi şube müdürlüğü: mudirîya beşê sazgehê awguznayîşê gendawe yê bîyolojîk yê averî
katı atık: eşteyo huşk (n)
madencilik atıkları: eşteyê madenkarîye (zh)
 radyoaktif atık: eşteyo radyoaktîf (n)
atılma: erzîyayîş (n)
atılmak: erzîyayene
atıştırma: xofekrakerdiş (n), xodekerdiş (n)

atıştırmak: xo fek ra kerdene, xo de kerdene

atik: çapiksuwar, -e; cansivik, -e; gansivik, -e; sivik, -e; canşenik, -e; ganşenik, -e; şît, -e; vît, -e

atiklik: çapiksuwarîye (m), çapiksuwarî (m), cansivikîye (m), cansivikî (m), gansivikîye (m), gansivikî (m), sivikîye (m), sivikî (m), canşenikîye (m), canşenikî (m), ganşenikîye (m), ganşenikî (m), şîtîye (m), şîtî (m), vîtî (m)

Atina: Atîna (m)

atkı: milpêşe (m), kaşkole (m), atqî (m), atqîye (m), dolaxe (m)

atlama (uzun atlama): perayîş (n), çingdayîş (n), xoeştiş (n), erzîyayîş (n), çildane (m), kildane (m)

atlama çarşafı: şala xoeştişî (m), çarşefa xoeştişî (m)

atlama yatağı: cila xoeştişî (m)

durduğu yerden atlama: çutperayîş (n), çindikdayîş (n), çingdayîş (n), xildayîş (n)

iki adım atlama: digamî perayîş (n), digamî (zh), digamî çingdayîş (n), digamî erzîyayîş (n), digamî kildayîş (n)

üç adım atlama: hîrêgamî perayîş (n), hîrêgamî (zh), hîrêgamî çingdayîş, sêgamî perayîş (n), sêgamî (zh), sêgamî erzîyayîş (n), sêpile (m)

atlamak (uzun atlama için): xo eştene, perayene, çing dayene, erzîyayene, çil dayene, kildane

atlas-I (bir tür kumaş): atlas (n)

atlas-II (haritalar kitabı): atlase (m)

atlet: 1)(kolsuz erkek fanilasası): atlet (n) 2)(spor için) atlet, -e

atletik: atletîk, -e

atlı: espar, -e; suwar, -e; suwarî, -ye

atlıkarınca: morceleyo siwarî (n), morcelaya siwarî (m), morceleyê devan (n), morcelaya devan (m), morceleyê kutikan (n), morcelaya kutikan (m)

atma: eştiş (n), fiştiş (n)

atmaca: atmije (n)

atmak: eştene, fiştene

atmik: awî (m), sperma (m)

atmosfer: atmosfer (n)

atmosfer kirliliği: gemarinîya atmosferî (m)

atom: atome (m)

atom bombası: bombaya atome (m)

Atom Çağı (1945-): Dewrê Atome (n)

atölye: kargeh (n), atolye (m)

sinema atölyesi: kargehê sînema (n), atolya sînema (m)

av: seyd (n), nêçîr (n)

av hayvanları: heywanê seydî (zh), heywanê nêçîrî (zh)

avan proje: verproje (n)

avanak: kav, -e, kavik, -e; xêv, -e; xêvek, -e; xêvo (n), gêj, -e; gêjo (n), ehmeq, -e; avanax, -e; budela (n)

avanaklık: kavîye (m), kavî (m), kavikîye (m), kavikî (m), xêvîye (m), xêvî (m), xêvekîye (m), xêvekî (m), gêjî (m), ehmeqîye (m), ehmeqî (m), ehmaqênî (m), avanaxîye (m), budelayîye (m), budelayî (m), budelayêne (m)

avans: avans (n)

avare: eware (n), ewara (m), sûtal, -e; gêrende, -ye; serberadaye (n), serberadayîye (m), serberadayî (m); selexane, -ye

avarelik: ewareyîye (m), ewareyî (m), sûtalîye (m), sûtalî (m), gêrendeyîye (m), gêrendeyî (m), serberadayeyîye (m), serberadayeyî (m), selexaneyîye (m), selexaneyî (m)

avcı: seydbaz, -e; seyddar, -e; seydwana, -e; seydkar, -e; nêçîrvan, -e

avize: avîze (m)

avlanmak: seyd kerdene, nêçîr kerdene

avlu: hewş (n)

Avrupa: Ewropa (m)

Avrupa Birliği (AB): Yewîya Ewropa (YE)

Avrupa Birliği hukuku: huqûqê Yewîya Ewropa (n)

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM): Dadgeha Heqanê Merdiman a Ewropa (DHME), Mehkemeya Heqanê Merdiman a Ewropa (MHME)

avuç: çeng (n), lep (n), mist (n)

iki elin bitiştirilmesi suretiyle oluşturulan avuç: herdose (m)

avukat: avûkat, -e

avurt: gepe (m), gume (m)

Avustralya: Awustralya (m)

Avusturya: Awusturya (m)

ay: 1)(gökteki ay) aşme (m)

yeni ay: aşma newa (m), aşma newîye (m), aşma newî (m)

2)(30 gün) menge (m), aşme (m), ma (m)

Bir ay kaldı. (Yew menge/aşme/ma mende.)

aya: miste (m), sala destî (m), sale (m), kefe (m)

ayak: 1)linge (m), pa (n)

2)(30,5 cm) pa (n), fût (n)

arka ayakları üzerine kalkarak ön ayaklarını ağacın yüksekçe bir yerine dayamak (hayvan için): pozgurê dare bîyene, melfurê dare bîyene, çemilîyayene, çemil dayene

ayak bileği: savoke (m), sîvoke (m), xape (m), xapa linge (m); kapçike (m), kapçika linge (m); çîpîke (m), weke (m)

ayak bileğinde eğrilik: savoke de çewtîye (m), kapçike de çewtîye (m)

ayakkabı: sol (n), pêlav (n), yemenî (n), postal (n)

ayakkabı bağı: bendê solan (n), baxê solan (n), qeytanê solan (n)

ayakkabı burnu: pirnosê solî (n), pozikê solî (n), tujikê solî (n), zumburê solî (n)

ayakkabı dolabı: dolaba solan (m)

ayakkabı onarımcısı: b. ayakkabıcı-II

ayakkabı tabanı: binê solî (n)

ayakkabı tamircisi: b. ayakkabıcı-II

ayakkabı veya çarık tabanına konulan yünden veya kıldan örölmüş parça: serpen (n)

ayakkabı yapımcısı (ayakkabı diken): koşkar, -e; solderz, -e

ayakkabının bağ geçirilen deliği: çimik (n)

ayakkabıya içten konan yün, kıl ya da tiftikten yapılma altlık: serpen (n)

ayakkabıyı giyerken tutup çekmek için kullanılan -daha çok eski ayakkabılarda bulunan- ayakkabının arkasındaki çıkıntılı parça: boça solî (m)

bir çift ayakkabı: yew citaya solan

çok eskimiş ayakkabı: çekal (n), lekaş (n)

lastik ayakkabı: lastik (n), lastikê paykerdişî (n)

ayakkabıcı-I (yapan ya da satan): koşkar, -e; solderz, -e, postalçî, -ye

ayakkabıcı-II (onarımcı): pîneker, -e; pînekerdox, -e; pîneçî, -ye; çekalçî, -ye; koşkar, -e; pençeçî, -ye

ayakkabıcılık: 1)koşkarî (m), koşkarîye (m), koşkarênî (m), solderzî (m), solderzîye (m), postalçînî (m), postalçîyênî (m) 2)pînekerî (m), pînekerîye (m), pîneçînî (m), pîneçîyênî (m), pîneçîyî (m), pîneçîyîye (m), çekalçîyî (m), çekalçîyîye (m)

ayakkabılık: berling (n), refê postalan (n), refê solan (n)

ayaklanma: serewedaritiş (n), îsyankerdiş (n), îsyân (n)

ayaklanmak: sere wedaritene, îsyân kerdene

Halk ayaklanmış. (Şarî sere wedarito./Şarî sere darito we./Şarî îsyân kerdo.)

ayaküstü: lingan ser o, pay ra

ayaküzeri: lingan ser o, pay ra

ayakyolu: b. **yüznumara**

ayar: kok (n), eyar (n)

ayarlama: kokkerdiş (n), eyarkerdiş (n)

ayarlama: kok kerdene, eyar kerdene

ayaz: huşka (n), wişka (n), qija (n)

aybaşı (kadın için): bêdestmajîye (m), bêdestmajî (m), bënimaî (m), çekî (zh), serê aşme (n), hayîz (n), regl (n)

aybaşı geçirmekte olan kadın: bêdestmaje (m)

aybaşı olma (kadın için): bicilankewtiş (n), cilandebîyayîş (n), çinaameyîş (n), kincanroginayîş (n), kincêxoameyîş (n), kincîdîyayîş (n), pirênkewtiş (n), cilêxoameyîş (m)

aybaşı olmak (kadın için): bêdestmaj bîyene, bi cilan kewtene, cilan de bîyene, çina ameyene, kincan ro ginayene, kincê xo ameyene, kincî dîyene, pirên kewtene, cilê xo ameyene

ayçiçeği: verroj (n), verrojik (n), vila rojî (m), vilika rojî (m), gula ververojî (m), gogebaxan (n)

aydın: 1)b. **aydınlık** 2)(münevver) roşnvîr, -e

Gözün aydın. (Çimê to roşn bî./Çimê to roşt bî.)

aydınlık: roşniye (m), roşnî (m), roşnayî (m), roştîye (m), roştênî (m); roşn (n), roşt (n)

ay: heş, -e

kutup ayısı: heşa cemedî (m), heşê cemedî (n)

ayıklama: weçînitîş (n), weçînayîş (n), vîjnayîş (n)

ayıklamak: weçînitene, weçînayene, vîjneyene

ayıklanma: ameyîşweçînitîş (n), ameyîşweçînayîş (n), ameyîşvîjnayîş (n), weçîniyayîş (n), vîjnyayîş (n)

doğal ayıklanma: weçîniyayîşo xozayî (n), vîjnyayîşo tebî (n)

ayıklanmak: ameyene weçînitene, ameyene weçînayene, ameyene vîjneyene, weçîniyayene, vîjnyayene

ayıp: eyb (n)

ayırıcı: cîyaker, -e

hidrolik ayırıcı: cîyakero hîdrolîk (n)

kum ayırıcı: cîyakerê xîzî (n), cîyakerê qumî (n)

ayırma: abirnayîş (n), rabirnayîş (n), aqitnayîş (n), cîyakerdiş (n), cêkerdiş (n), cêrabirnayîş (n), cêrakerdiş (n), cêrabetiş (n), cêservetîş (n), cêservistîş (n), cêserkerdiş (n), cêvervetiş (n)

ayırma: abirneyene, rabirneyene, aqitnayene, cîya kerdene, cê kerdene, cêra birneyene, cêra kerdene, cêra vetene, cêser vetene, cêser vistene, cêser kerdene, cêver vetene

ayırt edilme: cêravejîyayîş (n), cêserdevejîyayîş (n), ferqbîyayîş (n)

ayırt edilmek: cêra vejîyayene, cêser de vejîyayene, ferq bîyene

ayırt etme: cêrabetiş (n), cêserdevetîş (n), ferqkerdiş (n)

ayırt etmek: cêra vetene, cêser de vetene, ferq kerdene

ayırtma: dayîşabirnayîş (n), dayîşrabirnayîş (n), dayîşaqitnayîş (n), dayîşcîyakerdiş (n), dayîşcêkerdiş (n), dayîşcêrakerdiş (n), dayîşcêrabetiş (n), dayîşcêservetîş (n), dayîşcêservistîş (n), dayîşcêserkerdiş (n), dayîşcêvervetiş (n)

ayırtmak: dayene abirneyene, dayene rabirneyene, dayene aqitnayene, dayene cîyakerdene, dayene cêkerdene, dayene cêrakerdene, dayene cêrabetene, dayene cêservetene, dayene cêservistene, dayene cêserkerdene, dayene cêvervetene

aylak: eware (n), ewara (m), sûtal, -e; gêrende, -ye; serberadaye (n), serberadayîye (m), serberadayî (m), selexane, -ye

aylaklık: ewareyîye (m), ewareyî (m), sûtalîye (m), sûtalî (m), gêrendeyîye (m), gêrendeyî (m), serberadayeyîye (m), serberadayeyî (m), selexaneyîye (m), selexaneyî (m)

aylık: meaş (n)

aymaz: 1)bêhayî, -ye; bêxeber, -e 2)nezan, -e

ayna: neynike (m), eyne (n), eynik (n), qutîye (m)

dikiz aynası (taşıtta): neynika peyvînî (m)

aynı: yew, -e; eynî

İkisi aynıdır. (Her di yew ê./Her di eynî yê.)

ayni (huq.): eynî, -ye

ayni haklar (huq.): heqê eynî (zh)

ayni katkı: beşdarîya eynî (m), hetkarîya eynîye (m)

ayran: do (n)

ayran çorbasi: germîya doyî (m), germîya doyine (m), doyine (m), şorbaya doyî (m), şorbedoye (m), mehîre (m), germîya punî (m)

ayran veya yoğurdun üste çıkan çok sulu kısmı (ayranlı su): şijî (m)

ayranın kaynatılmasıyla oluşan çökelek(leşme): sucirik (n)

ekmek doğranmış ayran veya yoğurt: firdoqî (m), fird (n), pedekerde (n),

pede (n)

ayrı: 1)cîya, -ye 2)bîn, -e

ayrı ayrı: cîya-cîya

ayrık: 1)(ayrılmış) cîyabîyayî, -ye 2)(başkalarına benzemeyen) cîya, -ye 3)mustesna, -ye

ayrık nizam (imar için): nîzamo cîya (n)

ayrıkçı: eksantrîk, -e

ayrılık: cîyayîye (m), cîyayî (m), cîyatî (m)

ayrılma: abirîyayîş (n), rabirîyayîş (n), aqitîyayîş (n), cîyabîyayîş (n), cêbîyayîş (n), cêrabîyayîş (n), cêravejîyayîş (n), cêservejîyayîş (n), cêserbîyayîş (n), cêserkewtiş (n)

ayrılmak: abirîyayene, rabirîyayene, aqitîyayene, cîya bîyene, cê bîyene, cêra bîyene, cêra vejîyayene, cêser vejîyayene, cêser bîyene, cêser kewtene

ayırım: ferq (n), cîyayî (m)

ayırımında olma: b. fark etme

ayırımında olmak: b. fark etmek

ayırımı: cîya, -ye; biferq, -e

ayırımılık: cîyayîye (m), biferqîye (m)

ayırımsamak: b. fark etmek

ayırıntı: detay (n), teferuat (n)

ayrışma: yewbînîracîyabîyayîş (n), pêracîyabîyayîş (n), cêmîyanravejîyayîş (n), têmîyanravejîyayîş (n)

ayrışmak: yewbînî ra cîyabîyene, pêra cîyabîyene, cêmîyan ra vejîyayene, têmîyan ra vejîyayene

ayrıştırıcı: 1)yewbînîracîyaker, -e; pêracîyaker, -e 2)yewbînîracîyakerdox, -e; pêracîyakerdox, -e

ayrıştırma: yewbînîracîyakerdiş (n), pêracîyakerdiş (n), cêmîyanravetiş (n), têmîyanravetiş (n)

ayrıştırmak: yewbînî ra cîyakerdene, pêra cîyakerdene, cêmîyan ra vetene, têmîyan ra vetene

aysberg: b. buzdağı

ayva: beye (m), heywa (m)

ayva ağacı: beyêre (m), heywayêre (m)

ayvan: 1)b. balkon 2)b. salon

az: tay, -e; tîkê; şenik, -e; kêmî
az işiten: goşgiran, -e
az işitme: goşgiranbîyayîş (n)
az işitme durumu: goşgiranîye (m), goşgiranî (m)
az işitmek: goşgiran bîyene
çok az: (mecazi) hîlarê rojî (n)
en az: tewr tay, tewr tîkê, tewr kêmî; tayê tayan, kêmê kêman; esxerî, tewr şenik, şenikê şenikan
aza: organ (n), aza (n)
azalma: taybîyayîş (n), tîkêbîyayîş (n), şenikbîyayîş (n), kêmîyayîş (n), kêmîbîyayîş (n)
azalmak: tay bîyene, tîkê bîyene, şenik bîyene, kêmîyayene, kêmî bîyene
azalmış olan: kêmîyaya (m), kêmîyaye (n), kêmîbîyaya (m), kêmîbîyaye (n)
azaltan: kêmîkerdox, -e; kêmînayox, -e; kêmîkerdox, -e
azaltma: kêmîkerdiş (n), kêmînayîş (n)
azaltmak: kêmî kerdene, kêmînayene
azami: tewr zaf, tewr bol, tewr zîyade, tewr vêşî; zafê zafan, bolê bolan, zîyadeyê zîyadeyan, vêşê vêşan, ezamî
azami ağırlık: giranîya tewr zafe (m), giranîya tewr vêşî (m)
azami hız: lezîya tewr zafe, sureto ezamî
azami sürat: b. **azami hız**
azamileştirme: tewrzafkerdiş (n), ezamîkerdiş (n)
azap: ezab (n)
Azerbaycan: Azerbaycan (n)
azgın: 1)har, -e; harnak, -e; bitir, -e 2)(hayvan için cinsel anlamda) helasorî, -ye; hêç, -e
cinsel anlamda azgınca davranan hayvan: heşerî, -ye; hîzik, -e
cinsel anlamda azgınca davranmak (hayvan için): heşerî bîyene, hîzik bîyene
azgınlaşmak: 1)har bîyene 2)(cinsel arzudan ötürü) boqa ... weriştene 3)(hayvan için cinsel anlamda) helasorî bîyene, haranîye kewtene, hêç bîyene
azgınlık: 1)harîye (m), harî (m), harênî (m), haranîye (m), harnakî (m), bitirî (m)
Azgınlık çift süren öküze bile kalmaz. (“Bitirî gayê citi rî zî nêmanena.”)
2)(hayvan için cinsel anlamda) helasorîyîye (m), helasorênî (m), hêçî (m)
azıdışı: didanê kursî (n), didanê qirnî (n), êrxê (n)
azil: wezîferavetiş (n), wezîferaeştiş (n), ezl (n)
azma (yara vb. için): harbîyayîş (n), azerîyayîş (n), xidarbîyayîş (n), wegîrîyayîş (n)
azmak: 1)b. **azgınlaşmak** 2)(yara vb. için) har bîyene, azerîyayene, xidar bîyene, wegîrîyayene
Yaran azmış. (Birîna to wegîrîyaya.)
azot: azot (n)
azotometre: azotpeym (n), azotometre (n)
azotölçer: azotpeym (n), azotometre (n)
Azrail: Gangêr (n), Ezraîl (n)

BBB

baba: pî (n), pêr (n); bawk (n), babî (n)
baba (hitap hali): baba, babo; bawo, bavo, bawko; keko
babaanne: b. **nine**
babacık: bakil (n)
babacığım (hitap hali): bakilo, bawko
bacı: lojine (m), pixêrî (m), tifiğe (m)
bacı atıkları: eşteyê lojine (zh), eşteyê pixêrî (zh)

baca dumanı: dumanê lojine (n), dumanê pixêrî (n), dûyê lojine (n), dûyê pixêrî (n)

baca etkisi: tesîrê lojine (n), tesîrê pixêrî (n)

baca gazı: gazê lojine (n), gazê pixêrî (n)

bacak: çaq (n), paq (n), pale (m), şeçe (m)

yana doğru açılacak kadar açılan iki bacak arasındaki uzunluk (ölçüsü):

pale (m)

bacanak: hevalzava (n), bacenax (n)

bacı: waye (m), wayike (m); ware (m)

bacılık: wayîye (m), wayî (m); warî (m), warîye (m)

badana: şıtawe (m), çerpe (m), badana (m)

badanacı: şıtaweker, -e; badanaker, -e

badas: binuwen (n), efara (m)

badem: vame (m)

badem ağacı: vamêre (m)

bademcik (bademcikler): vameke (m), çijeyê xazmikî (zh), alukî (zh), aloqî (zh), bilbançikî (zh)

bademcik şişmesi: vamekîdeginayîş (n), alukîdeginayîş (n), aloqîdeginayîş (n), gilbedeginayîş (n), guledeginayîş (n), nekîdekewtiş (n), nekîdebîyayîş (n)

badminton: badmînton (n)

bagaj: bagaj (n)

bağ-I: rez (n), bax (n)

bağ bozma: rez xeripnayîş (n)

bağ bozmak: rez xeripnayene

bağ budama zamanı: rezbirînî (zh), wextê rezbirînî (n)

bağ budamak: 1)rez birnayene, rez viraştene 2)rez rîçik kerdene, rez pud kerdene

bağ budamakta kullanılan bir tür bıçak: rîçike (m), xerze (m), xerxike (m)

bağ kulübesi: welade (m), weladeke (m), boyete (m), bûtike (m), xejîte (m), xincîke (m)

bağ tevekleri hereklere sarıldıktan sonra bağı ikinci kez sürmek: mîyanbaran kerdene

bağda üzüm teveği sıraları arasındaki bölüm: mîyanbaran (n)

bağda üzüm teveği sıralarından her biri: barane (m), mişare (m)

bağdaki yıllık üzümün hepsi: mexlê rezî (n)

kütükleri yeni dikilmiş olan veya üzüm verme çağına yeni girmiş olan bağ: xerz (n), xerzek (n)

bağ-II (bağlamak için kullanılan): 1)bend (n), bendik (n), rişte (n), riştik (n), bax (n)

2)lînk (n) (TE)

bağban (bağı koruyan): baxban, -e; baxbançî, -ye; nator, -e

bağbancılık: baxbanîye (m), baxbanî (m), baxbançîyîye (m), baxbançîyî (m), baxbançîfî (m), natorvanîye (m), natorvanî (m)

bağbozumu: 1)serê mahseran (n), serê rezan (n), serê kergeyan (n), mahsereyî (zh), kergeyî (zh) 2)(bağbozumu zamanı) wextê mahseran (n), wextê kergeyan (n), wextê serê rezan (n)

bağbozumuna başlama: şîyene rezan ser, şîyene mahseran ser, şîyene kergeyan ser

bağbozumundan sonra hayvanların girmesine karşı vb. bağı korumasız bırakmak: rez veradayene

bağbozumunun sona ermesi: rezan ser ra ameyene war, mahseran ra ameyene war, mahseran ser ra ameyene war, kergeyan ser ra ameyene war

bağdaştırıcı: adapteker (n) (TE)

Bağdat: Bexdad (n)

bağımsız: xoser, -e; mustaqıl, -e

bağımsız olma: xoserbîyayîş (n)

bağımsız olmak: xoser bîyene

bağımsızlık: xoserîye (m), xoserî (m)

bağırış: b. **bağırıtı**

bağırma: 1) barrayîş (n), birrayîş (n), qarayîş (n), qîrayîş (n), qîreqîrekerdiş (n), qîjayîş (n), zirçayîş (n), çizayîş (n), waqewaqekerdiş (n) 2) berizîyayîş (n)

bağırmaq: 1) barrayene, birrayene, qarayene, qîrayene, qîreqîre kerdene, qîjayene, zirçayene, çizayene, waqewaqe kerdene 2) berizîyayene

bağırsak: roqıla (m)

bağırsak kurdu: kerm (n)

bağırsak solucanı: malik (n)

incebağırsak: roqılaya barîye (m)

kalınbağırsak: roqılaya girde (m)

körbağırsak: roqılaya kore (m)

bağırıtı: 1) waqî (m), waqînî (m), qîrîye (m), qîrî (m), qîrênî (m), qîjî (m), zirçîye (m), zirçî (m), zirçênî (m), çirriye (m), çizîye (m), çizî (m), çizênî (m), çikîye (m), çikênî (m), waqewaqe (m), qîreqîre (m)

bağışlama: bexişnayîş (n), bexişkerdiş (n), efkerdiş (n)

bağışlamak: bexişnayene, bexiş kerdene, ef kerdene

bağışlanma: ameyîşbexişnayîş (n), ameyîşbexişkerdiş (n), ameyîşefkerdiş (n)

bağışlanmaq: ameyene bexişnayene, ameyene bexişkerdene, ameyene efkerdene

bağıt: b. **akit**

bağlaç: bestox (n)

bağlama: girêdayîş (n), bestiş (n)

bağlamak: girê dayene, bestene

bağlanma: girêdîyayîş (n), ameyîşgirêdayîş (n); bestîyayîş (n), ameyîşbestiş (n)

bağlanmaq: girê dîyayene, ameyene girêdayene; bestîyayene, ameyene bestene

bağlantı: peywendî (m), pagirêdayîş (n), pabestiş (n), îrtibat (n), temas (n), lînk (n) (TE)

abone bağlantısı: pagirêdayîşê aboneyan (n), pabestişê aboneyan (n)

bağlantı noktası: nuqtaya pagirêdayîşî (m), nuqtaya pêragirêdayîşî (m), nuqtaya pabestişî (m), nuqtaya pêrabestişî (m)

bağlantı yolu: rayîrê pêragirêdayîşî (n), rayîrê pêrabestişî (n)

kanal bağlantısı: pagirêdayîşê kanalî (n), pabestişê kanalî (m), îrtibatê kanalî (n)

uzak bağlantı: pagirêdayîşo dûrî (n), pabestişo dûrî (n)

bağlaşma: îttîfaq (n)

bağlı: girêdayî, -ye; girêdaye (n); girêdaya (m); bestî, -ye, beste (n), besta (m)

bağlılık: girêdayeyîye (m), girêdayeyî (m); besteyîye (m), besteyî (m)

bahar: wisar (n)

baharat: beharat (n)

baharatçı: beharatroş, -e

baharın: wisarî

bahçe: baxçe (n)

bahçe bitkileri uzmanı: pispora nebatanê baxçeyî (m), pisporê nebatanê baxçeyî (n)

bahçeli kent: şaristano baxçedar (n), bajaro baxçedar (n), şaristano bibaxçe (n), bajaro bibaxçe (n)

ev önündeki bahçe veya bostan: keyber (n)

bahçeci: baxçewan, -e

bahçıvan: baxçewan, -e

bahis: behs (n)

Bahreyn: Behreyn (n)

bahsetme: behskerdiş (n), qalkerdiş (n), dekernayîş (n)

-den bahsetme: behsê ... kerdiş, qalê ... kerdiş

bahsetmek: qal kerdene

Bahsediyorlar, ülkenin durumunun çok kötü olduğunu söylüyorlar. (Qal kenî, vanî rewşa welatî zaf xirab a.)

qalê ... kerdene

Paksar Dêrsim'den bahsediyor. (Paksar qalê Dêrsimî keno.)

Bir kere sen kendinden bahsetme!/Sen hiç kendinden bahsetme! (Herçî ti qalê xo meke.)

behs kerdene, behsê ... kerdene, dekernayene

Bu gece birkaç arkadaş bir araya geldik, senden çok bahsettik. (Emşo ma çend embazî ameyîme têhet, ma zaf ti dekerna.)

baht: bext (n)

bahtiyar: bextîyar, -e; bextewer, -e; zerrîweş, -e; mesud, -e

bahtiyarlık: bextîyarî (m), bextîyarîye (m), bextewerî (m), bextewerîye (m), zerrîweşî (m), zerrîweşîye (m), mesudî (m), mesudîye (m)

bakan: 1)ewnîyayox, -e; nîyadayox, -e 2)wezîr, -e

bakanla görüşmeler: wezîrî/e reyra dîdarî (zh), wezîrî/e reyde mullaqatî (zh), wezîrî/e de dîdarî (zh)

Bakanla konuştum. (Mi wezîrî de qisey/qalî kerd.)

bakanlar kurulu: encumenê wezîran (n), heyetê wezîran (n), kabîne (m)

bakanlık: wezîrîye (m), wezaret (n)

bakanlıklarla yazışma: wezaretan reyra pêrênuştîş, wezaretan reyde yewbînîrênuştîş

bakıcı: miqatkerdox, -e; qayîtkerdox, -e

bakım: ciewnîyayîş (n), nîyadayîş (n)

bakır: sifir (n), paxir (n)

Bakır Çağı (M. Ö. 5500-3300): Dewrê Sifirî (n), Kalkolîtîk (n)

bakır çalığı: zengar (n)

Bakır Devri: b. **Bakır Çağı**

bakırdan yapılma: sifirên, -e

bakırcı: sifirkar, -e

bakış: awir (n), nîyadayîş (n), ewnîyayîş (n)

bakış açısı: hoka ewnîyayîşî (sn), hoka nîyadayîşî (sn)

bakış açısı boşluğu: venganeyê hoka ewnîyayîşî/nîyadayîşî (sn), talîya hoka ewnîyayîşî/nîyadayîşî (sn)

bakışım: sîmetrî (n)

bakışumlu: sîmetrîk, -e

bakışimsız: asîmetrîk, -e

bakışimsızlık: asîmetrîkî (m)

bakiye: mendî, -ye; mende (n)

bakkal: 1)beqal, -e; dikandar, -e 2)beqal (n), dikan (n)

bakla: beqla (m)

yabani bakla çeşitleri: beqlaya sultanî (m), beqlaya xatunan (m)

baklagiller: beqlayînan (zh)

baklava: baqlawa (m)

bakma: 1)ewnîyayîş (n), nîyadayîş (n) 2)temaşekerdiş (n), seyrkerdiş (n) 3)qayîtkerdiş (n) 4)pamendiş (n) 5)(besleme, gözetme) ewnîyayîş (n) miqatkerdiş (n), miqatbîyayîş (n), qayîtkerdiş (n)

bakmak: 1)ewnîyayene, nîyadayene

bak: biewnî, nîyade

2)temaş kerdene, seyr kerdene 3)qayît kerdene

4)pamendene

Bir saat baktım fakat anlamadım. (Ez saetêk menda pa la mi fehm nêkerd.)

sertçe bakma: awirdayîş (n)

sertçe bakmak: awir dayene

ters ters bakma: awirdayîş (n)

ters ters bakmak: awir dayene

-e bakmak: ra ewnîyayene, bi ... ewnîyayene, ... de nîyadayene, temaşeyê ...

kerdene, qayîtê ... bîyene, qayîtê ... kerdene, miqatê ... bîyene

Kendine bak. (Miqatê xo be.)

5)(beslemek, gözetmek) ewnîyayene, miqat kerdene, miqat bîyene, qayît

kerdene

Hasan kardeşinin çocuklarına bakıyor. (Hesen gedanê birayê xo miqat keno.)

bakraç: beroş (n), xizik (n), qazik (n)

bakteri: bakterî (m)

bakteriyolog: bakterîyolog, -e

bakteriyoloji: bakterîyolojî (n)

Bakü: Baku (n)

bal: hingimên (n)

bal arısı: hinge (m), mêsa hingimênî (m)

bal arısı kovanlarının istiflenerek konulduğu -evden uzak- yer: hingilan (n),

xincîka mêşan (m)

balçık: lêzdik (n), reşike (m)

baldır: çîp (m), peyîke (m), saq (n)

baldıra geçirilen ve yünden örülmüş olan kışlık bir tür tozluk: saqe (n)

baldırım arka kısmı: baqa peyîke (m), velikê peyîke (n)

baldız: cinîway (m), balduze (m)

balık: mase (n)

kardîyek (n), konî (n), maseyê heran (n), maseyê pisîngan (n), muwex (n), pelmase (n), rêxo (n), siring (n), sîran (n), sîyaboç (n), sûrdim (n), şabot (n), tîyep (n), zerde (n)

bir balık çeşidi: berat (n), binî (n), bizir (n), cerr (n), darmase (n), deqşûr (n), faran (n), kardîyek (n), kesmase (n), konî (n), kutikmase (n) marmase (n), maseşimşêr (n), maseyê heran (n), maseyê pisîngan (n), muwex (n), paşo (n), pelmase (n), rêxo (n), siring (n), sîran (n), sîyaboç (n), sure (n), sûrdim (n), şabot (n), şah (n), tîyep (n), vergmase (n), zerde (n), zul (n)

alabalık: deqşûr (n)

kalkanbalığı: kesmase (n)

kılıçbalığı: maseşimşêr (n)

köpekbalığı: kutikmase (n)

kurbağa balığı: beqmase (n)
orkinos balığı: orkînos (n)
palamut balığı: belûmase (n)
testere balığı: birrek (n)
yılanbalığı: marmase (n)

balıkadam: awbaz (n)
balıkçı: 1)masegir, -e 2)maseroş, -e 3)masewan, -e
balıkçıl kuşu: masewere (m)
balıkçılık: 1)masegirîye (m) 2)maseroşîye (m) 3)masewanîye (m)
balıketi: b. **balıketine**
balıketine: dekerde (n), dekerda (m), dekerdîye (m), dekerdî (m), gangoştin, -e; ganûgoştin, -e
balına: hut, -e; balîna, -ye
balkon: şaneşîye (m), şûmşîne (m), balkone (m)
bal mumu: şema (m), momî (m), momîya hingimênî (m)
balta (büyük balta): tuwerzîn (n), tore (n), balte (n)
balta yarası: birîna çewrî (m)
balya: xuremî (m), balya (m)
balyalama: xuremîkerdiş (n), balyakerdiş (n)
balyalamak: xuremî kerdene, balya kerdene
balyoz: gude (m), zompe (m), giran (n), tope (m), vargoz (n)
Bamako: Bamako (n)
bamya: bamya (m)
bandırma-I: tirovetiş (n), tirocenayîş (n), tirocenitiş (n), pirocenayîş (n), tirorînayîş (n), pirorînayîş (n)
bandırma-II: b. **sucuk-II**
bandırmak: tiro vetene, tiro cenayene, tiro cenitene, piro cenayene, tiro rînayene, piro rînayene
Bangkok: Bangkok (n)
Bangui: Bangî
Banjul: Banjûl (n)
ban otu: beng (n)
banka: banka (m)
bankacı: bankaçî, -ye
bankacılık: bankaçîyîye (m)
bankacılık hukuku: huqûqê bankaçîyîye (n)
banker: 1)bankadar, -e; banker, -e 2)b. **bankacı**
banket (karayolu için): banket (n)
banliyö: banlîyo (n)
bant: band (n), kaset (n)
teyp bandı: bandê teyîbe (n), kasetê teyîbe (n)
video bandı: bandê vîdeoyî (n), kasetê vîdeoyî (n)
banyo (banyo yeri): awke (n), banyo (n), hemamek (n), çale (m), çerx (n)
banyo almak: sereyê xo şutene, xo şutene
banyo dolabı: dolaba awkeyî (m), dolaba banyoyî (m), dolaba hemamekî (m), dolaba çale (m), dolaba çerxî (m)
banyo havlusu: xewlîya banyoyî (m)
banyo kazanı: qazanê awkeyî (n), qazanê banyoyî (n), qazanê hemamekî (n), qazanê çale (m), qazanê çerxî (n)

banyo kürsüsü: kursîyê awkeyî (n), kursîyê banyoyî (n), kursîyê hemamekî (n), kursîyê çale (m), kursîyê çerxî (n)

banyo yapmak: sereyê xo şutene, xo şutene

bar: bar (n)

baraj: awbend (n), baraj (n)

baraka: baraqa (m)

barbunya: barbunya (m)

bardak: bardaxe (m), şuşe (n)

bardak altı: binbardaxe (n)

çay bardağı: bardaxa çay (m), şuşeyê çay (n)

su bardağı: bardaxa awe (m), şuşeyê awe (n)

baret: barete (m)

barış: aşî (m), aşîye (m)

barışık: aşî

barışma: aşîbîyayîş (n), pêameyîş (n), werêameyîş (n)

barışmak: aşî bîyene, pêameyene, werê ameyene

barıştırma: aşîkerdiş (n), pêardiş (n), werêardiş (n)

barıştırmak: aşî kerdene, pêardene, werê ardene

bari: balê, qet ke ney, qet neke, bin de nêbo, qet nêbo

bariyer: barîyer (n)

yangın bariyeri: barîyerê şewatî (n)

barmen: barmen, -e

barometre: tezyîqpeym (n), barometre (n)

baroskop: baroskop (n)

barut: barut (n)

barut hakkı: heqê barutî (n)

basamak: linge (m), palike (m), paynike (m), silime (m)

merdiven basamağı: linga nêrdîwane (m), palika nêrdîwane (m), paynika nêrdîwane (m)

basım: çape (m)

basımcı: 1)(basımevi işleten) çapxanedar, -e 2)(basım işini yapan) çapkar, -e

basımcılık: 1)çapxanedarîye (m), çapxanedarî (m) 2)çapkarîye (m), çapkarî (m)

basımevi: çapxane (n)

basın: çapemenîye (m)

basın bülteni: bultenê çapemenîye (n)

basın odası: odaya çapemenîye

basın terimleri: termê çapemenîye (m)

basın yayın bürosu: buroyê çapemenîye û weşanî

basın yayın şube müdürlüğü: mudirîya beşê çapemenîye û weşanî

basın yayın ve halkla ilişkiler müdürlüğü: mudirîya çapemenîye-weşanî û şarî reyra têkilîye

basın yayın ve halkla ilişkiler şube müdürlüğü: mudirîya beşê çapemenîye-weşanî û şarî reyra têkilîye

basınç: tezyîq (n), press (n)

basınçlı: tezyîqin, -e; pressin, -e

basınçölçer: tezyîqpeym (n), barometre (n)

basıölçer: manometre (n)

basit: sade, -ye; besît, -e

basit cümle: cumleya sade (m)

basit fiil: karo sade (n)

basit kelime: çekuya sade (m)
basit onarım: tamîro sade (n), tamîro besît (n)
basit sözcük: çekuya sade (m)
basit sıfat: sifeto sade (n)

basket: basket (n)

basketbol: basketbol (n)

baskı: 1)(kitap baskısı vb.) çape (m) 2)teda (m)

Baskil: Baskîl (n)

basma: 1)pay ... nayîş 2)çapkerdiş (n)

basma (kumaş için): basme (n)

basmak: 1)pay ... nayene, pay nayene ..., gişte ser nayene, bêçika xo ro ci nayene

Ota bastı. (Pay vaşî na.)

2)... piloznayene

3)çap kerdene

Bu kitabı ne zaman bastınız? (Şima no kitab key çap kerd?)

Bas! (Çap bike!)

baston: çogane (m), çanqil (n), gopale (m), bastone (m)

basur: tawin (n), masîla (m), basur (n)

basuru olmak: tawin teberkerdene, masîla bîyene, basur bîyene

baş: sere (n); katike (m), kakate (m), qotike (m), qoqe (m), qafike (m)

Baş üstüne! (Serî ser!)

Baş göz üstüne. (Serî-çiman ser./Sere û çiman ser.)

Başım gözüm üstüne. (Sere û çimanê mi ser.)

baş dönmesi: dewqe (m), hîre (n)

başı açık (kişi): serqot (n)

başı dönme: dewqeşîyayîş (n), hîreşîyayîş (n)

başı dönmek: dewqa ... şîyene, hîre şîyene, hîreyê ... şîyene

Başımız döner. (Dewqa şima şona./Hîreyê şima şono.)

başak: sere (n), weşe (n), şane (n)

başak bağlamak: b. başaklanmak

başak düzmek: b. başaklanmak

başak toplamak: b. taraşlamak

başak tutmak: b. başaklanmak

buğday başağı: sereyê xeleyî (n), sereyê genimî (n), weşeyê xeleyî (n), weşeyê

genimî (n), şaneyê xeleyî (n)

başakçı: lekatekerdox, -e; leqatçî, -ye; başaxkerdox, -e

başaklanmak: sereyayene, sere girewtene, weşe girewtene

başaklı: sereyin (n), weşeyin (n)

başarı: serkewtiş (n), serîberdiş (n)

Sana başarılar dilerim. (Ez to rê serkewtiş wazena.)

başarılı: serkewte (n), serkewta (m), serkewtî (m), serkewtîye (m), serîberde (n), serîberda (m)

başarisız: sernêkewte (n), sernêkewta (m), sernêkewtî (m), sernêkewtîye (m)

başarma: serkewtiş (n), serîberdiş (n), vîstkerdiş (n)

başarmak: ser kewtene, serî berdene, vîst kerdene

başarı: serkewtiş (n)

başbakan: serekwezîr, -e

başçavuş: serçawîş, -e; başçawîş, -e

başçavuşluk: serçawîşîye (m), serçawîşî (m); başçawîşîye (m), başçawîşî (m)

başgarson: sergarson (n)

başhemşire: serhemşîra (m)
başka: 1)sewbîn, sewbîna 2)bîn, -e 3)cîya, -ye
başka bir: yewna
başkaları: ê bînî
başkaldırı: serwedariş (n), îsyân (n)
başkaldırma: serwedariş (n), îsyankerdiş (n)
başkaldırmak: sere wedaritene, îsyân kerdene
Halk başkaldırmış. (Şarî sere wedarito./Şarî sere darito we./Şarî îsyân kerdo.)
başkalık: cîyayîye (m), biferqîye (m)
başkan: serek, -e
başkan yardımcısı: 1)hetkara/ê serekî 2)hetkara/ê sereke
daire başkanı: sereka/ê dayîreyî
genel başkan: sereka pêroyî (m), sereko pêroyî (n)
itfaiye daire başkanı: serekê/a dayîreyê îtfaiya
başkanlık: serekîye (m)
başkanlık katı: qatê serekîye (n), qatê serekî (n)
başkent: paytext (n)
başkomutan: b. başkumandan
başkumandan: serleşker, -e; seresker, -e
başlama: destpêkerdiş (n)
başlama tarihi: tarîxê destpêkerdişî (n)
başlamak: dest pêkerdene
başlangıç: destpêkerdiş (n), destpêk (n), sere (n)
başlangıç tarihi: tarîxê destpêkî (n)
hukuk başlangıcı: destpêkê huqûqî (n)
başlık: 1)kilawe (m), kulike (m), tiftike (m), koloze (m) 2)(yazı için) sernuşte (n) 3)qalind (n)
alt başlık: sernuştik (n)
başmak: b. ayakkabı
başmakçı: b. ayakkabıcı
başorakçı: serpale (n), serpala (m), serhoye (n, m), hoybaşî, -ye; hunaz, -e; melekçî, -ye
başorakçılık: serpaleyî (m), serpaletî (m), serhoyîye (m), serhoyênî (m), hoybaşênî (m), hoybaşîtiye (m), hunazî (m), melekçiyî (m)
başoyuncu: serkaybaz, -e
başörtü: 1)(kadın için) serepêşe (m), mexmele (m), deyle (m), dolbende (m), leçege (m), çîte (m), çîtike (m), mendîle (m), vala (m), luwa (m), şifone (m), şarpa (m), qemte (m), şama (m), temezî (m), temezîye (m) 2)(hem kadın hem erkek için) serepêşe (m), puşî (m), puşîye (m), şare (m), şarîke (m), kefi (m), kefiye (m), şutike (m)
başörtüsü: b. başörtü
başparmak: engişta pîle (m), engişta xişne (m), engişta girde (m), bêçika pîle (m), bêçika qalinde (m)
başpiskopos: sermetran (n), serpîskopos (n)
başrahip: serkeşîş (n), serrahîb (n)
başrol: serrol (n)
başsağlığı: serweşîye (m), serweşî (m)
Başın sağ olsun. (Sereyê to weş bo./Wa sereyê to weş bo.)
Başınız sağ olsun. (Sereyê şîma weş bo./Wa sereyê şîma weş bo.)
baştankara: şalûl (n)
başvuru: muracat (n)
başvuru formu: formê muracatî (n)
yazılı başvuru: muracato nuşteki (n)

başvurucu: muracatker, -e

batak: batax (n), hezaz (n), heze (m)

bataklık: hezoke (m)

bataklık gazı: metan (n)

batarya: batarya (m)

batı: rojawan (n)

Batı Sahra: Sehraya Rojawanî (m)

Batı Samoa: Samoaya Rojawanî (m)

Batı Trablus: Trablûsê Rojawanî (n)

batırma: ... rakerdiş, ... rokerdiş, ... rocenayîş, ... dekerdiş, ... rowarkerdiş (n)

batırmak: ... ra kerdene, ... ro kerdene, ... ro cenayene, ... de kerdene, ... ro war kerdene

Bıçağı hayvanın karnına batırmiş. (1-Kardî meşka heywanî ra/ro kerda. 2-Kardî meşka heywanî ro cenaya. 3-Kardî kerda meşka heywanî de.)

batma-I (güneş, ay vb. için): awaşıyayîş (n), xowraşıyayîş (n)

batma-II (yıldız için): hewnaşıyayîş (n), vîndîbîyayîş (n)

batma-III (sivri şeyin batması): ... raşıyayîş, ... roşıyayîş, ... deşıyayîş, kuwîyayîş (n)

batma-IV (suya, çamura vb. batma): ... roşıyayîş, ... adeqeldîyayîş (n), xerqbîyayîş (n), ... deşıyayîş (n)

batmak-I (güneş, ay vb. için): şîyene awan, xow ra şîyene

Güneş battı. (Roj şî awan./Roj xow ra şî./Tîje xow ra şîye.)

batmak-II (yıldız için): hewn a şîyene, vîndî bîyene

Yıldız battı. (Estare hewn a şî./Estare vîndî bi.)

batmak-III (sivri şeyin batması): ... ra şîyene, ... ro şîyene, ... de şîyene, kuwîyayene

Elime iğne battı. (1-Derzîne destê mi ra/ro şî. 2-Derzîne destê mi de şî. 3-Derzîne kuwê destê mi.)

batmak-IV (suya, çamura vb. batmak): 1)... ro şîyene 2)... a deqeldîyayene 3)xerq bîyene 4)... de şîyene

Suya battı. (1-Awe ro şî. 2-Aw a deqeldîya. 3-Xerq bi.)

Ayağım kara battı. (Linga mi vewre ro şî./Linga mi vewre de şî.)

batöz: b. harman makinesi

battaniye: betanîya (m)

yangın battaniyesi: betanîyaya şewatî (m)

bavul: bawule (m)

bayağikesir: kesîro sade (n) (mat)

bayat: beytutî, -ye; beyat, -e; kartî, -ye

bayat ekmek: nano kartî (n)

bayatlama: beytutîbîyayîş (n), beyatbîyayîş (n), kartîbîyayîş (n)

bayatlamak: beytutî bîyene, beyat bîyene, kartî bîyene

bayatlatma: beytutîkerdiş (n), beyatkerdiş (n), kartîkerdiş (n)

bayatlatmak: beytutî kerdene, beyat kerdene, kartî kerdene

baygın: xeriqîyaye (n), xeriqîyaya (m), xeriqîyayîye (m); xewirîyaye (n), xewirîyaya (m), xewirîyayîye (m); xoraşîyaye (n), xoraşîyaya (m), xoraşîyayîye (m); xemîyaya (m), xemîyaye (n)

bayılma: xeriq (n), xeriqîyayîş (n), xewirîyayîş (n), seysereraşîyayîş (n), xoraşîyayîş (n), xemîyayîş (n), bolmîşbîyayîş (n)

bayılmak: xeriqîyayene, xewirîyayene, sey sere ra şîyene, xo ra şîyene; xemîyayene, bolmîş bîyene

bayıltilmiş olan: xeriqnaye (n), xeriqnaya (m), xeriqnayîye (m); xewirnaye (n), xewirnaya (m), xewirnayîye (m), xemînaya (m), xemînaye (n)

bayiltma: xeriqnayîş (n), xewirnayîş (n), xemînayîş (n)

bayılmak: xeriqnayene, xewirnayene, xemînayene

bayındırlık: awanîye (m)

bayındırlık bakanlığı: wezaretê awanîye (n)

Baykan: Hewêl (n)

baykuş: kund (n), bum (n), puyo kor (n)

bayrak: beyraqe (m), ala (m)

bayram: roşan (n), îdî (m), bayrem (n)

Bayramın kutlu olsun. (Roşanê to pîroz/firaz/bimbarek bo.)

bayt: bayt (n) (TE)

baytar: veterîner, -e; baytar, -e

baz: baz

baz istasyonu: îstasyona bazî (m)

bazalt: bazalt (n)

bazalt taşı: kemera/kerraya bazaltî (m)

bazen: ge, ge-ge, ge-gane, rey-rey

bazen ... bazen ...: 1)ge ... ge ...

Bazen ben gelirim, bazen sen gelirsin. (Ge ez yena ge ti yenî.)

2)ge-ge ... ge-ge ...

Bazen ben gelirim, bazen sen gelirsin. (Ge-ge ez yena ge-ge ti yenî.)

bazı: tayê, tayê-tayê, hin, hinîke

bazıları: tayê, tayêne, hinîke

bazısı: tayê, tayêne

bazlama: 1)b. lavaş 2)b. gözleme

bazuka: bazûka (m)

bebek (gelin biçimindeki bebek): veyveke (m)

beceri: huner (n), meharet (n)

beceri geliştirme eğitimi: perwerdeyê xurtkerdişê meharetî/hunerî (n)

becerikli: jêhatî, -ye; ciraameye (n), ciraameya (m), ciraameyîye (m), destweş, -e

beddua: zewte (m)

beden: beden (n), wucud (n), govde (n)

bedenen çok çalışan (güçlü olup iyi çalışan): felih, -e; mişag, -e

beğenme: weş bi ... şîyayîş, weşê ... raşîyayîş, roweşa ... şîyayîş, ecibnayîş (n), pêqayîlbîyayîş (n), pêridîyayîş (n), keyftêameyîş (n), keyfêxopêameyîş (n), begemkerdiş (n)

çok beğenme: b. hayran kalma

beğenmek: weş bi ... şîyene, weşê ... ra şîyene, ro weşa ... şîyene, ecibnayene, pêqayîl bîyene, pêridîyayene, keyf têameyene, keyfê xo pêameyene, begem kerdene

Sözlerini beğenmedim. (Qiseyê ey weş bi mi nêşîy.)

çok beğenmek: b. hayran kalmak

bekâr: ezeb, -e; bekar, -e

bekârlık: ezebîye (m), ezebî (m), bekarîye (m), bekarî (m)

bekçi: 1)pawitox, -e 2)bekçî, -ye

bekleme: pawitiş (n), pînîtiş (n)

beklemek: pawitene, pînîtene

beklemeden hemen yapmak istemek (mecazi): kurrî eştene

-i beklemek: pabeyê ... vindetene, pabeyê ... bîyene, bavokê ... vindetene,

bavokê ... bîyene, hêvîya ... vindetene

bekleyen: pabe, -ye; bavok, -e

bekleyici: b. bekleyen

bel-I: 1)mîyane (n), newqe (m), navkêl (n)

bel ağrısı: dejê mîyaneyî (n), tîra mîyaneyî (m)

bel kayması: caravejîyayîşê mîyanî, boçikdekewtiş (n)
şiddetli bel veya sırt ağrısı: firke (n)
 2)awî (m), sperma (m)
beli gelme: reyayîş (n)
beli gelmek: reyayene

bel-II: mere (m), bêle (m)
belin (bel aracının) üzerine ayak konan parçası: metirxe (n), demçe (n), qitirbil (n), leyleke (m)
Belçika: Belçîka (m)
belde: şaristanek (n), bajarek (n), belde (n)
belediye: şaredarî (m), beledîya (m)
belediye başkan vekili: 1)wekîla/wekîlê serekê şaredarî, wekîla/wekîlê serekê beledîya 2)wekîla/wekîlê sereka şaredarî, wekîla/wekîlê sereka beledîya
belediye başkan yardımcısı: 1)hetkara sereka şaredarî/beledîya, hetkarê sereka şaredarî/beledîya 2)hetkara serekê şaredarî/beledîya, hetkarê serekê şaredarî/beledîya
belediye başkanı: sereka/serekê şaredarî, sereka/serekê beledîya
belediye birim isimleri: nameyê yewînanê şaredarî/beledîya
belediye encümeni: encumenê şaredarî/beledîya (n)
belediye gelirleri: ameyeyê şaredarî/beledîya (zh)
belediye hizmet alanı: warê xizmetî yê şaredarî
belediye kadın sığınma evi: sitargehê cinîyan yê şaredarî/beledîya
belediye kent konseyi: konseya bajarî/şaristanî ya şaredarî
belediye meclisi: meclîsê şaredarî (n), meclîsê beledîya (n)
belediye misyonu: mîsyonê şaredarî
belediye reisi: sereka/serekê şaredarî, sereka/serekê beledîya
belediye sağlık kabini: kabînê weşî yê şaredarî/beledîya
belediye şehirlerarası otogarı: otogarê mîyanbajaran yê şaredarî/beledîya
belediye vizyonu: vîzyonê şaredarî

belge: belge (n), dokuman (n), wesîqe (n), sened (n)
onay belgesi: belgeyê tesdîqî (n)
belgeleme: belgekerdiş (n), dokumankerdiş (n)
belgesel: belgekî, -ye; dokumanter, -e
belgesel estetiği: estetîkê belgekîyî (sn), estetîkê dokumanterî (sn)
belgesel etiği: etîkê belgekîyî (sn), etîkê dokumanterî (sn)

belgisiz: nedîyar, -e
belgisiz sıfat: sifetê nedîyarîye (n)
belgisiz zamir: zemîrê nedîyarîye (n)

Belgrad: Belgrad (n)
belirge: sendrom (n)
belirtili: dîyar, -e
belirtili isim tamlaması: îzafeya nameyî ya dîyare
belirtisiz: nedîyar, -e
belirtisiz isim tamlaması: îzafeya nameyî ya nedîyare
belirtme edatı olarak kullanılan bir sözcük: yê, ya
Paluluların oyun türküleri: deyîrê kayî yê palîyijan
Paluluların oyun türküsü: deyîra kayî ya palîyijan
üniversitenin dil toplantısı: kombîyayîşê ziwani yê unîversîte
belirtme sıfatı: sifetê dîyarkerdene (n)

Belize: Belîz (n)
belki: beno ke, hatike, belkî

bellek: vîr (n), hiş (n)
Belleğim yok./Belleğim çok zayıf. (Vîrê mi çin o.)
Kendimi bildim bileli Kırmancca konuşuyorum. (Vîro ke kewt mi ez ha kirmanckî qalî kena.)
Yaşlandım, artık eski belleğim kalmamış. (Ez kokim biya, hinê hişê mino verên nêmodo.)

belli: bellî, -ye; kifş, -e
belli etmek: bellî kerdene, kifş kerdene
belli olmak: bellî bîyene, kifş bîyene
Sınavın sonucu belli olmamış. (Netîceya îmtihanî bellî/kifş nêbîya.)

Belmopan: Belmopan (n)
belsuyu: awî (m), sperma (m)
ben-I: 1)ez 2)min, mi
ben-II: şanike (m)
ben-III (meyvelerin olgunlaşma belirtisi): belate (n)
bencil: egoîst, -e; ezez, -e
bencil olmak: egoîst bîyene, ezez bîyene
bencilik: egoîstîye (m), egoîstî (m), ezezîye (m), ezezî (m)
bengisu: awa heyatî (m)
Bengladeş: Bengladeş (n)
benîadem: merdim (n), benîadem (n), însan (n), beşer (m)
Benin: Benîn (n)
bent: bende (m), sikre (n), bêbin (n)
bent genişliği: hîrayîya bende (m)
benzetim: b. simülasyon
benzin: benzîn (n)
benzinci: benzînroş, -e
benzin istasyonu: îstasyona benzînî (m)
benzinlik: benzîn xane (n)
beraat: berat (n)
beraber: pîya, pa, reyra, reyde, bi ... ra, bi ... wa, bi ... ya, tede
beraber kalma: pîyamendiş (n)
beraber kalmak: pîya mendene
berabere kalma (oyunda): seypêmendîş (n), pata (m)
berabere kalmak (oyunda): seypê mendene
beraberinde: pa, reyra, reyde, bi ... ra, bi ... wa, bi ... ya
berber: berber, -e
kadın berberi: berbera cinîyan (m), berberê cinîyan (n)
berberlik: berberîye (m)
berdel acuz: b. kocakarî soğuşu
bere (başlık): bere (m)
berheva olmak: ra vayî ver kewtene
berhudar: berxudar
Berhudar ol. (Berxudar be.)
Berhudar olasın. (Berxudar bî/ba/bê.)

beri: nat, nover (n), nohêm (n)
berideki: natên, -e; noverên, -e
beriden: nat ra
beriyeye: nata
öte beri: nat-wet, nohet-ohet, nover-wever, nover-bover

ötede beride: nata-weta, noheta-oheta, novera-wevera, novera-bovera

beriki: natên, -e; noverên, -e

berk: pêt, -e

Berlin: Berlîn (n)

Bern: Bern (n)

berrak: zelal, -e

berraklaşmak: zelal bîyene

berraklaştırma: zelal kerdiş (n)

berraklaştırmak: zelal kerdene

berraklık: zelalî (m), zelalîye (m)

bertaraf: berteref, -e (s)

besili: 1) qelew, -e; duzugun, -e; toxlî, -ye 2)(oğlak ve kuzu için) hemlik, -e

besin: xida (m)

besleme: 1) miqatkerdiş (n), qayîtkerdiş (n) 2)(kadın hizmetçi) beslima (m)

beslemek: miqat kerdene, qayîtkerdene

Hasan kardeşinin çocuklarını besliyor. (Hesen gedanê birayê xo miqat keno.)

beslemelik (kadın hizmetçi): beslima (m)

Besni: Bêsnî

beste: besta (m)

besteci: bestekar, -e; kompozîtor, -e

bestekâr: bestekar, -e; kompozîtor, -e

beş: panc

beşer: b. insan, b. insanoğlu

beşgen: pancgoşe (n) (mat)

beşik: derguşe (m), bêşige (m)

beşinci: pancin, -e

beşli (tüfek): bêşlî (n)

beştaş [oyunu]: pancike (m), pîncokî (zh), pansî (zh), kemerekî (zh), kemereke (m), deqçekî (zh), daqoçe (m), nuştarî (zh), xalxalo (n), xalxalî (zh), xaloke (m)

beton: beton (n)

beton kapak: qapaxo betonên (n)

betonarme: betonarme (n)

betonarme inşaat: înaato betonarme (n), awanîya betonarmeyî (m)

bevelek: b. büğelek

bevliye: urolojî (n), bewlîye (n)

bevliyeci: urolog, -e

bevliyecilik: urologîye (m), urologî (m)

bey: mîre (n)

beyan: beyan (n), vatiş (n)

beyan etme: beyankerdiş (n), dayîşzanayîş (n), vatiş (n)

beyan etmek: beyan kerdene, dayene zanayene, vatene

beyanat: beyanat (n)

beyanname: beyanname (n)

beyaz: sipî, -ye; sîs, -e

beyaz ayarı: kokkerdişê sipîyî (sn), eyarê sipîyî (sn)

beyaz perde: perdeyo sipî (n)

Beyaz Rusya: Rûsyaya Sipîye (m)

beyazlaşma: sipîbîyayîş (n)

beyazlaşmak: sipî bîyene

beygir: bergîr (n)

beyhude: 1) bêmana, -ye; bêfeyde, -ye 2) veng ra, bîlasebeb

beyin: mezg (n)

beyit: beyte (m)

başlangıç beyti: beyta destpêkerdişî (m)

son beyit: beyta peyêne (m)

Beyrut: Beyrûd (n)

bez: çît (n), paç (n)

bez parçası: girrêş (n), pot (n), potik (n), kinc (n), paç (n), paçik (n), pol (n)

beyaz renkli bez: kirbas (n), çiftexas (n), hind (n)

bez çeşitleri: awrûpa, belaşû (n), kitano belaş (n), lastkotîn (n), qedik (n), qeremendû (n)

bez veya kumaşın küçük parçası: qilçe (m), qilçeke (m), paçik (n)

bez eşya: çît û çîtare (n)

bulaşık bezi: girrêşê firaqan (m), paçikê firaqan (n), kincê firaqan (n), şal (n), şalê firaqan (n)

çocuk bezi: girrêş (n), girrêşê pitikan (n), girrêşê gedeyan (n), girrêşê qican (n), paçê domanan (n), potê tutan (n), kincê qican (n), şimaliyê eyelan (n)

etek bezi: b. çocuk bezi

bezelye: bezelya (m)

bezirgân: b. tüccar

bezirgânlık: b. tüccarlık

Bhutan: Bûtan (n)

bıçak: kardî (m)

bıçağın kabza dışında kalan madeni kısmı: şilfe (m)

ceviz iğini kabuğundan çıkarmak için kullanılan bir bıçak çeşidi: gozveje (m)

meyve bıçağı: kardîya meyweyî (m), kardîya fêkîyî (m)

ekmek bıçağı: kardîya nanî (m), kardîya kalanî (m)

iki tarafı kesen bıçak: kardîya difeke (m), kardîya alafranga (m)

kabzasız bıçak: şilfe (m)

kesici tarafı testere gibi dişli olan bıçak: kardîya birrekine (m)

küçük bıçak: gilazinge (m), kardîya qije (m)

bıçkı: darbir (n), xizar (n), biçxe (n)

büyük bıçkı (iki kişi tarafından kullanılan): mişar (n), qethe (n), xunte (n)

bıldırın: sîmonike (m), çîre (m), vitike (m)

bırakılma: 1) verdîyayîş (n) 2) veradîyayîş (n)

bırakılmak: 1) verdîyayene 2) veradîyayene

bırakma: 1) veradayîş (n) 2) verdayîş (n) 3) raverdayîş (n)

bırakmak: 1) veradayene 2) verdayene 3) raverdayene

bıyık(lar): zimbêlî (zh)

bızır: zîlik (n), çîlik (n), gilik (n), nîçik (n), nerî (n), surik (n)

biber: îsot (n), bîber (n), bacik (n)

acı biber: îsoto tuj (n), îsoto tun (n), îsoto guzin (n)

biber salçası: awa îsotan (m), awa bacikan (m), salçaya bîberan (m), aqîtê bacikan (n)

çarliston biberi: îsoto kulikin (n), îsotê çarlîstonî (n)

pul biber: îsoto perik (n)

sivri biber: îsoto derg (n), îsoto tuj (n)

toz biber: îsoto hurdî (n)

biberli: îsotin, -e; bîberin, -e

bibi: b. hala

bibliyograf: çimenas, -e; bîblîyograf, -e

bibliyografi: çimenname (n), bîblîyografya (m)

bibliyografik: çimennameyî, -ye; bîblîyografik, -e

bibliyografya: çimenname (n), bîblîyografya (m)

biçare: bêçare (n), bêçara (m), bêçarîye (m)

biçerdöver: biçere (m)

biçilme: çînîyayîş (n)

biçilmek: çînîyayene, ameyene çînitene

biçilmiş ekin demetini bağlamakta kullanılan ve otsu bitki veya ince ağaç dalından yapılmış olan bağ: cîm (n), tûre (m)

biçim: 1)form (n), şekil (n), toşe (n) 2)suret (n) 3)dilq (n), tuleg (n)

biçimci: formalîst, -e

biçki yapmak: b. biçmek-II

biçkici: fesilnayox, -e; birnayox, -e

biçme: 1)çînayîş (n) 2)fesilnayîş (n), birnayîş (n)

biçmek: 1)çînayene, çînitene 2)fesilnayene, birnayene

çömelmeden ve belini doğrultmadan, eğilmiş durumda ekin biçmekte yarışmak: mîyane ronayene, pêgur antene

bidon: bîdon (n)

su bidonu: bîdonê awe (n)

biftek: bîftek (n)

bihaber: b. habersiz

bikes: bêkes, -e

bikini: bîkînî (zh)

bilardo: bîlaro (n)

bildiri: vilaweke (m)

bildirim: teblîxat (n), haydarkerdîş (n), agahdarkerdîş (n)

bildirme: haydarkerdîş (n), teblîx (n)

bildirmek: haydar kerdene, teblîx kerdene

bile: bira

O seni görmedi bile. (Ey bira ti nêdî.)

bileği: çerx (n)

bileği çarkı: çerx (n)

bileğitaşı: sane (n), hesan (n), kerraya seqayî (m), gosre (n)

bilek: 1)(ayak bileği) savoke (m), sîvoke (m), xape (m), xapa linge (m); kapçike (m), kapçika linge (m); çîpîke (m)

bilek çıkıntısı (kemiği): gozeke (m), gozeka linge (m), sayeke (m)

2)(el bileği) xape (m), xapa harmî (m); kapçike (m), kapçika destî (m); qevda destî (m)

bilek çıkıntısı (kemiği): gozeka destî (m)

bilemek: seqênayene, sawitene, sane kerdene, sane pira kerdene, hesan kerdene, gosre kerdene, çerxî ro dayene, çerx şanayene, çerx kerdene, mesat kerdene, seqa kerdene

diş bilemek: didanî seqênayene

kesici araçları bilemek için kullanılan yağ: çewr (n), saneso (n), soyê saneyî (n)

kesici araçları bilemeye yarayan demirden yapılma araç: mesat (n)

bilen: zanaya (m), zanayîye (m), zanaye (n); zanayox, -e

bilenmek: seqênîyayene, ameyene seqênayene, sawîyayene, ameyene sawitene, sane bîyene, ameyene sanekerdene, sane pira bîyene, hesan bîyene, çerxî ro dîyayene, çerxî ro ginayene, çerx şanîyayene, xart bîyene, mesat bîyene, seqa bîyene

bileşik: pêrabeste (n), pêrabestîye (m)

bileşik cümle: cumleya pêrabestîye (m)

bileşik fiil: karo pêrabeste (n)

bileşik kelime: çekuya pêrabestîye (m)

bileşik sıfat: sifeto pêrabeste (n)

bileşik sözcük: çekuya pêrabestîye (m)

bilet: bîlet (n)

biletçi: bîletroş, -e

biletmek: dayene seqênayene, dayene sawitene, dayene sane kerdene, dayene seqa kerdene, dayene hesan kerdene, dayene gosre kerdene, dayene mesat kerdene

bilezik: 1)bazin (n), bîlazik (n) 2)(boru vb. için): morzîne (n)

burma bilezik: bazino tadaye (n)

gümüş bilezik: bazino sêmên (n)

hasır bilezik: bazino hesîr (n)

bilezikli: 1)bazinin, -e; bîlazikin, -e 2)(boru vb. için): morzîneyin, -e

bilgi: zanayîş (n), elm (n), melumat (n)

bilgi kaynakları: çimeyê zanayîşî (zh) çimeyê melumatî (zh)

Bu sorun hakkında kardeşimin bilgisi çoktur. (Derheqê nê meseleyî de zanayîşê birayê mi zaf o.)

Ondan bilgim ve haberim yok. (Elm û hayîya mi ey ra çin a.)

bilgişlem: zanakirarî (m)

bilgişlem dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê zanakirarî

bilgişlem merkezi: merkezê zanakirarî

bilgişlem müdürlüğü: mudirîya zanakirarî

bilgişlem şube müdürlüğü: mudirîya beşê zanakirarî

bilgişlem ve bilgi yönetimi müdürlüğü: mudirîya îdareyê zanakirarî û zanayîşî

bilgilendirme: dazanayîş (n)

bilgili: zanaya (m), zanayîye (m), zanaye (n)

bilgin: alim, -e; îlimdar, -e; zanyar, -e

bilginlik: îlimdarî (m), îlimdarîye (m), îlimdarênî (m)

bilgisayar: komputure (m)

bilgisayar mühendisi: muhendisa komputure (m), muhendisê komputure (n)

bilgisayar programcısı: programviraştoxa komputure (m), programviraştoxê komputure (n)

bilgisiz: nezan, -e

bilhassa: b. özellikle

bilim: zanist (n), îlim (n)

bilim adamı: zanyar, -e; merdima îlimî (m), merdimê îlimî (n)

bilimci: b. bilim adamı

bilimkurgu: sayinsfikşin (n)

bilimkurgu film: filmê sayinsfikşinî (n)

bilimsel: îlmî, -ye; zanistî, -ye

bilimsellik: îlmîtî (m), îlmîyîye (m); zanistîtî, -ye, zanistîyî, -ye

bilinç: hişmendî (m)

bilinçaltı: binhişmendî (m)

bilinçdışı: hişmendî ra teber

bilinçlendirmek: hişmend kerdene

bilinçli: hişmend, -e

bilinçli olarak: hişmendane

bilinçli olmak: hişmend bîyene

bilinçlice: hişmendane

bilinçlilik: hişmendî (m), hişmendîyê (m), hişmendîyî (m)
bilinçsiz: nehişmend, -e; bêhiş, -e
bilinçsizce: nehişmendane, bêhişane
bilinçsizlik: nehişmendîyî (m), nehişmendîyê (m), bêhişîyê (m), bêhişî (m)
bilinemezci: agnostîk, -e
bilinemezcilik: agnostîsîzm (n)
bilirkişi: pispor, -e; ekspert, -e
bilirkişi raporu: raporê pisporî/e (n), raporê ekspertî/e (n)
billahi: bîllayî
billur: krîstal, -e
bilme: zanayîş (n)
bilmece: çibenok (n), mertal (n)
bilmek: zanayene
bildiği gibi yapma: seyxokerdiş (n)
bildiği gibi yapmak: sey xo kerdene
biye: xare (m), gule (n), cînciq (n), bîlya (m)
bin: hezar
bina: ban (n), bîna (m)
bina alanı: warê bîna (n)
bina sakini: mendoxê/a bîna, ronîstoxê/a bîna
bina toplantısı: kombîyayîşê bîna (n), kombîyayîşê banî (n)
binanın çatısını kaplamakta kullanılan ince ve kısa ağaç parçaları: martag (n), çirpî (m)
binanın çatısını kaplamakta kullanılan yaprak, sap, ot vb.: kewşe (n)
binanın çatısını taşıması için tavanda yatay olarak kullanılan çok kalın direk: kêran (n), şirî (n)
binanın çatısını taşıması için tavanda yatay olarak kullanılan kalın direk: maxe (m), pirde (m), çuwe (n), cisir (n)
binanın çatısını taşıması için tavanda yatay olarak dizilen kalın direklerin üzerine dizilen kalas: girşag (n)
bina yüksekliği: berzîya bîna (m)
binbaşı: sergord, -e
binbaşılık: sergordîye (m), sergordî (m)
binbir güçlük (mecazi): kutikîye (m), kutikî (m), kutikênî (m)
binbir güçlükle (mecazi): kutikane, kutikaneyî reyde, kutikî reyde
bindirmek: wenayene, wenişnayene, nişnayene, espar kerdene, suwar kerdene
(birkaç kişiyi) **arka arkaya bindirmek:** pêpey de wenayene, têpey de wenayene
birisinin arkasına başkasını hayvana bindirmek: pey de espar kerdene, pey de suwar kerdene, pey de wenayene, pey de nişnayene, era pey nayene, pey ... de nişnayene, ... pey eştene
-e bindirmek: piro nayene, ... nişnayene
Bingöl: Çewlîg (n)
bininci: hezarin, -e
binler: hezarî (mat), hezaran (mat)
binme: weniştîş (n), esparbîyayîş (n), suwarbîyayîş (n), niştîş (n)
-e binme: ro ... niştîş, ciniştîş (n), bedeweniştîş (n)
binmek: weniştene, espar bîyene, suwar bîyene, niştene
(birkaç kişi) **arka arkaya binmek:** pêpey de weniştene, têpey de weniştene
-e binmek: ro ... niştene, ci niştene, bedeweniştene, piro niştene
Oğlan katura bindi. (Lajek nişt ro qatire.)

hayvanın üzerindeki birisinin arkasında binmek: pey de espar bîyene, pey de suwar bîyene, pey de weniştene, pey de niştene, pey ... de niştene

bir: 1)yew, -e

bir tarafı sivri bir tarafı yassı olan kesici ve kazıcı bir alet: kuling (n)

bir arada: têley de, têhet de, pêhet de, têare de

Şimdi bir aradayız. (Nika ma têley de yîme.)

Orada bir aradaydık. Ma uca têhet/pêhet de bîy.)

bir bir: yew bi yew

bir çeşit toz boya: mode (n)

bir şey: teba (n), tebayêk, tebayê; çîyêk, çîke, çîyê, yew çî

bir de: nara

Bir de baktım ki çıkmış gitmiş. (Nara mi nîyada ke vejîyayo şîyo.)

2)-ê (sf)

bir iki kez: reyê-di reyî

bir gün: rojêk, rojê

bir kez: reyê

3)-ke (sf)

bir kez: reyke

bir: bîra (m)

biracı: bîraroş, -e

biraz: tenê, biney, tîkê, hebê, hinî, hinîke, piçe, tirşim

birbiri: 1)yewbînî, yewbînan

Biz birbirimizin dostuyuz. (Ma dostê yewbînan î./Ma dostê yewbînî me.)

birbirinin hal hatırını sorma: pêpersayîş (n)

2)pê

(birbiriyle) **cinsel ilişkide bulunmak:** pê ya aşt bîyene

birbirinin yanına gitme: pêhetşîyayîş (n)

birbirinin yanına gitmek: pêhet şîyene

birçok: gelek, xeylêk

birdenbire: b. aniden

birdirbir: kose (n), bîrdirbîr (n)

Birecik: Bêrecûg (n)

birer birer: yew bi yew

birey: yew, -e; ferd, -e

bireysel: yewî, -ye; ferdî, -ye

bireysel başvuru: muracato yewî (n), muracato ferdî (n)

biri: b. birisi

birikim: pêserî (m)

birikme: pêserbîyayîş (n), pêserameyîş (n), pêresayîş (n), kombîyayîş (n), pêpeyginayîş (n), têpeyginayîş (n)

birikmek: pêser bîyene, pêser ameyene, pêresayene, kom bîyene, pêpey ginayene, têpey ginayene

biriktirme: pêserkerdiş (n), pêserardiş (n), pêresnayîş (n), komkerdiş (n)

biriktirmek: pêser kerdene, pêser ardene, pêresnayene, kom kerdene

birim: yewîne (m)

birinci: yewin, -e

birincil: ya yewine, yê yewine

birincil hava kirleticiler: gemarinkerê hewayî yê yewine (zh)

birisi: yew, yewî; yewe; yewer, yewerî, yewere

Birisi gelmiş. (Yew ameyo./Yewer ameyo./Yewe ameya./Yewere ameya.)

Birisi söylemiş. (Yewî vato./Yewerî vato./Yewere vato.)

birkaç: çend

birler: yewî (mat), yewan (mat)

birleşik: yewbîyaye (n), yewbîyayîye (m)

birleşik devletler: dewletê yewbîyayeyî (zh)

Birleşik Arap Emirlikleri: Mîreyîyê Ereban (zh)

birleşik üretim: berardişo yewbîyaye (n), berhemardişo yewbîyaye (n)

birleşme: yewbîyayîş (n)

birleşmek: yew bîyene

Birleşmiş Milletler (BM): Neteweyê Yewbîyayeyî (NY), Miletê Yewbîyayeyî (MY)

birlik: yewîye (m), yewî (m), yewbîyayîş (n)

birlik olmak: yew bîyene

birlikte: pîya, pa, reyra, reyde, bi ... ra, bi ... wa, bi ... ya, tede

Birmanya: Bîrmanya (m), Bûrma (m)

bisiklet: bîsiklete (m)

bisiklet yolu rayîrê bîsikletan (n)

bisikletçi: 1)bîsikletkar, -e 2)bîsikletroş, -e 3)bîsikletsaz, -e

bisküvi: bîskuvî (n)

Bismil: Bismil (n)

Bissau: Bîssao (n)

Bişkek: Bîşkek (n)

bit: espije (m)

bit yavrusu (yavşak): nute (m), nutike (m)

bit yumurtası (sirke): rişke (m)

bitirme: qedênayîş (n), xelisnayîş (n); peynîardiş (n), peynîyardîş (n), peynîpiroardiş (n), peynîyepiroardiş (n)

bitirmek: qedênayene, xelisnayene; peynî ardene, peynîye ardene; peynî piro ardene, peynîye piro ardene

bitiş: 1)qedîyayîş (n), xelisîyayîş (n), qutbîyayîş (n), peynîya ... ameyîş 2)peynîye (m), peynî (m), fînal (n)

bitiş tarihi: tarîxê qedîyayîşî (n)

erken bitiş tarihi: tarîxê rewqedîyayîşî (n)

hedef bitiş tarihi: tarîxê qedîyayîşî yo hedef (n)

bitişik: 1)pêranîyayî, -ye; pêranîyaya (m), pêranîyaye (n), pêyanîyaya (m), pêyanîyaye (n), pêyanîyayî, -ye; pêraniştî, -ye; pêraniştâ (m), pêranişte (n)

bitişik nizam (imar için): nîzamo pêranîyaye (n)

bitişme: pêranîyayîş (n), pêyanîyayîş (n), pêraniştîş (n), xopêşanayîş (n)

bitişmek: pêra nîyayene, pêya nîyayene, pêra niştene, xo pêşanayene

bitiştirilme: ameyîşpêranayîş (n), ameyîşpêyanayîş (n), ameyîşpêşanayîş (n)

bitiştirilmek: ameyene pêranayene, ameyene pêyanayene, ameyene pêşanayene

bitiştirme: pêranayîş (n), pêyanayîş (n), pêşanayîş (n)

bitiştirmek: pêra nayene, pêya nayene, pêşanayene

bitki: nebat (n)

bitki öldürücü: nebatkuj, -e

bitkilerin salgıladığı kaygan bir madde: lêzike (m), çilmik (n), çilmê vaşî (n), şîzikê vaşî (n)

bitkinin tohum veren organı: nêrîyê vaşî (n)

bitkibilim: botanîk (n)

bitkibilimci: botanîknas, -e
Bitlis: Bidlîs (n)
bitme: qedîyayîş (n), xelisîyayîş (n), qutbîyayîş (n), peynîya ... ameyîş, peynîpiroameyîş (n), peynîyepiroameyîş (n)
bitmek-I: qedîyayene, xelisîyayene, qut bîyene, peynîya ... ameyene, peynî piro ameyene, peynîye piro ameyene
bitmek-II (bitki vb. için): ruwayene, ameyene
biyogaz: bîyogaz (n)
biyografi: cuname (n), bîyografî (m)
biyografik: cunameyî, -ye; bîyografîk, -e
biyolog: bîyolog, -e
biyoloji: bîyolojî (n)
biyolojik: bîyolojîk, -e
biyolojik çeşitlilik: bêjbibêjîya bîyolojîke (m)
biyolojik denge: hemsencîya bîyolojîke (m), muwazeneyo bîyolojîk (n)
biyosfer: bîyosfer (n)
biz-I: ma
biz-II: direwte (m)
bizon: bîzon (n)
bizzat: bi xo (zr)
O bizzat geldi. (O bi xo ame.)
blok: blok (n)
blok nizam (imar için): nîzamo blok (n)
bloke: bloke, -ye
blokaj: blokaj (n)
blucin: blûcîn (n)
blucin pantolon: pantolê blûcînî (zh), şapikê blûcînî (zh), şayaxê blûcînî (zh)
bluz: bluz (n)
bobin: bobîn (n)
bobinaj: bobînaj (n)
bodrum: bodrum (n)
Bogota: Bogota (m)
boğa: boxe (n)
boğaz: 1)qirrike (m), gilbe (m), gule (m), boxaz (n) 2)neqeb (n), boxaz (n)
boğazlama: serebirnayîş (n), serecikerdiş (n)
boğazlamak: sere birnayene, sere cikerdene
boğma: 1)(suda vb.) xeniqnayîş (n) 2)(soluk aldirmamaktan dolayı) fetisnayîş (n)
boğmaca: kuxika sîyaye (m), xulxutik (n)
boğmak: 1)(suda vb.) xeniqnayene 2)(soluk aldirmamaktan dolayı) fetisnayene
boğucu: xeniqnayox, -e; fetisnayox, -e
boğulma: 1)(suda vb.) xeniqîyayîş (n) 2)(soluk alamamaktan dolayı) fetisîyayîş (n)
boğulmak: 1)(suda vb.) xeniqîyayene 2)(soluk alamamaktan dolayı) fetisîyayene
boğum (ağaç için): girê (n), girêk (n), mobike (m)
bok: 1)gî (n), destawa pîle (m), necis (n) 2)(çocuk dilinde) eke (m)
bokböceği: gûlale (m), gûlala gîyî (m), gûlala rêxe, gûlala silî (m), gagole (m), moza gîyî (m), moza rêxe (m), buxicik (n), lulikê silî (n), loxa gîyî (m)
bol: bol, -e
Bolivya: Bolîvya (m)
bolluk: bolîye (m), bolî (m)
bolometre: radyasyonpeym (n), bolometre (n)

bomba: bomba (m)
bomba atmak: bomba eştene
bomba koymak: bomba dekerdene
bomba patlatmak: bomba teqnayene
bombacı: 1) bombaviraşttox, -e 2) bombaeşttox, -e
bombalamak: bomba kerdene
bombalanmak: bomba bîyene
bombardıman: bombarduman
bombardıman edilmek: bombarduman bîyene
bombardıman etmek: bombarduman kerdene
boncuk: mura (m)
boncuk dizisi: gilareyê murayan (n), gilanga murayan (m), xilerdê murayan (n)
işlenmemiş çok sayıda boncuk dizisinden oluşan bağlam: piskila murayan (m)
işlenmemiş 12 adet boncuk dizisinden oluşan bağlam: gulbaxe (n), gulbaxeyê murayan (n)
kristal boncuk: muraya krîstale (m)
küçük boncuk: muraya hurdî/hurdîye (m)
nazar boncuğu: korja (m), muraya nefesî (m), muraya nezerî (m)
tahta boncuk: muraya darêne (m)
taş boncuk: muraya kemerêne (m), muraya kerrayêne (m)
bone: bone (n)
bonfile: paştımaz (n), bonfile (n)
bono: bono (n)
bor: bure (n), beyar (n)
bora: vayê dijna (n)
borani: boranî (m)
borç: deyn (n)
(kendi) **borcunu ödeme:** deynêxodayîş (n)
(kendi) **borcunu ödemek:** deynê xo dayene
borç ilişkisi: têkilîya deynî (m)
borç silme: pakkerdişê deynî
borçlar genel hukuku: huqûqê pêroyî yê deynî (n)
borçlar özel hukuku: huqûqê arizî yê deynî (n)
borçlu: deyndar, -e
borçluluk: deyndarîye (m)
bordro: bordro (n)
bordro kontrol: bordro kontrol
bordro ve tahakkuk şube müdürlüğü: mudirîya beşê bordro û tehequqî
bornoz: bornoz (n)
borsa: borsa (m)
hayvan borsası: borsaya heywanan (m)
borsacı: borsakar, -e
boru: borî (m), borîye (m); lulî (m), lulîye (m)
boru çapı: çapa lulîye (m), çapa borîye (m)
dirsekli boru: lulîya zendine (m), borîya zendine (m)
soba borusu: lulîya soba (m), borîya soba (m)
sulu boru sistemi: sîstemê lulîya biawe (n), sîstemê borîya biawe (n)
borucu (boru çalan): borîcen, -e
Bosna-Hersek: Bosna-Hersek
bostan: bostan (n)

ev önündeki bahçe veya bostan: keyber (n)

boş: veng, -e; tal, -e; bos, -e

boşalma: 1)talbîyayîş (n), vengbîyayîş (n), deşarj (n) 2)(cinsel boşalma) reyayîş (n)

boşalmak: 1)tal bîyene, veng bîyene 2)(cinsel boşalmak) reyayene

boşaltıcı: vengker (n), talker (n), vîdanjör (n)

boşaltım: talkerdiş (n), vengkerdiş (n)

boşaltma: talkerdiş (n), vengkerdiş (n)

boşaltmak: tal kerdene, veng kerdene

boşluk: vengane (n), talîye (m), talî (m)

bot-I (küçük gemi): bote (m)

bot-II: bot (n)

botanik: botanîk (n)

botanikçi: botanîknas, -e

Botswana: Botswana (m)

bovling: bowlîng (n)

boy: 1)bejne (m), qame (m) 2)dergî (m) (mat), dergîye (m) (mat)

boy abdesti (aptesi) alma: awexorokerdiş (n), sereyêxoşutiş (n)

boy abdesti (aptesi) almak: awe xo ro kerdene, sereyê xo şutene

boy bos: bejn û bale

boya: boyax (n)

bir çeşit toz boya: mode (n)

boyacı: 1)boyaxker, -e 2)boyaxroş, -e

ayakkabı boyacısı: solboyaxker, -e; postalboyaxker, -e

boyağ: b. boya

boyama: boyaxkerdiş (n), rengnayîş (n), rengkerdiş (n)

boyamak: boyax kerdene, rengnayene, reng kerdene

boyalama: boyaxkerdiş (n), rengnayîş (n), rengkerdiş (n)

boyalamak: boyax kerdene, rengnayene, reng kerdene

boyalanma: ameyîşboyaxkerdiş (n), ameyîşrengnayîş (n), ameyîşrengkerdiş (n), boyaxbîyayîş (n), rengbîyayîş (n)

boyalanmak: ameyene boyaxkerdene, ameyene rengnayene, ameyene rengkerdene, boyax bîyene, reng bîyene

boyanma: ameyîşboyaxkerdiş (n), ameyîşrengnayîş (n), ameyîşrengkerdiş (n), boyaxbîyayîş (n), rengbîyayîş (n)

boyanmak: ameyene boyaxkerdene, ameyene rengnayene, ameyene rengkerdene, boyax bîyene, reng bîyene

boynuz: estrî (n), qoç (n)

boynuzlamak: estrî kerdene, estrî pede kerdene, estrî piro dayene, estrî re ci eştene, qoç kerdene, qoç piro dayene

boynuzlu: estrîyin, -e; qoçin, -e

boynuzsuz: kol, -e; bêestrî, -ye; bêqoç, -e

boynuzsuzluk: kolîye (m), kolî (m), kolênî (m); bêestrîyîye (m), bêestrîyî (m); bêqoçîye (m), bêqoçî (m)

boyun: mil (n), vile (n), vîye (n)

boyunbağı: kravate (m)

boyunduruk: nîre (n)

boyunduruk çubuklarını birbirine bağlayan ip: xenîqe (n), nîrbend (n), şûmîla (m)

boyundurukta bulunan ve öküzün boynuna geçirilip altta bağlanan iki küçük çubuktan her biri: kelame (n)

boyunduruğun öküzün boynuna gelen kısmı: sermil (n), milik (n), palika nîreyî (m)

boyut: rehend (n), dîmensîyon (n)

üç boyutlu: hîrêrehendin, hîrêdimensîyonin

üç boyutlu film: filmo hîrêrehendin (n), filmo hîrêdimensîyonin (n)

boza: boza (m)

bozacı: 1)bozakar, -e 2)bozaroş, -e

bozma: 1)xeripnayîş (n), herimnayîş (n), şehtnayîş (n) 2)(makine vb. için) xirabekerdîş (n) 3)paypirodâyîş (n) 4)(para için) hurdîkerdîş (n) 5)rijnayîş (n) 6)weşanayîş (n)

bozmak: 1)xeripnayene, herimnayene, şehtnayene 2)(makine vb. için) xirabe kerdene 3)pay pirodâyene 4)(para için) hurdî kerdene 5)rijnayene 6)weşanayene

Bozova: Hewenc (n)

bozuk: 1)xeripîyayî, -ye; xeripîyaye (n), xeripîyaya (m); herimîyayî, -ye; herimîyaye (n), herimîyaya (m); şehtîyayî, -ye; şehtîyaye (n), şehtîyaya (m) 2)(makine vb. için) xirabe (n), xiraba (m); xirabebîyayî, -ye; xirabebîyaye (n), xirabebîyaya (m), biarize, -ye; xeripîyayî, -ye; xeripîyaye (n), xeripîyaya (m); herimîyayî, -ye; herimîyaye (n), herimîyaya (m), fos, -e 3)paypirodîyaye (n), paypirodîyaya (m) 4)rijîyaye (n), rijîyaya (m) 5)weşanîyaye (n), weşanîyaya (m)

bozuk sayaç: hûmarkero xirabe (n)

bozukluk: 1)xirabeyîye (m), xirabeyî (m) 2)biarizeyîye (m), biarizeyî (m) 3)xeripîyayeyîye (m), xeripîyayeyî (m) 4)herimîyayeyîye (m), herimîyayeyî (m) 5)fosî (m), fosîye (m)

ses bozukluğu: herimîyayeyîya vengî (m)

solunum bozuklukları: xirabeyîyê cîfgirewtîşî (zh)

sosyal bozukluklar: xirabeyîyê sosyalî (zh), xirabeyîyê komelkîyî (zh)

bozulma: 1)xeripîyayîş (n), herimîyayîş (n), şehtîyayîş (n) 2)(makine vb. için) xirabebîyayîş (n) 3)paypirodîyayîş (n) 4)rijîyayîş (n) 5)weşanîyayîş (n)

bozulmak: 1)xeripîyayene, herimîyayene, şehtîyayene 2)(makine vb. için) xirabe bîyene 3)pay pirodîyayene 4)rijîyayene 5)weşanîyayene

bozulmuş olan: b. **bozuk**

böbrek: velke (m), gurçike (m)

böbürlemek: parpişîyayene

böcek: 1)lulik (n), kêze (m), kêzike (m), marik (n) 2)(çocuk dilinde) buuk, -e; lulu (m)

börtü böcek: kerm û kêz, mês û mor, mês û moze, lulik û tulik

böcü: 1)(böcek, örümcek vb.) kermik (n) 2)(Çocukları korkutmak için söylenen korkunç varlık, böcek vb.) buuk, -e

böğelek: b. **bügelek**

böğür-I (boş böğür): kaleke (m), kîşte (m)

böğür-II: b. **akran**

böğürme: orayîş (n), ore-orekerdîş (n), qorayîş (n), qore-qorekerdîş (n), borayîş (n)

böğürmek: orayene, ore-ore kerdene, qorayene, qore-qore kerdene, borayene

böğürtlen: dirrike (m), sîyoke (m)

böğürtlen bitkisi: dirrikêre (m)

böğürtü: orî (m), ore-ore (m); qorîye (m), qorî (m), qore-qore (m), qorênî (m); borîye (m), borî (m)

bölen: pareker (n) (mat)

bölge: herême (m), mintîqa (m)

bölge planlaması: plankerdîşê herême (n)

özerk bölge: mintîqaya otonome (m)

yangın bölgesi: herêma şewatî (m), mintîqaya şewatî (m)

yaya bölgesi: herêma peyeyan (m)

bölgeleme: herêmekerdiş (n)

bölgesel: herêmkî, -ye

bölgesel plan: plano herêmkî (n)

bölme: parekerdiş (n), teqşîm (n), teqşîmkerdiş (n)

bölme işlemi: kirarîya parekerdişî (m)

bölmek: pare kerdene, teqşîm kerdene

bölü: parek (n) (mat)

Yirmi bölü dört, eşittir beş. (Vîst parek çar, keno panc.) (20:4= 5)

bölü çizgisi: xêza parekî (m) (mat)

bölü işareti: nîşanê parekî (n)

bölüm: 1)qışim (n), beş (n) 2)pare (m) (mat), teqşîm (n)

iki bölüm: dicey

iki bölüme ayırmak: dicey kerdene

bölümleme: beşkerdiş (n), tesnîf (n), klasîfikasyon (n)

bölünen: parebîyaye (n)

bölünmüş karayolu: bejrayîro parebîyaye (n)

börek: boreke (m)

börek çeşitleri: keta (m), lola tepsî (m), patûraya firine (m)

börekçi: 1)borekpewj, -e 2)borekroş, -e

böyle: wina, inahawa, no tewir

böylesi: winasî, -ye; inasar, inasarên, -e

böylesi iş: karo winasî, karo inasarên, inasar kar

böylesine: inasarên, -e

brakial pleksus: brakîal pleksus (n)

Brasilia: Brezîl (n)

Bratislava: Bratislava (m)

Brazzaville: Brazzavîlle (m)

Brezilya: Brezîlya (m)

briket: pîrîket (n)

bronşit: bronşît (n)

bronz: bronz (n), tunc (n)

Bronz Çağı: b. Tunç Çağı

Bronz Devri: b. Tunç Çağı

Brüksel: Bruksel (n)

brüt: brut, -e

brüt taban alanı: warê zemînî yo brut (n)

bu -I (z): no (n), na (m)

budur: no yo, na ya

buna: ney (n), naye (m)

bunu: ney (n), naye (m)

bu -II (s): 1)no (n), na (m)

Bu oğlan söylüyor. (No lajek vano.)

Bu kız söylüyor. (Na kêneke vana.)

2)nê (n), na (m)

Bu oğlan söyledi. (Nê lajekî va.)

Bu oğlana söyle. (Nê lajekî ra vaje.)

Bu kıza söyle. (Na kêneke ra vaje.)

bu defa: b. bu kez

bu kadar: hende

bu kere: b. **bu kez**

bu kez: 1-na rey

İki kez sen gittin, bu kez de ben gidiyorum. (Di reyî ti şîy, na rey zî ez şona.)

2-nara

Bu kez (şimdi de) ben gitmesini istiyordum, o gitmiyordu. (De nara mi waştinî ke şêro, o nêşînî.)

bu nedenle: nê rîwalî ra, nê sebebî ra, nê semedî ra

Bu nedenle söylüyor. (Nê semedî ra vano.)

bu taraf o taraf: nat-wet, nat û wet, nohet-ohet, nover-wever, nover-bover, nohêm-ohêm

bu tarafta o tarafta: nata-weta, noheta-oheta, novera-wevera, novera-bovera

bu tür: no tewir

bu yaka karşı yaka: nover-wever, nover-bover, nohêm-ohêm

bu yüzden: nê rîwalî ra, nê sebebî ra, nê semedî ra

bundan dolayı: nê rîwalî ra, nê sebebî ra, nê semedî ra

bundan ötürü: nê rîwalî ra, nê sebebî ra, nê semedî ra

bu -III: 1)em- (pr)

bu gece: emşo

bu yıl: emser

2)ew- (pr)

bugün: ewro

bucak: nahîye (m)

budak: qît (n), qîtik (n), toke (m), girçike (n)

budaklı: girçikin, -e

budamak: 1)(ağaç için) terişnayene, roternayene, ropiziknayene, çirpnayene, aj kerdene, gil kerdene, pej kerdene 2)(bağ için) rîçik kerdene

budala: budela (n)

budalalık: budelayîye (m), budelayî (m), budelayêne (m)

Budapeşte: Bûdapeşt (n)

budunbilim: nîjadnasîye (m), nîjadnasî (m), etnolojî (n)

budunbilimci: nîjadnas, -e; etnolog, -e

Buenos Aires: Buenos Aîres (n)

buerger hastalığı: nêweşîya buergerî (m)

bugün: ewro

bugünkü: ewroyên, -e

buğday: genim (n), xele (n)

buğday kabuğu: siwe (n)

buğu: bux (n)

buğulu: buxin (n)

buhar: buxar (n)

buharlı: buxarin, -e

buhran: krîz (n), buhran (n)

Bujumbura: Bujumbura (m)

bukalemun: bukalemûn, -e

bulamaç: 1)(sulu, cıvık hamur) malêze (m), herîre (m), pilole (m)

“Siudê kesî [ke] çin bi, dindanê kesî pilole di şikîyênê.” (vateyê verênan) (Şanssız kişinin dişleri bulamaç yerken [bile] kırılır.) (atasözü)

2)(su ve undan yapılan, içine yağ ve pekmez katılarak da yenebilen bulamaç) pişrûge (m)

3)(cıvık hamur tatlısı): cimlî (m), helîsa (m), pilola sûre (m), esîre (m), herîre (m)

Bulanık: Kop (n)

bulanık: lêl, -e; mijxelî, -ye

bulanık su: lêlawî (m), şilawî (m), sileyine (m), awa lêmîne (m)

bulanık hava: xumam (n)

bulanıklık: lêlîye (m), mijxelîyîye (m)

bulaşıcı hastalık: jan (n)

bulaşıcı hastalığa yakalanmak: jan vetene, jan dekewtene

bulaşık: firaqê nêşuteyî (zh), qabê nêşuteyî (zh)

bulaşık makinesi: makînaya firaqan (m)

bulaşık sepeti: sela firaqan (m)

bulaşık suyu: firaqşû (m)

bulaşık yıkama yeri: firaqşo (n)

bulaşıkçı: firaqşuw, -e

bulaşma: 1)(hastalık için) vîyartîş (n), ravîyartîş (n), derbazbîyayîş (n), sîrayet (n)

2)(fiziki şeyler için) cigêrayîş (n), rogêrayîş (n), ciperayîş (n)

bulaşmak: 1)(hastalık için) vîyartene, ravîyartene, derbaz bîyene, sîrayet kerdene 2)(fiziki şeyler için) ci gêrayene, ro gêrayene, ci perayene

buldozer: buldozere (m), dozere (m)

buldozer operatörü: operatora buldozere (m), operatorê buldozere (n)

Bulgaristan: Bûlgarîstan (n)

bulgu (bilimsel sonuç): netîceya zanistî (m), destkewtî (m), destkewte (n)

bulgular: netîceyê zanistî (zh), destkewtîyî (zh), destkewteyî (zh)

bulgular ve yorum: netîceyê zanistî û şirove, destkewtîyî û şirove, destkewteyî û şirove

bulgur: belxur (n), savar (n)

bulgur ekmeği (bulgurdan yapılan ekmek): nanê belxurî (n)

bulgur ve undan yapılan, tereyağı ve ayran dökülerek yenen bir yemek: xaşîle (m)

bulgur ve yarma gibi yemeklik tahıl ürünlerinin genel adı: germawî (m)

ince bulgur: hûrdanik (n), mîyandar (n), mîyangil (n), mîyançî (n), belxuro hurdfî (n), çîg (n)

çok ince bulgur: pilik (n), hûrik (n), binbelxur (n), hurdfîyê belxurî (n), hûrikê belxurî (n), simîrî (m)

ince bulgurdan yapılan bir yemek: simîrî (m)

yenmekte veya bulgur yapmakta kullanılan kaynatılmış buğday: hebikî (zh), hedikî (zh), danî (zh)

bulmaca: xaçepers (n)

bulut: hewr (n)

kara bulut: hewro sîya (n), hewro tarî (n)

bulut kümesi: tilpê hewrî (n)

bulutlu: hewrin (s), hewra (s)

bulutluluk: hewrayî (m), hewrinîye (m)

bulutsuz: bêhewr (s)

bulutsuz hava: paka (s), sayî (s)

bulvar: bûlvar (n)

bumbar: bumbar (n), roqileyê dekerdeyî (zh), sucuxê dekerdeyî (zh)

içine pirinç, bulgur vb. doldurulan işkembenin dikilip pişirilmesiyle yapılan yemek: kîpebumbar (n)

bunalım: 1)krîz (n), buhran (n) 2)(psikolojide) depresyon (n)

bunca: hende

Ez hende ser o vindeta, reyna zî keda mi veng ra şî. (Üzerinde bunca durdum, yine de emeğim boşa gitti.)

bunlar -I (z): 1)nînan (zh) 2)nê (zh)

bunları: nînan (zh)

bunlar -II (s): nê (zh)

Bu oğlanlar söylüyorlar. (Nê lajekî vanê.)

Bu kızlar söylüyorlar. (Nê kênekî vanê.)

bunlara: nê ... ra

Bu oğlanlara söyle. (Nê lajekan ra vaje.)

Bu kızlara söyle. (Nê kênekan ra vaje.)

bura: tîya, noca

burası: tîya, noca

burçak: kişne (m)

burgaç: gêrawe (m), şîpe (m)

burgu: burxî (n)

burjuva: burjuwa, -ye

burjuva sınıfı: sinifa burjuwayan (m), burjuwazî (n)

burjuvazi: burjuwazî (n)

Burkina Faso: Bûrkîna Faso (Volta)

burkulma (el, ayak vb. için): nefir (n), nefirîyayîş (n); tadîyayîş (n); tareciverdîyayîş (n), tare ... verdîyayîş (n)

ayak burkulması: nefirîyayîşê linge, tadîyayîşê linge, tarelingeverdîyayîş (n)

el burkulması: nefirîyayîşê destî, tadîyayîşê destî, taredestîverdîyayîş (n)

burkulmak (el, ayak vb. için): nefirîyayene, tadîyayene, tare ci verdîyayene, tare ... verdîyayene

Ayağım burkuldu. (Linga mi tadîyay/tadîyê.)

Onun ayağı burkuldu. (Ta verdîya re linga aye.)

Senin ayağın burkulur. (Ta verdîno re linga to.)

burma: 1)tadayîş (n) 2)(burulup kurutulan ot demeti): patîle (m), rêşî (m)

otuz tane (burma ot için): berde (m)

burmak: tadayene

burun: pirnike (m), zincî (m), kepuge (m), vinî (m)

burun deliği: firne (m), firnike (m), qula pirnike (m), qula vinî (m), qula zincî (m), qula kepuge (m)

Burundi: Burundî (m)

buruşmak: qirmiçîyayene, qirmiçîkîyayene

buruşturmak: qirmiçnayene

buruşuk: qirmiçîyaya (m), qirmiçîyayîye (m), qirmiçîyaye (n), qirmiçik, -e

but: hête (m), bite (m)

buyruk: 1)ferman (n), emr (n) 2)(padişahın verdiği yazılı buyruk) ferman (n)

buyurun: b. **buyurunuz**

buyurunuz: kerem bike, kerem ke, fermo

buz: qeşa (n), cemed (n)

buz bağlamak: qeşa girê dayene, qeşa bestene, cemed girê dayene, cemed bestene

buz saçağı: zîpîke (m), çemçîlik (n)

buz sarkıntısı: zîpîke (m), çemçîlik (n)

buzağı: 1)(inek yavrusu): golik, -e; guk, -e 2)(manda yavrusu): koc, -e

bir yılını doldurmuş olan buzağı: parone

buzağılamak: golik ardene

buzdağı: koyê cemedî (n), aysberg (n)

buzdolabı: dolaba qeşayî (m), dolaba cemedî (m)

büfe: bufa (m)

büğe: b. **bügelek**

bügelek: moze (m), welenge (m)

bügelemek (bügeleğin -özellikle baharın- sığırı sokmasıyla bu hayvanların alabildiğine koşması): moze kerdene, moze kewtene, welenge kerdene

büğet: sikre (n), sikreyê awe (n), îskele (n)

bükelek: b. **bügelek**

bükelemek: b. **bügelemek**

bükme: tadayîş (n)

bükme: tadayene

Bükreş: Bûkarest (n)

bükünlü: ante (n), antîye (m)

bükünlü ad: nameyo ante (n)

bükünlü dişil isim: nameyo anteyo makî (n)

bükünlü eril isim: nameyo anteyo nêrî (n)

bükünlü isim: nameyo ante (n)

bülbül: bilbil (n)

bülten: bulten (n)

basın bülteni: bultenê çapemenîye (n)

haber bülteni: bultenê agahîyan (n), bultenê xeberan (n)

büro: buro (n)

bürokrasi: burokrasî (n)

bürokrat: burokrat, -e

bütçe: butçe (m)

bütçe açığı: kêmîvejîyayîşê butçe (n)

bütçe tahmini: texmînê butçe (m)

bütçe tertibi: tertîbê butçe (n)

bütçe uzmanı: pispora butçe (m), pisporê butçe (n)

bütçe ve finans şube müdürlüğü: mudirîya beşê butçe û finansî

yıllık bütçe: butçeya serraneye (m), butçeya serrana (m)

bütün: pêro, heme, têde, top

bütünleme: tamamkerdiş (n), îkmal (n), îkmalkerdiş (n)

bütünlemek: tamam kerdene, îkmal kerdene

büve: b. **bügelek**

büvelek: b. **bügelek**

büyü: efsûn (n), sêhr (n)

büyü yapmak: efsûn kerdene, sêhr kerdene

büyücü: efsûnkar, -e; sêhrbaz, -e

büyücülük: efsûnkarî (m), sêhrbazî (m)

büyük: 1)gird, -e; girs, -e; xişn, -e 2)(yaşça veya manevi olarak büyük) pîl, -e

büyük abdest: destawa pîle (m)

büyük ağızlı: fekhîra, -ye; fekmeşk, -e; fekgale, -ye

büyük aptes: destawa pîle (m)

büyük harf: herfa girde (m)

büyük küçük (herkes): pîl û qij, pîl û şenik

büyükana: b. nine

büyükanne: b. nine

büyükannecik: dapîreke (m)

büyükbaba: b. dede

büyükbaş [hayvanlar]: dewar, -e; gayîne (n)

büyükbaş dişi hayvanların üreme organı: keşe (m)

gelmeleri için büyükbaş ve küçükbaş hayvanlara seslenirken kullanılan

sözcük(ler): 1)(inek ve öküz için) çixe çixe 2)(buzağı için) tubr tubr 3)(koyun, kuzu ve koç için) tubr tubr 4)(inek için) çêlê 5)(manda için) otobro

küçükbaş ve büyükbaş hayvanlara topluca tuz yedirilen yer: soleca (n), solesen (n)

yeni doğan büyükbaş veya küçükbaş (hayvan): saba (m), sabe (n)

büyükelçi: sersefir, -e

büyükkent: b. büyükşehir

büyüklenen: b. kibirli

büyüklenme: b. kibir

büyüklik: 1)girdiye (m), girsîye (m), xişniye (m) 2)pîliye (m)

büyükşehir: şaristano gird (n), bajaro gird (n), metropol (n)

büyükşehir belediye başkanı: sereka/serekê şaredarîya şaristanê girdî, sereka/serekê beledîyaya şaristanê girdî

büyükşehir belediye meclisi: meclisê şaredarîya/beledîyaya şaristanê girdî

büyükşehir belediyesi: şaredarîya şaristanê girdî, beledîyaya şaristanê girdî

büyükşehir belediyesi yönetim şeması: şemaya îdareyî ya şaredarîya/beledîyaya şaristanê girdî

büyüleme: efsûnkerdiş (n), sêhrkerdiş (n)

büyülemek: efsûn kerdene, sêhr kerdene

büyüleyici: efsûnkar, -e

büyülü: efsûnkar, -e; sêhrkar, -e

büyütmek: 1)gird kerdene, girs kerdene, xişn kerdene 2)pîl kerdene

Bu kadın beni büyüttü. (Na cinîke ez pîl kerda.)

büzgü: şel (n)

CCC

cadde: rayîro sereke (n), rayîro pîl (n), cehdeyo sereke (n)

cafe: kafe

Caqliari: Kaylerî

cahil: nezan, -e

caka: paye (n), fors (n), çalim (n), fîyaqe (n), zerpe (m)

caka satmak: paye kerdene, fors kerdene, çalim kerdene, fîyaqe kerdene, zerpê xo nawitene

caka yapmak: paye kerdene, fors kerdene, çalim kerdene, fîyaqe kerdene, zerpê xo nawitene

Cakarta: Jakarta (m)

cam: cam (n)

cam atölyesi: kargehê camî (n), atolya camî (m)

cam pişirmek: cam helnayene

cam kesme: cambirnayîş (n)

cam şiş: şişa camêne (m), sêxa camêne (m)

cambaz: canbaz, -e

camcı: 1)camkar, -e 2)camroş, -e

camekan: camekan (n), vîtrîn (n)

camız: gamêş, -e

cami: camî (n)

camlı: camin, -e

camuskıran (Rumi takvime göre 7 Nisan): gamêşqıran (n)

can: gan (n), can (n)

can çekişen: gankêş, -e; cankêş, -e

can çekişme: gankêşîye (m), gankêşî (m), cankêşîye (m), cankêşî (m), gankêşênî (m); gankêşdebîyayîş (n), cankêşdebîyayîş (n), ganîverdebîyayîş (n), ganîverdebîyayîş (n), gananverdebîyayîş (n), gangêrîverdebîyayîş (n), giraneyîverdebîyayîş (n), ruhîverdebîyayîş (n), sekerateverdebîyayîş (n), sekeratedebîyayîş (n), sekerate (m)

can çekişmek: gankêş de bîyene, cankêş de bîyene, ganî ver de bîyene, ganî ver o bîyene, ganan ver de bîyene, gangêrî ver de bîyene, giraneyî ver de bîyene, ruhî ver de bîyene, sekerate ver de bîyene, sekerate de bîyene

canı çekme: micêc

canı çekmek: b. canı istemek

canı çekmemek: micêcê ... birîyayene

canı istemek: zerrî şîyene ..., zerrî ... şîyene, madeyê ... şîyene, zerrî perayene ..., zerrî waştene, zerrî bijîyayene ..., canê waştene, madeyê waştene

Canım üzüm istiyor. (Zerrîya mi şîna engure./Zerrîya mi engure şîna.)

Canım nar istedi. (Zerrîya mi peray henare.)

canavan (kanavan) hastalığı: nêweşîya kanavanî (canavanî) (m)

canavar: cinawir, -e; ganawir, -e

Canberra: Kanberra (m)

cankurtaran: ganxelasker (n), canxelasker (n), ambulanse (m)

canlandırma: 1)ganîkerdiş (n), candarkerdiş (n) 2)anîmasyon (n, sn)

canlandırmak: ganî kerdene, candar kerdene

canlı: ganî, -ye; weş, -e; gandar, -e; candar, -e; cande (n), canda (m)

canlı hayvan borsası ve mezbaha şube müdürlüğü: mudirîya beşê borsaya heywanan û selexaneyî

cansız: bêgan, -e; bêcan, -e

Caracas: Karakas (n)

casus: casus, -e; ajan, -e; xefîye (n), xefîya (m)

casusluk: casusîye (m), ajanîye (m), xefîyeyî (m), xefîyetî (m)

Cayenne: Kayen (n)

cazibe: cazîbe (m)

cazibeli: cazîbedar, -e

cazip: cazîb, -e; cazîbedar, -e

CD: CD (m)

cebir: cebîr (n) (mat)

Cebrail: Cebraîl (n)

cebrî icra: caardişo zorkanî (m), îcraya zorkanî (m)

cehdetme: b. çabalama

cehdetmek: b. çabalamak

cehennem: doze (n), doje (n), cehenem (n)

Adirê dojî de kê (çê) to kuyo! (Cehennem ateşi evine düşsün!)

ceht: lebate (m), xîret (n), cehd (n)

ceket: 1)çakêt (n), şak (n), setre (n), çoxe (n), kurtik (n) 2)şapik (n) (yünden örülme, boyu ve kolları kısa ceket) 3)(kadın için) qol (n), qolik (n)

ceket ve şalvar: çakêt û şelwarî, şak û şelwarî, şal û şapikî

ceket kolu: astîyê çakêti/şakî/setreyî (n)

cellat: celad, -e

celp: celb (n)

celp etmek: celb kerdene

celpname: celbname (n)

celse: ronîştîş (n)

cemaat: cemat (n)

cemre: kile (n), koz (n), cemre (n)

hava cemresi (Rumi takvime göre 6-7 Şubat gecesi başlar.): kila hewayî (m), kozê hewayî (n), cemreyê hewayî (n)

su cemresi (Rumi takvime göre 14-15 Şubat gecesi başlar.): kila awe (m), kozê awe (n), cemreyê awe (n)

toprak cemresi (Rumi takvime göre 22-23 Şubat gecesi başlar.): kila binê erdî (m), kozê erdî (n), cemreyê erdî (n)

cemse: cemse (m)

cenabet: bêdestmaj, -e; bêawdest, -e

cenabet olma (kadın için): bêdestmajîye (m), bêdestmajî (m)

cenaze: 1) cenaza (m), meyît (n) 2) (daha çok öldürülmüş kişi için) term (n)

cenaze nakil aracı: wesayîte cenaza (n)

cenk: ceng (n)

cenkçi: 1) (çok iyi savaşan) cengawer, -e 2) (savaş yandaşı) cengwaz, -e

cenet: behîşt (n), cenet (n)

cep: cêbe (m), tûnike (m)

cep telefonu: telefonê destan (n)

cephane: cebilxane (n)

cephe: 1) (yapılar için) hetê verî, verhet (n) 2) (savaş için) cephe (n), bere (m), berenge (n)

cepken: qezekî (n)

cerahat: b. irin

cerahatli: b. irinli

cerahatlenmek: b. irin toplamak

cereyan: cereyan (n)

cerrah: cerah, -e; operator, -e

cerrahi: cerahî (m)

cesaret etme: ewtanayîş (n), wetardiş (n), mekênayîş (n), cesaretkerdiş (n)

cesaret etmek: ewtanayene, wetardene, mekênayene, cesaret kerdene

Söylemeye cesaret etmedim. (Mi nêewtana vaja.)

cesaret etti/korkmadı: ewtana, wetard

Yazmaya cesaret etmedim. (Ez nêmekênaya binusa.)

cesaretlendirme: zerrîdayîş (n)

cesaretlendirmek: zerrî dayene

cesaretli: camêrd (n), camêrdek (n), bêters, -e; cesur, -e; bicesaret, -e; qesebapêt, -e; kezebpêt, -e; çêr, -e; sevkan, -e

cesaretlilik: camêrdî (m), camêrdîye (m), camêrdênî (m), bêtersî (m), bêtersîye (m), cesurî (m), cesurîye (m), bicesaretî (m), qesebapêtî (m), kezebpêtî (m), çêriye (m), çêrî (m), sevkanîye (m), sevkanî (m)

ceset: cendeg (n)

ceset torbası: tewreyê cendegî (n), turikê cendegî (n)

cesur: b. cesaretli

cesurluk: b. cesaretlilik

cetvel: cetwel (n)

cevap: cewab (n)
cevap dilekçesi: waştışnameyo cewabî (n), erzuhalo cewabî (n)
cevap frekansı: frekansê cewabî (n)
ceviz: 1)goze (m) 2)(sert kabuğuyla birlikte ceviz) kakile (m)
bütün halindeki ceviz içi: kakile (m)
ceviz ağacı: gozêre (m)
ceylan: xezal, -e; ask, -e
Ceylanpınar: Serê Kanîyê (n)
ceza: ceza (m)
ceza mahkemesi: dadgeha ceza (m), mehkemeya ceza (m)
ceza şartı: şertê ceza (n) (huq.), mercê ceza (n) (huq.)
ceza usul hukuku: huqûqê ûsulê ceza (n)
disiplin cezası: cezaya dîsîplînî (m)
cezaevi: hepisxane (n)
cezai ehliyet: ehlîyetê cezawerdişî (n)
Cezayir: Cezayîr (n)
cezve: cezwe (n)
cimbız: mûçîne (m), qisqance (m), cimbize (m)
cıngıl: b. **çingıl**
cırcır böceği: çîrçîrik, -e, qijqijok, -e, qijek, -e
cırlak: b. **cırcır böceği**
cıvata: cîvata (m)
cıvık: lêzikin, -e; awin, -e
Cibuti: Cîbûtî
cicim: cacim (n)
cidî: 1)(gerçek) rast, -e; raşt, -e; bêheneke, bêyarenîye, bêyarenî, bêkuşat, bêkurata, bêlexî, bêyarî 2)(ağırbaşlı) giran, -e 3)cidî, -ye
cidî olmak: 1)rast bîyene, raşt bîyene 2)giran bîyene 3)cidî bîyene
gayri cidî iş yapmak (mecazi): koseyî kerdene, kose xemilnayene
cidîlik: giranîye (m), giranî (m), cidîyîye (m), cidîyî (m). cidîyet (n)
cidîyet: giranîye (m), giranî (m), cidîyîye (m), cidîyî (m). cidîyet (n)
çiğer: cîgere (m) (b. **akçiğer, karaciğer**)
çiğerci: 1)cîgerroş, -e 2)cîgerpewj, -e
cihan: kaînat (n), alem (n), kozmos (n)
cihanşumul: unîversal, -e; alemşumûl, -e; kaînatşumûl, -e; cîhanşumûl, -e
cihanşumullük: unîversalîye (m), unîversalî (m), alemşumûlîye (m), alemşumûlî (m), kaînatşumûlîye (m), kaînatşumûlî (m), cîhanşumûlîye (m), cîhanşumûlî (m)
cihaz: cîhaz (n)
cihet: het (n), cîhet (n)
cik cik (civcivleri çağırma ünlemi): cû cû
cikcik: b. **cik cik**
cila: cîla (m), seqil (n)
cilacı: cîlaker, -e, seqilnayox, -e
Cilalı Taş Çağı (M. Ö. 9000-5500): Neolîtîk (n)
Cilalı Taş Devri: b. **Cilalı Taş Çağı**
cilt: cîld (n)
cilt bakım: ewnîyayîşê çermî (n), nîyadayîşê çermî (n)
cildi sıkılaştırma: pêtkerdişê çermî (n)
ciltçi: cîldker, -e
cimri: çimteng, -e; pexîl, -e

cimrilik: çimtengî (m), çimtengîye (m); pexîlî (m), pexîlîye (m); pexîlênî (m)
cimrilik etmek: çimtengî kerdene, çimtengîye kerdene; pexîlî kerdene, pexîlîye kerdene

cin-I: cine (m), ma ra başe (m), bimbareke (m)
cin çarpmak: vayî ver kewtene
cinler: cinî (zh), ma ra başî (zh), bimbarekî (zh)

cin-II: cîn (n)
cingöz: çarçim, -e; gozaçix, -e
cingözlük: çarçimîye (m); gozaçixîye (m)
cins: cins (n)
cins ad: nameyo cins (n)
cins isim: nameyo cins (n)
cins tashihi (taşınmaz mal için): rastkerdişê cinsî (n), raştkerdişê cinsî (n)
ikinci cins: cinso dîyin (n)

cinsel anlamda azgınca davranan hayvan: heşerî, -ye; hîzik, -e
cinsel anlamda azgınca davranmak (hayvan için): heşerî bîyene, hîzik bîyene
cinsel boşalma: reyayîş (n)
(kadınla) **cinsel ilişkide bulunma:** cinîhetşîyayîş (n), teyrakewtiş (n), hetşîyayîş (n), cileşîyayîş (n), tedeholbîyayîş (n), tedeşabîyayîş (n), tiragêrayîş (n), seyxokerdiş (n), bêhewnverdayîş (n)
cinsel ilişkide bulunma (erkeğin cinsel ilişkide bulunması): piştîgermkerdiş (n)
(birbiriyle) **cinsel ilişkide bulunma:** têreydeweriştîş-roniştîş, pêhetşîyayîş (n), pêyaaştîbîyayîş (n)
(kadınla) **cinsel ilişkide bulunmak:** cinî het şîyene, het şîyene, cile şîyene, teyrakewtene, tede hol bîyene, tede şa bîyene, tira gêrayene, sey xo kerdene, bêhewn verdayene
cinsel ilişkide bulunmak (erkeğin cinsel ilişkide bulunması): piştî germ kerdene
(birbiriyle) **cinsel ilişkide bulunmak:** têreyde weriştene-roniştene, pêhet şîyene, pê ya aşt bîyene

cinsiyet: cinsîyet (n)
cinsiyetçi: cinsîyetperest, -e
cinsiyetçi söylem: dîskuro cinsîyetperest (n)

cip: cîpe (m)
cirit: cirîd (n)
cirit atmak: cirîd eştene

cisimlenmiş: mucessem, -e
civciv: çêlik, -e; lîçik e; leyîr, -e
coğrafi: cografî, -ye
coğrafi bilgiler sistemi (n): sîstemê zanayîşanê cografîkan

coğrafik: cografîk, -e
coğrafya: cografya (m)
coğrafyacı: cografyanas, -e
cokey: cokey, -e; esparkar, -e; suwarkar, -e
cokeylik: cokeyîye (m), cokeyî (m), esparkarîye (m), esparkarî (m), suwarkarîye (m), suwarkarî (m)

cömert: destakerde (n), destakerda (m), destakerdîye (m), destakerdî (m), desthîra, -ye; comerd, -e; comerde, -e; merd (n); hît, -e; sexî, -ye
cömertlik: destakerdeyîye (m), destakerdeyî (m), destakerdîyîye (m), destakerdîyî (m), desthîrayîye (m), comerdîye (m), comerdî (m), comerdeki (m), merdî (m); hîtîye (m); sexîyî (m)

cuma: îne (n), cume (n)
cumartesi: şeme (n), paşêne (n), sift (n)

cumhurbaşkanı: serekkomar, -e
cumhurbaşkanlığı: serekkomarîye (m)
cumhuriyet: komare (m)
cumhuriyet savcısı: dozger, -e
cumhuriyetçi: komarperwer, -e; komarwaz, -e
cübbe: cube (n)
cüce: cure (n), cura (m); curek, -e; mirik, -e; hecuc, -e; kablik, -e; kirnî, -ye; pirnî, -ye
cüceler: hecuc mecuc
cücelik: cureyîye (m), curekîye (m), mirikîye (m), hecucîye (m), kablikî (m), kirnîyî (m), pirnîyî (m)
cücük (soğan cücüğü): zîlikê pîyazî (n)
cümle: cumle (m)
cümlelerin yapısı: awankerdişê cumle
cünüp: bêdestmaj, -e; bêawdest, -e
cünüp olma (kadın için): bêdestmajîye (m), bêdestmajî (m)
cüret etme: ewtanayîş (n), wetardiş (n), mekênayîş (n), cesaretkerdiş (n)
cüret etmek: ewtanayene, wetardene, mekênayene, cesaret kerdene
cüruf: gîyê asinî (n), gîyê paxirî (n), curûf (n)
cüz: 1)beş (n), qisim (n) 2)(Kur'an için) cuze (m)
cüzam: b. **cüzzam**
cüzdan (para cüzdanı): cizdan (n), qewlix (n), teke (m)
nüfus cüzdanı: cizdanê nufusî (n)
cüzzam: xûnav (n), gureyo pîl (n)
CV (curriculum vitae): cuname (n), CV (curriculum vitae)

ÇÇÇ

çaba: lebate (m), xîret (n), cehd (n)
çaba göstermek: b. **çabalamak**
çaba harcamak: b. **çabalamak**
çabalama: lebatekerdiş (n), cehdkerdiş (n), xoverrodayîş (n), xoverdayîş (n), xîretkerdiş (n), çepernayîş (n)
çabalamak: lebate kerdene, cehd kerdene, xo ver ro dayene, xo ver dayene, xîret kerdene, çepernayene
çabuk: leze (m), çapik, rew, qîf
çabucak: lezabezki; acîlkî
çabukluk: lezîye (m), lezî (m), çapikîye (m), çapikî (m)
Çad: Çad
çadır: çadire (m), xeyme (m), xivête (m), kone (m)
kurtarma çadırı: çadira xelisnayîşî (m)
çağ: 1)b. zaman 2)dewr (n), çax (n)
Antik Çağ: Dewro Entîk (n), Entîkîte (m)
Atom Çağı (1945-): Dewrê Atome (n)
Bronz Çağı: b. **Tunç Çağı**
Cıvalı Taş Çağı (M. Ö. 9000-5500): Neolîtîk (n)
çağ açmak: dewr dayene destpêkerdene, çax dayene destpêkerdene, dewr akerdene, çax akerdene
çağ başlatmak: dewr dayene destpêkerdene, çax dayene destpêkerdene, dewr akerdene, çax akerdene
çağ kapatmak: dewr girewtene, çax girewtene, dewr padayene, çax padayene, dewr racenayîne, çax racenayîne

çağı geçmek: 1)kehen bîyene, kan bîyene 2)zemanê ... vîyartene, zemanê ... derbaz bîyene, wextê ... vîyartene, wextê ... derbaz bîyene, dewrê ... vîyartene, dewrê ... derbaz bîyene

çağı gelmek: zemanê ... ameyene, wextê ... ameyene, dewrê ... ameyene

çağlar boyu: heme dewran de, heme çaxan de, dewran hemîne de, çaxan hemîne de, dewran pêrunê de, çaxan pêrunê de, dewran têdîne de, çaxan têdîne de

çağlar ötesi: dewran ra wet, çaxan ra wet, dewran ra ohet, çaxan ra ohet, dewran ra ohêm, çaxan ra ohêm

Demir Çağı (M. Ö. 1190-330): Dewrê Asinî (n)

Erken Tunç Çağı (M. Ö. 3300–2000): Dewrê Bronzî yo Verên (n), Dewrê Tuncî yo Verên (n)

Eski Taş Çağı: Dewrê Kemere yo Verên (n), Dewrê Kerra yo Verên (n), Paleolîtîk (n)

Geç Tunç Çağı (M. Ö. 1550–1200): Dewrê Bronzî yo Peyên (n), Dewrê Tuncî yo Peyên (n)

İlk Çağ: Dewro Verên (n)

Makina Çağı (1880-1945): Dewrê Makîna (n)

Orta Çağ (400–1400 veya 476-1492 veya 476-1453): Dewro Mîyanên (n)

Orta Çağ kafası: fikrê Dewrê Mîyanênî

Orta Taş Çağı (M. Ö. 12.000-9000): Dewrê Kemere yo Mîyanên (n), Dewrê Kerra yo Mîyanên (n), Mezolîtîk (n)

Orta Tunç Çağı (M. Ö. 2000-1550): Dewrê Bronzî yo Mîyanên (n), Dewrê Tuncî yo Mîyanên (n)

Postmodern Çağ (1973-): Dewro Postmodern (n)

Taş Çağı: Dewrê Kemere (n), Dewrê Kerra (n)

Tunç Çağı (M. Ö. 3300-1200): Dewrê Bronzî (n), Dewrê Tuncî (n)

Yakın Çağ (1789-): Dewro Hemdem (m)

Yeni Çağ (1492-1789 veya 1453-1789): Dewro Newe (n)

çağcıl: hemdem, -e; modern, -e; esrî, -ye

çağcılaşmak: hemdem bîyene, modern bîyene, esrî bîyene

çağcılaştırmak: hemdem kerdene, modern kerdene, esrî kerdene

çağcılılık: hemdemîye (m), hemdemî (m), modernîye (m), modernî (m)

çağdaş: hemdem, -e; modern, -e; muasir, -e; esrî, -ye

çağdaşlaşmak: hemdem bîyene, modern bîyene, esrî bîyene

çağdaşlaştırmak: hemdem kerdene, modern kerdene, esrî kerdene

çağdaşlaştırılmak: ameyene hemdemkerdene, ameyene modernkerdene, ameyene esrîkerdene

çağdaşlık: hemdemîye (m), hemdemî (m), modernîye (m), modernî (m), muasirîye (m), muasirî (m)

çağdışı: nehemdem, -e; nemodern, -e

çağdışılık: nehemdemîye (m), nehemdemî (m), nemodernîye (m), nemodernî (m)

çağırma: vengdayîş (n)

çağırmak: veng dayene

çağla: firinge (m), çeqla (m)

badem çağlası: firinga vame (m), gulha (m), kurih (m)

çağlayan: çirr (n), çirtan (n)

çağrı: vengdayîş (n)

çakal: çeqel, -e

çakı: kardî (m), gilazinge (m)

çakıl: xîç (n), zigâr (n), boxar (n), çaxil (n)

çakıllı: xîçin, -e; zigarin, -e; boxarin, -e; çaxilin, -e

çakıllık: xîçelek (n)

çakmak-I: adirge (n), çeçmaq (n)

çakmak-II: adire (n) (latînkî de “impetigo”)

çakşır: şalî (zh)

çalı: leme (m), leye (m), heje (m), hejike (m)

çalı çırpı: çarî (zh), hejikî (zh), çulî (zh), çulikî (zh), çar û çur, çalî-çirpî (zh), qırçûqale (m), gijûgale (m), birr (n), birrî (zh), birrekî (zh), xirikî (zh)

çalı parçası (küçük ağaç parçası): çule (m), çulik (n), birre (m), birreke (m), percîne (m), qîş (n), qîşik (n), şîl (n)

çalı veya dal parçası (kesilmiş ve yapraksız): çare (m), heje (m), hejike (m)

çalıcık: lemeke (m)

çalılık: birro hurdebî (n), buriçik (n)

çalım: paye (n), fors (n), çalim (n), fîyaqe (n), zerpe (m)

çalım satmak: paye kerdene, fors kerdene, çalim kerdene, fîyaqe kerdene, zerpê xo nawitene

çalışkan: xebatker, -e; şîrtîqer, -e

çalışma: 1) xebate (m) 2) xebitîyayîş (n), gureyayîş (n), karkerdiş (n), şuxulîyayîş (n)

çalışma bakanlığı: wezaretê karî (n)

çalışma planı: planê xebate (n)

çalışma psikolojisi: psîkolojîyê xebate (n)

çalışma saatleri: saetê xebate (zh), saetê karkerdişî (zh)

çalışma süresi: mudetê xebate (n), mudetê karkerdişî (n)

çalışmak: xebitîyayene, gureyayene, kar kerdene, şuxulîyayene

çalışmak istememek: (mecazi) kelame tadayene

durmaksızın çok çalışmak: (mecazi) qebale girewtene

çalıştırmacı (sporda): antrenor, -e

çalıştırmak: xebitnayîş (n), gurenayîş (n), şuxulnayîş (n)

çalıştırmak: xebitnayene, gurenayene, şuxulnayene

çalkalama: taçarnayîş (n), çelqnayîş (n)

(dışarıya dökmeksizin) **çalkalama:** çelqiznayîş (n)

çalkalamak-I: taçarnayene, çelqnayene

(dışarı dökmeksizin) **çalkalamak:** çelqiznayene

çalkalamak-II: b. **kalburlamak**

çalkalanma: ameyîštaçarnayîş (n), ameyîşçelqnayîş (n)

(dışarıya dökmeksizin) **çalkalanma:** çelqizîyayîş (n)

çalkalanmak-I: ameyene taçarnayene, ameyene çelqnayene

çalkalanmış olan: taçarnaya (m), taçarnayîye (m), taçarnaye (n)

(dışarıya dökmeksizin) **çalkalanmak:** çelqizîyayene

çalkalanmak-II: b. **kalburlanmak**

çalma-I (zil vs. için): cinitiş (n), cenayîş (n), pirodâyîş (n)

çalma-II (koyu pekmez): çalma (m), helawa huşke (m), aqît (n)

çalma-III: tirawitiş (n), diznayîş (n), dizdîyekerdîş (n), dizdîkerdiş (n), hermînkerdîş (n)

çalmak-I (zil vs. için): cinitene, cenayene, piro dayene

çalmak-II: tirawitene, diznayene, dizdîye kerdene, dizdî kerdene, hermîn kerdene

çamaşır: kincnêşuta (m), cilnêşuta (m), çamaşır (n)

çamaşır günü: roja kincan (m), roja cilan (m), roja çinayan (m), roja pirênan

(m)

çamaşır leğeni: leganê kincan (n), leganê cilan (n)

çamaşır makinesi: makînaya kincşutişî (m), makînaya cilşutişî (m)

çamaşır sepeti: sela kincan (n), sela cilan (m)
çamaşır yıkama ve yıkanma zamanı: şûy (n), robar (n), dilavî (n)
çamaşırıcı: kincşuw, -e; cilşuw, -e
çamur: çamure (m), lince (m)
cıvık çamur: linc û lêze (m)
çamur depolama alanı: warê pêserkerdişê lince (n)
çamur pompası: pompaya lince (m), pompaya çamure (m)
çamur sıvısı: awîya lince (m), awîya çamure (m)
çamur sindirimi: hemilnayîşê lince (n)
çamur tasfiyesi: tesfîyeyê lince (m), tesfîyeyê çamure (m)
çamurun yakılması: veşnîyayîşê lince (n), ameyîşveşnayîşê lince (n), ameyîşsotişê lince (n)
ham çamur: linca xame (m), çamura xame (m)
çamurlu: çamurin, -e
çamurlu yer: çol (n)
çanak anten: tewqe (m), tewqa satelîti (m), çanaq (n)
çanta: çente (n)
el çantası: çenteyê destan (n)
ilk yardım çantası: çenteyê hetkarîya lezkanî (n)
kol çantası: çenteyê polî (n)
küçük çanta: çentik (n)
sırt çantası: çenteyê piştî (n)
çantacı: 1)çentederz, -e 2)çenteroş, -e
çap: çape (m) (mat)
çapa: kulbe (n), yewfek (n), eşfe (n), binkol (n), tevrik (n)
çapak: pilişk (n), şilor (n), zîç (n), lîç (n)
çapaklanmak: pilişk girewtene, şilor girewtene, şilor dayene, zîç kerdene, lîç kerdene
çapalamak: kulbe kerdene
çapkın: xwarde (m), tolaz (n), çimteber (n)
çapkınlık: xwardeyî (m), tolazî (m), çimteberî (m)
çaput: girrêş (n), pot (n), potik (n), paçik (n), kort (n), kinc (n), pînik (n), qilçik (n), çaput (n)
çardak (ağaç üzerinde veya damlarda yapılan): herzale (n)
çare: çare (n)
çaresiz: bêçare (n), bêçara (m), bêçarîye (m)
çarık: çarix (n)
çarık bağı: bendê çarixî (n), arozî (m), şimûndî (m)
çarık burnu: pirnosê çarixî (n), pozikê çarixî (n), tujikê çarixî (n), zumburê çarixî (n)
çark: çerx (n)
çarkçı: çerxker, -e
çarpan: reykişer (n) (mat)
çarpı: reykiş (n) (mat)
çarpı işareti: nişanê reykiş (n)
İki kere iki dört eder. (Di rey di, keno çar.) (2x2= 4)
çarpılan: reykişîyaye (n) (mat)
çarpım: reykişîye (m) (mat)
çarpım tablosu: tabloyê reykişîye (n) (mat)
çarpışma: 1)pêroginayîş (n) 2)pêrodayîş (n)
çarpışmak: 1)pêro ginayene 2)pêro dayene
çarpma: reykişerdiş (n) (mat)
çarpmak: reykiş kerdene (mat)

çarşaf: çarşefe (m), çale (m), şale (m)

yatak çarşafı: çarşefa doşekî (m)

çarşamba: çarşeme (n)

çarşı: çarşu (n), sûke (m)

çaşıt: casus, -e; ajan, -e

Çat: Çat (n)

çatal: çetale (m)

çatı: serban (n), çatî (n)

çatı katı: qatê serbanî (n), tebeqê serbanî (n)

çatık çehre: b. asık surat

çatık surat: b. asık surat

çatık yüz: b. asık surat

çatışma: 1)pêkewtiş (n), têkewtiş (n), yewbînîkewtiş (n) 2)pêrodayîş (n)

öyküde çatışma: hîkaye de pêkewtiş

sinema ve çatışma: sînema û pêkewtiş (sn)

çatışmak: 1)pêkewtene, têkewtene, yewbînî kewtene 2)pêro dayene

çatkı: qundax (n), çatme (n)

çatkı bağlamak: qundax bestene, çatme bestene

çatkı çatmak: b. çatkı bağlamak

çatlak: şeçîyayî, -ye

çatlama-I: (deri vb. için) terikîyayîş (n), şeçîyayîş (n), qelişîyayîş (n), raqılaşîyayîş (n), qeşirîyayîş (n), fetiqîyayîş (n)

çatlama-II (kemik vb. için): derizîyayîş (n), teriqîyayîş (n)

çatlama-III (ölme): bacîyayîş (n), rabacîyayîş (n)

çatlamak-I: (deri vb. için) terikîyayene, şeçîyayene, qelişîyene, raqılaşîyayene, qeşirîyayene, fetiqîyayene

çatlamak-II (kemik vb. için): derizîyayene, teriqîyayene

çatlamak-III (ölmek): bacîyayene, rabacîyayene, mîyane eştene (at için)

çatlatma: (kemik vb. için) deriznayîş (n), teriqnayîş (n), şeçnayîş (n)

çatlatmak-I: (deri vb. için) teriknayene, şeçnayene, qelişnayene, raqılaşnayene, qeşirnayene, fetiqnayene

çatlatmak-II (kemik vb. için): deriznayene, teriqnayene

çatlatmak-III (ölmesine neden olmak): bacnayene, rabacnayene

çatma: b. başörtü

çavdar: şilêl (n), çewder (n)

çavlan: çirr (n), çirtan (n)

çavuş: çawiş, -e

itfaiye çavuşu: çawişê/a îtfaiya

çavuşluk: çawişîye (m), çawişî (m)

çay-I: çay (m)

çay bardağı: bardaxa çay (m), şuşeyê çay (n)

çay kaşığı: koçika çay (m)

çay ocağı: çayxane (n)

çay-II: lay (m), çem (n)

kuruyan çay: laya ziwaye (m)

kurumuş çay: laya ziwaye (m)

çaycı: çaykar, -e; çayger, -e

çaydanlık: çaydane (m)

çayevi: çayxane (n)

çayhane: çayxane (n)

çayır: merge (m), çere (n)

Çayırılı: Mose

çayırılık: merguze (n)

çebiç: tuşk, -e; tiştîrî (n), gîsk (n)

Çeçenistan: Çeçenîstan (n)

çek: çek (n)

Çek Cumhuriyeti: Çekîstan (n)

çekecek: kerate (n), çekeçax (n)

çekel (üvendirenin ucundaki yassı demir): lewde (n), pistîya misasî (m)

çekememek: çimesîyayî kerdene, çimesîyayîye kerdene, çim bar nêbîyene, çimê ... bar nêbîyene; çim bar nêdayene, çimê ... bar nêdayene, çimê ... teng bîyene, çimetengî kerdene, çimetengîye kerdene, çimetengênî kerdene, hesûdîyayene, hesûdî kerdene, hesûdîye kerdene, mûzirî kerdene, mûzirîye kerdene, mûdîyî kerdene, pexîlî kerdene, pexîlîye kerdene, qehirîyayene, ... ra qehirîyayene, teqayene, ... ra teqayene, baxizîyayene, celîyayene, ... ra celîyayene

Felat Korja'yı çekemiyor. (Felat Korja ra celîyêno.)

çekememezlik: b. çekemezlik

çekemezlik: çimesîyayî (m), çimesîyayîye (m), çimbarnêbîyayeyî (m), çimbarnêbîyayeyîye (m), çimbarnêbîyayeyênî (m), çimetengî (m), çimetengîye (m), çimetengênî (m), hesûdî (m), hesûdîye (m), mûzirî (m), mûzirîye (m), mûdîyî (m), pexîlî (m), pexîlîye (m)

çeki (tartı): haceta sentişî (m)

çekici: cazîbedar, -e

çekici araç: wesayîto kaşker (n)

çekicilik: cazîbe (m), cazîbedarî (m)

çekic: çakuç (n), çakut (n)

çekilme: ancîyayîş (n), kaşbîyayîş (n), kirancîyayîş (n)

v: kaşêlbîyayîş (n)

çekilmek: ancîyayene, kaş bîyene, kirancîyayene

v: kaşêl bîyayîne

yerin altından çekilip çıkarılmak: werancîyayene

çekim: 1)antiş (n), kaşkerdiş (n), kirantiş (n) 2)cazîbe (n) 3)dîmenkêşî (m, sn), filmkêşî (m, sn)

alt çekim: dîmenkêşîya cêrrakî (sn), dîmenkêşîya qirincelekî (sn), dîmenkêşîya beqkî (sn)

aynadan çekim: neynikeraantiş (sn)

bel çekimi (sn): mîyaneraantiş (sn), newqeraantiş (sn)

boy çekimi: bejneraantiş (sn), qameraantiş (sn)

deneme çekim: dîmenkêşîya ceribnayîşî (sn)

detay çekim: dîmenkêşîya detaykî (sn)

diz çekim: zanîraantiş (sn)

hızlı çekim: dîmenkêşîya lezkî (sn)

üst çekim: dîmenkêşîya corrakî (sn), dîmenkêşîya mîlçikkî/çûçikkî (sn)

yavaş çekim: dîmenkêşîya hêdikî (sn)

zoom çekim: dîmenkêşîya zoomkî (sn)

çekirdek: dendike (m), bezra (m)

çekirge: kulî (n), mele (n), peqpeqok (n), çekçeko (n)

çekişme: 1)hemberî (m), reqabet (n) 2)hemberîkerdiş (n), reqabetkerdiş (n)

çekişmek: hemberî kerdene, reqabet kerdene

çekme: antiş (n), kaşkerdiş (n), kirantiş (n)

v: kaşêlkerdiş (n)

çekmek: antene, kaş kerdene, kirantene

v: kaşêl kerdene

çekip gitme: radayîş (n), ragêrayîş (n)

çekip gitmek: radayene, ragêrayene

“Hela day, mi serey xwi girot û ez **ragêraynî**

Hela day, ez dew ra vecîyaynî” (Deyîra Gidîyan)

yerin altından çekip çıkarmak: werantene

çekü: çîte (m), çîtike (m)

çekül: b. şakul

çelgi: şutike (m)

çelik (kısa değnek veya dal): çel (n), çulık (n), çemçe (n), çemçik (n)

çelik çomak: çemçik û çuwa, çemçik-çuwa (n), çûnç-çuwa (n), çeçûlik (n), çel-çu (n),

çel (n), pile (m), qale (m), hînge (m)

Çelikhan: Çêlikan (n)

çelişki: nakokî (m), tenaquz (n), tezdad (n)

çelmik: qisle (n), qislik (n), xiz (n), zingire (n)

çeltik: çeltug (n)

çember: çember (n)

çembersel: çemberkî

Çemişgezek: Çemişgezek (n)

çene: çene (n)

alt çene: çeneyo binên (n)

çenesi kuvvetli: çenebaz, -e

üst çene: çeneyo serên (n)

çengel: çengal (n)

ot burma işinde kullanılan bir çeşit çengel: qîçik (n), çengal (n)

çengellemek: çengal kerdene, çengal tavistene, çengal piro kerdene

Kapıyı çengelle! (Berî çengal bike!/Çengalê berî tafîne!/Çengalê berî piro ke!)

çengelli: çengalin, -e

çengelliğne: fîrkete (m)

çepçevre: b. çepeçevre

çepeçevre: çarqirmî (n), çarkenar (n)

çeper: b. çit

çeper kapısı: b. çit kapısı

çepiç: tuşk, -e; tiştîrî (n), gîsk (n)

çerçeve: çarçewa (m)

kavramsal çerçeve: çarçewaya konseptkî (m), çarçewaya mefhûmkî (m)

çerçi: çerçî, -ye

çerçöp: qırşûqale (m), qırş-qale (m), çop-çelax (n)

Çermik: Çermûge (m)

çeşit: 1) bêt (n), çeşît (n), babet (n) 2) hawa (n)

çeşitkenar üçgen: hîrêgoşeyo çeşitkenar (n)

çeşitli: bêjbibêj (s), çeşît-çeşît (s), muxtelîf (s)

çeşitlilik: bêjbibêjîye (m), muxtelîfîye (m)

biyolojik çeşitlilik: bêjbibêjîya bîyolojîke

çeşme: hênî (n)

boru ve oluk gibi şeylerden veya yüksekçe bir yerden akan çeşme: çirre (m)

çevik: çapiksuwar, -e; cansivik, -e; gansivik, -e; sivik, -e; canşenik, -e; ganşenik, -e; şît, -e; vît, -e

çeviklik: çapiksuwarîye (m), çapiksuwarî (m), cansivikîye (m), cansivikî (m), gansivikîye (m), gansivikî (m), sivikîye (m), sivikî (m), canşenikîye (m), canşenikî (m), ganşenikîye (m), ganşenikî (m), şîtîye (m), şîtî (m), vîtî (m)

çeviren (tercüme eden): açarnayox, -e; çarnayox, -e; tadayox, -e; tercumekerdox, -e;

çeviri: açarnaye (n), açarnaya (m), açarnayî (m), açarnayîye (m), çarnaye (n); çarnaya (m), çarnayîye (m); tadaye (n); tadaya (m), tadayîye (m); tercume (n), agêrnaye (n), agêrnayîye (m)

çevirme-I: agêrnayîş (n), açarnayîş (n), gêrnayîş (n), çarnayîş (n), tadayîş (n), çerixnayîş (n), dêmdayîş (n), qelibnayîş (n), fetilnayîş (n)

çevirme-II (tercüme etme): açarnayîş (n), çarnayîş (n), tadayîş (n), tercumekerdîş (n)

çevirmek-I: agêrnayene, açarnayene, gêrnayene, çarnayene, tadayene, çerixnayene, dêm dayene, qelibnayene, fetilnayene

çevirmek-II (tercüme etmek): açarnayene, çarnayene, tadayene, tercume kerdene

çevirmen: açarnayox, -e; çarnayox, -e; tadayox, -e; tercumekerdox, -e

çevre: 1) dorûver (n), derûdor (n), dorme (n), derûdorme (n), çorşme (n), norî-orî 2) cugeh (n)

cansız çevre: dorûvero bêgan (n); dorûvero bêcan (n), çorşmeyo bêgan (n); çorşmeyo bêcan (n)

çevre analizi: analizê dorûverî (n), analizê çorşmeyî (n)

çevre bakanlığı: wezaretê dorûverî (n), wezaretê dormeyî (n)

çevre değerlendirmesi: erjnayîşê dorûverî (n), nirxnayîşê dorûverî (n), erjnayîşê çorşmeyî (n), nirxnayîşê çorşmeyî (n)

çevre dostu: dorûveryar, -e; dosta/ê dorûverî, dosta/ê çorşmeyî

çevre düzeni planı: planê nîzamê doruverî (n), planê pergalê çorşmeyî (n)

çevre kanunu: qanûnê cugehî (n)

çevre koruma kontrol şube müdürlüğü: mudirîya beşê pawitiş/seveknayîş û kontrolê dorûverî

çevre koruma ve kontrol dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê pawitiş/seveknayîş û kontrolê dorûverî

çevre mühendisi: muhendisê/a cugehî

çevre mühendisliği: muhendisîya cugehî (m)

çevre sağlığı: weşîya doruverî (m), sihetê doruverî (m)

çevre sorunları bilimsel komitesi: komîteya zanistî ya problemanê doruverî

çevre temizliği şube müdürlüğü: mudirîya beşê pakîya dorûverî

çevre ve şehircilik bakanlığı: wezaretê dorûver û şaristanawanîye (n), wezaretê çorşme û bajarawanîye (n)

çevre yolu: rayîrê doruverî (n), rayîrê çorşmeyî (n)

çevre yönetimi: îdareyê doruverî (n), îdareyê çorşmeyî (n)

çevre yönünden duyarlı alan: hetê dorûverî ra waro hîsgêr, hetê çorşmeyî ra waro hesas

çevrebilim: dorûvernasîye (m), dorûvernasî (m), ekolojî (n)

çevrebilimci: dorûvernas, -e; ekolojîst, -e

çevrebilimsel: ekolojîk, -e

çevreci: cugehpawitox, -e; cugehseveknayox, -e; dorûverpawitox, -e

çevrecilik: cugehpawitoxîye (m), cugehpawitoxî (m), cugehseveknayoxîye (m), cugehseveknayoxî (m), dorûverpawitoxîye (m), dorûverpawitoxî (m)

çevresel: dorûverkî, çorşmekî

çevresel etki: tesîro dorûverkî (n), tesîro çorşmekî (n)

çevresel etki değerlendirmesi: erjnayîşê tesîrê dorûverkî (n), nirxnayîşê tesîrê çorşmekî (n)

çevresel etki raporu: raporê tesîrê dorûverkî (n), raporê tesîrê çorşmekî (n)

çevrimdışı: girênêdaye (n) (TE)

çevrimiçi: girêdaye (n) (TE)

çeyiz: cêz (n)

çeyizci: cêzroş, -e

çiban: sûrbine (m), kunêre (m), kergane (m), kule (m)

kızgın çuvaldız vb. bir şeyi batırarak irin bağlamış çibanı patlatmak:
germesûn kerdene

kızgın çuvaldız vb. bir şeyin batırılarak irin bağlamış çibanın patlatılması işlemleri: gemesûn (n)

çığ: aşî (n), vewrês (n)

çığırtkan: delal, -e

çığırtkanlık: delalîye (m)

çığlık: waqî (m), waqînî (m); qîrîye (m), qîrî (m), qîrênî (m); qîjî (m), zirçîye (m), zirçî (m), zirçênî (m); çirriye (m), çizîye (m), çizî (m), çizênî (m); çîkîye (m), çîkênî (m)

çığlığı basma: b. **çığlık atma**

çığlığı basmak: b. **çığlık atmak**

çığlık atma: waqayîş (n), waqîdekewtiş (n), qîrayîş (n), qîrîdekewtiş (n), qîjayîş (n), qîjîdekewtiş (n), zirçayîş (n), zirçîdekewtiş (n), çizayîş (n), çîkayîş (n)

çığlık atmak: waqayene, waqî dekewtene, qîrayene, qîrî dekewtene, qîjayene, qîjî dekewtene, zirçayene, zirçî dekewtene, çizayene, çîkayene

çığlık koparma: b. **çığlık atma**

çığlık koparmak: b. **çığlık atmak**

çıkan: vejîyaye (n) (mat)

çıkarılan: vete (n) (mat)

çıkarılmak: ameyene vetene

çıkarma: vetiş (n) (mat)

çıkarma işareti: nîşanê kêmekî (n) (mat)

Ondan sekiz çıkarsa iki kalır. (Des ra heşt vejîyo, maneno di.) (10-8= 2)

çıkarmak: vetene

çıkık: caravejîyaye (n), caravejîyaya (m), caravejîyayîye (m), reyaye (n), reyaya (m), reyayîye (m)

çıkış: vejîyayîş (n)

çıkış suyu: awa vejîyayîşî (m)

çıkma: 1)vejîyayîş (n) 2)(kol, ayak vb. için) caravejîyayîş (n), reyayîş (n) 3)derbîyayîş (n)

çıkma: 1)vejîyayene 2)(kol, ayak vb. için) ca ra vejîyayene, reyayene 3)der bîyene

"Va der bîyo, yeno

Kivara mi, vayê dotî" (Sevîm Aydın, Deyîrbazê Dêrsimî Saît Bakşî, r. 23)

çıkta (ticaret için): vejîyaye (n), vejîyaya (m), vejîyayîye (m)

çıldirmek: b. **delirmek**

çınar: çinarêre (m)

Çınar: Çınar (n)

çingül (salkım parçası, küçük salkım): qançile (n), zançile (n), cingil (n), cirtim (n), tilm (n), tilmik (n)

çıplak: rut, -e; zit, -e; bana (m), bane (n), viran, -e; tazî, -ye; çulf, -e; çîplax, -e

çıplak mülkiyet: b. **kuru mülkiyet**

çıra: çila (m)

çiranın konduğu yer: çiladane (m)

çırçıplak: b. **çırılçıplak**

çırılçıplak: rutûrepal, -e; rut-repal, -e; zit-bulit, -e; zilut, -e; bane û bançilîz, -e; zit-bana (m), zit-bane (n); virtûviran, -e; çîp-çîplax, -e

çirpı: qırçe (m), qırçike (m), qurçine (m), peje (m), pejike (m), çirpî (m), xirik (n)

çitçit: çitpite (m), çirtike (m)

çiçek-I: vile (m), vilike (m), çîçege (m)

çiçek-II: awleyî (zh)

çiçek çıkarmak: awleyî vetene

çiçek gibi hastalıklardan sonra yüzde kalan yara izi: derne (n)

çiçekbozuğu: awleyin, -e; derneyin, -e

çiçekçi: vilroş, -e; çîçegroş, -e

çift: 1)çute (m) 2)cita (m) 3)cite (m) 4)zewnce (m) 5)cinî û mêrde, cinî-mêrde

bir çift ayakkabı: yew citaya solan

çift en: diver (n)

çift en kumaş: qumaşo diver (n), fasono diver (n)

çift sayı (2, 4, 6...): çuthûmare (m)

çift sürme veya döven sürme esnasında öküzün yürümek istememesi:

kelametadayîş (n)

çift sürmek: cite kerdene

çift zamanı: wextê cite (n)

sonbaharda erken sürülen çift: çirpoz (n), xubar (n), xirok (n)

sonbaharda geç sürülen çift: cemednaye (n)

sonbaharda sürülen çift: payîze (n)

tek ve çift: tek û çut (mat), zewnc û fert; zewnc û tek

tek-çift: tek-çut, zewnce-fert, zewnce-tek

çiftçi: citkar, -e; cityer, -e

bir çiftçinin bir çift öküzle bir günde sürebileceği arazi: cityer (n)

çiftçilik: citkarîye (m), citkarî (m); cityerîye (m), cityerî (m)

çifte (at, eşek vb. tekmesi): loq (n), paşkul (n), pîncike (m), çut (n), çutme (n), zirtik (n), pîne (m), pay (n)

çifte atmak: loq eştene, paşkul eştene, pîncike eştene, çut eştene, çutme eştene, zirtik eştene, zirtik çekerdene, pîne eştene, pay eştene

çiftleşmek: 1)(keçi için) kel werdene, ver ginayene 2)(koyun için) beran werdene 3)(inek ve düve için) gon werdene 4)(boğa, koç, teke vb. erkek hayvanlar için) perayene ser, erzîyayene ser, vejîyayene ser, vazdayene ser 5)(erkek kuş, horoz vb. için) fise piro kerdene, fise verdayene ..., fise şikitene ... 6)(teke, koç gibi erkek hayvanlar için) cirestene

çiftleşmesi için boğa vb. erkek hayvanları tahrik etmek amacıyla kullanılan bir sözcük: gij!, gij gij!

çiftleşmesi için erkek hayvanları tahrik etmek: 1)(boğa vb. için) gij kerdene 2)(eşek ve at için) hir kerdene

çiftleştirmek: 1)(keçi için) kel dayene 2)(koyun için) beran dayene, beran verdayene, vosn dayene 3)(inek ve düve için) gayî dayene 4)(at için) antene 5)(keçi, koyun, at, eşek için) pêresnayene 6)viraştene 7)eştene ser

çiftlik: çewlîg (n)

çiğ: kakila goze (m), dendika goze (m); dendika vame (m)

çiğköfte: çîgkufte (n), çîg (n)

çiğneme: cutiş (n), cawitiş (n)

çiğnemek: cutene, cawitene

çikolata: çîkolata (m)

çikolatacı: 1)çikolataviraşttox, -e 2)çikolataroş, -e

çikolatalı: çîkolatayin, -e

çile (iplik vb. çilesi): gaje (m), fitîle (m), maşla (m)

çilek: çîlege (m)

çilek bitkisi: çîlegêre (m)

çilingir: çîlîngîr, -e

çim: çîm (n), çere (n)

çimen: çere (n), çayîr (n), çerepuz (n)

çimenlik: merguze (n)

Çin: Çîn (n)

çini: çînî (m)

çinici: 1)çînîviraşttox, -e 2)çînîroş, -e

çir (kurutulmuş kayısı): çîre (m), eşbabî (m), basmecîye (m), basmecî (m), tole (m), mişmişa huşkkerda (m), mişmişa huşkkerdîye (m)

çiriş: şîrêz (n)

çirişotu: gulike (m), hêluge (m)

çirkin: bexûd, -e; qefçil, -e; pîs, -e; bêrûçik, -e

çisinti: rişîş (n)

çiş: mîze (m)

çit-I: perçîn (n), çeper (n)

çit kapısı: çarber (n), caxe (m), berge (n), berenge (n), şerte (n), bestike (m), neqeb (n)

çit-II (başörtü): çîte (m), çîtike (m)

çita: çîta, -ye

çitar: b. çitari

çitari: çîtare (n)

çitlembik: qizbane (m)

çitlembik ağacı: qizbanêre (m), vinişkêre (m), dara qizbane (m)

çivi: mix (n), bismar (n)

çivi çakmak: mix kutene, mix ... de kutene, mix kuwayene, mix ... de kuwayene, mix pira kuwayene, mix ... ro dayene, mix ... ro kuwayene, bismar kutene, bismar ... de kutene, bismar kuwayene, bismar ... de kuwayene, bismar ... ro dayene

çivilemek: mix kerdene, bismar kerdene

ucu çivi biçiminde sivriltmiş ağaç/tahta parçası ile çivilemek: pîj kerdene, pîj deşanayene, pîj cişanayene

çiy: awî (m)

çiy düşmek: awî kewtene

çizgi: 1)xêze (m), xete (m)

bölü çizgisi: xêza parekî (m) (mat)

çizgi film: xêzefilm (n)

yol çizgileri: xêzê rayîrî (zh), xetê rayîrî (zh)

yol orta çizgisi: xêza rayîrî ya mîyanêne (m)

2)(bazı oyunlarda başlangıç veya sınır çizgisi): doxe (m), xêze (m)

Çizgi(yi) çek! (Doxe biançe!)

oyunda başlangıç çizgisi: xêza nîşanî (m)

çizi: 1)b. çizgi 2)(saban ya da pulluğun açtığı iz) xete (m), xeta cite (m), hagose (m)

çizim: 1)xêzeantiş (n), xêzekerdiş (n) 2)dîzayn (n)

çizme-I: xêzekerdiş (n)

çizme-II: cizme (n)

çizmek: xêze kerdene

çoban: şiwane (n), şiwana (m), şiwaniye (m)

buzacağı çobanı: golikwan, -e

kuzu çobanı: verekwan, -e; selxvan, -e

oğlak çobanı: bizêkwan, -e; selxvan, -e

çobanlık: şiwaneyîye (m), şiwaneyî (m), şiwaneî (m)
buzağı çobanlığı: golikwanîye (m), golikwanî (m)
kuzu çobanlığı: verekwanîye (m) verekwanî (m), selxvanîye (m), selxvanî (m)
oğlak çobanlığı: bizêkwanîye (m), bizêkwanî (m), selxvanîye (m), selxvanî (m)
çocuk: gede (n), geda (m); zak (n), zaka (m); leyîr, -e; doman, -e; qeçek, -e; qic, -e; put, -e; tut, -e; lorik, -e; eyel, -e; mindal, -e
ailede ilk çocuk: gilçije (n), gilçija (m); nuxrî (n), pîzeyo verên (n)
ailede son çocuk: qulpê peyî (n), efara (m) (mecazi)
çocuğu olmayan: ocaxkor, -e
çocuk bezi: girrêş (n), girrêşê pitikan (n), girrêşê gedeyan (n), girrêşê qıcan (n), paçê domanan (n), potê tutan (n), kincê qıcan (n), şimaliyê eyelan (n)
çocuk doktoru: doktora/ê domanan/qıcan/tutan/gedeyan
çocuk felci: felcê domanan/qıcan/gedeyan (n)
çocuk hizmetleri müdürlüğü: mudirîya xizmetanê domanan/gedeyan/qıcan
çocuk şube müdürlüğü: mudirîya beşê domanan/qıcan/tutan/gedeyan
çoğalma: zafbîyayîş (n), bolbîyayîş (n), zîyadebîyayîş (n), zêdîyayîş (n), teksîrbîyayîş (n)
çoğalmak: zaf bîyene, bol bîyene, zîyade bîyene, zêdîyayene, teksîr bîyene
çoğaltma: zafkerdiş (n), bolkerdiş (n), zîyadekerdiş (n), teksîrkerdiş (n)
çoğaltmak: zaf kerdene, bol kerdene, zîyade kerdene, teksîr kerdene
çoğaltıcı: zafker (n), bolker (n), zîyadeker (n), teksîrker (n)
çoğaltıcı etki: tesîro zafker (n), tesîro bolker (n), tesîro zîyadeker (n)
çoğul: zafhûmar, -e
çoğul ad: nameyo zafhûmar (n)
çoğul isim: nameyo zafhûmar (n)
çoğunluk: zafane, zafêriye, vêşane, bolkî
çok: zaf, -e; bol, -e; zîyade, gelek, xeylê, vêşî
çok az: (mecazi) hîlarê rojî (n)
çok fazla: derya, gumra, bolage, keremate, hekmete; (mecazî) barêk, yew bar, dinya Homayî
çok gecikme: awexoserozelalkerdîş (n)
çok gecikmek: awe xo ser o zelal kerdene
çok konuşan: qurbet, -e
çok konuşma: 1) fekpêranênayîş (n), qurbetîyekerdîş (n), qurbetênîkerdiş (n)
2)b. **gevezelik etme**
çok konuşmak: 1) fek pê ra nênayene, qurbetîye kerdene, qurbetênî kerdene 2)b.
gevezelik etmek
çok kötü koşullar (mecazi): kutikîye (m), kutikî (m), kutikênî (m)
çok kötü koşullarda (mecazi): kutikane, kutikaneyî reyde, kutikî reyde
çok maksath araç: wasıtaya zafmeqsedine (m)
çoktan: rewna, rew ra
çoktan beri: rewna, rew ra
en çok: tewr zaf, tewr bol, tewr zîyade, tewr vêşî; ezamî
çokgen: zafkenar (n)
çolak: qot, -e; kotat, -e; çolax, -e
çolaklık: çolaxîye (m), çolaxî (m), qotî (m), kotatî (m)
çoluk çocuk: zar û zêç, keye û kulfet, mal û milal, eyel-meyel
çopra (balık kılçığı): dasî (n), dasîyê masî (n), dasok (n), telîyê masî (n), caxe (m)
çopur: awleyin, -e; derneyin, -e
çorak: şorax (n)
çorap: gore (n), gewre (n), kurik (n), punc (n), puç (n)

çorap bağı: 1)(yün veya kıldan yapılma) arozî (m), şimûndî (m) 2)bendê gewreyan/kurikan/puncan/puçan (n), layê gewreyan/kurikan/puncan/puçan (n)

çorap örmek: kurik riştene, gore riştene, puç tenitene, kurik viraştene

Kızım çorap ördü. (1-Kênaya mi kurik rişt. 2-Kênaya mi puç tenit ra. 3-Kênaya mi kurik viraşt.)

külotlu çorap: tumangewreyî (zh)

naylon çorap: cangewre (n), gewreyo/kuriko/punco/puço naylonên (n)

çorapçı: 1)puçroş, -e; goreroş, -e 2)puçviraşttox, -e; goreviraşttox, -e

çorba (tahıldan yapılan çorba veya yemek): germî (m), şorba (m), şorbike (m)

mercimek çorbası: mişewşî (m)

çöğüncek: b. tahterevalli

çökelek: toraq (n), tantûr (n)

çökelekli: toraqin, -e; tantûrin, -e

çökme: deniştîş (n)

çökme: deniştene

çökeltme: deniştayîş (n)

çökeltme tankı: tanqa deniştayîşî (m)

ön çökeltme ünitesi: yewîya deniştayîşê verênî (m)

son çökeltme tankları: tanqê deniştayîşê peyênî (zh)

çökeltmek: deniştayene

çökme: 1)(çukurlaşma) deкупîyayîş (n) 2)(dibe çökme) deniştîş (n) 3)(at, inek vb. hayvanlar için) rokewtîş (n) 4)(deve için) nixbîyayîş (n) 5)(üzerine çökme) pirogîyayîş (n) 6)b. **çömleme**

çökmek: 1)(çukurlaşmak) deкупîyayene 2)(dibe çökmek) deniştene (n) 3)(at, inek vb. hayvanlar için) rokewtene 4)(deve için) nix bîyene 5)(üzerine çökmek) piro ginayene 6)b.

çömelmek

çöktürme: 1)(çukurlaştırma) deкупnayîş (n) 2)(dibe çöktürme) deniştayîş (n) 3)(at, inek vb. hayvanlar için) dayîşrokewtîş (n) 4)(deve için) nixkerdiş (n)

çöktürme havuzu (itfaiye için): hewza deniştayîşî (m)

çöktürmek: 1)(çukurlaştırmak) deкупnayene 2)(dibe çöktürmek) deniştayene 3)(at, inek vb. hayvanlar için) dayene rokewtene 4)(deve için) nix kerdene

çöl: çol (n)

çölleşme: çolbîyayîş (n)

çölleşmek: çol bîyayene

çömelme: tuncîraroniştîş (n), tuncîdayîş (n), tîtikan seroroniştîş)

çömelmek: tuncî ra roniştene, tuncî dayene, tîtikan ser o roniştene

çömlek: dêze (m), dêzike (m)

büyük çömlek: zape (m), qerxine (m)

çöp: 1)qırş (n), qırşik (n), dasik (n), zelik (n) 2)çöp (n)

açığa çöp dökme: cayê serakerdeyî de rokerdişê çöpî, teber a çoprokerdiş (n)

açık yakma: teber a çöpveşnayîş

çöp boşaltma: çoptalkerdiş (n), çöpveşkerdiş (n)

çöp ıslahı: îslehkerdişê çöpî (n)

çöp kutusu: çopdane (m), qutîya çöpî (m)

çöp vergisi: bacê çöpî (n)

çöpçü: çoparêkerdox, -e; karkera pakîye (m), karkerê pakîye (m), karkera pakî (m), karkerê pakî (n)

çöplük: çopgeh (n), zibala (m), silo (n), kulxan (n), kulik (n)

çörek: çorege (m), kilînca (m)

bir çeşit çörek: keta (m)

çörten: çiraneke (m), çirre (m)

çözdürme: 1)(sorun vb. için) dayîşçarekerdiş (n), dayîşhelkerdiş (n) 2)(düğüm vb. için) dayîşakerdiş (n), dayîşrakerdiş (n), dayîşwekerdiş (n) 3)(bulmaca vb. için) dayîşpirrkerdiş (n), dayîşdekerdiş (n)

çözdürmek: 1)(sorun vb. için) dayene çarekerdene, dayene helkerdene 2)(düğüm vb. için) dayene akerdene, dayene rakerdene, dayene wekerdene 3)(bulmaca vb. için) dayene pirrkerdene, dayene dekerdene

çözme: 1)(sorun vb. için) çarekerdiş (n), helkerdiş (n) 2)(düğüm vb. için) akerdış (n), rakerdiş (n), wekerdiş (n) 3)(bulmaca vb. için) pirrkerdiş (n), dekerdiş (n) 4)vilêşnayîş (n), rovilêşnayîş (n) 5)robijnayîş (n)

çözmek: 1)(sorun vb. için) çare kerdene, hel kerdene 2)(düğüm vb. için) akerdene, rakerdene, wekerdene 3)(bulmaca vb. için) pirr kerdene, dekerdene 4)(sert şeyler için) vilêşnayene, rovilêşnayene 5)robijnayene

çözülme: 1)(sorun vb. için) çarebîyayîş (n), helbîyayîş (n) 2)(düğüm vb. için) abîyayîş (n), rabîyayîş (n), webîyayîş (n) 3)(bulmaca vb. için) pirrbîyayîş (n), debîyayîş (n) 4)(sert şeyler için) vilêşîyayîş (n), rovilêşîyayîş (n) 5)robijîyayîş (n)

çözölmek: 1)(sorun vb. için) çare bîyene, hel bîyene 2)(düğüm vb. için) abîyene, rabîyene, webîyene 3)(bulmaca vb. için) pirr bîyene, debîyene 4)(sert şeyler için) vilêşîyayene, rovilêşîyayene 5)robijîyayene

çözüm: çare (n), rayîr (n), hel (n)

çözüm bulmak: çare dîyene, çare vînayene, rayîr dîyene, rayîr vînayene

çözümleme: analîz (n), tehlîl (n)

çözümlemeli: analîfik, -e; bianalîz, -e

çubuk: 1)(uzun ağızlık): taxim (n), darê cixarî (n), uşîre (m) 2)(binanın çatısını kaplamakta kullanılan): çirpî (m)

ucu sivriltip daha çok yeraltından bir şey çıkarmakta kullanılan çubuk: qarse (n), kulmetîn (n)

ucu sivriltmiş çubuk: erdeş (n), mîyîn (n), pîj (n), pîjik (n), gulçan (n)

çuha: çuxe (n)

çuhacı: çuxedar, -e

çuhadar: çuxedar, -e

çukur: çale (m), korte (m)

küçük çukur: çalike (m), kortike (m)

çul (palanın altında hayvanın sırtına örtülen çul): sercil (n), palas (n)

çulha: çulag, -e

çuval: ciwal (n)

çuvalın ağzını dikmek, çarık ve çorap bağlamak vb. için kullanılan kıldan yapılma ip: arozî (m), şimûndî (m), dezî (m)

çuvaldız: goçîne (m)

çük (çocuk dilinde): bilo (n), bilik (n), çulik (n), cucik (n)

Çüngüş: Şankuş (n)

çünkü: çunke, çike

çürük: 1)puç, -e 2)poyaye (n), poyayîye (m) 3)çurig (n), çurige (m), çurmîşbîyaye (n), çurmîşbîyayîye (m), çurmîşbîyayî (m) 4)xeripîyayî, -ye; xeripîyaya (m), xeripîyaye (n) 5)(sebze vb. için) helisîyayî, -ye; helisîyaya (m), helisîyaye (n)

çürüklük: 1)puçîye (m), puçî (m) 2)poyayeyî (m), poyayênî (m) 3)çurigîye (m), çurigî (m) 4)xeripîyayeyî (m), xeripîyayeyîye (m), xeripîyayênî (m) 5)(sebze vb. için) helisîyayeyî (m)

çürüme: 1)puçbîyayîş (n) 2)poyayîş (n) 3)çurmîşbîyayîş (n) 4)xeripîyayîş (n) 5)(sebze vb. için) helisîyayîş (n) 6)(diş için) werîyayîş (n), kermîpirodâyîş (n), kermcikewtiş (n)

çürüyüp dökölme: 1)hezhezîyayîş (n) 2)rizayîş (n)

çürümek: 1)(ceviz vb. için) puç bîyene 2)poyayene 3)çürmîş bîyene 4)(yumurta vb. için) xeripîyayene 5)(sebze vb. için) helisîyayene 6)(diş için) werîyayene, kermî piro dayene, kerm cikewtene

çürüyüp dökülmek: 1)hezhezîyayene 2)rizayene

çürütme: 1)puçkerdiş (n) 2)poynayîş (n) 3)çürmîşkerdiş (n) 4)xeripnayîş (n) 5)(sebze vb. için) helisnayîş (n)

çürütmek: 1)puç kerdene 2)poynayene 3)çürmîş kerdene 4)xeripnayene 5)(sebze vb. için) helisnayene

çürütücü: puçker, -e

çüş (eşegin durması için): hooş, çoş

DDD

dadı: dadîke (m)

dağ-I: ko (n)

dağ kavağı: qewaxa bejî (m), qewaxa borî (m), qêlike (m)

sıradağlar: sîlsîlaya koyan (m)

yüksek dağ: koyo berz (n)

dağ-II: dax (n), daxme (n)

dağılma: vilabîyayîş (n), axmebîyayîş (n)

dağılmak: vila bîyene, axme bîyene

dağılmış olan: vilabîyayî, -ye; vilabîyaye (n), vilabîyaya (m), vilabîyayî (m); axmebîyayî, -ye; axmebîyaye (n)

dağınık: 1)vilakewtî, -ye; vilakewte (n), vilakewta (m); 2)vilabîyayî, -ye; vilabîyaye (n), vilabîyaya (m); axmebîyayî, -ye; axmebîyaye (n)

dağıtıcı: vilaker, -e

dağıtılma: ameyîşvilakerdiş (n), ameyîşaxmekerdîş (n)

dağıtılmak: ameyene vilakerdene, ameyene axmekerdene

dağıtılmış olan: vilakerdî, -ye; vilakerde (n), vilakerda (m), vilakerdî (m); axmekerdî, -ye; axmekerde (n)

dağıtım: vilakerdiş (n)

dağıtım odası: odaya vilakerdişî (m)

dağıtma: vilakerdiş (n), axmekerdîş (n)

dağıtmak: vila kerdene, axme kerdene

dağlama: 1)daxme (n), 2)daxnayîş (n), daxkerdiş (n), daxmekerdîş (n)

dağlamak: daxnayene, dax kerdene, daxme kerdene

dağlı-I: koyî, -ye; kovî, -ye

dağlı-II: daxdar, -e; daxnaya (m), daxnayîye (m), daxnayî (m), daxnaye (n)

dah: b. deh (at vb. için)

daha: 1)b. henüz 2)hîna, daha, dahîna

Kız senden daha çok biliyor. (Kêneke to ra hîna zaf zana.)

3) -tir (sf), -êr (sf)

Sen ondan daha çok biliyorsun. (Ti ey ra zaftir/zafêr zanî.)

4) -na (sf)

İki kitap daha getir. (Dina kitabın bîyare.)

Bir gün daha burada kal. (Rojêna tîya bîmane.)

dahlamek: b. dehlemek (at vb. için)

daima: tim, timûtim, daîma

daimi: timin, -e; timûtimin, -e; daîmî, -ye

daimi encümen: encumeno timin/timûtimin/daîmî, encumenê timî/timûtimî

daire: dayîre (n)

daire başkanı: serekê/a dayîreyî

kazan dairesi: qazanxane (n)
makine dairesi: dayîreyê makîna (n)

Dakar: Dakar (n)
dakika: deqa (m)
Dakka: Dakka (m)
daktilograf: daktîlograf, -e
dal: şax (n), gil (n), lejg (n)
ağacın tepesindeki dal: gilçik (n)
ince ağaç dalı: ajûr (n), mole (m), tûre (m)
sepet örmekte kullanılan ince ağaç dalı: ajûr (n), mole (m), tûre (m)

dalak: silperz (n), serpez (n), helpez (n)
dalga: pêl (n)
dalga boyu: dergîya pêlî (m)
dalga yüksekliği: berzîya pêlî (m)
(ile) **dalga geçmek:** henekê ... kerdene
Herifle dalga geçme! (Henekê mêrikî meke!)
henekê xo bi ... kerdene
Kimseyle dalga geçme! (Henekanê xo bi kesî meke!)
pê ... kay kerdene
Benimle dalga geçme! (Pê mi kay meke!)
pê ... henekî kerdene
Sen kiminle dalga geçiyorsun? (Ti pê kamî henekî kenî?)
pê ... tinaz kerdene
Kızla dalga geçme! (Pê kêna/kêneke tinaz meke!)
... de tinaz kerdene
Benimle dalga geçme! (Mi de tinaz meke!)
... de liqotê xo kerdene
Benimle dalga geçiyorsun. (Ti mi de liqotanê xo kenî.)
qeşmerîya xo bi ... kerdene
Delikanlıyla dalga geçme! (Qeşmerîya xo bi xortî meke!)
papizê xo bi ... kerdene
Onunla dalga geçme! (Papizê xo bi ey meke!)
hetê ... kewtene
Herifle dalga geçme. (Hetê mêrikî mekewe.)
boqanî kerdene

dalgıç: awbaz, -e
dalgıç arabası: erebeyê awbazan (n)
dalgıç pompa: pompaya awbaze (m)

dalgündüz: b. güpegündüz

dam: 1)serê banî (n) 2)axur (n) 3)qulix (n) 4)hepîsxane (n) (argo)

dama: dame (n)
dama, dokuztaş vb. oyunlarda çift yönlü olumlu oyun şansı elde etme durumu:
dibere (m)
dama, dokuztaş vb. oyunlarda çok yönlü olumlu (rakip için olumsuz) oyun şansı elde etme durumu: çeqûbere (m), çilq-bilqe (m)
dama, dokuztaş vb. oyunların genel adı: tirêz (n)
dama, satranç vb. oyunlarda rakibin taşını ütebilecek durumda olma: suwarbîyayîş (n), pobîyayîş (n)
dama oyununda, karşıdaki son sıraya ulaşıp oyunda en avantajlı duruma ulaşan taş: mîre (n), axa (n), dame (n)

dama vb. oyunlarda rakip oyuncuya oynama (taşını sürme) imkanı bırakmamak, bağlanmış duruma getirmek: bestene

damak: asmênê fekî (n), aşmaqê fekî (n)

damar: damare (m), reya (m)

damat: zama (n)

damga: damxe (m)

damgalama: damxekerdiş (n), damxepirodayîş (n); deqnayîş (n), deqpirodayîş (n), deqkerdiş (n)

damgalamak: damxe kerdene, damxe piro dayene, deqnayene, deq piro dayene, deq kerdene

damgalı: 1)damxekerda (m), damxekerdiye (m), damxekerdi (m), damxekerde (n), deqnaya (m), deqnayîye (m), deqnayî (m), deqnaye (n), deqkerda (m), deqkerdiye (m), deqkerdi (m), deqkerde (n) 2)damxeyin, -e

damla: dilope (m), çilke (m)

dana: mozik,-e

danişma: 1)mişewre (n) 2)[danişma yeri] agahdarîgeh (n)

danişma kurulu: heyetê mişewreyî (n)

danişma toplantısı yapmak: mişewre viraştene

danişmak: mişewre kerdene

danişman: şêwirmend, -e; mişawîr, -e

danişmanlık: şêwirmendiye (m), şêwirmendi (m); mişawîriye (m), mişawîrî (m)

daniştay: dadgeha îdarî ya berze (m), mehkemeya îdarî ya berze (m)

Danimarka: Danîmarka (m)

dans: 1)kay (n) 2)reqîs (n), dans (n)

dansimetre: kesafetpeym (n), dansîmetre (n)

dansör: kayker (n), dansor (n), reqas (n)

dansöz: kaykere (m), dansoze (m), reqase (m)

dantel: tentene (n)

dantel iğnesi: b. tığ

dantel ipliği yumağı: b. kuka

dantela: b. dantel

dar: 1)teng, -e; 2)kêmver, -e

dar açı: tenghoke (m)

dar açılı: tenghokin, -e

dar açılı üçgen: hîrêgoşeyo tenghokin (n)

dar sokak: tengkuçe (n), kuçeyo teng (n)

dara: ebre (n), dara (m)

daracık: tengalek, -e; tengek, -e

daracık sokak: kuçeyo tengalek (n)

darbe: derbe (m)

darbe yarası: birîna derbe (m)

ölümcül darbe: derba mergî (m)

dardağan: teye (m)

dardağan ağacı: teyêre (m)

dargın: heridan, -e; heridîyaya (m), heridîyayîye (m), heridîyaye (n), cigirîyaya (m), cigirîyayîye (m), cigirîyaye (n), miradîyaya (m), miradîyayîye (m), miradîyaye (n), celûdîyaya (m), celûdîyayîye (m), celûdîyaye (n), qehirîyaya (m), qehirîyayîye (m), qehirîyaye (n), hêrsbîyaya (m), hêrsbîyayîye (m), hêrsbîyaye (n)

dargınlık: 1)herid (n), cigir (n), hêrs (n) 2)miradîyayeyî (m), miradîyayeyîye (m), celûdîyayeyî (m), celûdîyayeyîye (m)

darı: gilgil (n), korek (n)

darı çeşitleri: sûrek (n), koreko sûr (n), koreko sîya (n), koreko sipî (n)

darıdan yapılan bir çeşit çorba veya tatlı: simîrî (m), simîdî (m)

dövülmüş darı: simîrî (m)

darılmak: heridîyayene, cigirîyayene, miradîyayene, celûdîyayene, qehirîyayene, hêrs bîyene
darılmak: heridnayîş (n), cigirnayîş (n), miradnayîş (n), celûdnayîş (n), qehirnayîş (n), hêrskerdiş (n)

darılmak: heridnayene, cigirnayene, miradnayene, celûdnayene, qehirnayene, hêrs kerdene

darmadağın: virtûvila, -ye

darmadağınık: virtûvila, -ye

database: databas (n) (TE)

dava: dewa (m)

dava dilekçesi: waştışnameyê dewa (n), erzuhâlê dewa (n)

davacı: dewaker, -e

davalı: dewayin, -e

davar: pes (n), mal (n), dewar (n), çarwa (m), çarwe (n)

davar ve sığır: mal û gayî

davet: silayîye (m), dawet (n)

davet etme: silayîkerdiş (n), dawetkerdiş (n)

davet etmek: silayî kerdene, dawet kerdene

davetiye: silayîname (n), dawetname (n)

davetli: silayîbîyaye (n), silayîbîyayîye (m); dawetbîyaye (n), dawetbîyaya (m)

davetname: silayîname (n), dawetname (n)

davul: dawul (n), neqra (m), def (n), saz (n)

davulcu: dawulbaz, -e; defbaz, -e

dayak atmak: (mecazi) tîmar kerdene

dayama (yaslama): 1)şanayîş (n) 2)daritiş (n) 3)dayîş (n) 4)aznayîş (n)

dayamak (yaslamak): şanayene, daritene, dayene, aznayene

Sırtını duvara dayadı. (Piştîya xo dêsî şanaye./Piştîya xo dêsî darite./Piştîya xo daye dêsî.)

dayanak: 1)piştîwan (n), mesned (n), îstînadgeh (n) 2)binge (n) 3)piştî (m), destek (n)

dayanıklı: 1)pêt, -e; saxlem, -e 2)(insan için) ristem, -e

dayanıklı taşınır: kırıştbaro pêt (n)

dayanıklı malzeme: malzemeyo pêt (n)

dayanışma: piştîyayewbîngirewtiş (n), piştîdayîşyewbînan, destdayîşyewbînan, destayewbînan girewtiş (n), hetêyewbînankerdiş (n)

dayanma: 1)tebat (n), sebat (n), deyax (n) 2)(yaslanma, kendini dayama) xo ... şanayîş, xoşanayîş ..., xo ... daritiş, oroznayîş (n) 3)(bir şeyden güç alma) piştîdayîş (n), piştîya xo dayîş, paldayîş (n), pala xo dayîş (n) 4)(zarar görmeme) deyanmîşbîyayîş (n) 5)(tahammül etme, sabretme) tebitîyayîş (n), tebatkerdiş (n), tebatdekewtiş (n), tebatcikewtiş (n), tehemulkerdiş (n), sebirkerdiş (n), deyaxkerdiş (n), xotepîştîş (n), xoragirewtiş (n), cadekewtiş (n)

dayanma gücü: hêz (n), daban (n)

dayanmak: 1)(yaslanmak, kendini dayamak) xo ... şanayene, xo şanayene ..., oroznayene, xo ... daritene

Duvara dayandı/yaslandı. (Xo dêsî darit.)

2)(bir şeyden güç almak) piştî dayene, piştîya xo dayene, pal dayene, pala xo dayene 3)(zarar görmemek) deyanmîş bîyene 4)(tahammül etmek, sabretmek) tebitîyayene, tebat kerdene, tebat dekewtene, tebat cikewtene, tehemul kerdene, sebir kerdene, deyax kerdene, xo tepîştene, xo ragirewtene, ca dekewtene

Dayanamadım/sabredemedim. (Ca mi nêkewt.)

dayı: xal (n)

dayı (hitap hali): xalo

dayı karısı: xalcinî (m), xalcinîye (m)

dayı karısı (hitap hali): xalcinî

dayı kızı: xalkêna (m), kêna xalî (m)

dayı oğlu: xalîza (n), lajê xalî (n)

dayızade: b. **dayı oğlu, dayı kızı**

de: zî (zr), kî (zr)

Ben de yiyorum sen de. (Ez zî wena ti zî./Ez kî wena ti kî.)

-de: 1)de (pd)

O evdedir. (O keye de yo.)

Oğlan evdedir. (Lajek keye de yo.)

2)di ... de

“Xerc kero yew dirheme kamo tamam,

Yo hevalê min **di** cennet **de** mudam.” (Mela Ehmedê Xasî)

“Yew bido yew dirheme b’ qelbo şedîd

Zey **di** Bedr û hem Huneyn **de** bo şehîd.” (Mela Ehmedê Xasî)

-de mutlu olma: tedeşabîyayîş (n)

-de mutlu olmak: tede şa bîyene

-de neşelenme: tedeşabîyayîş (n)

-de neşelenmek: tede şa bîyene

3)ra (pd)

"Na ko **ra** ma rê merden,

Hem çêf o hem saltenet o" (Bu dağ**da** ölmek, bizim için hem keyif [verici] hem

saltanattır.) (Derê Laçî türküsünden)

debbağ: b. **sepici**

debi: debî (m)

debimetre: debîmetre (n)

elektromanyetik debimetre: debîmetreyo elektromanyetîk (n)

ultrasonik debimetre: debîmetreyo ultrasonîk (n)

dede: kal (n), kalik (n), bawkal (n), pîrik (n), bapîr (n), pîrbab (n), pîrbav (n)

dedecik: bawkalik (n)

dedektif: dedektîf, -e; xefîye (n), xefîya (m)

dedektiflik: dedektîfîye (m), xefîyeyî (m), xefîyetî (m)

dedektör: dedektor (n)

gaz dedektörü: dedektorê gazî (n)

defihacet: destawekerdîş (n)

defihacet gereksinimi: destawe (m)

defa: b. **kez**

defnetme: nimitîş (n), nimnayîş (n), wedarîtiş (n), wedardayîş (n), wedarnayîş (n); wedayîş (n), temernayîş (n), hewanayîş (n), hewadayîş (n), heqkerdiş (n), defin (n), definkerdiş (n)

defnetmek: nimitene, nimnayene; wedarîtene, wedardayene, wedarnayene, wedayene; temernayene, hewa nayene, hewa dayene; heq kerdene, defin kerdene

Defnedelim. ("... Ma heq kirî.") (W. K. Merdimîn, Vate, Nr. 16)

defter: defter (n)

değer: rûmet (n), erje (m) (mat), qîymet (n) (mat)

değer zinciri: rêzila erjan (m), rêzila qîymetan (m)

değer zinciri analizi: analîzê rêzila erjan/qîymetan (n)

değerlendirme: 1)erjnayîş (n), nirxnayîş (n) 2)başxebitnayîş (n), holxebitnayîş (n), baş gurenayîş (n), holgurenayîş (n), başşuxulnayîş (n), holşuxulnayîş (n) 2)erjayekerdîş (n), hêcakerdîş (n), birûmetkerdîş (n) 3)erjepanayîş (n), qîymetpanayîş (n)

risk değerlendirmesi: erjnayîşê rîskî (n), nirxnayîşê rîskî (n)

değerlendirmek: 1)erjnayene, nirxnayene 2)baş xebitnayene, hol xebitnayene, baş gurenayene, hol gurenayene, baş şuxulnayene, hol şuxulnayene 3)erjaye kerdene, hêca kerdene, birûmet kerdene 4)erje panayene, qîymet panayene

değerli: erjaya (m), erjaye (n); hêca (n), hêcaye (m); rûmetin, -e

değirmen: arê (n)

değirmenci: arêwan, -e; asvançî, -ye; qeraş, -e

değiş tokuş: pêvurîn (n), seraservurnayîş (n), seraserbedilnayîş (n), terampe (n)

değişik: 1)cîya, -ye; biferq, -e; tewirna 2)vurîyaye (n), vurîyaya (m), vurîyayî, -ye; vurnaye (n), vurnaya (m), vurnayî, -ye; bedilîyaye (n), bedilîyaya (m), bedilîyayî, -ye; bedilnaye (n), bedilnaya (m), bedilnayî, -ye

değişiklik: vurîyayîş (n), bedilîyayîş (n)

adres değişikliği: vurîyayîşê adrese (n), bedilîyayîşê adrese (n)

değişim: 1)vurîyayîş (n), bedilîyayîş (n) 2)pêvurîn (n), seraservurnayîş (n), seraserbedilnayîş (n), terampe (n)

değişken: 1)vurîbar, -e; bedilbar, -e 2)parametre (n) (mat)

değişme: vurîyayîş (n), bedilîyayîş (n)

değişmek: vurîyayene, bedilîyayene

değiştirgeç: vurnker (n), bedilker (n), konvertîsor (n)

ısı değiştirgeci: vurnkerê tanî/germî (n), konvertîsorê tanî/germî (n)

değiştirme: vurnayîş (n), bedilnayîş (n)

yer değiştirme: cavurnayîş (n), cabedilnayîş (n)

değiştirmek: vurnayene, bedilnayene

Değiştir! (Bivurne!/Bibedilne!)

yer değiştirmek: ca vurnayene, ca bedilnayene

değme-I: takewtiş (n), pakewtiş (n), paginayîş (n), ciginayîş (n), erəciginayîş (n), piroginayîş (n)

değme-II (herhangi bir nitelikte olma): erjayîş (n)

değmek-I: takewtene, pakewtene, paginayene, ci ginayene, ere ci ginayene, piro ginayene

-e değmek: piro ginayene, ro ... ginayene, ro... ameyene, ere ... ginayene

-e isabet etmek: b. **-e değmek**

değmek-II (herhangi bir nitelikte olmak): erjayene

Görmene değer. (Erjeno ke ti bivînî.)

değnek: 1)şewte (m), mole (m), uşîre (m), şerqatî (m), şelbûte (m) 2)çuwe (n), çu (n), darik (n), sardeste (n)

deh: 1) (at vb. için) deh 2)(at ve eşek için) ço, ço ço 3)(eşek için) hoş

deh demek: b. **dehlemek** (at vb. için)

deh etmek: b. **dehlemek** (at vb. için)

dehlemek: 1)(at vb. için) deh kerdene 2)(at ve eşek için) ço kerdene, ço ço kerdene 3)(eşek için) hoş kerdene

deist: deîst, -e

dek (-e dek): heta, hetanî

Akşama dek dur. (Heta şan vînde./Hetanî şan vînde.)

Köye dek git. (Heta dewe şo./Hetanî dewe şo.)

dekagram: desgram (n), dekagram (n)

dekalitre: deslître (n), dekalitre (n)

dekametre: desmetre (n), dekametre (n)

dekametrekar: desmetrekare (n), dekametrekar (n)
dekametreküp: desmetremîkab (n), dekametremlîkab (n)
dekan: dekan, -e
dekanlık: dekanîye (m)
dekar: dekar (n)
dekor: dekor (n, sn)
dekorasyon: dekorasyon (n)
dekoratör: dekorator, -e
dekroşe: de kroşe (n)
Delhi: Delhî
deli: gêj, -e; xînt, -e; bom, -e; xêx, -e; delu, -ye
delik: qule (m), lane m
burun deliği: firne (m), firnike (m), qula pîrnike (m), qula vinî (m), qula zincî (m), qula kepuqe (m)
deliğe koyma: dekerdiş qule
deliğe koymak: dekerdene qule
deliğe tıkma: dekerdiş qule
deliğe tıkmak: dekerdene qule
küçük delik: qulike (m), lanike m
delikanlı: xort (n)
delikanlılık: xortîye (m), xortî (m), xortanîye (m), xortanî (m), xortênî (m)
delil: delîl (n) (huq.)
delilik: gêjîye (m), gêjî (m), xîntîye (m); bomîye (m), bomênî (m); xêxîye (m), deluyîye (m)
delirmek: gêj bîyene, xînt bîyene, bom bîyene, xêx bîyene, delu bîyene, hişê xo vila kerdene, aqil pernayene, aqil firnayene, aqil vîndî kerdene
delirtmek: gêj kerdene, xînt kerdene, bom kerdene, xêx kerdene, delu kerdene
demarkaj: demarkaj (n)
delme: quledekerdiş (n)
delmek: qule dekerdene
deme: vatiş (n)
demeç: beyanat (n)
demek: vatene
demet: 1) qevde (m) 2) girze (n)
demir: asin (n)
demir boku: gîyê asinî (n), gîyê paxirî (n), curûf (n)
Demir Çağı (M. Ö. 1190-330): Dewrê Asinî (n)
Demir Devri: b. **Demir Çağı**
demir makası: meqesasin (n), meqesê asinî (n)
demir testeresi: birrekasin (n), birrekê asinî (n)
demirden yapılma: asinên, -e
demirci: asinkar, -e
demircilik: asinkarîye (m)
demirli: asinin, -e
demiryolu: asinrayîr (n)
demiryolu geçidi: vîyerê asinrayîrî (n), vîyero hemzemîn (n)
demlik: çaydane (m), demlige (m)
demokrasi: demokrasî (n)
demokrat: demokrat, -e
demokratik: demokratîk, -e
demonte: demonte, -ye; montenêkerdî, -ye; montenêkerde (n)

-den: 1) ra (pd)

Köyden geldi. (Dewe ra ame.)

2)de (pd)

Memîş Xazî yukarıdan ayı gibi gelir. ("Memîş Xazî cor di yenno sê heşî.)(Oskar Mann, Vate, Nr. 41, s. 118)

-den başka: 1)ra teber

Bu işten başka da işlerimiz var. (Nê karî ra teber zî karê ma estê.)

2)bê ...

Senden başka herkes gelmişti. (Bê to her kes amebî.)

3)xeyrê ..., xeyrja

Senden başka hiç kimse bilmiyor. (Xeyrja to çi kes nêzano.)

4)ra qederî

Senden başka hiç kimse söylemiyor. (To ra qederî çi kes nêvano.)

5)xêncê

Senden başka herkes gelmişti. (Xêncê to her kes amebî.)

6)bêxeyra, bêxeyja

Senden başka kimse yazmadı. (Bêxeyja to kesî nênuşt.)

7)ra wet

Ondan başka hiç kimse gelmedi. (Ey ra wet çi kes nêame.)

-den beri: 1)cêko 2)-na 3)... ra nat, 4)o yo no yo, a ya na ya

dünden beri: vizêrna

geçen yıldan beri: parna

-den konuşma: b. bahsetme

-den konuşmak: b. bahsetmek

-den öte: ra wet

-den sonra: ra dima, ra pey, ra tepîya

-den yapılma: -ên

demirden yapılma: asinên, -e

deneme: ceribnayîş (n)

denemek: ceribnayene

denence: ferezîye (m), hîpotez (n)

denetçi: kontrolker, -e; teftîşker, -e

denetim: kontrol (n), teftîş (n)

denetim hizmetleri: xizmetê kontrolî (zh)

denetleme: 1)kontrol (n), teftîş (n) 2)kontrolkerdiş (n), teftîşkerdiş (n)

denetleme kurulu: heyetê kontrolî (n), heyetê teftîşî (n)

denetlemek: kontrol kerdene, teftîş kerdene

denetlenme: ameyîşkontrolkerdiş (n), ameyîşteftîşkerdiş (n), kontrolbîyayîş (n), teftîşbîyayîş (n)

denetlenmek: ameyene kontrol kerdene, ameyene teftîş kerdene, kontrol bîyene, teftîş bîyene

denetleyici: kontrolker, -e; teftîşker, -e

denetmen: mufetîş, -e

vergi denetmeni: mufetîşa/ê bacî

deney: cerib (n)

deneyim: tecrube (n)

deneyssel: ceribkî (n), tecrubî (n)

deneyssel çalışma: xebata ceribkî (n), xebata tecrubî (n)

denge: hemsencî (m), muwazene (n)

beyaz dengesi: hemsencîya sipîyî (sn), muwazeneyê sipîyî (sn)

deniz: derya (n), behr (n), dengiz (n)
denizin yüzü: serê deryayî (n)
kapalı deniz: deryayo girewte (n)
denizaltı: bota binawe (m)
denizati: estorê deryayî (n)
denizci: deryakar, -e
denizyolu: deryarayîr (n)
denk: 1)hinkuf, -e 2)hemver, -e; hember, -e
Sen onun dengi değılsin. (Ti hinkufê ey nîyê.)
denklik: 1)hinkuffiye (m) 2)hemverîye (m), hemberîye (m)
depilasyon: depîlasyon (n)
deplase: vurnayîşê cayî (n), vurîyayîşê cayî (n), cavurnayîş (n), cavurîyayîş (n)
deplase etmek: ca vurnayene
deplase olmak: ca vurîyayene
depo: depo (n)
malzeme deposu: depoyê malzemeyî (n)
silah deposu: depoyê çekan (n), depoyê sîlehan (n)
yakıt deposu: 1)(sıvı ve gaz için) depoyê sotemenî (n) 2)(odun vb. için) depoyê ardûyî (n)
depocu: depokar, -e; depovan, -e
depolama: pêserkerdiş (n), depokerdiş (n)
depolama hacmi: hecmê pêserkerdişî (n), hecmê depokerdişî (n)
depolama şartları: şertê pêserkerdişî (zh), şertê depokerdişî (zh)
depolamak: pêser kerdene, depo kerdene
depozito: depozîto (n)
deprem: erdlerz (n), binbilerz (n), bunlerz (n), lerze (m), zelzele (n)
deprem dalgası: pêlê erdlerzî (n)
deprem merkezi: merkezê erdlerzî (n)
deprem ocağı: merkezê erdlerzî (n)
depresyon: krîzo ruhî (n), buhrano ruhî (n), depresyon (n)
derbent: b. geçit
dere: dere (n)
kuruyan dere: dereyo ziwa (n)
derece: derece (m)
derebeyi: derebeg (n), feodal, -e
derebeylik: derebegî (m), feodalî (m), feodalîte (m)
derecik: dereyek (n), çirreçe (n)
dergi: kovare (m)
deri: çerm (n), çerme (n), poste (n), postik (n)
deri ceket: çakêto/şako/setreyo çermên (n), çakêto/şako/setreyo sextîyanên (n)
deriden yapılma: çermên, -e; sextîyanên, -e
kuru deri: çekur (n)
derici: 1)çermkar, -e 2)çermroş, -e
derin: xorîn, -e; kûr, -e
derinlik: xorînî (m), xorînîye (m), xorînênî (m), kûrî (m), kûrîye (m)
alan derinliği: xorînîya warî (sn), kûrîya warî (sn)
derişim: konsantrasyon (n)
derleme: 1)arêkerdiş (n) (TE) 2)arêkerde (n), arêkerda (m), arêkerdiye (m)
derlemek: arê kerdene
derlenme: arêbîyayîş (n)

derlenmek: arê bîyene

derleyen: arêkerdox, -e

derleyici: arêker (n) (TE)

derman: derman (n), daru (n)

dermansız: bêderman, -e; bêdaru, -ye

dernek: komele (m)

İngiltere Televizyon ve Sinema Sanatları Derneği: Komela Huneranê Televîzyon û Sînema ya Îngilîstanî

ders: derse (m)

dershane: dersxane (n)

Dersimli: dêrsimij, -e

derslik: dersxane (n)

dert: derd (n), kul (n)

derdine düşmek: 1)kewtene derdê ...

O canının derdine düşmüş. (O kewto derdê ganê xo.)

2)tewa ... girewtene

O para derdine düşmüştü. (Ey tewa pereyan girewtibî.)

3)bilî ... bîyene

O hastalığının derdine düşmüş. (O bilî nêweşîya xo bîyo.)

4)kewtene etira...

Sen çocuklarının derdine düşmüştün. (Ti kewta etira domananê/qıcanê xo.)

dert edinmek: xo rê derd kerdene

dert etmek: b. dert edinmek

dert sahibi: wayîrê derdî (n), wayîra derdî (m)

dertli: derdin, -e; derdnak, -e

dertsiz: bêderd, -e

derviş: dewrêş (n)

gezgin derviş: dewrêşek (n), şekerek (n)

derz (mimarlıkta): derz (n)

desen: desen (n)

desen çıkarma: desenviraştîş (n), desenvetiş (n)

desenli: desenin, -e

desensiz: bêdesen, -e

desibel (ses, sinyal vb. için): desîbel (n)

desigram: desîgram (n)

desilitre: desîlître (n)

desimetre: desîmetre (n)

desimetrekaire: desîmetrekare (n)

desimetreküüp: desîmetremîkab (n)

desinatör: desenkêş, -e; desînator, -e

despot: zorbaz, -e; zorbe (n), zorbaye (m), zorba (m); zordar, -e; despot, -e

despotça: zorbazane, zorbekî, zordarane, despotane, despotkî

despotik: zorbazane, zorbekî, zordarane, despotane, despotkî

despotizm: zorbeyîye (m), zorbeyî (m), zordariye (m), zordarî (m), despotîzm (n)

despotluk: zorbeyîye (m), zorbeyî (m), zordariye (m), zordarî (m), despotîzm (n)

destan: destane (m)

destansal: destankî

deste: 1)(kılıç vb. için) deste (n), destik (n), dim (n), qebza (m), qevde (m) 2)qevde (m)

destek: destek (n)

destek hizmetleri dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê xizmetanê destekî

destekleme: piştîdayîş (n), destdayîş (n), destgirewtîş (n), hetkerdiş (n), destekkerdiş (n) (TE)

desteklemek: piştî dayene, dest dayene, dest girewtene, het kerdene, destek kerdene

deşarj: vengbîyayîş (n), talbîyayîş (n),deşarj (n)

deşarj kanalı: kanalêdeşarjî (n)

detay: detay (n), teferuat (n)

devalüasyon: devaluasyon (n)

devam: devam (n), dom (n)

devam başlığı: sernuşteyê dewamî/domî (n)

devam edilmek: devam bîyene, ameyene devamkerdene

devam etme: ramitiş (n), domnayîş (n), devamkerdiş (n)

devam etmek: ramitene, domnayene, devam kerdene

devam sayfası: rîpelê dewamî (n)

devamlı: 1)tim, timûtim, hertim 2)timin, -e; timûtimin, -e; daîmî, -ye; mutemadî, -ye; mûdim, -e

devamlı olarak: mütemadiyen

devamlılık: 1)timî (m), timûtimî (m), hertimî (m) 2)timinî (m), timûtiminî (m), daîmîyî (m), mûdimî (m)

devamsız: 1)netim, netimûtim, nehertim 2)netimin, -e; netimûtimin, -e; bêdewam, -e; nedaîmî, -ye

devamsızlık: 1)netimî (m), netimûtimî (m), nehertimî (m) 2)nedaîmî, -ye; bêdewamî (m), bêdewamîye (m)

deve: deve (n), deva (m), lok (n), arwana (m)

deve yavrusu: torim, -e

devekuşu: eleyle (m)

devir-I: dewr (n), çax (n)

Bronz Devri: b. Tunç Çağı

Cilalı Taş Devri: b. Cilalı Taş Çağı

Demir Devri: b. Demir Çağı

Erken Tunç Devri: b. Erken Tunç Çağı

Eski Taş Devri: b. Eski Taş Çağı

Geç Tunç Devri: b. Geç Tunç Çağı

Orta Taş Devri: b. Orta Taş Çağı

Orta Tunç Devri: b. Orta Tunç Çağı

Taş Devri: b. Taş Çağı

Tunç Devri: b. Tunç Çağı

devir-II (aktarma): dewr (n)

devirme: dêmdayîş (n), qelibnayîş (n)

devirmek: dêm dayene, qelibnayene

devlet: dewlete (m)

birleşik devletler: dewletê yewbîyayeyî (zh)

devlet bakanlığı: wezaretê dewlete (n)

devlet başkanı: serekdewlet, -e

devletler genel hukuku: huqûqê pêroyî yê dewletan (n)

devletlerarası: mîyandewletan

devletlerarası hukuk: huqûqê mîyandewletan (n)

devletlerarası özel hukuk: huqûqê arizî yê mîyandewletan (n)

devre: dewre (n)

kısa devre (elektrik için): dewreyo kilm (n)

devre mülk: milkê dewreyî (n)

devretme: dewrkerdiş (n)

devrilmek: dêm dîyayene, qelibîyayene

devrim: şoriş (n)

devrimci: şorişgêr, -e

devrimcilik: şorişgêrî (m), şorişgêriye (m)

devşirilme: 1)arêdîyayîş (n), arêbîyayîş (n), pêserbîyayîş (n), ameyîşpêser (n), topbîyayîş (n), ameyîşyewca (n) 2)ameyîşarêdayîş (n), ameyîşarêkerdiş (n), ameyîşpêserkerdiş (n), ameyîşpêserardiş (n), ameyîştopkerdiş (n)

devşirilmek: 1)arê dîyayene, arê bîyene; pêser bîyene, ameyene pêser; top bîyene, ameyene yewca 2)ameyene arêdayene, ameyene arêkerdene, ameyene pêserkerdene, ameyene pêserardene; ameyene topkerdene

devşirme: 1)arêdayîş (n), arêkerdiş (n); pêserkerdiş (n), pêserardiş (n); topkerdiş (n), yewcaardiş (n) 2)arêdaye (n), arêkerde (n); pêserarde (n), topkerde (n)

devşirme malzeme: malzemeyo arêdaye (n), malzemeyo arêkerde (n); malzemeyo pêserarde (n)

devşirmek: arê dayene, arê kerdene; pêser kerdene, pêser ardene; top kerdene, ardene yewca

deyim: 1)îdyom (n), tebîr (n) 2)qewl (n)

eskilerin deyimiyle: bi qewlê verênan

dezenfektan: tehfilker, -e; dezenfekteker, -e

gaz dezenfektan: tehfilkero gazin (n), dezenfektekero gazin (n)

dezenfekte: tehfilkerde (n), tehfilkerdiye (m); dezenfekte (n)

dezenfekte etme: tehfilkerdiş (n), dezenfektekerdiş (n)

dezenfekte etmek: tehfil kerdene, dezenfekte kerdene

Dımbılı: 1)kirmanc, -e 2)kirmanckî (m)

Dımılı: 1)kirmanc, -e 2)kirmanckî (m)

Dımlı: 1)kirmanc, -e 2)kirmanckî (m)

dış: teber (n), ber (n)

dış açı: teberhoke (m)

dış açılı: teberhokin, -e

dış kapı: berê teberî (n)

dış ilişkiler birimi: yewîna têkilîyanê teberî (m)

dış kapı numarası: numreyê berê teberî (n)

dış kaynak: çimeyê teberî (n)

dış mekân: tebermekan (n)

dış merkezli: eksantrîk, -e

dışa vurmak: teber dayene

dışalım: îdxalat (n)

dışalımci: îdxalatkar, -e

dışarı: teber (n), ber (n)

(yarada biriken irin veya kanı) **dışarı akıtmak:** ber kerdene, der kerdene

dışarı çıkma: tebervejîyayîş (n)

dışarı çıkmak: teber vejîyayene, teber kewtene

Dışarı çıktım. (Ez vejîyaya teber./Ez kewtene ber.)

dışarı gitme: teberşîyayîş (n)

dışarı gitmek: teber şîyene

dışarıda: teber ra

dışarıdan: teber ra

dışarıya çıkarmak: ber kerdene, teber kerdene, vetene teber

Okuldan dışarıya çıkar! (Mekteb ra ber/teber ke!)

dışavurma: teberdayîş (n), berdayîş (n)

dışavurum: ekspresyon (n), teberdayîş (n), berdayîş (n)

dışavurumcu: ekspresyonîst, -e; teberdayox, -e; berdayox, -e
dışavurumcu Alman sineması: sînemaya almanan ya teberdayoxe/ekspresyonîste

dışavurumculuk: ekspresyonîzm (n), teberdayoxî (m), teberdayoxîye (m), berdayoxî (m), berdayoxîye (m)

dışbükey: konveks

dışkı: 1)gî (n) 2)(çocuk dilinde) eke (m)
dışkı organizmaları: organîzmayê pîsî (zh), organîzmayê necisî (zh)
dışkı yapmak (kuş, tavuk vb. için): zîrç kerdene, ziçile kerdene, lîq kerdene
insan dışkısı: destawa pîle (n), necis (n)
insan veya hayvanın cıvık dışkısı: rêxe (m), rêxtike (m), rîtike (m); vijike (m), virike (m)
kuş dışkısı: zîrç (n), ziçile (n)

dışsatım: îxracat (n)
dışsatımcı: îxracatkar, -e

dibek (içinde bulgur vb. dövülen büyük havan): hewane (m), cirne (m), dinge (m), soqî (m)
dibek tokmağı: koneyê cirne (n), desteyê cirne (n), darê dinge (n), darkut (n), darkutik (n), darsoqî (n), darhewan (n), toqmaq (n)

Dicle: 1)(nehir) Dîcle (m) 2)(ilçe) Pîran (n)

difteri: dîfterî (m)

diğer: bîn, -e
diğerleri: ê bînî

-diği vakit: demo ke, tawo ke, wexto ke, wextano ke, zemano ke, siro ke
-diği zaman: demo ke, tawo ke, wexto ke, wextano ke, zemano ke, siro ke

dijital: dîjîtal, -e

dik: 1)tîk, -e 2)(dikleşmiş olan) rep, bel, -e; vît, -e; mûç
dik açı: tîkhone (m)
dik açılı: tîkhokin, -e
dik açılı üçgen: hîrêgoşeyo tîkhokin (n)
dik kulaklı (hayvan): goşbel, -e; goşvît, -e

dikdörtgen: tîkgoşe (n)
dikeltmek: b. dikleştirmek

diken-I: telî (n)
diken-II (dikiş diken): deştox, -e
dikenli: telîyin, -e
dikey: tîkane
dikici: deştox, -e
dikili (dikilmiş olan): deşta (m), deştî (m), deştîye (m), deşte (n)
dikilme: derzîyayîş (n), ameyîşdeştîş (n)
dikilmek: derzîyayene, ameyene deştene
dikim: deştîş (n)
dikiş: deştene (m), teyle (m)
dikiş atma: teylîpirodayîş (n)
dikiş atmak: teylî piro dayene
dikiş çizgisi: xeyte (m)
dikiş dersi: dersa deştene (m)
dikiş makinesi: makînaya deştene (m), makînaya deştîşî (m)
dikişle çizgi çizmek: xeyte kerdene
dikişle çizgi çizerek süslemek: xeyte kerdene
dikişçilik: deştoxî (m), deştoxîye (m), deştoxênî (m)

dikişsiz: 1)nêdešta (m), nêdeştîye (m), nêdeşte (n) 2)bêdeştene

dikkat: bale (m), dîqet (n); baldarî (m)

dikkat çekici: balkêş, -e

dikkat eksikliği: kêmiya bale (m), kêmiya baldarî (m)

dikkate değer: balkêş, -e

Sen dikkat et. (Ti bala xo bide./Ti bala xo ser ne.)

dikkatle dinlemek: goşî bel kerdene, goşî vît kerdene, goşî mûç kerdene

dikleştirmek: 1)tîk kerdene 2)rep kerdene 3)(hayvan kulağı vb. için) bel kerdene, vît kerdene, mûç kerdene

kulakları dikleştirmek (hayvan için): goşî bel kerdene, goşî vît kerdene, goşî mûç kerdene

(kendi) **kulaklarını dikleştirmek** (hayvan için): goşê xo bel kerdene, goşê xo vît kerdene, goşê xo mûç kerdene

diklik: tîkîye (m), tîkî (m)

dikme-I: deştîş (n)

dikme-II: ronayîş (n), karitîş (n)

dikmek-I: deştene

çarık dikmek: çarix/çarixî deştene

dikmek-II: ronayene, karitene

diktatör: dîktator, -e

diktatörlük: dîktatorîye (m)

diktirme-I: dayîşdeştîş (n)

diktirme-II: dayîşronayîş (n), dayîşkaritîş (n)

diktirmek-I: dayene deştene

çarık diktirmek: çarix/çarixî dayene deştene

diktirmek-II: dayene ronayene, dayene karitene

diktraksiyon: nuşteyê şayî (n), dîktraksîyon (n)

dil: zıwan (n)

dil ve konuşma bozukluğu: xirabeyîya zıwan û qiseykerdişî (m); xirabeyîya zıwan û qalîkerdişî (m)

yazı dili: zıwanê nuştîşî (n)

yazılı dil: zıwano nuştekişî (n)

dilbilgisi: gramer (n)

dilbilgisi uzmanı: pispora gramerî (m), pisporê gramerî (n)

dilbilim: zıwannasî (m), zıwannasîye (m)

dilbilimci: zıwannas, -e

dilci: 1)(dil ile ilgili çalışmaları olan) zıwanzan, -e 2)b. **dilbilimci**

dilek: waştîş (n), dîleg (n)

dilek ve şikayet kutusu: qutîya waştîş û gerreyan (m)

dilek-şart kipi: raweya şertî (m)

dilekçe: waştîşname (n), erzuhal (n)

dilenci: parsek, -e; parsker, -e; parsincî, -ye; parsekçî, -ye

-di'li geçmiş zaman: demo vîyarteyo dîyar (n)

dilim: dîlime (m), lete (n)

bir dilim ekmek: yew leteyê nanî

dilmaç: tercuman, -e

dilsiz: 1)bêziwan, -e 2)lal, -e

din: dîn (n)

din adamı: merdimê dînî (n), merdima dînî (m)

din hocası: 1)mamostayê dînî (n), mamostaya dînî (m); malimê dînî (n), malima dînî (m); xocayê dînî (n), xocaya dînî (m) 2)mela (n) 3)seyda (n)

dinamik: dînamîk, -e, aktîf, -e

dinamo: dînamo (n)

dinamometre: hêzpeym (n), dînamometre (n)

dinç: xosero, pêt, -e; gewz, -e; çust, -e; xo dest de

dinç olmak: xosero bîyene, pêt bîyene, gewz bîyene, xo dest de bîyene

Şarîbane yaşlanmıştı ama henüz dinçti. (Şarîbane pîr bîbî la hema pêt bî.)

Roşno yaşlanmıştı ama dinçti. (Roşno kal bibi la gewz bi.)

Sînaye yaşlanmıştı ama dinçti. (Sînaye bibi kokim labelê xo dest de bi.)

dindar: dîndar, -e

dindarlık: dîndariye (m), dîndarî (m), dîndarênî (m)

dindaş: hemdîn, -e; dîndaş, -e

dindaşlık: hemdînîye (m), hemdînî (m); dîndaşîye (m), dîndaşî (m)

dindışı: 1)dînrateber, -e 2)derekedîn, -e

dingil: aks (n), dingil (n)

dingil ağırlığı: giranîya aksî (m), giranîya dingilî (m)

dini: dînî, -ye

dini karar (Alevilikte): kerme (n) (elewîyîye de)

dini karar verilmek (Alevilikte): kerme bîyene (elewîyîye de)

dini karar vermek (Alevilikte): kerme kerdene (elewîyîye de)

dini tesis alanı: warê sazgehê dînî (n), warê tesîsê dînî (n)

dink: dinge (m)

dinleme: goşdarî (m), goşdaritiş (n), goşdarîyekerdîş (n), goşdarîkerdîş (n), goşdayîş (n), goş ... dayîş, goş ... nayîş (n), goşsermayîş (n), goşserobîyayîş (n), goşê xo ... daritiş, goşê xo ... nayîş, goşêxodayîşser (n), goşêxosermayîş (n), goşresernayîş (n)

dinlemek: goşdaritene, goşdarîye kerdene, goşdarî kerdene, goş dayene, goş ... dayene, goş ... nayene, goş ser nayene, goş ser o bîyene, goşê xo ... daritene, goşê xo ... nayene, goşê xo dayene ser, goşê xo ser nayene, goş re ser nayene

dinleyici: goşdar, -e; goşdaritox, -e; goşdayox, -e

dinleyicilik: goşdarîye (m); goşdarî (m); goşdarênî (m)

dinsel: dînî, -ye

dinsel inançları inkar eden: munkir, -e

dinselleşme: dînîbîyayîş (n)

dinselleşmek: dînî bîyene

dinsellik: dînîyîye (m), dînîyî (m), dînîtî (m)

dinsiz: 1)bêdîn, -e 2)gawir, -e; kafir, -e

dinsiz ve imansız: bêdîn û bêîman, -e

dinsizce: bêdînane, bêdînkî

dinsizlik: 1)bêdînîye (m), bêdînî (m), bêdînênî (m), bêdînîtî (m) 2)gawirîye (m), gawirî (m), gawirênî (m); kafirîye (m), kafirî (m), kafirênî (m), kufir (n)

dip: bin (n)

dibe çökme: deniştîş (n)

dibe çökmek: deniştene

dibi tutmak (tencere vb. için): bin girewtene

dip kurdu: necarê dare (n)

diploma: dîploma (m), şhadetname (n)

diplomat: dîplomat, -e

dipnot: cêrnot (n)

dipsiz: bêbin, -e

direk: kêran (n), şîrît (n); maxe (m), pirde (m), çuwe (n), cisir (n); dîrege (m)

kalın kavak direği: sipîdare (m)

taş duvara yatay olarak boydan boya yerleştirilmiş kalın direk: kêran (n)

direksiyon: dîreksîyon (n)

diren: b. dirgen

direnîş: xoverrodayîş (n), xoverdayîş (n), xovereştîş (n)

direnmek: xo ver ro dayene, xo ver dayene, xo ver eştene

dirgen: 1)(iki dişli dirgen) digoşe (m) 2)(üç dişli dirgen) hîrêgoşe (m), sêgulî (m)

dirhem: dîrheme (m)

dirsek: zend (n), herçene (n)

dirsekli boru: lulîya zendine (m), borîya zendine (m)

disiplin: dîsîplîn (n)

disiplin cezası: cezaya dîsîplînî (m)

disk: dîsk (n)

disket: dîskete (m) (TE)

disleksi: dîsleksî (m)

diş: 1) didan (n) 2) nek (n) 3) kelaw (n)

ağzı açık kalıp dişlerini gösterme: nekê xwi qîçkerdiş, kelawî tebertetiş

ağzı açık kalıp dişlerini göstermek: nekê xo qîç kerdene, kelawî teber vetene

azdışi: didanê kursî (n), didanê qirnî (n), êrxe (n)

diş bilemek: didanî seqênayene

diş doktoru: didansaz, -e; doktora didanan (m), doktorê didanan (n)

diş fırçası: firçeyê didanan (n)

diş hekimi: b. diş doktoru

diş macunu: macunê didanan (n)

dişlerini gıcırdatmak: didanî qırçnayene, didanî çîriknayene

köpekdişi: qîlp (n)

dişçi: didansaz, -e; doktora didanan (m), doktorê didanan (n)

dişeti: pudîye (m), goştê didanî (n)

dişi (bazı hayvanlar için): 1) makî 2) marî 3) man- 4) dele-

dişi aslan: şepale (m)

dişi at (kısırak): mahîne (m), estore (m), hespe (m)

dişi eşek: mankere (m)

dişi keklük: zerençe (m), marî (m), kewe (m)

dişi köpek: dele (m), kutike (m), kelp (m)

dişi kurt: deleverge (m), verge (m), ganawire (m), cinawire (m)

dişi kuş: marî (m)

dişi manda: medege (m), gamêşe (m)

dişi memelilerin cinsel organı: bol (n)

dişil: makî (m)

dişil ad: nameyo makî (n)

dişil isim: nameyo makî (n)

divan: dîwan (n)

adalet divanı: dîwanê edaletî (n)

divan edebiyatı: edebîyatê dîwanî (n)

divan kurmak: dîwan bestene

divan teşkil etmek: dîwan bestene

Lahey Adalet Divanı: Dîwanê Edaletî yê Laheye (n)

divitin: dîvîtîn (n)

diyafram: batane (n), dîyafram (n)

diyalog: dîyalog (n)

Diyarbakır: Dîyarbekir (n)

diyet: parêz (n), dîyet (n)

diyetisyen: parêzzan, -e; dîyetîsyen, -e

diz: zanî (n), çok (n)

diz boyu: 1)(dize kadar olan) çok de, saqe (n), heta zanî, hetanî zanî, heta çaqe, hetanî çaqe, heta saqe, hetanî saqe, heta çok, hetanî çok 2)(çok miktarda) derya, gumra, keremate, hekmete, dinya Homayî, qırrike de, heta qırrike, hetanî qırrike

diz çökme: zanîronayîş (n), zanîameyîş (n), çokdayîş (n), çokbîyayîş (n), xoronayîş (n)

diz çökmek: zanî ronayene, zanî ameyene, çok dayene, çok bîyene, xo ronayene

diz üstü (dizleri yere gelecek biçimde): çokan ser o

dizanteri: dîzanterî (m)

dizayn: dîzayn (n)

dizgi: herfrêzî (m)

dizgici: herfrêz, -e

dizgin: serreşme (n)

dizi: rêze (m)

aritmetik dizi: rêza arîtmetîkî (m) (mat)

dizi pusulası: pusulaya rêze (m)

dizin: endeks n)

dizisel kapı: bero rêzkî (n) (TE), porto rêzkî (n) (TE)

dizisel numara: numreyo rêzkî (n) (TE)

dizüstü bilgisayar: laptop (n) (TE)

Dodoma: Dodoma (m)

dogma: dogma (m), nase (m)

dogmatik: dogmatîk, -e

doğa: xoza (m), tebîet (n)

doğal: xozayî, -ye; tebîî, -ye

doğal afet: afata tebîîye (m)

doğal arıtma: awguznayîşo tebîî (n)

doğal ayıklanma: weçîniyayîşo xozayî (n), vîjniyayîşo tebîî (n)

doğal gaz: gazo tebîî (n)

doğal hukuk: huqûqo xozayî (n), huqûqo tebîî (n)

doğal kaynak: çimeyo xozayî (n), çimeyo tebîî (n)

doğal koruma alanı: warê seveknayîşî yo tebîî (n), warê pawitişî yo xozayî (n), warê muhafezeyî yo tebîî (n)

doğal sınır: sînoru xozayî (n), sînoru tebîî (n)

doğal ürünler: berê xozayî (zh), berê tebîîyî (zh); berhemê xozayî (zh), berhemê tebîîyî (zh); eserê xozayî (zh), eserê tebîîyî (zh)

doğan: baz, -e; doxan, -e

doğma-I (bazı hayvanlar için): zayîş (n)

doğma-II (güneş, ay ve yıldızlar için): akewtiş (n)

doğmak-I (insan için): bîyene, dayîke ra bîyene, dadîya xo ra bîyene, maya xo ra bîyene, marda xo ra bîyene, ameyene dinya, ameyene cîhan, maya xo ra kewtene (argo), marda xo ra kewtene (argo)

doğmak-II (bazı hayvanlar için): zayene, bîyene, dadîya xo ra bîyene, maya xo ra bîyene, marda xo ra bîyene

doğmak-III (güneş, ay vb. için): 1)akewtene

Güneş doğdu. (Roj akewt.)
 2)vejîyayene 3)eştene
Güneş doğdu. (Tîje eşt.)

doğmak-IV (yıldız için): so kerdene
Yıldız doğdu. (Estareyî so kerd.)

doğrama (ekmek vb. için): hurdîkerdiş (n), leteyîkerdiş (n), feriknayîş (n), piroşnayîş (n)
içine doğrama (ekmek vb. için): deferiknayîş (n), pedekerdîş (n)

doğramacı (tahta işleri için): textekar, -e; textebir, -e
doğramacılık (tahta işleri için): textekarîye (m), textebirîye (m) textekarî (m), textebirî (m), textekarênî (m), textebirênî (m)

doğramak (ekmek vb. için): hurdî kerdene, leteyî kerdene, feriknayene, piroşnayene
içine doğramak (ekmek vb. için): deferiknayene, pede kerdene

doğru: 1)rast, -e; raşt, -e; dorexî, -ye 2)rastxêze (m) (mat)
doğru olmak: rast bîyene, raşt bîyene

doğrultmaç: redresor (n)

doğruluk: rastîye (m), raştîye (m), rastî (m), raştî (m)

doğrusu: rastiko, raştiko, rasta, rašta, rasta ey, rašta ey, rasta aye, rašta aye, rasta xo, rašta xo

doğu: rojhelat (n)

doğum: bîyayîş (n), mayaxorabîyayîş (n)
doğum sancısı çekmek (hayvan için): zeyî ver de bîyene
İsa'nın doğumu: bîyayîşê İsayî, mayaxorabîyayîşê İsayî
Hasan'ın doğum yıldönümü: serrgêra bîyayîşê Heseni, serrgêra mayaxorabîyayîşê Heseni

doğum sancısı: birênî (zh)
doğum sancısı çekmek: birênan ver de bîyene, birênan ver kewtene, birênan cieştene

doğum yapmak: b. doğurmak

doğurmak: 1)(insan için) ardene, ardene dinya, ardene cîhan, cêra veradîyayene, xelisîyayene, welidîyayene, barê xo ronayene, qic ra qedîyayene 2)(bazı hayvanlar için) zayene, ardene, leyîr ardene 3)(dişi köpek için) teliqîyene, kirte ardene, cewrik ardene, leyîr ardene, leyrek ardene 4)(kedi için) leyrek ardene 5)(koyun için) verek ardene, kavir ardene 6)(keçi için) bizêk/bizêke ardene
kuzu doğurmak: verek ardene, kavir ardene
oğlak doğurmak: bizêk/bizêke ardene
yeni doğurmuş olan hayvan: ternza (m)

doğuş: bîyayîş (n), zayîş (n) (bazı hayvanlar için)
doğuştan: 1)zayîş ra, bîyayîş ra 2)fitrî, -ye
doğuştan kalça çıkıklığı: zayîş ra reyayeyîya qinesteyî, bîyayîş ra caravejîyayîya kuleyî/qorrikî

Doha: Doha (m)

doksan: neway

doksanıncı: newayin, -e

doktor: doktor, -e; hekîm, -e

doktora: doktora (m)

dokuma: çîtare (n), toxme (n)
dokuma tezgâhı: dezgehê çulagî (n)

dokumacı: çulag, -e

dokumacılık: çulagî (m), çulagîye (m), çulagênî (m)

dokunma: 1)panayîş (n) 2)(el, parmak vb. ile) destpanayîş (n), dest ... ra nayîş, destpedenayîş (n) 3)temaskerdiş (n) 4)(yiyecek vb.) ginayîş (n), ciginayîş (n), bideginayîş (n) 5)(söz vb. için) ginayîş (n) 6)(iyilik vb. için) resayîş (n)

dokunma duyusu: hîsê panayîşî (n), hîsê ginayîşî (n)

dokunmak: 1(el, parmak vb. ile) dest panayene

Dokundu. (Destê xo pana.)

2)dest ... ra nayene, dest pede nayene

Dokunma. (Dest pa mene./Dest pira mene./Dest pede mene.)

Bu kitaplara dokunma. (Destê xo nê kitabın ra mene.)

3)temas kerdene 4)(yiyecek vb.) ginayene, ci ginayene, bide ginayene

Çok biber yemiş, dokunmuş. (Zaf îsot werdo, bide/ci ginayo.)

5)(söz vb. için) ginayene

O sözün bana çok dokundu. (A qala to zaf bi mi ginaye.)

6)(iyilik vb. için) resayene

Hişyar'ın bir iyiliği bana dokundu. (Yew holîya Hişyarî resaye mi.)

dokurcun: b. dokuztaş

dokuz: new

dokuztaş [oyunu]: newine (m), newike (m), newekî (zh), newsî (m), newsîyeke (m)

dokuzuncu: newin, -e

dolambaçlı bir yol takip etme: hokekekerdiş (n)

dolambaçlı bir yol takip etmek: hokeke kerdene

dolap: dolabe (m)

banyo dolabı: dolaba awkeyî (m), dolaba banyoyî (m), dolaba hemamekî (m), dolaba çale (m), dolaba çerxî (m)

dolap çevirmek: dolabe çarnayene

dolap döndürmek: dolabe çarnayene

elbise dolabı: b. gardırop

giysi dolabı: b. gardırop

yangın dolabı: dolaba şewatî (m)

dolaşma: 1)gêrayîş (n), fetilîyayîş (n) 2)pîyasekerdiş (n) 3)şîyayîşûameyîş (n) 4)natûwetkerdiş (n)

dolaşmak: 1)gêrayene, fetilîyayene

biz dolaşalım: ma bigeyrin/ma bigêrî/ma bigêrê/ma bifetilîme

2)pîyase kerdene 3)şîyene û ameyene 4)nat û wet kerdene

başboş dolaşmak: zugir kerdene, lost kerdene

dolaştırma: gêrnayîş (n), çarnayîş (n), fetilnayîş (n)

dolaştırmak: gêrnayene, çarnayene, fetilnayene

dolay: b. çevre

dolayı: semedê ... ra, seba ... ra, seba, rîyê ... ra, rîwalê ... ra, ver

bundan dolayı: nê rîwalî ra, nê sebebî ra, nê semedî ra

ondan dolayı: coka, cora, aye ra, rîyê ey ra, rîyê aye ra, rîwalê ey ra, rîwalê aye ra, ê rîwalî ra, seba aye ra, seba ey ra, semedê aye ra, semedê ey ra, ê semedî ra, ê sebebî ra, a yewere ra

doldurma: pırrkerdiş (n), dekerdiş (n)

doldurmak: pırr kerdene, dekerdene, cikerdene

dolgun: 1)dekerde (n), dekerda (m), dekerdiye (m), dekerdî (m), gangoştın, -e; ganûgoştın, -e 2)(ücret vb. için) zaf, -e

dolma: 1)pırrbîyayîş (n), debîyayîş (n) 2)(yemek için) dolma (m)

dolmak: pırr bîyene, debîyene, cibîyene

dolmuş: mînîbuse (m)

dolu-I: pırr, -e
dolu-II: torge (m), torsele (n)
ufak taneli dolu: torzîle (n), xuşxuşik (n), xilorike (m), xişik (m)
doluklama: b. ağlamaklı olma
dolukma: b. ağlamaklı olma
domates: firingî (m), şamike (m), lolike (m), tomatêse (m), balcana sûre (m), balcane (m)
domates salçası: awa firingîyan (m), salçaya firingîyan (m)
Dominik: Domînîk (n)
domuz: xoz, -e; kesegan, -e; xenzîr, -e; donxuz, -e
don: 1)tumanî (zh) 2)(uzun kadın donu) pirênbazî (zh), tumanî (zh), mansî (zh)
kısa don: b. külot
donanım: 1)tesîsat (n) 2)çiyhuşkê komputure (zh) (TE)
koruyucu donanım: tesîsato pawitox (n), tesîsato seveknayox (n)
donatı: techîzat (n)
donatımlık: aksesuar (n)
dondurma: 1)cemidnayîş (n), qerisnayîş (n) 2)(yenen dondurma) qeşaşit (n)
Dondurma yemek ister misin? (Ti wazenî qeşaşit biwerî?)
dondurmacı: 1)qeşaşitkar, -e 2)qeşaşitroş, -e
dondurmak: cemidnayene, qerisnayene
donma: cemidîyayîş (n), qeşagirewtîş (n), qerisîyayîş (n), qersegirewtîş (n), qersedekewtîş (n), qefilîyayîş (n)
donmak: cemidîyayene, qeşa girewtene, qerisîyayene, qerse girewtene, qerse dekewtene, qefilîyayene
donsuz: bêtumanî (n, m), fetşal, -e; bêşelwarî (n, m)
dopdolu: kîp, -e; lewalew, -e; fek ra, gilî ra, qirpikî ra, îmantikî ra, îmanî fek ra, fekî ver, heta fek, hetanî fek, hetanî verê fekî, verê fekî, sîlme
doru: kumeyt, -e
doruk: tîtik (n), nîçik (n), gil (n), tap (n), tiltilik (n)
dost: 1)birak, -e, destebira, -ye 2)dost, -e 3)yar, -e
dostluk: 1)birakîye (m), destebirayîye (m) 2)dostîye (m), dostî (m) 3)yarîye (m)
dosya: dosya (m)
gizli dosyalar: dosyayê nimateyî (zh)
down sendromu: sendromê downî (n)
dökme: 1)rijnayîş (n), rişnayîş (n) 2)bilakerdiş (n) 3)rokerdiş (n) 4)deverdayîş (n) 5)warkerdiş (n)
dökmeci: rokerdox, -e
dökmecilik: rokerdoxîye (m), rokerdoxî (m), rokerdoxênî (m)
dökmek: 1)rijnayene, rişnayene 2)bila kerdene 3)rokerdene 4)deverdayene 5)war kerdene
dökülme: 1)rijîyayîş (n), rişîyayîş (n) 2)bilabîyayîş (n) 3)robîyayîş (n) 4)ameyîşrokerdiş (n) 5)deverdiyayîş (n) 6)warbîyayîş (n)
dökülmek: 1)rijîyayene, rişîyayene 2)bila bîyene 3)robîyene 4)ameyene rokerdene 5)deverdiyayene 6)war bîyene
döküm: rokerde (n)
dökümcü: rokerdox, -e
dökümcülük: rokerdoxîye (m), rokerdoxî (m), rokerdoxênî(m)
döküntü: rijîyaye (n), bilabîyaye (n), rokerde (n)
petrol döküntüsü: rijîyayeyê petrolî (n), bilabîyayeyê petrolî (n)
döleşî (insanda): embazek (n), hevalco (n), pirênê domanî (n)
döndürme: 1)b. çevirme-I 2)çerxkerdiş (n)
döndürmek: 1)b. çevirmek-I 2)çerx kerdene

dönek: (mecazi) qehpe (m, n)
döneklik: (mecazi) qehpeyîye (m), qehpeyî (m)
dönem (eğitim-öğretim yılının yarısı): termîn (n), nêmserre (m)
birinci dönem (güz dönemi): termînê payîzî (n)
ikinci dönem (bahar dönemi): termînê wisarî (n)
dönemeç: hoke (m), çivir (n), vîraj (n), fetiloke (m)
döner: doner (n)
döngü: fetil (n), çerx (n)
dönme: 1)agêrayîş (n), yacêrayîş (n) 2)çerixîyayîş (n) 3)tadîyayîş (n)
dönmek: 1)agêrayene, yacêrayene 2)çerixîyayene 3)tadîyayene
o döndü: a agêray, a gêray a, a çerixîyê, a tadîyay
dönüm: donime (m)
dönüş: 1)agêrayîş (n), yacêrayîş (n) 2)çerixîyayîş (n) 3)tadîyayîş (n)
dönüşme: tehewul (n), tebdîlbîyayîş (n), şekilvurnayîş (n), şekilbedilnayîş (n), rewşevurnayîş (n), toşevurnayîş (n), ravurîyayîş (n)
dönüşmek: tebdîl bîyene, şekil vurnayene, şekil bedilnayene, rewşe vurnayene, toşe vurnayene, ravurîyayene
dönüştürme: tebdîlkerdiş (n), tehwîlkerdiş (n), şekildayîşvurnayîş (n), şekildayîşbedilnayîş (n), rewşedayîşvurnayîş (n), rewşedayîşbedilnayîş (n), toşedayîşvurnayîş (n), ravurnayîş (n)
kirliliğin dönüştürülmesi: tebdîlkerdişê gemarinî, tehwîlkerdişê gemarinî
dönüştürmek: tebdîl kerdene, tehwîl kerdene, şekil dayenevurnayene, şekil dayenebedilnayene, rewşe dayenevurnayene, rewşe dayenebedilnayene, toşe dayenevurnayene, ravurnayene
dönüşüm: ravurîyayîş (n), transformasyon (n), tebdîl (n)
kentsel dönüşüm: tebdîlo şaristankî (n), ravurîyayîşo şaristankî (n), ravurîyayîşo bajarkî (n)
yerinde dönüşüm: ca de ravurîyayîş (n), ca de tebdîl (n)
döpiyes: dopîyes (n)
dördüncü: çarin, -e
dört: çar
dört beş kez: çar-panc reyî
dört yüz: çar sey
dörtgen: çargoşe (n)
dörtlük: çarane (m), rubâî (m)
dörtnala: 1)çarpay, çargamî 2)çarpaykî (zr), çargamkî (zr)
dörtnala gitmek: çarpay şîyene, çargamî şîyayene
dörtnala koşmak: çarpay vazdayene, çargamî vazdayene
dörtnala koşturmak: çarpay xar dayene, çargamî vazdnayene, çarpay vistene
dörtnala olmayan biçimde koşma (binek hayvanı için): loq-loqvazdayîş (n)
dörtnala olmayan biçimde koşmak (binek hayvanı için): loq-loq vazdayene
dörtnala olmayan biçimde koşturmak (binek hayvanı için): loq-loq xar dayene
dörttaş [oyunu]: çaroke (m), çarine (m), çarbere (m)
dört Yol: çarçat (n)
dört Yol ağzı: fekê çarçatî (n)
dört Yol kavşağı: çarçat (n)
döşek: doşek (n)
döşem: tesîsat (n)
döşemci: tesîsatkar, -e
döşemcilik: tesîsatkarîye (m), tesîsatkarî (m)

döşeme: 1)(ev döşeme eşyası) mefrûşat (n), rakerdiş (n) 2)(döşenmiş taşlar) doşirme (n) 3)mefrûşatkerdiş (n), rakerdiş (n) 4)doşirmekerdiş (n)

“Verê berê Efendî **doşirme** wo.” (“Hesenê Hesikî”, Vate, Nr. 29)

döşemeci: 1)mefrûşatkar, -e 2)mefrûşatroş, -e

döşemecilik: 1)mefrûşatkarîye (m), mefrûşatkarî (m) 2)mefrûşatroşîye (m), mefrûşatroşî (m)

döşemek: 1)mefrûşat kerdene, rakerdene 2)doşirme kerdene

döven: muşene (n)

döven dişi: b. **döven taşı**

döven dövmek: b. **döven sürmek**

döven ile boyunduruk arasındaki direk: nexd (n), dargame (m), seqarek (n)

döven sürerken altta kalan dövülmemiş ekin saplarını üste çıkarmak için

harman yığını altüst etme: qelbedayîş (n), cuwenqelbedayîş (n), cuwenqelibnayîş (n), cuwendêmdayîş (n), terheqelibnayîş (n)

döven sürerken altta kalan dövülmemiş ekin saplarını üste çıkarmak için

harman yığını altüst etme işi: qelbe (m)

döven sürerken kenarlara kayan sapları kürek veya yabayla harmanın ortasına doğru kaydırmak: dorme ra ver eştene, qerax kerdene

döven sürerken öküzün dışkısının tahıl içine düşmemesi için arkasına takılan araç: silgir (n), silêk (n)

döven sürerken öküzün dışkısının tahıl içine düşmemesi için arkasına tutulan kürekçik: çurtik (n), kurega silî (m)

döven sürerken ürünü yememesi için öküzün ağzına takılan bir tür gem veya ağızlık: pozik (n), fekê gayî (n), devik (n), xeleke (n), fekgem (n), devgem (n), (sepet biçiminde olanı) seleke (m)

döven sürmek: muşene çarnayene, muşene kutene, cuwen kutene, cuwen kuwayene, cuwen çarnayene, gêle kerdene

döven taşı: kerraya muşeneyî (m), kemera muşeneyî (m), sîya muşeneyî (m)

dövenden boyunduruğa kadar uzanan direği dövene bağlayan bağ: guwend (n)

dövenin tahtalarını birbirine bağlayan ve onlara enine çakılmış olan çıta: mûndîya muşeneyî (m), mûndika muşeneyî (m), mîya muşeneyî (m), pirda muşeneyî (m)

dövenle dövülmek üzere harman yerinde bulunan ekin yığını/harman: terhe (m)

döviz: dovîz (n)

dövme-I: 1)kutiş (n), kuwayîş (n) 2)(çocuk dilinde) eçekerdiş (n), eçe (m)

dövme-II: hemtî (m), heb (n)

dövme buğday veya darı ile ayran ve kızartılmış yağdan yapılan bir yemek: mastiwa (m), penderite (m), keşka (m), pîrpindike (m)

“**Mast tawa:** Genimo ke qayê şorbada sîpeye kuwa w û tehnabi, di mîyandê doy de pewtê w ron kerdê awe werdê.” (Mewlud TANRIVERDÎ)

dövmek: 1)kutene, kuwayene 2)(çocuk dilinde) eçe kerdene 3)(mecazi) tîmar kerdene

dövülmüş darı: simîrî (m)

dövüş: pêrodayîş (n), lej (n)

dövüşme: pêrodayîş (n), lejkerdiş (n)

dövüşmek: pêro dayene, lej kerdene

dram: dram (n)

dram yazarı: nuştoxa dramî (m), nuştoxê dramî (n)

drama: drama (m)

dramatik: dramatik, -e

dramatize etmek: dramatîze kerdene

drenaj: drenaj (n)
drenaj kuyusu: bîrê drenajî (n)
drene etmek: ber kerdene, der kerdene, drene kerdene
dua: dua (m)
dublaj: dublaj (n, sn)
dublajcı: dublajker, -e (sn)
dubleks: dubleks (n)
Dublin: Dublîn (n)
dublör: dublor, -e (sn)
dudak: lew (n)
alt dudak: lewo binên (n)
alt dudağın ortasındaki ince girinti: şirika lewî (m)
üst dudak: lewo serên (n)
duman: duman (n), dû (n), dûxan (n)
duman algılayıcı: sensorê dumanî (n), sensorê dûyî (n)
duman tahliye aspiratörü: aspiratorê talkerdişê dumanî (n), aspiratorê vengkerdişê dumanî (n)
dumanölçer: dumanpeym (n), dûpeym (n)
dur işareti: nîşanê vindetişî (n), îşaretê vindetişî (n)
durak: ding (n)
otobüs durağı: dingê otobuse (n)
duralet: duralet (n)
duran: vindete (n), vindeta (m), vindetî (m), vindetîye (m)
durdurma: vindarnayîş (n), edilnayîş (n)
durdurmak: vindarnayene, edilnayene
durgun: 1)vindeta (m), vindetî (m), vindetîye (m), vindete (n) 2)sakin, -e
durma: 1)vindetiş (n), edilîyayîş (n) 3)(ağrı vb. için) hedîyayîş (n) 3)tebatkerdiş (n), tebitîyayîş (n)
durmak: 1)vindetene, edilîyayene 2)(ağrı vb. için) hedîyayene 3)tebat kerdene, tebitîyayene
Dur! 1)Vinde! 2)Stop!
üzerinde durmak: ser o vindetene, ser a vindetene
durmaksızın: bêvind, bêvindetiş, bêedil
durmaksızın çok çalışmak: (mecazi) qebale girewtene
dur: zelal, -e
dur: hale getirme: zelalkerdiş (n)
dur: hale getirmek: zelal kerdene
dur: olmasını sağlama: zelalkerdiş (n)
dur: olmasını sağlamak: zelal kerdene
duruluk: zelalîye (m), zelalî (m)
durum: rewşe (m), hal (n), wezîyet (n)
durum zarfı: zerfa rewşe (m)
durumsal: rewşî, -ye
durumsallık: rewşîbîyayîş (n), rewşîtiye (m), rewşîtî (m)
duş: duş (n)
duş perdesi: perdeyê duşî (n)
duş alma: awexorokerdiş (n)
duş almak: awe xo ro kerdene
duş yapma: awexorokerdiş (n)
duş yapmak: awe xo ro kerdene

Dušanbe: Duşenbe (n)

dut: tuye (m)

dut ağacı: tuyêre (m)

ekşi dut: remtute (m), tuya tirşe (m)

meyvesi ekşi olan dut ağacı: remtutêre (m)

duvak: xêlî (m), xeze (m)

duvar: 1)dês (n), dîwar (n) 2)bende (m)

duvar halısı: xalîya dêsî (m), xalîya dîwarî (m)

duvar resmi: resimê dêsî (n), resimê dîwarî (n)

duvar saati: saeta dêsî (m), saeta dîwarî (m)

sadece taşlardan örülen harçsız duvar: huşkdês (n)

tarla duvarı: benda hêgayî (m)

yaş ağaç dallarıyla örülen ince duvar: şerte (n)

yaş ağaç dallarıyla örülüp sıvanmış olan ince duvar: bexdadî (n)

yaş ağaç dallarıyla ince duvar örme: şertekerdîş (n), şerteronayîş (n)

duvarcı: dêskar, -e; dîwarkar, -e

duyarlı: hîsgêr, -e; hîstenik, -e; hasas, -e

duyarlık: hîsgêrî (m), hîsgêriye (m), hîsgêrêni (m), hîstenikî (m), hîstenikîye (m), hîstenikêni (m), hasasîyet (n)

duygu: hîs (n)

duygulandırma: mutehesîskerdiş (n), zerrîzîzkerdiş (n)

duygulandırmak: mutehesîs kerdene, zerrî zîz kerdene

duygulanma: mutehesîsbîyayîş (n), zerrîdebîyayîş (n), zerrîzîzbîyayîş (n)

duygulanmak: mutehesîs bîyene, zerrî debîyene, zerrî zîz bîyene

duygulu: hîsdar, -e; zerrîzîz, -e; zîz, -e; hasas, -e

duygululuk: hîsdarî (m), hîsdarîye (m), hîsdarêni (m); zerrîzîzî (m), zerrîzîzîye (m), zerrîzîzêni (m); zîzî (m), zîzîye (m), zîzêni (m); hasasî (m), hasasîye (m), hasasêni (m), hasasîyet (n)

duygun: b. duygulu

duygunluk: b. duygululuk

duygusal: 1)hîsî, -ye 2)zerrîzîz, -e

duygusallık: 1)hîsîbîyayîş (n), hîsîti (m), hîsîyiye (m) 2)zerrîzîzî (m), zerrîzîzîye (m), zerrîzîzêni (m)

duygusuz: 1)bêhîs, -e 2)zerrîhuşk, -e; zerrîpêt, -e; bêrehm, -e; qeterehm, -e

duygusuzluk: 1)bêhîsî (m), bêhîsiye (m), bêhîsêni (m) 2)zerrîhuşkî (m), zerrîhuşkîye (m), zerrîhuşkêni (m), zerrîpêtî (m), bêrehmî (m), bêrehmîye (m), bêrehmêni (m), qeterehmî (m), qeterehmîye (m), qeterehmêni (m)

duyma: eşnawitiş (n), hesnayîş (n)

duymak: eşnawitene, hesnayene

sen duymuşsun: to eşnawito, to hesnayo

duyu: hîs (n)

duyum: hîskerdiş (n)

duyuru: îlan (n)

proje duyurusu: îlanê projeyî (n)

duyurum: pêhesnayîş (n), sîrkuler (n)

düğme: 1)(giysi için) gojage (m), make (m), bişkoje (m), qumça (m), sedefe (m), zirare (m) 2)(makine vb. için) gojage (m)

düğme deliği: b. ilik-II

düğme ilikleme: b. ilikleme

düğüm: girê (n), girêk (n)

düğümleme: girêdayîş (n)

düğümlemek: girê dayene

düğün: veyve (n)

düğün sırasında bir direk veya çubuğun ucuna bağlanarak düğün evinin yüksekçe bir yerine dikilen veya gelin götürme sırasında -çubuğa bağlı halde- elde taşınan bez parçası: hevala (m)

düğün yapmak: veyve kerdene

düğün yemeği: werdê veyveyî (n), nanê veyveyî (n); tirşe (m), tirşike (m), şorbike (m)

dükkân: dikan (n)

dükkâncı: dikandar, -e

dümen: dumen (n)

dümenci: dumenger, -e

dün: vizêr (n)

dünden kalma: vizêrên, -e

dünkü: vizêrên, -e

dünür: xinamî, -ye

dünürlük: xinamîye (m), xinamênî (m)

dünya: cîhan (n), dinya (m)

Dünya Çevre ve Gelişme Komisyonu: Komîsyonê Dorûver û Aversîyayîşî yê Cîhanî/Dinya, Komîsyonê Çorşme û Aversîyayîşî yê Cîhanî/Dinya

dünya edebiyatı: edebîyatê cîhanî (n), edebîyatê dinya (n)

Dünya Miras Listesi: Lîsteya Mîrasî ya Cîhanî (m), Lîsteya Mîrasî ya Dinya (m)

düş: 1)hewn (n), xow (n) 2)xeyal (n)

düş azmak: şeytan bi ... huyayene, şeytanî ... xapênayene

düşkün (Alevilikte): 1)raye ra waroginaye (n) (elewîyîye de), raye ra waroginayîye (m) (elewîyîye de), waroginaye (n) (elewîyîye de), waroginayîye (m) (elewîyîye de) 2)duşkin, -e (elewîyîye de)

Hasan düşkün ilan edilmiş. (Hesen raye ra gino waro.)

Hasan düşkündür. (Hesen duşkin o.)

düşkün ilan etmek (Alevilikte): 1)waro dayene (elewîyîye de), duşkin kerdene (elewîyîye de), verê kêberî/çêverî de kemere ronayene (elewîyîye de), kemere ronayene(elewîyîye de)

Pir, Hasan'ı düşkün ilan etmiş. (Pîrî Hesen raye ra do waro. / Pîrî Hesen duşkin kerdo.)

düşkün olmak (Alevilikte): raye ra waro ginayene (elewîyîye de), duşkin bîyene (elewîyîye de)

Hasan düşkün olmuş. (Hesen duşkin bîyo.)

düşman: dişmen, -e; dişmin, -e

düşmanlık: dişmenîye (m), dişmenî (m)

düşme: kewtiş (n)

düşmek: kewtene

o düşüyor: o keweno, a kewena

düşsel: xeyalî, -ye

düşük tansiyon: tansîyono nizm (n), hîpotansîyon (n)

düşük yapmak: 1)(insan için) ver şîyene, gede ver şîyene, leyîr ver şîyene, doman ver şîyene, qeçek ver şîyene, qic ver şîyene, put ver şîyene, tut ver şîyene 2)(hayvan için) ber eştene, pîze ra şîyene 3)(keçi için) bizêk eştene 4)(koyun için) verek eştene, kavir eştene 4)(inek için) golik eştene 5)(dişi eşek için) kurrî eştene

düşünce: fikr (n)

ana düşünce: fikro bingeyî (n)

düşünme: fikirîyayîş (n), pîzeyê xo de vatiş, zereyê xo de vatiş, hizirîyayîş (n), duşunmîşbîyayîş (n)

düşünmek: fikirîyayene, pîzeyê xo de vatene, zereyê xo de vatene, hizirîyayene, duşunmîş bîyene

düve: nale (m), nogine (m), mozike (m)

düven: b. döven

düz: rast, -e; raşt, -e; duz, -e

düzeltili: rastkerdiş (n), raştkerdiş (n)

düzeltilme: 1)rastkerdiş (n), raştkerdiş (n) 2)duzkerdiş (n) 3)reform (n)

imaj düzeltme: weşkerdişê îmajî (n)

düzeltilmek: 1)rast kerdene, raşt kerdene 2)duz kerdene

düzen: 1)nîzam (n) 2)pergal (n), sîstem (n)

düzenleme: 1)biserûberkerdiş (n), tenzîmkerdiş (n) 2)amadekerdiş (n), hazirkerdiş (n), pergalkerdiş (n), tertîbkerdiş (n)

düzenleme sahası: warê biserûberkerdişî (n), warê pergalkerdişî (n), warê tertîbkerdişî (n)

düzenleme sınırı: sînorê biserûberkerdişî (n), sînorê pergalkerdişî (n), sînorê tertîbkerdişî (n)

düzenlemek: 1)biserûber kerdene, tenzîm kerdene 2)amade kerdene, hazir kerdene, pergal kerdene, tertîb kerdene

düzenleyici: 1)biserûberkar, -e, tenzîmkar, -e 2)amadekar, -e, hazirkar, -e; pergalkar, -e; tertîbkar, -e; organîzator, -e

düzenleyici idari işlemler: muameleyê îdarî yê pergalkarî (zh), muameleyê îdarî yê tertîbkarî (zh)

düzenli: biserûber, -e; întîzamin, -e; nîzamin, -e

düzensiz: bêserûber, -e; bêîntîzam, -e; bîntîzam, -e

düzey: 1)duşt (n)

Hasan Cemşid'in düzeyindedir. (Hesen duştê Cemşidî ra yo.)

2)darax (n)

O senin düzeyinde değildir. (O daraxê to ra nîyo.)

3)sewîye (m) 4)tabî (n)

Onların evi bizim evin düzeyindedir. (Banê înan tabîyê banê ma ra yo.)

düzeyinde: rastê ... ra, raştê ... ra, duştê ... ra, sewîyeya ... de, sewîyeya ... ra

düzleştirici: duzkar, -e

düzlük: 1)rastîye (m), raştîye (m), rastî (m), rastî (m), duzîye (m) 2)raste (n), raşte (n) duzlön (n)

düztaban: lingtaban, -e; dûzdaban, -e

DVD: DVD (m) (TE)

EEE

-e: 1)bi

Diyarbakır'a gidiyorum. (Ez şina bi Dîyarbekir.)

Tanrı'ya inanmışsın. (To îman bi Homayî ardo.)

2)rê (pd)

Kime? (Kamî rê?)

3)ra (pd)

Bana söyle. (Mî ra vaje.)

-e doğru: 1)ver bi ... 2)hetê ... ra 3)hetê ... ser

Diyarbakır'a doğru gidiyorum. (Ez ver bi Dîyarbekirî şina.)

-e dökmek: ... ro kerdene

-e kötülük yapma: xirabîpêkerdiş (n)
-e kötülük yapmak: xirabî pê kerdene
-e tecavüz etme: qebebet...kerdiş (n), xirabîpêkerdiş (n)
-e tecavüz etmek: qebebet ... kerdene, xirabî pê kerdene
ebe: 1)dêke (m), pîrike (m), eba (m)
 2)(ebe oyunu) eçe (m), sobe (n)
 3)(oyunda ebe olan kişi) make (m)
ebedi: bêpeynî, -ye; ebedî, -ye
ebegümeçi: xanzeke (m), tolike (m)
ebekuşağı: b. gökkuşağı
ebemkuşağı: b. gökkuşağı
ebeveyn: maye û pî
ecdat: 1)bav û kal, kalik û pîrik, ecdad (n) 2)b. **dede**
ecel: wextê mergî (n), ecel (n)
eceli gelmek: wextê mergî ameyene, mergê ... ameyene, ecelê ... ameyene
ecrimisil: ecrêmîsîl (n) (huq.)
eczacı: darukar, -e; dermankar, -e
edat: edat (n)
edebi: edebî, -ye
edebi beceri: hunero edebî (n)
edebi deneme: ceribnayîşo edebî (n)
edebi eser: esero edebî (n)
edebi kompozisyon: kompozîsyono edebî (n)
edebi makale: meqaleya edebî (m)
edebi parça: parçeyo edebî (n)
edebi ürün: esero edebî (n)
edebilme: şayîş (n), eşkayîş (n), şekerdiş (n), besekerdiş (n)
edebilmek: şayene, eşkayene, şe kerdene, besekerdene
edebiyat: edebîyat (n)
edebiyatçı: edebîyatkar, -e
edebiyatçılık: edebîyatkarîye (m)
edilgen: passîf, -e
edilgen fiil: karo passîf (n)
edilgin: passîf, -e
edim: 1)kerde (n) 2) îwez (n) (huq.)
edip: edebîyatkar, -e
editör: edîtor, -e; weşanger, -e
video editörü: edîtora/edîtorê vîdeoyî (n)
editörlük: edîtorîye (m), edîtorî (m); weşangerîye (m), weşangerî (m)
edwards sendromu: sendromê edwardsî (n)
efekt: 1)efekt (n, sn) 2)vengpêdayîş (n)
görsel efekt: efekto dîyayîşkî (sn)
efsane: efsane (m)
efsanevi: efsanewî, -ye
efsun: efsûn (n), sêhr (n)
efsuncu: efsûnkar, -e; sêhrbaz, -e
efsunculuk: efsûnkarî (m), sêhrbazî (m)
efsunkâr: efsûnkar, -e; sêhrkar, -e
efsunlama: efsûnkerdiş (n), sêhrkerdiş (n)
efsunlamak: efsûn kerdene, sêhr kerdene

egemenlik: bandure (m)

egoist: egoîst, -e; ezez, -e

egoist olmak: egoîst bîyene, ezez bîyene

egoistlik: egoîstîye (m), egoîstî (m), ezezîye (m), ezezî (m)

egzama: mилоçike (m), meflonî (m), meyasîr (n), egzama (m)

egzersiz: temrîn (n), egzersîz (n)

egzistans: 1)estî (m), mewcûdîyet (n) 2)estiş (n)

eğe: berradî (m), xardos (n), xart (n), xartîk (n), dîyerpue (n), êge (n)

eğelemek: berradî kerdene, xardos kerdene, xart kerdene, xartîk kerdene, êge kerdene

eğer: eke, eger

Eğer o (kız/kadın) gelirse o (erkek) da gelir. (Eke a bêra o zî yeno.)

Bilmiyorsan niçin yazıyorsun, yazmak zorunda mısın? (Eke ti nêzanî ti çirê

nusenî, ti mecbur î ke binusî?)

Eğil: Gêl (n)

eğilim: meyl (n), tendens (n)

eğim: meyl (n)

eğimölçer: meylpeym (n), klînometre (n)

eğir: sinit (n)

eğirme: rêstiş (n)

eğirmek: rêstene

Kim yün eğiriyor? (Kam peşm rêseno?)

eğirilmiş yün: rês (n)

eğirmen: b. iğ

eğitbilim: pedagojî (n)

eğitbilimci: perwerdekar, -e; pedagog, -e

eğitbilimsel: pedagojîk, -e

eğitilme: perwerdebîyayîş (n)

eğitilmek: perwerde bîyene

eğitim: perwerde (n)

eğitim amirliği: amirîya perwerdeyî (m)

eğitim bakanlığı: wezaretê perwerdeyî (n)

eğitim destekevi: keyedestekê perwerdeyî

eğitim işleri şube müdürlüğü: mudirîya beşê karanê perwerdeyî

eğitim programı: bernameyê perwerdeyî (n), programê perwerdeyî (n)

eğitim tesisi alanı: warê sazgehê perwerdeyî (n), warê tesîsê perwerdeyî (n)

teknik eğitim: perwerdeyê teknîkî (n)

eğitimci: perwerdekar, -e; pedagog, -e

eğitme: perwerdekerdiş (n)

eğitmek: perwerde kerdene

eğitmen: dersdar, -e; perwerdekar, -e

eğitsel: pedagojîk, -e

eğlence: şayî (m), şênayî (m)

eğlenme: keyfkerdiş (n), şayîkerdiş (n), keyfûşayîkerdiş (n), xejilîyayîş (n)

eğlenmek: keyf kerdene, şayî kerdene, keyf û şayî kerdene, xejilîyayene

eğlenti: şayî (m)

eğri: çewt, -e

eğri büğrü: çewt û çewtvir, -e; xilwar, -e

eğrilik: çewtîye (m), çewtî (m)

ayak bileğinde eğrilik: savoke de çewtîye (m), kapçike de çewtîye (m)

eğrim: gêrawe (m), şîpe (m)

ehlisünnet: ehlê sunetî

ehliyet: 1)ehlîyet (n)

cezai ehliyet: ehlîyetê cezawerdişî (n)

2)ehlîyetname (n)

ehliyetname: ehlîyetname (n)

ejder: b. ejderha

ejderha: ejdeha (n); ejderha, -ye

ek: pabeste (n), îlawe (n)

ek ders ücreti: destmizê dersa îlaweyî (n), ucretê dersa îlaweyî (n); heqê dersa îlaweyî (n)

ekilmek: karîyayene, ameyene karitene, ramîyayene, ameyene ramitene

Tarla ne zaman ekildi? (Hêga key karîya?/Hêga key ame karitene?)

ekim: 1)karitiş (n), ramitiş (n) 2)(ekim ayı) teşrîna verêne (m)

ekin: terke (n), tene (n), zîyan (n), ekin (n)

biçilip yerde üst üste dizilmiş olan ekin yığımı: cele (n)

biçilip yerde bırakılmış olan ekin demeti: şimêle (m), tapole (m)

ekin veya ot biçerken biçmek için yönelinen ve hedeflenen mesafe: ver (n), hoye (m)

ekip: kome (m), ekîpe (m)

îtfaiye ekibi: koma îtfaîya (m), ekîpa îtfaîya (m)

ekipman: ekîpman (n)

mekanik ekipman: ekîpmano mekanîk (n)

ekiş: karitiş (n), ramitiş (n)

eklektik: xilt (n), eklektîk (n)

eklem: mobike (m)

el veya parmak eklemi: mobika destî (m)

ekleme: îlawekerdîş (n)

eklemek: îlawe kerdene

ekme: karitiş (n), ramitiş (n)

ekmek-I: 1)nan (n) 2)(ekmek tanesi) nane (m)

bayat ekmek: nano kartî (n)

bulgur ekmeği (bulgurdan yapılan ekmek): nanê belxurî (n)

ekmek bıçağı: kardîya nanî (m), kardîya kalanî (m)

ekmek kırıntısı: ferikê nanî (n), hurdîyê nanî (n), pişrûgê nanî (n)

ekmek parçası: parçeyê nanî (n), leteyê nanî (n)

ekmeklik tahıl veya un: ariş (n)

katıksız ekmek: nano anculî (n), nano huşk (n), nano ziwa (n)

kuru ekmek: b. katıksız ekmek

mayalı ekmek: nano mîrazkerde (n), nano mîştekerde (n), nano mîşte (n), mîşte (n)

mayasız ekmek: nano patîre (n), patîre (n), nano fetîr (n), nano eşkeva (n), eşkeva (n)

yavan ekmek: b. katıksız ekmek

yufka ekmeği: nano yowxe (n), yowxe (n), nanê tîrî (n), nanê tewqe (n), nanê sacî (n), nano lawaş (n)

ekmek-II: karitene, ramitene

Çiftçi arpa ekmiş. (Cityerî/citkarî cew karito.)

ekoloji: dorûvernasî (m), dorûvernasiye (m), ekolojî (n)

ekolojik: ekolojîk, -e

ekolojist: dorûvernas, -e; ekolojîst, -e

ekonometri: ekonometrî (n)

ekonomi: ekonomî (m)
ekonomik: ekonomîk, -e
 ekonomik analiz: analîzo ekonomîk (n), tehlîlo îqtîsadî (n)
ekonomist: ekonomîst, -e
ekose: ekose (n)
ekosfer: ekosfer (n)
ekosistem: ekosîstem (n)
ekran: ekran (n)
 ana ekran: ekrano bingeyî (n), ekrano esasî (n)
 ekran kartı: karta ekranî (m) (TE)
eksantrik: eksantrîk, -e
eksi: kêmek (n) (mat)
 eksi işareti: nîşanê kêmekî (n) (mat)
eksik: 1)kêmî (m) 2)nêmcet, -e
 eksiği kalmak: (mecazi) tede fele mendene
 eksik bırakmak: (mecazi) tede fele verdayene
eksiklik: kêmîye (m), kêmane (n), kêmanî (m)
eksper: ekspert, -e; pispor, -e
eksperlik: ekspertîye (m), pisporîye (m), pisporî (m)
ekspertiz: ekspertîz (n), cigêrayîşê pisporan (n)
ekspres: eksprese (m)
 ekspres yolu: rayîrê eksprese (n)
ekşi: tirş, -e
 aşırı ekşi: tirş û tiloq, -e; tirş û tal, -e; tal û tirş, -e
 ekşili bir yemek: tirşe (m), tirşike (m)
ekşilik: tirşîye (m), tirşî (m), tirşênî (m)
ektî (canı her yiyeceği çeken): nefssist, -e; nefstenik, -e; çilek, -e
Ekvador: Ekwador (n)
ekvator: ekvatore (m)
 Ekvator Ginesi: Gîneya Ekvatore (m)
ekzotermik: ekzotermîk, -e
 ekzotermik reaksiyon: reaksiyono ekzotermîk (n)
el-I: dest (n)
 el arabası: erebeyê destî (n)
 el açıldığında baş parmağın ucu ile işaret parmağının ucu arasındaki uzunluk:
 çapane (m), çape (m), şinike (m)
 el bombası: bombaya destî (m)
 el değirmeni: destarî (m)
 el feneri: elektrîkê destan (n)
 el havlusu: xewlîya destan (m)
 el ile (yapılan): bidest (kerde) (n) (TE)
 el kantarı: qapanê destan (n), qenterê destan (n), kîlo (n)
 el koyma: destsernayîş (n)
 el koymak: dest ser nayene
 eli ayağı tutmaz olma: dest û linganrabirîyayîş (n), dest û payanrakewtiş (n)
 eli ayağı tutmaz olmak: dest û lingan ra birîyayene, dest û payan ra kewtene
 eli veya ayağı kesik olan kişi: qot, -e
 eli veya ayağı sakat olan: kud, -e; qop, -e; soqal, -e
 eli veya kolu biraz kesik olan kişi: qopalek, -e
 eli veya kolu kesik olan kişi: qopal, -e

eli veya kolu sakat olan kişi: b. çolak
Eline sağlık. (Destê to weş bîy/bê.) (Destê to tern bîy/bê.) (Destê to zergûn bîy/bê.)
kesik el veya kol: qop (n)
el-II: şar (n), êl (n)
El Salvador: Salvador (n)
Elazığ: Xarpêt (n)
elbet: bêguman, bêşik, helbet, tabî
elbette: b. elbet
elbirliği: têdest, têdesta; pêdest, pêdesta
elbirliğiyle: têdesta, pêdesta
elbise: kinc (n), cile (m), çina (n), çek (n), pote (m), girrêş (n), lîbas (n)
elbise çıkarmak: kinc/cile/çina vetene
elbise değiştirmek: kinc/cile/çina vurnayene, kinc/cile/çina bedilnayene
elbise dolabı: dolaba kincan (m), dolaba cilan (m), gardirobe (m)
elbise kolu: astî (n), hingile (n)
elbise kolu ağzı: qomçik (n), fekê astîyî (n)
elbisenin boyna arkadan oturan bölümü: milê/vileyê/vîyeyê kincî (n), milê/vileyê/vîyeyê cile (n), milê/vileyê/vîyeyê çinayî (n)
elbisenin boyundan göbeğe kadar olan açık kısmı: verrî (n)
elbisesini çıkarmak: b. soymak-I
elbisesini çıkartmak: b. soydurmak
gece elbisesi: belgê şewe (n)
iş elbisesi: kincê karî (zh), cilê karî (zh)
elçi: 1)qasid, -e 2)sefîr, -e
elde: destde (mat)
elde kaldı: destde mend (mat)
elde var: destde esto (mat)
eldiven: lepik (n)
deri eldiven: lepiko çermên (n), lepiko sextîyanên (n)
yün eldiven: lepiko peşmên/purtên/rêsên (n)/pirçên (n)
eleğimsağma: b. gökkuşağı
elek: moxle (m), êlege (m)
elektrik: elektrîk (n), cereyan (n)
elektrik elektronik mühendisi: muhendisê/a elektrîk-elektronîkî
elektrik feneri: elektrîkê destan (n)
elektrik fırını: firina elektrîkine (m)
elektrik kontağı: kontaktê elektrîkî (n), temasê elektrîkî (n)
elektrik-makina ve malzeme ikmal dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê îkmalê malzemeyî û elektrîk-makîna
elektrik motoru: motora elektrîkî (m)
elektrik ocağı: ocaxa elektrîkine (m)
elektrik pano odası: odaya panoyê elektrîkî (m)
elektrik prizi: prîzê elektrîkî (n)
elektrik sarfiyatı: serfîyatê elektrîkî (n)
elektrik ve elektronik şube müdürlüğü: mudirîya beşê elektrîk û elektronîkî
elektrik süpürgesi: gezîyo elektrîkin (n)
elektrik teknikeri: teknîkerê/a elektrîkî
elektrik teknisyeni: teknîsyenê/a elektrîkî
elektrikçi: elektrîkkar, -e
elektrikli: elektrîkin, -e

elektrikli denetim sistemi: sîstemê kontrolî yê elektrîkinî (n)
elektrikli kalorifer: kalorîfero elektrîkin (n)
elektromanyetik: elektromanyetîk, -e
elektromanyetik debimetre: debîmetreyo elektromanyetîk (n)
elektronik: elektronîk, -e
elektronik mektup: e-mail (n) (TE)
elektrot: elektrot (n)
eleman: eleman, -e
eleman seçme: weçînitîşê elemanî/e, weçînayîşê elemanî/e; vîjnayîşê elemanî/e
eleme: vitiş (n), rovitiş (n)
elemek: vitene, rovitene
eleştiri: rexne (n), krîtîk (n)
eleştirme: rexnekerdiş (n), krîtîkkerdiş (n)
eleştirmek: rexne kerdene, krîtîk kerdene
eleştirmen: rexnegir, -e; vatesenc, -e
elevatör: berzker (n), elevator (n)
eli açık: b. cömert
eli açıklık: b. cömertlik
eliyle: bidestê
elli: pancas
ellinci: pancasin, -e
elma: saye (m)
Ahlat Elması: Saya Xelatî (m)
elma ağacı: sayêre (m)
kurutulmuş elma: talsa (m), suntuwala (m)
elmas: elmas (n)
elti: cêrî (m), cêriye (m)
elverişli: destdayî, -ye; destdaye (n), destdaya (m), musaîd, -e
elverişli bulmak: destdayî dîyene, destdaye dîyene; musaîd dîyene
elverişli olma: musaîdbîyayîş (n), destdayîş (n)
elverişli olmak: musaîd bîyene, dest dayene
emanet: 1)emanete (m) 2)pabok (n), bavok (n)
emanet yeri: pabokxane (n), emanetxane (n)
embriyoloji: embrîyolojî (n)
emek: kede (m), rence (m), emeg (n)
emekçi: kedkar, -e; rencber, -e; emegdar, -e; zehmetkêş, -e
emekli: teqawut, -e
emekli keseneği: birnayîyê teqawutî/e
emekli olma: teqawutbîyayîş (n)
emekli olmak: teqawut bîyene
emekliye ayrılma: teqawutbîyayîş (n)
emekliye ayrılmak: teqawut bîyene
emekliye çıkma: teqawutbîyayîş (n)
emekliye çıkmak: teqawut bîyene
emeklilik: teqawutîye (m), teqawutî (m)
emeklilik ikramiyesi: îkramîyeya teqawutîye (m)
emir: ferman (n), emr (n)
emir kipi: raweya fermanî (m)
emisyon: emîsyon (n)
emlak: emlak (n)

emlak beyanı: beyanê emlakî (n)
emlak birimi terimleri: termê yewîna emlakî (zh)
emlak müdürlüğü: mudirîya emlakî
emlak servisi: servîsê emlakî (n)
emlak şefliği: serkarîya emlakî (m), şefîya emlakî (m)
emlak ve kamulaştırma şube müdürlüğü: mudirîya beşê emlak û îstîmlakî
emlak vergisi: bacê emlakî (n)

emmeç: aspîrator (n)

emmi: dat (n), ded (n), ap (n)

emniyet: asayîş (n), emnîyet (n)

emniyet kemeri: kemerê emnîyetî (n), kemerê emnîyetî (n)

emsal: emsal (n)

emzik: 1) mustik (n), hingilik (n), emzik (n) 2) lewtik (n) 3) (çocuk dilinde) memik (n)

emzirilme: lawnîyayîş (n), ameyîşlawnayîş (n); şitdîyayîş ...

emzirilmek: lawnîyayene, ameyene lawnayene, şit dîyayene ...

emzirme: lawnayîş (n), şitdayîş ...

emzirmek: lawnayene, şit dayene ...

en-I: tewr, en

en büyük: tewr gird, -e

en çok: tewr zaf, -e; tewr bol, -e; tewr zîyade, tewr vêşî; ezamî, -ye

en dış: tewr teber, teberê teberan

en önce: b. **ilkönce**

en-II: verinîye (m) (mat)

encek: b. **enik**

encik: b. **enik**

encümen: encumen (n)

encümen kâtipliği: katibîya encumenî (m), sekreterîya encumenî (m)

encümen kararı: bira encumenî (m), qerarê encumenî (n)

endam: bejn û bale

endeks: endeks (n)

son endeks: endekso peyên (n)

endişe: endîşe (m), fikar (n), qesawet (n), qaxû (n)

endişe etmek: b. **endişelenmek**

endişelenme: endîşekerdiş (n), qilqilîyayîş (n), fikarkerdiş (n), qesawetkerdiş (n), qaxûkerdiş (n)

endişelenmek: endîşe kerdene, qilqilîyayene, fikar kerdene, qesawet kerdene, qaxû kerdene

endişeli: biendîşe, -ye; endîşenak, -e; bifikar, -e; biqesawet, -e; biqaxû, -ye

endişesiz: bêendîşe, -ye; bêfikar, -e; bêqesawet, -e; bêqaxû, -ye

Endonezya: Îndonezya (m)

endüstri: endustrî (n)

sinema endüstrisi: endustrîyê sînema (n)

endüstrici: endustrîkar, -e

endüstriyel: endustrîyel, -e

endüstriyel atık su: gendawa endustrîyele (m)

eneme: b. **hadımlaştırma**

enemek: b. **hadımlaştırmak**

enenme: b. **hadımlaştırılma**

enenmek: b. **hadımlaştırılmak**

enerji: enerjî (m)

enerji bakanlığı: wezaretê enerjî (n)

enerji kaynakları: çimeyê enerjî (zh)

enflasyon: enflasyon (n)

Enformasyon Teknolojisi: Teknolojîyê Enformasyonî (n)

engel: asteng, -e, manî, -ye

engel olma: vernîgirewtiş (n), manîbîyayîş (n)

engel olmak: vernî girewtene, manî bîyene

engelleme: vernîgirewtiş (n), manîbîyayîş (n)

engellemek: vernî girewtene, manî bîyene

engelli: astengdar, -e; seqet, -e

engelliler müdürlüğü: mudirîya astengdaran, mudirîya seqetan

engelliler şube müdürlüğü: mudirîya beşê astengdaran, mudirîya şûbeyê seqetan

engellilik: astengdarîye (m); seqetîye (m), seqetî (m)

fizyolojik engellilik: astengdarîya fizyolojîke (m)

enginar: engîna (m)

enik: kirta (m), kirte (n); cewrik, -e; kudik (n), kudî, -ye; kudikê kutikî (n); çêlikê kutikî (n), leyîrê kutikî (n), leyrekê kutikî (n)

eniklemek: 1)(dişi köpek için) teliqîyene, kirte ardene, cewrik ardene, leyrek ardene, leyîr ardene 2)(kedi için) leyrek ardene, leyîr ardene

enişte: zama (n)

enkaz: xirbe (m), page (m)

enli: verin, -e

enli kumaş: qumaşo verin (n)

ense: kortike (m), korta milî (m), şilike (m), şatike (m)

ensiz: 1)bêver, -e 2)kêmver, -e; kilmver, -e

ensiz kumaş: qumaşo kêmver/kilmever (n), fasono kêmver/kilmever (n)

enstitü: enstîtu (n)

sinema enstitüsü: enstîtuyê sînema (n)

entari (gecelik entari): 1)pirên (n) 2)(kadın için) binfîstan (n)

kadın entarisi (gecelik entari): binfîstan (n), pirên (n)

üzerinde sadece entari (gece entarisi) bulunan kişi: pirêntaq, -e

entegrasyon: entegrasyon (n)

entegre: entegre, -ye

enteresan: balkêş, -e; enteresan, -e

enteresanlık: balkêşîye (m), enteresanîye (m)

epey: epey, gelek, xeylê

epeyce: b. epey

epidemi: epîdemî (m)

epidemik: epîdemîk, -e

epilasyon: epîlasyon (n)

epilepsi: b. sara

er: 1)camêrd (n) 2)nefer (n) 3)mêrde (n)

itfaiye eri: şewatkar (n)

erbezi: gun (n), hak (n), hêlik (n), herz (n), bati (n)

erdem: fezîlet (n)

erdemli: fezîletdar, -e

erek: b. amaç

Ergani: Erxenî (n)

ergen: balix, -e; aqilbalix, -e

ergen olmayan (kişi): nebalix, -e

ergen olmama durumu: nebalixîye (m), nebalixî (m)

ergenleşme: 1)balixbîyayîş (n), aqılbalixbîyayîş (n) 2)(erkek için) cayêcamêrdîyekewtiş (n)

ergenleşmemiş (kişi): nebalix, -e

ergenleşmeme durumu: nebalixîye (m), nebalixî (m)

ergenleşmek: 1)balix bîyene, aqılbalix bîyene 2)(erkek için) cayê camêrdîye kewtene

ergenlik: balixîye (m), balixî (m); aqılbalixîye (m), aqılbalixî (m)

ergin: resaye (n), resaya (m), resayî, -ye

erginleşme: resayebîyayîş (n), resayîbîyayîş (n)

erginleşmek: resaye bîyene, resayî bîyene

erginlik: resayîyî (m), resayîyîye (m)

ergonomi: zanistê karî (n), ergonomî (m)

ergonomik: xebatbar, -e; ergonomîk, -e

erik: alunça (m), êruge (m)

erik ağacı: alunçêre (m)

kara erik: salince (m), încase (m)

kara erik ağacı: salincêre (m), încasêre (m)

eril: nêrî (n)

eril ad: nameyo nêrî (n)

eril isim: nameyo nêrî (n)

erime: helîyayîş (n), vilêşîyayîş (n), rovilêşîyayîş (n)

erimek: helîyayene, vilêşîyayene, rovilêşîyayene

erişte: erîşte (n)

eritilme: ameyîşhelênayîş (n), ameyîşvilêşnayîş (n), ameyîşrovilêşnayîş (n)

eritilmek: ameyene helênayene, ameyene vilêşnayene, ameyene rovilêşnayene

eritme: helênayîş (n), vilêşnayîş (n), rovilêşnayîş (n)

eritmek: helênayene, vilêşnayene, rovilêşnayene

Eritre: Erître

Erivan: Erîwan (n)

erkeç: kel (n), kelce (n); hevûr (n)

erkek: camêrd (n), mêrde (n)

erkek çocuk: laj (n), lajek (n), zak (n)

erkek dansçı: kayker (n)

erkek eş: mêrde (n)

erkek keklik: heke (n), koçmek (n)

erkeklik: camêrdî (m), camêrdîye (m), camêrdênî (m)

erken: rew

Erken Modern Devre: b. **Erken Modern Dönem**

Erken Modern Dönem (yaklaşık 1500-1800): Dewro Moderno Verên (n)

Erken Tunç Çağı (M. Ö. 3300–2000): Dewrê Bronzî yo Verên (n), Dewrê

Tuncî yo Verên (n)

Erken Tunç Devri: b. **Erken Tunç Çağı**

erkenden: rew ra

Ermeni: armenî, -ye

Ermenice: armenîkî (m)

Ermenistan: Armenîstan (n)

erozyon: erozyon (n)

ersuyu: awî (m), sperma (m)

erteleme: taloq (n), peydeestiş (n)

ertelemek: taloq kerdene, taloq eştene, pey de eştene

ertesi: bîn, -e

ertesi gün: roja bîne (m)

ertesi gün (geçmişte): meştêrî (n)

Mayıs ayının 15'inde Dêrsim'e gittim, ertesi gün oradan Diyarbekir'e gittim. (Ez 15ê aşma gulane de şîya Dêrsim, meştêrî ez uca ra şîya Dîyarbekir.)

Eruh: Dih

Erzincan: Erzingan (n)

Erzurum: Erzirom (n)

esas: bingê (n), binaşe (n); bin û binaşe, binyat (n), hîm (n), esas (n)

esasi: bingeyên, -e; bingeyî

esenlik: weşîye (m), weşî (m)

esenlikle: biweşîye; weşîye de, weşî de

Esenlikle kal. (Weşîye/weşî de bimane.) (Bimane weşîye/weşî de.)

eser: eser (n)

esirmek: 1)b. sarhoş olmak 2)b. aklını yitirmek, delirmek

eski: 1)verên, -e 2)kehen, -e; kan, -e

eski dönemlerde: verê cûyan

eski kent: şaristano kan (n), şaristano kehen (n); bajaro kan (n), bajaro kehen (n); şehîro kan (n), şehîro kehen (n)

eski püskü: kehenlet (n), kan-kort, kan û kun, pel û pot

eski püskü giysi: pertal (n), qerpel (n), kinco kan-kort (n), pel û potî (zh)

eski püskü giysili: pertalin, -e; qerpalin, -e; kortkin, -e

eski şehir: b. eski kent

Eski Taş Çağı: Dewrê Kemere yo Verên (n), Dewrê Kerra yo Verên (n), Paleolîtîk (n)

Eski Taş Devri: b. Eski Taş Çağı

eski zamanlarda: verê cûyan

eskici: kehenroş, -e; kanroş, -e

eskiden: verê, verê cû

eskilik: 1)verênîye (m), verênî (m), entîkîte (m) 2)kehenîye (m), kehenî (m), kanî (m)

eskime: kehenbîyayîş (n), kanbîyayîş (n)

eskimek: kehen bîyene, kan bîyene

eskitme: kehenkerdiş (n), kankerdiş (n)

eskitmek: kehen kerdene, kan kerdene

esnaf: esnaf, -e

esnaf ziyareti: zîyaretê esnafan (n)

estetik: estetîk (n)

estetikçi: estetîsyen, -e

estetisyen: estetîsyen, -e

Estonya: Estonya (m)

eşanlı: hemmana

eşanlı kelime: çekuya hemmana/hemmanîye (m)

eşanlı sözcük: çekuya hemmana/hemmanîye (m)

eşarp: şarpa (m), qemte (m)

eşdeğer: hemerje (m)

eşdeğerli: hemerjin, -e

eşdeğerlik: hemerjîye (m)

eşek: her, -e; çarpê, -ye

beyaz renkli ve büyük bir eşek cinsi: hera/ê Misirî, hera/herê Şamî

dişi eşek: mankere (m)

yük taşıyacak yaşa gelen eşek: selkem, -e

eşekçe: herane, herherane, herkî
eşgüdüm: 1)hemahengî (m), koordînasyon (n) 2)koordînekerdiş (n)
eşgüdüm ve denetleme kurulu: heyetê hemahengî û kontrolî (n), heyetê koordînasyon û tefîşî (n)
eşgüdümci: koordînatör, -e
eşgüdümleme: koordînekerdiş (n)
eşgüdümlemek: koordîne kerdene
eşgüdümlü: bikoordînasyon, -e; koordîne, -ye
eşik: şemûge (m), suxber (n), zifqêre (m)
eşit: seyyewbînî, seyyewbînan, têduşt, yew; sey (mat)
eşitlik: seyyewbînîye (m), seyyewbînanîye (m), têduştîye (m); seyîye (m) (mat)
eşitlik işareti: seyek (n) (mat), nîşanê seyîye (n) (mat)
eşkenar: seypêkenar
eşkenar üçgen: hîrêgoşeyo seypêkenar (n)
eşkıya: eşqîya (n, m), rom, -e
eşofman: eşofman (n)
eşsesli: hemveng, -e
eşsesli kelime: çekuya hemvenge (m)
eşsesli sözcük: çekuya hemvenge (m)
eşya: çî-mî (n), kel-mel (n), tef-tal (n), pîl-purt (n), pîl û purt, eşya (n)
et: goşt (n)
et parçası: zîncî (m), parçeyê goştî (n), tîkeyê goştî (n)
üzerinde et dövülen kütük: qote (m), darê goştî (n)
et @ : @ et (TE)
etajer: etajer (n)
etek: pêş (n), pêsir (n); eteg (n)
dar etek: etego teng (n)
etek bezi: b. çocuk bezi
etek kılları: ramî (zh)
maksi etek: etego derg (n), etego maksî (n)
mini etek: etego kilm (n), etego kirr (n), etego mînî (n)
pantolon etek: etego pantolkî (n)
etene: pîlar (n), helpez (n), pirênê domanî (n)
etik: etîk (n)
etik kurul: heyetê etîkî (n)
etiket: etîket (n)
etiketleme: etîketpanayîş (n), etîketkerdiş (n)
etiketlemek: etîket panayene, etîket kerdene
etiketlenme: etîketpanîyayîş (n), etîketbîyayîş (n)
etiketlenmek: etîket panîyayene, etîket bîyene
etimolog: etîmolog, -e
etimoloji: etîmolojî (n)
etimolojik: etîmolojîk, -e
etioloji: etîolojî (n)
Etiyopya: Etyopya (m)
etken: aktîf, -e
etken fiil: karo aktîf (n)
etki: tesîr (n)
etki değerlendirmesi: erjnayîşê tesîrî (n), nîrxnayîşê tesîrî (n)
etki yapmak: b. etkilemek

etkilemek: tede kar kerdene, tesîr kerdene, ser o tesîr kerdene, tesîr ci dayene
etkilenmek: 1)muteessîr bîyene, tesîr de mendene 2)(mecazi) vayî ver kewtene

-den etkilenmek: ... ra muteessîr bîyene

etkileşme: yewbînîdekarkerdiş (n), yewbînîdetesîrkerdiş (n), yewbînîserotesîrkerdiş (n)

etkileşmek: yewbînî de kar kerdene, yewbînî de tesîr kerdene, yewbînî ser o tesîr kerdene

etkileşim: yewbînîserotesîrkerdiş (n)

etkileşim sahası: warê yewbînîserotesîrkerdişî (n)

etkili: tesîrdar, -e

etkin: aktîf, -e; tesîrdar, -e; çalak, -e

etkin iletişim: komunîkasyono dînamîk (n), komunîkasyono efektîf (n), komunîkasyono tesîrdar (n)

etkinleştirilmiş: aktîfkerde (n) (TE)

etkinlik: 1)tesîrdarîye (m), tesîrdarî (m) 2)aktîvîte (m)

etli: goştin, -e

etme: kerdiş (n)

etmek: kerdene

etnik: etnîk, -e; nîjadî, -ye; qewmî, -ye

etnolog: nîjadnas, -e; etnolog, -e

etnoloji: nîjadnasîye (m), nîjadnasî (m), etnolojî (n)

etraf: dorûver (n), derûdor (n), dorme (n), derûdorme (n), çorşme (n), norî-orî

etüt: 1)etud (n) 2)verxebate (m)

etüt-proje ve yapım şube müdürlüğü: mudirîya beşê verxebate-proje û viraştîş

ev: keye (n), ban (n)

ev hanımı: b. ev kadını

ev işlerinden sorumlu kadın: kebanî (m), kebanîye (m)

“Rojî bîy dergî, kebanî bîy kergî, pîzey bîy vergî.”

ev kadını: cinîya keyeyî (m)

ev önündeki bahçe veya bostan: keyber (n)

ev sahibi: wayîra keyeyî (m), wayîrê keyeyî (n); mêmendar, -e

evi yanasıca: keyveşaye (n), keyveşaya (m)

evin önü: keyber (n)

tek katlı ev: bano erdî (n), bano yewqat (n), bano yewtebeq (n), bano yewqanat

(n)

evcik (küçücük ev): banek (n), kozik (n)

evcil: kedî, -ye

evcil hayvan: heywano kedî (n), heywana kedîye (m)

evcil hayvanlar: heywanê kedî (zh)

evcilleştirilmiş hayvanlar: heywanê kedîkerdeyî (zh)

evcilik: banekî (zh), banikkay (n), kozikî (zh), çekekî (zh), veyvekî (zh)

evcilik oynamak: banekî kay kerdene, banikkay kay kerdene, kozikî kay kerdene, çekekî kay kerdene, veyvekî kay kerdene

evcilleşme: kedîbîyayîş (n)

evcilleşmek: kedî bîyene

evcilleştirme: kedîkerdiş (n)

evcilleştirmek: kedî kerdene

evcimen: keyeker, -e

evet: 1)e (zr), ya (zr), belê (zr) 2)eya (zr), heya (zr)

evirgeç: pistî (m), astamî (m)

evlek: lijna (m), raarta (m), ewlege (m)

evlendirme: zewicnayîş (n)
evlendirme birimi: yewîna zewicnayîşî (m)
evlendirme dairesi: dayîreyê zewicnayîşî (n)
evlendirme memurluğu: karmendîya zewicnayîşî (m)

evlendirmek: zewicnayene
evlenme: zewicîyayîş (n)
evlenmek: zewicîyayene
evlilik: zewac (n)
evrak: belgeyo fermî (n), ewraqe (m)
evrak girişi: dekewtişê ewraqe (n), cikewtişê ewraqe (n)
gelen evrak: ewraqa ameyî (m), ewraqa ameya (m)
giden evrak: ewraqa şîyayî (m), ewraqa şîyaya (m)

evren: 1)kaînat (n), alem (n), kozmos (n) 2)(araştırma için): populasyon (n)
evren ve örneklem (araştırma için): populasyon û komnimûne
evren ve örnekleme (araştırma için): populasyon û nimûnegerî

evrensel: unîversal, -e; alemşumûl, -e; kaînatşumûl, -e; cîhanşumûl, -e
evrensellik: unîversalîye (m), unîversalî (m); alemşumûlîye (m), alemşumûlî (m); kaînatşumûlîye (m), kaînatşumûlî (m); cîhanşumûlîye (m), cîhanşumûlî (m)
evsel: bankî, -ye
evsel atık su: gendawa bankîye (m)
evsel atık su arıtma tesisi: sazgehê awguznayîşî yê gendawa bankîye (n)

evvela: verê, ewela, ewilî
evvelki: 1)verên, -e 2)bitir, pitir
ey: 1)ya
Ya merdim! (Ey insan/adam!)
 2)(çoğula hitap için) gelê
Gelê birayan! (Ey kardeşler!)

eyer: zîn (n)
eylem: 1)kar (n), pişke (m), kerdiş (n) 2)çalakî (m), aksîyon (n) 3)emel (n)
eylem cümlesi: cumleya karî (m)
eylem planı: planê çalakî (n), planê aksîyonî (n)
eylemde bulunmak: çalakî kerdene, aksîyon kerdene
eyleme geçmek: dest bi çalakî kerdene, dest bi aksîyon kerdene

eylemci: çalak, -e; çalakîker, -e; aktîvîst, -e
eylül: êlule (m)
eyvan: 1)b. balkon 2)b. salon
ezan: ezan (n), vengdayîşê melayî (n)
akşam ezanı: ezanê şanî (n), ezanê mexrebî (n)
ezan okuma: ezanwendîş (n), ezandayîş (n), vengdayîşê melayî (n)
ezan okumak: ezan wendene, ezan dayene, vengdayena melayî (m)

ezber: ezber (n)
ezbere: ezber ra
ezbere anlatmak: ezber ra vatene

ezberleme: ezberkerdiş (n)
ezberlemek: ezber kerdene
ezeli: bêvernî, -ye; bêvirênî, -ye; ezeli, -ye
ezilmek: 1)pelçiqîyayene, xincikîyayene, eciqîyayene, paçol bîyene, pelxaçêl bîyene, pan bîyene 2)pelixîyayene, pilozîyayene
eziyet: teda (m)
eziyet etmek: (mecazi) pêçe tede tadayene

ezme: 1)pelçiqnayîş (n), xinciknayîş (n), eciqnayîş (n), paçolkerdiş (n), pelxaçêlkerdiş (n), pankerdiş (n) 2)pelixnayîş (n), piloznayîş (n), hefilnayîş (n), hefiknayîş (n), esirnayîş (n)
ezmek: 1)pelçiqnayene, xinciknayene, eciqnayene, paçol kerdene, pelxaçêl kerdene, pan kerdene 2)(üzüm vb. için) pelixnayene, piloznayene, hefilnayene, hefiknayene, esirnayene

FFF

faal: 1)aktîf, -e; feal, -e 2)tesîrdar, -e; çalak, -e

faaliyet: 1)aktîvîte (m) 2)xebate

faaliyet raporu: raporê xebate (n)

fabl: fable (m)

fabrika: karxane (n), fabrîka (m)

fahişe: b. orospu

fahişelik: b. orospuluk

fail: kerdox, -e

faiz: faîz (n), rîba (m), selef (n)

faiz almak: faîz girewtene, rîba girewtene, selef girewtene

faizci: faîzwer, -e; rîbawer, -e; selefwer, -e

faizcilik: faîzwerîye (m), faîzwerî (m), selefwerîye (m), selefwerî (m), rîbawerîye (m), rîbawerî (m)

faizsiz: bêfaîz (n)

fakat: labelê, la

fakir: feqîr, -e; fiqare (n), fiqara (m), fiqarîye (m); xizan, -e; haltenik, -e; sist, -e; (mecazi) tazî, -ye; (mecazi) rut, -e; (mecazi) neçar, -e; (mecazi) sunix, -e

fakirlik: feqîrîye (m), feqîrî (m), feqîrênî (m), feqîrtî (m), xizanî (m), xizanîye (m), xizanênî (m), haltenikîye (m), çinbîyayeyî (m)

fakülte: fakulte (m)

fal: fal (n)

falan: filan, -e; filankes, -e

falan filan: filan-bêvan

falanca: b. falan

falcı: remildar, -e; faldar, -e

Falkland Adaları: Girawê Falklandî (zh)

fâni: demdemî, -ye; fanî, -ye; şîyaye (n), şîyayî, -ye

fanila: fanîle (n), binpirên (n)

fânilik: şîyayeyî (m), şîyayîyî (m), fanîyî (m), fanîyîye (m), fanîtî (m)

fantastik: fantastîk, -e; xeyalî, -ye

fantazya: b. fantezi

fantezi: fantezî

fanus: fanose (m)

far: çimê taksî/otomobîle/otobuse (n), far (n)

kısa far: faro kilm (n), roşnaya kilm (m), roştîya kilm (m)

sis farı: farê mijî (n), roşnaya mijî (m), roştîya mijî (m)

uzun far: faro derg (n), roşnaya derg (m), roştîya derg (m)

Far Öer Adaları: Faroarna (zh)

faraş: carut (n)

faraziye: ferezîye (m), hîpotez (n)

fare: merre (n) (TE)

fare althğı: binmerre (n) (TE)

fark: ferq (n) (mat), cîyayî (m)

fark etme: ferqkerdiş (n), pêarqilîyayîş (n), cêraşinasnayîş (n)

fark etmek: ferq kerdene, pê arqilîyayene, cêra şinasnayene
farkına vardırma: raciarqılınayîş (n), bidearqılınayîş (n), bidehesnayîş (n), pêarqılınayîş (n), çeqanservistiş (n), xohesnayîş (n), xoarqılınayîş (n)
farkına vardırmak: ra ci arqılınayene, bide arqılınayene, bide hesnayene, pê arqılınayene, çeqan ser vistene, xo hesnayene, xo arqılınayene
farkına varma: raciarqılîyayîş (n), bidearqılîyayîş (n), bidehesîyayîş (n), pêarqılîyayîş (n), piroginayîş (n), xohesîyayîş (n), xoarqılîyayîş (n), çeqanserkewtiş (n), çeqkerdiş (n)
farkına varmak: ra ci arqılîyayene, bide arqılîyayene, bide hesîyayene, pê arqılîyayene, piro ginayene, xo hesîyayene, xo arqılîyayene, çeq kerdene, çeqan ser kewtene
farkında olma: hişyarê ... bîyayîş, hayî ... bîyayîş, hayîpêbîyayîş (n), haydarbîyayîş (n)
farkında olmak: hişyarê ... bîyene, hayî ... bîyene, hayî pê bîyene, haydarbîyene
farkındalık: hişyarîye (m), hişyarî (m), haydarîye (m), haydarî (m)
farklı: cîya, -ye; biferq, -e
farklılık: cîyayîye (m), biferqîye (m)
Fars: faris, -e
Farsça: fariskî (m)
Fas: Marok (n), Fas (n)
fasıla: fesle (n), atile (n)
fasıla vermek: atile dayene
fason: fesilnayîş (n), birnayîş (n)
fasone: fason (n)
fasulye: fasulya (m), lobî (m)
faşist: faşîst, -e
faşistlik: faşîstîye (m)
faşizm: faşîzm (n)
fatura: fatura (m)
favori: cînege (m), nuşteke (m)
fay (jeoloji için): fay (m)
fayda: kar (n), feyde (n)
fayda sağlayan gruplar: komê feydevînayoxî (zh), grûbê feydevînayoxî (zh)
faydalanma: îstifadekerdiş (n)
faydalanmak: îstifade kerdene
faydalı: kardar, -e; feydedar, -e
faydalı madde: madeyo kardar (n), madeyo feydedar (n)
faydasız: bêfeyde, -ye
fazilet: fezîlet (n)
faziletli: fezîletdar, -e
fazla: vêşî, zîyade
çok fazla: derya, gumra, bolage, keremate, hekmete, dinya Homayî
en fazla: tewr vêşî, tewr zîyade
fazla çamur: linca vêşî (m), çamura vêşî (m)
fazlalık: vêşîti (m), zîyadeyî (m), zêdanî (m)
fecir: sipêde (n), dosere (n), şefeq (n), serê şodirî (n), serê şewdirî (n), fecir (n)
federal: federal, -e
Federal Almanya: Almanyaya Federale (m)
federasyon: federasyon (n)
federatif: federatîf, -e
felaket: bêtere (m), bobelate (m), felakete (m), xafîle (m), musîbete (m), xezeb (n)

felç: felc (n)

felç olmak: felc bîyene

felek: 1)asmên (n) 2)cîhan (n), dinya (m) 3)felek (n)

felekiyat: asmênnasî (m); astronomî (m)

felsefe: felsefe (m)

hukuk felsefesi: felsefeya huqûqî (m)

feminist: femînîst, -e

feminizm: femînîzm (n)

fen: fen (n)

fen bilgisi: zanayîşê fenî (n), îlimê fenî (n)

fen işleri dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê karanê fenî

fen işleri müdürlüğü: mudirîya karanê fenî

fen işleri müdürü: mudira/ê karanê fenî

fena: xirab, -e; nebaş, -e

fenalık: xirabîye (m), xirabî (m), xirabênî (m), nebaşîye (m), nebaşî (m)

fener: fenere (m)

el feneri: elektrîkê destan (n)

elektrik feneri: elektrîkê destan (n)

fenomen: fenomen (n), hedîse (n), serebût (n)

feodal: derebeg (n), feodal, -e

feodalite: derebegî (m), feodalî (m), feodalîte (m)

feodalizm: derebegî (m), feodalîzm (n)

ferç: kisî (m)

ferdî: ferdî, -ye; yewî, -ye

ferdî müracaat: muracato yewî (n), muracato ferdî (n)

feribot: ferîbote (m)

ferik: 1)varike (m) 2)(erginleşmemiş horoz) şilûf (n)

ferman: 1)ferman (n), emr (n) 2)(padişahın verdiği yazılı buyruk) ferman (n)

fermuar: rêzile (m), zincîre (m), zirze (n), fermuar (n)

fersah: fersex (n)

fersude: rojnameyê xeripîyayeyî (zh), fersûde (n)

fert: ferd, -e; yew, -e

fes: fînî (m), fese (m)

fes püskülü: gulikê fese (n)

fes tahtası (fesin başa oturan kısmına tutturulan tahta): textikê fese (n), tasoke

(m)

fesih: betalkerdîş (n), fesix (n)

festival: festîvale (m), mihrîcane (m)

Birinci Uluslararası Diyarbakır İşçi Filmleri Festivali: Festîvala Fîlmanê

Karkeran ya Dîyarbekirî ya Mîyanneteweyîya Yewine

Cannes Film Festivali: Festîvala Fîlman ya Cannesî [Kanî]

İstanbul Film Festivali: Festîvala Fîlman ya İstanbulî

Uluslararası İşçi Filmleri Festivali: Festîvala Fîlmanê Karkeran ya

Mîyanneteweyî

fetiş: 1)fetiş (n) 2)put (n) 3)(uğurlu sayılan) pîroz, -e; fîraz, -e; bimbarek, -e

feyezan: seylaw (n)

feyezan debisi: debîya seylawî (m)

fındık: findiqe (m)

fındık ağacı: findiqêre (m)

Fırat: Ferat (n)

fırça: fırçe (n)

diş fırçası: fırçeyê didanan (n)

saç fırçası: fırçeyê porî (n), fırçeyê gijikî (n)

traş fırçası: fırçeyê tiraşî (n), fırçeyê taştîşî (n), fırçeyê terdişî (n)

firdolay: b. çepeçevre

fırın: firine (m)

elektrik fırını: firina elektrîkine (m)

fırın eldiveni: lepikê firine (m)

gazlı fırın: firina gazine (m)

fırınçı: firindar, -e

fırınlama: 1)firine de pewtiş 2)firine de huşkkerdiş

fırınlamak: 1)firine de pewtene 2)firine de huşk kerdene

fırlama: perayîş (n)

fırlamak: perayene

fırlatma: 1)pernayîş (n) 2)şeqînayîş (n)

fırlatmak: 1)pernayene 2)şeqînayene

fırsat: firsend (n), keys (n), mecal (n)

fırtına: firtine (n), vaûvirike (m), tefûduman (n)

kar fırtınası: b. tipi

kum fırtınası: firtineyê qumî (n), firtineyê xîzî (n)

fıskıye: fisqîya (m)

fıskıyeli: fisqîyayin, -e

fıstık: fistiğe (m)

fıstık ağacı: fistiqêre (m)

fışkı: fişqî (n)

fıtık: wir (n), fitiq (n)

fitri: zayîş ra, bîyayîş ra; fitrî, -ye

fidan: 1)leye (m), leyeke (m) 2)(asma fidanı) xerze (m)

fidan dikmek: 1)leye ronayene, leye denayene 2)ixerze ronayene

fidanlık: leyegeh (n)

fide: şitil (n), sadir (n)

fide dikmek: b. fidelemek

fidelemek: şitil ronayene, şitil piroyayene, sadir ronayene

figür: fîgur (n)

figüran: fîguran, -e

fiil: kar (n)

basit fiil: karo sade (n)

bileşik fiil: karo pêrabeste (n)

edilgen fiil: karo passîf (n)

etken fiil: karo aktîf (n)

fiil cümlesi: cumleya karî (m)

fiilin gelecek zamanında kullanılan bir partikel: dê, do, ga, go, ka, ko, ro, yo

fiilin şimdiki zamanında kullanılan bir partikel: ha, ya, yê, yo

geçişli fiil: karo transîtf (n)

geçişsiz fiil: karo întansîtf (n)

kurallı fiil: karo qaydeyin (n)

kuralsız fiil: karo bêqayde (n)

türemiş fiil: karo viraşte (n)

yardımcı fiil: karo hetkar (n), karo ardimkerdox (n)

Fiji: Fîjî

fikir: fikr (n)

anafikir: fikro bingeyî (n)

fikir projesi: projeyê fikrî (n)

fikrisabit: fikro sabî (n), îdefîks (n)

fiksiyon: fiksîyon (n)

fil: fîl (n)

fil hastalığı: nêweşîya fîlî (m)

filan: b. falan

filanca: b. falan

file: torre (m), fîle (m)

filinta: filîte (n)

Filipin: Fîlîpîn (n)

filiz: 1)zîl (n), zîlik (n) 2)xelfe (n), xelfek (n), aj (n), hare (n) 3)narbe (n), narbik (n)

filiz vermek: b. filizlenmek

filizlenmek: 1)zîliyayene, zîl dayene, zîlik dayene, zîl teber kerdene, zergûn bîyene 2)xelfe dayene, xelfek dayene, aj dayene, hare dayene 3)narbe dayene, narbik dayene

film: fîlm (n)

açık film: fîlmo erotîk (n)

bağımsız film: fîlmo xoser (n)

belgesel film: fîlmo belgeki (n), fîlmo dokumanter (n)

bilimkurgu film: fîlmê sayinsfikşinî (n)

çizgi film: xêzefilm (n)

çocuk filmi: fîlmê domanan/qıcan/tutan

Diyarbakır Belgesel Film Günleri: Rojê Fîlmanê Belgekiyan yê Dîyarbekirî,

Rojê Fîlmanê Dokumanteran yê Dîyarbekirî

dizi film: rêzefilm (n), rêzilfîlm (n)

DV-CAM film: fîlmê "DV-CAM"î (n)

DVD film: fîlmê DVDyî (n)

en iyi film: fîlmo tewr weş/baş

en iyi yabancı film: fîlmo tewr weşo beyaxkî/ecnebî, fîlmo tewr başo beyaxkî/ecnebî

erotik film: fîlmo erotîk (n)

erosçu film: fîlmo erotîk (n)

film analizi: analîzê fîlmî (n), tehlîlê fîlmî (n)

film çekmek: fîlm antene (n)

film günleri: rojê fîlman (n)

film kuramı: teorîya fîlmî

film müziği: muzîkê fîlmî

film okuma: fîlmwendîş (n, sn)

(film) oynamak: (fîlm) kay kerdene

(film) oynatmak: (fîlm) kay dayene

film teorisi: teorîya fîlmî

film yapımcısı: prodüktor, -e; fîlmviraşttox, -e

film yönetmeni: rejîsora fîlmî (m), rejîsorê fîlmî (n)

filmden bir kare: fîlm ra kareyêk (n)

filme almak: girewtene fîlm

filmin bütçesi: butçeya fîlmî (m)

filmin dili: zıwanê fîlmî (n)

HDV film: fîlmê HDVyî (n)

kısa film: fîlmo kilm, fîlmo kirr

komedi filmi: fîlmê komedî
kovboy filmi: western (n), fîlmê kowboyan (n)
müstehcen film: fîlmo erotîk (n)
renkli film: fîlmo rengin
sessiz film: fîlmo bêveng
ticari film: fîlmê bazirganîye (n)
yabancı film: fîlmo beyaxkî, fîlmê xerîban, fîlmê ecnebîyan

filozof: fîlozof, -e

filtre: parzun (n), suzgeç (n), sefok (n), fîltre (n)

final: 1)peyên, -e; fînal (n) 2)peynîye (m), peynî (m)

final sahnesi: sehneyo peyên (n)

finans: fînans (n)

finansör: fînansker, -e; fînansor, -e

fincan: fîncane (m)

porcelen fincan: fîncana porcelenêne (m)

Finlandiya: Fînlanda (m)

fırar: rem (n), fîrar, -e

fırar etme: remayîş (n), fîrarkerdiş (n)

fırar etmek: remayene, fîrar kerdene

firez: b. anız

firkete: fîrkete (m)

fiske: çirtike (m), çirpik (m), çîpik (m), çiftik (m), nîrçik (m)

fiske vurmak: b. fiskelemek

fiskeleme: çirtikepanayîş (n), çirtikekerdiş (n), çirtikepirodâyîş (n), çirpikapanayîş (n), çirpikapirodâyîş (n), çîpikapirodâyîş (n), çîpikееşteneraci (n), çiftikееşteneraci (n), nîrçikapirodâyîş (n), nîrçikekerdiş (n), nîrçikepavistiş (n)

fiskelemek: çirtike panayene, çirtike kerdene, çirtike piro dayene, çirpikapanayene, çirpikapirodâyene, çîpikapirodâyene, çîpikееştene ra ci, çiftikееştene ra ci, nîrçikapirodâyene, nîrçike kerdene, nîrçike pavistene

fistan: fîstan (n)

fistan eteği: pêşê fîstanî (n), pêsir (n)

fistanın belden yukarı kısmı: qama fîstanî (m), îşlîga fîstanî (m)

fistanın bele oturan bölümü: mîyaneyê fîstanî (n)

fış: fîşe (m)

fışek: fîşeke (m)

fışeklik: rext (n), aşurme (n), dizme (n)

fit (30,5 cm): pa (n), fût (n)

fitil: fîtil (n)

lamba fitili: fîtilê lamba (n)

fitness: fîtnes (n)

fiyaka: paye (n), fors (n), çalim (n), fîyaqe (n), zerpe (m)

fiyaka satmak: paye kerdene, fors kerdene, çalim kerdene, fîyaqe kerdene, zerpê xo nawitene

fiyat: vaya (m), baha (m), erje (m), fîyet (n), heq (n)

Bu kitabın fiyatı ne kadar? (Vayaya/bahaya nê kitabî çend a?)

fizik: fîzîk (n)

fizikçi: fîzîknas, -e

fiziki: fîzîkî, -ye

fiziksel: fîzîkî, -ye

fiziksel arıtma: awguznayîşo fîzîkî (n)

fizyolog: fîzyolog, -e; fîzyolojîst, -e
fizyoloji: fîzyolojî (n)
fizyolojik: fîzyolojîk, -e
 fizyolojik engel: astengo fîzyolojîk (n)
fizyolojist: fîzyolog, -e; fîzyolojîst, -e
flaman kuşu: b. **flamingo**
flamingo: sûravêlk, -e; flamîngo (n)
flanş: flanş (n)
floresan: floresan (n)
 floresan lamba: lambaya floresanine (m)
flüorışıl: b. **floresan**
flüt: flute (m)
flütçü: flutbend, -e
fobi: fobî (m), saw (n)
fok: fok (n)
fol: modik (n), bilan (n)
folklor: şarnasî (m), şarnasîye (m), folklor (n)
folklorcu: şarnas, -e; folklorîst, -e
folluk (tavuğun yumurtladığı veya kuluçkaya yattığı yer): pungal (n), çale (m)
 Tavuk folluk arıyor. (Kerge ere pungal fetelîna.)
fon: fon (n)
fonksiyon: karkerd (n), fonksîyon (n)
form: form (n)
 görüşme formu: formê dîdarî (n), formê mullaqatî (n)
forma (giysi için): forma (m)
formalite: formalîte (m)
Formoza: Taywan (n)
formül: formul (n)
formülasyon: formulasyon (n)
 proje formülasyonu: formulasyonê projeyî (n)
formüle etmek: formule kerdene
fors: b. **gösterişlilik**
fosil: fosîl (n)
 fosil yakıt: sotemenîya fosîlî (m), ardûyê fosîlî (n)
fosseptik: foseptîk (n), çala leximî (m)
foto muhabiri: muxabîrê/a fotografan, muxabîrê/a fotoyan
fotoğraf: fotograf (n)
fotoğrafçı: fotografkêş, -e
fotometre: roşnapeym (n), roştîpeym (n), fotometre (n)
fön: fon (n)
 fön çekmek: fon kerdene
fötr (fötr şapka): lengerî (m), lengerîye (m), çerxe (m), fotêre (m)
fragman: fragman (n, sn)
frak: frak (n)
fraksiyon: fraksîyon (n), klîk (n)
Fransa: Fransa (m)
Fransız: fransız, -e
 Fransız Guyanası: Guyanaya Fransa (m)
Fransızca: franskî (m)

Freetown: Frîtawn (n)
frekans: frekans (n)
 cevap frekansı: frekansê cewabî (n)
fren: fren (n)
 ayak freni: frenê payî (n)
 el freni: frenê destî (n)
frenji: firengî (n), firengzehmetî (n)
frenlemek: fren kerdene
fritöz: frîtoz (n)
fuar: fuar (n)
fular: fulare (m)
fumigant: fumîgant (n)
fut (30,5 cm): pa (n), fût (n)
futbol: gudlinge (m), futbol (n)
futbolcu: futbolbaz, -e
fütürist: futurîst, -e
fütürizm: futurîzm (n)
fütüroloji: futurolojî (n)
füzyometre: fuzyometre (n)

GGG

gabardin: qebardîn (n)
gabari: gabarî (m)
Gabon: Gabon (n)
Gaborone: Gaborone (m)
gaddar: xedirkerdox, -e; xedar, -e; bêrehm, -e; bêmerhemet, -e
gadir: xedir (n), bêrehmî (m), bêmerhemetî (m), neheqîye (m), neheqî (m), neheqênî (m)
gadretmek: xedir kerdene, neheqîye kerdene, neheqî kerdene, neheqênî kerdene
gafil: 1) bêhayî, -ye; bêxeber, -e 2) nezan, -e
gaile: xayîle (n)
gala: gala (m, sn)
galeri: galerî (m), galerîye (m)
galerici: galerîdar, -e
gallon: gallon (n)
galoş: galoş (n)
galvanometre: galvanometre (n)
gam: xem (n), kul (n)
Gambiya: Gambîya (m)
gamlanma: xemgînbiyayîş (n), xemkerdiş (n), qehirîyayîş (n)
gamlanmak: xemgîn biyene, xem kerdene, qehirîyayene
gamlı: xemgîn, -e; xemdar, -e; xemnak, -e
gamsız: bêxem, -e
Gana: Gana (m)
gar: gar (n)
garaj: garaj (n)
 garaj amirliği: amirîya garajî
garanti: garantî (m), temînat (n)
 garanti etmek: garantî kerdene
 garanti vermek: garantî dayene, temînat dayene
garantilemek: garantî kerdene

garaz: xerez (n), kîn (n), rike (m)
gardirop: dolaba kincan (m), dolaba cilan (m), gardirobe (m)
gardiyan: gardîyan, -e
gardiyanlık: gardîyanîye (m)
garez: b. **garaz**
gariban: 1)xerîb, -e 2)b. **kimsesiz** 3)b. **zavallı**
garip: 1)b. **yabancı** 2)b. **acayip** 3)b. **kimsesiz** 4)b. **zavallı**
gariplik: 1)bêkesîye (m), bêkesî (m) 2)xerîbîye (m), xerîbî (m) 3)b. **acayip**
garipseme: 1)xobêkesdîyayîş (n), xoxerîbdîyayîş (n) 2)xerîbîkerdiş (n), ... rê xamameyîş, ...
rê ecayîb ameyîş, ... rê ecêb ameyîş
garipsemek: 1)xo bêkes dîyene, xo xerîb dîyene 2)xerîbî kerdene, ... rê xam ameyene, ... rê
ecayîb ameyene, ... rê ecêb ameyene
garp: rojawan (n)
garson: garson (n)
gasilhane: cayê şutişê meyîtan (m), xesilxane (n)
gâvur: gawir, -e
gâvur çocuğu (babası gâvur olan):gawirbav, -e
gâvurca: gawirkî
gâvurluk: gawirîye (m), gawirî (m), gawirênî (m)
gaye: xaye (n)
gayret: lebate (m), xîret (n), cehd (n)
gayret etme: lebatekerdiş (n), cehdkerdiş (n), xoverrodayîş (n), xoverdayîş (n),
xîretkerdiş (n), çepernayîş (n)
gayret etmek: lebate kerdene , cehd kerdene, xo ver ro dayene, xo ver dayene, xîret
kerdene, çepernayene
gayret göstermek: b. **gayret etmek**
gayret göstermeyen: bêxîret, -e
gayretkeş: xîretkêş, -e
gayretkeşlik: xîretkêşî (m)
gayretli: xîretkar, -e; xîretkêş, -e
gayretlilik: xîretkarîye (m), xîretkarî (m), xîretkêşîye (m), xîretkêşî (m)
gayretsiz: bêxîret, -e
gayretsizlik: bêxîretîye (m), bêxîretî (m)
gayri ciddi iş yapmak: (mecazi) koseyî kerdene, kose xemilnayene
gayriahlaki: neexlaqî, -ye; xeyrêexlaqî, -ye
gayrimenkul: nekiriştbar, -e; neberdbar, -e
gayrimenkul mal: malo nekiriştbar (n), malo neberdbar (n)
gaz: gaz (n)
gaz alarmı: alarmê gazî (n)
gaz algılayıcı: sensorê gazî (n)
gaz dedektörü: dedektorê gazî (n)
gaz lambası: 1)lambaya gazıyaxî (m) 2)çila (m), çilaya gazıyaxî (m)
gaz lambasının bulunduğu yer: çiladane (m)
gaz ocağı: gazocaxî (m)
gaz ölçüm: peymîya gazî (m)
gaz sobası: sobaya gazî (m), sobaya gazıyaxî (m)
gaz yakma ünitesi: yewîya gazveşnayîşî (m)
gazlı fırın: firina gazine (m)
gazap: xezeb (n)
gazel (yaprak için): xizal (n), kewaşe (n)

gazete: rojname (n), gazeta (m)

gazeteci: 1)rojnameger, -e 2)rojnamenüs, -e 3)rojnameroş, -e

gazyaxı: gazyaxı (n)

gazyaxı tenekesi: tenekeyê gazyaxı (m)

gebe (hayvan için): awre (m)

gebelik (hayvan için): awrîye (m), awrênî (m)

geberme: geberbîyayîş (n)

gebermek: geber bîyene, geberîyayene

gebertme: geberkerdiş (n), gebernayîş (n)

gebertmek: geber kerdene, gebernayene

gece: şewe (m)

bu gece: emşo

Gece çok ilerlemişti./Gece çok geçmişti. (Şewe pîr bîbî.)

gece elbisesi: belgê şewe (n)

gece giysisi: belgê şewe (n)

gece gündüz: şew û roj, peroj û peşewe, peroj-peşewe

gece körlüğü: b. tavukkarası

gece yarısı: nêmsewe (m), mîyanşewe (m), şewenême (n), şewlete (n)

gece yemeği (gece geç vakit yenen yemek): paşîve (m), badêşamî (m)

gecekonddu: koxban (n)

gecekonddu alanı: warê koxbanî (n)

geceleyin: bişewe, peşewe

gecelik-I (erkek için): pirên-tumanî (zh), kincê/cilê/çinayê şewe (zh)

gecelik-II (kadın için): binfîstan (n), binfîstan-pirênbazî (zh), pirên-pirênbazî (zh), berşoyî (zh), kincê/cilê/çinayê şewe (zh)

gecikme: bereymendiş (n), ereymendiş (n), bereykewtiş (n), ereykewtiş (n), derengmendiş (n), derengkewtiş (n)

gecikmek: berey mendene, erey mendene, berey kewtene, erey kewtene, dereng mendene, dereng kewtene

gecikmiş [olan]: bereykewtî, -ye; bereykewte (n), bereykewta (m); ereymendî, -ye; ereymende (n), ereymenda (m)

geciktirme: bereyfiştîş (n), ereyfiştîş (n)

geciktirmek: berey fiştene, erey fiştene

geç: berey (n), erey (n), dereng (n)

geç kalma: b. gecikme

geç kalmak: b. gecikmek

Geç Tunç Çağı (M. Ö. 1550–1200): Dewrê Bronzî yo Peyên (n), Dewrê Tuncî yo Peyên (n)

Geç Tunç Devri: b. Geç Tunç Çağı

geçen yıl: par (n)

geçen yıldan kalma: parên, -e

geçen yılki: parên, -e

geçerli: vîyartbar, -e; muteber, -e; carî, -ye

geçerli olmak (oyunda): taw bîyene

geçerlilik: vîyartbarîye (m), vîyartbarî (m); muteberî (m), muteberîye (m); carîyî (m)

geçersiz: 1)nevîyartbar, -e; betal, -e; nêvîyartî (m), nêvîyarta (m), nêvîyarte (n)

Onun nikahı geçersizdir. (Mareyê ey betal o.)

2)(para vb. için) qelp, -e

geçersizlik: 1)nevîyartbarî (m), betalî (m), nêvîyarteyî (m), bêhukmî (m) 2)(para vb. için) qelpîye (m), qelpî (m)

geçici: demdemî, -ye; muweqet, -e

geçici görev: wezîfeyo demdemî (n), wezîfeyo muweqet (n)

geçim: 1)debare (m) 2)şêlik (n)

geçimsizleşmek: (mecazi) sak antiş bure

geçindirme: miqatkerdiş (n), qayîtkerdiş (n), miqatbîyayîş (n)

geçindirmek: miqat kerdene, qayît kerdene, miqat bîyene

Hasan kardeşinin çocuklarını geçindiriyor. (Hesen gedanê birayê xo miqat keno.)

geçinme: 1)vîyarnayîş (n), ravîyarnayîş (n), debaraxokerdiş (n), îdareyêxokerdiş (n)
2)(başkasıyla geçinme) vîyarnayîş (n), pêkerdiş (n), yewbînîdexeyrkerdiş (n)

geçinmek: 1) vîyarnayene, ravîyarnayîne, debara xo kerdene, îdareyê xo kerdene
2)(başkasıyla geçinmek) vîyarnayene, pêkerdene, yewbînî de xeyr kerdene

geçirme: 1)vîyarnayîş (n), derbazkerdiş (n) 2)(yolcu etme) rayfiştiş (n), rarayfiştiş (n), rayîrfiştîş (n), cehdefiştîş (n), raywankerdiş (n), rêwîkerdiş (n) 3)(bir yere kadar birlikte yürüyerek uğurlama) ravîyarnayîş (n), tederaymendiş (n), rastkerdiş (n), raştkerdiş (n)

geçirmek: 1)vîyarnayene, derbaz kerdene 2)(yolcu etmek) ray fiştene, ra ray fiştene, rayîr fiştene, cehde fiştene, raywan kerdene, rêwî kerdene 3)(bir yere kadar birlikte yürüyerek uğurlamak) ravîyarnayene, tede ray mendene, rast kerdene, raşt kerdene

Hiç kimse (onu) geçirmedi. (Çi kes tede ray nêmend.)

geçiş: vîyartiş (n)

erime geçiş: vîyartişo vilêşîyaye (sn)

geçiş hakkı: heqê vîyartişî (n), heqê derbazbîyayîşî (n)

geçiş üstünlüğü (trafik için): verênîya vîyartişî (n)

geçiş yolu: rayîrê vîyartişî (n)

kesme ile geçiş: birnayîşî reyra vîyartiş (sn), pê birnayîşî vîyartiş (sn)

sahne geçişleri: vîyartişê sehneyan (zh, sn)

zincirleme geçiş: vîyartişo vilêşîyaye (sn)

geçişli: transîtf

geçişli fiil: karo transîtf (n)

geçişsiz: întansîtf

geçişsiz fiil: karo întansîtf (n)

geçit: vîyer (n), derbend (n), vile (n), kert (n), neqeb (n)

demiryolu geçidi: vîyerê asinrayîrî, vîyero hemzemîn

geçilmesi güç olan geçit: gavan (n)

hemzemin geçit: vîyerê asinrayîrî, vîyero hemzemîn

okul geçidi: vîyerê wendegehî (n), vîyerê mektebî (n)

yaya geçidi: peyevîyer (n)

geçme: vîyartiş (n), ravîyartiş (n), derbazbîyayîş (n)

geçmek: vîyartene, ravîyartene, derbaz bîyene

geçmiş: vîyarte (n), vîyarta (m)

Geçmiş olsun. (1-Berzînê xeyrî bo./Homa şîfa bido./Heq şîfa bido. 2-Kefaret bo./Kefaretê guneyan bo./Kefaretê axretî bo.)

geçmiş zaman: demo vîyarte (n)

yakın sanal geçmiş zaman: demo vîyarteyo nîyetin o nêzdî (n)

geh geh (tavuk çağırma ünlemi): tû tû

gelberi: pistî (m), astamî (m)

gelecek: 1)ameyox, -e; îstîqbal (n) 2)(mecazi) meşte (n)

gelecek zaman: demo ameyox (n)

gelecek zamanın hikâyesi: b. sanal geçmiş zaman

gelecekbilimi: futurolojî (n)

gelecekçi: futurîst, -e

gelecekçilik: futurîzm (n)
geleme: bure (n), beyar (n)
gelenek: urf û adet, adet û tore, tradîsyon (n)
geleneksel: urf û adetî, -ye; adet û toreyî, -ye; tradîsyonel, -e
gelgit: meddûcezîr (n)
gelin: 1)veyve (m) 2(evlenmek üzere süslenmiş kız ya da yeni evlenmiş kadın) veyveke (m)
 3)(gelin biçimindeki bebek) veyveke (m)
gelinböceği: b. uğurböceği
gelincik: xaşxaşika kutikan (m), edale (m), veyveke (m)
gelinlik: 1)(gelinin nikâh veya düğünde giydiği giysi) veyvekinî (n), hêramî (n) 2)(gelin olma durumu): vêkanî (m), vêkanayî (m), veyvekanî (m), veyvekênî (m), veyvekî (m), veyvekiye (m)
gelip geçici: demdemî, -ye; fanî, -ye
gelir: ameye (n), warîdat (n), hasilat (n)
bir günlük gelir: ameyeyê rojêk, ameyeyê yew roje
gelirler müdürlüğü: mudirîya ameyeyan
gelirler şefliği: serkarîya ameyeyan, şefîya ameyeyan
günlük gelir: ameyeyo rojane, warîdato rojane, hasilato rojane
gelişim: xurtbîyayîş (n), averşîyayîş (n), raverşîyayîş (n)
kapasite gelişimi: xurtbîyayîşê kapasîte (n), averşîyayîşê kapasîte (n), raverşîyayîşê kapasîte (n)
gelişme: xurtbîyayîş (n), averşîyayîş (n), raverşîyayîş (n)
gelişmek: xurt bîyene, aver şîyene, raver şîyene
geliştirim senaryosu: trîtmint (n, sn)
geliştirme: xurtkerdiş (n), averberdiş (n), raverberdiş (n)
geliştirmek: xurt kerdene, aver berdene, raver berdene
gelme: ameyîş (n)
gelmek: ameyene
O geliyor. (O êno./O yeno.)
Sen gel! (Ti bêre!/Ti bê!)

gem: gem (n)
gemi: keştî (m)
gemici: 1)keştîdar, -e 2)keştîkar, -e
gen (arazi için): bure (n), beyar (n)
genç: 1)ciwan, -e; genc, -e 2)(delikanlı) xort (n), rihal (n)
 “Tawê şîyene de **rihalan** raştê verê zîyare de astorî vaznêne.” (Çeko, Vate, Nr. 1, r. 34)
 3)cahîl, -e
genç kız: xama (m), ezebe (m)
genç kızkılık: xamayî (m), ezebîye (m), ezebî (m)
Genç: Dara Hênî (m)
gençlik: 1)ciwanî (m), ciwanîye (m), gencî (m), gencîye (m), gencênî (m)
 2)(delikanlılık) xortîye (m), xortî (m), xortanîye (m), xortanî (m), rihalî (m), rihalîye (m)
 3)cahîlî (m), cahîlîye (m)
gençlik meclisi: meclîsê ciwanan (n)
gene: b. yine
genel: pêroyî, hemeyî, umûmî
genel asayiş: asayîşo pêroyî (n)
genel emniyet: asayîşo pêroyî (n)

genel güvenlik: asayîşo pêroyî (n)
genel hukuk: huqûqo pêroyî (n)
genel kurmay: erkanê pêroyî (n)
genel kurmay başkanlığı: serekerkanîya pêroyî (m)
genel kurul: heyeto pêroyî (n)
genel müdür: mudira/mudiro pêroyî
genel müdür yardımcısı: hetkara/hetkarê mudira pêroyî
 hetkara/hetkarê mudirê pêroyî
genel sekreter: sekretera/sekretero pêroyî
genel sekreter vekili: wekîla/wekîlê sekretera pêroyî, wekîla/wekîlê sekreterê
 pêroyî
genel sekreter yardımcısı: hetkara/hetkarê sekretera pêroyî, hetkara/hetkarê
 sekreterê pêroyî
genel sekreterlik: sekreterîya pêroyî (m)
genelev: kexane (n)
genelge: agahîname (n), sîrkuler (n)
genellikle: zafane, vêşane, bolkî
general: general, -e
generallik: generalîye (m), generalî (m)
genetik: genetîk (nm, n); genetîk, -e (s)
genetik bozukluk: xirabeyîya genetîke (m)
geniş: 1)hîra, -ye 2)verin, -e 3)pan, -e
geniş aç: hîrahoke (m)
geniş açılı: hîrahokin, -e
geniş açılı üçgen: hîrêgoşeyo hîrahokin (n)
geniş olmak: pan bîyene
geniş zaman: demo hîra (n)
genişlemek: pan bîyene
genişletmek: pan kerdene
genişlik: 1)hîrayîye (m), hîrayî (m), hîratî (m) 2)verinîye (m) 3)panîye (m), panî (m)
geniz: xazmik (n)
geometri: geometrî (n)
Georgetown: Corctawn (n)
gerçek: 1)rast, -e; raşt, -e; heqîqete (m) 2)rastîye (m), raştîye (m), rastî (m), rastî (m),
 3)rastikên, -e; raştikên, -e; heqîqî, -ye
gerçek olmak: rast bîyene; raşt bîyene
gerçek olmayan: zura (n), zuraye (m)
gerçekçi: rastîvîn, -e; raştîvîn, -e; realîst, -e
gerçekçilik: rastîvînî (m), raştîvînî (m), realîzm (n)
"yeni gerçekçilik: rastîvînîya newa/newîye (m), raştîvînîya newa/newîye (m),
 realîzmo newe (n), neo-realîzm (n)
gerçekleştirilme: 1)ameyîşcaardiş (n) 2)realîzebîyayîş (n)
gerçekleştirilmek: 1)ameyene caardene 2)realîze bîyene
gerçekleştirilen işin maliyeti: malbîyayîşê karê caardeyî (n), malîyetê karê
 caardeyî (n)
gerçekleştirme: 1)caardiş (n) 2)realîzekerdiş (n) 3)kerdiş (n)
gerçekleştirmek: 1)ca ardene 2)realîze kerdene 3)kerdene
gerçekleştiren organizasyon: organîzasyono caardox (n), organîzasyono
 realîzekerdox (n)
gerçeklik: rastîye (m), raştîye (m), rastî (m), raştî (m), realîte (m), heqîqete (m)

gerçekten: rastiko, raştiko, rasta, rašta, heqîqeten
gerçeküstü: serrastîye (m), serraştîye (m), surrealîte (m)
gerçeküstücü: serrastîvîn, -e; serraştîvîn, -e; surrealîst, -e
gerçeküstücü film: filmo surrealîst (n), fîlmo serrastîvîn (n), fîlmo serraştîvîn (n)
gerdan: gerden (n), gilar (n)
gerdanlık: gerdenî (n), gerdenlix (n)
altın gerdanlık: gerdenîyo zerrên (n)
gerdel: elbe (m), elbike (m), kulenge (m)
gereç: malzeme (n), materyal (n)
gerek: ganî, gerek
Şayet istiyorsan söylemen gerekir. (Eke ti wazenî ganî ti vajî.)
gerekçe: sebebo lazim (n), esbabê mucîbeyî (n)
proje gerekçesi: sebebê lazimî yê projeyî (n)
gereklik: ganîyîye (m)
gereklik kipi: raweya ganîyîye (m)
gereksinim: 1)îhtîyac (n) 2)hewcedarîye (m), hewcedarî (m)
gerektiren: ganîker, -e
gerektirici: ganîker, -e
gergedan: gergedan (n)
Gerger: Aldûş (n)
geri: 1)tepîya, apey 2)peyser, peyser de
geri geri: peykanî, peyser, peypeykî
geri geri gitmek: peykanî şîyene, peypeykî şîyene, peynîyeser şîyene, peyser şîyene, qineser şîyene, qineserkî şîyene
geri kalma: tepîyamendiş (n), apeymendiş (n)
geri kalmak: tepîya mendene, apey mendene
geri vites: vitêsê apey (n)
geride: pey de
geriye döndürme: b. çevirme-I
geriye döndürmek: b. çevirmek-I
geriye dönüş: peysersîyayîş (n, sn), flaşbek (n, sn)
gerici: kanperest, -e; kanwaz, -e; murtecî, -ye
gerilim: 1)tengijîyayîş (n) 2)(mecazi) tansîyon (n)
hikâyede gerilim: hikaye de tengijîyayîş (sn)
öyküde gerilim: hikaye de tengijîyayîş (sn)
gerilme: tengijîyayîş (n)
gerilmek: tengijîyayene
gerisingeri: b. gerisingeriye
gerisingeriye: tepîya, apey, peyser, peyser de
getirme: ardiş (n)
getirmek: ardene
geveleme (söz için): 1)mizmiznayîş (n), mizmizîyayîş (n), mizmizkerdiş (n); pilayîş (n), pilpilîyayîş (n); xofekdeçarayîş (n), xofekdepilayîş (n), xofekdegebexnayîş (n)
gevelemek (söz için): mizmiznayene, mizmiz kerdene, mizmizîyayene; pilayene, pilpilîyayene; xo fek de çarnayene, xo fek de pilayene, xo fek de gebexnayene
geveze: wazan, -e; fekbaz, -e; fekwazan, -e; fekfuzul, -e; fuzul, -e; vîraca (m), vîrace (n); çenebaz, -e; geveza (m), gevezîye (m), geveze (n); qalezaf, -e; leqleqo (n)

gevezelik: wazanîye (m), wazanî (m); fekbazîye (m), fekbazî (m); fekwazanîye (m), fekwazanî (m); fekfuzulîye (m), fekfuzulî (m); vîraceyîye (m), vîraceyî (m); çenebazîye (m), çenebazî (m); gevezeyîye (m), gevezeyî (m); qalezafîye (m), qalezafî (m); leqleqoyîye (m), leqleqoyî (m), qurbetîye (m)

gevezelik etme: wazanîyekerdîş (n), wazanîkerdîş (n); fekbazîyekerdîş (n), fekbazîkerdîş (n); fekwazanîyekerdîş (n), fekwazanîkerdîş (n); fekfuzulîyekerdîş (n), fekfuzulîkerdîş (n); vîraceyîyekerdîş (n), vîraceyîkerdîş (n); çenebazîyekerdîş (n), çenebazîkerdîş (n); gevezeyîyekerdîş (n), gevezeyîkerdîş (n); qalezafîyekerdîş (n), qalezafîkerdîş (n); leqleqoyîkerdîş (n), qurbetîyekerdîş (n), qurbetênîkerdîş (n)

gevezelik etmek: wazanîye kerdene, wazanî kerdene; fekbazîye kerdene, fekbazî kerdene; fekwazanîye kerdene, fekwazanî kerdene; fekfuzulîye kerdene, fekfuzulî kerdene; vîraceyîye kerdene, vîraceyî kerdene; çenebazîye kerdene, çenebazî kerdene; gevezeyîye kerdene, gevezeyî kerdene; qalezafîye kerdene, qalezafî kerdene; leqleqoyî kerdene, qurbetîye kerdene, qurbetênî kerdene

geviş: nîşor (n), mişor (n), mişote (m)

geviş getirmek: nîşor kerdene, mişor kerdene, mişote kerdene

geyik: gakovî (n)

gezdirmeye: gêrnayîş (n), çarnayîş (n), çerixnayîş (n), fetilnayîş (n)

gezdirmek: gêrnayene, çarnayene, çerixnayene, fetilnayene

gezdire: bigêrne, biçarne, biçerixne, bifetilne

gezgin: gêrayox, -e; seyah, -e

gezici (seyyar): gêrok, -e; seyar, -e

gezme: gêrayîş (n), fetilîyayîş (n)

gezmek: gêrayene, fetilîyayene

gırcırdatma: qırçnayîş (n), çîriknayîş (n)

gırcırdatmak: qırçnayene, çîriknayene

dişlerini gırcırdatmak: didanî qırçnayene, didanî çîriknayene

gıda: xida (m)

gıda dağıtımı: vilakerdîşê xidayan (n)

gıda denetçisi: kontrolkera/ê xidayan

gıda güvenliği: emniyetê xidayan (n)

gıda işyeri: cayê karê xidayan (n)

gıda maddesi: madeyê xidayan (n)

gıda mühendisi: muhendisa/muhendisê xidayan

gıda üretiminde tehlikeler: berardişê xidayan de xeterî (zh), berardişê xidayan de tehlukeyî (zh), berhemardişê xidayan de xeterî (zh), berhemardişê xidayan de tehlukeyî (zh)

gıdıklama: 1)qıtqıtkerdîş (n), kurtayîş (n), qurtayîş (n) 2)(tavuğun yumurtladıktan sonra ses çıkarması) qaznayîş (n)

gıdıklama sesi: qıtqıt (n)

“Qid, qid, qidîs

Ma hakî kerdî telîs

Şirawitî Bedlîs”

gıdıklamak: 1)qıtqıt kerdene, kurtayene, qurtayene 2)(tavuğun yumurtladıktan sonra ses çıkarması) qaznayene

gıpta: werrek (n)

gırgır (süpürge türü): gırgır (n)

gırtlak: qırpiçike (m), belike (m)

gıyabî: xıyabî

gıyabi tevkif kararı: qerarê tewqîfî yo xıyabî (n)

gıyabi tutuklama kararı: qerarê tewqîfî yo xıyabî (n)

gibi: 1)sey

O solgun bir çiçek gibiydi. (A sey yew vila pulisîyaya bî.)

Ben senin gibi değilim. (Ez sey to nîya.)

Delikanlı erkekçe (yiğitler gibi) direndi. (Xortî sey camêrdan xo ver ro da.)

2)se

Kar gibi beyazdır. (Sipî yo se vewre.)

O kadar yumuşak ki, pamuk gibi. (Hende nerm o ke, se peme.)

3)seke

Senin de bildiğin gibi oğlan bugün hastadır. (Seke ti zî zanî lajek ewro nêweş o.)

gider: şîyaye (n), mesref (n)

bir günlük gider: şîyayeyê yew roje, şîyayeyê rojêk, mesrefê yew roje, mesrefê rojêk

günlük gider: şîyayeyo rojane, mesrefo rojane

yıllık gider: şîyayeyo serrane, mesrefo serrane, şîyayeyê serrawextî, mesrefê serrawextî

giderek: hêdî-hêdî, vera-vera, bere-bere, pede-pede, pira-pira, yewaş-yewaş, giran-giran, mikne-mikne, fesal-fesal, hurdî-hurdî, ûsul-ûsul, ûsulî reyde, her ke şîno, herçî ke şîno, çıqas ke şîno

giderme: çinkerdiş (n)

gidermek: çin kerdene

gidici: şîyaye (n), şîyayî, -ye

gidiş: şîyayîş (n)

gidiş-geliş bileti: bîletê şîyayîş-ameyîşî (n), bîletê şîyayîş û ameyîşî (n)

-gil/-giller: -înan

Hasangil/Hasangiller (Hesenînan)

dayıgil/dayigiller (xaloyînan)

Gine: Gîne (m)

Gine-Bissao: Gîneya Bîssaoyî (m)

girdap: gêrawe (m), şîpe (m), gêrrike (m)

girdî (ticaret için): dekewte (n), dekewta (m), dekewtîye (m), cikewte (n), cikewta (m), cikewtîye (m)

giriş: 1)dekewtiş (n) 2)(yazılı ürün için) destpêk (n)

giriş-çıkış: dekewtiş-vejîyayîş

giriş suyu (arıtma sisteminde): awa dekewtişî (m)

sisteme giriş: dekewtişê sîstemî (n)

tesis girişi: dekewtişê sazgehî (n)

girme: 1)dekewtiş (n), cikewtiş (n) 2)... roşîyayîş (n)

girmek: 1)dekewtene, cikewtene 2)... ro şîyene

gişe: gîşe (n)

gitar: gîtare (m)

gitarist: gîtarçen, -e; gîtarîst, -e

gitme: şîyayîş (n)

gitmek: şîyene

Sen git! (Ti şore!/Ti şo!)

gittikçe: b. giderek

giydirilme-I (giysi için): piradîyayîş (n), têbestîyayîş (n)

giydirilme-II (ayakkabı, pantolon vb. için): paydîyayîş (n)

giydirilmek-I (giysi için): pira dîyayene, têbestîyayene

giydirilmek-II (ayakkabı, pantolon vb. için): pay dîyayene

giydirmе-I (giysi için): piradayîş (n), tēbestîş (n)

giydirmе-II (ayakkabı, pantolon vb. için): paydayîş (n)

giydirmе-III (pantolon vb. için): paydayîş (n), ... rokerdiş, pirokerdiş (n)

giydirmek-I (giysi için): pira dayene, tēbestene

giydirmek-II (ayakkabı, pantolon vb. için): pay dayene

giydirmek-III (pantolon vb. için): pay dayene, ... ro kerdene, piro kerdene

Çocuğa çabucak pantolon giydirip okula gönderdi. (Pantolî bi leze kerdî lajekî ro û rusna mekteb.)

giyecek: b. **elbise**

giyilme-I (giysi için): piragîrîyayîş (n), ameyîşpiragirewtîş (n)

giyilme-II (ayakkabı, pantolon vb. için): paybîyayîş (n), ameyîşpaykerdiş (n)

giyilmek-I (giysi için): pira gîrîyayene, ameyene piragirewtene

Bayramda yeni giysiler giyilir. (1-Roşan de kincê/cilê neweyî pira gîrîyênê. 2-Roşan de kincê/cilê neweyî yenê piragirewtene.)

giyilmek-II (ayakkabı, pantolon vb. için): pay bîyene, ameyene paykerdene

Evin içinde ayakkabı giyilmez. (1-Zereyê keyeyî de solî pay nêbenî. 2-Zereyê keyeyî de solî nînê paykerdene.)

giyim: b. **kıyafet**

giyim kuşam: kinc û kisvet

giyinik: tēbesta (m), tēbestîye (m), tēbeste (n), tērapîştâ (m), tērapîştîye (m), tērapîşte (n)

giyinme: xotēbestîş (n), xotērapîştîş (n)

giyinmek: xo tēbestene, xo tērapîştene

giyininip kuşanmak: xo tēbestene

giyme-I (giysi için): xoradayîş (n), piragirewtîş (n), xoragirewtîş (n), xorokerdiş (n)

giyme-II (ayakkabı, pantolon vb. için): 1)paykerdiş (n), xopaykerdiş (n), xolingîrakerdiş (n) 2)(çocuk dilinde) pepîkerdiş (n), peppa

giyme-III (şapka, külah vb. için): xosernayîş (n)

giymek-I (giysi için): xo ra dayene, pira girewtene, xo ro kerdene

Giy! (Xo ra de!)

Gömleğini giy! (Paçê xo pira gîre/xo ra de/xo ra gîre!)

Pantolonunu çabucak giyip gitti. (Pantolê xo bi leze kerdî xo ro û şî.)

giymek-II (ayakkabı, pantolon vb. için): 1)pay kerdene, xo pay kerdene, xo lingî ra kerdene

Ayakkabılarını giydi ve gitti. (Solê xo xo pay kerdî û şî.)

2)(çocuk dilinde) pepî kerdene

giymek-III (şapka, külah vb. için): xo ser nayene

giysi: b. **elbise**

gece giysisi: belgê şewe (n)

giysi çıkarmak: b. **elbise çıkarmak**

giysi değiştirmek: b. **elbise değiştirmek**

giysi dolabı: b. **gardırop**

giysi kolu: b. **elbise kolu**

giysi kolu ağzı: b. **elbise kolu ağzı**

giysinin boyna arkadan oturan bölümü: b. **elbisenin boyna arkadan oturan bölümü**

giysisini çıkarmak: b. **soymak-I**

giysisini çıkartmak: b. **soydurmak**

iş giysisi: b. **iş elbisesi**

gizleme: nimitîş (n)

gizlemek: nimitene

gizli: nimite (n), nimita (m), nimitîye (m), nimitî (m); mîyanî, pinanî, dizdênî, batin (n)

gizli kapaklı iş yapmak (mecazi): kose xemilnayene

gizli özne: kerdexo nimite (n), kerdoxa nimitîye (m)
gizlice: nimitikî, mîyanîkî, mîyanîk a, bi pinanî, pinanî, pinanikî, dizdîka, dizdî ya, bi dizdî, binê destî ra
gladyatör: gladyator, -e
gladyatörlük: gladyatorîye (m), gladyatorî (m)
gocuk: qocix (n)
Godthab: Godthab (Nuuk) (n)
gol: gol (n)
golf: golf (n)
gonca: tolebişk (n), pind (n), pindik (n), gipik (n)
goncanın açılmaya başlaması: rabilîyayene
Goncalar açılmaya başladı. (Tolebişkî rabilîyayî.)
goril: gorîl, -e
göbek: 1)nak (n) 2)meşke (m), xaşîya vêrî (m) 3)(mecazi, göbek hizası) mîye (m), mûndî (m)
göbek bağı: roqilaya nakî (m)
göbek kordonu: roqilaya nakî (m)
göç: barkerdiş (n), wenayîş (n), koç (n), koçkerdiş (n)
göç etme: barkerdiş (n), wenayîş (n), koçkerdiş (n)
göç etmek: bar kerdene, wenayene, koç kerdene
göçebe: koçer, -e
göçebelik: koçerîye (m)
göçer: koçer, -e
göçeri: koçerî, -ye
göçme: barkerdiş (n), wenayîş (n), koç (n), koçkerdiş (n)
göçmek: bar kerdene, wenayene, koç kerdene
göçmen: macir, -e
göçmen nüfus: nufuso macir (n)
göçmenlik: macirîye (m)
göçü: hezaz (n), heyelan (n)
göçük: tirokewte (n), piroginaye (n)
göden: roqilaya qine (n)
göğüs: sêne (n)
göğüs kafesi: qefsîng (n), qefesê sênî (n)
göğüs kemiği: tehta sênî (m)
gök: asmên (n)
gök gürlemesi: gurrayîşê hewrî (n), gurrîya hewrî (m)
gök gürültüsü: b. gök gürlemesi
gökbilim: asmênnasî (m); astronomî (m)
gökbilimci: asmênnas, -e; astronom, -e
gökfiziği: astrofîzîk (n)
gökkuşağı: keskûsûre (m), tîrêja hewz û keske (m), mûndîya Hezretî Fatma (m), mûndîya Fatma-Eyşane (m), mûndîya Eyşo-Fatma (m)
gökyüzü: asmên (n)
göl: gole (m), dole (m), bahar (n)
tuzlu göl: gola soline (m), gola şorre (m)
Gölbaşı: Serê Golan (n)
gölcük: golek (n), dolek (n)
gölek: b. gölet
gölet: golek (n), gol (n)
gölge: sîye (m), sersî (m), versî (m), sîdare (m)

ağacın gölgesi: sîya dare, sersîya dare, versîya dare, sîdara dare
gömlek: paç (n), qolike (m), îşlig (n), qemîs (n), gomleg (n)
kısa kollu gömlek: paço/qemîso/îşligo qol (n), paço/qemîso/îşligo polkilm (n), paço/qemîso/îşligo polkirr (n), paço/qemîso/îşligo hingilekilm (n), paço/qemîso/îşligo harmekilm (n)
gömme: wedaritiş (n), binerdkerdiş (n), temernayîş (n)
gömme çukuru: çala wedaritişî (m), çala binerdkerdişî (m), çala temernayîşî (m)
gömmek: wedaritene, binerd kerdene, temernayene
gönderme: şawitiş (n), riştiş (n), rusnayîş (n), raykerdiş (n)
göndermek: şawitene, riştene, rusnayene, ray kerdene
gönen: b. nem, rutubet
gönül: zerrî (m)
gönül verme: 1)zerrîdevistiş (n), zerrîcifiştiş (n) 2)zerrîpiranayîş (n) 3)zerrîcikerdiş (n)
gönül vermek: 1)zerrî devistene, zerrî cifiştene 2)zerrî piranayene 3)zerrî cikerdene
gönüllü: zerrîwaz, -e
gönüllü itfaiyeci: şewatkaro zerrîwaz (n), şewatkara zerrîwaze (m)
gönüllülük: zerrîwazî (m)
gönye: gonye (m)
göre: bi ..., ra gore, goreyê ... ra, anegore, gore, goreyê ..., goreba ...
bana göre (bence): bi mi, mi ra gore, goreyê mi ra, goreyê mi, anegoreyê mi, goreba mi; çimê mi de
-e göre (-nin gözünde): çimê ... de
Öğrencilere göre öğretmen her şeyi bilir. (Çimê wendekaran de mamosta heme çî zano.)
göreceli: nisbî, -ye; îzafî, -ye; rolatîf, -e
görenek: adet (n), tore (n)
görev: wezîfe (n)
görev tanımı: pênasê wezîfeyî (n), terîfê wezîfeyî (n)
görev verme: wezîfedayîş (n)
görevlendirme: wezîfedarkerdiş (n), wezîfedayîş (n)
görevlendirmek: wezîfedar kerdene, wezîfe dayene
görevli: wezîfedar, -e
öğretim görevlisi: wezîfedara/ê banderîye
görme: dîyayîş (n), vînayîş (n)
görme engelli: astengdara/ê dîyayîşî, kor, -e; hafiz, -e; nuxsan, -e; sefil, -e; perîşan, -e; ema, -ye
görmek: dîyene, vînayene
gör: bivîne
görmez: b. görme engelli
görsel: dîyayîşkî
görölmek: ameyene dîyene, vînîyayene, ameyene vînayene, nêgar bîyene
görümce: zeyîye (m), gorime (m)
görünme: asayîş (n)
görünmek: asayene
görüntü: 1)dîmen (n) 2)asaye (n)
bulanık görüntü: dîmeno lêl (n, sn), dîmeno mijxelî (n, sn)
görüntü aktarımı: neqlkerdişê dîmenî (sn)

görüntü patlaması: teqayîşê dîmenî (sn)
görüntü yönetmeni: mudira/ê dîmenan (sn)
görüntüde keskinlik: dîmen de roşnî/roştî (sn)
net görüntü: dîmeno zelal (sn)
görüntüleyici: monîtor (n) (TE)
görünüş: 1)asayîş (n) 2)menzera (m) 3)zewahîr (n)
kesit görünüş: asayîşo birişkî (n)
görüş: 1)ray (m) 2)dîyayîş (n), vînayîş (n)
görüşme: dîdar (n), mullaqat (n)
gösterge: 1)nîşan 2)nîşandayox (n), nawitox (n), îndîkator (n)
gösteri: musnayîş (n), nawnayîş (n), nawitiş (n)
gösterilme: nawîyayîş (n)
gösterilmek: nawîyayene
gösterim: 1)nawîyayîş (n) 2)seans (n, sn)
film gösterimi: nawîyayîşê filmî (sn)
gösteriş: paye (n), fors (n), çalim (n), fîyaqe (n), zerpe (m)
gösteriş yapan: payeker, -e
gösteriş yapmak: paye kerdene, fors kerdene, çalim kerdene, fîyaqe kerdene, zerpê xo nawitene
gösterişe meraklı kişi: payeker, -e
gösterişli: payedar, -e
gösterişlilik: fors (n)
gösterme: musnayîş (n), mojnayîş (n), nawnayîş (n), nawitiş (n), nîşandayîş (n)
göstermek: musnayene, mojnayene, nawitene, nawnayene, nîşan dayene
göt: qine (m), peynî (m), peynîye (m)
götlek: b. **ibne**
götleklik: b. **ibnelik**
götürme: berdiş (n)
götürmek: berdene
götürü: qebale (n)
götürü iş almak: qebale girewtene
götürü usulü iş yapmak: qebale girewtene, qebale kerdene, qebale xebitîyayene, bi qebale xebitîyayene, qebaleyî reyde xebitîyayene, bi qebale kar kerdene, bi qebale gure kerdene
gövde: 1)govde (n), beden (n) 2)(ağaç gövdesi) qirm (n)
göveri: b. **sebze**
göverti: b. **sebze**
göz: çim (n)
eskiden göz ilacı olarak kullanılan ve içine su katılınca kırmızılaşan bir toz:
mode (n)
göz atma: çimcieştiş (n)
göz atmak: çim ci eştene
göz çukuru: çalika çimî (m), paga çimî (m), korta çimî (m)
göz değmek: b. **nazar değmek**
göz doktoru: doktora çiman (m), doktorê çiman (n)
göz gezdirme: çimîçarnayîş (n), çimcirafetilnayîş (n), çimserrafetilnayîş (n)
göz gezdirmek: çimî çarnayene, çim ci ra fetilnayene, çim ser ra fetilnayene
Mektuba göz gezdirdince imzasını gördüm. (Mi ke çim ser ra fetilna, mi îmza ey/aye dîye.)
göz iltihaplanması: çimdejan (n)

göz kapağı: qapaxê çimî (n)
göz kremi: kremê çiman (n)
göz yuvarlağı: gillî (m), gulîlike (m)
gözdeki saydam tabaka: perdeyê çimî (n)
gözden geçirme: 1)neweraewnîyayîş (n) 2)etudkerdiş (n)
gözden geçirmek: 1)newe ra ewnîyayene 2)etud kerdene
gözleri kararmak: çimî tarî bîyene
gözleri sulanmak (hastalıktan dolayı): çimî lêlawe kerdene
Gözlerim sulanıyor. (Çimê mi lêlawe kenê.)
gözleri yaşarmak (hastalıktan dolayı): çimî lêlawe kerdene
gözlerinin önünde sinek uçuşmak: çimî vilikî kerdene
Benim gözlerimin önünde sinekler uçuşuyor. (Çimê mi vilikî kenê.)
gözü aç: b. açgözlü
gözü açlık: b. açgözlülük
gözü pek: bêters, -e; çêr, -e; camêrd (n), mêrxas, -e; egît, -e; babaegît (n), ganêr,

-e

gözü tok: b. tokgözlü
gözü tokluk: b. tokgözlülük
gözün altındaki deri: pêlekê çimî (n), qarangê çimî (n)

gözakı: sipîyê çimî (m)

gözaltı: nezaret (n)

gözaltı yeri (binası): nezaretxane (n)

gözbağcı: îluzyonîst, -e

gözbebeği: bîbike (m), bîbika çimî (m), lîlike (m)

göze: çime (n), çunde (n)

gözenek: çimek (n)

gözer: seradî (m)

gözetim: 1)ewnîyayîş (n), qayîtkerdiş (n) 2)seveknayîş (n), muhafeze (n), pawitiş (n), miqatkerdiş (n), hemetkerdiş (n) 3)nezaret (n)

piyasa gözetimi: ewnîyayîşê pîyaseyî (n), qayîtkerdişê pîyaseyî (n)

gözetme: ewnîyayîş (n), qayîtkerdiş (n), miqatbîyayîş (n)

gözetmek: ewnîyayene, qayît kerdene, miqat bîyene

Hasan kardeşinin çocuklarını gözetiyor. (Hesen gedanê birayê xo miqat keno.)

gözlem: muşahede (n), observasyon (n)

gözlemci: muşahid, -e; observator, -e

gözlemci belgesel: belgekîyo muşahid (sn), dokumantero muşahid (sn), belgekîyo observator (sn), dokumantero observator (sn)

gözlemci kamera: kameraya muşahide (sn), kameraya observatore (sn)

gözleme-I: muşahedekerdîş (n)

gözleme-II (bir hamur işi): patîra (m), patîraya dekerda (m), qilçe (m), qilçine (m), qatma (m), lola tewqe (m)

gözleme çeşitleri: lortaqe (m), bijika toraqî, toraqine (m), patîraya toraqî, qilça tantorî, qilça toraqî, qatmaya toraqî, patîraya pîyazî, patîraya şekerî, qilça qawirmeyî

gözlemek: muşahede kerdene

gözlemleme: muşahedekerdîş (n)

gözlemlemek: muşahede kerdene

gözlük: verçimikî (zh), çavikî (zh), hayneyî (zh), gozligî (zh)

gözlükçü: verçimikkar, -e

gözsüz: 1) bêtîm, -e 2) b. **görme engelli**

gözyaşı: hesire (m), îstire (m)

rahatsızlıktan dolayı akan gözyaşı: lêlawe (m), lêlawe çîman (m)

GPRS: GPRS (General Packet Radio Service)

GPRS modem: GPRS modem (n) (TE)

grafik: grafîk (n)

grafikçi: grafîkkar, -e

grafiker: grafîkkar, -e

grafometre: grafometre (n)

gram: gram (n)

gramaj: gramaj (n)

gramer: b. **dilbilgisi**

gramer uzmanı: b. **dilbilgisi uzmanı**

gramofon: gramofon (n)

grev: grev (n)

greyder: greydere (m)

greyder operatörü: operatora greydere (m), operatorê greydere (n)

greylurt: greylurte (m)

greylurt ağacı: greylurte (m)

gri: gewr, -e; kew, -e

grip: diştere (m), sub (n), grîp (n)

grizu: grîzû (n)

grizometre: grîzûpeym (n), grîzûmetre (n)

grizuölçer: grîzûpeym (n), grîzûmetre (n)

Grozni: Groznî

Grönland: Gronlanda (m)

grup: grûbe (m), kome (m), komike (m)

çalışma grubu: koma xebate (m), grûba xebate (m)

insan grubu: kome (m), ref (n)

GSM (Global System for Mobile Communications): GSM (Global System for Mobile Communications)

GSM modem: GSM modem (n) (TE)

Guatemala: 1) Guatemala (m) 2) Guatemala City (m)

guatr: guatr (n)

guguk kuşu: pepûk, -e, kekû, -ye

gulyabani: xeybane (n), çaqılçîman (n), qetrepoz (n), mêrdeyê şewe (n), zurvanê pesewe (n)

gurk: b. **kuluçka**

gurka yatmak: b. **kuluçkaya yatmak**

gusül abdesti (aptesi) alma: awexorokerdiş (n), sereyêxoşutiş (n)

gusül abdesti (aptesi) almak: awe xo ro kerdene, sereyê xo şutene

Guyana: Guyana (m)

gübre: 1) zibil (n), ziblûzebale (m), sil (n) 2) (keçi ve koyun gübresi) pişke (m) 3) (kimyasal gübre) gubre (n)

büyükbaş hayvanın bir defada yaptığı dışkı topağı: silop (n), guda silî (m), palpate (m), palpata silî (m), tapole (m), tepike (m), tepika silî (m)

gübre sineği: b. **bügelek**

kimyasal gübre: zibilo kîmyayî (n), zibilê kîmyayî (n), gubre (n)

kuş gübresi: zîrç (n), ziçile (n)

gübreleme: 1) zibilkerdiş (n), zibildekerdiş (n) 2) gubrekerdiş (n), gubredekerdiş (n)

gübrelemek: 1) zibil kerdene, zibil dekerdene 2) gubre kerdene, gubre dekerdene

gübreli: 1)zibilin, -e; zibilkerde (n), zibilkerda (m), zibilkerdîye (m), silin, -e 2)gubreyin, -e; gubrekerde (n), gubrekerda (m), gubrekerdîye (m)

gübrelik: zibilge (n), zibilca (n), zibala (m), silo (n), silond (n)

gübresiz: 1)bêzibil, -e 2)bêgubre, -ye; bêgubra (m)

güç: 1)hêz (n), qewet (n) 2)zor, -e; zehmet, -e; çetin, -e

güçlendirme: hêzdarkerdiş (n)

yerel ekonomiyi güçlendirme daire başkanlığı: serekîya dayîreyê hêzdarkerdişî yê ekonomîya herêmî

güçlendirmek: hêzdar kerdene

güçlü: hêzin, -e; hêzdar, -e; zixm, -e, biqewet, -e; qewetin, -e

güçlük: zehmet (n), zehmetîye (m), zehmetî (m)

güçsüz: bêhêz, -e; bêqewet, -e

güfte: vate (n), gufte (n)

güfteci: vatenus, -e; guftenus, -e

güğüm sineği: b. büğelek

gül: gule (m), mawerde (m)

gül ağacı: gulêre (m)

gülbank: gulbang (n)

güldürme: huynayîş (n)

güldürmek: huynayene

gülle: 1)b. mermi 2(atletizmde atılan) şeyle (m), şeyla qewetî (m), kerraya qewetî (m), sîya qewetî (m), kemera gucî (m) 3)(atletizmde atılan elde yer alabilecek büyüklükteki gülle) guledest (n), gulere (n), şeyla qolî (m), kerraya salmeyî (m)

gülle atma sporu: 1)şeyla qewetî (m), kerraya qewetî (m), sîya qewetî (m), kemera gucî (m)

gülle atmak: 1)şeyla qewetî eştene, şeyle eştene , kerraya qewetî eştene, sîya qewetî eştene, kemera gucî eştene 2)(elde yer alabilecek büyüklükte gülle atmak) guledest eştene, gulere eştene, şeyla qolî eştene, kerraya salmeyî eştene

gülme: huye (n), huyayîş (n)

gülmek: huyayene

Güle güle (git). (Oxir bo./Oxirê xeyrî bo./Bi xeyr û silamet a şo.)

Güle güle git, güle güle gel. (Xeyr şo, silam bê./Bi xeyr şo-bê./Ti xeyr şêrî, silam bêrî.)

gülümseme: beşerîyayîş (n), peşmirîyayîş (n), keşifîyayîş (n), berkenîbîyayîş (n), berken (n)

gülümsemek: beşerîyayene, peşmirîyayene, keşifîyayene, berkenî bîyene

gülüş: huye (n), huyayîş (n)

gümbür gümbür: gurr-gurr

gümbürtü: gurme-gurme, gurme-gurre

gümrük: gumrik (n)

gümrükçü: gumrikkar, -e

gümüş: sêm (n)

gümüştên yapıma: sêmên, -e

gümüşi: sêmin, -e

gümüşlü: sêmin, -e

gün: roje (m)

bir gün: rojêk, rojê

bugün: ewro

bugünden önceki ikinci gün (evvelki gün): perey (n)

bugünden önceki üçüncü gün: bitir perey (n), pitir perey (n), perarey (n)

- (n) **bugünden önceki dördüncü gün:** bitir perarey (n), pitir perarey (n), tir perarey
- (n) **bugünden sonraki ikinci gün:** bîro (n), nêmbirro, disibay (n)
bugünden sonraki üçüncü gün: bîntirro (n), nêmtirro (n), hîrêsbay (n)
bugünden sonraki dördüncü gün: bîn bîntirro (n), çarsibay (n)
bütün gün (tam gün, yirmi dört saat): wext ra wext
ertesi gün: roja bîne (m)
ertesi gün (geçmişte): meştêrî (n)
Mayıs ayının 15'inde Dêrsim'e gittim, ertesi gün oradan Diyarbekir'e gittim. (Ez 15ê aşma gulane de şîya Dêrsim, meştêrî ez uca ra şîya Dîyarbekir.)
evvelki gün: perey (n)
gün ağarması: lêlê şewdirî (n), lêlê şodirî (n), lêlê sipêdeyî (n), lêlê nimajî (n), lêlê sibayî (n)
günden güne: 1)roje bi roje 2)roje ra roje
günü gününe: roje bi roje
günün zamanları: demê roje (zh)
günah: gune (n)
günaydın: 1)rojbaş 2)Şewdir bi xeyr./Şodir bi xeyr./Sibayê to xeyr bo.
günce: rojnuşte (n), rojane (n)
güncel: aktuel, -e
güncelleme: aktuelkerdiş (n)
güncelleştirme: aktuelkerdiş (n)
güncellik: aktualîte (m)
gündelik: yewmîye (n), destmizo rojane (n), ucreto rojane (n), heqo rojane (n)
gündelikçi: karkerê rojaneyî (n), karkera rojaneyî (m)
gündem: rojeve (m)
gündöndü: b. ayçiçeği
gündüz: roj (n)
gündüzün: biroj, peroj
günebakan: b. ayçiçeği
güneç (çok güneş alan yer): verroj (n)
güneş: 1)roj (n) 2)tîje (m)
Güneş doğdu. (Roj akewt./Tîje akewte./Tîje eşt.)
güneş almayan yamaç: dubre (n)
güneş almayan yer: zime (n), zimag (n)
güneş ısı: tîje (m)
güneş ışını: zerq (n)
güneş veya ay ışığı: tîje (m)
güneşin doğarken ya da batarken saçtığı kızılık: zerq (n), zerqê rojî (n)
güneşin doğuş vakti: dîkvengdan (n), wextê akewtişê rojî, wextê vengdayîşê
- dîkan
- güneşin doğuş vaktinde:** dîkvengdanî
- güneşli:** tîjin, -e
güneşlik (güneş ışınlarını alan yer, güneşleme yeri): verroj (n)
güney: başûr (n)
Güney Afrika: Afrîkaya Başûrî (m)
Güney Kore: Koreya Başûrî (m)
güneybatı: başûrê rojawanî (n)
Güneybatı Afrika: b. Namibya
güneydoğu: başûrê rojhelatî (n)

günlük: rojane (n)
günü: b. kıskançlık, çekemezlik
günücü: b. kıskanç
günücülük: b. kıskançlık
günülemek: b. kıskanmak, çekememek
güpegündüz: rojteştare, rojdihîre
Gürcistan: Gurcîstan (n)
güreş: gulaş (n), têmîyane (n), mîyane (n)
güreş tutmak: b. **güreşmek**
güreşçi: gulaşgir, -e
güreşmek: gulaş girewtene, gulaş kerdene, têra şîyene, yewbînî girewtene, têmîyane girewtene, mîyane girewtene
gürleme: gurrayîş (n), gurrî (m)
gök gürlmesi: gurrayîşê hewrî (n), gurrîya hewrî (m)
gürlemek: gurrayene, xurrayene
gürültü: hermele (n), welwele (n), haylemin (n), vengane (n), qelebalix (n), heşamete (m)
gürültü etmek: hermele kerdene, welwele kerdene, welwele ronayene, haylemin kerdene, qelebalix kerdene, (mecazi) tembur cenayene
gürültü kirliliği: gemarinîya hermeleyî (m), gemarinîya welweleyî (m), gemarinîya haylemeyî (m)
gürültü ve sayı endeksi: endeksê hermele û hûmaran (n), endeksê welwele û hûmaran (n), endeksê hayleme û hûmaran (n)
gürültü patırtı: welwele (n), qergundî (m), babagundî (m), haylemin (n) hayûhuy (n), hay-huy (n), teqûreqe (m), teq-reqe (m), repûtepe (m), rep-tepe (m), hermele (n), hurhurit (n), şemate (n), helahela (m), zelemele (m)
güve: gizuz (n), sus (n), beye (m)
güve yemek (güvenin yemesi): gizuzî piro dayene, gizuzî werdene, sus kewtene ..., susî werdene, beye ciestene, beye cisanayene
güveç: dêzike (m)
güvence: garantî (m), temînat (n)
güvence vermek: garantî dayene, temînat dayene
güvenilmek (-e güvenilmek): bawerî bi ... bîyene, piştî bi ... bestîyayene, piştî bi ... girê dîyayene, îfbar bi ... bîyene, emel bi ... bîyene, bih bi ... bîyene
güvenlik: asayîş (n), asayîş (n) (TE), emnîyet (n)
güvenlik duvarı: dêsê seveknayîşî (n) (TE)
güvenlik personeli: xebatkara/ê asayîşî
yangın güvenliği: asayîşê şewatî (n)
güvenmek: bawer bîyene, bawer kerdene
-e güvenmek: piştî bi ... bestene, piştî bi ... girê dayene, îfbar bi ... ardene, îfbar bi ... kerdene, emel bi ... ardene, emel bi ... kerdene, bih bi ... kerdene
güvercin: borane (m), kurkurike (m), kevok, -e; gogerçîne (m)
gri renkli güvercin: vena (m)
güya: goya, qaşo, qestikî, qesta, enî, yanî
güz: payîz (n)
güzlük çift: çirpoz (n), xubar (n), xirok (n)
güzel: 1)rind, -e; rindek, -e; xasek, -e; 2)semt, -e
güzellik: 1)rindîye (m), rindî (m), rindênî (m); rindekîye (m), rindekî (m), rindekênî (m); xasekîye (m), xasekî (m) 2)semtîye (m), semtênî (m)
güzellik uzmanı: pispora rindîye (m), pisporê rindîye (n), pispora rindî (m), pisporê rindî (n)

güzergâh: guzergah (n)
güzergâh uzunluğu: dergîya guzergahî (m)
güzün: payîzî

HHH

ha: ha

ha ... ha ...: ha ... ha ...

haber: xebere (m), hayî (m), agahî (m), vengûvaj (n)

haber alma merkezi: merkezê xebergirewtîşî (n)

haber bülteni: bultenê agahîyan (n), bultenê xeberan (n)

haber verme: haydarkerdîş (n), teblîx (n)

haber vermek: haydar kerdene, teblîx kerdene

haberci: xeberber, -e; qasid, -e

haberdar: xeberdar, -e; haydar, -e; agahdar, -e

haberdar etme: xebardarkerdîş (n), haydarkerdîş (n), agahdarkerdîş (n)

haberdar etmek: xeberdar kerdene, haydar kerdene, agahdar kerdene

haberdar olmak: xeberdar bîyene, haydar bîyene, agahdar bîyene, pêzanayene

haberleşme: dayîş-girewtîşê xeberan, dayîş-girewtîşê agahî

haberleşmek: dayene-girewtena xeberan, dayene-girewtena agahî

habersiz: bêxeber, -e; bêhayî, -ye; bêagah, -e; ham û tam

hacılarkuşağı: b. gökkuşağı

hacim: hecm (n)

haciz: heciz (n)

haç: xaç (n)

hademe: xedeme (n), xedema (m)

hadımlaştırılma: xesênîyayîş (n), ameyîşxesênayîş (n)

hadımlaştırılmak: xesênîyayene, ameyene xesênayene

Tosun hadımlaştırılmış. (Vîştira ameyo xesênayene.)

hadımlaştırma: xesênayîş (n)

hadımlaştırmak: xesênayene

hadi: b. haydi

hadise: hedîse (n), serebût (n)

hafıza: b. bellek

hafif: sivik, -e; şenik, -e; xefîf, -e

hafif ceza: cezaya sivike (m)

hafifçe: sivikek, -e; xefîfek, -e

hafiflik: sivikî (m), sivikîye (m)

hafiye: dedektîf, -e; xefîye (n), xefîya (m)

hafiyelik: dedektîfîye (m), xefîyeyî (m), xefîyetî (m)

hafriyat: kenderarî (m), hefrîyat (n)

hafta: hewte (n)

haham: haxam (n)

hahambaşı: serhaxam (n)

hain: xayîn, -e

hain çıkmak: xayîn vejîyayene

hain olduğu anlaşılmak: xayîn vejîyayene

haince: xayîne

haince davranma: xayînîkerdîş (n), xîyanetkerdîş (n)

haince davranmak: xayînî kerdene, xîyanet kerdene

hainlik: xayînîye (m), xayînî (m), xayînênî (m), xîyanet (n)

hainlik etme: xayînîkerdîş (n), xîyanetkerdîş (n)

hainlik etmek: xayînî kerdene, xîyanet kerdene
hainlikle: bi xayînîye, bi xayînî, bi xîyanet, xayînî reyde, xayînî reyra, xîyanetî reyde, xîyanetî reyra
Haiti: Haîtî
hak: heq (n)
hak ediş: heqkerde (n), heqkerdî (m), heqkerda (m), îstîhqaq (n)
hak ediş kesintisi: birnayeyê heqkerdeyî (n)
hak etme: heqkerdiş (n)
hak etmek: heq kerdene
insan hakları: heqê merdiman
kendi kaderini tayin hakkı: heqê çarenuştîşê xo, heqê tayînerdişê qederê xo
mülkiyet hakkı: heqê wayîrîye (n)
hakem: hekem, -e
yan hakem: hekema kîşte (m), hekemê kîşte (n)
hakikat: rastîye (m), raştîye (m), realîte (m), heqîqete (m)
hakikaten: rastiko, raştiko, rasta, rašta, heqîqeten
hakiki: rastikên, -e; raştikên, -e; heqîqî, -ye
hakiki olmayan: zura (n), zuraye (m)
hâkim: dadger, -e; hakim, -e; qazî, -ye
hâkimiyet: bandure (m)
hâkimlik: dadgerîye (m), hakimîye (m), hakimî (m), qazîyîye (m)
hakkında: ser o, derheqê ... de
hakkında konuşmak: derheqê ... de qisey kerdene, derheqê ... de qalî kerdene
haklı: heqdar, -e
haksız: neheq, -e
haksız fiil: kerdişo neheq (n)
haksız kazanç: karo neheq (n)
haksızlık: neheqîye (m), neheqî (m), neheqênî (m), xedir (n)
haksızlık etmek: neheqîye kerdene, neheqî kerdene, neheqênî kerdene, xedir kerdene
Haktaala: Heq teala (n)
hal-I: rewşe (m), hal (n)
hal-II: hal (n)
haller müdürlüğü: mudirîya halan
hal-III: 1)hel (n), çare (n), rayîr (n) 2)çarekerdiş (n), helkerdiş (n)
hala: eme (m), emike (m)
hala (hitap hali): emê, emikê
hala kızı: emkêna (m), kêna eme (m), kêna emike (m)
hala oğlu: emiza (n), lajê eme (n), lajê emike (n)
hâlâ: hîna, hema, daha
halat: kendir (n), xelat (n)
halay: 1)govende (m) 2)(serçe parmakla tutuşarak oynanan halay) nazo (n), qilance (m), qilancike (m), qilîçe (m), mîme (m), delîlo (n), dûzo (n), sivikî (m), keşane (m) 3)çepikî (zh) 4)çepkî (n) 5)veracê (n) 6)şîrbonî (m)
halbuki: halbike
halebi (70 santimetrelîk ölçü birimi): helebî (n)
Halep çıbanı: b. şark çıbanı
Halfeti: Xelfetî
halhal: xirxale (m)
halı: xalî (m), xalîye (m)
duvar halısı: xalîya dêsî (m), xalîya dîwarî (m)

küçük halı: xalıça (m)
halıcı: 1) xalviraşttox, -e; xalîkorsker, -e 2) xalîroş, -e
halihazır: rewşa nikayine
halihazır harita: xerîtaya rewşa nikayine (m)
halis: xas, -e, xalis, -e
halk: şar (n)
halk edebiyatı: edebîyatê şarî (n)
halk sağlığının korunması: pawîyayîşê weşîya şarî (n), seveknîyayîşê weşîya şarî (n)
halkla ilişki: şarî reyra têkilîye (m)
halkla ilişkiler: şarî reyra têkilîyî (zh)
halkla ilişkiler müdürlüğü: mudirîya şarî reyra têkilîye
halk toplantısı: kombîyayîşê şarî (n)
halka: helqa (m), xeleke (m)
halkbilim: şarnasî (m), şarnasîye (m), folklor (n)
halkbilimci: şarnas, -e; folklorîst, -e
halletmek: çare kerdene, hel kerdene
ham-I: 1) xam, -e; 2) xawiz, -e; xag, -e 3) kal, -e 4) nêderesaya (m), nêderesayîye (m), nêderesaye (n); nêresaya (m), nêresayîye (m), nêresaye (n); nêresta (m), nêrestîye (m), nêreste (n)
ham çamur: linca xame (m), çamura xame (m)
ham su arıtma şube müdürlüğü: mudirîya beşê awguznayîşê awa xame
ham-II (çocuk dilinde): heme (m)
ham etmek (çocuk dilinde): heme kerdene
hamail: b. hamaylı
hamal: hemal, -e; barkêş, -e; barber, -e
hamam: hemam (n)
hamam tası: tasa hemamî (m)
hamamcı: hemamdar, -e
hamarat: keyeker, -e
hamaylı: hemalî (n)
hamburger: hamburger (n)
hamsi: hemsî (n)
hamur: mîr (n)
hançer: xencer (n)
hane: keye (n), ban (n), xane (n)
hane halkı: şarê keyeyî (n)
hane sayısı: hûmara keyeyan (m)
Hanefî: heneffî, -ye
Hanefîlik: heneffîyî (m), heneffîyîye (m), heneffîtî (m)
hangi: 1) kamcîn, -e 2) kam, -e
Hangi kitap senin? (Kamcîn kitab yê to yo?/Kam kitab yê to yo?)
hangisi: 1) kamcîn, -e 2) kam, -e 3) kamik, -e 4) kamder, -e
Hangisi senin? (Kamcîn yê to yo?/Kam yê to yo?/Kamik yê to yo?/Kamder yê to yo?)
hanım (kadınlığın iyi özelliklerini taşıyan): ciwanike (m)
hanımböceği: b. uğurböceği
Hani: Hêni (n)
Hanoy: Hanoî
hapaz: çeng (n), lep (n)

hapböceği: b. bokböceği

hapis: hepis (n), hepixxane (n), zîndan (n)

hapis cezası: cezaya hepisî (m), cezaya zîndanî (m)

hapishane: 1)hepixonane (n) 2)qulix (n)

hapşırık: pişkî (m)

hapşırma sesi: pişk

hapşırmaq: pişkayene, fişkayene, şınayene, deşınayene

harabe: xirbe (m), page (m)

haram: heram, -e

harar: xirare (m), xaşîye (m)

Harare: Harare

harcama: 1)serf (n), xerckerdiş (n), serfkerdiş (n) 2)mesrefkerdiş (n) 3)(gereksiz yere harcama) zehkerdiş (n), tahs-nahskerdiş (n), tahsûnahskerdiş (n) 4)(boş yere harcama) telefkerdiş (n)

aşırı harcama (mecazi): 1)raşanâyîş (n) 2)xoserrokerdiş (n) 3)serûbinêxorakerdiş (n)

harcama birimi: yewîna xerckerdişî (m)

harcamalar: serfîyat (n)

harcamak: 1)xerc kerdene, serf kerdene 2)mesref kerdene 3)(gereksiz yere harcamak) zeh kerdene, tahs-nahs kerdene, tahsûnahs kerdene 4)(boş yere harcamak) telef kerdene

aşırı harcamak (mecazi): 1)raşanayene 2)xo ser ro kerdene 3)ser û binê xo ra kerdene

harcanma: 1)xercbîyayîş (n), serfbîyayîş (n) 2)(gereksiz yere harcanma) zehbîyayîş (n), tahs-nahsbîyayîş (n), tahsûnahsbîyayîş (n) 3)(boş yere harcanma) telefbîyayîş (n)

aşırı harcanma (mecazi): raşanîyayîş (n)

harcanmak: 1)xerc bîyene, serf bîyene 2)(gereksiz yere harcanma) zeh bîyene, tahs-nahs bîyene, tahsûnahs bîyene 3)(boş yere harcanmak) telef bîyene

aşırı harcanmak (mecazi): raşanîyayene

harcırah: xercêraye (n), xercêrah (n)

harç: 1)xerc (n), mesref (n) 2)(resmi ödemelerde) xerc (n)

hareket: hereket (n), liv (n), lebat (n), tevger (n)

hareket etme: 1)lewîyayîş (n), xotêwdayîş (n), têwgêrayîş (n), hereketkerdiş (n) 2)raymendîş (n), rayîrkewtiş (n), rarayekewtiş (n)

hareket etmek: 1)lewîyayene, xo têwdayene, têwgêrayene, hereket kerdene 2)ray mendene, rayîr kewtene, ra raye kewtene

ulusal hareket: hereketo milî (n), hereketo neteweyî (n), tevgero milî (n), tevgero neteweyî (n)

hareketli: 1)bihereket, -e; biliv, -e; bilebat, -e; bitevger, -e 2)livdar, -e; lebatdar, -e; tevgerdar, -e; mobîl, -e

hareketlilik: livdarîye (m), lebatdarîye (m), tevgerdarîye (m), mobîlîte (m)

hareketsiz: bêhereket, -e; bêliv, -e; bêlebat, -e; bêtevger, -e

harf: herfe (m)

büyük harf: herfa girde (m)

kaynaştırma harfi: herfa pêragirêdayene (m), herfa pêrabestene (m)

küçük harf: herfa hurdîye (m)

hariç: 1)netede, netêda

Sen hariç herkes gelmişti. (Ti netêda/netede her kes amebî.)

2)teber, ra teber; ber, ra ber

Sen hariç kimse söylemedi. (To ra teber kesî nêva.)

3)xeyrê ..., xeyrja, qeder, ra qederî, xêncê, bêxeyra, bêxeyja

Bu hariç iyiydi. (Naye ra qederî baş bî.)

harita: xerîta (m)

harita kadastro teknikerliği: teknîkerîya xerîta û kadastroyî

harita ve coğrafi bilgiler müdürlüğü: mudirîya zanayîşanê cografyayî û xerîta

haritacı: xerîtakêş, -e; kartograf, -e

hark: 1)b. arık 2)b. ark

harman: cuwen (n)

biçilmiş ekini harman yerine taşıma işi: sebale (n)

biçilmiş ekini harmana taşımak: sebale kerdene

harman dövmek: b. döven sürmek

harman makinesi: makînaya cuwenî (m), patose (m)

harman savurmak: cuwen vay dayene, cuwen hewa dayene

harman sonu (badas): bincuwen (n), efara (m)

harman yeri: cuwen (n)

harman zamanı harmanları dolaşarak harman ürünü istemek suretiyle

dilenmek: cuwenan ser ra gêrayene

harmanda arpa ve buğdayın kalburlanmasından sonra artakalan başaklar:

kozire (n)

harmani: b. pelerin

harmaniye: b. pelerin

harp: ceng (n), herb (n)

Hartum: Xertûm (n)

has: xas, -e, xalis, -e

hasar: xesar (n)

Hasar görmüş. (Xesar dîyo.)

hasat: hesad (n)

hasat zamanı: wextê hesadan (n), wextê paleyî (n), wextê debare (n)

haset: b. kıskançlık, çekemezlik

haset etmek: b. kıskanmak, çekememek

hasetçi: b. kıskanç

hasetlik: b. kıskançlık, çekemezlik

hâsilat: ameye (n), warîdat (n), hasilat (n)

hasır: hesîre (m)

hasret: hesrete (m), hesre (m)

hasretini çekme: 1)hesreta ... antiş, hesra ... antiş 2)xerîbîyekerdiş (n), xerîbîkerdiş (n)

hasretini çekmek: 1)hesreta ... antene, hesra ... antene 2)xerîbîye kerdene, xerîbî kerdene

hassas: b. duyarlı, duygulu

hassaslık: b. duyarlık, duygululuk

hassasiyet: b. duyarlık, duygululuk

hasta: 1)nêweş, -e 2)bêkeyf, -e

hasta düşmek: nêweş kewtene

hasta etmek: nêweş kerdene

hasta olma: nêweşbîyayîş (n)

hasta olmak: 1)nêweş bîyene 2)bêkeyf bîyene 3)dekewtene cile

hastabakıcı: nêweşmiqatkerdox, -e; nêweşqayîtkerdox, -e

hastahane: b. hastane

hastalanmak: nêweş kewtene, nêweş bîyene

hastalık: nêweşîye (m), nêweşî (m), nêweşênî (m)

bulaşıcı hastalık: jan (n)
bulaşıcı hastalığa yakalanmak: jan vetene, jan dekewtene
hastalıklı bilim: nêweşînasîye (m), nêweşînasî (m), patolojî (n)
hastane: xestexane (n), nêweşxane (n)
hâşâ: heşa
hâşâ huzurdan: heşa goşdaran ra, heşa cematî ra, heşa huzurî ra, heşa şima ra, heşa to ra
haşhaş: xaşxaş (n)
haşiş: b. kavrak
haşlama: 1)kemidnayîş (n), xaşênayîş (n), şeliqnayîş (n) 2)(haşlama yemeği) xaşênaye (n)
haşlamak: kemidnayene, xaşênayene, şeliqnayene
haşlanma: kemidîyayîş (n), ameyîşkemidnayîş (n), xaşênîyayîş (n), ameyîşxaşênayîş (n), şeliqnîyayîş (n), ameyîşşeliqnayîş (n)
haşlanmak: kemidîyayene, ameyene kemidnayene, xaşênîyayene, ameyene xaşênayene, şeliqnîyayene, ameyene şeliqnayene
hat: xêze (m), xete (m)
hata: xeta (m), xeletî (m), xeletîye (m), xeletênî (m), şaşî (m), şaşîye (m), şaşênî (m), yanişî (m), yanişîye (m), yanişênî (m)
hatalı: xetayin, -e; xelet, -e; şaş, -e; yaniş, -e
hatasız: bêxeta, -ye; bêxeletî, -ye; bêşaşî, -ye; bêyanişî, -ye
hatır: xatır (n)
hatıra: 1)vîrameyîş (n) 2)(hatırlanmak için birine verilen) yadîgar, -e
hatırlama: vîrameyîş (n), ravîrameyîş (n), raxovîrardiş (n), vîrkewtiş (n)
hatırlamak: vîr ameyene, ra vîr ameyene, ardene vîrê xo, ra xo vîr ardene, vîr kewtene
O anda onu hatırladım. (A game a kewte vîrê mi.)
hatırladığımdan beri: vîrê mi ra, cêko ke yeno vîrê mi
hatırlatma: vîrardiş (n), ravîrardiş (n)
hatırlatmak: vîr ardene, ra vîr ardene
hatmi: hîro (n), dîkê orisî (n)
hatta: 1)tewr
Hatta yalan da söyler. (Tewr zurî zî keno.)
2) bira
Hatta o yalan olduğunu söyledi. (Bira ey va zur a.)
3) heta
Hatta o da geldi. (Heta o zî ame.)
hattat: weşnus, -e; xetat, -e
hav-I: purtik (n)
hav-II: hew (m), hew-hewe (m)
hava: hewa (n)
hava durumu: eyam (n)
hava kaçırma: vapiroginayîş (n), hespiraginayîş (n), vaverroginayîş (n), vacikewtiş (n); vengpiroginayîş (n), vengracikewtiş (n), vengvetiş (n), destmajşikîyayîş (n)
hava kaçırmak: va piro ginayene, hes pira ginayene, va ver ro ginayene, va ci kewtene; veng piro ginayene, veng ra ci kewtene, veng vetene, destmaj şikîyayene, cem ... ginayene
hava kirliliği: gemarinîya hewayî (m)
hava kirliliği denetimi: kontrolê gemarinîya hewayî (n), teftîşê gemarinîya hewayî (n)
hava kirliliği olayı: serebûtê gemarinîya hewayî (n), hedîseyê gemarinîya hewayî (n)

hava kirliliği süzgeci: parzunê gemarinîya hewayî (n), fîltreyê gemarinîya hewayî (n)

hava yastığı seti: setê balişnaya hewadare (n), taximê balişnaya hewadare (n)

havasını almak: hewayê ... veradayene, hewayê ... girewtene, cem girewtene

havaya girmek (mecazi): vayî ver kewtene

havaalanı: rasteyê teyara (n), raşteyê teyara (n), meydanê teyara (n)

havalandırma: 1)hewadarkerdiş (n) 2)hewanayîş (n), hewadayîş (n), hewafîştîş (n), rahewafîştîş (n)

havalandırmak: 1)hewadar kerdene 2)hewa nayene, hewa dayene, hewa fiştene, rahewa fiştene

havale: 1)hewale (n), dewrkerdiş (n) 2)(banka, postexane ûsn.) şawite (n) 3)serûbinî (zh) (tıpta), hewale (n) (tıpta)

havale etmek: hewale kerdene, dewr kerdene

havale geçirmek: serûbinî kewtene, hewale vîyarnayene

havalimanı: teyarageh (n)

havan: hewane (m)

Havana: Havana (m)

havaneli: koneyê cirne (n), desteyê cirne (n), darê dinge (n), darkut (n), darkutik (n), darsoqî (n), darhewan (n), toqmaq (n)

havayolu: hewarayîr (n)

havlama: 1)lawayîş (n), hewayîş (n), ewayîş (n), hew-hewkerdiş (n) 2)hewî (m)

havlamak: lawayene, hewayene, ewayene, hew-hew kerdene

havlı-I: purtikin, -e

havlı-II: b. **havlu**

havlu: xewlî (m), xewlîye (m)

el havlusu: xewlîya destan (m)

banyo havlusu: xewlîya banyoyî (m)

havuç: gizêr (n), bûncike (m), hewice (m)

havuz: hope (m), dole (m), hewze (m), lîçe (m)

havza: hewza (m)

haya (erkeklik bezi): gun (n), hak (n), hêlik (n), herz (n), bati (n)

hayal: xeyal (n)

hayali: xeyalî, -ye

hayat: cuye (m), cu (m), heyat (n)

hayat bilgisi: zanayîşê cuye (m), îlimê heyatî (n)

hayat hikâyesi: cuname (n), bîyografî (m)

hayat öyküsü: cuname (n), bîyografî (m)

haydi: hadê, hadirê, han

haydut: keleş, -e; heramî, -ye; heydut, -e

hayır-I (nm): xeyr, -e

hayır-II (zr): ney (zr), xêr (zr), nexêr (zr), nêherê (zr)

hayırlı: xeyrên, -e; bixeyr, -e

Hayırlı olsun: 1)Xeyrên/Xeyrêne bo. 2)Wa/Va xeyr bo. 3)Wa bixeyr bo.

hayız: b. **aybaşı** (kadın için)

hayız geçirmekte olan kadın: b. **aybaşı geçirmekte olan kadın**

hayli: xeylê, gelek, epey

bir hayli: xeylêk, yew keremate, yew hekmete

hayli zaman: demo derg (n), wexto derg (n), zemano derg (n), xeylê wext (n), xeylê zaman (n)

hayran: heyran, -e

hayran kalma: balixîardış (n), balixî ... ameyîş, heyranûheşmetkarbîyayîş (n), werrekûheşmetkarbîyayîş (n)

hayran kalmak: balixî ardene, balixî ... ameyene, heyran û heşmetkar bîyene, werrek û heşmetkar bîyene

hayran olma: b. hayran kalma

hayran olmak: b. hayran kalmak

hayvan: heywan, -e

av hayvanları: heywanê seyîdî (zh), heywanê nêçîrî (zh)

başkasına ait hayvanlarla karıştırılmaması için hayvanın bir yerini

boyamak: mode kerdene

başkasına ait hayvanlarla karıştırılmaması için hayvanın bir yerini

kırmak: durî kerdene

binek hayvanının koşması: 1)xar (n) 2)vazdayîş (n), remayîş (n)

binek hayvanına binmiş olarak onu koşturmak: xar dayene, vazdnayene, ci verdayene, ci eştene

ev hayvanları: heywanê keyeyî (zh)

evcil hayvan: heywano kedî (n), heywana kedîye (m)

hayvan bakıcısı: heywanmîqatkerdox, -e; heywanqayîtkerdox, -e

hayvan borsası: borsaya heywanan (m)

hayvan ölüsü: lax (n)

hayvan pazarı: mezat (n)

hayvan tüccarı: celeb (n), canbaz, -e; têtîr, -e

hayvan yükünün hayvanın sırtına rastlayan ortadaki kısmı: serbar (n)

hayvana yüklenen çuval vb. yükünde yükün iki tarafından her biri: pare (n)

hayvana yüklenen odun vb. yükünde iki yandaki odun vb. dizilerinden her

biri: bendika (m), tek (n), firqate (m), perr (n), pol (n)

hayvanın eyerini indirmek: zîn ser kerdene, zîn ronayene

hayvanın palanını indirmek: cile ser kerdene, cile ronayene, palane ser kerdene, palane ronayene, kurtane ser kerdene, kurtane ronayene

hayvanın zıplayıp koşarak attığı tekme: loqtîzik (n), lortike (m), çirtik (n)

hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip bir ağacın etrafında üst üste dizilen büyük yaprak yığını: dardêze (m)

hayvanlarca yenmek (ekin, ot vb. için): çerîyayene, ameyene çerdene

hayvanlarca yenmiş olan (ekin, ot vb. için): çerîyaya (m), çerîyaye (n)

hayvanları geceleyin topluca açık arazide bekletmek: guhere bestene, guhere dayene

hayvanları gündüz bir yerde topluca bekletip dinlenmelerini sağlamak: mexel kerdene

hayvanları gütme sırası gelince hayvanları gütme: nobete de şîyene, nobe de şîyene

hayvanların geceleyin topluca bekletildiği açık arazi: guhere (m), fêz (n)

hayvanların gündüz topluca bekletilip dinlendirildiği yer: mexelca (n)

hayvanların gündüz yere çöküp dinlenmesi durumu: mexel (n)

hayvanların gündüz yere çöküp oturması: 1)rokewtene, mexel bîyene, mexel kewtene 2)(deve için) nix bîyene

hayvanların yemesi için kışlık yaprak istiflemek: velg nijnayene, velg ronayene, dêza velgî ronayene, dêza velgî panayene, velg dêze kerdene, velg qor kerdene, maxa velgî ronayene, velg maxe kerdene, loda velgî ronayene, velg lode kerdene

hayvanların yemesi için kışlık yaprak kesmek: velg birnayene

(hayvan) **kendisini sağdırmamak:** şit nêdayene

(hayvan) **sağılma sırasında uslu durmak:** şit dayene

kesilmeden ölmüş hayvan: b. murdar

kısmen çürümüş ya da başka hayvanlarca yenmiş hayvan ölüsü: berate (n)

kışın hayvanlara yem verilen bina dışındaki yer: danga (m)

otlaması için hayvanı araziye başıboş salma: salme (n), salmeveradayîş (n), salmekîveradayîş (n), heywanveradayîş (n), heywanraverdayîş (n)

otlaması için hayvanı araziye başıboş salmak: salme veradayene, salmekî veradayene, heywan veradayene, heywan raverdayene

sıcak mevsimlerde suda cırlak bir ses çıkaran bir su hayvanı: arûzik (n), qurqurik (n)

sık sık ekin tarlasına girip ekin yiyerek zarar veren küçükbaş ve büyükbaş hayvan: zîyanî, -ye; zîyanok, -e

su hayvanı: heywana/heywano awî

ürküp sıçramak (hayvan için): perayene, xuy kerdene, xewf kerdene, ciniqîyayene

vahşi hayvan: heywano kovî (n), heywana kovîye (m); heywano koyî (n), heywana koyîye (m); heywano wehşî (n), heywana wehşîye (m); cinawir, -e; ganawir, -e

yırtıcı hayvan: cinawir, -e

yük hayvanı (at, katır, eşek): heywana/ê barî, golîg, -e

hazır: amade (n), amada (m); hazir, -e

hazır olmak: amade bîyene, hazir bîyene

Hazır ol!: Amade be!/Hazir be!

hazırlama: amadekerdiş (n), hazirkerdiş (n)

polimer hazırlama ünitesi: yewîya amadekerdişê polîmerî (m)

hazırlamak: amade kerdene, hazir kerdene

hazırlık: amadekarî (m), amadekarîye (m), hazirî (m)

hazırlayan: amadekar, -e; amadekerdox, -e; hazirkerdox, -e

hazine: gencîne (m), xezîna (m)

hazine malı: malê xezîna (m)

hazine mülkü: milkê xezîna (n)

haziran: hezîrane (m)

hazmede ede: mikne-mikne

hazret: hezret

Hazreti Ali: Hezretî Elî, Hezretî Alî

Hazreti İsa: Hezretî Îsa

Hazreti Muhammed: Hezretî Mihemed

Hazro: Hezro (n)

hece: hece (m)

hedef: hedef (n)

hedef bitiş tarihi: tarîxê qedîyayîşî yo hedef (n)

hedef grup: koma hedefe (m), grûba hedefe (m)

hedef kitle: girseyo hedef (n)

hedef program: bernameyo hedef (n), programo hedef (n)

hedef tamamlama tarihi: tarîxê tamamkerdişî yo hedef (n)

hedik: hebikî (zh), hedikî (zh), danî (zh)

hekim: doktor, -e; hekîm, -e

hektar: hektar (n)

hektolitre: selître (n), hektolître (n)

hektometre: semetre (n), hektometre (n)

hektometrekare: semetrekare (n), hektometrekare (n)

hektometreküp: semetremîkab (n), hektometremîkab (n)

hela: b. **yüznumara**

helal: helal, -e

hele: ka, hela, hey, de, derey

Hele buraya gel. (Ka bê tîya./Hela bê tîya./Hey bê tîya./De bê tîya./Derey bê tîya.)

helikopter: helîkoptere (m)

Helsinki: Helsînkî

helva: helwa (m)

hem: hem

hem ... hem ...: hem ... hem ...

Hem gider, hem ağlar. (Hem şina hem bermena.)

hemen: ca de, pîrde, deste, desinde, hema

hemen ölmek: beqa nêkerdene, ca de merdene, pîrde merdene, deste merdene, desinde merdene

hemen hemen: hema-hema, hema-hema ke

hemofili: hemofilî (m)

hemşehri: hemşehrî, -ye

hemşehrilik: hemşehrîtî (m), hemşehrîyîye (m)

hemşire: hemşîra (m)

hemzemin: hemzemîn, -e

hemzemin geçit: vîyerê asinrayîrî, vîyero hemzemîn

hentbol: hendbol (n)

hendese: geometrî (n)

hengâm: b. **zaman**

hengâme: babagundî (m), qergundî (m), welwele (n), haylemin (n), hayûhuy (n), hay-huy (n), teqûreqe (m), teq-reqe (m), hermele (n), şemate (n), helahela (m)

henüz: hîna, hema, daha

Kız henüz gitmemiş. (Kêneke hîna nêşîya./Kêneke hema nêşîya.)

hep: 1)tim, timûtîm, daîma 2)pêro, heme, têde, top

hep beraber: b. **hep birlikte**

hep birlikte: pêro pîya, heme pîya, heme têreyde, heme têreyra, top pîya, têde pîya, têvter pîya, kulî pîya

hepatit: hepatît (n)

hepatit B: zeriko sîya (n), hepatît B (n)

hepsi: pêro, pêrone, heme, hemîne, têde, têdîne, têvter, top, topîne, kulî, kulîne, çi ke estê, çi ke bîy

hepsini: pêrone, hemîne, têdîne, topîne, kulîne

hepsini okumak (kitap vb. için): xitim kerdene

her: her, heme

her beş: her panc, heme panc, panc heme

her beşi: her pancine, heme pancine, panc hemîne

her beşini: her pancine, heme pancine, panc hemîne

her biri: her yew

her dört: her çar, heme çar, çar heme
her dördü: her çarine, heme çarine, çar hemîne
her gün: her roje
her iki: her di
Her iki delikanlı yazdı. (Her di xortan nuşt.)
her ikisi: her di, her dîyan, her dîyine
Her ikisi okudu. (Her dîyan wend.)
her üç: her hîrê, heme hîrê, hîrê heme
her üçü: her hîrine, heme hîrine, hîrê hemîne
her vakit: tim, timûtım, daîma
her yıl: her serre
her zaman: tim, timûtım, daîma
herək (tevek için): serbina (m)
herk: filhan (n), hêgayo filhan (n), şûve (m)
herk etmek: filhan kerdene, şûve kerdene, kerab kerdene
herkes: her kes, heme kes
hesap: hesab (n)
hesap makinesi: makînaya hesabî (m)
hesap planı: planê hesabî (n)
hesap uzmanı: pispora hesabî (m), pispore hesabî (n)
hesaplama: hesabkerdiş (n)
hesaplamak: hesab kerdene
hey: hey!
heybe: heqîbe (n)
büyük heybe: gale (n)
heybenin iki tarafı arasındaki bölüm: mîyançî (n)
heybenin iki tarafından her biri: gale (n), pare (n)
heyelan: hezaz (n), heyelan (n)
heyet: heyet (n)
heykel: qame (m), heykel (n), peyker (n)
heykeltıraş: qametıraş, -e; heykeltıraş, -e; peykertıraş, -e
hıçkırık: îske (m), xîsk (n), fîske (m), hilqike (m), wezike (m), hilpî (m), hesre (m)
Aniden hıçkırıp gözyaşı döktü. (Xaftela vake xîsk, kakilî kerdî war.)
hıçkırık tutmak: b. hık tutmak
hıçkırma: îskekerdiş (n), xîskayîş (n), hilpayîş (n), wegirgirîyayîş (n), hesrepiroginayîş (n), xîskxîskaxobîyayîş (n), hîrqehîrqekerdîş (n)
hıçkırmaq: îske kerdene, xîskayene, hilpayene, wegirgirîyayene, hesre piro ginayene, xîskxîska xo bîyene, hîrqehîrqe kerdene
hık tutmak: nuqtikî vero ameyene, neqlikî vero ameyene, xîska xo weameyene, niqikî poameyene, hiq kerdene
Hınıs: Xinûs (n), Kela (m)
hırdavatçı: xurderoş, -e
Hristiyan: xirîstîyan, -e; file (n), fila (m)
Hristiyanlık: xirîstîyanîye (m), xirîstîyanî (m); fileyîye (m), fileyî (m)
hırka: xırqe (n)
hırsız: dizd, -e; xirxiz, -e
hırsızlık: dizdîye (m), dizdî (m), dizdênî (m)
Hırvatistan: Xirvatîstan (n)
hiyanet: xayînîye (m), xayînî (m), xayînênî (m), xîyanet (n)
hiyanet etme: xayînîkerdiş (n), xîyanetkerdiş (n)
hiyanet etmek: xayînî kerdene, xîyanet kerdene

hıyanetle: bi xayînîye, bi xayînî, bi xıyanet, xayînî reyde, xayînî reyra, xıyanetî reyde, xıyanetî reyra

hıyar: xıyar (n), buestûn (n)

hıyar vb. bitkilerin henüz yeni oluşmuş olan küçücük ürünü: fiye (m)

hız: lezîye (m), lezî (m), suret (n)

asgari hız: lezîya tewr kême, sureto esxerî

azami hız: lezîya tewr zafe, sureto ezamî

hız kesici: lezîbir (n), kasîs (n)

hızı çok olan su akıntısı: şîpe (m)

hızar: xizar (n)

hızlı: leze (m), rew, sivik, -e; çapik, -e; pêt, -e

hızlıca: lezkanî, çapik a

hızlılık: lezîye (m), lezî (m); sivikîye (m), sivikî (m); çapikîye (m), çapikî (m); pêtiye (m), pêtî (m)ö

hızma: pozmik (n), xizme (m), penesik (n)

hızmalı: pozmikine (m), xizmeyine (m)

hızölçer: lezîpeym (n), takometre (n)

hiç: 1)çi, tu 2)hîç 3)tewr 4)qet

Bu hiç akıl(lıca) değil. (“No tu aqil nîyo.”)

Ben hiç gitmedim. (Ez caran/binde/binra/hîç/çi rey/qet nêşîya.)

hiç değilse: b. **hiç olmazsa**

hiç olmazsa: qet ke ney, qet nêbo, qet neke, bibo nêbo, bin ra nêbo, bin de nêbo,

balê

Hiç olmazsa kitaplarımı versin. (Qet ke ney wa kitabane mi bido.)

hiç kimse: çi kes, tu kes, yewek/yewer, çewek/çewer; çew

hiçbir: 1)çi, tu 2)olandî 3)qet yew

hiçbir şey: çîyekî, qet çîke, qet çîyê, qet teba, qet yew çî

hiçbir zaman: caran, çi rey, binde, binra, bincaran, tu derbe, qet finê, qet reyê,

çi wext, esla, qet, qetîyen, deyme

hiçlemek: hîç kerdene

hiçleştirme: hîçkerdiş (n)

hiçleştirmek: hîç kerdene

hiçlik: hîçîye (m)

hidrant: hîdrant (n)

hidrojen: hîdrojene (m)

hidrojen bombası: bombaya hîdrojene (m)

hidrolik: hîdrolîk (n)

hidrolik ayırıcı: cîyakero hîdrolîk (n)

hidrolik kesici: birnayoxo hîdrolîk (n)

hidrometre: awpeym (n), hîdrometre (n)

hidrosfer: hîdrosfer (n)

higrometre: tênpeym (n), rewapeym (n), nekmepeym (n), witpeym (n), hîgrometre (n)

hiyyen: 1)zanayîşê weşî (n), hîyyen (n) 2)pawitişê weşî (n), hîyyen (n)

hiyyen kuralları: qaydeyê hîyyenî (zh)

hiyyenik: 1)pake, -e 2)hîyyenîk, -e

hiyyenik koşullar: mercê hîyyenîkî (zh), şertê hîyyenîkî (zh)

hiyyenik şartlar: b. **hiyyenik koşullar**

hikâye: hîkaye (m)

gelecek zamanın hikâyesi: b. **sanal geçmiş zaman**

-miş’li geçmiş zamanın hikâyesi: demo vîyarteyo nedîyaro verên (n)

şimdiki zamanın hikâyesi: demo vîyarteyo nikayin (n)

hile: 1)hîle (n), oyn (n) 2)xilt (n)

hileli iş yapmak (mecazi): kose xemilnayene

hilekâr: hîlekar (n), -e; hîlebaz, -e; fêlbaz, -e, oyniker, -e

hilekârlık: hîlekarîye (m), hîlebazîye (m), fêlbazîye (m)

hilti (matkap için): hîltî (n)

Hilvan: Curnê Reş (n)

hindi: 1)kerga misrî (m), kerga şamî (m), hulî, qulî, pîpî, qaze (m), culixe (m) 2)dîkê misrî (n), dîkê qaze (n) 3)elok, -e; elelo, -ye

Hindistan: Hindîstan (n)

hindistancevizi: goza Hindîstanî (m)

hintbademi: kakao (n)

hintkeneviri: esrar (n)

hiperaktif: hîperaktîf, -e

hiperaktivite: hîperaktîvîte (m)

hipertansiyon: tansîyono berz (n), hîpertansîyon (n)

hipotansiyon: tansîyono nizm (n), hîpotansîyon (n)

hipotez: ferezîye (m), hîpotez (n)

his: b. **duygu**

hislenme: b. **duygulanma**

hislenmek: b. **duygulanmak**

hisse: pare (m), hîse (n)

hissedar: pardar, -e; hîsedar, -e; nêmedar, -e; şîrîk, -e; ortax, -e

hisseli: bihîse, -ye

hisseli tapu: tapûyo bihîse (n)

hissetme: teyvetiş (n), tedevetiş (n), tedeteyvetiş (n), povetiş (n), hîskerdiş (n), ferqkerdiş (n)

hissetmek: tey vetene, tede vetene, tede tey vetene, povetene, hîs kerdene, ferq kerdene

hissi: b. **duygusal**

hissiz: b. **duygusuz**

hissizlik: b. **duygusuzluk**

hiza: duşt (n), rajane (n), rêze (m), hîza (m), çeç (n)

hizasında: rastê ... ra, raştê ... ra, rajaneyê ... ra, duştê ... ra, rêza ... de, rêza ... ra, hîzaya ... de, hîzaya ... ra

Hizan: Hîzan (n)

hizip: fraksîyon (n), klîk (n)

hizmet: xizmet (n)

hizmet alımı işlemleri müdürlüğü: mudirîya kirarîyanê xizmethêrînayîşî

hizmet mukavelesi: b. **hizmet sözleşmesi**

hizmet sözleşmesi: 1)kontratê xizmetî (n), muqaweleyê xizmetî (n)

2)muqawelenameyê xizmetî (n)

kamu hizmetleri: xizmetê umûmîya (zh), xizmetê pêroyî (zh)

hizmetçi: xizmetkar, -e; verdest, -e, xulam (n),

kadın hizmetçi: xizmetkare (m), verdeste (m), destirma (m), qerwaşe (m), xelayiçe (m), beslima (m)

hoca: 1)xoca (n, m), mamosta (n, m), malim, -e 2)mela (n) 3)seyda (n)

hodri meydan: bur meydan, qaçibo (n)

hokkabaz: hoqebaz, -e

hol: b. **sofa**

Hollanda: Hollanda (m)

Hollanda kavağı: darsipe (m)

Hollywood: Hollywood (Holîwûd)

homurdanmak: bilbilîyayene, pîlîyayene, bilbil kerdene, pilpil kerdene, pufayene, kufayene

Honduras: Hondûras (n)

Honiara: Honyara (m)

Horasan: Xoresan (n)

horoz: dîk (n), keleşêr (n), heke (n)

küçük yaştaki horoz: dîkleyîr (n)

hortum: 1)xortume (m)

A tipi hortum (itfaiye için): xortuma A-yî

B tipi hortum (itfaiye için): xortuma B-yî

C tipi hortum (itfaiye için): xortuma C-yî

D tipi hortum (itfaiye için): xortuma D-yî

2)(havada oluşan) veyveyê cinan (n), talazike (m), gijoleke (m), welweleke (m)

hoş: weş, -e

Hoş geldin. (1-Ti bi xeyr ameyî/ameya. 2-Ti bi xeyr ameyî/ameya silamet.)

Hoş bulduk. (1-Ti xeyrî mîyan de bî/ba/bê. 2-Xeyrî mîyan de bîme. 3-Şima xeyrî mîyan de bîy/bê.)

hoşaf: xoşawe (m)

Hoşça kal. (1-Weşîye/weşî de bîmane. 2-Bîmane weşîye/weşî de.)

hoşluk: weşîye (m), weşî (m)

hoşnut: memnun, -e; razî, -ye; ... ra weş, -e

O senin durumundan hoşnut değil. (O halê to ra weş nîyo.)

hoşnut etmek: zerrîya ... weş kerdene, memnun kerdene, razî kerdene

hoşnut olmak: zerrîya ... weş bîyene, memnun bîyene, razî bîyene

-den hoşnut olmak: zerrîya ... ra weş bîyene, ... ra weş bîyene

Halk senden hoşnut olsun. (Wa zerrîya şarî to ra weş bo./Wa şar to ra weş bo.)

hoşnutluk: memnunî (m), memnunîye (m), memnunîyet (n), razîyî (m), razîyîye (m)

hoşnutsuz: nememnun, -e; nerazî, -ye; ... ra weşnêbîyaya (m), ... ra weşnêbîyayîye (m), ... ra weşnêbîyaye (n)

hoşnutsuzluk: nememnunî (m), nememnunîye (m), nememnunîyet (n), nerazîyî (m), nerazîyîye (m)

hoşt: hoşt!

hotoz: kofî (m), kofîye (m)

hovarda: xwarde (m), tolaz (n), çimteber (n)

hovardalık: xwardeyî (m), tolazî (m), çimteberî (m)

hozan: bure (n), beyar (n)

Hozat: Xozat (n)

höst (öküz vb. için): ohe

hububat: b. tahıl

hububat pazarı: ersa (m)

hudut: b. sınır

hukuk: huqûq (n)

ceza usul hukuku: huqûqê ûsulê ceza (n)

devletler genel hukuku: huqûqê pêroyî yê dewletan (n)

devletlerarası hukuk: huqûqê mîyandewletan (n)

devletlerarası özel hukuk: huqûqê arizî yê mîyandewletan (n)

genel hukuk: huqûqo pêroyî (n)

hukuk başlangıcı: destpêkê huqûqî (n)

hukuk danışmanlığı: şêwirmendîya huqûqî

hukuk devleti: dewleta huqûqî (m)

hukuk felsefesi: felsefeya huqûqî (m)
hukuk işleri şube müdürlüğü: mudirîya beşê karanê huqûqî
hukuk mahkemesi: dadgeha huqûqî (m), mehkemeya huqûqî (m)
hukuk müşavirliği: şêwirmendîya huqûqî (m)
hukuk sosyolojisi: sosyolojîyê huqûqî (n)
hukuk terimi: termê huqûqî (n)
hukukun kaynağı: çimeyê huqûqî (n)
hususî hukuk: huqûqo arizî (n)
medenî hukuk: huqûqo medenî (n)
medenî usul hukuku: huqûqê ûsulê medenî (n)
özel hukuk: huqûqo arizî (n)
Roma hukuku: huqûqê Roma (n)
sosyal güvenlik hukuku: huqûqê asayîşê sosyalî (n), huqûqê asayîşê cematkî

(n)

tabii hukuk: huqûqo tebîî (n)
ticaret hukuku: huqûqê bazirganîye (n), huqûqê tîcaretî (n)
toprak hukuku: huqûqê erazî (n)
umumî hukuk: huqûqo pêroyî (n)

hukukçu: huqûqnas, -e

hukuki: huqûqî, -ye

hukukî işlem: muamela huqûqî (m)

hukuksal: huqûqî, -ye

hukuksal işlem: muamela huqûqî (m)

humma: b. ateş

hurda: xurde (n), qaf (n), qafek (n), qaflet (n)

huni: mastêr (n), kovik (n), xunî (n)

hurma: xurma (m)

hurma ağacı: xurmayêre (m)

husus: xusus (n)

hususî: taybetî, -ye; arizî, -ye; xususî, -ye; kesî, -ye; şexsî, -ye; zatî, -ye; xas, -e

hususî hukuk: huqûqo arizî (n)

hususiyet: taybetmendîye (m), taybetmendî (m), xususîyet (n), xasîyet (n)

Bu delikanlının ne özelliği var? (Çi taybetmendîya nê xortî esta?/Çi xususîyetê nê xortî esto?)

husye: gun (n), hak (n), hêlik (n), herz (n), bati (n)

huy: xuy (n)

huyulanmak: xuy kerdene

huzur: 1)aramî (m), aramîya zerrî (m), huzur (n) 2)rîqal (n), ver (n), huzur (n)

O valinin huzurunda konuştu. (Ey rîqalê walî de qisey kerd.)

hücum: hêriş (n), gale (m), galim (n)

hücum etmek: hêriş kerdene, gala ... kerdene, galim kerdene, galim pira nayene, ramitene ser

hüküm: hukm (n)

hükümet: hukmat (n)

hükümsüz: betal, -e; nêvîyarta (m), nêvîyartî (m), nêvîyarte (n)

hükümsüzlük: betalî (m), nêvîyarteyî (m), bêhukmî (m)

hüner: huner (n)

hüngür hüngür: gurrurr, hilphilp, fîrçefîrç

hüngür hüngür ağlama: hilpayîş (n), gurrurrbermayîş (n), hilphilpbermayîş (n), fîrçefîrçabermayîş (n)

hüngür hüngür ağlamak: hilpayene, gurrurr bermayene, hilphilp bermayene, firqefirq a bermayene
hürmet: b. saygı
hürmetkâr: b. saygılı
hürmetli: b. saygılı
hürmetsiz: b. saygısız
hürmetsizlik: b. saygısızlık
hüthüt: dîksilêman (n), hophopik (n), dûdû (n)

III

ih (deveyi çöktürmek için çıkarılan ses): nix
ihlamur: exlamur (n)
ihmak (deve için): nix bîyene
ihırmak (deveyi çöktürmek): nix kerdene
ılca: germike (m), germawe (m)
ılık: şîrgerm, -e; serdgerm, -e; vilnerm, -e; nerm, -e
ılıklaşma: şîrgermbîyayîş (n), serdgermbîyayîş (n), vilnermbîyayîş (n), nermbîyayîş (n)
ılıklaşmak: şîrgerm bîyene, serdgerm bîyene, vilnerm bîyene, nerm bîyene
ılıklaştırma: şîrgermkerdiş (n), serdgermkerdiş (n), vilnermkerdiş (n), nermkerdiş (n)
ılıklaştırmak: şîrgerm kerdene, serdgerm kerdene, vilnerm kerdene, nerm kerdene
Irak: Îraq (n)
irgat: êrxat, -e; pale (n), pala (m); rençber, -e
irgathlık: êrxatî (m), êrxatîye (m), êrxatênî (m), paleyî (m), paleyîye (m), paleyênî (m), rençberî (m), rençberîye (m), rençberênî (m)
irk: nîjad (n)
irkçı: nîjadperest, -e
irkçılık: nîjadperestîye (m)
irkiyat: nîjadnasî (m), nîjadnasîye (m), etnolojî (n)
irmek: ro (n), robar (n), çem (n)
(-nin) **ırzına geçme:** qebehê ... kerdiş (n)
(-nin) **ırzına geçmek:** qebehê ... kerdene
ısı: tanî (m), germ (n); germîye (m), germî (m), germênî (m)
güneş ısı: tîje (m)
ısı değiştirgeci: vurnkerê tanî/germî (n), konvertîsorê tanî/germî (n)
ısı ölçümü: tanîpeymî (m), kalorîmetrî (n)
ısı fazla olmak: kele dîyayene, sûr bîyene
ısınma: 1)germbîyayîş (n), germinbîyayîş (n) 2)xogermkerdiş (n), xogerminkerdîş (n), xodayîş tanî ver
ısınmak: 1)germ bîyene, germin bîyene 2)xo germ kerdene, xo germin kerdene, xo dayene tanî ver
ısınmış olan: germin, -e
ısıölçer: tanîpeym (n), kalorîmetre (n)
ısırgan: b. isilik
ısıtıcı: germker (n)
ısıtıcı devre dışı: germker betal
ısıtıcı devrede: germker aktîf
ısıtma: germkerdiş (n), germinkerdîş (n), tanîverşanayîş (n), tanîverşanitiş (n)
ısıtmak: germ kerdene, germin kerdene, tanî ver şanayene, tanî ver şanitene
kendini ısıtmak (ısınmak): xo germ kerdene, xo germin kerdene, xo dayene tanî ver

ısıveren: ekzotermîk, -e

ıslah: 1)rastkerdiş (n), raştkerdiş (n) 2)holkerdiş-I (n) 3)îsleh (n)

ıslah etme: 1)rastkerdiş (n), raştkerdiş (n) 2)holkerdiş-I (n) 3)îslehkerdiş (n)

ıslah etmek: 1)rast kerdene, raşt kerdene 2)hol kerdene 3)îsleh kerdene

ıslak: hît, -e

ıslak olmak: hît bîyene

ıslak sprinkler sistemi (itfaiye için): sîstemê sprînklerê hîtî (n)

ıslaklık: hîtîye (m)

ıslanma: hît bîyayîş (n)

ıslanmak: hît bîyene

ıslatma: hîtkerdiş (n)

ıslatmak: hît kerdene

ıspanak: îспенax (n)

ısrar (n): ısrar (n)

ısrar etme: rîsernayîş (n), rîrocinayîş (n), israrkerdiş (n)

ısrar etmek: rî ser nayene, rî ro ci nayene, ısrar kerdene

ışık: roşn (n), roşt (n); roşna (m), roştî (m); şewq (n), şewq û şemale, şewle (n), nur (n)

güneş veya ay ışığı: tîje (m)

ışık hızı: lezîya roşna (m), lezîya roştî (m)

ışık hüzmesi: zerq (n)

ışık şefi: serkara/ê roşnî (sn)

kırmızı ışık: roşnaya sûre (m), roştîya sûre (m)

sarı ışık: roşnaya zerde (m), roştîya zerde (m)

sıcak ışık: roşno germin (n, sn)

soğuk ışık: roşno serdin (n, sn)

ters ışık: roşno peykî (n, sn)

trafik ışığı: roşnaya trafikî (m), roştîya trafikî (m)

yeşil ışık: roşnaya keske (m), roştîya keske (m)

ışıkçı: roşnkar, -e

ışıklı ve sesli işaretler (trafik için): nîşanê roşnin/roştin û venginî (zh)

ışıkölçer: roşnapeym (n), roştîpeym (n), fotometre (n)

ışılboceği: b. ısilböcek

ışılbocek: estareke (m)

ışıldama: b. parlamama

ışıldamak: b. parlamamak

ışıldatma: b. parlatma

ışıldatmak: b. parlatmak

ışın: 1)tîrêje (m) 2)hîlar (n)

güneş ışını: zerq (n)

ışınbilim: radyolojî (n)

ışınbilimci: radyolog, -e

ışınım: radyasyon (n)

ışınımölçer: radyasyonpeym (n), bolometre (n)

ışınölçer: tîrêjpeym (n), radyometre (n)

ışkın: ribêse (m)

ızgara: caxike (m), izxara (m)

iii

iade: apeydayîş (n) peydedayîş (n)

iade-i muhakeme: newera dadgehkerdiş, newera mehkemekerdiş

ibibik kuşu: dîksilêman (n), hophopik (n), dûdû (n)
ibik: kilaweke (m), pilike (m), kulike (m), fese (m)
iblis: îblîs (n), şeytan, -e
iblislik: îblîsî (m), îblîsîye (m), îblîsênî (m); şeytanî (m), şeytanîye (m), şeytanênî (m)
ibne: îbne (n) (argo), qında (n) (argo)
ibnelik: îbneyîye (m) (argo), îbneyî (m) (argo), qındayîye (m) (argo), qındayî (m) (argo)
ibrîk: mesîne (m), îbrîq (n)
ibrîşim: layo birîsimên (n)
icap: 1)ganî, gerek, luzum (n) 2)(huq.) îcab (n)
icar: deman (n)
icar etme: demankerdiş (n)
icar etmek: deman kerdene
icbar: zorkarîye (m), zorkarî (m); mecburkerdiş (n), mecburverdayîş (n)
icra: caardiş (n), îcra (m) (huq.)
cebri icra: caardişo zorkanî (m), îcraya zorkanî (m)
icra etmek: ca ardene
icra kesintisi: birnayeyê caardişî (n), birnayeyê îcra (n)
icra memuru: karmenda/karmendê caardişî; karmenda/karmendê îcraî
icra tetkik mercii: meqamê etudê caardişî (n)
icra vekilleri heyeti: encumenê wezîran (n), heyetê wezîran (n), kabîne (m)
icra-iflas hukuku: huqûqê îcra-îflasî (n)
ilamlı icra takibi: taqîbê îcra yo dadnamedar (n)
iç: zere (n), mîyan (n)
iç aç: zerehoke (m)
iç açılı: zerehokin, -e
iç denetim: kontrolê xomîyanî
iç denetim birimi: yewîna kontrolê xomîyanî (m)
iç kapı numarası: numreyê berê zereyî (n)
iç mekân: zeremekan (n)
iç tesisat: tesîsatê zereyî (n)
içine katmak: dekerdene, dekerdene mîyan, mîyan kerdene, cikerdene, çişanayene
içbükey: konkav
içecek: çîyê şimitişî (n), meşrubat (n)
içeri: zere (n)
içerik: muhtewa (m)
içici: şimitox, -e; meywer, -e
için: seba, seba ke, semedê ..., semedo ke; qandê, qando ke, qandê ... rê
onun için: qandê cû, seba ey, seba aye
içinde: tede
içinde kalma: tedemendiş (n)
içinde kalmak: tede mendene
içindekiler: tedeyî (zh)
içki: şimite (m)
alkollü içki: şimita alkoline (m)
içki kadehi: qedeha şimite (m)
içkici: şimitox, -e; meywer, -e
içme suyu: awa şimitişî (m)
içme suyu dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê awa şimitişî

içme suyu işletme, bakım ve onarım şube müdürlüğü: mudirîya beşê xebitnayîş, cewnîyayîş/nîyadayîş û tamîrî yê awa şimitîşî

içme suyu yapım şube müdürlüğü: mudirîya beşê viraştîşî yê awa şimitîşî

içmek: 1)(su, şarap vb. için) şimitene, werdene 2)(ayran, şerbet vb. için) fir kerdene 3)(sigara vb. için) şimitene, antene, qırşayene, gurisnayene

içmimar: mîmara zereyî (m), mîmarê zereyî (n)

içparsel: parselê zereyî (n)

içtihat: îçtîhad (n)

içtimai: sosyal, cematkî, komelkî

içtimai emniyet: asayîşo sosyal (n), asayîşo cematkî (n)

içyağı: vezd (n), duhn (n), çewr (n)

içyağının kızartılmasıyla meydana gelen bir yiyecek: çizrikî (zh), bijêrekî (zh), kijrikî (zh), pijrûgî (zh), qaqijikî (zh), xijalokî (zh), xijikî (zh), qijnikî (zh)

idam edilme: b. asılma

idam edilmek: b. asılmak

idam edilmiş olan: b. asılı

idam etme: b. asma-I

idam etmek: b. asmak

idare: îdare (n)

idare odası: odaya îdareyî (m)

idareci: îdarekar, -e; sermîyan, -e

idari: îdarî

idari eylem: kerdişo îdarî (n)

idari işlemler: muameleyê îdarî (zh)

idari işler şube müdürlüğü: mudirîya beşê karanê îdarî

idari mahkeme: dadgeha îdarî (m), mehkemeya îdarî (m)

idari tesis: sazgeho îdarî (n), tesîso îdarî (n)

idefiks: fikro sabî (n), îdefîks (n)

idman: îdman (n), jîmnastîk (n)

idrar: mîze (m), destawe (m), destawa şenike (m)

idrarını tutamıyan: kelmîz, -e; mîzoruk, -e

ifade: îfade (n)

ifade almak: îfade girewtene

ifade vermek: îfade dayene

iflas: topeeştîş (n), îflas (n)

iflas etmek: tope eştene, tope fiştene

ifraz: îfraz (n)

iftar: fîtar (n)

iftar etmek: fîtar kerdene, fîtar rakerdene

iğ: rêşta (m), rêstike (m), taşî (m)

İğ ile yün eğiriyor. (Bi rêstike/rêşta/taşî peşm rêsenâ.)

iğde: xibe (m)

iğde ağacı: xibêre (m)

yabani iğde ağacı: sinc (n), sincêr (n)

iğdiş edilme: b. hadımlaşdırılma

iğdiş edilmek: b. hadımlaşdırılmak

iğdiş etme: b. hadımlaşdırma

iğdiş etmek: b. hadımlaşdırmaq

iğne: 1) derzîne (m)

çengelliğne: fîrkete (m)

dantel iğnesi: b. tığ

iğne yastığı: b. iğnelik

yorgan iğnesi: pincirârî (m), derzîna lihêfan (m)

iğne vurmak: b. iğne yapmak

iğne yapmak: derzîne dayene ... ro

Doktor ona iğne yapmış. (Doktorî derzîne daya ey ro.)

2)(bitkilerde) nêrî (n), nêrik (n)

soğan iğnesi: nêrîyê pîyazî (n)

iğneci: derzînkâr, -e

iğnedenlik: b. iğnelik

iğnelik: derzîneke (m), derzîndane (m), balişnaya derzînan (m)

iğrice: b. büğelek

ihale: îhale (n)

ihale komisyon başkanlığı: serekîya komîsyonê îhaleyan

ihale odası: odaya îhaleyan (m)

ihale planlaması: plankerdişê îhaleyî (n)

ihamet: xayînîye (m), xayînî (m), xayînênî (m), xîyanet (n)

ihamet etme: xayînîkerdiş (n), xîyanetkerdiş (n)

ihamet etmek: xayînî kerdene, xîyanet kerdene

ihametle: bi xayînîye, bi xayînî, bi xîyanet, xayînî reyde, xayînî reyra, xîyanetî reyde, xîyanetî reyra

ihbar: xeberdarkerdiş (n), îxbar (n)

ihdas: wareardiş (n), îhdas (n)

ihdas etmek: ware ardene, îhdas kerdene

ihmal: peygoşîye (m), peygoşî (m), îhmal (n)

ihracat: îxracat (n)

ihracatçı: îxracatkar, -e

ihraç: 1)vetiş, tebereştîş (n) 2)malrotîş bi teber, îxrac (n)

ihraç ürünler: berê îxracî (zh), berhemê îxracî (zh)

ihtar: 1)balantiş (n), îxtar (n) 2)vîrardiş (n), ravîrardiş (n)

ihtarname: balantişname (n), îxtarname (n)

ihtilâm olmak: şeytan bi ... huyayene, şeytanî ... xapênayene

O gece ihtilâm olmuş. (A şewe şeytan bi ey huyayo. / A şewe şeytanî o xapênayo.)

ihtirâm: b. saygı

ihtiyaç: ihtîyac (n), hewcedarîye (m), hewcedarî (m)

ihtiyar: b. yaşlı

ihtiyar kadın: pîre (m)

ihtiyarlık: b. yaşlılık

ihtiyat: cagir, -e; yêdek, -e

ihtiyatî: ihtîyatî, -ye

ihtiyatî tedbir: tedbîrê ihtîyatî (n)

ikaz: balantiş (n), îqaz (n)

ikaz etme: balantiş (n), pêhesnayîş (n), îqazkerdiş (n)

ikaz etmek: bale antene, pêhesnayene, îqaz kerdene

iki: di

iki parça: dicey

iki parçaya ayırmak: dicey kerdene

iki yönlü karayolu: bejrayîro dihetin (n)

ikinci: dîyin, -e
ikinci baskı: çapa dîyin, -e
ikinci el: desto dîyin (n)
ikinci el otomobil: otomobîla destê dîyinî (m)

ikindi: êre (n)
ikindi namazı: nimajê êreyî (n)
ikindi vakti: êreyî
ikindinin son anları: tengêre (n), êreyo teng (n), veraşan (n)

ikiz: dilete (m), cêwî (n), hevalcêwî (n)
ikizkenar üçgen: hîrêgoşeyo diletkenar (n)
ikizray: diletray (m)
iklim: îklîm (n), hewa (n)
ikmal: îkmal (n), tamamkerdiş (n)
ikmal ekmek: îkmalkerdiş (n), tamamkerdiş (n)
ikmal ekmek: îkmal kerdene, tamam kerdene

ikram: îkram (n)
ikram etme: îkramkerdiş (n)
ikram etmek: îkram kerdene

ikramiye: îkramîye (m)
emeklilik ikramiyesi: îkramîyeya teqawutîye (m)

iktibas: 1)deynkerde (n), deynkerdiş (n) 2)neqlkerde (n), ciragirewte (n), îqtîbas (n)
iktibas etmek: 1)deyn kerdene 2)neql kerdene, ci ra girewtene, îqtîbas kerdene

iktidar: îqtîdar (n)
iktisadi: ekonomîk, -e
iktisadi analiz: analîzo ekonomîk (n), tehlîlo îqtîsadî (n)
iktisadi ölçüm: ekonometrî (n)

iktisat: ekonomî (m)
iktisatçı: ekonomîst, -e

il: wîlayet (n), şaristan (n), bajar (n)
il otogarı: otogarê şaristanan (n), otogarê bajaran (n)

ilaç: daru (n), derman (n), îlac (n)
ilaçlama: darukerdiş (n), dermankerdiş (n), darueştiş (n)
ilaçlamak: daru kerdene, derman kerdene, daru eştene

ilah: îlah (n), Homa (n), Ellah (n), Olî (n), Heq (n), Reb (n), Rebî (n), Comerd (n)
ilahe: îlahe (m)
ilahi: îlahî, -ye; homayî, -ye
ilahiyat: îlahîyat (n), teolojî (n)
ilahiyatçı: îlahîyatnas, -e; teolog, -e
ilam: dadname (n) (huq.), îlam (n) (huq.)
ilamlı: dadnamedar, -e (huq.)
ilamlı icra takibi: taqîbê îcra yo dadnamedar (n)

ilan: îlan (n)
ilan etme: îlankerdiş (n)
proje ilanı: îlanê projeyî (n)

ilave: pabeste (n), îlawe (n)
ilçe: qeza (m)
ilçe başkanı: sereka/serekê qeza
ilçe otogarı: otogarê qezayan (n)

ile: 1)bi, bi ... ra, bi ... wa, bi ... ya
Parasıyla satın aldı. (Bi pereyanê xo hêrîna.)

Kalemle yazdı. (Bi qeleme nuşt.)

Elle yedi. (Bi dest werd.)

Adam bir kadınla gelmiş. (Mêrdek bi yew cenê ra ameyo.)

Roşan ile (birlikte) gittim. (Ez bi Roşanî ra şîya.)

2)reyra, reyde

Zerweş kızla (birlikte) gitti. (Zerweş kêneke reyra/rejde şî.)

3)pê

Ben bıçakla ekmeği kestim. (Mi pê kardî nan birna.)

4)û

ilenç: zewte (m)

ileri: aver (n), raver (n)

ileri biyolojik atık su arıtma tesisi: sazgehê awguznayîşê gendawe yo bîyolojîko aver

ilerici: averperwer, -e; averwaz, -e

ilerleme: averşîyayîş (n), raverşîyayîş (n)

ilerlemek: aver şîyene, raver şîyene

ilerletme: averberdiş (n), raverberdiş (n)

ilerletmek: aver berdene, raver berdene

iletişim: dayîş-girewtîşê xeberan, dayîş-girewtîşê agahî, komunîkasyon (n)

etkin iletişim: komunîkasyonê dînamîk (n), komunîkasyonê efektîf (n), komunîkasyonê tesîrdar (n)

iletişim hattı: xeta dayîş-girewtîşê xeberan, xeta dayîş-girewtîşê agahî, xeta komunîkasyonî

iletişim kutusu: qutîya dayîş-girewtîşê xeberan, qutîya dayîş-girewtîşê agahî, qutîya komunîkasyonî

iletişim panosu: panoyê dayîş-girewtîşê xeberan, panoyê dayîş-girewtîşê agahî, panoyê komunîkasyonî (n)

iletken: vîyarnker, -e

iletkenlik: vîyarnkerîye (m)

iletke: hokepeym (n)

ilgeç: edat (n)

ilgi: eleqe (n)

ilgili: eleqedar, -e

ilginç: balkêş, -e; enteresan, -e

ilginçlik: balkêşîye (m), enteresanîye (m)

İliç: Îlîç (n)

ilik-I: mezg (n), mezgê kateyî (n), mezgê esteyî (n), donê esteyî (n), don (n)

ilik-II (dügme deliği): mayeke (m), qulpîke (m); qulîka gojage/make/bişkoje/qumça/sedefe/zirare (m); lana gojage/make/bişkoje/qumça/sedefe/zirare (m)

ilikleme: tavistiş (n), devistiş (n), mayekakerdiş (n)

iliklemek: tavistene, devistene, mayek a kerdene

dügme iliklemek: gojage/make/bişkoje/qumça/sedefe/zirare tavistene

gojage/make/bişkoje/qumça/sedefe/zirare devistene

gojage/make/bişkoje/qumça/sedefe/zirare girewtene

gojage/make/bişkoje/qumça/sedefe/zirare qefîlnayene

ilişki: 1)têkilîye (m), têkilî (m) 2)girêdayîş (n) (TE), îrtûbat (n) (TE)

ilk: verên, -e

İlk Çağ: Dewro Verên (n)

ilk duruma getirmek: sayekerdîş (n) (TE), reset (n) (TE)

ilk yardım: hetkarîya lezkanî (m)

ilk yardım çantası: çenteyê hetkarîya lezkanî (n)

ilkbahar: wisar (n)
ilke: prensîp (n)
ilkgüz: payîzo verên (n)
ilkin: verê, ewela, ewilî
ilkmektep: dibistane (m)
ilkokul: dibistane (m)
ilkönce: verê verkan, verê veran, tewr verê, tewr raver, hêverê, ewilê ewilan
ilkyaz: wisar (n)
illüzyonist: îluzyonîst, -e
ilmek: hoke (m)
ilmiahlak: îlimê exlaqî (n), etîk (n)
ilmik: b. **ilmek**
iltica: bextwaştiş (n), îltîca (m)
iltica etmek: bext waştene, îltîca kerdene
iltica hakkı: heqê bextwaştişî (n), heqê îltîca (n)
iltihap: îltîhab (n)
iltihaplanmak: wegîrîyayene, wegirewtene, degîrîyayene, wefîştene
Yaram iltihaplanmış. (Birîna mi wegîrîyaya.)
iltihaplı: îltîhabin, -e
im: nîşan (n), îşaret (n)
imaj: îmaj (n)
imaj düzeltme: weşkerdişê îmajî (n), rastkerdişê îmajî (n), raştkerdişê îmajî (n)
imal: îmal (n)
imal etme: îmalkerdiş (n), berardiş (n), tehsîlkerdiş (n), hasilkerdiş (n)
imal etmek: îmal kerdene, ber ardene, tehsîl kerdene, hasil kerdene
imalat: îmalat (n)
imalat kaynak planlaması: plankerdişê çimeyanê îmalatî (n)
imam: îmam (n)
İmam Ali: Îmam Elî, Îmam Alî
iman: bawerîye (m), bawerî (m), îman (n)
imar: awanî (m)
imar adası: girawa awanî (m)
imar affı: bexîşê awanî (n), efê awanî (n)
imar değişikliği: vurîyayîşê awanî (n), bedilîyayîşê awanî (n)
imar durumu: rewşa awanî (m)
imar hududu: sînorê awanî (n), taximê awanî (n)
imar kanunu: qanûnê awanî (n)
imar komisyonu: komîsyonê awanî (n)
imar nazım planı: planê pergalkar yê awanî (n)
imar parseli: parselê awanî (n)
imar planı: planê awanî (n)
imar sınırı: sînorê awanî (n), taximê awanî (n)
imar tadilatı: vurnayîşê awanî (zh), bedilnayîşê awanî (zh), tedîlatê awanî (n)
imar uygulaması: caardişê awanî (n)
imar ve şehircilik dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê awanî û şaristanawanîye
imar ve şehircilik müdürlüğü: mudirîya awanî û şaristanawanîye
imar ve şehircilik şube müdürlüğü: mudirîya beşê awanî û şaristanawanîye
imar yönetmeliği: telîmatnameyê awanî (n)
imdat: 1)haware (m), hey hawar! 2)îmdad (n), meded (n)

“Çewlîg cayî nîyarûn o

Derdo, derdo, **hawar** derdo” (Huseyîn Burke, Vate, Nr. 34)

İmdat ey pir! (İmdad ya pîr!)

imdat çağırısı: haware (m), gazî (m), çirî (m)

imece (karşılıklı birbirinin işinde çalışma): miterhe (m), mişagîye (m), purnagîye (m)

imece ile çalışmak: miterhe kerdene, purnagîye kerdene

imge: xeyal (n)

imgesel: xeyalî, -ye

imha: çinkerdiş (n), îmha (m)

imha etme: çinkerdiş (n), îmhakerdiş (n)

imha etme tutanağı: zabitnameyê çinkerdişî (n), zabitnameyê îmhakerdişî (n)

imha etmek: çin kerdene, îmha kerdene

imisyon: îmişyon (n)

imkân: îmkan (n)

yeni bir imkân: îmkanêko newe (n), îmkanêde newe (n)

imla: rastnuştiş (n), raştnuştiş (n), ortografî (m)

imleme: nîşankerdiş (n), îşaretkerdiş (n)

imlemek: nîşan kerdene, îşaret kerdene

imrenme: werrek (n)

imrentî: werrek (n)

imtihan: îmtihan (n)

imza: îmza (m)

imza atma: giştaxopanayîş (n), giştapanayîş (n), îmzaeştiş (n)

imza atmak: gišta xo pa nayene, gişte pa nayene, îmza eştene

imza verme: îmzadayîş (n)

imza vermek: îmza dayene

imzalama: îmzakerdiş (n)

imzalamak: îmza kerdene

inan: 1)bawerkerdiş (n), bawerbîyayîş (n), îmanardiş (n), îmankerdiş (n), înankerdiş (n), yeqînderdiş (n), yeqînbestîyayîş (n) 2)bawerîye (m), bawerî (m); îman (n)

inanç: bawerîye (m), bawerî (m); îman (n), îtîqad (n)

inançlı: bawerkerdox, -e; bawermend, -e; wayîrê îmanî (n), wayîra îmanî (m)

inanlı: bawerkerdox, -e; bawermend, -e; wayîrê îmanî (n), wayîra îmanî (m)

inanma: bawerkerdiş (n), bawerbîyayîş (n), îmanardiş (n), îmankerdiş (n), înankerdiş (n), înanbîyayîş (n), yeqînderdiş (n), yeqînbestîyayîş (n)

inanmak: bawer kerdene, bawer bîyene, îman ardene, îman kerdene, înan kerdene, înan bîyene, yeqîn kerdene, yeqîn bestîyayene

inat: 1)rike (m), serehuşkî (m), serehuşkîye (m), înad (n), eks (n) 2)b. **inatçı**

inat etmek: rike kerdene, rike çarnayene, serehuşkî kerdene, serehuşkîye kerdene, înad kerdene, eks kerdene

inatçı: rikin, -e; riko, -ye; arko, -ye; serehuşk, -e; înad, -e; înadçî, -ye; eksî, -ye

inatçılık: rikinî (m), rikinîye (m), rikoyî (m), rikoyîye (m), arkoyî (m), arkoyîye (m), serehuşkî (m), serehuşkîye (m), înadî (m), înadîye (m), înadênî (m), înadçîyî (m), înadçîyîye (m), înadçîyênî, eksîyî (m), eksîyîye (m)

ince: barî, -ye; tenik, -e; zirav, -e; kîbar, -e

ince ince: barî-barî, tenik-tenik, hurdî-hurdî

incebağır sak: roqilaya barîye (m), dorane (m)

incecik: barîk, -e; barîkek, -e; barîçek, -e; tenikek, -e

inceleme: 1)etud (n) 2)etudkerdiş (n)

incelemeci: etudkerdox, -e

incelemek: etud kerdene

incelik: barîyî (m), barîyîye (m), barîyênî (m), barîkênî (m), tenikî (m), tenikîye (m), tenikênî (m), ziravî (m), ziravîye (m), kîbarî (m), kîbarîye (m)

incelme: barîbîyayîş (n), tenikbîyayîş (n)

incelmek: barî bîyene, tenik bîyene

inceltme: barîkerdiş (n), tenikkerdiş (n)

inceltmek: barî kerdene, tenik kerdene

incik: çîp (m), peyîke (m), saq (n)

İncil: Încîl (n)

incir: încîre (m), hêjîre (m)

incir ağacı: încîrêre (m), hêjîrêre (m)

henüz olgunlaşmamış olan incir: kerike (m)

incitici söz: qala tuje (m), qisaya girçikine (m)

inç: înc (n)

indirim: kêmkîkerdiş (n), tenzîlat (n)

indirme: 1)ronayîş (n) 2)warardiş (n) (TE)

indirmek: 1)ronayene 2)war ardene (TE)

inek: manga (m)

genç inek: nalmanga (m), nûbere (m)

inek için ad olarak kullanılan bir sözcük: Beleke (m), Beşe (m), Biske (m), Bore (m), Çare (m), Çarebeşe (m), Çareke (m), Çele (m), Çêleke (m), Ede (m), Gule (m), Îne (m), Kane (m), Keje (m), Kile (m), Nîse (m), Pele (m), Qumaşe (m), Seme (m), Sengale (m), Sibe (m), Sîse (m), Şeme (m), Xeyde (m), Zere (m)

infaz: caardiş (n)

kararın infazı: caardişê bire (n), caardişê qerarî (n)

İngiliz: îngiliz, -e

İngilizce: îngilizkî (m)

İngiltere: Îngilîstan (n)

inisiyatîf: înisîyatîf (n)

iniş: veracêr (n), seracêr (n)

iniş aşağı: seracêr, devacêr

iniş aşağıya: b. aşağıya doğru

inleme: 1)nalayîş (n), jîvayîş (n), hovnayîş (n) 2)(kedi, köpek vb. için) kuzayîş (n)

hafifçe inleme: nuzayîş (n)

inlemek: 1)nalayene, jîvayene, hovnayêne 2)(kedi, köpek vb. için) kuzayene

hafifçe inlemek: nuzayene

inleyiş: nalî (m), nalîye (m), nalîne (m)

inme: 1)peyebîyayîş (n), warameyîş (n), robîyayîş (n) 2)niştîş (n) 3)felc (n)

inmek: 1)peye bîyene, war ameyene, ere war ameyene, robîyene

Dayısı katırdan indi. (Xalê ey qatire ra ame ere war./Xalê ey qatire ra robi.)

2)niştene

Uçak indi. (Teyara nişte.)

inorganik: înorganîk, -e

insan: merdim, -e; însan, -e

bir insan: mêrdek (n), yew mêrdek (n)

insan dışkısı: destawa pîle (n), necis (n)

insan grubu: kome (m), ref (n)

insan hakları: heqê merdiman

insan kaynakları: çimeyê merdiman

insan kaynakları daire başkanlığı: serekîya dayîreyê çimeyanê merdiman
insan kaynakları şube müdürlüğü: mudirîya beşê çimeyanê merdiman
insan kaynakları uzmanı: pispora çimeyanê merdimî (m), pispore çimeyanê merdimî (n)
insan kaynakları ve destek hizmetleri dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê çimeyanê merdiman û xizmetanê destekî
insan kaynakları ve eğitim müdürlüğü: mudirîya çimeyanê merdiman û perwerdeyî
insan kaynakları ve eğitim dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê çimeyanê merdiman û perwerdeyî
insan kaynakları yönetimi: îdareyê çimeyanê merdiman (n)
insan öldüren kimse: mêrkuj, -e
insan vücudunun göbük ile cinsel organ arasındaki bölümü: pîzeyo şenik (n)
proje insan kaynakları müdürlüğü: mudirîya çimeyanê merdiman yê projeyî
insanlık: merdimîye (m), merdimî (m), însanîye (m), însanetî (m), însanetîye (m)
insanoğlu: merdim (n), benîadem (n), însan (n), beşer (m)
inşa: awan (n)
inşa etme: awankerdiş (n), viraştîş (n)
inşa etmek: awan kerdene, viraştene
inşaat: înşaat (n), awanî (m), awanîye (m)
inşaat alanı: warê înşaatî (n)
inşaatçı: înşaatkar, -e; awanîkar, -e
inşallah: boka, mela, îşalah
İnternet: Înternet (n) (TE)
İnternet hizmet sağlayıcısı: xizmetpeydakerdaxê Înternetî (n) (TE)
intifa: îstifadekerdiş (n)
intifa hakkı: heqê îstifadekerdişî (n)
intikal: neqlbîyayîş (n), întîqal (n)
mirasın intikali: neqlbîyayîşê mîrasî (n), întîqalê mîrasî (n)
intikam: heyf (n)
intikam alma: heyfgirewtîş
intikam almak: heyf girewtene
intizamlı: biserûber, -e; întîzamin, -e, nîzamin, -e
intizamsız: bêserûber, -e; bêîntîzam, -e, bènîzam, -e
ip: bend (n), bendik (n); la (n)
İP-adresi: adresa PÎ (adresa Protokolê Înternetî) (TE)
ipçi: 1)laviraşttox, -e 2)laroş, -e
ipek: birîsim (n), îpeg (n)
ipek gömlek: paço/qemîso/îşligo birîsimên (n), qolika birîsimêne (m)
ipekten yapılma: birîsimên, -e; îpegên, -e
ipekli: birîsimên, -e; birîsimin, -e; îpegên, -e; îpegin, -e
iplik: la (n), destekî (m)
yorgan ipliği: layê lihêfan (n), destekîya lihêfan (m)
yün iplik: rêş (n)
iplikçi: 1)laviraşttox, -e; destekîviraşttox, -e 2)laroş, -e; destekîroş, -e
ipotek: îpotek (n)
ipotek belgesi: senedê îpotekî (n)
iptal: betal (n)
abonelik iptali: betalkerdişê aboneyîye (n)

iptal etme: betalkerdiş (n)
iptal etmek: betal kerdene
kadro iptali: betalkerdişê kadroyî
İran: Îran (n)
irin: rêm (n), ricaw (n)
irin toplamak: rêm dekewtene, rêm bestene, rêm cikewtene, rêm girewtene
irinli: rêmin, -e; ricawin, -e
İrlanda: Îrlanda (m)
irrasyonel: aqıl ra teber, aqıl ra ber, îrrasyonel, -e
irsaliye: lîsteya şawitîyan (m), îrsaliye (m)
irtibat: girêdayîş (n), îrtîbat (n)
irtifak: îrtîfaq (n)
irtifak hakkı: heqê îrtîfaqî (n) (huq.)
is: tenî (m), tenîye (m), duye (n)
İsa: b. **Hazreti İsa**
ishal: emel (n), çurike (m), virike (m), vijike (m), rîtike (m), qolinc (n), zereşîyayîş (n), pîzeşîyayîş (n), pîzeroginayîş (n), rêxeeştiş (n) (kaba dilde), rêxeverxodayîş (n) (kaba dilde), rêxeroginayîş (n) (kaba dilde)
ishal olmak: emel bîyene çurike eştene, çurike kewtene, virike eştene, virike kewtene, vijike eştene, vijike kewtene, rîtike eştene, rîtike kewtene, zere şîyene, pîze şîyene, pîze ro ginayene, rêxe eştene (kaba dilde), rêxe ver xo dayene (kaba dilde), rêxe ro ginayene (kaba dilde)
isilik: germij (n)
isilik olma: germijîyayîş (n)
isim: name (n)
isim cümlesi: cumleya nameyî (m)
isim tamlaması: îzafeya nameyî (m)
iskân: îskan (n)
iskân etme: îskankerdiş (n)
iskân etmek: îskan kerdene
iskan sınırı: sînore îskanî (n), taximê îskanî (n)
iskarpın: îskarpîn (n)
iskelet: qerqele (n), qerqot (n), îskelet (n)
iskeletli: bi qerqele; qerqeleyin, -e; bi qerqot, qerqotin, -e; bi îskelet, îskeletin, -e
iskonto: kêmişkerdiş (n), tenzîlat (n), îskonto (n)
İslam: îslam, -e; musulman, -e; musulmanîye (m), musulmanî (m)
İslamabad: Îslamabad (n)
İslami: îslamî, -ye
İslamiyet: îslamîye (m), îslamî (m), îslamîyet (n); musulmanîye (m), musulmanî (m), musulmanênî (m)
İslamlık: îslamîye (m), îslamî (m), îslamîyet (n), îslamênî (m); musulmanîye (m), musulmanî (m), musulmanênî (m)
isnat: îsnad (n)
isnat eden: îsnadkerdox, -e
isnat edilen: îsnadkerda (m), îsnadkerde (n)
isnat etmek: îsnad kerdene
İspanya: Spanya (m)
ispat: îspat (n)
ispat etmek: îspat kerdene
İspir: Îspîr (n)

İsrail: Îsraîl (n)
istakoz: îstakoz (n)
İstanbul: İstanbul (n)
istasyon: îstasyone (m)
 akaryakıt istasyonu: benzînxane (n)
 baz istasyonu: îstasyona bazî (m)
 benzin istasyonu îstasyona benzînî (m)
istatistik: statîstîk (n)
istatistikçi: statîstîkkar, -e
istasyon: îstasyone (m)
istek: waştîş (n)
 istek kipi: raweya waştîşî (m)
istekli: waştox, -e
istem: waştîş (n)
istemci: klîent (n) (TE)
istemek: waştene
 istediği gibi yapma: seyxokerdiş (n)
 istediği gibi yapmak: sey xo kerdene
 istegini gerçekleştirme: seyxokerdiş (n)
 istegini gerçekleştirmek: sey xo kerdene
ister ... ister ...: ha ... ha ...
 İster ben, ister sen; farketmez. (Ha ez ha ti, ferq nêkeno.)
istibdat: zorbeyîye (m), zorbeyî (m), zordarîye (m), zordarî (m), despotîzm (n)
istif: 1)lode (m), lodike (m), kêşe (m), maxe (m), cema (m), dêze (m) 2)(ot ve yaprak için) kupêre (m) 3)(taş, ot ve yaprak için) qûçe (m)
 istif etmek: b. **istiflemek**
istifa: îstîfa (m)
 istifa etme: îstîfakerdiş (n)
 istifa etmek: îstîfa kerdene
 istifa ettirme: dayîşîstîfakerdiş (n)
 istifa ettirmek: dayene îstîfakerdene
istifade: îstifadekerdiş (n)
 istifade etme: îstifadekerdiş (n)
 istifade etmek: îstifade kerdene
istifaname: îstîfaname (n)
istiflemek: lode kerdene, kêşe kerdene, maxe kerdene, cema kerdene, dêze kerdene, kupêre kerdene, nijnayene, qûçe kerdene
istifrağ etme: b. **kusma**
 istifrağ etmek: b. **kusmak**
istihkâm: îstîhkam (n)
istihkâmci: îstîhkamkar, -e
istikbal: 1)îstîqbal (n), ameyox (n) 2)(mecazi) meşte (n)
istimlak: milkêdewletekerdiş (n), îstîmlak (n)
istinat duvarı: dêsê îstînadî (m), dîwarê îstînadî (n)
İsveç: Swêd (n)
 İsveç oturağı: kemberê Swêdî (n)
İsveççe: swêdkî (m)
İsviçre: Swîs (n)
isyan: serewedaritiş (n), îsyân (n)
 isyan etme: serewedaritiş (n), îsyankerdiş (n)

isyan etmek: sere wedaritene, îsyân kerdene
Halkımız isyan etmiş. (Şarê ma sere wedarito./Şarê ma îsyân kerdo.)
iş: kar (n), xebate (m), gure (n)
gayri ciddi iş yapmak (mecazi): koseyî kerdene, kose xemilnayene
gizli kapaklı iş yapmak (mecazi): kose xemilnayene
hileli iş yapmak (mecazi): kose xemilnayene
iş açıklaması: îzahê karî (n)
iş bırakırımı: lokawt (n)
iş elbisesi: kincê karî (zh), cilê karî (zh)
iş giysisi: b. **iş elbisesi**
iş günü: roja karî (m), roja xebate (m)
iş hukuku: huqûqê karî (n)
iş istasyonu: îstasyona karî (m)
iş makinesi: makîneya karî (m)
iş planı: planê karî (n)
iş riski: rîskê karî (n)
iş rotasyonu: kar de cavurnayîş, kar de cabedilnayîş, rotasyonê karî (n)
iş stresi: stresê karî (n), tengijîyayîşê karî (n)
iş talebi: karwaştîş (n)
iş yapmak: kar kerdene, gure kerdene
işe alma: rokargirewtîş, karî rê girewtîş
işe girme: rokarkewtîş, karkewtîş (n), dekwetîş kar
işine son vermek: kar ra eştene
işten çıkarmak: kar ra vetene
işten kaçmak: (mecazi) kelame tadayene
programcı iş istasyonu: îstasyona karî ya programkere (m)
yapılan iş: (mecazi) firêze (n)
işaret: nîşan (n), îşaret (n)
işaret dili: zîwanê nîşanî (n), zîwanê îşaretî (n)
işaret edilmek: nîşan bîyene, îşaret bîyene
işaret etmek: nîşan kerdene, îşaret kerdene
işaret levhası: lewhaya nîşanî (m), lewhaya îşaretî (m)
işaret parmağı: engîştâ eşhede (m), engîştâ şehadetî (m), bêçika şadênî (m), bêçika silawetî (m), bêçika îşaretî (m)
işaret sıfatı: sîfetê nîşankerdene (n)
işaret zamiri: zemîrê nîşankerdene (n)
trafik işareti: nîşanê trafikî (n), îşaretê trafikî (n)
yol işaretleri: nîşanê rayîrî (zh), îşaretê rayîrî (zh)
işaretçi: îşaretdayox, -e
işaretleme: nîşankerdiş (n), îşaretkerdiş (n)
işaretlemek: nîşan kerdene, îşaret kerdene
işaretlenme: nîşanbîyayîş (n), îşaretbîyayîş (n)
işaretlenmek: nîşan bîyene, îşaret bîyene
işaretli: nîşankerdiye (m), nîşankerda (m), nîşankerde (n); îşaretkerdiye (m), îşaretkerda (m), îşaretkerde (n)
işbirliği: hemkarîye (m), hemkarî (m)
işbirlikçi: hemkar, -e
işçi: karker, -e; xebatkar, -e; pala (m), pale (n); mişag, -e; êrxat, -e; rencber, -e; emela (m), emele (n)
işçi edebiyatı: edebîyatê karkeran (n)

işçi sınıfı: sinifa karkeran (m)

işçilik: karkerîye (m), karkerî (m), karkerênî (m), xebatkarîye (m), xebatkarî (m), xebatkarênî (m), paleyîye (m), paleyî (m), paleyênî (m), mişagîye (m), mişagî (m), mişagî (m), mişagênî (m), êrxatîye (m), êrxatî (m), êrxatênî (m), rencberîye (m), rencberî (m), rencberênî (m), emeleyî (m), emeleyîye (m), emeleyênî (m)

işeme: destawekerdiş (n), destaweverdayiş (n), awerişnayiş (n)

işemek: mîze kerdene, destawe kerdene, destawe deverdayene, awe rişnayene

altına işeyen: mîzker, -e; mîzbin, -e; gujbin, -e; mîzo (kaba dilde)

işgal: îşxal (n)

işgaliye: îşxalîye (m)

işitme: eşnawitiş (n), hesnayiş (n)

işitme engelli: astengdara/ê eşnawitişî, astengdara/ê hesnayişî; kerr, -e; goşgiran, -e

işitmek: eşnawitene, hesnayene

sen işitmişsin: to eşnawito, to hesnayo

işkembe: vêre (n)

hayvan işkembesi: silvêre (n)

işkembe çorbasi: şorbaya vêreyî (m)

işkence: 1)îşkence (n), ezab (n) 2)(bir tür sıkıştırma aracı) îskence (n)

işkenceci: îşkenceker, -e; ezabker, -e

işlem-I: kirarî (m) (mat), operasyon (n) (mat)

aritmetik işlemi: kirarîya aritmetikî (m), operasyonê aritmetikî (n)

bölme işlemi: kirarîya parekerdişî (m)

dört işlem: çar kirarî, çar operasyonî

dört temel işlem: çar kirarîyê bingeyênî

işlem-II: muamele (m)

işlemci: prosesör (n) (TE)

işleme: 1)nejir (n), newir (n), neqîş (n), xerc (n) 2)(işlemek eylemi) nejirnayiş (n), newirnayiş (n), neqîşnayiş (n), xerckerdiş (n)

işlemek: nejirnayene, newirnayene, neqîşnayene, xerc kerdene

işlemeli: neqîşin, -e, xercin, -e; nejirnaya (m), nejirnayîye (m), nejirnaye (n), newirnaya (m), newirnayîye (m), newirnaye (n), neqîşnaya (m), neqîşnayî (m), neqîşnayîye (m), neqîşnaye (n), neqîşkerda (m), neqîşkerdî (m), neqîşkerdîye (m), neqîşkerde (n), xerckerda (m), xerckerdîye (m), xerckerde (n)

işletme: 1)xebitnayiş (n), gurenayiş (n), şuxulnayiş (n) 2)(işletme kuruluşu) sazgeh (n) 3)(işletme yöntemi) karnasî (m)

işletme fakültesi: fakulteya karnasî (m)

işletme maliyeti: malbîyayîşê xebitnayîşî (n)

işletme müdürlüğü: 1)mudirîya xebitnayîşî 2)mudirîya sazgehan, mudirîya sazgehî

işletme mühendisi: muhendisa/muhendisê karnasî

işletme-iştirakler dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê sazgeh-pardarîyan

işletmeci: 1)sazgehdar, -e 2)karnasa/ê karanê îdarî

işletmecilik: 1)sazgehdarîye (m), sazgehdarî (m) 2)karnasîya karanê îdarî (m)

işletmek: xebitnayene, gurenayene, şuxulnayene

işleten: xebitnayox, e; gurenayox, -e; şuxulnayox, -e

işlev: karkerd (n), fonksîyon (n)

işlevsel: karkerdî, -ye; fonksîyonel, -e

işlevsel yönetici: îdarekaro karkerdî (n); îdarekara karkerdîye (m); sermîyano fonksîyonel (n); sermîyana fonksîyonele (m)

işlik: kargeh (n), atolye (m)

işporta: işporta (m)

işportacı: işportakar, -e

işsiz: bêkar, -e; betal, -e

işsizlik: bêkarîye (m), bêkarî (m); betalî (m)

iştah: made (n), iştah (n), bîz (n)

iştah kapanmak: made gîrîyayene, made birîyayene

iştahı kapanmak: madeyê ... gîrîyayene, madeyê ... birîyayene

iştahı kesilmek: b. **iştahı kapanmak**

İştahım yok. (Madeyê mi çin o.)

İştahım yerinde. (Madeyê mi ha ca de yo.)

iştahlı: alifweş, -e

iştahsızlık: bêmadîye (m), bêîştahîye (m)

işte: ha yo, ha ya; no yo, na ya; o yo, a ya

iştirak: pardarîye (m), pardarî (m)

işyeri: cayê karî (n)

işyeri açma ruhsatı: ruxsetê akerdişê cayê karî (n), ruxsetê rakerdişê cayê karî (n)

işyeri sahibi: wayîra/ê karî (n)

işyeri sorumluluğu: berpirsîyarîya cayê karî (m)

işyeri sorumlusu: berpirsîyara/ê cayê karî (m)

işyeri temsilciliği: temsîlkarîya cayê karî (m)

... satan işyeri: cayê rotişê ...

... üreten işyeri: cayê berardişê ..., cayê berhemardişê ...

it: kutik, -e; kelp, -e

İtalya: Îtalya (m)

itdirseği: b. **arpacık**

itfaiye: îtfaiya (m)

itfaiye amiri: amirê/a îtfaiya

itfaiye amirliği: amirîya îtfaiya

itfaiye çavuşu: çawişê/a îtfaiya

itfaiye daire başkanı: sereka/ê dayîreyê îtfaiya

itfaiye dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê îtfaiya

itfaiye ekibi: ekîpa îtfaiya (m)

itfaiye eri: şewatkar (n)

itfaiye haftası: hewteyê îtfaiya (n)

itfaiye komuta merkezi: merkezê kumandaya îtfaiya (n), merkezê

fermandeyîya îtfaiya (n)

itfaiye müdahale şube müdürlüğü: mudirîya beşê mudaxeleyî yê îtfaiya

itfaiye müdürlüğü: mudirîya îtfaiya

itfaiye müdürü: mudira/ê îtfaiya

itfaiye raporu: raporê îtfaiya (n)

itfaiye terimleri: termê îtfaiya (zh)

itfaiyeci: şewatkar, -e; îtfaiyakar, -e

gönüllü itfaiyeci: şewatkaro zerrîwaz (n), şewatkara zerrîwaze (m)

ithal: 1) xozeregirewtiş (n) 2) îdxal (n)

ithal ürünler: berê îdxalî (zh), berhemê îdxalî (zh)

ithalat: îdxalat (n)

ithalatçı: îdxalatkar, -e

itikat: b. **inanç**

itiraf: roxonayîş (n), îtiraf (n)

itiraf etmek: ro xo nayene, îtiraf kerdene

itiraz: îtiraz (n), veroameyîş (n)

itiraz etme: îtirazkerdiş (n), veroameyîş (n)

itiraz etmek: îtiraz kerdene, vero ameyene

ittifak: ittîfaq (n)

ivedi: lezabez, -e; acîl, -e

ivedi olmak: lezabez bîyene, acîl bîyene

ivedilik: lezabezîye (m), lezabezî (m), acîlîye (m), acîlî (m)

ivgi: koçikter (n)

ive: wayîr, -e

iyelik: wayîrîye (m), wayîrî (m)

iyelik adlı: zemîrê wayîrîye (n)

iyelik adlı olarak kullanılan bir sözcük: yê (n, m, zh)

Bu Roşaninkidir. (No yê Roşanî yo.)

Bu Roşaninkidir. (Na yê Roşanî ya.)

Bunlar Roşaninkilerdir. (Nê yê Roşanî yê.)

iyelik zamiri: b. **iyelik adlı**

iyi: baş, -e; hol, -e; rind, -e; kês, -e

Ben iyiyim. (1-Ez baş a./ Ez de baş ane. 2-Ez hol a. 3-Ez gewz a. 4-Ez dînc a. 5-Ez rind a./ Ez rind ane./ Ez rind ûne. 6-Ez bikês a./Ez kês a.)

İyi akşamlar. (1-Şanbaş. 2-Êvarbaş. 3-Şanê to xeyr bo.)

iyi etme: holkerdiş (n)

iyi etmek: hol kerdene

İyi geceler. (1-Şewbaş. 2-Şewa to xeyr bo. 3-Şewa to şenike bo. 4-Şewa Homayî rehmet. 5-Homa rehetîye bido. 5-Heq rehetîye bido.)

İyi günler. (Rojbaş.)

iyi kötü: hol-xirab, rind-xirab

iyi olma: başbîyayîş (n), holbîyayîş (n)

iyi olmak: baş bîyene, hol bîyene

(Sana) **İyi yolculuklar.** (1-To rê oxir bo. 2-Oxir bo. 3-Oxirê xeyrî bo.)

iyileşme: weşbîyayîş (n), başbîyayîş (n), roxoameyîş (n), xoameyîş (n), holbîyayîş (n)

iyileşmek: weş bîyene, baş bîyene, ro xo ameyene, xo ameyene, hol bîyene

iyileştirme: holkerdiş (n)

iyileştirmek: hol kerdene

iyilik: başîye (m), başî (m); holîye (m), holî (m); rindîye (m), rindî (m), rindênî (m); weşîye (m), weşî (m)

Sana iyilikle söylüyorum. (Ez to rê bi weşîye vana.)

iyimser: weşvîn, -e; optîmîst, -e

iyimserlik: weşvînîye (m), xweşvînî (m), optîmîstîye (m), optîmîstî (m)

iz: herinde (m)

izafi: b. **göreceli**

izah: îzah (n)

izahat: îzahat (n)

izahlı: 1)biîzah, -e; biîzahat (n) 2)biîzahkerdiş (n), bizelalkerdiş (n)

izaleişüyu: îzaleyêşuyû (n)

izin: destûr (n), îzin (n)

izin kâğıdı: kaxita destûrî (m), kaxita îzinî (m)

İzlanda: Îslanda (m)

izleme: 1)taqîbkerdiş (n), dimaşîyayîş (n) 2)ewnîyayîş (n), nîyadayîş (n), temaşekerdiş (n), qayîtkerdiş (n), seyrkerdiş (n)

izleme-değerlendirme kurulu: heyetê taqîbkerdiş-nirxnayîşî (n)

izlemek: 1)taqîb kerdene, dima şîyene 2)ewnîyayene, nîyadayene, temaşe kerdene, qayît kerdene, seyr kerdene

izlenmek: 1)ameyene taqîbkerdene 2)ameyene nîyadayene, ameyene temaşekerdene, ameyene qayîtkerdene, ameyene seyrkerdene

izlenebilir (olan): 1)taqîbbar, -e 2)temaşebar, -e; qayîtbar, -e; seyrbar, -e

izlenebilirlik: 1)taqîbbarîye (m) 2)temaşebarîye (m), qayîtbarîye (m), seyrbarîye (m)

izleyici: 1)taqîbkerdox, -e; dimdar, -e; dimaşıyayox, -e 2)nîyadayox, -e; ewnîyayox, -e; temaşekerdox, -e; seyrkerdox, -e

izolasyon: îzolasyon (n), tecrîd (n)

izolasyon malzemesi: malzemeyê îzolasyonî (n)

JJJ

jaguar: jaguar (n)

jaketatay: jaketatay (n)

jaluzi: jaluzî (n)

Jamaika: Jamaîka (m)

jandarma: cendirme (n)

Japon bezi: capon (n)

japone (kadın giysisi için): japone (n)

Japonya: Japonya (m)

jarse: jarse (n)

jartiyer: jartîyer (n)

jeneratör: jenerator (n)

jenerik: jenerîk (n)

jeodezi: erdpeymîye (m), erdpeymî (m), jeodezî (n)

jeofizik: jeofîzîk (n)

jeolog: erdnas, -e; jeolog, -e

jeoloji: erdnasî (m), jeolojî (n)

jeomorfolog: jeomorfolog, -e

jeomorfoloji: jeomorfolojî (n)

jest: jest (n)

jet: jete (m)

jigolo: jîgolo (n)

jilet: cîlet (n)

jîmnastik: jîmnastîk (n)

jîmnastikçi: jîmnastîkker, -e

jînekolog: cinînas, -e; jînekolog, -e

jînekoloji: cinînasîye (m), cinînasî (m), jînekolojî (n)

jüpon: jupon

jüri: jurî (n)

jüt: jut (n)

KKK

kabadayılık taslama: 1)herajwaştış (n), hereşekerdiş (n) 2)(mecazi) reşmeveradayış (n)

kabadayılık taslamak: 1)heraj waştene, hereşe kerdene 2)(mecazi) reşme veradayene

kabak: kundire (m), kuy (m); cacixe (m)

kabak vb. bitkilerin henüz yeni oluşmuş olan küçücük ürünü: fiye (m)

kabak çeşitleri: balike (m), kundira çaçanan (m), kuya awî (m), kuya şêxanî (m)/kuya şêxî (m), kuya zimistanî (m)

kabakulak: algoşe (n), belegoş (n), bingo (n), xîyarek (n)
kabakulak olmak: algoşe girewtene, belegoş girewtene, xîyarek girewtene, goş deginayene

kabala: b. **götürü**

kabarcık (tıpta): tulpizike (m), pelqike (m), pilike (m)
kabarcık oluşmak (tıpta): tulpizîyayene, pelqike bîyene, pilike bîyene, pilike dayene
kabarcık oluşturmak (tıpta): tulpiznayene, pelqike kerdene, pilike kerdene

kabarmak: wefirîyayene, weqofîyayene

kabartı (vücutta): masura (m)

kabartma: b. **rölyef**

kabartmak: wefirnayene, weqofnayene

kabız: qebz (n)

kabızlık: qebzîye (m), qebzênî (m)

Kabil: Kabul (n)

kabile: qebîla (m)

kabiliyet: qabîliyet (n), hêginî (m)

kabiliyetli: qabîliyetdar, -e; biqabîliyet, -e; wayîra qabîliyetî (m); wayîrê qabîliyetî (n); hêgin, -e

kabin: kabîn (n)

kabuk: patu (n), poste (n), qaş (n), qaşık (n), qaşıl (n), tole (n), tolik (n), qafık (n), qalík (n), pur (n), purtik (n), telaşe (n)
buğday kabuğu: siwe (n)
ceviz ve badem kabuğu: çule (n)
kabuğu kabarıp dökülmek: b. **kavlamak-I**
kabuğu kabarıp soyulmak: b. **kavlamak-I**
kabuğu soyulma: qeşirîyayîş (n)
kabuğu soyulmak: qeşirîyayene
kabuğunu soymak: patene, taştene, sero kerdene, qaş kerdene, tole kerdene, qeşirnayene, pur kerdene, telaşe kerdene
kabuk bağlamak (yara için): çekule bestene, tolif girê dayene, qafık girê dayene, seket girê dayene
kabuk soymak: poste sero kerdene, tole ser de kerdene, tole sero kerdene, qafık sero kerdene, qalík sero kerdene, purtik sero kerdene
nohut kabuğu: 1)(dış kabuğu) kulike (m) 2)purtik (n), poste (n)
yara kabuğu: çekule (n), tolif (n), qafık (n), seket (n), tole (n)

kabul: qebul (n)
kabul almak (üniversite vb. için): qebul girewtene
kabul edilmek (oyunda): taw bîyene
kabul etmek: e kerdene, qebul kerdene

kaburga: parsû (m), qabirxa (m), caxe (m)

kabza: deste (n), destik (n), dim (n), qebza (m), qevde (m)
kılıç kabzası: desteyê şimşêrî (n), dimê şimşêrî (n), qevda şimşêrî

kabzımal: 1)bazirgana/ê mexlî 2)sîmsar, -e

kaç: çend

kaçak: qaçax, -e; fîrar, -e; fîrarî, -ye; remaye (n), remaya (m), remayî, -ye; peraye (n), peraya (m), perayî, -ye
kaçak yapı: awanîya qaçaxe (m), bînaya qaçaxe (m)

kaçakçı: qaçaxçî, -ye

kaçakçılık: qaçaxçîtî (m), qaçaxçîyîye (m), qaçaxçîyî (m), qaçaxçîyênî (m)

kaçırılma: 1)ameyîşremnayîş (n) 2)ameyîşberdiş (n) 3)ameyîşpernayîş (n)

kaçırılmak: 1)ameyene remnayene 2)ameyene berdene 3)ameyene pernayene

kaçırılan: 1)remnaye (n), remnaya (m), remnayîye (m) 2)berda (m), berdîye (m), berde (n)

kaçırma: 1)remnayîş (n) 2)berdiş (n) 3)(akıl vb. için) pernayîş (n), fîrnayîş (n) 4)b. **sızdırma**

kaçırmak: 1)remnayene 2)berdene 3)(akıl vb. için) pernayene, fîrnayene 4)b. **sızdırmak**

Delikanlı o kızı kaçırdı. (Xortî a kêneke berde.)

kaçıran: 1)remnayox, -e 2)berdox, -e

kaçma: 1)rem (n) 2)remayîş (n), fîrarkerdiş (n) 3)(kadın için) reykwetîş (n), radimkwetîş (n), dimkwetîş (n) 4)b. **koşma**

kaçmak: 1)remayene, fîrar kerdene 2)(kadın için) rey kwetene, ra dim kwetene, dim kwetene 3)b. **koşmak**

kaçan: 1)remaye (n), remayox, -e 2)(kadın için) remaya (m), remayîye (m), reykweta (m), reykwetîye (m)

kaçıp kurtulma: fîrarkerdiş (n)

kaçıp kurtulmak: fîrar kerdene

kaçış: rem (n)

kaçış yolu: rayîrê remî (n)

kaçırma b. sızdırma

kaçırmak b. sızdırmak

kadar: 1)sey, qas, qasê ..., hendê ... 2)heta, hetanî

Ben senin kadar uzun değilim. (Ez sey to derg nîya.)

Akşama kadar dur. (Heta şan vinde./Hetanî şan vinde.)

Köye kadar git. (Heta dewe şo./Hetanî dewe şo.)

bu kadar: hende

ne kadar: çend, çiqas

o kadar: hende, ewqas

kadastro: kadastro (n)

kadastro haritası: xerîtaya kadastroyî (m)

kadastro parseli: parselê kadastroyî (n)

kadayıf: qedayîf (n)

kadeh: qedehe (m)

kadem: pa (n)

kademhane: b. yüznumara

kadı: qazî, -ye

kadılık: qazîyîye (m)

kadın: cinî (m), cinîye (m); cinîke (m)

Bir varmış bir yokmuş, bir kadın varmış. (Cayke beno cayke nêbeno, yew cinîke bena.)

kadın berberi: berbera cinîyan (m), berberê cinîyan (n)

kadın dansçı: kaykere (m)

kadın eş: cinî (m)

kadın meclisi: meclîsê cinîyan (n)

kadın terzi: terzîya cinîyan (m), terzîyê cinîyan (n)

kadın ve aile müdürlüğü: mudirîya cinî û keyeyan

uzun kadın donu: pirênbazî (zh), mansî (zh)

kadife: qedîfe (n)

kadife pantolon: şayaxê/pantolê/şapikê qedîfeyênî (zh)

kadifeli: qedîfeyên, -e; qedîfeyin, -e

Kadiri: qadirî, -ye

Kadirilik: qadirîyî (m), qadirîyîye (m), qadirîtî (m)

kadraj: kadraj (n), çarçewakerdiş (n)

kadro: 1)kadro (n) 2)kadro, -ye

kadro ihdası: wareardişê kadroyî, îhdasê kadroyî

kadro iptali: betalkerdîşê kadroyî

kadro iptal-ihdas: betalkerdîş-îhdasê kadroyî

norm kadro: kadroyo norm (n)

kafa: katike (m), kakate (m), qotike (m), qoqe (m), qafike (m); sere (n)

(kendi) **kafasını yıkama:** sereyêxoşutiş (n)

(kendi) **kafasını yıkamak:** sereyê xo şutene

kafatası: qaf (n)

kafes: qefes (n)

kâfi: bes, ey, kafî

kafile: qefle (n), cerge (m), ref (n), gilbe (n)

kâfir: kafir, -e

kâfir çocuğu (babası kafir olan): kafirbav, -e

“Zirav, Zirav, Ziravê; exşikê, kafirbavê” (Deyîra Zirave ra)

kâfirce: kafirkî

kâfirlik: kafirîye (m), kafirî (m), kafirênî (m), kufir (n)

kafiye: qafîye (m)

kaftan: xeftane (m)

kâgir: b. kârgir

kâgir bina: b. kârgir bina

kâğıt: kaxite (m)

tuvalet kâğıdı: kaxita tuwaletî (m), kaxita kenefî (m), kaxita destawxaneyî (m),

kaxita awdestxaneyî (m)

kağrı: parxêle (m), erebane (n), erebeyê gayan (n)

kahır: qehir (n)

kahrından ölmek: tetirxan bîyene

Kahire: Qahîre (m)

kahpe: b. orospu

kahpelik: b. orospuluk

kahraman: qehreman, -e; çêr, -e; camêrd (n), camêrdek (n), mêrxas, -e; egît, -e

kahramanlık: qehremanîye (m), qehremanênî (m), qehremanî (m), çêrîye (m), çêrênî (m),

çêrî (m), camêrdîye (m), camêrdênî (m), camêrdî (m), camêrdekî (m), mêrxasîye (m),

mêrxasênî (m), mêrxasî (m), egîtîye (m), egîtênî (m), egîtî (m)

Kâhta: Kolik (n)

kahvaltı (sabah yemeği): 1)arayî (m) 2)sêpare (n)

kahvaltı etmek (sabah yemeği yemek): 1)arayîya xo kerdene

Kahvaltı ettin mi?/Sabah yemeği yedin mi? (To arayîya xo kerde?)

2)sêpare werdene

Kahvaltı ettin mi?/Sabah yemeği yedin mi? (To sêpare werd?)

kahvaltı ile öğle yemeği arasında yenen hafif yemek: verhel (n), taştêre (n)

kahvaltı öncesi birşey(ler) yemek: 1)arayîya xo kerdene

Kahvaltı öncesi birşey(ler) yedin mi? (To arayîya xo kerde?)

2)arayîya xo şikitene

Kahvaltı öncesi birşey(ler) yedin mi? (To arayîya xo şikite?)

3)xurînîya xo kerdene

Kahvaltı öncesi birşey(ler) yedin mi? (To xurînîya xo kerde?)

kahve: qewe (n)

kahve makinesi: makîna qeweyî (m)

kahveci: 1)qewexanedar, -e 2)qeweroş, -e

kahvehane: qewexane (n)

kahverengi: şalên, -e; qeweyî, -ye

kâhya: keyxwa (n)

kaide: qayde (n)

kaideli: qaydeyin, -e

kâinat: kaînat (n), alem (n), kozmos (n)

kaka (çocuk dilinde): 1)eke (m), gî (n) 2)kix, -e

kakao: kakao (n)

kâkül: biske (m), şebik (n), poçax (n), pulik (n)

kalaba: b. **kalabalık**

kalabalık: qelebalix (n), sixlet (n)

kalabalıklaşma: qelebalixbîyayîş (n), sixletbîyayîş (n)

kalabalıklaşmak: qelebalix bîyene, sixlet bîyane

kalan: mende (n)

kalan süre: mudeto mende (n)

kalas: qelas (n)

kalay: qela (m)

kalaycı: qelaker, -e

kalbur: pirojine (m)

kalbur ile gözer arası bir tür kalbur: kermaxe (m)

kalburdan geçirilmek: b. **kalburlanmak**

kalburdan geçirmek: b. **kalburlamak**

kalburlamak: serednayene, pirojine ro dayene, pirojine kerdene

kalburlanmak: seredîyayene, ameyene serednayene, pirojine ro ginayene, ameyene pirojinekerdene

kalça: qineste (n), kule (n), qorrik (n)

doğuştan kalça çıkıklığı: zayîş ra reyayeyîya qinesteyî, bîyayîş ra caravejîyayîya kuleyî/qorrikî

kalça çıkıklığı: reyayeyîya qinesteyî, caravejîyayîya kuleyî/qorrikî

kalçanın alt bölümü: parê qine (n), paldim (n), toldir (n)

kalçası çıkmış olan: kulevete (n), qinestevete (n), kulevetî, -ye, qinestevetî, -ye

kaldıraç: 1)(demirden olanı) manîla (m), mîl (n), nîk (n) 2)(ağaçtan olanı) qerace (n) 3)berzker

sepetli kaldıraç: berzkero bisele (n), berzkero bisepete (n)

kaldırılma: 1)wedariyayîş (n), wedardiyyayîş (n), ameyîşwedardayîş (n), wedarnîyayîş (n), ameyîşwedarnayîş (n), wedîyayîş (n), ameyîşwedayîş (n) 2)weriznîyayîş (n), ameyîşweriznayîş (n), rawuriznîyayîş (n), ameyîşrawuriznayîş (n) 3)hewanîyayîş (n), ameyîşhewanayîş (n), hewadiyyayîş (n), ameyîşhewadayîş (n), 4)hewafînîyayîş (n), ameyîşhewafîştîş (n), rahewafînîyayîş (n), ameyîşrahewafîştîş (n) 5)ameyîşberzkerdiş (n)

kaldırılmak: 1)wedariyyayene, wedardiyyayene, ameyene wedardayene, wedarnîyayene, ameyene wedarnayene, wedîyayene, ameyene wedayene 2)weriznîyayene, ameyene weriznayene, rawuriznîyayene, ameyene rawuriznayene 3)hewa nîyayene, ameyene hewanayene, hewa dîyayene, ameyene hewadayene 4)hewa fînîyayene, ameyene hewafîştene, ra hewa fînîyayene, ameyene rahewafîştene 5)ameyene berzkerdene

kaldırım: peyerayîr (n)

kaldırım mühendisi: kuçgêr, -e; kuçgezan, -e

kaldırma: 1)wedariş (n), wedardayîş (n), wedarnayîş (n), wedayîş (n) 2)weriznayîş (n), rawuriznayîş (n) 3)hewanayîş (n), hewadayîş (n), hilkerdiş (n) 4)hewafîşîş (n), rahewafîşîş (n) 5)berzkerdiş (n)

kaldırma yastıkları (sıkıştırılmış hava ile çalışan): balişnayê berzkerdişî (zh)

kaldırmak: 1)wedaritene, wedardayene, wedarnayene, wedayene 2)weriznayene, rawuriznayene 3)hewa nayene, hewa dayene, hil kerdene 4)hewa fiştene, ra hewa fiştene 5)berz kerdene

kale: dize (m), kela (m)

küçük kale: dizike (m)

kalem: 1)qeleme (m) 2)(yazı işlerinin görüldüğü yer) nuştegeh (n)

boya kalemi: qelema boyaxî (m)

kurşun kalem: qelema erjîjine (m)

renkli kalem: qelema rengine (m)

siyah bir kalem: qelemêka sîyaye (m), qelemêda sîyaye (m)

yazı işleri kalemi: nuştegehê karê nuşteyan (n)

kalemtırış: qelemtırışe (m)

kalfa: qelfa (m), qelfe (n)

kalıcı bellek: vîro flaş (n) (TE)

kalımsız: demdemî, -ye; fanî, -ye

kalın: qalind, -e

kalınbağırsak: roqilaya girde (m)

kalınlık: qalindîye (m)

kalıntı: vermende (n)

kalıp: 1)(bir şeye belirli bir biçim vermek için kullanılan) qalib (n)

kalıba çekmek: b. **kalıba vurmak**

kalıba vurmak: qalib ro dayene

2)(bir kalıba dökülerek yapılmış olan) qalibe (m)

sabun kalıbı: qaliba sabunî (m)

kalıpcı: 1)qalibkar, -e 2)qalibroş, -e

kalıplamak: qalibe kerdene

kalıtçı: waris, -e

kalıtımbilim: genetîk (n)

kalıbraj: 1)kokkerdiş (n), eyarkerdiş (n) 2)kalîbraj (n)

kalibre: kalîbre (n), çape (m)

kalite: senînîye (m)

kalite kontrolü: kontrolê senînîye (n)

kalite ölçümü: peymîya senînîye (m)

kalitenin maliyeti: malbîyayîşê senînîye (n), malîyetê senînîye (n)

kömür kalitesi: senînîya komirî (m)

toplam kalite yönetimi: îdareyê senînîya kome

kalkan: tirs (n), mertal (n), qalxan (n)

kalkanbalığı: kesmase (n)

kalkma: weriştîş (n), rawuştîş (n), berzbîyayîş (n)

kalkmak: weriştene, rawuştene, berz bîyene

kalleş: bêbext, -e

kalma: mendiş (n)

kalmak: mendene

kalorifer: kalorîfer (n)

elektrikli kalorifer: kalorîfero elektrîkin (n)

kalorifer borusu: lulîya kalorîferî (m), borîya kalorîferî (m)

kaloriferci: 1)kalorîferkar, -e 2)kalorîfersaz, -e
kalorimetre: tanîpeym (n), kalorîmetre (n)
kalorimetri: tanîpeymî (m), kalorîmetrî (n)
kalp-I: zerrî (m), zerrîya bele (m), qelb (n)
kalp-II: 1)(para vb. için) qelp, -e 2)(tembel kişi) qelp, -e
kalpak: qalpaxe (m)
kaltak: qaltaxe (m)
kaltaklık: qaltaxîye (m), qaltaxî (m)
kama: 1)kardîya xoverrokerdişî (m), kardîya verrokerdişî (m), qama (m) 2)kardîya kalanî (m)
bir çeşit kama: kardîya çerkeze (m)
kamaşmak (diş için): halên bîyene, har bîyene
Dişlerim kamaşmış. (Didanê mi bîyê halên./Didanê mi har bîyê.)
kamaşmak (göz için): veşayene
Gözlerim kamaşıyor. (Çimê mi veşenê.)
Kamboçya: Kamboçya (m)
kambur: kuz, -e; quliz, -e; xûz, -e
kamburlaşmak: kuz bîyene, quliz bîyene, xûz bîyene
kamburluk: kuzîye (m), kuzî (m), qulizîye, qulizî (m), xûzîye (m), xûzî (m)
kamçı: qamçî (m)
kamçılama: qamçî kerdene, qamçîyan ver şanayene
kamera: kamera (m)
ikinci kamera: kameraya dîyine (sn)
kamera arkası: pey kamera (sn)
kamera arkası görüntüleri: dîmenê pey kamera (sn)
kamera gezdirme: gêrnayîşê kamera (sn)
sabit kamera: kameraya vindeta/vindetîye (sn), kameraya sabîte (sn)
termal kamera: kameraya termale (m)
kameraman: kameraman, -e
kameraman yardımcısı: hetkara/ê kameramane, hetkara/ê kameramanî
Kamerun: Kamerûn (n)
kamış: 1)zîl (n), qamîş (n) 2)b. **penis**
Kampala: Kampala (m)
kampanya: kampanya (m)
kamu: umûmîya (m), pêroyî (m)
kamu düzeni: nîzamo umûmî (n), nîzamo pêroyî (n)
kamu hakları: heqê umûmîya (zh), heqê pêroyî (zh)
kamu hizmet taşıtı: wesayîte xizmetê umûmîya (n), wesayîte xizmetê pêroyîye (n)
kamu hizmetleri: xizmetê umûmîya (zh), xizmetê pêroyî (zh)
kamu hukuku: huqûqê umûmîya (n), huqûqê pêroyî (n)
kamu kuruluşları: sazgehê umûmîya (zh), sazgehê pêroyî (zh)
kamu malları: malê umûmîya (zh), malê pêroyî (zh)
kamu ortaklık payı: para pardarîya umûmîya (m), para pardarîya pêroyî (m)
kamu tüzel kişiliği: kesîya huqûqî ya umûmî (n), kesîya huqûqî ya pêroyî (n)
kamu yararı: karê umûmîya (n), karê pêroyî (n); feydeyê umûmîya (n), feydeyê pêroyî (n)
kamuya terk: umûmîya rê terk, pêroyî rê terk, umûmîya rê cadeverdayîş, pêroyî rê cadeverdayîş
kamulaştırma: îstîmlak (n), milkêdewletekerdiş (n)
kamuoyu: fikrêumûmîya (n), rayaumûmî (m), rayapêroyî (m)
kamuoyu yoklaması: saxkerdişê rayapêroyî (n), sayekerdîşê rayapêroyî (n)

kamuoyu yoklaması soruları: persê saxkerdişê rayapêroyî (zh), persê sayekerdîşê rayapêroyî (zh)

kamusal (kamunun olan): yê umûmîya (m), yê pêroyî (m)

kamusal alan: waro umûmî (n), waro pêroyî (n)

kamusal yapı: awanîya umûmî (m), awanîya pêroyî (m), bînaya umûmî (m), bînaya pêroyî (n)

kamyon: kamyone (m)

kamyoncu: 1)kamyondar, -e 2)kamyonkar, -e

kamyonet: kamyoneke (m), kamyonete (m)

kan: gonî (m)

kan birikmek: gonî top bîyene

kan emici: gonîwer, -e

kan kusmak: gonî qelibnayene, gonî verişnayene, gonî viritene, gonî raviretene, gormaste teber kerdene

kan oturmak: ... de gonî top bîyene, gonî deqesîyayene, gonî qesîyayene

kan vermek: gonî dayene

kan yürümek: ... de gonî top bîyene, gonî deqesîyayene, gonî qesîyayene, gonî dekewtene, gonî cikewtene

kanı dışarı akıtmak (hayvan için): gonî veradayene, gonî raverdayene, gonî verdayene

kanını aldirmek (hayvan için): gonîya ... veradayene

kusulan kan: gormaste (m)

O kan kusuyor. (O gormaste teber keno.)

(yarada biriken irin veya kanı) dışarı akıtmak: ber kerdene, der kerdene

yarada biriken irin veya kanın dışarı çıkması: berbîyayîş (n), derbîyayîş (n)

Kanada: Kanada (m)

kanal: 1)kanal (n), serf (n) 2)kanal (n)

deşarj kanalı: kanalêdeşarjî (n)

kanal bağlantısı: pagirêdayîşê kanalî (n), pabestişê kanalî (m), îrtibatê kanalî (n)

kanalet: serf (n)

kanalizasyon: kanalîzasyon (n)

kanalizasyon dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê kanalîzasyonî

kanalizasyon işletme, bakım ve onarım şube müdürlüğü: mudirîya beşê xebitnayîş, cewnîyayîş/nîyadayîş û tamîrê kanalîzasyonî

kanalizasyon şebekesi: torra kanalîzasyonî (m)

kanalizasyon yapım şube müdürlüğü: mudirîya beşê viraştîşê kanalîzasyonî

kanalize etme: verê ... dayîş, verê ... raçarnayîş; oryantasyon (n), kanalîzekerdîş (n)

kanalize etmek: verê ... dayene, verê ... raçarnayene

Öğrencileri oradan kanalize etti. (Wendekarî uca ra kanalîze kerdî.)

kanama: gonîbîyayîş (n), gonîameyîş (n)

kanamak: gonî bîyene, ... ra gonî ameyene

kanara: selexane (n)

kanarya: kanarya (m)

kanat: bask (n), perr (n), pol (n)

kol kanat: perr û bask

sağ kanat: basko rast/raşt (n), perro rast/raşt (n), polo rast/raşt (n)

sol kanat: basko çep (n), perro çep (n), polo çep (n)

kanatlandırma: firnayîş (n), pernayîş (n), rapernayîş (n)

kanatlandırmak: firnayene, pernayene, rapernayene

kanatlanış: firayîş (n), perayîş (n)
kanatlanma: firayîş (n), perayîş (n), firdayîş (n), raperayîş (n)
kanatlanmak: firayene, perayene, fir dayene, raperayene
kanatmak: gonî kerdene; ... ra gonî ardene
kanca: qanca (m), çengal (n)
kandırma: xapênayîş (n), xapitiş (n)
kandırmak: xapênayene, xapitene
kanepe: qenepe (n), meqet (n)
kanguru: kanguru, -ye
kanıt: delîl (n), belge (n)
objektif kanıt: belgeyo objektîf (n), delîlo objektîf (n)
kanlanmak (kan yürümek): gonî dekwetene, gonî cikewtene
kanser: rîşa merdimwere (m), kanser (n)
kanser yapıcı: kanserker, -e; rîşa merdimwerker, -e; kanserojen, -e
kansızlık: 1) bêgonîye (m) 2)(tıpta) kêmgonîye (m)
kantar: qapan (n), qenter (n)
el kantarı: qapanê destan (n), qenterê destan (n), kîlo (n)
kantara çekmek: b. **kantarlamak**
kantara vurmak: b. **kantarlamak**
kantarlamak: qapan ro dayene, bi qapan sentene, eştene qenter
kanun: qanûn (n)
kanun teklifi: pêşnîyaza qanûnî (m), teklîfê qanûnî (n)
kanuni: qanûnî, -ye
kap: 1)qab (n) 2)kod 3)firaq (n)
tahtadan yapılmış kap: kod (n)
tahtadan yapılmış derin kap: darên (n), kod (n), kodik (n)
tahıl vb. şeyleri ölçmek için kullanılan tahtadan yapılmış büyük kap: kod (n)
kapak: 1)ser (n) 2)qapax (n) 3)(kitap vb. için) qab (n)
kapalı: girewtî, -ye; girewta (m), girewte (n)
kapalı müdahale (itfaiye vb. için): mudaxeleyo girewte (n)
kaplan: qapan (n)
kapasite: kapasîte (m)
kapasite gelişimi: xurtbîyayîşê kapasîte (n), averşîyayîşê kapasîte (n), raverşîyayîşê kapasîte (n)
toplam kapasite: kapasîteya kome (m)
kapı: ber (n) (TE), keyber (n), port (n) (TE)
dış kapı: berê teberî (n)
kapı kasasında (çerçevesinde) eşiğin karşısındaki üst kısım: serber (n)
kapı kolu: destikê berî (n)
paralel kapı: bero paralel (n) (TE), porto paralel (n) (TE)
parmaklık biçimindeki kapı: çarber (n), caxe (m), bero caxleme (n)
kapıcı: berban, -e; dergewan, -e
kaplan: piling, -e
kaplıca: germike (m), germawe (m)
kaplumbağa: kesa (m), kese (n)
kaplumbağa, yılan gibi hayvanların ses çıkarması: kufayîş (n)
kaporta: kaporta (m)
kaportacı: kaportasaz, -e
kapsam: şumûl (n)

kapsama: 1)şumûl (n) 2)şamîlbîyayîş (n), îhtîwakerdiş (n)

kapsama alanı: warê şumûlî (n)

kapsamak: şamîl bîyene

kapsamlı: şumûldar, -e; bişumûl, -e

kapsamlı onarım: restorasyono şumûldar (n)

kaptan: kaptan, -e

kapuska: kapuska (m)

kaput: qaput (n)

kaputbezi: b. **amerikanbezi**

kapüşon: kapuşone (m)

kar: vewre (m), werfe (m)

kar arabası: erebeyê vewre (n)

kar donması: êrxuçebîyayîş (n)

kar fırtınası: b. **tîpi**

kar helvası: vewribe (m), celawe (m)

kar sertleşmesi: teriqîyayîş (n)

kar topu: gudvewre (m), vewrgude (m)

kardan adam: vewremerdim (n)

karın erimesi sonucu yer yer toprağın görünmesi ve bazı yerlerin henüz karla kaplı olması durumu: vewrbelek (n), reşbelek (n)

karın sertleşmiş üst tabakası: kirtik (n), vewra kirtine (m)

sertleşmiş kar: êrxuçe (m), qurçî (m)

sulusepken kar: vewrlîke (m), şilope (n), şilûşepelî (m)

taneleri küçük olan kar: weleke (m), tozike (m)

yağmurla karışık yağın kar: vewrlîke (m), şilope (n), şilûşepelî (m)

yüzeyi donmuş kar: xuçe (m)

kâr: kar (n)

kara -I: erd (n), bej (n)

kara -II: sîya, -ye; qer, -e

kara bulut: hewro sîya (n), hewro tarî (n)

kara erik: salince (m), încase (m)

kara tavuk (uğursuzluk sembolü): kerga sîyaye (m)

“Binê Aldunî kerewo sîya wo.

Kerga sîyay ma rî veyn dawo,

Ocax ma rî tefênawo,

Berê keydê ma qefelnawo.” (Deyîra “Mehmedê Aldunî”, Folklorê Ma ra Çend

Numûney)

kara yara: b. **şark çıbanı**

karabiber: îsoto sîya (n)

karaborsa: borsaya sîyaye (m)

karacığer: cîgere (m), qeseba (m), kezebe (m), qesebaya sîyaye (m)

karahumma: b. **tifo**

karakabarcık: rîşa sîyaye (m)

Karakoçan: Depe

karakol: qereqol (n)

karakter: karakter (n)

karakter çözümlenmeleri: analîzê/tehlîlê karakteran (sn)

karamela: karamela (m)

karanfil (bir baharat): qerenfîl (n)

karanlık: tarî, -ye

karantina: karantîna (m)
karar: bire (m), qerar (n)
 karar almak: bire girewtene, qerar girewtene
 karar vermek: bire dayene, qerar dayene
 karara bağlamak: bire dayene, qerar dayene
 kararın infazı: caardişê bire (n), caardişê qerarî (n)
karargâh: qerargehe (m)
kararlı: qerardar, -e
kararname: birename (n), qerarname (n)
kararsız: bêqerar, -e
 kararsız kalmak: bêqerar mendene, pa mendene
karartıcı: toner (n) (TE)
karasaban: b. **saban**
 karasaban demiri: b. **saban demiri**
 karasaban oku: b. **saban oku**
karasal: erdî, -ye; berrî, -ye; bejî, -ye
karasinek: mêse (m), vizike (m)
karatahta: b. **yazı tahtası**
karatavuk (kuşu): sîyakerge (m), kergsîya (m)
karavana: qerewana (m)
karayanık: b. **karakabarcık**
Karayazı: Gogsî
karayolu: bejrayîr (n)
 karayolu sınır çizgisi: xeta sînorê bejrayîrî (m), xêza sînorê bejrayîrî (m)
karbon: karbon (n)
karbonmonoksit: karbonmonoksît (n)
 karbonmonoksit zehirlenme: jehrikîyayîşê karbonmonoksîtî (n)
kardeş-I (erkek kardeş): bira (n), birar (n)
 kardeş şehir: biraşaristan (n), birabajar (n)
 erkek kardeşin karısı: biracinî (m)
 erkek kardeşin kızı: birakêna (m), birarkêna (m), birazaye (m)
 erkek kardeşin oğlu: biraza (n), birarza (n)
 erkek sütkardeş: biraşit (n), birayê şitî (n)
kardeş-II (kız kardeş): waye (m), wayike (m); ware (m)
 kız kardeşin kızı: warkêna (m), warezaye (m)
 kız kardeşin oğlu: wareza (n)
 kız sütkardeş: waşite (m), waya şitî (m)
kardeşlik: birayîye (m), birayî (m); birarîye (m), birarî (m); wayîye (m), wayî (m); warîye (m), warî (m)
kardinal: kardînal (n)
kardiyolog: zerrînas, -e; kardîyolog, -e
kardiyoloji: zerrînasîye (m), zerrînasî (m), kardîyolojî (n)
kare: kare (n)
karekök: kokkare (n)
karga: qijike (m), qela (m), qirawile (m), qerpelase (m)
kargılık: b. **fişeklik**
kargış: zewte (m)
kârgir: kargîr, -e
 kârgir bina: bînaya kargîre (m)
karı: cinî (m), cinîye (m)

Karın ne dedi? (Cinîya to se va?)

karı koca: cinî û mêrde, cinî-mêrde

karık: 1)(küçük ark) avgar (n), gavar (n), vayeke (m), xete (m), çireç (n), qarixe (m) 2)(saban ya da pulluğun açtığı iz) xete (m), xeta cite (m), hagose (m)

karın: 1)pîze (n) 2)zere (n)

karın ağrısı: dejê pîzî (n), pîzedej (n), dejê zereyî (n), zeredej (n), tewayîşê pîzî (n)

karnı ağrımak: pîze girewtene, pîze dejayene, zere girewtene, zere dejayene

karnını doldurmak: pîzeyê ... dekerdene, vêreyê ... dekerdene

karınca: morcela (m), morcele (n)

küçük bir karınca çeşidi: cimcim (n), boreke (m), mirxik (n)

karış: vîzoye (m), vîncewe (m), boste (m)

karışık-I: 1)têmîyanekerda (m), têmîyanekerdîye (m), têmîyanekerde (n) 2)têmîyanbîyaya (m), têmîyanbîyayîye (m), têmîyanbîyaye (n) 3)têmîyanginaya (m), têmîyanginayîye (m), têmîyanginaye (n) 4)têmîyanek, -e 5)vertêmîyandaya (m), vertêmîyandayîye (m), vertêmîyandaye (n) 6)têmîyanşanaya (m), têmîyanşanayîye (m), têmîyanşanaye (n) 7)têmîyankewta (m), têmîyankewtîye (m), têmîyankewte (n) 8)têmîyanrodaya (m), têmîyanrodayîye (m), têmîyanrodaye (n) 9)pêşanaya (m), pêşanayîye (m), pêşanaye (n)

Bu çuvalda buğday ve arpa karışıktır. (Nê ciwalî de xele/genim û cew pêşanaye yê.)

karışık-II (kebab vb. için): têmîyanek (n)

karışık-III (birbirine dolanmış olan): 1)têmîyankewta (m), têmîyankewtîye (m), têmîyankewte (n) 2)(saç vb. için) gijikin, -e

Kızın saçları karmakarışıktı. (Porê kêneke **gijikin** bî.)

3)cêmîyankewta (m), cêmîyankewte (n)

Kızın saçları karmakarışıktı. (Porê kêneke **cêmîyankewte** bî.)

4)têmîyanginaya (m), têmîyanginayîye (m), têmîyanginaye (n)

5)têmîyanvista (m), têmîyanviste (n)

6)alozîyaya (m), alozîyayî (m), alozîyaye (n)

Bu iplik çok karışık. (No la zaf alozîyaye yo.)

7)aloznaya (m), aloznayîye (m), aloznaye (n)

karışıklık-I: 1)têmîyanekîye (m), têmîyanekî (m) 2)têmîyankewteyîye (m), têmîyankewteyî (m)

karışıklık-II (birbirine dolanma durumu): 1)têmîyankewteyîye (m), têmîyankewteyî (m) 2)(saç vb. için) gijikinîye (m), gijikinî (m) 3)alozîyayeyî (m), alozî (m)

karışım: 1)têkil (n), têtewr (n)

kömür-su karışımı: têkilê komirî û awe (n), têtewrê komirî û awe (n)

2)(buğday ile darı veya buğday ile arpa karışımı) dexl (n), xilt (n) 3)(birden fazla yiyecek maddesinin karıştırılıp birlikte pişirilmesiyle hazırlanan yemek) têvereşte (n), pêvereşte (n)

Ma goşt û balcanî eştî têver.

Ma şerîye eşto belxurî ver.

karışma (birbirine karışma)-I: 1)têmîyanbîyayîş (n) 2)têmîyankewtîş (n) 3)têmîyanginayîş (n) 4)têmîyanşanayîş (n) 5)têmîyanrodîyayîş (n) 6)vertêmîyandîyayîş (n) 7)pêşanîyayîş (n) 8)(karışık olma) xiltbîyayîş (n)

karışma-II (birbirine dolanma): 1)cêmîyankewtîş (n) 2)(birbirine dolanma) alozîyayîş (n) 3)(karışık olma) alozbîyayîş (n)

karışma-III (dokunma): 1)têkilbîyayîş (n) 2)têvdayîş (n) 3)pêşkarbîyayîş (n) 4)nêzdîbîyayîş (n) 5)veyayîş (n) 6)cebernayîş (n) 7)destêxopanayîş (n) 8)destpanayîş (n) 9)destpiranayîş (n) 10)desttêvdayîş (n) 11)destdayîş (n) 12)qarişbîyayîş (n)

- karışmama** (dokunmama): cigêrayîş (n)
- karışma-IV** (dahil olma): mîyanbîyayîş (n)
- karışmak-I** (birbirine karışmak): 1)têmîyan bîyene
Buğday ile arpa karışmış. (Xe/le/genim û cew têmîyan bîyê.)
Hepsi birbirine karışmış. (Heme têmîyan bîyê.)
 2)têmîyan kewtene
Hepsi birbirine karışmış. (Pêro kewtê têmîyan.)
 3)têmîyan ginayene 4)têmîyan şanîyayene 5)têmîyan ro dîyayene 6)ver têmîyan dîyayene 7)pêşanîyayene 8)(karışık olmak) xilt bîyene
- karışmak-II** (birbirine dolanmak, karışmak): 1)cêmîyan kewtene
Bu iplik çok karıştı./Bu iplik karmakarış oldu. (No la zaf cêmîyan kewt.)
 2)(birbirine dolanmak, karışmak) alozîyayene
Bu iplik çok karışmış. (No la zaf alozîyayo.)
 3)(karışık olmak, karışmak) aloz bîyene
- karışmak-III** (dokunmak): 1)têkil bîyene
Benim işime karışma! (Têkilê karê mi mebe!)
 2)têvdayene
Sen karışma! (Ti têvmede!)
 3)pêşkar bîyene
Çocuğa karışma! (Pêşkarê domanî mebe!)
 4)nêzdî bîyene
Çocuğa karışma! (Nêzdîyê domanî mebe!)
 5)veyayene
Çocuğa karışma! (Qeçekî mevey!)
Kim ona karıştı? (Kam veya ci?)
Ona karışma! (Ci mevey!)
 6)cebernayene
Çocuğa karışma! (Qeçekî meceberne!)
 7)destê xo panayene
Karışırsan kabul etmem. (Eke ti destê xo pa nî ez qebul nêkena.)
 8)dest panayene 9)dest pira nayene 10)dest têvdayene 11)dest dayene
Çocuğa karışma! (Dest mede tutî!)
 12)qariş bîyene
- karışmamak** (dokunmamak): ci gêrayene
Karışma gitsin. (Ci gêre wa şiro.)
- karışmak-IV** (dahil olmak): mîyan bîyene
 -e **karışmak**: 1-têkilê ... bîyene
Çocuğa karışma! (Têkilê geda/gedeyî mebe!)
 2)pêşkarê ... bîyene
 3)nêzdîyê ... bîyene
Karışma gitsin. (Nêzdîyê ci mebe wa şiro.)
 4)destê xo ... ra nayene
Ona karışırsan kabul etmem. (Eke ti destê xo ey ra nî ez qebul nêkena.)
 5)qarişê ... bîyene
- karıştırıcı**: 1)têvdayox, -e 2)têvdaker (n), mîkser (n)
- karıştırılma** (birbirine karıştırılma)-I: 1)têmîyanfînîyayîş (n) 2)têmîyanşanîyayîş (n)
 3)têmîyanrodîyayîş (n) 4)werêfînîyayîş (n) 5)werêdîyayîş (n) 6)vertêmîyandîyayîş (n)
 7)pêşanîyayîş (n) 8)ameyîştêkilkerdiş (n) 9)ameyîşpêşanayîş (n)
- karıştırılma-II** (birbirine dolandırılma, karıştırılma): 1)cêmîyanfînîyayîş (n)
 2)ameyîşcêmîyanvistiş (n) 3)aloznîyayîş (n) 4)ameyîşaloznayîş (n)

karıştırılma-III (bir şeyle bir şeyin içinin karıştırılması): têvdîyayîş (n)

karıştırılmak (birbirine karıştırılmak)-I: 1)têmîyan fînîyayene 2)têmîyan şanîyayene 3)têmîyan ro dîyayene 4)werê fînîyayene 5)werê dîyayene 6)ver têmîyan dîyayene 7)pêşanîyayene 8)ameyene têkilkerdene 9)ameyene pêşanayene

Buğday ile arpa birbirine karıştırılmış. (XeLe û cew ameyê pêşanayene.)

karıştırılmak-II (birbirine dolandırılmak, karıştırılmak): 1)cêmîyan fînîyayene

İplik karıştırılmasın!/İplik karmakarış edilmesin! (Wa la nêro cêmîyanvistene!)

2)ameyene cêmîyanvistene 3)aloznîyayene 4)ameyene aloznayene

karıştırılmak-III (bir şeyin içi veya içindeki karıştırılmak): têvdîyayene

Tenceredeki çorba kepçeyle karıştırılıyor. (Germîya ke quşxane de, bi kondêz têvdîyêna.)

karıştırma (birbirine karıştırma)-I: 1)têmîyan kerdiş (n) 2)têmîyanvistiş (n) 3)têmîyanşanayîş (n) 4)têmîyanrodâyîş (n) 5)cêmîyan kerdiş (n) 6)têwertekerdiş (n) 7)werêfîştîş (n) 8)werêdayîş (n) 9)vertêmîyandayîş (n) 10)pêşanayîş (n) 11)(karışık duruma getirme) xiltkerdiş (n)

karıştırma-II (birbirine dolama, karıştırma): 1)cêmîyanvistiş (n), aloznayîş (n) 2)(karışık duruma getirme, karıştırma) alozkerdiş (n)

karıştırma-III: 1)têkilkerdiş (n) 2)mîyan kerdiş (n)

karıştırma-IV (bir şeyle bir şeyin içinini karıştırma): têvdayîş (n)

karıştırmak (birbirine karıştırmak, birbirine katmak)-I: 1)têmîyan kerdene 2)têmîyan vistene 3)têmîyan şanayene 4)têmîyan ro dayene 5)cêmîyan kerdene 6)têwerte kerdene 7)werê fîştene 8)werê dayene 9)ver têmîyan dayene 10)(karışık duruma getirmek) xilt kerdene 11)pêşanayene

Buğdayla arpayı (birbirine) karıştırınız. (XeLe/genim û cewî pêşanîn.)

-e karıştırmak: raşanitene

Buğdayı arpaya karıştırdım. (Mi genim şanit ra cewî.)

karıştırmak-II (birbirine dolamak): 1)cêmîyan vistene

Bu ipliği sen karıştırdın. (No la to cêmîyan vist.)

2)(birbirine dolamak) aloznayene

Sen bu ipliği karıştırdın. (To no la alozna.)

İpliği karıştırma! (Layî mealozne!)

3)(karışık duruma getirmek) aloz kerdene

karıştırmak-III (içine karıştırmak): 1)têkil kerdene

Beni bu pis işlere karıştırma. (Mi têkilê nê karanê pîsan meke.)

2)mîyan kerdene

Beni kendi işlerine karıştırma. (Mi meke mîyanê karanê xo.)

3)dekerdene mîyan

Beni bu pis işlere karıştırma. (Mi medeke mîyanê nê karanê pîsan.)

karıştırmak-IV (bir şeyle bir şeyin içinini karıştırmak): têvdayene

karides: karîdes (n)

karikatür: karîkature (m)

karikatürist: karîkaturkêş, -e; karîkaturîst, -e

kariyer: karîyer (n)

kariyer yönetimi: îdareyê karîyerî (n)

karkas (et için): cendegê goştî (n), leşa goştî (m), karkas (n)

Karlîova: Kanîreş (n)

karma: têmîyanek (n)

karma düzen: pergalo têmîyanek (n), sîstemo têmîyanek (n)

karmaç: b. mikser

karmakarış: b. karışık-III

karmakarışık: b. **karışık**-III

karnabahar: gulkelem (n)

karne: qarne (m)

karoser: karoser (n)

karpuz: zebeşe (m), hindî (m), qerpuzze (m), buestûn (m)

karpuzcu: hindîroş, -e; zebeşroş, -e; qerpuzroş, -e

karşı: 1)vera ..., verba ... 2)hemver, -e; hember, -e 3)duş (n), duşt (n) 4)muqabil (n)

Karşımda durma! (Vera mi mevinde!)

Karşımda durmuş konuşuyor. (Verba mi vindeto qisey keno.)

karşısında: 1)vera ... 2)hemverê ... de, hemberê ... de 3)duşê ... de, duştê ... de

karşılaştırma: pêveronayîş (n)

karşılaştırma sıfatı: sifetê pêveronayîşî (n)

kart-I: 1)qert, -e 2)vîyarte (n), vîyarta (m), vîyartîye (m)

kart-II: karte (m)

ana kart: karta bingeyîye (m) (TE)

ekran kartı: karta ekranî (m) (TE)

grafik kartı: karta grafîkî (m) (TE)

ses kartı: karta vengî (m) (TE)

kartal: helî (n), qertal (n)

karyola: karyola (m)

kas(lar): masûlkeyî (zh), edaleyî (zh)

kasa: kasa (m)

kasadar: kasadar, -e

kasap: 1)qesab, -e 2)goştroş, -e

kaset: b. **bant**

teyp kaseti: bandê teyîbe (n), kasetê teyîbe (n)

video kasetir: bandê vîdeoyî (n), kasetê vîdeoyî (n)

kasık: golim (n), vergolim (n)

kasım: teşrîna peyêne (m)

kasınç: b. **kramp**

kaside: qesîde (m)

kasis: lezîbir (n), kasîs (n)

kasiyer: kasadar, -e

kask: kask (n)

kaskatı: huşk û war, -e; huşk û hol, -e

kasket: şewqa (m)

kast: kast (n, sn)

kasten yakmak: b. **ateşe vermek**

kastarcı (kastar işini yapan): qesar

kasting: kastîng (n, sn)

kaş: birûy (zh)

kaş alma: birûy girewtîş (n)

kaş yapma: birûy viraştîş (n)

kaşağı: qeşawî (n)

kaşık: koçike (m)

çay kaşığı: koçika çay (m)

tahta kaşık: koçika darêne (m)

kaşkol: b. **atkı**

kaşmir: keşmîr (n)

kat: 1)qat (n), tebeq (n), qanat (n)

çatı katı: qatê serbanî (n), tebeqê serbanî (n)

iki katlı ev: bano diqat (n), bano ditebeq (n), bano diqanat (n)

ikinci kat: qatê dîyine (n), tebeqê dîyine (n)

tek katlı ev: bano erdî (n), bano yewqat (n), bano yewtebeq (n), bano yewqanat

(n)

zemin katı: b. **yerkatı**

2)dayîre (n)

kat irtifakı: îrtîfaqê dayîreyî (n)

kat karşılığı anlaşması: pêameyîşê hemverê qatî (n)

kat mülkiyeti: wayîrîya dayîreyî (n)

3)(giysiler için): b. **takım** (giysiler için)

katalit: katalît (n)

tüplü katalit: katalîto tubin (n)

katar: rêze (m)

taşıt katarı: rêza wesayîtan (m)

Katar: Qeter (n)

katı: 1)huşk, -e 2)pêt, -e

katı atık: eşteyo huşk (n)

katı atık müdürlüğü: mudirîya eşteyanê huşkan

katı atık şube müdürlüğü: mudirîya beşê eşteyanê huşkan

katı madde: madeyo huşk (n)

katı yürekli: zerrîpêt, -e; zerrîhuşk, -e; bêrehm, -e; qeterehm, -e

katı yüreklilik: zerrîpêtî (m), zerrîpêtîye (m), zerrîhuşkî (m), zerrîhuşkîye (m), zerrîhuşkênî (m), bêrehmî (m), bêrehmîye (m), bêrehmênî (m), qeterehmî (m), qeterehmîye (m), qeterehmênî (m)

katık: pêwer (n)

katılan: beşdar, -e

katılım: beşdarîye (m), beşdarî (m), bêşdarênî (m); tewrbîyayîş (n)

katılımcı: beşdar, -e; tewrbîyayox, -e

katılımcı yönetim: îdareyo beşdar (n), îdareyo tewrbîyayox (n)

katılımcılık: beşdarîyîye (m), beşdarîyî (m), tewrbîyayoxî (m)

katılma: beşdarbîyayîş (n), tewrbîyayîş (n)

katılmak: beşdar bîyene, tewr bîyene

katır: qantir (n), hesterî (n)

yavru katır: qantirleyîr (n)

katıksız: xas, -e, xalis, -e

kâtibe: katibe (m), nuştuxe (m)

katil: mêrkuj, -e; qetilkar, -e; kişttox, -e; qatîl, -e

kâtip: katib (n), nuştux (n)

kâtiplik: katibîye (m), katibî (m)

katiyen: b. **asla**

katkı: beşdarî (m)

ayni katkı: beşdarîya eynî (n), hetkarîya eynîye (m)

katlama: qatkerdiş (n)

katlamak: qat kerdene

katlanma: qatbîyayîş (n)

katlanmak: qat bîyene

katlı: 1)qatin, -e 2)qatkerda (m), qatkerdîye (m), qatkerde (n), qatbîyaya (m), qatbîyayîye (m), qatbîyaye (n)

katliam: qirkerdiş (n), jenosîd (n)

katma: 1)tewrkerdiş (n), serkerdiş (n), cieştiş (n), îlawekerdiş (n) 2)tewrkerde (n), tewrkerdîye (m), tewrkerda (m); serkerde (n), serkerdîye (m), serkerda (m); îlawekerde (n), îlawekerdîye (m), îlawekerda (m)

katma değer: erja tewrkerdîye (m)

katmak: tewr kerdene, ser kerdene, cieştene, îlawe kerdene

Katmandu: Katmandû (n)

katmer (bir hamur işi): qatqatî (m), nanê rûnî (m)

katsayı: qathûmare (m)

kav (yılan gömleği): vere (m), vera marî (m), pirênê marî (m), kajê marî (n)

kavak: sipîdare (m), dehlêre (m), hewrêre (m), qewaxe (m), qewaxêre (m)

acı kavak: b. dağ kavağı

dağ kavağı: qewaxa bejî (m), qewaxa borî (m), qêlike (m)

Hollanda kavağı: darsipe (m)

kavak topluluğu: dehle (m)

titre kavağı: b. dağ kavağı

kaval: lulî (m), zele (m), bilûre (m), şebabe (m)

kavalcı (kaval çalan): lulîbend, -e; zelwan, -e; bilûrvan, -e

kavanoz: qawanoz (n)

kavga: lej (n)

kavga etme: lejkerdiş (n)

kavga etmek: lej kerdene

kavga hevesi: heraj (n)

kavim: qewm (n)

kavlama-I: toleeştiş (n), tolikeştiş (n), telaşeeştiş (n), telaşefiştîş (n), posteseroşîyayîş (n)

kavlama-II (yılan kavı için): vereeştiş (n), verefiştîş (n)

kavlamak-I: tole eştene, tolik eştene, telaşe eştene, telaşe fiştene, poste sero şîyene

kavlamak-II (yılan kavı için): vere eştene, vere fiştene

kavmi: etnîk, -e; nîjadî, qewmî

kavrak: puş (n), şakil (n)

kavram: konsept (n), mefhûm (n), nosyon (n)

kavramsal: konseptkî, -ye; mefhûmkî, -ye; nosyonkî, -ye

kavramsal çerçeve: çarçewaya konseptkî (m), çarçewaya mefhûmkî (m)

kavşak (yol kavşağı): çatrayîr (n)

dört yol kavşağı: çarçat (n)

iki yol kavşağı: diçat (n)

kavşak ortak alanı: warê çatrayîrî yo hempar (n)

yol kavşağı: çatrayîr (n)

kavun: beşîla (m), qawune (m)

kavurma: 1)tirênayîş (n), pirênayîş (n), qelênayîş (n), sûrkerdiş (n) 2)(et için) qawirme (n)

kavurmak: tirênayene, pirênayene, qelênayene, sûr kerdene

kavrulmuş olan: 1)(nohut vb. için) tirênayîye (m), tirênaya (m), tirênaye (n); pirênayîye (m), pirênaya (m), pirênaye (n) 2)(et vb. için) qelênaya (m), qelênayîye (m), qelênaye (n); sûrkerda (m), sûrkerdîye (m), sûrkerde (n)

kavut: qawite (m)

kaya: zinar (n), çengel (n), kerre (n), kemer (n), tehran (n), sî (m)

kayak: xîzikoke (m), skî (m)

kayalık: zinarin (n), çengelin (n), kerreyin (n), kemerin (n), kirre (m), şikite (n)

kayalık uçurum: hişar (n), kerat (n)

kaybetme: vîndîkerdiş (n)

kaybetmek: vîndî kerdene

kaybolma: vîndîbîyayîş (n)

kaybolmak: vîndî bîyene

kaydetme: 1)qeydkerdiş (n) 2)wedaritiş (n) (TE)

kaydetmek: 1)qeyd kerdene 2)wedaritene (TE)

kaydırma: şemitnayîş (n), raşemitnayîş (n), sermitnayîş (n), suriknayîş (n), heriknayîş (n), xijiknayîş (n), xijkerdiş (n), çerixnayîş (n), şuştiknayîş (n), şuştkerdiş (n), şeqitnayîş (n), rêsiknayîş (n), rarêsiknayîş (n), tehisnayîş (n)

kirliliğin kaydırılması: hewilnayîşê gemarinîye (n)

kaydırmak: şemitnayene, raşemitnayene, sermitnayene, suriknayene, heriknayene, xijiknayene, xij kerdene, çerixnayene, şuştiknayene, şuşt kerdene, şeqitnayene, rêsiknayene, rarêsiknayene, tehisnayene

kaygan: şemitok, -e; şeqitok, -e; xijok, -e; rêsnik, -e; şemitikin, -e; sermitikin, -e; derizikin, -e

kaygı: endîşe (m), fikir (n), qesawet (n), qaxû (n)

kaygılı: biendîşe, -ye; endîşenak, -e; bifikar, -e; biqesawet, -e; biqaxû, -ye

kaygısız: bêendîşe, -ye; bêfikar, -e; bêqesawet, -e; bêqaxû, -ye

kaygılanma: endîşekerdiş (n), qilqilîyayîş (n), fikarkerdiş (n), qesawetkerdiş (n), qaxûkerdiş (n)

kaygılanmak: endîşe kerdene, qilqilîyayene, fikir kerdene, qesawet kerdene, qaxû kerdene

kayık: qeyaxe (m)

kayıkçı: qeyaxedar, -e

kayım: b. **kayınbirader**

kayınbaba: vistewre (n)

kayınbirader: vistewre (n)

kayınpeder: vistewre (n)

kayınvalide: b. **kaynana**

kayıp: vîndî, vîndîbîyaya (m), vîndîbîyaye (n)

kayıp ve kaçak su önleme şube müdürlüğü: mudirîya beşê vernîgirewtîşê vîndîbîyayîş û qaçaxîya awe

kayısı: mişmişe (m), qeysî (m), qeysîye (m)

kayısı ağacı: mişmişere (m)

kurutulmuş kayısı: b. **çir**

kayış: qayîş (n)

kayıt: qeyd (n)

kayıdını yaptırmak: qeydê xo viraştene

kayıt yaptırmak: qeyd viraştene

kayıtlı: qeydkerde (n), qeydkerdiye (m), qeydkerda (m)

kayma-I: şemitîyayîş (n), raşemitîyayîş (n), sermitîyayîş (n), surikîyayîş (n), herikîyayîş (n), xijikîyayîş (n), xijbîyayîş (n), xoxijkerdiş (n), çerixîyayîş (n), şuştikîyayîş (n), şuştbîyayîş (n), şeqitîyayîş (n), rêsikîyayîş (n), rarêsikîyayîş (n)

kayma-II (yıldız kayması): perayîş (n), raperayîş (n), qilîyayîş (n), qerifîyayîş (n), şemitîyayîş (n), rijîyayîş (n)

kaymak-I: şemitîyayene, raşemitîyayene, sermitîyayene, surikîyayene, herikîyayene, xijikîyayene, xij bîyene, xo xij kerdene, çerixîyayene, şuştikîyayene, şuşt bîyene, şeqitîyayene, rêsikîyayene, rarêsikîyayene

Oğlum kayıp düştü. (Lajê mi rêsikîya ra, gina erd ro.)

Ben kayıyorum. (Ez risken ra.)

kaymak-II (yıldız kaymak): perayene, raperayene, qilîyayene, qerifîyayene, şemitîyayene, rijîyayene

Bu gece bir yıldız kaydı. (Emşo estareyêk pera/rapera/qilîya/rijîya...)

kaymak-III: serê şitî (n), serê mastî (n), serê qatixî (n), pîrika şitî (m), xavike (m), to (n), tole (n), lem (n), helîm (n), qaymax (n)

kaymakam: qaymeqam, -e

kaynak: 1)çime (n) 2)(metaller için) qeynax (n)

bilgi kaynakları: çimeyê zanayîşî (zh) çimeyê melumatî (zh)

dış kaynak: çimeyê teberî (n)

kaynak geliştirme: xurtkerdişê çimeyan (n)

kaynak geliştirme dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê xurtkerdişê çimeyan

kaynak geliştirme ve iştirakler şube müdürlüğü: mudirîya beşê xurtkerdişê çimeyan û pardarîyan

kaynak seçimi: weçînitîşê çimeyan (n), weçînayîşê çimeyan (n), vîjneyîşê çimeyan (n)

kitabın kaynakları: çimeyê kitabî

kaynakça: çimenname (n), bîbliyografya (m)

kaynakçı: qeynaxker, -e

kaynama: 1)kele (m) 2)girêyayîş (n), kelekewtiş (n), kelepiroameyîş (n), keletiroameyîş (n), kelepiroginayîş (n)

kaynamak: girêyayene, kele kewtene, kele piro ameyene, kele tiro ameyene, kele piro ginayene

kaynamış olan: girêyaya (m), girêyayîye (m), girêyaye (n); kelekewta (m), kelekewtiye (m), kelekewte (n); kelepiroameya (m), kelepiroameyîye (m), kelepiroameye (n); keletiroameya (m), keletiroameyîye (m), keletiroameye (n); kelepiroginaya (m), kelepiroginayîye (m), kelepiroginaye (m)

kaynana: vistewrî (m)

kaynaştırma harfi: herfa pêragirêdayene (m), herfa pêrabestene (m)

kaynata: b. kaynbaba

kaynaticı: kelnayek (n), keldayek (n), girênayek (n)

su kaynaticı: kelnayekê awe (n), keldayekê awe (n), girênayekê awe (n)

kaynatılma: keledîyayîş (n), ameyîşkeledayîş (n); kelefîniyayîş (n), ameyîşkelefîştîş (n); kelenîyayîş (n), ameyîşkelenayîş (n); girênîyayîş (n), ameyîşgirênayîş (n)

kaynatılmak: kele dîyayene, ameyene keledayene; kele fîniyayene, ameyene kelefîştene; kelenîyayene, ameyene kelenayene; girênîyayene, ameyene girênayene

kaynatılmış olan: keledaya (m), keledayîye (m), keledaye (n); kelefîştî (m), kelefîştîye (m), kelefîşte (m); kelenaya (m), kelenayîye (m), kelenaye (n); girênaya (m), girênayîye (m); girênaye (n)

kaynatma: girênayîş (n), keledayîş (n), kelefîştîş (n), kelenayîş (n)

kaynatmak: girênayene, kele dayene, kele fiştene, kelenayene

kayşa: hezaz (n), heyelan (n)

kaytan: qeytan (n)

kaytarmak: çivirnayene, çiv dayene, delxe kerdene; (mecazi) kelame tadayene

kaz: qaze (m)

kaza-I (ilçe): qeza (m)

kaza-II: qeza (n), olacax (n)

trafik kazası: qezayê trafikî (n)

uçak kazası: qezayê teyara (n)

kazak: qazax (n)

Kazakistan: Qazaxîstan (n)

kazan: lên (n), qazik (n), qazan (n)

büyük kazan: dene (n)

çok büyük kazan: neqre (m)

kazan dairesi: qazanxane (n)

küçük kazan: nêmlên (n)

kazanç: kar (n)

kazanmak: kar kerdene, ser kewtene, qezenc kerdene, qezenmiş kerdene

kazı: kenderârî (m), hefrîyat (n)

kazıcı: kendox, -e

kazık: pîj (n), pîjik (n), mîyîn (n), sing (n), gulç (n), gulçan (n), erdeş (n), pist (n)

kazıklıhumma: b. tetanos

kazılma: kenîyayîş (n), kinîyayîş (n), ameyîşkendiş (n), ameyîşkinitiş (n)

kazılmak: kenîyayene, ameyene kendene, ameyene kinitene, kinîyayene

kazma: 1)kendiş (n), kinitiş (n) 2)zengen (n), difek (n), tuwerzîn (n)

kazmak: kendene, kinitene (n)

KBRN (kimyasal biyolojik radyolojik nükleer): KBRN (kîmyayî bîyolojîk radyolojîk nukleer)

KDV (katma değer vergisi): BET (bacê erja tewrkerdişî)

Keban: Keban (n)

kebab: kebab (n)

kebabçı: kebabviraştox, -e; kebabrotox, -e

keçe: kulav (n)

keçi: bize (m)

bir-iki yaşındaki dişi keçi yavrusu: karî (m)

bir-iki yaşındaki keçi yavrusu (çepiç): tuşk, -e; tiştîrî (n)

diğer yerleri kırkılıp arka kısmı ve arka bacaklarının kılları kırılmamış keçi:
panceyîkerda (m)

gelmesi için keçiye seslenirken kullanılan sözcük: wirîk, ehe, ehe ehe; hê, hê hê

iki yaşındaki dişi keçi yavrusu: kahrîpese (m)

keçi için ad olarak kullanılan bir sözcük: Aske (m), Bele (m), Beleke (m), Beşe (m), Çare (m), Çarebeşe (m), Çareke (m), Çarevile (m), Eşqere (m), Ême (m), Gilare (m), Gewre (m), Hene (m), Heşe (m), Hêşe (m), Hîte (m), Kemberere (m), Kewe (m), Kirre (m), Kole (m), Qemere (m), Qîte (m), Sîse (m), Vîte (m), Xeze (m), Xide (m), Xirxale (m), Zingure (m)

keçi kuyruğu: qemçe (m), qemçike (m)

“Beluye da bizêke, dest eşt **qemçike!**” (Bir şey ikram ederek oyuna getirdi, tavladı.)

keçi soyundan olan hayvanların genel adı: bizine (n)

keçi vb. hayvanların yemesi için kesilip kısa saklanan ağaç yaprakları: velg (n)

keçiyi durdurmak için kullanılan bir sözcük: êhe!

keçiyi kırkarken arka kısmının ve arka bacaklarının kıllarını kırılmamak: panceyî kerdene

keçiyi kırkarken her tarafını kırkma biçimi: sabur (n)

keçiyi kırkarken her tarafını kırkmak: sabur kerdene

keçiyi kovmak için kullanılan seslenme sözcüğü: çit, ey, tîşt, kişt, yah

kırkılan keçinin sırtında ve arka bacaklarında kırılmadan bırakılan kısım: pance (n)

yabankeçisi: pezkovî, -ye

keder: dej (n), keder (n)

kederlenmek: xemgîn bîyene, kedernak bîyene, keribîyayene, xem kerdene, keder kewtene, kederî ... girewtene

O gün kederlendim. (A roje kederî ez girewta.)

kederli: kederin, -e; kedernak, -e; xemgîn, -e

kedersiz: bêkeder, -e
keci: pisîng, -e
erkek keci: xone (n)
kedilerin çiftleşme dönemi: sibateke (m), wextê gîrnîyawî, wextê qîrnawî
keciyi çağırırken kullanılan sözcük: pişê, pişê pişê; pişo, pişo pişo
kefal: kefal (n)
kefalet: kefilîye (m), kefalet (n)
kefaletname: kefaletname (n)
kefe (hayvanı tımar etmekte kullanılan kese): gebre (n)
kefen: kefen (n)
kefil: kefil, -e
kefillik: kefilîye (m)
kefir: kefir (n)
kefiye: kefi (m), kefiye (m)
kehribar: kehreba (n)
kek: kek (n)
keke: b. **kekeme**
kekeç: b. **kekeme**
kekeç olma: b. **kekeme olma**
kekeç olmak: b. **kekeme olma**
kekeleme: ziwandeginayîş (n), verdemendiş (n)
kekelemek: zivan deginayene, ver de mendene
kekelik: b. **kekemelik**
kekeme: ziwangiran, -e; lalek-e; kekej, -e; lalo (n), lalûte (n), tal, -e; kuk, -e; niq, -e; ziwandeginayî, -ye; ziwandeginaya (m), ziwandeginaye (n)
kekeme olma: ziwandeginayîş (n), verdemendiş (n)
kekeme olmak: zivan deginayene, ver de mendene
kekemelik: ziwangiranîye (m), ziwangiranî (m), lalekîye (m), kekejîye (m); lalûtî (m), lalî (m), lalîye (m), kukîye (m), niqîye (m), ziwandeginayeyî (m)
kekik: anûx (n), cehtire (n)
keklik: zerenc, -e
çil keklik: çîre (m)
dişi keklik: zerence (m), marî (m), kewe (m)
erkek keklik: heke (n), kewnêr (n), koçmek (n)
kekliğin yavruladığı yer: çalanî (m)
keklik ötüşü: qaqibo (n)
keklik yuvası: zerencçale (m), halînê zerence (n)
kınalı keklik: zerence gozere (m), zerence gozele (m), kewa gozele (m)
küçük yaştaki erkek keklik: zerencleyîr (n), dîkleyîr (n)
yavru keklik: leyîrzerenc, -e
kekre: xunuq, -e
kekrelilik: xunuqîye (m), xunuqî (m)
kekremsi: xunuqek, -e
kel: keçel, -e; gurrî, -ye; kirr, -e
Kelam-ı Kadim: Kelamo Qedîm (n)
Kelamullah: Kelamê Homayî (n), Kelamê Ellahî (n), Kelamê Heqî (n)
kelebek: perperike (m), pelpelike (m), pisperike (m), pinpinîke (m), minminike (m), cincinike (m), çînçinike (m), sîsperike (m)
kelebek vana: vanaya perperike (m)

kelepçe: kelemçe (n)
keleş (çok yakışıklı): keleş (n), rind, -e; rindek, -e; semt (n), tîtal (n)
kelime: çekuye (m)
 anahtar kelime: kilîçekuye (m)
kelle-paça: serûpa (n), serûxaşî (zh), xaşî (zh), kelpaçe (n), kelle (n)
kellik: keçelîye (m), gurrîyîye (m), kirrîye (m), kirrênî (m)
Kemah: Kemax (n)
Kemaliye: Kemalîye (m)
keman: kemane (n)
kemancı: kemanecen, -e; kemanebend, -e
kemer (bel bağı): 1)kemer (n), kember (n) 2)(yünden yapılıp kadınlarca kullanılan kemer) zîlî (m)
 emniyet kemeri: kemerê emnîyetî (n), kemberê emnîyetî (n)
 kuşak üzerine bağlanan bir çeşit kemer: kaşinge (m)
kemik: este (n), kate (n)
 kemik tüberkülozu: êlancuxa kere (m)
 kemik üremesi: estebîyayîş (n), katebîyayîş (n)
 kemik veremi: êlancuxa kere (m)
 kemikten yapılma: esteyên, -e; kateyên, -e
kemikli: esteyin, -e; kateyin, -e
kemre (hayvan gübresi): 1)zibil (n), ziblûzebale (m), sil (n) 2)(keçi ve koyun gübresi) pişke (m)
kenar: kenar (n)
kendi: xo
 kendi başına: xoser
 kendi kaderini tayin hakkı: heqê çarenuştîşê xo, heqê tayînkêrdîşê qederê xo
 kendi kendine konuşma: vajorbîyayîş (n)
 (kendi) **üstüne dökme:** xorokerdiş (n), xororijnayîş (n)
 (kendi) **üstüne dökmek:** xo ro kerdene, xo ro rijnayene
 kendinden: xo ra
 kendine gelmek: ro xo ameyene
 kendini kirletme: xoherimnayîş (n)
 kendini kirletmek: xo herimnayene
 kendisinden: xo ra
kendir: b. kenevir
kene: kerje (n), kerjik (n), gene (n), qijne (n), qijnik (n), qirnîk (n)
kenef: b. yüznumara
kenevir: kenewîr (n), kendir (n), kirkirik (n)
kenger: kenger (n), şîrik (n)
kent: şaristan (n), bajar (n), şehîr (n)
 kent bilgi sistemi: pergalê zanayîşî yê şaristanî (n), sîstemê zanayîşî yê bajarî (n)
kental: sekîlo (n), kental (n)
kentleşme: şaristanbîyayîş (n), bajarbîyayîş (n)
kentleşmek: şaristan bîyene, bajar bîyene
kentli: şaristanij, -e; bajarij, -e
kentsel: şaristankî, -ye; bajarkî, -ye
 kentsel alan: waro şaristankî (n), waro bajarkî (n)
 kentsel atık su arıtımı yönetmeliği: telîmatnameyê awguznayîşê gendawe yo şaristankî (n)

kentsel dönüşüm: tebdîlo şaristankî (n), ravurîyayîşo şaristankî (n), ravurîyayîşo bajarkî (n)

kentsel planlama: plankerdişo şaristankî (n), plankerdişo bajarkî (n)

kentsel sit: sîto şaristankî (n)

kentsel tasarım: dîzayno şaristankî (n), dîzayno bajarkî (n)

kentsel tasarım ve dönüşüm şube müdürlüğü: mudirîya beşê dîzayn û vurîyayîşê şaristankî

kentsel yenileme: newekerdişo şaristankî (n), newekerdişo bajarkî (n)

kentsoylu: burjuwa, -ye

kentsoylu sınıfı: sinifa burjuwayan (m), burjuwazî (n)

Kenya: Kenya (m)

kep: kepe (m)

kepçe: kondêz (n), çemçe (n), çemçik (n), patik (n), gepçe (n)

kerata: b. çekecek

kere: 1)b. kez

2)rey (m) (mat)

İki kere iki dört eder. (Di rey di, keno çar.) (2x2= 4)

kereviz: kerewîze (m)

kerhane: kexane (n)

kerpeten: gaze (m), kelpetane (m)

kerpiç: kerpîç (n)

kertenkele: marula (m)

kervan: karwan (n)

kervancı: karwançî, -ye

kervancılık: karwançîyîye (m), karwançênî (m)

kese: 1)kîse (n), kîsik (n) 2)(yılanmak için) kese (n)

kesek: kerme (n), kermite (n), qele (n), herrqele (n), kerseg (n), kersele (n), şel (n), talte (n)

kesenek: birnayî (n)

emekli keseneği: birnayîyê teqawutî/e

keser: qedum (n), hurak (n)

kesici: birnayox, -e

hidrolik kesici: birnayoxo hîdrolîk (n)

kesici spiral [makinesi]: spîralo birnayox (n)

kesici tarafı yarım daire biçiminde olan bir savaş aleti: nalçixê dewrêşan (n), necax (n)

kesik el veya kol: qop (n)

kesik kollu: destqol, -e; destqot, -e

ucu kesik olan: qop, -e; qopo (n), qol, -e; qolo (n), qot, -e; qoto (n)

kesilme: 1)birîyayîş (n) 2)(makas vb. ile) qesîyayîş (n) 2)(süt vb. için) qesîyayîş (n)

kesilmek: 1)birîyayene 2)(makas vb. ile) qesîyayene 3)(süt vb. için) qesîyayene

kesilmeden ölmüş hayvan: b. murdar

kesilip kışın hayvanlara yedirilecek olan yaprağın bol olduğu ağaçlı yer: velgdan (n)

kesimevi: selexane (n)

kesin: qetî, -ye; tesil, -e

kesin proje: projeyo qetî (n)

kesinleşme: qetîbîyayîş (n)

kesinleşmek: qetî bîyene

kesinleşmiş: qetîbîyaye (n), qetîbîyaya (m), qetîbîyayîye (m)

kesinleştirme: qetîkerdiş (n)

kesinleştirmek: qetî kerdene

kesinlik: qetîyîye (m), qetîyet (n); tesilî (m), tesilîye (m)

kesinti: birnaye (n)

hak ediş kesintisi: birnayeyê heqkerdeyî (n)

icra kesintisi: birnayeyê caardışî (n), birnayeyê îcra (n)

kesir: kesîr (n)

bayağikesir: kesîro sade (n) (mat)

kesir sayılar: hûmarnameyê kesîrî (zh) (mat)

kesit: 1) biriş (n) 2) felqe (n) 3) (mecazi) beş (n), beşê komelî

kesit görünüşü: asayîşo birişkî (n)

keskin: 1) tuj, -e 2) no

keskinleşme: 1) tujbîyayîş (n) 2) nobîyayîş (n)

keskinleşmek: 1) tuj biyene 2) no biyene

keskinleştirme: 1) tujkerdiş (n) 2) nokerdiş (n) 3) raardış (n)

keskinleştirmek: 1) tuj kerdene 2) no kerdene 3) raardene

keskinletmek: 1) tuj kerdene 2) no kerdene 3) raardene

keskinlik: 1) tujîye (m), tujî (m), tujênî (m) 2) noyîye (m)

kesme: 1) birnayîş (n) 2) (boğazlama) serebirnayîş (n), serecikerdiş (n) 3) (makas vb. ile) qesnayîş (n)

kesmek: 1) birnayene (TE)

Kes! (Bibirne!)

2) (boğazlamak) sere birnayene, sere cikerdene 3) (makas vb. ile) qesnayene

kesik: birnaye (n), birnayî, -ye

kesmik (başakla karışık iri saman): qisle (n), qislik (n), xiz (n), zingire (n)

keson kuyu: bîro keson (n)

kestane: kestane (n)

keş: terne (n), pastikan (n), çortan (n)

keş eritilirken erimeyip geriye kalan parçacık: fistik (n), miseyte (m)

keşif: kifş (n)

keşiş: keşîş (n), rahîb (n)

keşke: werrekna, kaşka, xwezila, xwezî

Keşke bugün köyde olsaydın. (Werrekna/kaşka/xwezila/xwezî ti ewro dewe de bibîyênê.)

keşkül: keşkul (n)

kete: keta (m)

keten: keten (n)

ketum: fekpêt, -e

kevgir: 1) kefgîr (n) 2) b. **süzgeç**

keyfetmek: keyf kerdene

keyif: keyf (n)

keyifle: bikeyf

keyiflendirmek: keyfweş kerdene, keyfê ... ardene

keyiflenmek: keyfweş biyene, keyfê ... ameyene, keyf kerdene

keyifli: şa, -ye; keyfweş, -e; keyfin, -e; keyflî, -ye

keyifsiz: bêkeyf, -e

keyifsizlenmek: bêkeyf biyene

keyifsizlik: bêkeyfî (m), bêkeyfîye (m), bêkeyfênî (m)

kez: rey (m), fine (m), hewe (m), gilange (m), donime (m), derbe (m), şope (m), qor (n), defa (m), gêyîm (n), dore (m), nofe (m), neqile (m)

İki kez sen gittin, bu kez de ben gidiyorum. (Di reyî ti şî, na rey zî ez şona.)

Onu bir kez dinle. (Şopê goş ra ey ser ne.)

Kaç kez geldi? (Çend nofî ame?)

bir kez: reyke, reyêk, reyê; finêk, finê; hewêk, hewê; gilangêk, gilangê; donimêk, donimê; derbêk, derbê; şopêk, şopê; qorêk, qorê; defayêk, defayê; gêyîmêk, gêyîmê; dorêk, dorê; nofêk, nofê, neqilêk, neqilê

kible: qible (m)

Kıbrıs: Qibris (n)

kıç: qine (m)

kığ: pişkile (m)

kığ: b. kığ

kığlamak: pişkile kerdene

kıh (çocuk dilinde): kix, -e

kıkırdak: kirtik (n)

kıl: 1)muye (m) 2)pirç (n)

kıl alma: muyî girewtiş, pirç girewtiş

kıldan yapılma: muyên, -e

kılavuz: rêber, -e; rayber, -e

tez yazım kılavuzu: rêberê nuştîşê tezî (n), rayberê nuştîşê tezî (n)

kılavuzluk: rêberîye (m), rêberî (m), rayberîye (m), rayberî (m)

kılçık: 1)(başaktaki kılçıklar) zimbêlî (zh), zimbêlikî (zh), dasî (n) 2)(balık kılçığı) dasî (n), dasîyê masî (n), dasok (n), telîyê masî (n), caxe (m)

kılıç: şimşêr (n), kalme (n), gord (n), şûr (n)

kılıçbalığı: maseşimşêr (n)

kılıf (yastık vb. için): rî (n)

yastık kılıfı: rîyê balişna (n)

kılık: 1)b. elbise 2)b. kıyafet

kılık kıyafet: kinc û kisvet

kıllı: muyin, -e

kın: kalanî (m)

kına: hine (n)

kına sürmek: b. kınalamak

kına yakmak: b. kınalamak

kınayla boyamak: b. kınalamak

kınalama: hinekerdiş (n), hinedesawitiş (n), hinepanayîş (n)

kınalamak: hine kerdene, hine ... sawitene, hine desawitene, hine panayene

kınalanma: hinebîyayîş (n), hinedesawîyayîş (n), hinepanîyayîş (n)

kınalanmak: hine bîyene, hine ... sawîyayene, hine desawîyayene, hine panîyayene

kına sürülmek: b. kınalanmak

kına yakılmak: b. kınalanmak

kınayla boyanmak: b. kınalanmak

kınalı: hineyin, -e; hinekerda (m), hinekerdîye (m), hinekerde (n)

kınnap: qinnap (n)

kır: bej (n), çol (n), yaban (n), geme (m)

kıraç: qerac (n)

kırağı: xusk (n), qiş (n), qerawî (m), qir (n)

kırağı çalmak: xuskî piro dayene

kırağı düşmek: xusk girê dayene

kırağı vurmak: xuskî piro dayene

Kırağı çaldı./Kırağı vurdu. (Xuskî da piro./Qişî da piro.)

kırağı yağmak: xusk girê dayene

Kırağı düştü./Kırağı yağdı. (Xusk girê da./Qiş girê da.)

kırba: meşke (m)

Kırd: kirmanc, -e

Kırdce: kirmanckî (m)

kırğınlık (vücutta): qesîyayîş (n), qerimîyayîş (n)

Kırgızistan: Qirxizîstan (n)

kırık: şikite (n), şikîyaye (n); şikita (m), şikîyaya (m), şikîtiye (m), şikîyayîye (m)

kırıklık (vücutta): qesîyayîş (n), qerimîyayîş (n)

kırılma: şikîyayîş (n)

kırılmak: şikîyayene

kırıntı: ferik (n), hurdî (n), pişrûg (n)

ekmek kırıntısı: ferikê nanî (n), hurdîyê nanî (n), pişrûgê nanî (n)

kırışık-I (kırışıklık): qırmiç (n), qırmiçik (n), çiqir (n)

kırışık-II (kırışmış olan): qırmiçîyaya (m), qırmiçîyayîye (m), qırmiçîyaye (n), qırmiçnaya (m), qırmiçnayîye (m), qırmiçnaye (n), qırmiçikin, -e; çiqirîyaya (m), çiqirîyayîye (m), çiqirîyaye (n), çiqirnaya (m), çiqirnayîye (m), çiqirnaye (n)

kırışıklık: 1)b. **kırışık-I** 2)qırmiçîye (m), qırmiçênî (m), qırmiçikîye (m), qırmiçikênî (m), qırmiçikinî (m), qırmiçikinîye (m), çiqirî (m), çiqirîye (m), qırmiçîyayeyî (m), qırmiçîyayênî (m), çiqirîyayeyî (m), qırmiçnayeyî (m), qırmiçnayênî (m), çiqirnayeyî (m)

kırışmak: qırmiçîyayene, qırmiçikîyayene, çiqirîyayene

kırıştırmak: qırmiçnayene, çiqirnayene

kırk: çewres

kırkayak: şaneyê marî (n)

kırkı: hevring (n)

kırkılma: qesîyayîş (n)

kırılmak: qesîyayene

kırkinci: çewresin, -e

kırklık: b. **kırkı**

kırkma: 1)qesnayîş (n) 2)(davar için) hevringkerdiş (n)

kırkmak: 1)qesnayene 2)(davar için) hevring kerdene

kırlangıç: hehecike (m)

kırlent (küçük yastık): kirlente (m)

kırma: 1)şikitiş (n) 2)(tüfek çeşidi): qırme (n)

kırmak: şikitene

Kırmanc: kirmanc, -e

Kırmancea: kirmanckî (m)

kırmızı: sûr, -e

kırmızılaşmak: sûr bîyene

kırmızılaştırmak: sûr kerdene

kırmızılık: sûrîye (m)

kırnap: b. **kınnap**

kırpılma: qesîyayîş (n)

kırılmak: qesîyayene

kırpma: qesnayîş (n)

kırpmak: qesnayene

kırtasiyeci: qirtasîyeroş, -e

kısa: kilm, -e; kirr, -e

kısa devre (elektrik için): dewreyo kilm (n)

kısa kulaklı (daha çok hayvan için): goşkirr, -e; goşxul, -e; kurr, -e; kirr, -e; xul,

-e

kısa saplı (kürek vb.): dimqol (n)

kısalık: kilmîye (m), kilmî (m); kirrîye (m), kirrî (m)

kısaltma: kilmnuşte (n)

kısaltmalar: kilmnuşteyî (zh)

kısım: 1)qisim (n), beş (n) 2)(Kur'an için) cuze (m)

kısır-I (dişi hayvan için): estewre (m), estewrine (m)

kısır-II (yiyecek): qisir (n)

kısırılık (dişi hayvan için): estewrinîye (m), estewrinî (m), estewrinênî (m)

kısıtlama: 1)sînorkerdiş (n) 2)tengkerdiş (n)

kısıtlamak: 1)sînor kerdene 2)teng kerdene

kısıtlı: sînorkerdî, -ye; sînorkerde (n), sînorkerde (m)

kıskanç-I (başkasını çekemeyen): çimesîya (n), çimesîyaye (m), çimbarnêbîyaya (m), çimbarnêbîyayîye (m), çimbarnêbîyaye (n), çimeteng, -e; hesûd, -e; mûzir, -e; mûdî, -ye; pexîl, -e

kıskanç-II (sevdiğini kıskanan): celud, -e

Kadın başka erkeklerle konuşmaktan da korkuyordu çünkü kocası çok kıskançtı.

(Cinîke tersaynê ke camêrdanê bînan de qisey zî biko çunke mêrdeyê aye zaf celud bî.)

kıskançlık-I (çekemezlik): çimesîyayî (m), çimesîyayîye (m), çimbarnêbîyayeyî (m), çimbarnêbîyayeyîye (m), çimbarnêbîyayeyênî (m), çimetengî (m), çimetengîye (m), çimetengênî (m), hesûdî (m), hesûdîye (m), mûzirî (m), mûzirîye (m), mûdîyî (m), mûdîyîye (m), pexîlî (m), pexîlîye (m)

kıskançlık-II (sevdiğini kıskanma): celudî (m), celudîye (m)

kıskandırmak-I: çimê ... teng kerdene, hesûdnayene, qehirnayene, teqnayene, ... ra teqnayene, baxiznayene

kıskandırmak-II (sevdiğini kıskandırmak): celudnayene, celud kerdene

kıskanmak-I (çekememek): çimesîyayî kerdene, çimesîyayîye kerdene, çim bar nêbîyene, çimê ... bar nêbîyene, çim bar nêdayene, çimê ... bar nêdayene, çimê ... teng bîyene, çimetengî kerdene, çimetengîye kerdene, çimetengênî kerdene, hesûdîyayene, hesûdî kerdene, hesûdîye kerdene, mûzirî kerdene, mûzirîye kerdene, mûdîyî kerdene, pexîlî kerdene, pexîlîye kerdene, qehirîyayene, teqayene, ... ra teqayene, baxizîyayene, celîyayene, ... ra celîyayene

Roşan Azad'ı kıskanıyor. (Roşan Azadî ra celîyêno.)

kıskanmak-II (sevdiğini kıskanmak): celudîyayene, celudî kerdene, celudîye kerdene

kıskı: b. siğil-II

kıskıvrak: pêt, -e

kısma: 1)kêmîkerdiş (n) (ses, ışık vb. için) 2)nizmkerdiş (n) (ses için) 3)tengkerdiş (n) (haklar vb. için)

kısmak: 1)kêmî kerdene (ses, ışık vb. için) 2)nizm kerdene (ses için) 3)teng kerdene (haklar vb. için)

kısrak: mahîne (m), estore (m), hespe (m)

kıstas: krîter (n)

kış-I: zimistan (n)

hayvanlara kışın yedirilecek olan yaprağın kesildiği yer: velgca (n)

kışın sonları: zimistano peyên (n)

kış-II (tavuk veya kuşları kovmak için): kiş, hel, hel hel

kışın: zimistanî

kışkırtıcı ajan: ajan provokator, -e

kışkırtma: provokasyon (n)

kışkırlama (tavuk veya kuşları kovma): kişkerdiş (n)

kışkırlamak (tavuk veya kuşları kovmak): kiş kerdene

kışlama: b. kışkırlama

kışlamak: b. **kışkışlamak**

kışlık: yê zimistanî (n, m), zimistana (m), zimistanî (m, n), zimistanîye (m), zimistane (n), zimistanên, -e

kışlık ceket: çakêtê/şakê/setreyê zimistanî (n)

kıta: parzemîn (n), qita (m)

kıti (hıyara benzeyen bir bitki ürünü): qit (n)

kıtlık: xela (m), xizlixîye (m)

kıvılcım: çîk (n), çeç (n), çiqlik (n), gizgarik (n)

kıvrak (başörtü): mexmele (m), temezî (m), temezîye (m), dolbende (m)

kıvrım: çiqir (n), tadîyaye (n)

kıyafet: belg (n), cilûbelg (n), bedl (n), qilix (n), kisvet (n)

kılık kıyafet: kinc û kisvet

kıygi: xedir (n), bêrehmî (m), bêmerhemetî (m), neheqîye (m), neheqî (m), neheqênî

kıyî: qerax (n), kenare (n), ver (n), kobe (n)

nehir kıyısı: qeraxê royî/robarî/çemî (n), kenareyê royî/robarî/çemî (n), verê royî/robarî/çemî (n), kobeyê royî/robarî/çemî (n)

kıyıcı: xedirkerdox, -e; xedar, -e; bêrehm, -e; bêmerhemet, -e

kıyma: qîyme (n)

kıymet: erje (m), rûmet (n), qîymet (n)

kıymetlendirme: 1)erjnayîş (n), nirxnayîş (n) 2)başxebitnayîş (n), holxebitnayîş (n), başgurenayîş (n), holgurenayîş (n), başşuxulnayîş (n), holşuxulnayîş (n) 2)erjayerkerdiş (n), hêcakerdiş (n), birûmetkerdiş (n) 3)erjeypanayîş (n), qîymetpanayîş (n)

kıymetlendirmek: 1)erjneyene, nirxneyene 2)baş xebitnayene, hol xebitnayene, baş gurenayene, hol gurenayene, baş şuxulnayene, hol şuxulnayene 3)erjaye kerdene, hêca kerdene, birûmet kerdene 4)erje panayene, qîymet panayene

kıymetli: erjaya (m), erjaye (n); hêca (n), hêcaye (m); rûmetin, -e

kız: kêna (m), kêneke (m)

kız çocuğu: zaka (m)

kız kardeş: waye (m), wayike (m), ware (m)

kız kardeşin kızı: warkêna (m), warezaye (m)

kız kardeşin oğlu: wareza (n)

kız sütkardeş: waşite (m), waya şitî (m)

kızak: kaşane (m), tawug (n), xizag (n)

kızamık: surince (m), surekî (zh)

kızamığa yakalanmak: surince vetene, surekî vetene

kızamık geçirmek: surince vetene, surekî vetene

kızarmak: sûr bîyene

kızartma-I: 1)(et vb. için) sûrkerdiş (n) 2)(ekmek vb. için) terriqnayîş (n), pirênayîş (n) 3)(yumurta vb. için) qelênayîş (n) 4)qijilnayîş (n)

kızartma-II: 1)(et vb. için) sûrkerda (m), sûrkerdîye (m), sûrkerde (n) 2)(yumurta vb. için) qelênaya (m), qelênayîye (m), qelênaye (n) 3)qijilnaya (m), qijilnayîye (m), qijilnaye (n)

kızartmak: 1)(et vb. için) sûr kerdene 2)(ekmek vb. için) terriqnayene, pirênayene 3)(yumurta vb. için) qelênayene 4)qijilnayene

kızartılmış olan: 1)(et vb. için) sûrkerda (m), sûrkerdîye (m), sûrkerde (n) 2)(ekmek vb. için) terriqnaya (m), terriqnayîye (m), terriqnaye (n); pirênayîye (m), pirênaya (m), pirênaye (n) 3)(yumurta vb. için) qelênaya (m), qelênayîye (m), qelênaye (n) 4)qijilnaya (m), qijilnayîye (m), qijilnaye (n)

kızdırma: hêrskerdiş (n), hêrsê ... ardiş, cigirnayîş (n), qehirnayîş (n), sûyê ... ardiş, celênayîş (n)

kızdırmak: hêrs kerdene, hêrsê ... ardene, cigirnayene, qehirnayene, sûyê ... ardene, celênayene

Polat bugün Gülistan'ı çok kızdırmış. (Polatî ewro Gulîstane zaf celênaya.)

kızgın-I: sûr, -e; sûrbîyaya (m), sûrbîyayîye (m), sûrbîyaye (n); keledaya (m), keledayîye (m), keledaye (n)

kızgın olmak: sûr bîyene, sûrbîyaya/sûrbîyayîye/sûrbîyaye bîyene, keledaya/keledayîye/keledaye bîyene, kele dîyayene

kızgın-II (öfkeli): hêrsbîyaya (m), hêrsbîyayîye (m), hêrsbîyaye (n), hêrsin, -e; hêrsokin, -e; cigirîyaya (m), cigirîyayîye (m), cigirîyaye (n), qehirîyaya (m), qehirîyayîye (m), qehirîyaye (n), sûbîyaya (m), sûbîyayîye (m), sûbîyaye (n), celîyaya (m), celîyayîye (m), celîyaye (n), xezebnak, -e

kızgın olmak: hêrsbîyaye bîyene, sûbîyaye bîyene, cigirîyaye bîyene, qehirîyaye bîyene

kızgınlık: hêrs (n), cigir (n), xezeb (n), qehir (n), bacî (zh)

kızıl: sûrex, -e

kızıyara: b. şirpençe

kızılyörük: b. yilancık

kızma (öfkelenme, sinirlenme): hêrsbîyayîş (n), hêrskewtiş (n), hêrsê ... ameyîş, cigirîyayîş (n), qehirîyayîş (n), sûbîyayîş (n), sûyê ... ameyîş, sûyêxoardiş

kızmak (öfkelenmek, sinirlenmek): hêrs bîyene, hêrs kewtene, hêrsê ... ameyene, cigirîyayene, qehirîyayene, sû bîyene, sûyê ... ameyene, sûyê xo ardene

-e kızmak: ... ra hêrs bîyene, ... ra cigirîyayene

kızmemesi: greyfurte (m)

ki: ke

Siz söyleyiniz ki biz de söyleyelim. (Şima vajêne ke ma zî vajî.)

kibar: kîbar, -e

kibarlık: kîbarî (m), kîbarîye (m)

kibir: paye (n), qureyî (m)

kibirleşmek: 1)qure bîyene, payedar bîyene, payeker bîyene, payepîl bîyene, pîrnîkberz bîyene, firneberz bîyene, zumburberz bîyene, pişikxişn bîyene, şuşmezîn bîyene 2)(mecazi) vayî ver kewtene 3)her bîyene (argo)

kibirli: 1)qura (m), qure (n), payedar, -e; payeker, -e; payepîl, -e; pîrnîkberz, -e; firneberz, -e; zumburberz, -e; pişikxişn, -e; şuşmezîn, -e 2)her, -e (argo)

kibirlilik: 1)qureyî (m), quretî (m), payedarîye (m), payedarî (m), payekerîye (m), payekerî (m), payepîliye (m), payepîli (m), pîrnîkberzîye (m), pîrnîkberzî (m), firneberzîye (m), zumburberzîye (m), zumburberzî (m), pişikxişnî (m), şuşmezîniye (m), şuşmezîni (m) 2)herîye (m) (argo), herî (m) (argo)

kibrit: kibrît (n), nifte (m)

Kiev: Kîev (n)

kifayet: besîye (m), besî (m); kafîyîye (m), kîfayet (m)

kifayetli: bes, kafî

Kigali: Kîgalî

Kiğ: Gêxî

kil: kîle (m), gave (m)

kile: 1)qînate (m), çap (n), ribik (n), şinik (n), debo (n), nêmtimin (n) 2)kod (n), kodik (n)

kiler: mênêb (n), dunike (m), bano peyên (n), kîler (n), gole (m), qibe (m); andal

kilim: kilîme (m)

kıldan yapılan bir çeşit kaba kilim: palas (n), astir (n)

kilise: dêr (n), kilîse (n)

kilit (asma kilit): keseke (m), topa kilîfî (m), zerze (n), kilît (n), qefil (n)

sürgü-kilit (sürgülü kapılarda): zerbe (n), surgî (n)
kilitli: 1)kilîtin, -e 2)kilîtkerdî, -ye
kilitli taş: kerraya kilîtine (m), kemera kilîtine (m)
killi: kîlin, -e
killi toprağın bulunduğu yer: kılca (n)
kilo: kîlogram (n), kîlo (n)
kiloamper: hezaramper (n), kîloamper (n)
kilogram: kîlogram (n), kîlo (n)
kilogramacırlık: hêzkîlo (n)
kilogramkuvvet: hêzkîlo (n)
kilogrammetre: kîlogrammetre (n)
kilohertz: kîlohertz (n)
kilolitre: hezarlître (n), kîlolître (n)
kiloluk: kîloyî (s)
yirmi kiloluk yük: baro vîst kîloyî
kilometre: hezarmetre (n), kîlometre (n)
kilometre taşı: kemera kîlometreyan (m), kerraya kîlometreyan (m), sîya kîlometreyan (m)
kilometrekare: hezarmetrekare (n), kîlometrekare (n)
kilometreküp: hezarmetremîkab (n), kîlometremîkab (n)
kiloton: hezartone (m), kîlotone (m)
kim: kam, -e; kamî, kê; kamkes, -e; çikes, -e, kamik, -e
kimlik: nasname (n)
kimse: kes, -e; yew, -e; şexs, -e
hiç kimse: çi kes, tu kes, yewek/yewer, çewek/çewer, çew
kimsesiz: bêkes, -e
kimya: kîmya (m)
kimya öğretmeni: mamostaya/ê kîmya
kimyacı: 1)kîmyanas, -e; kîmyager, -e 2)(kimya öğretmeni) mamostaya/ê kîmya
kimyager: 1)kîmyanas, -e; kîmyager, -e 2)(kimya öğretmeni) mamostaya/ê kîmya
kimyasal: kîmyayî, -ye
kimyasal binası: banê kîmyayî (n), bînaya kîmyayî (m)
kimyasal kirlilik: gemarinîya kîmyayîye (m)
kimyasal oksijen ihtiyacı: îhtîyacê oksîjena kîmyayîye (m)
kimyasal patlamalar: teqayîşê kîmyayî (zh)
kimyasal tehlike: xetero kîmyayî (n), tehlukeyo kîmyayî (n)
kimyon: kîmyon (n)
kin: rike (m), kîn (n), xerez (n)
kinci: kîndar, -e; rikdar, -e
kindar: b. **kinci**
Kingston: Kîngston (n)
Kinshasa: Kînşasa (m)
kip: rawe (m)
dilek-şart kipi: raweya şertî (m)
emir kipi: raweya fermanî (m)
gereklilik kipi: raweya ganîyîye (m)
istek kipi: raweya waştîşî (m)
şart kipi: b. **dilek-şart kipi**
kir: lêm (n), lêş (n), qilêr (n), gemare (m), qirêj (n)
aşırı kir: qertîş (n)

çözölmüş kir (yıkanan şeyin kiri): lêmûr (n)

kir pas: lêm û lêşe, lêm û lêşike (m), lêm û lexe (n), gend û gemare (m), gemar û gemşike (m)

kira: 1)kîra (m) 2)deman (n)

kiracı (kiralayan): kîradar, -e

kiralama: 1)kîrakerdiş (n) 2)demankerdiş (n)

kiralamak: 1)kîra kerdene 2)deman kerdene

kiraz: gilyaze (m)

kiraz ağacı: gilyazêre (m)

Kiribati: Kîrîbatî

kiriş: 1)(bina için) kêran (n), şîrît (n), tûre (m) 2)duvar için) mûndî (m), kîrîş (n)

kirlenme: herimîyayîş (n), lebitîyayîş (n), hetikîyayîş (n), medirîyayîş (n), gemirîyayîş (n), gemarinbîyayîş (n), lêşinbîyayîş (n), qilêrinbîyayîş (n), qirêjbîyayîş (n), qirêjinbîyayîş (n), lêmînîyayîş (n), qefçilbîyayîş (n), pîsbîyayîş (n)

kirlenmek: herimîyayene, lebitîyayene, hetikîyayene, medirîyayene, gemirîyayene, gemarin bîyene, lêşin bîyene, qilêrin bîyene, qirêj bîyene, qirêjin bîyene, lêmîn bîyene, qefçil bîyene, pîs bîyene

kirletici: 1)herimnayox, -e; lebitnayox, -e; hetiknayox, -e; medirnayox, -e; gemarinker, -e; lêşker, -e; qilêrker, -e; qirêjker, -e 2)(namus vb. için)herimnayox, -e; xeripnayox, -e; xirabîpêkerdox, -e

kirletme: 1)herimnayîş (n), lebitnayîş (n), hetiknayîş (n), medirnayîş (n), gemirnayîş (n), gemarinkerdiş (n), lêşinkerdiş (n), qilêrinkerdiş (n), qirêjkerdiş (n), lêminkerdiş (n), qefçilkerdiş (n), pîskerdiş (n) 2)(namus vb. için) herimnayîş (n), xeripnayîş (n), xirabîpêkerdiş (n)

kirletmek: 1)herimnayene, lebitnayene, hetiknayene, medirnayene, gemirnayene, gemarin kerdene, lêşin kerdene, qilêrin kerdene, qirêj kerdene, lêmîn kerdene, qefçil kerdene, pîs kerdene 2)(namus vb. için) herimnayene, xeripnayene, xirabî pê kerdene

kirli: çepel, -e gemarin, -e; lêşin, -e; lêşikin, -e; lêmîn, -e; qilêrin, -e; qirêjin, -e; pilint, -e; pintîn, -e; lêmîn û lêşin, -e; lêmîn û lêşikin, -e; qefçil, -e; pîs, -e

aşırı kirli: qertîşin, -e

kirli sis: mijo gemarin (n)

kirlilik: gemarinîye (m), gemarinî (m), lêşinî (m), lêmînî (m), qilêrinîye (m), qilêriye (m), qilêrinênî (m), qirêjî (m), qirêjiye (m), qirêjênî (m), pilintî (m), pintînî (m), qefçilîye (m), qefçilênî (m), qefçilî (m), pîsî (m), pîsiye (m), pîsênî (m), germaxinî (m), germaxijinî (m), germaxinîye (m), germaxinênî (m)

kimyasal kirlilik: gemarinîya kîmyayîye (m)

kirliliği önleme: vernîgirewtîşê gemarinîye (n)

trafik kirliliği: gemarinîya trafîkî (m)

kirmen: b. iğ

kirpi: jûje (n), dije (n)

kirpik: bijangî (zh), mujeyî (zh)

kirve: kerwa, -ye

kispet: kisvetî (zh)

kisve: b. kıyafet

kişi: kes, -e; ten, şexs, -e

kişilik: kesîye (m), kesîti (m), şexsîyet, -e

kişilik bozuklukları: xirabeyîyê kesîti (zh), xirabeyîyê şexsîyetî (zh)

Kişinev: Kîşînev (n)

kişisel bilgisayar: komputura kesî/şexsî (m) (TE)

kişisel haklar: heqê kesî/şexsî (zh)

kişneme: 1)hîrî (m), hîrênî (m), hîr-hîr (n), hîre-hîr (n) 2)şîrîn (n), 3)hîrayîş (n), hîr-hîrkerdiş (n), hîre-hîrkerdiş (n), hîşayîş (n), şîrayîş (n)

kişnemek: hîrayene, hîr-hîrkerdene, hîre-hîrkerdene, hîşayene, şîrayene

kişniş: kîşnîş (n)

kitabe: nuştesî (m), kitabe (m)

kitap: kitab (n)

kitap rafı: refê kitabın (n)

kitapçı (kitap satan): kitabroş, -e

kitaplık: kitabgeh (n)

kitaplık rafı: refê kitabgehî (n)

kitle: girse (n)

hedef kitle: girseyo hedef (n)

kivi: kîwî (m)

klakson: korna (m), klakson (n)

klarnet: qirnete (n)

klarnetçi: qirnetecen, -e

klasik: klasîk, -e

klasik edebiyat: edebîyato klasîk (n)

klasifikasyon: beşkerdiş (n), tesnîf (n), klasîfikasyon (n)

klasör: klasor (n)

klavye: klavye (n)

klementin: klementîne (m)

klik: fraksîyon (n), klîk (n)

klitoris: zîlik (n), çîlik (n), gîlik (n), nîçik (n), nerî (n), surik (n)

klor: klor (n)

klorölçer: klorpeym (n)

koca: mêrde (n)

karı koca: cinî û mêrde, cinî-mêrde

kocakarı: pîre (m)

kocakarı soğuğu: 1)serdê cazuye (n) 2)(Rumi takvime göre 28 şubatı 1 marta bağlayan gece) tuşkek (n) 3)(Rumi takvime göre mart ayının ilk çarşambası) qere çarşemeyê zîpan (n), qere çarşemeyê martî (n) 4)(Rumi takvime göre mart ayının son üç ve nisan ayının ilk üç günü) pukê pîre (n)

Kocaköy: Karaz

koç: beran (n), vosn (n)

çok yaşlı olan koç: berano qert (n)

iki yaşında veya daha yaşlı olan koç: hogeç (n)

koç veya tekenin toslamasını sağlamak için söylenen bir söz: er tîk tîk, çat çat gim, hîr kîp, e çik, tequş

kuzudan büyük olan küçük yaştaki koç: berx (n)

yaşlı koç: berano maz (n)

kod: kod (n)

koka: koka (m)

kokain: kokaîn (n)

koklama: boyekerdîş (n), bînekerdîş (n)

koklamak: boye kerdene, bîne kerdene

koklatma: dayîşboyekerdîş (n), dayîşbînekerdîş (n)

koklatmak: dayene boyekerdene, dayene bînekerdene

kokma: 1)boyedayîş (n), boyeameyîş (n) 2)(kötü koku için) boyedekewtiş (n), boyecikewtiş (n), bînecekewtiş (n)

kokmak: 1)boye dayene, boye ameyene 2)(kötü koku için) boye dekwetene, boye cikewtene, bîne cikewtene

koku: boye (m), bîne (m), helm (m)

koku alma: boyegirewtiş (n), bînegirewtiş (n)

koku almak: boye girewtene, bîne girewtene

koku çıkarma: boyevetiş (n)

koku çıkarmak: boye vetene

koku duyma: b. **koku alma**

koku duymak: b. **koku almak**

koku saçılma: boyeveradîyayîş (n)

koku saçılmak: boye veradîyayene

koku saçma: boyeveradayîş (n)

koku saçmak: boye veradayene

koku salma: boyeveradayîş (n)

koku salmak: boye veradayene

koku yayılma: boyevirsikîyayîş (n)

koku yayılmak: boye virsikîyayene

koku yayma: boyevilakerdiş (n), boyevirsiknayîş (n)

koku yaymak: boye vilakerdene, boye virsiknayene

kokusu çıkmak: boya ... vejîyayene

kötü koku: helhele (n), boy-germaxe (m), boy-buxare (m), boy û buxare (m)

kokulu: boyin, -e

koşma: boyedekewtiş (n), boyecikewtiş (n), bînecekewtiş (n)

koşmak: boye dekwetene, boye cikewtene, bîne cikewtene

kokutma: boyedevistiş (n), boyecivistiş (n), boyedeternayîş (n)

kokutmak: boye devistene, boye civistene, boye deternayene

kol: 1)harme (n), pol (n), hingile (n), çengile (n)

önkol: harmeyo barî (n), bazî (n), zend (n)

üstkol: harmeyo qalind (n), tevdîre (m)

2)bask (n), perr (n), pol (n)

kol kanat: perr û bask

sağ kol: basko rast/raşt (n), perro rast/raşt (n), polo rast/raşt (n)

sol kol: basko çep (n), perro çep (n), polo çep (n)

3)destik (n)

kapı kolu: destikê berî (n)

kola: kola (m)

kolalama: kolakerdiş (n)

kolalamak: kola kerdene

kolan: pîzebend (n), pîzebendik (n), bînpîzik (n), bînpîze (n), teng (n), navteng (n), kaşing (n)

kolay: asan, -e; rehet, -e

Kolay gelsin. (Qewet bo.)

kolaylık: asanî (m), rehetî (m)

kolçak: 1)(çalışırken giysiyi korumak için kullanılan) zendik (n) 2)(kola geçirilen ve üzerinde simge bulunan bağ) bazbend (n)

koleksiyon: koleksîyon (n)

koleksiyoncu: koleksîyondar, -e

kolektif: kolektîf, -e

kolektif şirket: şîrketa kolektîfe (m)

kolektör: kollektor (n)
atık su kolektörü: kollektorê gendawe (n)
kolera: kolera (m)
koli: pakêta posteyî (m), kolî (m), pakête (m)
kolik (tıpta): tîre (m)
kolluk (çalışırken giysiyi korumak için kullanılan): zendik (n)
Kolombiya: Kolombîya (m)
Kolombo: Kolombo (n)
kolon: estune (m)
kolonaj (basın için): estunkarî (m), kolonaj (n)
kolorimetre: rengpeym (n), kolorîmetre (n)
koltuk: 1)binçeng (n)
koltuk altı: binçeng (n), binê çengilî (n)
koltuk değneği: çogane (m)
koltukları kabarmak: parpişîyayene
2)palkursî (n), qoltuxe (m)
koltuk takımı: taximê palkursîyan (n), taximê qoltuxan (n)
kolye: kolye (m)
altın kolye: kolyeya zerrêne (m), kolyeya zernêne (m)
kom: gome (n)
koma: koma (m)
komada olmak: koma de bîyene
komaya girmek: koma de bîyene
kombi araç: wasitaya kombî (m)
kombinezon (giysi için): meleqof (n), kombînezon (n)
komedi: komedî (m)
komedyen: komedyen, -e
komedyenlik: komedyenîye (m)
komisyon: 1)(altkurul) komîsyon (n) 2)komîsyon (n), sîmsarîye (m), delalîye (m)
komisyoncu: sîmsar, -e; delal, -e
komite: komîte (m)
komodin: komodîne (m)
komot: b. **komodin**
komposto: xoşawe (m)
kompozisyon: kompozîsyon (n)
kompozisyon kurma: kompozîsyonviraştîş (n)
kompozisyon kurmak: kompozîsyon viraştene
kompozitor: bestekar, -e; kompozîtor, -e
kompresör: kompresor (n)
gaz kompresörü: kompresorê gazî (n)
kompiyuter: komputure (m)
komşu: embiryan, -e; cîran, -e
konu komşu: der û cîran
komşuluk: embiryanîye (m), embiryanî (m), embiryanîne (m); cîranîye (m), cîranî (m), cîranîne (m)
komut: ferman (n), emr (n), komut (n)
komuta: fermandeyî (m), kumanda (m)
komutan: b. **kumandan**
komünikasyon: dayîş-girewtîşê xeberan, dayîş-girewtîşê agahî, komunîkasyon (n)
konak: qonax (n)

Konakri: Konakrî

konca: b. gonca

konferans: konferans (n)

konferans salonu: salona konferansî

konfigürasyon: awanîkerdiş (n), konfigurasyon (n)

konfor: asanî (m), rehetî (m), konfor (n)

termal konfor: konforo termal (n)

Kongo: Kongo (n), Zaîre (n)

Kongo-Brazzaville: Kongo-Brazzaville

kongre: kongre (m)

konî: hule (n), xonî (n), kovik (n), konî (n) (mat)

konik: hulikin, -e; xonîkin, -e; kovikin, -e; konîk, -e (mat)

konsantrasyon: konsantrasyon (n)

konsept: konsept (n), mefhûm (n)

konsept projesi: projeyê konseptî (n)

konservatuvar: konservatuvar (n)

konservatuvar şube müdürlüğü: mudirîya beşê konservatuvarî

konserve: konserve (n)

konsey: konseye (m)

konsolos: konsolos, -e

konsomatris: konsomatris (m)

konstrüksiyon: awanî (m), konstruksiyon (n)

kontakt: kontakt (n), temas (n)

elektrik kontağı: kontaktê elektrîkî (n), temasê elektrîkî (n)

konteyner: konteyner (n)

kontrat: kontrat (n), muqawele (n), muqawelename (n)

kontrol: sehnayîş (n), esahîkerdiş (n), sayekerdîş (n), tagêrayîş (n), cigêrayîş (n), kontrol (n), tefîş (n), kontrolkerdiş (n), muayene (n), yoxleme (n), yoxlemekerdîş (n)

alkol kontrolü: kontrolê alkolî (n)

kontrol değerlendirmesi: erjneyîşê kontrolî (n), nirxneyîşê kontrolî (n)

kontrol etme: sehnayîş (n), esahîkerdiş (n), sayekerdîş (n), tagêrayîş (n), cigêrayîş (n), kontrolkerdiş (n), muayenekerdîş (n), yoxlemekerdîş (n)

kontrol etmek: sehnayene, esahî kerdene, saye kerdene, tagêrayene, ci gêrayene, kontrol kerdene, muayene kerdene, yoxleme kerdene

kontrol formu: formê kontrolî (n)

kontrol prosedürü: prosedürê kontrolî (n)

kontrol sonuçları: peynîyê kontrolî (zh), netîceyê kontrolî (zh)

kontrolör: kontrolker, -e

kontur (resim, makyaj vb. için): kontur (n)

konu: mewzû (n), behs (n), babete (m)

konuk: mêmân, -e; misafir, -e

konuk ağırlama: mêmân hewênayîş (n), misafir hewênayîş (n), mêmânweriznayîş (n), mêmânwedarnayîş (n), mêmânkerdiş (n), mêmangirewtîş (n)

konuk ağırlamak: mêmân hewênayene, misafir hewênayene, mêmân weriznayene, mêmân wedarnayene, mêmân kerdene, mêmân girewtene

konuk ağırlayan: mêmândar, -e

konuk alma: mêmangirewtîş (n), misafirgirewtîş (n)

konuk almak: mêmân girewtene, misafir girewtene

konuk etme: mêmânkerdiş (n), misafirkerdiş (n)

konuk etmek: mêmân kerdene, misafir kerdene

konuk odası: odaya mêmanan (m), odaya misafiran (m)

konukçu: mêmandar, -e

konukluk: mêmânî (m), mêmânîye (m), mêmandarî (m), mêmânênî (m), mêmantî (m), mêmantîye (m); misafirî (m), misafirîye (m)

konuksever: mêmannerwer, -e; nandar, -e; misafirperwer, -e

konum: 1)pozîsyon (n), wezîyet (n) 2)rewşa cografîke (m) 3)ca (n)

ekolojik konum: cayo ekolojik (n)

konum planı: planê cayî (n), planê wezîyetî (n)

konuskan: qalek, -e

konusma: qiseykerdiş (n), qalîkerdiş (n), xeberîdayîş (n), mijûlîyayîş (n)

kendi kendine konusma: vajorbîyayîş (n)

(ile) konusma: vajorkerdiş (n)

konusma bozukluğu: xirabeyîya qiseykerdişî (m), xirabeyîya qalîkerdişî (m)

konusma engelli: astengdara/ê qiseykerdişî, astengdara/ê qalîkerdişî

konusma isteği: micêc (n)

Konusma isteği açılmış, artık durmaz. (Micêcê ey abîyo, hinî nêvîndeno.)

konusmacı: qiseykerdox, -e; qalîkerdox, -e; xeberîdayox, -e

konusmak: qisey kerdene, qalî kerdene, xeberî dayene, mijûlîyayene

(ile) konusmak: vajor kerdene

kendi kendine konusmak: vajor bîyene

konut: mesken (n), ban (n)

konut alanı: warê meskenan (n), warê banan (n)

konut stoku: stokê meskenan (n)

toplu konut: kombanî (zh), kombînayî (zh)

konvertisör: vurnker (n), bedilker (n), konvertîsor (n)

konyak: konyak (n)

kooperatif: koperatîfe (m)

koordinasyon: 1)hemahengî (m), koordînasyon (n) 2)koordînekerdiş (n)

koordinat: koordînat (n)

koordinatör: koordînator, -e

koordine: koordîne, -ye

koordine etme: koordînekerdiş (n)

koordine etmek: koordîne kerdene

koordineli çap: çapa bi koordîne (mat)

koparıma: visîyayîş (n), qerifîyayîş (n), tirabîyayîş (n), ameyîştirakerdiş (n), cirabîyayîş (n), ameyîşcirakerdiş (n), cibîyayîş (n), ameyîşcikerdiş (n)

biçilircesine dipten kesilme veya koparıma: kirrimbîyayîş (n), ameyîşkirrimkerdiş (n)

bir kısmı koparılıp bir kısmı bırakılma: qotbîyayîş (n), qolbîyayîş (n), ameyîşqotkerdiş (n), ameyîşqolkerdiş (n)

temelinden koparıma (ağaç, dal vb. için): qilaynîyayîş (n), ameyîşqilaynayîş (n)

koparılmak: visîyayene, qerifîyayene, tira bîyene, ameyene tirakerdene, cira bîyene, ameyene cirakerdene, cibîyene, ameyene cikerdene

biçilircesine dipten kesilmek veya koparılmak: kirrim bîyene, ameyene kirrimkerdene

bir kısmı koparılıp bir kısmı bırakılmak: qot bîyene, qol bîyene, ameyene qotkerdene, ameyene qolkerdene

temelinden koparılmak (ağaç, dal vb. için): qilaynîyayene, ameyene qilaynayene

koparma: visnayîş (n), qerifnayîş (n), tirakerdiş (n), cirakerdiş (n), cikerdiş (n)
biçercesine dipten kesme veya koparma: kırımkerdiş (n)
bir kısmını koparıp bir kısmını bırakma: qotkerdiş (n), qolkerdiş (n)
temelinden koparma (ağaç, dal vb. için): qılaynayîş (n)
üzüm tanelerini salkımdan koparma: gillîkerdiş (n)

koparmak: visnayene, qerifnayene, tira kerdene, cira kerdene, cikerdene
biçercesine dipten kesmek veya koparmak: kırım kerdene
bir kısmını koparıp bir kısmını bırakmak: qot kerdene, qol kerdene
temelinden koparmak (ağaç, dal vb. için): qılaynayene
üzüm tanelerini salkımdan koparmak: gillî kerdene

Kopenhag: Kopenhag (n)
kopça: qupça (m)
koproduksiyon: hemproduksiyon (n, sn), koproduksiyon (n, sn)
kopya: kopya (m)
kopyalamak: kopya kerdene
Kopyala! (Kopya bike!)

kor: kozire (n), piling (n)
kordon: kordon (n)
Kore: Kore (m)
Güney Kore: Koreya Başûrî (m)
Kuzey Kore: Koreya Vakurî (m)

koreograf: koreograf, -e
koreografi: koreografî (m)
korku: ters (n)
korna: korna (m), klakson (n)
korniş: kornîş (n)
korona: korona (m)
korona virüsü: vîrusê korona (n)
korsa: korse (n)
korsan: korsan, -e
korse: b. korsa
Korsika: Korsîka (m)
kort (tenis için): kort (n)
tenis kortu: kortê tenîsî (n)
koru: qorrî (n), dehle (m)
korucu (orman, kır ya da köy bekçisi): nator, -e; nêdar, -e; qorîcî, -ye
koruk: teyînce (m), jûre (m)
koruluk: qorrî (n), dehle (m)
koruma: seveknayîş (n), muhafeze (n), muhafezekerdiş (n), pawitiş (n), miqatkerdiş (n), qayîtkerdiş (n), hemetkerdiş (n), qorîkerdiş (n)
koruma amaçlı imar planı: planê awanî yê seba seveknayîşî (n), planê awanî yê seba pawitişî (n)
koruma görevlisi: wezîfedara/ê seveknayîşî, wezîfedara/ê muhafezeyî (m), wezîfedara/ê pawitişî (m), wezîfedara/ê hemetkerdişî (m)
koruma ve güvenlik şube müdürlüğü: mudirîya beşê pawitiş/seveknayîş û asayîşî
korumak: seveknayene, muhafeze kerdene, pawitene, miqat kerdene, qayît kerdene, hemet kerdene, qorî kerdene

korunma: ameyîşseveknayîş (n), seveknîyayîş (n); ameyîşmuhafezekerdîş (n), muhafezebîyayîş (n); ameyîşpawitiş (n), pawîyayîş (n); ameyîşmiqatkerdiş (n), ameyîşqayîtkerdiş (n); ameyîşhemetkerdiş (n), hemetbîyayîş (n); ameyîşqorîkerdiş (n)

korunmak: ameyene seveknayene, seveknîyayene, ameyene muhafezekerdene; muhafeze bîyene, ameyene pawitene, pawîyayene, ameyene miqatkerdene, ameyene qayîtkerdene, ameyene hemetkerdene, hemet bîyene, ameyene qorîkerdene

koruyucu: muhafiz, -e; pawitox, -e; seveknayox, -e

koruyucu donanım: tesîsato pawitox (n), tesîsato seveknayox (n)

Kostarika: Kosta Rîka (m)

kostüm: 1)belg (n), şak û şelwarî (zh), şal û şapikî (zh), kostum (n), qatlix (n), taxim (n); taximê kincan/cilan/çinayan (n); qatê kincan/cilan/çinayan (n) 2)(sinema ve tiyatro için) belg (n), kostum (n)

kostüm tasarımcısı: dîzaynkara/ê belgan (sn), dîzaynkara/ê kostuman (sn)

koşam: çeng (n), lep (n)

koşma: vazd (n), vazdayîş (n), xodekerdiş (n)

binek hayvanının koşması: 1)xar (n) 2)vazdayîş (n), remayîş (n)

koşmak: vazdayene, xo dekerdene

koşturma: vazdnayîş (n), (hayvan için) xardayîş (n), (hayvan için) civerdayîş (n), (hayvan için) ciştiş (n)

koşturmak: vazdnayene, (hayvan için) xar dayene, (hayvan için) ci verdayene, (hayvan için) ci eştene

koşu: vazd (n)

koşul: şert (n), merc (n)

çok kötü koşullar (mecazi): kutikîye (m), kutikî (m), kutikênî (m)

çok kötü koşullarda (mecazi): kutikane, kutikaneyî reyde, kutikî reyde

kot-I: kot (n)

kot pantolon: pantolê kotî (zh)

kot-II (mimarlık için): kot (n)

kova: sitil (n), hilke (n), beroş (n), qove (n)

altı dar üstü geniş, alüminyumdan yapılmış kova: bêdrok (n)

deri kova: dewl (n), qowxe (n), qewlix (n)

küçük deri kova: dewlçe (n)

küçük kova: xizik (n)

tahta kova: elbe (m), elbike (m), kulenge (m)

kovalama: fetilnayîş (n), serebisernayîş (n)

kovalamak: fetilnayene, serebisernayene

kovan (arı kovani): kuware (n), kuwareyê hingan (n), kuwareyê mêsânê hingimênî (n), pêtage (m), pêtaga hingimênî (m), şitile (n)

arı kovanının konduğu yer: mêşedîn (n), ballix (n)

küçük arı kovani: qîl (n), qîlê mêsa hingimênî (n)

Kovancılar: Qowancîyan (n)

kovboy: kowboy (n)

kovboy filmi: western (n), fîlmê kowboyan (n)

kovma: fetilnayîş (n)

kovmak: fetilnayene

kovuşturma: taqîbkerdiş (n), taqîbat (n)

kovuşturmak: taqîb kerdene

koy: kendaweke (m)

koyak: newale (m), dole (m), gelîye (m), gelî (m), cêvî (m)

koyma: ronayîş (n)

koymak: ronayene

koyu (sıvı için): hest, -e; qalind, -e

koyu ayran: doyo hest (n), doyo qalind (n)

koyun-I: mî (m), mîye (m), mêşna (m)

koyun için ad olarak kullanılan bir sözcük: Qere, Beleke (m)

koyun veya koç kuyruğu: dime, tîrî (m), tîrîye (m)

koyun-II: pistan (n)

kozmos: kaînat (n), alem (n), kozmos (n)

köfte (ince yarmadan veya kıymadan yapılan): kufta (m), kuftike (m), gude (m), gudike (m), gîrgudike (m), girike (m), gîlorike (m), xilorike (m), saleke (m), tepike (m)

delikli köfte (ince yarmadan yapılan): girda (m), kuftaya qulikere (m), kuftaya zurayine (m), gudika zuraye (m), malole (m), kuftaya yalançî (m)

ıçlı köfte: kuftaya dekerda (m), kuftaya dekerdîye (m), kuftaya zerî (m)

patates köfte: kuftaya kartolan (m)

yoğurtlu köfte (ince yarma, yoğurt ve yağdan yapılan): kuftaya qatixî (m), kuftaya mastî (m), malolike (m)

köfteci: kuftaroş, -e; kuftakar, -e

kök: reya (m), ristim (n), rîştele (n), rîç (n), rîçik (n), pence (n), pencik (n), qîrm (n), helq (n), kok (n) (mat)

köken (bazı bitkilerin dalları): leme (m), mewe (m)

“Kundire **mewa** cenetî ya.”

kökenbilim: etîmolojî (n)

kökenbilimci: etîmolog, -e

kökenbilimsel: etîmolojîk, -e

köle: bende (n), benda (m); evd, -e; kole (n); kola (m), koleye (m); qul, -e; xulam, -e

kölelik: bendeyî, bendeyîye (m); evdî (m), evdîye (m); koleyî (m), koletî (m); qulî (m), qulîye (m); xulamî (m), xulamîye (m)

kömbe (küle gömülerek pişirilen mayasız çörek): binadire (m), pelxaçe (m), nana binê adirî (m), bijike (m), lola binê adirî (m), kilora binê adirî (m), kêla binê adirî (m), ketaya arêyî (m)

kömbe çeşitleri: pelxaça dekerda (m), lola zerî (m), lawaşa binê adirî (m)

kömür: 1) komir (n) 2) (odun kömürü) xızal (n), xızalek (n)

kömür sobası: sobaya komirî (m)

köpek: 1) kutik, -e; sipe (n), kelp, -e 2) (çocuk dilinde) kuço 3) (hakaret ifadesi olarak) kutik, -e; kopek, -e

dişi köpek: dele (m), kutike (m), kelpe (m)

köpek için ad olarak kullanılan bir sözcük: Belek, -e; Beraz (n), Deqo (n), Gindo (n), Hîrço (n), Kotan (n), Qero (n), Qumar (n), Siwar (n), Şerro (n), Xird (n)

köpek kuyruğu: qemçike (m)

köpek yavrusu: b. enik

küçük cins köpek: zexer, -e

küçük yaştaki köpek: bocî, -ye

yaşı altı aydan daha fazla olan köpek yavrusu: fînik (n)

köpekbalığı: kutikmase (n)

köpekçe: kutikane, kutikaneyî reyde, kutikî reyde, kutikkî, kelpkî

köpekdişi: qîlp (n)

köpeklilik: kutikîye (m), kutikî (m), kutikênî (m), kelpîye (m), kelpî (m), kelpênî (m)

köpoğlu (sövgü sözcüğü): kutikza, -ye; kutikbab, -e; kutikbav, -e; kutikpêr, -e; kopekza, -ye; kopekbav, -e

köprü: pird (n)

köprü yol: vîyaduk (n)

köpük: 1)kef (n) 2)qeş (n)

köpüklü: 1)kefin, -e 2)qeşin, -e

kör: 1)kor, -e; perîşan, -e; hafız, -e; nuksan, -e; sefil, -e; ema, -ye 2)(keskinliği yeterli olmayan) kone (n), konîye (m), kol, -e

körbağırsak: roqilaya kore (m)

kördüğüm: girêkor (n), girêyo kor (n), girêko kor (n)

körebe: çimbestike (m), çimpîştike (m), eçe (m), pîrpite (m), pîrpitike (m)

körfare: koremişk, -e; muşo kor (n), merreyo kor (n); loxa kore (m)

körfez: kendawe (m)

körlük: korî (m), korîye (m)

körocak: ocaxkor, -e

köryılan: koremare (m)

köseği: 1)piskone (n), kosadir (n), kosebî (n) 2)pistî (m), astamî (m)

kösele: kosele (n)

kösnük: 1)(dişi köpek için) qızdane (m)

Bu dişi köpek kösnüktür. (Na dele qızdan a.)

2)(inek için) kelaze (m), bigaye (m) 3)(at için) telebe (m), feale (m) 4)(kedi için) girnawî (m), qirnawî (m) 5)(keçi için) kelazû (m) 6)(koyun için) biberane (m) 7)(koç, teke, öküz vb. erkek hayvanlar için) harolîg (n)

kösnüme: 1)(dişi köpek vb. için) boçekerdiş (n), vayîverkewtiş (n), qızdanebîyayîş (n) 2)(inek için) kelazebîyayîş (n), bigayîbîyayîş (n), eregayîameyîş (n), gayîameyîş (n) 3)(at için) telebbîyayîş (n), fealbîyayîş (n), fealameyîş (n), fealçarnayîş (n), fealîkerdiş (n) 4)(kedi için) sibatekekerdiş (n), girnawîyayîş (n), qirnawkerdiş (n) 5)(keçi için) bikelbîyayîş (n), erekelameyîş (n), kelameyîş (n), kelazûkerdiş (n) 6)(koyun için) beranbîyayîş (n), beranameyîş (n), vosnameyîş (n) 7)(manda için) gamêşameyîş (n) 8)(koç, teke vb. erkek hayvanlar için) harolîgbîyayîş (n)

kösnüme: 1)(dişi köpek vb. için) boçe kerdene, vayî ver kewtene, qızdane bîyene 2)(inek için) kelaze bîyene, bi gayî bîyene, ere gayî ameyene, gayî ameyene 3)(at için) teleb bîyene, feal bîyene, feal ameyene, feal çarnayene, fealî kerdene 4)(kedi için) sibateke kerdene, girnawîyayene, qirnaw kerdene 5)(keçi için) bi kel bîyene, ere kel ameyene, kel ameyene, kelazû kerdene 6)(koyun için) beran bîyene, beran ameyene, vosn ameyene 7)(manda için) gamêş ameyene 8)(koç, teke vb. erkek hayvanlar için) harolîg bîyene

köstebek: hermuşk (n), muş (n)

köşe: 1)kunc (n) 2)qırne (n) 3)goşe (n) (mat) 4)çenge (n)

köşe yazarı: kuncnuştux, -e

köşk: koşke (m)

kötek atmak: b. dayak atmak

kötü: xirab, -e; nebaş, -e

kötüleştirmek (hastalık için): xirab bîyene, giran bîyene

kötüleştirmek: xirabkerdiş (n), herimnayîş (n)

kötüleştirmek: xirab kerdene, herimnayene

kötülük: xirabîye (m), xirabî (m), xirabênî (m), nebaşîye (m), nebaşî (m)

kötümser: xirabvîn, -e; pesîmîst, -e

kötümserlik: xirabvînîye (m), xirabvînî (m), pesîmîstîye (m), pesîmîstî (m)

köy: dewe (m)

köylü: dewij, -e

köz: çêle (n), bizote (n)

köz yığıcı: tirafe (m), tiramî (m)

küçük köz: piskele (n)

kral: qiral (n)

kraliçe: qiralîça (m)

kramp: kramp (n)

kravat: kravate (m)

krem: krem (n)

tıraş kremi: kremê tiraşî (n), kremê taştîşî (n), kremê terdişî (n)

krema: krema (m)

krep: krep (n)

kriko: krîko (n)

kriminel: krîmînel, -e; suçdar, -e; gunekar, -e

kriminoloji: krîmînolojî (n)

kristal: krîstal, -e

kristal boncuk: muraya krîstale (m)

kriter: krîter (n)

kritik: 1)rexne (n), krîtik (n) 2)(nazik) krîtik, -e

kritik derinlik (su derinliği için): xorînîya krîtîke (m), kûrîya krîtîke (m)

kritik etmek: rexne kerdene, krîtik kerdene

kriz: 1)krîz (n), buhran (n) 2)(psikolojide) depresyon (n)

kronometre: kronometre (n)

kroki: krokî (m)

kuaför: berber, -e; kuafor, -e

kuaförlük: berberîye (m), kuaforîye (m)

Kuala Lumpur: Kuala Lumpur

kuburluk (barut kabı): zele (m), zela baruî (m)

kucak: 1)verike (m), verare (m), verardî (m), virane (m), hemêze (m) 2)(bir kucak odun vb.) verare (m), verardî (m) 3)keşe (m)

bir kucak odun: verarê kolî, verarê îzimî, yew verada îziman

kucağına almak: xo verike girewtene, xo verike nayene, xo verare girewtene, xo virane girewtene, xo vera girewtene

Mizgîne oğlunu kucağına aldı. (Mizgîne lajê xo girewt verika xo./Mizgîne lajê xo girewt xo verike.)

Şoriş oğlunu kucağına aldı. (Şorişî lajê xo na verika xo./Şorişî lajê xo xo verike na.)

kucak kucağı: têverike, têverare, têverardî, pêverare, verika yewbînî de, verika yewbînan de, verara yewbînî de

kucaklama: xoverikekerdiş (n), xoverarekerdiş (n), xoverardîkerdiş (n), xoviranekerdiş (n), xoveragirewtiş (n), veraretirafiştiş (n), verarepirafiştiş (n), verarepirafiştiş (n), verarepirafiştiş (n), veraretirafiştiş (n), veraretirakerdiş (n), hemêzekerdiş (n), kepetirakerdiş (n), kepepafiştiş (n)

kucaklamak: xo verike kerdene

Çocuğı kucakladı. (Gede kerd verika xo./Gede xo verike kerd.)

xo verare kerdene

Oğlunu kucakladı. (Lajê xo kerd verara xo./Lajê xo kerd xo verare.)

xo verardî kerdene

Çocuğunu kucakladı. (Qicê xo kerd verardîya xo.)

xo virane kerdene, xo vera girewtene, verare tira fiştene, verare pira fiştene, verare pira şîyene

Onu görür görmez kucakladı. (Senî ke o dî verare şî pira.)

verare tira şîyene

Onun yanına geldi ve kucakladı. (Amey ey het û verare kerde tira.)

verare tira kerdene

Onun yanına gitti ve kucakladı. (Şî ey het û verare kerde tira.)

hemêze kerdene

Onu kucakla! (Ey hemêze bike!)

kepe tira kerdene, kepe pafiştene

kuçu kuçu (köpekleri çağırırken söylenen söz): kuço, kuço kuço

kudret hamamı: b. **kaplıca, ılıca**

kudurganlık: harîye (m), harî (m), haranîye (m), harênî (m)

kudurma durumu: harî (m), harîye (m)

kudurmak: har bîyene, haranîye kewtene, haranîye era ci kewtene, haranîye era ser kewtene

kuduz: 1)(kuduz hastalığı) har (n), qudiz (n) 2)(kudurmuş olan) har, -e; harbîyaye (n), harbîyaya (m), harbîyayîye (m)

Kudüs: Quddus (n)

kuka: koka (m), guda layê nake (m)

kul: 1)însan 2)b. **köle**

kulaç: beste (m), bask (n), verardî (m), verare (m), virane (m), qulaç (n)

kulaç atmak: bask eştene

yarım kulaç: nêmbeste (m), nêmbask (n), nêmverare (m), nêmqulaç (n)

kulak: goş (n)

kulak dibi: binê goşî (n)

kulak kabartmak: goşî ronayene

kulak tozu (kulağın arkası): belengoş (n)

kulakları çınlamak: goşî reqayene, goşî çeçayene, goşî vingayene

Kulaklarım çınlıyor. (Goşê mi reqenî/çeçenî/vingenê.)

kulakları dikleştirmek (hayvan için): goşî bel kerdene, goşî vît kerdene, goşî mûç kerdene

(kendi) kulaklarını dikleştirmek (hayvan için): goşê xo bel kerdene, goşê xo

vît kerdene, goşê xo mûç kerdene

kule: qule (n)

kuleli: biqule (n), quleyin, -e

kullanıcı: xebitnayox, -e

kullanıcı adı: nameyê xebitnayoxe (n) (TE), nameyê xebitnayoxî (n) (TE)

kullanılma: ameyîşxebitnayîş (n), ameyîşgurenayîş (n), ameyîşşuxulnayîş (n), şuxulnîyayîş (n)

kullanılmak: ameyene xebitnayene, ameyene gurenayene, ameyene şuxulnayene, şuxulnîyayene

kullanım: ameyîşxebitnayîş (n), ameyîşgurenayîş (n), ameyîşşuxulnayîş (n), xebitnîyayîş (n), gurenîyayîş (n), şuxulnîyayîş (n)

kullanım alanı: warê xebitnîyayîşî (n), warê gurenîyayîşî (n), warê şuxulnîyayîşî (n)

kullanım amacı: amancê xebitnîyayîşî (n), amancê gurenîyayîşî (n), amancê şuxulnîyayîşî (n)

kullanışlı: xebatbar, -e; ergonomîk, -e

en kullanışlı çevresel seçenek: weçîneko dorûverkî yo tewr xebatbar, weçîneko çorşmekî yo tewr xebatbar

kullanma: xebitnayîş (n), gurenayîş (n), şuxulnayîş (n)

kullanmak: xebitnayene, gurenayene, şuxulnayene

kulluk: 1)insanlık 2)b. **kölelik**

kulp: çembil (n), qulp (n), destik (n)

Kulp: Pasûr (n)

kulplu: çembilin, -e; qulpin, -e; destikin, -e
kulpsuz: bêçembil, -e; bêqulp, -e; bêdestik, -e
kuluçka: qirpe (m), kurte (m)
kuluçkaya yatmak: qirpe kewtene, kurt bîyene, pungal kewtene, çale kewtene
Tavuk kuluçkaya yatmış. (Kerge qirpe kewta./Kerge kewta pungal.)
kulunç: qolinc (n)
kulübe: koxe (m)
kum: qum (n), xîz (n)
kum ayırıcı: cîyakerê xîzî (n), cîyakerê qumî (n)
kum çölü: çolê qumî (n), çolê xîzî (n)
kum fırtınası: fırtineyê qumî (n), fırtineyê xîzî (n)
kum filtresi: filtreyê qumî (n)
kum pompası: pompaya xîzî (m), pompaya qumî (m)
kuma: wesnî (m), hewîye (m), hewî (m)
ev işlerini yapmakla görevli olan kuma: verdestîye (m)
kumanda: fermandeyî (m), kumanda (m)
kumandan: serdar, -e; fermandar, -e; kumandan, -e; qumandan, -e; komutan, -e; qomutan, -e
kumar: qumar (n)
kumarbaz: qumarbaz, -e
kumarcı: qumarbaz, -e
kumaş: qumaş (n), fason (n)
giysilik kumaşların genel adı: pirtû (n)
kumaş çeşitleri: gez (n), qutnî (n), qeşmer (n)
kumaşçı: qumaşroş, -e
kumaşçılık: qumaşroşîye (m), qumaşroşî (m)
kumcu: qumroş, -e
kumlu: qumin, -e; xîzin, -e
kumru: qumrîye (m), qumrî (m), fatfatike (m)
kumsal: qumin, -e; xîzin, -e
kundak (bezi): qundax (n)
kundura: kundure (n)
kunduz: merreyo/merreya awî
kupkuru: 1)zip û ziwa, -ye; zik û ziwa, -ye; zip-ziwa, -ye, zik-ziwa, -ye 2)huşk û biring, -e; huşk-biring, -e; huşk û wad, -e; huşk û war, -e; huşk û hol, -e; hip-huşk, -e 3)reqûrut, -e; req-rut, -e
kupür: kupur (n), birnaye (n)
kura: vicak (n), pişke (m), qure (n)
kura çekmek: vicak eştene, pişke eştene, qure antene
kurabiye: qurabîye (m)
kural: qayde (n)
trafik kuralları: qaydeyê trafîkî (zh)
kurallı: qaydeyin, -e
kurallı fiil: karo qaydeyin (n)
kuralsız: bêqayde (n)
kuralsız fiil: karo bêqayde (n)
kuram: teorî (m), nezerîye (m)
kuramsal (s): teorîk, -e; nezerî, -ye
Kur'an: Quran (n)
Kur'an hatmi: xitima Quranî (m)
Kur'an'm otuz iki parçasından her biri: cuze (m)

Kur'an'ın tamamını okuma: xitime (m)
Kur'an'ın tümüyle okunması: xitima Quranî (m)
Kur'an-ı kerim: Quranê Kerîm (n)

kurbağa: beq (n), qirîncele (n)
kurbağaadam: awbaz (n)
kurban: qurban (n)
kurban edilmek: ameyene qurbankerdene
kurban etmek: qurban kerdene
kurban olmak: qurban bîyene

kurdele: kurdele (n)
kurgu: 1)mûnite (n), pêarde (n, sn), viraşte (n), werêarde (n, sn) 2)montaj (n, sn)
düz kurgu: mûniteyo sade (sn), montajo sade (sn)
kaba kurgu: mûniteyo xam (sn), montajo xam (sn)

kurma: 1)(fabrika vb. için) awankerdiş (n), tesîskerdiş (n) 2)(parti, dernek, şirket, ortaklık vb. için) ronayîş (n), tesîskerdiş (n) 3)sazkerdiş (n) (TE)

kurmaca: fîksîyon (n)
kurmaca film: fîlmo fîksîyonkî

kurmak: 1)(fabrika vb. için) awan kerdene, tesîs kerdene 2)(parti, dernek, şirket, ortaklık vb. için) ronayene, tesîs kerdene 3)saz kerdene (TE)
akrabalık kurmak: merdimîye ronayene, merdimîye pêra nayene, merdimîye kerdene, merdimî ronayene, merdimî kerdene; merdimênî ronayene, merdimênî pêra nayene, merdimênî kerdene
çadır kurmak: çadire piro dayene, çadire wefiştene
divan kurmak: dîwan bestene
düzen kurmak: nîzam awan kerdene, nîzam ronayene, nîzam tesîs kerdene
hükümet kurmak: hukmat ronayene
ilişki kurmak: têkilî viraştene, têkilî ronayene
tırşu kurmak: tırşî ronayene, tırşî viraştene, tırşî degirewtene
tuzak kurmak: dame ronayene

Kurmanc: kurmanc, -e; kirdas, -e
Kurmanca: kurmanckî (m), kirdaskî (m)
kurmay başkanı: serekerkan (n)
kurmay başkanlığı: serekerkanîye (m)

kurna: kurne (m), kurnike (m), cirne (m)
kurnaz: qurnaz, -e; oyniker, -e; pulek, -e; pel, -e; xasûk, -e; xeznag, -e
kurnazlık: qurnazî (m), qurnazîye (m), qurnazîne (m)

kurs: kurs (n)
sürücülük kursu: kursê ramitoxîye (n), kursê ramitoxî (n), kursê ramitoxênî (n)
trafik kursu: kursê trafîkî (n)

kurşun: 1)erjîj (n) 2)polate (m), gule (n), mermî (m), qerşune (m)
kurşun kalem: qelema erjîjine (m)

kurt: 1)verg, -e; ganawir, -e; cinawir, -e 2)(çocuk dilinde) buuk, -e 3)kerm (n)
dişi kurt: deleverge (m), verge (m), ganawire (m), cinawire (m)
kurt yavrusu: kirta (m), kirta (n)

Kurtalan: Misriç (n)
kurtarma: xelisnayîş (n), filitnayîş (n), qedênayîş (n)
kurtarma çadırı: çadira xelisnayîşî (m)

kurtarmak: xelisnayene, filitnayene, qedênayene
kurtçuk: 1)kerm (n), kermik (n) 2)(çocuk dilinde) buuk, -e
kurtlu: kermin, -e; kermijin, -e

kurtulma: xelisîyayîş (n), filitîyayîş (n), qedîyayîş (n), xelasbîyayîş (n), raxelisîyayîş (n)
kurtulmak: xelisîyayene, filitîyayene, qedîyayene, xelas bîyene, raxelisîyayene
kurtuluş: xelasîye (m), xelasî (m), xelase (m), felat (n), reyayîş (n), rareyayîş (n), raxelisîyayîş (n), rizgarîye (m), rizgarî (m)
Bugün kurtuluş günüdür. (Ewro roja xelasîye/xelasî ya.)
Böyle zulüm yaparsa, kurtuluşu yok. (Eke o wina zulm biko, xelasa ey çin a.)
Gözüm ülkenin kurtuluşunu da görseydi... (Çimanê mi felatê welatî zî bidîyênê...)
Burdan düşersen sağ kurtulamazsın. (Eke ti tîya ra bikewî ti ganî nêreyênî.)
kuru: 1)ziwa, -ye 2)huşk, -e
kuru arazi: erazîya bejîye (m), bej (n)
kuru gıda: xidaya huşke (m)
kuru madde: madeyo huşk (n)
kuru mülkiyet: wayîrîya huşke (m)
kuru pasta: pastaya huşke
kuru temizleyici: 1)ziwapakker, -e 2)îstîmkar, -e
kuru üzüm: eskije (m)
kurucu: awankerdox, -e; ronayox, -e; tesîskerdox, -e
kurul: heyet (n)
genel kurul: heyeto pêroyî (n)
yönetim kurulu: heyetê îdareyî (n)
kuruluk: 1)ziwayîye (m), ziwayî (m) 2)huşkîye (m), huşkî (m); huşkênî (m)
kuruluş: sazgeh (n), tesîs (n)
kurum-I (baca vb. kurumu): 1)duye (n) 2)bore (n)
kurum-II: dezgeh (n), muessese (n)
kuruma: 1)ziwabîyayîş (n) 2)huşkbîyayîş (n) 3)peysayîş (n)
kurumak: 1)ziwa bîyene 2)huşk bîyene 3)peysayene
kuruş: quriş (n)
kurutma: 1)ziwakerdiş (n) 2)huşkkerdiş (n) 3)peysnayîş (n)
kurutmak: 1)ziwa kerdene 2)huşk kerdene 3)peysnayene
kurutulma amacıyla meyve serilen yer: miştaxe (n)
kurutulmuş armut: qaxe (m)
kurutulmuş elma: talsa (m), sûntuwala (m)
kurutulmuş kayısı: çîre (m), eşbabî (m), basmecîye (m), basmecî (m), tole (m), mişmişa huşkkerda (m), mişmişa huşkkerdîye (m)
kuruyemiş: huşkmeywe (n), huşkfêkî (n)
kuruyemişçi: huşkmeyweroş, -e; huşkfêkîroş, -e
kurye: kurya (m), kurye (n)
kuryelik: kuryeyîye (m), kuryeyî (m)
kuskun: binboç (n), paldim (n)
kusma: qelibnayîş (n), viritiş (n), verişnayîş (n), raviritiş (n), ravirêjnayîş (n)
kusmak: qelibnayene, viritene, verişnayene, raviritene, ravirêjnayene
ben kustum: mi qelibna, mi virit, mi verişna; mi virit ra, mi virêjna ra
kusmuk: virite (n), qeleb (n)
kusulmak: verişîyayene, virêjîyayene, ravirêjîyayene
kusulan kan: gormaste (m)
O kan kusuyor. (O gormaste teber keno.)
kusur: kêmane (n), kêmanî (m), qusur (n), sekte (n), uzir (n)
Kusura bakma. Qusurî meewnî./Qusurî de nîyamede.)
kusurlu bırakmak: (mecazi) tede fele verdayene

kusuru kalmak: (mecazi) tede fele mendene

kusursuz: bêqusur, e

kuş: mîlçik, -e; çûçik, -e; teyr, -e

bir kuş çeşidi: belûwer, -e; dikulik (n), fikfikoke (m), garo (n), keçelek, -e; mifirik, -e; xapxapik, -e; zerdo (n), zerzur (n)

dışkı yapmak (kuş, tavuk vb. için): zîrç kerdene, ziçile kerdene, lîq kerdene

dişi kuş: marî (m)

kuş dışkısı: zîrç (n), ziçile (n), lîq (n)

kuş gübresi: zîrç (n), ziçile (n)

kuş sesi: 1)wîç, wîç-wîç (n); vîç (n), vîç-vîç (n); çîv (n), çîv-çîv (n)

kuş sürüsü: ref (n), ebre (m)

kuş tersi: b. kuş dışkısı

kuş türünden olan hayvanlar (kuşlar): teyr û tûr, teyr-tûr

kuş veya tavuk kanadı: perazî (m)

kuşak: mîye (m), mûndî (m), şale (m), şare (m), xave (m)

Acem kuşağı: mîya/mûndîya/şala ecemî (m)

kuşak çeşitleri: fitî (m), fituke (m)

Lahor kuşağı: mûndîya Lawure (m)

kuşak bağlamak: mîye/mûndî/şale bestene, mîye/mûndî/şale girê dayene, mîye/mûndî/şale pîştene, mûndî xo mîyane ra bestene, mîye xo mîyane şanayene, mûndî xo mîyane ra dayene

kuşanma (kuşak, fişeklik vb. için): xomîyanerabestiş (n), xomîyaneşanayîş (n), xomîyaneradayîş (n), bestiş (n), girêdayîş (n), pîştîş (n)

kuşanmak (kuşak, fişeklik vb. için): xo mîyane ra bestene, xo mîyane şanayene, xo mîyane ra dayene, bestene, girê dayene, pîştene

kuşatılmak: b. abluka altında olmak

kuşatma: b. abluka

kuşatmayı sürdürmek: b. abluka altında tutmak

kuşatmak: b. abluka etmek

kuşbaşı et: zîncîya hurdî (m), tîkeyê goştî (n)

kuşbaz: b. kuşçu

kuşburnu: şîlane (m)

bir tür tüylü kuşburnu: şîlane heşan (m)

kuşburnu ağacı: şîlanêre (m), sûrgulêre (m), gulêra zuraye (m)

kuşçu: teyrbaz, -e

kuşçuluk: teyrbazîye (m), teyrbazî (m)

kuşku: guman (n), şik (n)

kuşkulanmak: guman kerdene, şik kerdene

kuşkulu: gumankerda (m), gumankerde (n), gumankerdî, -ye; şikkerda (m), şikkerde (n)

kuşpalazı: b. difteri

kutlama: pîrozkerdiş (n), fîrazkerdiş (n), bimbarekkerdiş (n)

kutlamak: pîroz kerdene, fîraz kerdene, bimbarek kerdene

Seni kutlarım. (Ez to pîroz kena.)

kutlu: pîroz, -e; fîraz, -e; bimbarek, -e

Bayramın kutlu olsun. (Roşanê to pîroz/fîraz/bimbarek bo.)

kutnu: qutnî (n)

kutsal: muqeddes, -e; pîroz, -e

kutu: qutî (m), qutîye (m)

dilek ve şikayet kutusu: qutîya waştîş û gerreyan (m)

kutup: qutube (m)

güney kutbu: qutuba başûrî (m)
kutup ayısı: heşa cemedî (m), heşê cemedî (n)
kuzey kutbu: qutuba vakurî (m)

Kuweyt: Kuweyt (n)
kuvvet: hêz (n), qewet (n)
kuvvetli: hêzin, -e; hêzdar, -e; biqewet, -e; qewetin, -e
kuvvetölçer: hêzpeym (n), dînamometre (n)
kuvvetsiz: bêhêz, -e; bêqewet, -e
kuyruk: boçe (m), boçike (m), dim (n), dimoçik (n), doçik (n), diw (n)
koyun veya koç kuyruğu: dime, tîrî (m), tîrîye (m)
kuyruğu kesik hayvan: qol, -e; boçqol, -e; dimqol, -e
kuyruğunu kesmek: qol kerdene, dim qol kerdene
kuyruksokumu: boçik (n), tuzmurik (n)
kuyrukyağı: dime (n)
kuyu: bîr (n), quye (m)
drenaj kuyusu: bîrê drenajî (n)
keson kuyu: bîro keson (n)
kuyumcu: 1)zîvker, -e 2)mucewherroş, -e
kuyumculuk: 1)zîvkerîye (m), zîvkerî (m) 2)mucewherroşîye (m), mucewherroşî (m)
kuzey: vakur (n)
Kuzey Kore: Koreya Vakurî (m)
kuzeybatı: vakurê rojawanî (n)
kuzeydoğu: vakurê rojhelatî (n)
kuzgun: kelax, -e; qerzax (n), qîrawule (m), cayîg (n)
kuzine: kuzîna (m)
kuzu: verék, -e; kavir, -e
bir-iki yaşındaki dişi kuzu: berendîre (m)
kuzu çobanı: verékwan, -e; selxvan, -e
kuzu çobanlığı: verékwanîye (m) verékwanî (m), selxvanîye (m), selxvanî (m)
kuzu doğurmak: verék ardene, kavir ardene, zayene
kuzu sürüsü: selx (n), birra verekan (m)
kuzu yünü: liva (m), livike (m)

kuzukulağı: tirşike (m)
kuzulamak: verék ardene, kavir ardene, zayene
Küba: Kuba (m)
kübaj: kubaj (n)
kübik: kubîk, -e (mat)
küçük: 1)qij, -e; qît, -e; hurdî, -ye 2)şenik, -e 3)gidî, -ye
küçük abdest: b. küçük aptes
küçük abdest bozma: b. küçük aptes bozma
küçük abdest bozmak: b. küçük aptes bozmak
küçük aptes: destawe (m), destawa şenike (m)
küçük aptes bozma: destawekerdîş (n), destaweverdayîş (n), awerişnayîş (n)
küçük aptes bozmak: destawe kerdene, destawe deverdayene, awe rişnayene
küçük bir karmca çeşidi: cimcim (n), boreke (m), mirxik (n)
küçük harf: herfa hurdîye (m)

küçükbaş: pes (n), mal (n), dewar (n), çarwa (m), çarwe (n)
küçükbaş hayvan sürüsü: pes (n), kerî (n), dewar (n), bol (n), terş (n), mal (n), çarweyî (zh), malo sîya (n), malo pes (n), birra pesî (m), celeb (n), col (n)

küçükbaş ve büyükbaş hayvanlara topluca tuz yedirilen yer: soleca (n), solesen (n)

yabani küçükbaş hayvanlar (yabankeçileri vb.): malo pezkovî (n)

küçükdil: ziwani (n), ziwano qij (n), ziwano qît (n), belik (n)

küf: kufike (m), kufe (m), kaçık (n)

küfe: sele (m), qufa (m)

küflendirme: kufiknayîş (n), kufikinkerdiş (n), kufikepernayîş ..., kaçıknayîş (n), kaçıkîkerdiş (n)

küflendirmek: kufiknayene, kufikin kerdene, kufike pernayene ..., kaçıknayene, kaçıkî kerdene

küflenme: kufikîyayîş (n), kufikegirewtîş (n), kufikebestîş (n), kufikeperayîş ..., kufikepirogınayîş (n), kaçıkîyayîş (n), kaçıkîbîyayîş (n)

küflenmek: kufikîyayene, kufike girewtene, kufike bestene, kufike perayene ..., kufike piro gınayene, kaçıkîyayene, kaçıkî bîyene

küflü: kufikin, -e; kaçikin, -e

küflü çökelek: toraço kewik (n)

küfretme: b. sövme

küfretmek: b. sövmek

küfür: b. sövgü

küfürbaz: nengîçîn, -e; milqebaz, -e; kifirbaz, -e

küheylan (soylu Arap atı): kihêl, -e; kumeyt, -e

kükreme: irayîş (n), ire-ir kerdiş (n)

kükremek: irayene, ire-ir kerdene

kükürt: kukirt (n)

kükürtün giderilmesi: çinkerdişê kukirtî (n)

kül: wele (m)

kül tablası: weledane (m)

külâh: kilawe (m), kulike (m), tiftike (m), koloze (m)

külhan: kulxan (n)

küllük: welca (n), kulxan (n)

külöt: qolîkî (zh), tumanê qolî (zh), tumanê kilmî (zh), tumanê kîrrî (zh), tumanî (zh)

külötlu çorap: tumangewreyî (zh)

kült: kult (n)

kült film: filmê kultî (n)

kültür: kultur (n)

Cegerxwîn Kültür ve Sanat Merkezi: Merkezê Kultur û Hunerî yê Cegerxwînî

kurum kültürü: kulturê dezgehî (n), kulturê muesseseyî (n)

kültür bakanlığı: wezaretê kulturî (n)

kültür ve sanat merkezi: merkezê kultur û hunerî

kültür ve sosyal işler müdürlüğü: mudirîya karanê kulturî û sosyalan

kültür ve turizm dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê kultur û turîzmî

kültür ve turizm müdürlüğü: mudirîya kultur û turîzmî

kültürel: kulturî, -ye

kültürel peyzaj: peyzajo kulturî (n)

kültürel tesis alanı: warê sazgehê kulturî (n), warê tesisê kulturî (n)

kültürel varlıkları koruma bölge kurulu: heyetê herême yê seveknayîşê dewlemendîyanê kulturîyan (n), heyetê herême yê pawitişê zengînîyanê kulturîyan (n)

küme: kome (m), komçe (n), koye (n), kotilme (n), qefle (n)

bulut kümesi: tilpê hewrî (n)

hayvan kümesi: cerge (m), birre (m), ref (n), qefle (n)

insan kümesi (insan grubu): kome (m), kotilme (n), cerge (m), ref (n), qefle (n)
kümes: pîn (n), kox (n), koz (n), kozik (n), kozikê kergan (n)
küçük kümes: pînik (n), punik (n), koxik (n)
küncü: kuncî (n)
künye: kunya (m), anace (m)
küp-I: karaz (n), xile (m), dore (m), den (n), kupe (m)
küçük küp: xilike (m)
küp-II: mîkab (n) (mat)
metreküp: metremîkab (n)
küpe: 1)goşare (n) 2)(bazı hayvanların boyunlarının iki yanından sarkan deri uzantısı) gilar (n), gulik (n)
Kürdistan: Kurdîstan (n)
Güney Kürdistan: Kurdîstanê Başûrî (n)
Kuzey Kürdistan: Kurdîstanê Vakurî (n)
kürek: huye (n), kurege (m)
ağaçtan yapılma küçük kürek: çurtik (n)
ateş küreği: arkozik (n), carut (n), astamî (m)
kürk: kurke (m)
samur kürk: kurka samure (m)
bir kürk çeşidi: kurka hewranî (m)
kürkçü: 1)kurkderz, -e 2)kurkroş, -e
kürkçülük: 1)kurkderzîye (m), kurkderzî (m) 2)kurkroşîye (m), kurkroşî (m)
kürsü: kursî (n)
Kürt: kurd, -e
Kürtçe: kurdkî (m)
Kürtçü: kurdperwer, -e; kurdperest, -e
Kürtçülük: kurdperwerîye (m), kurdperestîye (m)
Kürtlük: kurdîye (m), kurdîtîye (m)
küs: b. **küskün**
küskün: heridan, -e; heridîyaya (m), heridîyayîye (m), heridîyaye (n), cigirîyaya (m), cigirîyayîye (m), cigirîyaye (n), miradîyaya (m), miradîyayîye (m), miradîyaye (n), celûdîyaya (m), celûdîyayîye (m), celûdîyaye (n), qehirîyaya (m), qehirîyayîye (m), qehirîyaye (n), hêrsbîyaya (m), hêrsbîyayîye (m), hêrsbîyaye (n)
küskünlük: herid (n), cigir (n), hêrs (n), miradîyayeyî (m), miradîyayeyîye (m), celûdîyayeyî (m), celûdîyayeyîye (m)
küslük: b. **küskünük**
küsme: heridîyayîş (n), cigirîyayîş (n), miradîyayîş (n), celûdîyayîş (n), qehirîyayîş (n), hêrsbîyayîş (n)
küsmek: heridîyayene, cigirîyayene, ... ra cigirîyayene, miradîyayene, celûdîyayene, ... qehirîyayene, hêrs bîyene, ... ra hêrs bîyene
küspe: hefil (n), tilif (n)
küstürme: heridnayîş (n), cigirnayîş (n), miradnayîş (n), celûdnayîş (n), qehirnayîş (n), hêrskerdîş (n)
küstürmek: heridnayene, cigirnayene, miradnayene, celûdnayene, qehirnayene, hêrs kerdene
küşne: b. **burçak**
küte: b. **kıtı**
kütile: girse (n)
kütük: 1)(toprakta kalan kütük) qirm (n), qîle (m), qot (n)
 2)(kesilmiş ağaç gövdesi): qît (n), qoj (n)
kurumuş kütük parçası: qotîl (n)

kütüphane: kitabxane (n)

kütüphaneler şube müdürlüğü: mudirîya beşê kitabxaneyan

kütüphaneci: kitabxaneger, -e; kitabxanekar, -e

kütüphanecilik: kitabxanegerîye (m), kitabxanegerî (m); kitabxanekarîye (m), kitabxanekarî (m)

küvet: kuvet (n), kurna banyoyî (m)

LLL

Laayoune: El-Eyûn (n)

laborant: laborant, -e

laboratuvar: laboratuwar (n)

laboratuvarlar şube müdürlüğü: mudirîya beşê laboratuwaran

özel laboratuvar: laboratuwaro taybetî (n), laboratuwaro xususî (n)

resmî laboratuvar: laboratuwaro fermî (n), laboratuwaro resmî (n)

laf: qisa (m), qesa (m), qale (m)

laf dinlemez olmak: (mecazi) sak antiş bure

lağım: lexim (n)

lağım çukuru: foseptîk (n), çala leximî (m)

lağım suyu: awa leximî (m)

lahana: kelem (n), lehne (n)

Lahey: Laheye (m)

Lahey Adalet Divanı: Dîwanê Edaletî yê Laheye (n)

lahmacun: lehmecon (n)

lahmacuncu: lehmeconpewj, -e

lakin: labelê, la

lama: lama, -ye

lamba: lamba (m), çila (m)

floresan lamba: lambaya floresanine (m)

gaz lambası: 1) lambaya gazyaxî (m) 2) çila (m), çilaya gazyaxî (m)

gaz lambasının konduğu yer: çiladane (m)

kırmızı lamba: lambaya sûre (m), çilaya sûre (m)

lamba fitili: fîtilê lamba (n)

sarı lamba: lambaya zerde (m), çilaya zerde (m)

trafik lambası: lambaya trafikî (m), çilaya trafikî (m)

yeşil lamba: lambaya keske (m), çilaya keske (m)

Laos: Laos (n)

lapa: lepawe (m), lepe (m)

lapider (basın için): lapîder (n)

lastik: lastik (n)

lastik ayakkabı: lastik (n), lastikê paykerdişî (n)

lastik ayakkabı çeşitleri: gislavet (n), lastikê Anqara (n), lastikê Erzinganî (n), lastikê Palî (n), lastikê Trabzonî (n)

lastik tekerlekli traktör: traktora tekerlastikêne (m), traktora bi gogeranê lastikênan (m), traktora bi tekeranê lastikênan (m)

lastikten yapılma: lastikên, -e

lastikli: lastikin, -e

Latin: latîn, -e

Latince: latînkî (m)

laübali: wazan, -e

laübalilik: wazanîye (m), wazanî (m)

lav: lav (n)

lav püskürmesi: pijiqîyayîşê lavî (n)

lav taşması: serdeşîyayîşê lavî (n)

lavabo: destşok (n), lawabo (n)

lavaş: lavaşe (m), nano patîre (n), patîre (n)

lazım: lazim, -e

leblebi: nehaya tirênayîye (m), nehaya tirênaya (m), nehaya pirênayîye (m), nehaya pirênaya (m); leblebî (m), leblebîye (m)

Lefkoşe: Lefkoşe (m)

leğen: legan (n)

çamaşır leğeni: leganê kincan (n), leganê cilan (n)

lehçe: lehçe (m), dîyalekte (m)

lehim: lehîm (n)

lehimci: lehîmkar, -e; lehîmcî, -ye

lejand: efsane (m)

lejant: cêrnusê nîgarî (n), cêrnusê resimî (n), lejant (n)

leken: lekan (n)

leken(ler): lekanî (zh)

lekelihumma: b. tifüs

lektör: lektor, -e

lektörlük: lektoriye (m), lektorî (m)

lenf: lenf (n)

lenfa: lenf (n)

lenger (kap için): lengerî (m), lengerîye (m)

lengüist: ziwannas, -e

lengüistik: ziwannasî (m), ziwannasîye (m)

leş (kokuşmuş hayvan ölüsü): lax (n), leşe (m)

leşçil: laxwer, -e; leşwer, -e

Letonya: Letonya (m)

levazım: lewazim (n)

levazımcı: lewazimkar, -e

levazımcılık: lewazimkarîye (m), lewazimkarî (m), lewazimkarênî (m)

levha: lewha (m)

işaret levhası: lewhaya nîşanî (m), lewhaya işaretî (m)

uyarı levhası: lewhaya balantişî (m)

yol levhası: lewhaya rayîrî (m)

levrek: levrek (n)

levye: levya (m)

leylek: leglege (m)

lezard (basın için): lezard (n)

lezzet: b. tat

lezzetli: lezetin, -e

lezzetlilik: lezetinî (m), lezetinîye (m)

lezzetsiz: b. tatsız

lezzetsizlik: b. tatsızlık

-lı/li –I: -in (sf), -ine (sf)

kıllı: muyin, -e

ipekli: birîsimin, -e; îpegin, -e

tuzlu: solin, -e

-lı/li –II: -ij/-ije (sf)
Dersimli: dêrsimij, -e
Piranlı: pîranij, -e
Bingöllü: çewlîgij, -e
lğ: lixe (m), remil (n), aluvyon (n)
lğlanma: remilîyayîş (n)
lğlanmak: remilîyayene
-lık/-lik: -îye (sf), -î (sf)
ağırlık: giranîye (m), giranî (m)
liberal: lîberal, -e
liberalist: lîberalîst, -e
liberalistlik: lîberalîstîye (m)
liberalizm: lîberalîzm (n)
Liberya: Lîberya (m)
Libreville: Lîbrvîl (n)
Libya: Lîbya (m)
Lice: Licê (m)
lider: 1)lîder, -e; berre, -ye 2)rayber, -e
Liechtenstein: Lîxtinştayn (n)
lif: lîf (n)
lifli malzeme: malzemeyo lîfin (n)
likör: lîkor (n)
Lilongwe: Lîlongwe
Lima: Lîma (m)
liman: lîman (n)
limit: lîmît (n)
limon: leymune (m)
limon ağacı: leymunêre (m)
limonata: leymunata (m)
limontuzu (sitrik asit): leymunduzî (n)
lisan: b. dil
lisans: lîsans (n) (TE)
yüksek lisans: master (n)
lise: lîse (m)
liste: lîste (m)
litosfer: lîtosfer (n)
litre: lître (n)
litrelik: lîtreî (s)
altı litrelik bidon: bîdono şeş lîtreî
Litvanya: Lîtvanya (m)
Lizbon: Lîzbon (n)
Ljubljana: Lyublyana (m)
lobi: lobî (m)
lobici: lobîst, -e
loda (büyük yağın): lode (m), dêze (m), qûçe (m)
loda etmek: b. yağmak
loğ: b. yuvak
loğusa: b. lohusa
loğusalık: b. lohusalık
lohusa: zacilane (m), dixaskane (m)

lohusalık: zacilanî (m), dixaskanîye (m), dixaskanî (m), dixaskanênî (m)
lokanta: aşxane (n), loqante (n)
lokantacı: aşxanedar, -e; loqantedar, -e
lokantacılık: aşxanedarîye (m), aşxanedarî (m); loqantedarîye (m), loqantedarî (m)
lokavt: lokawt (n)
lokma: piran (n), parî (n), gep (n), loqme (n)
lokomotif: lokomotîfe (m)
lokum: loqum (n), şekerloxme (n)
Lomé: Lome
Londra: Londra (m)
loop: fetal (n), çerx (n), loop (n)
Luanda: Lûanda (m)
Lusaka: Lûsaka (m)
Lübnan: Lubnan (n)
lügat: ferheng (n)
lügatçe: ferhengek (n)
lüks (lamba): lukse (m)
Lüksemburg: Luksembûrg (n)
lütfen: keremê xo ra, xeyrê xo, lutfen

MMM

maaş: meaş (n)
maaş puantajı: puantajê meaşî (n)
mabat: rîpelê dewamî (n)
mabat sayfası: rîpelê dewamî/domî (n)
Macaristan: Macarîstan (n)
macun: macun (n)
diş macunu: macunê didanan (n)
maç: maç (n)
Madagaskar: Madagaskar (n)
madalyon: madalyon (n)
madde: 1)(nesne) made (n) 2)(bölüm) madda (m)
kuru madde: madeyo huşk (n)
organik madde: madeyo organîk (n)
söndürme maddesi: madeyê mirênayîşî (n), madeyê hewnakerdişî (n), madeyê weşaynayîşî (n)
tehlikeli madde: madeyo xeternak (n), madeyo tehlukeyin (n)
toksik maddeler: madeyê toksîkî (zh)
maden: maden (n)
maden işçisi: karkera madenî (m), karkerê madenî (n)
Maden: Maden (n)
madenci: 1)(maden işleten, madencilikle uğraşan kimse) madendar, -e 2)(maden ocaklarında çalışan işçi) madenkar, -e
madencilik: 1)madendarîye (m) madendarî (m) 2)madenkarîye (m), madenkarî (m)
madeni: madenî, -ye
madensel: madenî, -ye
Madrid: Madrîd (n)
mağara: şikefte (m), eşkefte (m), mixara (m), kaf (n)
küçük mağara: kafik (n)
mağdur: mexdur, -e

mahal: herême (m), mehel (n)

mahalle: taxe (m)

mahalle sakini: ronıştoxê/a taxe, mendoxê/a taxe

mahalle toplantısı: kombîyayîşê taxe (n)

mahalli: meheli, -ye; herêmî, -ye

mahalli idareler: îdareyê meheli (zh), îdareyê herêmî (zh)

maharet: b. beceri

mahkeme: dadgehe (m), mehkeme (m)

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM): Dadgeha Heqanê Merdiman a Ewropa (DHME), Mehkemeya Heqanê Merdiman a Ewropa (MHME)

ceza mahkemesi: dadgeha ceza (m), mehkemeya ceza (m)

hukuk mahkemesi: dadgeha huqûqî (m), mehkemeya huqûqî (m)

idari mahkeme: dadgeha îdarî (m), mehkemeya îdarî (m)

sulh mahkemesi: dadgeha pêardişî (m), dadgeha werêardişî (m), mehkemeya pêardişî (m), mehkemeya werêardişî (m)

ticaret mahkemesi: dadgeha bazirganîye (m), dadgeha tîcaretî (m)

mahlas: nazname (n)

mahpus: hepsî, -ye; mehpus, -e

mahpushane: hepisxane (n), mehpusxane (n)

mahsul: mehsul (n), ber (n)

mahsus: qestî, qestîka, berqestî ra, mexsus

makale: meqale (m)

makara: meqara (m)

iplik makarası: meqaraya layî (m), koj (n)

makarna: meqerne (n)

makas: meqes (n)

makasçı: 1)(makas yapan kimse) meqeskar, -e 2)(makas satan kimse) meqesroş, -e 3)demiryollarında görevli makasçı) meqeskar, -e

makastar: meqesdar, -e

makat: qine (m), peynî (m), peynîye (m)

Makedonya: Makedonya (m)

maket: maket (n)

maketist: maketviraştox, -e; maketîst, -e

makina: b. makine

makine: makîna (m)

bulaşık makinesi: makînaya firaqan (m)

çamaşır makinesi: makînaya kincşutişî (m), makînaya cilşutişî (m)

dikiş makinesi: makînaya deştene (m), makînaya deştişî (m)

kahve makinesi: makînaya qeweyî (m)

Makine Çağı (1880-1945): Dewrê Makîna (n)

makine dairesi: dayîreyê makîna (n)

makine ikmal bakım onarım şube müdürlüğü: mudirîya beşê îkmal ciewnîyayîş û tamîrê makînayan

makine ikmal müdürlüğü: mudirîya îkmalê makînayan

makine ikmal şube müdürlüğü: mudirîya beşê îkmalê makînayan

makine mühendisi: muhendisê/a makîna

makine teknikeri: teknîkerê/a makîna

makine teknisyeni: teknîsyenê/a makîna

makine yağı: rûnê makîna (n)

saç kurutma makinesi: makînaya porziwakerdişî (m), makînaya gijikziwakerdişî (m)

tıraş makinesi: makînaya tiraşî (m), makînaya taştîşî (m), makînaya terdişî (m)

tost makinesi: makînaya tostî (m)

makinist: makînîst, -e

makinistlik: makînîstîye (m), makînîstî (m)

maksat: meqsed (n)

maktul: kişte (n), kiştî, -ye

makyaj: makyaj (n)

makyaj malzemesi: malzemeyê makyajî (n)

makyaj yapma: makyajkerdiş (n), xoviraştîş (n)

makyaj yapmak: makyaj kerdene, xo viraştene

makyajcı: makyajkerdox, -e

makyajlı: makyajkerda (m), makyajkerdîye (m), makyajkerde (n), makyajin, -e

makyör: makyajker (n), makyor (n)

makyöz: makyajkere (m), makyoze (m)

mal: mal (n)

mal beyannamesi: beyannameyê malî (n)

mal mülk: mal û milk, mal-milk (n); mal û milal, mal-milal (n)

mallar modülü: modulê malî (n)

taşınır mal: malo kırıştbar (n), malo berdbar (n)

mala: mele (n), melik (n), koçike (m), koçika siwaxî (m), koçika dêsan (m)

Malabo: Malabo (n)

malak: koc, -e

malalama: melekerdiş (n), koçikekerdiş (n)

malalamak: mele kerdene, koçike kerdene

malama: malaxme (n), tîxe (m)

malarya: b. sıtma

Malawi: Malawî

Malazgirt: Milazgir (n)

Maldiv Adaları: Maldîv (n)

Male: Male

Malezya: Malezya (m)

mali: malî

mali hizmetler müdürlüğü: mudirîya xizmetanê malîyan

mali hizmetler müdürü: mudira/ê xizmetanê malîyan

mali işler dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê karanê malîyan

mali işler müdürlüğü: mudirîya karanê malîyan

mali kontrol müdürlüğü: mudirîya kontrolê malîyî

Mali: Malî

malik: wayîr, -e

malikiyet: wayîrîye (m), wayîrî (m)

maliye: malîye (m)

maliye bakanlığı: wezaretê malîye (n)

maliye hukuku: huqûqê malîye (n)

maliyet: malbîyayîş (n), malîyet (n)

işletme maliyeti: malbîyayîşê xebitnayîşî (n)

maliyet analizi: analîzê malîyetî (n)

maliyet tahminleme: texmînkerdişê malbîyayîşî (n)

Malta: Malta (m)

maltaeriği: yengîdinya (m)
maltız: maltiz (n)
malumat: zanayîş (n), elm (n), melumat (n)
malzeme: malzeme (n), materyal (n)
 malzeme deposu: depoyê malzemeyî (n)
 malzeme miktarı: savyarê malzemeyî (n), mîqdarê malzemeyî (n)
 malzeme taşıyıcı: kırıtoşxê/a malzemeyî
mama (çocuk dilinde): 1)epe (m), epo (n) 2)heme (m)
mamul: mamul, viraşte (n), virašta (m), viraştîye (m); îmalkerde (m)
mamut: mamut, -e
mana: mana (m)
Managua: Managua (m)
Manama: Manama (m)
manasız: bêmana, -ye
manav: meyweroş, -e, fêkîroş, -e; manaw, -e
manavlık: meyweroşîye (m), fêkîroşîye (m), manawîye (m), manawî (m)
manda: gamêş, -e
 dişi manda: medege (m), gamêşe (m)
 genç manda: nûbere (m)
 manda yavrusu: koc, -e
 sütten kesilmiş olan manda yavrusu: gedeg, -e
 yaşlı erkek manda: kirdan (n)
mandalina: mandalîna (m)
 mandalina ağacı: mandalînayêre (m)
mangal: manqale (m)
mânî: asteng, -e, manî, -ye
 mânî olma: vernîgirewtîş (n), manîbîyayîş (n)
 mânî olmak: vernî girewtene, manî bîyene
mânialı: astengdar, -e; seqet, -e
manifatura: çîtare (n), manîfatura (m)
manifaturacı: çîtroş, -e; pirtûroş, -e; manîfaturaçî, -ye
manifaturacılık: çîtroşîye (m), çîtroşî (m), pirtûroşîye (m), pirtûroşî (m), manîfaturaçîyî (m),
 manîfaturaçîyîye (m), manîfaturaçîyênî (m)
manikür: manîkur (n)
manikürcü: manîkurkar, -e
Manila: Manîla (m)
manivela: b. kaldıraç
manken: manken, -e
mankenlik: mankenîye (m), mankenî (m)
manometre: manometre (n)
manşet: 1)(gömlük kolu için) bizme (n) 2)(gazete için) manşet (n)
mantar (bitkisi): sung (n), kufkarıke (m), patıke (m), kilaweke (m), qampîreke (m)
 ayak mantarı: nezilê lingan (n)
 baş mantarı: nezilê serî (n)
 el mantarı: nezilê destan (n)
 mantar hastalığı: nezil (n)
mantı: mantî (m)
mantık: mentiq (n)
mantiki: mentiqî, -ye
mantıklı: mentiqî, -ye

mantıksal: mentiqî, -ye
mantıksal çerçeve: çarçewaya mentiqîye (m)
mantıksal ilişki: têkilîya mentiqîye (m)

manto: manto (n)

manuel: bidest, -e; manuel, -e
manuel çalışma: 1)xebata bidestî (m), xebata manuele (m) 2)(elle yapılmış ürün) bi dest viraşte/a 3)bi dest xebitîyayîş, manuel xebitîyayîş

manzum: menzûm, -e

mapusane: b. mahpushane

Maputo: Mapûto (n)

maraba: mirêba, -ye; coleg, -e

marabalık: mirêbayîye (m), mirêbayî (m), mirêbayênî (m), mirêbatîye (m), mirêbatî (m), colegîye (m), colegî (m), colegênî (m)

marangoz: necar, -e

marangozluk: necarîye (m)

maraton: maraton (n)
maraton pisti: pîstê maratonî (n)

marj: 1)(yazılı sayfa için) marj (n) 2)(ekonomi için) pare (m)

marka: marka (m)

market: markete (m)

marmelat: marmelad (n)

Marshall Adaları: Girawê Marşalî (zh)

mart: adare (m)
mart dokuzu (baharın başlangıcı): newê martî (n), wextê leglegan (n)

martı: qaqlîbaz, -e; martî, -ye

marul: xas (n), marul (n)

masa: masa (m)
masa örtüsü: rîpêşê masa (n), îzara masa (m), çala masa (m)
masa saati: saeta masa (m)
masa tenisi: pînpon (n), tenîsê masa (n)
yemek masası: masaya werdî (m)
küçük yemek masası: xonça (m), xonçike (m)

masal: sanike (m), estaneke (m)

masalcı (masal anlatan): sanikker, -e

masalsal: sanikkî, estanekkî

masaüstü: serekran (n) (TE)

maskara: qeşmer, -e; soterî, -ye

maskaralık: qeşmerîye (m), qeşmerî (m); soterîyîye (m), soterîyî (m)

Maskat: Mesqet (n)

master: master (n)

maske: rîpêş (n), maske (n)
yüz maskesi: rîpêş (n), maske (n)

masör: masajker (n), masor (n)

masöz: masajkere (m), masoze (m)

masraf: şîyaye (n), mesref (n)

mastar: mesder (n)

maşa: maşa (m)
şeker maşası: maşaya şekerî (m)

maşallah: 1)maşela 2)(bir tür nazarlık): maşela (n, nm)

maşrapa: şerb (n), şerbik (n), meşrefe (n)

teneke maşrapa: dulik (n)
mat etme (satranç vb. için): matkerdiş (n)
mat etmek (satranç vb. için): mat kerdene
mat olma (satranç vb. için): matbîyayîş (n)
mat olmak (satranç vb. için): mat bîyene
matador: matador, -e
matadorluk: matadorîye (m), matadorî (m)
matbaa: çapxane (n)
matbaacı: 1)(matbaa işleten) çapxanedar, -e 2)(basım işini yapan) çapkar
matbaacılık: 1)çapxanedarîye (m), çapxanedarî (m) 2)çapkarîye (m), çapkarî (m)
matbuat: b. basın
matematik: matematîk (n)
matematikçi: 1)matematîkzan, -e 2)(matematik öğretmeni) mamostaya/ê matematîkî
materyal: materyal (n), malzeme (n)
görsel materyal: materyalo dîyayîşkî (n), malzemeyo dîyayîşkî (n)
matine: matîne (m, sn)
matkap: xeşebî (m), metqeb (n)
matrah (ekonomide): metreh (n)
mavi: kewe, -ye; kewîye (m)
maya: 1)(süt için) amên (n) 2)(hamur için) mîraz (n)
mayalama: 1)(süt için) amênkerdiş (n) 2)(hamur için) mîrazkerdiş (n), mîştekerdiş (n)
mayalamak: 1)(süt için) amên kerdene 2)(hamur için) mîraz kerdene, mîşte kerdene
mayalanma: 1)(süt için) amênbîyayîş (n) 2)(hamur için) mîrazbîyayîş (n), mîştebîyayîş (n), weameyîş (n), raameyîş (n)
mayalanmak: 1)(süt için) amên bîyene 2)(hamur için) mîraz bîyene, mîşte bîyene, weameyene, raameyene
mayalı: 1)(süt için) amênkerde (n) 2)(hamur için) mîrazkerde (n), mîştekerde (n), weameye (n), raameye (n)
mayasıl: b. egzama
mayasıl otu: b. ölmez çiçek
maydanoz: maydanoz (n)
mayhoş: miz, -e; meyxos, -e
mayhoşluk: mizî (m), mizîye (m); meyxosî (m), meyxosîye (m)
mayıs: gulane (m)
maymun: meymun, -e
mayo: mayo (n)
mazbata: mezbeta (m)
Mazgirt: Mazgêrd (n)
maznun: verguman, -e; meznun, -e
mazot: mazot (n)
mebus: parlamenter, -e; mebus, -e
meclis: meclîs (n)
meclis toplantı salonu: salona kombîyayîşê meclîsî
meclis ve encümen müdürlüğü: mudirîya meclîs û encumenî
millet meclisi: parlamento (n)
mecbur, -e: mecbur
mecbur kerdene: zorlamak
mecbur verdayene: zorlamak
mecra: mecra (m)
mecra eğimi: meylê mecra (n)

meddücezir: meddücezâr (n)
medeni: medenî, -ye
 medeni haklar: heqê medenî
 medeni hukuk: huqûqo medenî (n)
 medeni usul hukuku: huqûqê ûsulê medenî (n)
medeniyet: medenîyet (n), sîvîlîzasyon (n)
medet: 1)haware (m), hey hawar! 2)îmdad (n) 3)meded (n)
mefnun: bengîn, -e
megakent: megaşaristan (n), megabajar (n)
megalopolis: megalopolîs (n), megalopol (n)
megapol: megapolîs (n), megapol (n)
megaşehir: megaşaristan (n), megabajar (n)
megaton: mîlyontone (m), megatone (m)
meğer: mevaje ke, ti mevaje ke, ti nêvanî ke, ti nêvana ke, oxmo, oxro, reyna ke, meke
meğerse: b. meğer
mekân: ca (n), mekan (n)
 dış mekân: tebermekan (n)
 iç mekân: zeremekan (n)
 mekân zarfı: zerfa cayî (m)
mekanik: mekanîk, -e
 mekanik ekipman: ekîpmano mekanîk (n)
mekânsal: mekankî, -ye
 mekânsal planlar: planê mekankîyî (zh)
Meksika: Meksîka (m)
Meksiko: Meksîko City
mektep: wendegeh (n), mekteb (n)
mektup: mektube (m)
melanjör: melanjor (n)
melek: meleke (m), milakete (m)
meleme: 1)(koyun ve keçi için) barrayîş (n), marayîş (n), kalayîş (n), qarayîş (n), be-bekerdîş (n)
 2)(keçi için) barrayîş (n), kalayîş (n), qarayîş (n), qirayîş (n), be-bekerdîş (n)
melemek: 1)(koyun ve keçi için) barrayene, marayene, kalayene, qarayene, be-be kerdene
 2)(keçi için) barrayene, kalayene, qarayene, qirayene, be-be kerdene
melengiç: qizbane (m)
 melengiç ağacı: qizbanêre (m), vinişkêre (m), dara qizbane (m)
melodram: melodram (n)
melül: melul, -e
memba: çime (n)
meme: 1)memik (n), çiçik (n), çije (n) 2)(hayvan için) guwan (n), guhan (n) 3)hengile (m)
 meme ucu: 1)sereyê memikî (n), sereyê çiçikî (n), sereyê çijeyî (n) 2)(küçükbaş ve büyükbaş hayvanlar için) guwandil (n)
memişhane: b. yüznumara
memnun: memnun, -e; ... ra weş, -e
 memnun etmek: b. sevindirmek
 memnun kalmak: b. sevinmek
 memnun olmak: b. sevinmek
memur: karmend, -e; mamur, -e
memurluk: karmendîye (m), karmendî (m), mamurîye (m), mamurî (m)
men: qedexekerdîş (n), yasaxkerdîş (n), nêverdayîş (n)

trafikten men: trafikîramenkerdiş (n), trafikîramen (n)

menajer: menajer, -e

menajerlik: menajerîye (m), menajerî (m)

mendil: 1)destmale (m) 2)pêşgîre (m)

menemen: menemen (n)

menengiç: b. melengiç

menenjit: menenjît (n)

mengene: mengene (n)

meni: awî (m), sperma (m), toximek (n)

menisi gelmek: reyayene

menkul: kiriştbar, -e berdbar, -e

menkul mal: malo kiriştbar (n), malo berdbar (n)

mensucat: b. tekstil

mental: zihnî, -ye; mental, -e

mental retardasyon: tepîyamendişo zihnî (n), apeymendişo zihnî (n), rotardasyono mental (n)

menteşe: menteşa (m)

mera: mera (m), merge (m)

mera alanı: warê mera (n)

merasim: merasim (n), seremonî (m)

açılış merasimi: merasimê abîyayîşî (n)

mercan: mircane (m)

merci: meqam (n)

mercimek: nîske (m), mercû (m)

mercimek çorbasi: mişewşî (m)

merdane: 1)merdane (n) 2)b. oklava

merdiven: nêrdîwane (m), derenca (m)

ağaç veya tahtadan yapılmış merdiven: nêrdîwana darêne (m), silime (m)

merdiven basamağı: linga nêrdîwane (m), palika nêrdîwane (m), paynika nêrdîwane (m)

seyyar merdiven: nêrdîwana gêroke (m), nêrdîwana seyare (m)

yangın merdiveni: nêrdîwana şewatî (m)

meret: ondêr, -e; mêrat, -e; malmêrat, -e; bêwe (n), bêwa (m); bêwayîr, -e; weysiz, -e

merhaba: merheba (m), ma bixeyr dî

merhale: merhele (m)

merhamet: merhemet (n), rehme (m)

merhamet etme: merhemetkerdiş (n)

merhamet etmek: merhemet kerdene

merhametli: zerrîveşn, -e; pîzeveşn, -e

merhametli olmak: zerrîveşn bîyene, pîzeveşn bîyene

merhametlilik: zerrîveşnî (m), zerrîveşnîye (m), zerrîveşnênî (m); pîzeveşnî (m), pîzeveşnîye (m), pîzeveşnênî (m)

merhametsiz: bêrehm, -e; bêmerhemet, -e; xedirkerdox, -e; xedar, -e

merhametsizlik: bêrehmî (m), bêmerhemetî (m), xedir (n)

merhum: rehmetî, -ye

merhume: rehmetîye (m)

meri: vîyartbar, -e; muteber, -e; carî, -ye

meriyet: vîyartbarîye (m), vîyartbarî (m)

merkez: merkez (n)

kültür ve sanat merkezi: merkezê kultur û hunerî

merkezi: merkezî, -ye
merkezi ısıtma: germkerdişo merkezî (n)

mermer: mermer (n)

mermerci: mermertiraş, -e

mermercilik: mermertiraşîye (m), mermertiraşî (m)

mermi: polate (m), gule (n), mermî (m), qerşune (m)
Mermi ona isabet etmiş. (Polate ro ci ginaya.)

merserize: merserîze (n)

mertek: martage (m)

mesafe: mesafe (n)

mesai: xebate (m), karkerdiş (n), mesaî (m)
fazla mesai: mesaîya vêşî (m), xebata vêşî (m)
mesai puantajı: puantajê mesaî (n)
tam mesai: tammesaî (m), tamxebate (m)
yarım mesai: nêmmesaî (m), nêmxebate (m)

mesaj: mesaj (n)

mesane: b. **sidik torbası**

mescit: camîyek (n), mescîd (n)

mesel (kısa öykü): mesela (m)

mesela: mesela, mavajîme/mavajî

mesele (sorun): mesele (n), perse (m), problem (n)

meses: b. **üvendir**

meslek: meslek (n), kar (n), gure (n)

mesleki: meslekî, -ye
mesleki eğitim: perwerdeyo meslekî (n)
mesleki eğitim birimi: yewîna perwerdeyê meslekî

mesleksel: meslekî, -ye

meslektaş: hemmeslek, -e

mest: mest (n)

mesul: berpirsîyar, -e

mesuliyet: berpirsîyarîye (m)

meşgul olma: xejilîyayîş (n)
meşgul olmak: xejilîyayene

meşhur: b. **tanınmış**

meşime: 1)b. **etene** 2)b. **döleşî**

meşin: mêşîn (n), çermê mêşna/mî/mîye (n), posteyê mêşna/mî/mîye (n)

meşru: meşrû
gayri meşru: nemeşrû, xeyrêmeşrû
meşru müdafaa: pawitişo meşrû (n)
meşru savunma: pawitişo meşrû (n)

meşrubat: meşrubat (n)

meşruiyet: meşrûiyet (n)

metabolizma: metabolîzma (m)

metal: metal (n), maden (n)
ağır metaller: metalê giranî (zh)

metalik: metalîk, -e; madenî, -ye
metalik hurda: xurdeyo metalîk, xurdeyo madenî, qafo madenî (n), qafeko madenî (n)

metan: metan (n)
metan gazi: gazê metanî (n)

metan gazı patlamaları: teqayîşê gazê metanî (zh)

meteorolog: hewanas, -e; meteorolog, -e

meteoroloji: hewanasîye (m), hewanasî (m), meteorolojî (n)

meteorolojik: meteorolojîk, -e

meteorolojik olaylar: serebûtê hewanasîye (zh), serebûtê meteorolojîkî (zh), hedîseyê hewanasîye (zh), hedîseyê meteorolojîkî (zh)

metin: metn (n), tekst (n)

metin yazarı: nuştoxa/ê metnî; nuştoxa/ê tekstî

metodoloji: metodolojî (n)

metot: metod (n)

analiz metodu: metodê analîzî (n)

metraj: metraj (n)

metrajlı: metrajî (n)

metre: metre (n)

metrekare: metrekare (n)

metreküp: metremîkab (n)

metrelik: metreyî (s)

beş metrelik bez: çîto panc metreyî

metrik: metrîk, -e (s)

metro: metro (n)

metropol: b. **büyükşehir**

mevcudiyet: 1)estî (m), mewcûdiyet (n) 2)estîş (n)

mevcut: este (n), esta (m), mewcûd, -e

mevcut olma: estîş (n), estbîyayîş (n), mewcûdbîyayîş (n)

mevcut olmak: estene, est bîyene, mewcûd bîyene

mevcut durum analizi: analîzê rewşa esta (n), tehlîlê halê mewcûdî (n)

mevsim: demserre (m), mewsim (n)

mevsimlik: 1)mewsimane (n), mewsimana (m), mewsimanîye (m) 2)yê mewsimî (n, m), ... mewsimî (n, m)

mevsimlik ayakkabı: solê/postalê/yemenîyê mewsimî (zh)

mevsimlik işçi: karkera mewsimanîye (m), karkera mewsimana (m), karkero mewsimane (n)

mevsimsiz: bêwext, -e

mevta: bak. ölü

mevzi: 1)ca (n), herême (m) 2)mewzî (n)

mevzi imar planı: planê awanîya cayî (n)

mevzu: mewzû (n), behs (n), babete (m)

mevzuat: mewzûat (n)

gıda mevzuatı: mewzûatê xidayan (n)

meyan: b. **meyankökü**

meyankökü: sûs (n), sûsik (n)

mevzan: raste (n), raşte (n), qad (n), ware (n), meydan (n)

hodri meydan: bur meydan, qaqibo (n)

mevzan okuma: herajwaştîş (n), hereşekerdiş (n), qaqibnayîş (n), meydanwaştîş (n)

mevzan okuma sözcüğü: qaqibo (n), heraj (n), hereşe (n)

mevzan okumak: heraj waştene, hereşe kerdene, qaqibnayene, meydan waştene

öküz veya boğanın ayaklarını ve boynuzlarını yere sürterek ve böğürmesi: hereşe (n)

mevhane: meyxane (n)

mevhaneci: meyxanedar, -e

meyve: meywe (n), fêkî (n), êmîş (n)
 (ev dışında) **meyve veya sebze saklamak:** şarge kerdene, çale kerdene
meyve veya sebze saklanan yer: şarge (n), çale (m)
meyve veya sebze bahçesinin son ürününü de toplayarak ürünsüz bırakma:
 xeripnayîş (n)
meyve veya sebze bahçesinin son ürününü de toplayarak ürünsüz bırakmak: xeripnayene
meyvelerin tek tük olgunlaşmaya başlaması: belate bîyene, belate dekewtene, belate perayene
mezar: gor (n), tirbe (m), meqbere (m), mezele (m), qebre (m)
mezar taşı: berkole (n), kele (m), hed (n), kemera mezele (m), kerraya mezele (m), sîya mezele (m)
mezarıcı: 1)(mezar kazan) gorken, -e 2)(mezarlığa bakan) goristanwan, -e; qebrîstanwan, -e
mezarlık: goristan (n), qebrîstan (n), mezelan (n)
mezarlıklar müdürlüğü: mudirîya goristanan
mezarlıklar müdürü: mudira/ê goristanan
mezat: mezat (n)
mezbaha: selexane (n)
mezhep: mezheb (n)
mezra: deweke (m), mezra (m)
mezun: mezun, -e
mezun etmek: mezun kerdene
mezun olmak: mezun bîyene
mezuniyet: mezunîye (m), mezunîyet (n)
mezura: mezro (n)
mezür: b. mezura
mıhlamak: b. çivilemek
mintıka: herême (m), mintıqa (m) (TE)
özerk mintıka: mintıqaya otonome (m)
mırıldama (kedi için): mirayîş (n), miremirkerdiş (n)
mırıldamak (kedi için): mirayene, miremir kerdene
mırıltı (kedi için): miremir (n)
mısır: lazut (n), misrî (n), gilgil (n), gilgilê kabîrî (n)
Mısır: Misir (n)
mide: made (n)
mide ağrısı: dejê madeyî (n)
mide krampı: krampê madeyî (n), tîra madeyî (m)
mide bulandırmak: zerrî têwfîstene, zerrî têwkerdene, zerrî hurê fîstene, zerrî têwdayene, zerrî qelibnayene, qelb ardene
Midemi bulandırdı. (Qelbê mi ard.)
mide(si) bulanmak: qelbê ... ameyene, zerrî têwkewtene, zerrî hurê kewtene, zerrî têwdîyayene, zerrî qelibîyayene
Midem bulandı. (Qelbê mi ame.)
Midesi bulanmış. (Zerrîya ey têwdîyaya./Zerrîya ey qelibîyaya.)
midye: goşmasî (n)
midyeci (midye satan): goşmasîroş, -e
migren: mîgren (n)
mihmandar: b. konukçu
mikrobiyolog: mîkrobîyolog, -e
mikrobiyoloji: mîkrobîyolojî (n)

mikrobiyolojik: mîkrobîyolojîk, -e
mikrodalga: mîkropêl (n)
mikrodalga fırını: firina mîkropêlî (m)
mikroiklim: mîkroîklîm (n)
mikrometre: 1)mîkrometre (n) 2)mîkron (n)
mikron: mîkron (n), mîkrometre (n)
Mikronezya: Mîkronezya (m)
mikroorganizmalar: mîkroorganîzmayî (zh)
mikrop: mîkrob (n)
mikrosefali: sereqijîye (m), sereqijî (m), mîkrosefalî (m)
mikroskop: mîkroskop (n)
mikser: têvdaker (n), mîkser (n)
miktar: mîqdar (n), savyar (n)
malzeme miktarı: mîqdarê malzemeyî (n), savyarê malzemeyî (n)
mikyas: b. ölçü, ölçek-I
mil-I (kum ve toprak karışımı): remil (n), mîl (n), lepokî (m)
mil-II (uzaklık ölçü birimi): mîl (n)
deniz mili: mîlê deryayî (n)
hava mili: mîlê hewayî (n)
kara mili: mîlê bejî (n), mîlê erdî (n)
mil-III: 1)(makinede silindirsels eklenti): mîl (n) 2)(metal çubuk) mîl (n)
yatay milli pompa: pompaya bi mîlê verardkî (m)
milat: roja mayaxorabiyayîşê Îsayî (m), mîlad (n)
Milattan Önce (MÖ): Îsayî ra ver (ÎV)
Milattan Sonra (MS): Îsayî ra pey (ÎP)
miligram: mîlîgram (n)
mililitre: mîlîlître (n)
milim: mîlîmetre (n), mîlîm (n)
milimetre: mîlîmetre (n)
milimetreka: mîlîmetrekare (n)
milimetre küp: mîlîmetremîkab (n)
milimetrik: milimetreyî, -ye; mîlîmetrîk, -e
milimikron: mîlîmîkron (n)
millet: millet (n), netewe (m)
millet meclisi: parlamento (n)
milletlerarası: enternasyonal, mîyanneteweyî
milletvekili: parlamenter, -e; mebus, -e
milletvekilliği: parlamenterîye (m), mebusîye (m)
milli: milî, -ye; neteweyî, -ye
milli edebiyat: edebîyato milî (n), edebîyato neteweyî (n)
milliyetçi: neteweperwer, -e; milletperwer, -e; nasyonalîst, -e
milyar: mîlyar
milyarınca: mîlyarin, -e
milyon: mîlyon
milyonuncu: mîlyonin, -e
mimar: mîmar, -e
mimarlar odası: odaya mîmaran (m)
mimari: 1)(mimar olma durumu) mîmarîye (m), mîmarî (m) 2)(mimarlıkla ilgili) mîmarî, -ye
dini mimari: mîmarîyo dînî (n)
mimarlık: mîmarîye (m), mîmarî (m)

mimik: mîmîk (n)
minder: mînder (n)
minibüs: mînîbuse (m)
minnet: minet (n)
minnet etmemek: fekê xo çewt nêkerdene, minet nêkerdene
Minsk: Mînsk (n)
mintan: b. gömlek
mira (yön belirtmek için kullanılan): mîra (m)
miras: mîras (n)
miras alanı: warê mîrasî (n)
miras hukuku: huqûqê mîrasî (n)
mirasın intikali: neqlbîyayîşê mîrasî (n), întîqalê mîrasî (n)
misafir: b. konuk
misafir ağırlama: b. konuk ağırlama
misafir ağırlamak: b. konuk ağırlamak
misafir ağırlayan: b. konuk ağırlayan
misafir alma: b. konuk alma
misafir almak: b. konuk almak
misafir etme: b. konuk etme
misafir etmek: b. konuk etmek
misafir odası: b. konuk odası
misafirlik: b. konukluk
misafirperver: b. konuksever
misal: nimûne (m), mîsale (m)
miskal: misqal (n)
miskin hastalığı: b. cüzzam
miskin illeti: b. cüzzam
misyon: mîsyon (n)
misyoner: mîsyoner, -e
misyonerlik: mîsyonerîye (m), mîsyonerî (m)
-miş'li geçmiş zaman: demo vîyarteyo nedîyar (n)
-miş'li geçmiş zamanın hikâyesi: demo vîyarteyo nedîyar o verên (n)
mitil (beyaz kılıf): mitêl (n)
miting: mîtîng (n)
miyav: nîyaw
miyavlama: nîyawayîş (n), nîyawkayîş (n)
miyavlamak: nîyawayene, nîyawkayene
Kedi miyavlıyor. (Pisînge nîyawena/nîyawkena.)
mizah: mîzeh (n)
mizah edebiyatı: edebîyatê mîzehî (n)
mizahi: mîzehî, -ye
mizanpaj: rîpelsazî (m), mîzanpaj (n)
mobil: mobîl, -e
mobilité: livdarîye (m), tevgerdarîye (m), mobîlîte (m)
mobilité bozuklukları: xirabeyîyê livdarîye (zh), xirabeyîyê tevgerdarîye (zh), xirabeyîyê mobîlîte (zh)
mobilya: mobîlya (m)
mobilyacı: mobîlyakar, -e; mobîlyaroş, -e
mobilyacılık: 1) mobîlyakarîye (m), mobîlyakarî (m) 2) mobîlyaroşîye (m), mobîlyaroşî (m)
moda: moda (m)

modacı: modakar, -e
modacılık: modakarîye (m), modakarî (m)
model: model, -e; nimûne (m)
modelist: modelîst, -e
modem: modem (n) (TE)
 ADSL modem: ADSL modem (n) (TE)
 GPRS modem: GPRS modem (n) (TE)
modern: hemdem, -e; modern, -e; esrî, -ye
 Erken Modern Devre: b. **Erken Modern Dönem**
 Erken Modern Dönem (yaklaşık 1500-1800): Dewro Moderno Verên (n)
 modern proje yönetimi: îdareyê projeyê hemdemî (n), îdareyê projeyê modernî (n)
modernite: modernîte (m)
modernizm: 1)modernîzm (n) 2)b. **çağdaşlık**
modernleşmek: hemdem bîyene, esrî bîyene, modern bîyene
modernleştirmek: hemdem kerdene, esrî kerdene, modern kerdene
modernlik: hemdemîye (m), hemdemî (m), modernîye (m), modernî (m)
modül: modul (n)
 Abone Kimlik Modülü (SIM): Modulê Nasnameyê Aboneyî (SIM)
 mallar modülü: modulê malî (n)
Mogadişu: Mogadîşû (n)
Moğolistan: Moxolîstan (n)
mola: mabên (n)
Moldova: Moldova (m)
molla: mela (n)
Monako: Monako (n)
monitör: monîtor (n) (TE)
monoray: yewray (m), monoray (m)
montaj: 1)montaj (n) 2)pêarde (n, sn), werêarde (n, sn)
montajcı: montajkar, -e
Monrovia: Monrovya (m)
monte: montaj (n)
Montevideo: Montevîdeo (n)
montör: montor, -e
morg: morg (n)
Moritanya: Morîtanya (m)
Moskova: Moskova (m)
motivasyon: motîvasyon (n)
motopomp: motopomp (n)
motor: 1)motore (m) 2)b. **motosiklet**
 elektrik motoru: motora elektrîkî (m)
 motor tamircisi: motorsaz, -e; tamîrkara/ê motore
motorcu (deniz motoru işleyen): motordar, -e
motosiklet: motosîklete (m), motore (m)
Mozambik: Mozambîk (n)
MP3: MP3 (n) (TE)
MRP (Manufacturing Resource Planning): PÇÎ (Plankerdişê Çimeyanê Îmalatî)
muadelet: b. eşdeğerlik
muadil: b. eşdeğer
muaf: muaf, -e
muafiyet: muafîye (m), muafî (m), muafîyet (n)

muallim: mamosta (m, n), malim, -e
muallimlik: mamostayîye (m), malimîye (m)
muamele: muamele (m)
muasır: b. çağdaş
muasırlaşmak: hemdem bîyene, esrî bîyene, modern bîyene
muasırлаştırmak: hemdem kerdene, esrî kerdene, modern kerdene
muasırlık: b. çağdaşlık
muayene: muayene (n), kontrol (n)
 muayene istasyonu: îstasyona kontrolî (m), îstasyona muayeneyî (m)
 muayene raporu: raporê muayeneyî (n), raporê kontrolî (n)
 muayene ve analiz: muayene û analiz, kontrol û analiz
 muayene ve analiz raporu: raporê muayene û analizî (n), raporê kontrol û analizî (n)
mucip: ganîker, -e
muhabbet kuşu: tûtîya terraqe (m), tûtîya xoşebere (m)
muhabere dayîş-girewtişê xeberan, dayîş-girewtişê agahî
muhabir: muxabir, -e
muhabirlik: muxabirîye (m), muxabirî (m)
muhacir: macir, -e
 muhacir nüfus: nufuso macir (n)
muhacirlik: macirîye (m)
muhafaza: b. koruma
 muhafaza edilmek: b. korunmak
 muhafaza etme: b. koruma
 muhafaza etmek: b. korumak
muhafazakâr: muhafezekar, -e; konservatîf, -e
muhafazakârlık: muhafezekarîye (m), konservatîfîye (m)
muhafız: muhafız, -e; pawitox, -e; seveknayox, -e
 muhafız alayı: alaya muhafızan (m)
muhakeme: dadgehkerdiş (n), mehkemekerdiş (n)
 iade-i muhakeme: newera dadgehkerdiş, newera mehkemekerdiş
muhakkik: b. soruşturmacı
muhallebi: muhalebî (m)
Muhammed: b. Hazreti Muhammed
muhasara: b. abluka
 muhasara altına almak: b. abluka etmek
 muhasara etmek: b. abluka etmek
muhasebe: hesabdarîye (m), muhasebe (n)
 muhasebe işlem fişi: fişa muamela hesabdarîye (m), fişa muamela muhasebeyî (m)
 muhasebe servisi: servîsê hesabdarîye
 muhasebe şube müdürlüğü: mudirîya beşê hesabdarîye
muhasebeci: hesabdar, -e
muhasip: hesabdar, -e
muhasiplik: hesabdarîye (m)
muhbir: muxbîr, -e
muhbirlik: muxbîrîye (m), muxbîrî (m)
muhit: dorme (n), dorûver (n)
muhtaç 1)hewcedar, -e 2)muhtac, -e
muhtar: 1)keya, -ye; muxtar, -e 2)otonom, -e
muhtariyet: otonomî (m)
muhtarlık: keyayîye (m), muxtarîye (m), muxtarênî (m)

muhterem: b. saygıdeğer, sayın
muhteva: muhtewa (m)
mukaddes: muqeddes, -e; pîroz, -e
mukavele: kontrat (n), muqawele (n), muqawelename (n)
mukavelename: muqawelename (n)
mukayese: pêveronayîş (n)
muktedir olma: şayîş (n), eşkayîş (n), şekerdiş (n), besekerdiş (n)
muktedir olmak: şayene, eşkayene, şe kerdene, besekerdene
mum: finde (m), mume (m)
mumluk: findedane (m), şamdane (m), mumdane (m)
mumyacı: mummyaker, -e
mumyacılık: mummyakerîye (m), mummyakerî (m)
Munzur: Mizur (n)
murat: mirad (n)
Murat: Murad (n)
mundar: b. murdar
mundar etmek: b. murdar etmek
mundar olmak: b. murdar olmak
murdar: murdar, -e; bêkardî, -ye
Murdar eti yenmez. (Goşto bêkardî nêwerîyêno.)
murdar etmek: murdar kerdene, bêkardî kerdene
murdar olmak: murdar bîyene, bêkardî bîyene
musahip: misayîb (n)
musahiplik: misayîbîye (m), misayîbênî (m)
Mushaf: Mishef (n)
muska: nuşte (n)
musluk: çirre (m), musluxe (m)
Muş: Mûş (n)
muşamba: muşeme (n)
yer muşambası: muşemeyê erdî (n)
masa muşambası: muşemeyê masa (n)
mutfak: mitbaxe (m), kulinde (m)
mutfak robotu: robotê mitbaxe (n)
Mutki: Modan (n), Motkan (n)
mutlu: bextîyar, -e; bextewer, -e; zerrîweş, -e; mesud, -e
mutluluk: bextîyarî (m), bextîyarîye (m), bextewerî (m), bextewerîye (m), zerrîweşî (m), zerrîweşîye (m), mesudî (m), mesudîye (m)
mitsuz: nebextîyar, -e; nebextewer, -e; zerrînêweş, -e
mitsuzluk: nebextîyarî (m), nebextîyarîye (m), nebextewerî (m), nebextewerîye (m), zerrînêweşî (m), zerrînêweşîye (m)
muvafakat: cadedîyayîş (n), qebulkerdiş (n), tesdîqkerdiş (n), muwafeqet (n)
muvafık: muwafiq, -e; bideameya (m), bideameye (n)
muz: muze (m)
muzcu: muzroş, -e
mübadele: pêvurîn (n), seraservurnayîş (n), seraserbedilnayîş (n), terampe (n)
mübalağa: b. abartı
mübalağa etme: b. abartma
mübalağa etmek: b. abartmak
mübalağalı: b. abartılı
mübalağasız: b. abartısız

mübarek: pîroz, -e; fîraz, -e; bimbarek, -e

Bayramın mübarek olsun. (Roşanê to pîroz/firaz/bimbarek bo.)

mübaşir: mubaşir, -e

mübaşirlik: mubaşirîye (m), mubaşirî (m)

mücadele: mucadele (n), têkoşîn (n)

mücadeleci: mucadelekerdox, -e; têkoşer, -e

müjavir: oyo/aya ke herême de, embiryan, -e; cîran, -e

müjavir alan: warê herême, waro embiryan (n), waro cîran (n)

mücerret: razber, -e; abstre, -ye; mucered, -e

mücevher: mucewher (n)

mücevherci: 1)zîvker, -e 2)mucewherroş, -e

mücevhercilik: 1)zîvkerîye (m), zîvkerî (m) 2)mucewherroşîye (m), mucewherroşî (m)

müdafaa: pawitiş (n)

müdafaa etmek: pawitene

müdafi: pawitox, -e; mudafî, -ye

müdahale: destkarî (m), destkarîye (m); mudaxele (n)

hızlı müdahale: destkarîya lezkanî (m), mudaxeleyo lezkanî (n)

kapalı müdahale (itfaiye vb. için): mudaxeleyo girewte (n)

müdahale grubu: koma mudaxeleyî (m), grûba mudaxeleyî (m)

müddet: mudet (n)

müderris: seyda (n)

müdire: mudire (m)

müdiriyet: b. **müdüriyet**

müdür: mudir (n)

müdüriyet: mudirîye (m), mudirî (m), mudirîyet (n)

müdürlük: mudirîye (m), mudirî (m), mudirîyet (n)

genel müdürlük: mudirîya pêroyî (m)

müebbet: bêpeynî, -ye; ebedî, -ye; muebed, -e

müebbet ceza: cezaya bêpeynîye (m), cezaya bêpeynî (m), cezaya muebede (m)

müessese: dezgeh (n), muessese (n)

müeyyide: 1)hêzê caardişî (n), qudretê îcra (n) 2)ceza (m)

müezzin: muezîn (n)

müezzinlik: muezînîye (m), muezînî (m)

müfettiş: mufetiş, -e

mühendis: muhendis, -e

bilgisayar mühendisi: muhendisa/muhendisê komputere

çevre mühendisi: muhendisa/muhendisê cugehî

elektrik mühendisi: muhendisa/muhendisê elektrîkî

elektrik elektronik mühendisi: muhendisa/ê elektrîk-elektronîkî

genetik mühendisi: muhendisa/muhendisê genetikî

harita mühendisi: muhendisa/muhendisê xerîta

jeofizik mühendisi: muhendisa/muhendisê jeofizîkî

kimya mühendisi: muhendisa/muhendisê kîmya

makine mühendisi: muhendisa/muhendisê makîna

orman mühendisi: muhendisa/muhendisê daristanî

uzay mühendisi: muhendisa/muhendisê feza

mühendislik: muhendisîye (m), muhendisî (m)

bilgisayar mühendisliği: muhendisîya komputere

elektrik mühendisliği: muhendisîya elektrîkî

mühim: muhîm, -e

mühlet: muhlet (n), wade (n)
mühlet verme: muhletdayîş (n), wadedayîş (n)
mühlet vermek: muhlet dayene, wade dayene

mühür: mor (n)
mühürlemek: mornayene, mor kerdene, mor panayene
mühürlenmek: mor bîyene, ameyene morkerdene, mor panîyayene
mühürlü: morkerda (m), morkerdîye (m), morkerdî (m), morkerde (n)
mükâfat: xelate (m), mukafat (n)
mükellef: mukelef, -e; mecburê/mecbura kerdişî
mükellefiyet: mukelefiye (m), mukelefî (m), mukelefiyet (n)
mükelleflik: mukelefiye (m), mukelefî (m), mukelefiyet (n)
mülakat: dîdar (n), mullaqat (n)
mülk: 1)milk (n) 2)(orman, tarla vb. arazi için) bare (n)
mülk sahibi erkek: wayîrê milkî (n)
mülk sahibi kadın veya kız: wayîra milkî (m)
mülkiyet: wayîriye (m), wayîrî (m)
mülkiyet durumu: rewşa wayîriye (m), halê wayîriye (n)
mülkiyet hakkı: heqê wayîriye (n)
mülkiyet haritası: xerîtaya wayîriye (m)
mülkiyet hukuku: huqûqê wayîriye (n)
mülkiyet zamiri: zemîrê wayîriye (n)
mülkiyet zamiri olarak kullanılan bir sözcük: yê (n, m, zh)
Bu Roşanîkidir. (No yê Roşanî yo.)
müşterek mülkiyet: wayîriya hempare (m)

mülteci: bextwaşttox, -e; multecî, -ye
mümin: bawermend, -e; bawerkerdox, -e; mumîn, -e; wayîrê îmanî (n), wayîra îmanî (m)
mümine: bawermende (m), bawerkerdoxe (m), mumîne (m), wayîra îmanî (m)
münakaşa: munaqeşe (m)
münasip: cade, munasib, -e; bideameya (m), bideameye (n)
münderecat: tedeyî (zh)
mündericat: tedeyî (zh)
müneccim: estarenas, -e; astrolog, -e; munecîm, -e
münevver: roşnvîr, -e
münkir: munkir, -e; înkarkerdox, -e
müracaat: muracat (n)
müracaatçı: muracatker, -e
mürebbiye: murebîye (m)
mürebbiyelik: murebîyeyîye (m), murebîyeyî (m)
mürekkap: murekeb (n)
mürettebat (gemi ve uçak için): muretebat (n)
müruruzaman: vîyartişê demî (n), ravîyartişê demî (n)
müsabaka: musabeqa (m)
müsait: destdayî, -ye; destdaye (n), destdaya (m), musaîd, -e
Müslüman: musulman, -e; îslam, -e
Müslümanlık: musulmanîye (m), musulmanî (m), musulmanênî (m); îslamîye (m), îslamî (m), îslamîyet (n), îslamênî (m)
müstakil: xoser, -e; mustaqîl, -e
müstakil ev: bano xoser (n)
müstakil tapu: tapûyo xoser (n)
müsteşar: musteşar, -e

müştəşarlık: müştəşarîye (m), müştəşarî (m)
müşahədə: müşahədə (n), observasyon (n)
müşahhas: şênber, -e; konkret, -e; muşexes, -e
müşavere: mişewre (n)
müşavir: şewirmend, -e; mişawîr, -e
müşavirlik: şewirmendîye (m), şewirmendî (m); mişawîrîye (m), mişawîrî (m)
müştərek: hempər, -e
 müştərek mülkiyyət: wayîrîya hempərə (m)
müteahhit: mutahîd, -e
müteahhitlik: mutahîdîye (m), mutahîdî (m)
müteessir olmaq: b. **etkilenmek**
mütenasip: mutenasib, -e
mütercim: açarnayox, -e; çarnayox, -e; tadayox, -e; tercumekerdox, -e
mütevazı: nefsqij, -e; zerrîşenik, -e; mutewazî, -ye
mütevazılık: nefsqijî (m), nefsqijîye (m), zerrîşenikî (m), mutewazîyî (m)
müvekkil: muwekîl, -e
müze: muze (m)
müzekkere: muzekkere (n)
müvezzı: vilaker, -e
müzayede: mezat (n)
müzik: muzîk (n)
 müzik odası: odaya muzîkî
 müzik seti: setê muzîkî (n)
müzikal: muzîkal, -e
 müzikal film: fîlmo muzîkal (n)
müzisyen: muzîsyen, -e
müzisyenlik: muzîsyenîye (m), muzîsyenî (m)

NNN

naaş: b. ceset
nacak (küçük balta): necax (n), nalçix (n)
nadas: filhankerdiş (n), şûve (m)
 nadas etmək: filhan kerdene, şûve kerdene, kerab kerdene
 nadasa bırakmak: filhan verdayene, şûve verdayene
 nadasa yatırmak: b. **nadasa bırakmak**
nafaka: debarî (m), nefeqa (m) (huq.)
 nafakasını çıkarmak: nanê ... vetene, nanê xo vetene
nahif: b. zayıf
nahiye: nahîye (m)
Nairobi: Naîrobî
nakış: neqış (n)
 elbisedeki sırmalı nakış: xerc (n)
 nakış işleme: neqışkerdiş (n)
 nakış işlemek: neqış kerdene
 nakış yapma: neqışnayîş (n), nejirnayîş (n)
 nakış yapmak: neqışnayene, nejirnayene
nakışçı: neqışker, -e
nakışlama: neqışnayîş (n), nejirnayîş (n)
nakışlamak: neqışnayene, nejirnayene

naqışlı: 1)neqışın, -e 2)neqışnaya (m), neqışnayîye (m), neqışnaye (n), neqışkerda (m), neqışkerdîye (m), neqışkerde (n), nejirnaya (m), nejirnayîye (m), nejirnaye (n)

nakil: neqlkerdiş (n), neql (n)

nakil işlemleri: muamela neqlî (m)

nakil talebi: waştışê neqlî (n)

nakledilme: neqlbîyayîş (n)

nakledilmek: neql bîyene

nakletme: neqlkerdiş (n)

nakletmek: neql kerdene

nakliyat: neqlîyat (n), kirişttoxîye (m), kirişttoxî (m)

nakliye: neqlîya (m)

nakliyeci: neqlîyakar, -e; kirişttox, -e

nakliyecilik: neqlîyakarîye (m), neqlîyakarî (m)

Nakşibendi: neqşîbendî, -ye

Nakşibendilik: neqşîbendîyî (m), neqşîbendîyîye (m), neqşîbendîti (m)

nal: nale (n)

nalbant: nalbend, -e

nalbant bıçağı: simtiraş (n)

nalbant keskisi: simtiraş (n)

nalbantlık: nalbendîye (m), nalbendî (m)

nalbur: nalbur, -e

nalça: nalçe (n)

nalın: qapqapik (n), nalên (n)

nalıncı: 1)(nalın yapan) nalênkar, -e 2)(nalın satan) nalênroş, -e

namaz: nimaj (n)

akşam namazı: nimajê şanî (n), nimajê mexrebî (n)

ikindi namazı: nimajê êreyî (n)

öğle namazı: nimajê teştareyî (n)

sabah namazı: nimajê sibayî (n), nimajê şewrayî (n)

yatsı namazı: nimajê eşayî (n)

namazlık: 1)secade (n) 2)şalika nimajî (m), çala nimajî (m), îzara nimajî (m), polê nimajî (n); posteyê nimajî (n)

Namibya: Namîbya (m)

namus: namûs (n)

namuslu: binamûs, -e

namussuz: bênamûs, -e

namussuzluk: bênamûsîye (m)

namzet: namzed, -e

namzetlik: namzedîye (m)

nane: nane (n)

nanometre: mîlîmîkron (n)

nar: henare (m)

nar ağacı: henarêre (m)

nar suyu: awa henaran (m)

Narman: Narman (n)

narsist: xoperest, e

nas: b. dogma

nasıl: 1)senî

Babana nasıl böyle dersin? (Ti senî pîyê xo ra wina vanî?)

2)senîn

Sen nasılsın? (Ti senîn a?/ Ti senîn î?)

3)çitur

Nasılsın, iyi misin? (1-Ti senîn î, weş î?/ Ti senîn a, weş a? 2-Ti senîn î, baş î?/ Ti senîn a, baş a? 3-Ti senîn î, hol î?/ Ti senîn a, hol a? 4-Ti senîn î, gewz î?/ Ti senîn a, gewz a? 5-Ti senîn î, dînc î?/ Ti senîn a, dînc a? 6-Ti çitur a, rind a? 7-Ti senên a, rind a? 8-Ti sen a, rind a? 9-Ti sen a, weş a?)

nasır: deq (n), cedew (n), nasir (n)

nasırlanmak: deqayene, cedew bîyene, nasir girê dayene

nasırlaşmak: b. **nasırlanmak**

naşir: edîtor, -e; weşanger, -e; naşir, -e

naşirlik: edîtorîye (m), edîtorî (m); weşangerîye (m), weşangerî (m), weşangerênî (m), naşirîye (m), naşirî (m), naşirênî (m)

Nauru: Nauru (n)

naylon: lok (n), naylon (n)

nazar: çim (n), çimênî (m), nefes (n), nezer (n)

nazar boncuğu: korja (m), muraya nefesî (m), muraya nezerî (m)

nazar deġmek: çim piro ginayene, çimênî bîyene, nefes bîyene, nezer bîyene

nazar etmek: çim kerdene, çimênî kerdene, nefes kerdene, nezer kerdene

nazara gelmek: b. **nazar deġmek**

nazari: teorîk, -e; nezerî, -ye

nazariye: teorî (m), nezerîye (m)

nazarlık: b. **nazar boncuğu**

nâzım: 1)pergalkar, -e 2)(edebiyatta) nazim (n)

imar nâzım planı: planê pergalkar yê awanî (n)

nâzım planı: plano pergalkar (n)

Nazımiye: Qisle (n)

nazik: nazik, -e

naziklik: nazikî (m), nazikîye (m)

N'Djamena: Ncamena (m)

ne-I: 1)çi, çik, çina

Nedir? (Çi yo?/Çik o?/Çina yo?)

2)se

O ne dedi? (Ey va se?)

ne kadar: çend, çiqas

ne kadar ... o kadar: çend ... hende ..., çend ... ewqas ...

Ben ne kadar biliyorsam sen de o kadar biliyorsun. (Ez çend zana ti zî hende zanî.)

ne vakit: b. **ne zaman**

ne zaman: key; çi taw, çi wext, çi çax, çi mehal, çi zeman, çi dem, kam hele, kam game

Ne zaman istiyorsan o zaman gidelim. (Ti kam game wazenî ma a game şêrî.)

ne zaman ki: demo ke, tawo ke, wexto ke, wextano ke, zeman ke, siro ke

ne-II: ne (b. **ne ... ne ...**)

ne ... ne ...: ne ... ne ...

Ne okumuş, ne yazmış. (Ne wendo ne nuştö.)

nebat: nebat (n)

nedен: 1)semed (n), sebeb (n) 2)çira, çayê, çinayî ra

bu nedenle: nê rîwalî ra, nê sebebî ra, nê semedî ra

nedенbilim: etîolojî (n)

nedeniyle: semedê ... ra, seba ... ra, seba, ver, rîyê ... ra, rîwalê ... ra

nedensiz: bêsêbeb, bîlasebeb, bîlaheq, bîlaqederî

nefes: cîf (n), helm (n), boye (m), bîne (m), nefes (n), solix (n)

nefes almak: cîf girewtene, boye girewtene, bîne girewtene, nefes girewtene, solix girewtene

nefes borusu: zulzulike (m), zuqlike (m), zuriqe (m)

nefes borusu iltihabı: xirtik (n)

nefes darlığı: tirnefes (n)

nefes vermek: cîf dayene, boya xo veradayene, bîne dayene, nefes dayene, solix dayene

nefesi kesilmek: cîf peysayene, nefes peysayene, cîf piro peysayene, nefes piro peysayene, cîf birîyayene, nefes birîyayene, cîf gîrîyayene, nefes gîrîyayene, cîfê ... arê ro pêşîyayene, nefes ro ... gîrîyayene, bîne çikîyayene, bîne ro ... çikîyayene

nefesi tıkanmak: b. nefesi kesilmek

nefesi tutulmak: b. nefesi kesilmek

nefis: nefis (n)

nefsine hâkim olamayan: nefssist, -e; nefstenik, -e

nefsine hâkim olamayıp yemek istemek: kurrî eştene (argo)

nefsine hâkim: nefspêt, -e

nefret: nefret (n), bacî (zh)

nefret etmek: ... ra bacîyayene, nefret kerdene, îkrah ci ra ameyene

Kız ondan nefret ediyor. (Kêneke ey ra bacîyêna/nefret kena.)

nehir: ro (n), robar (n), çem (n)

nektarin: nektarinê (m)

nektarin ağacı: nektarinêre (m)

nem: tîn (n), rewa (n), nekme (n), wit (n), nem (n), rutubet (n)

nemlenmek: tîn girewtene, rewa girewtene, nekme girewtene, wit antene, wit girewtene, nem girewtene, rutubet girewtene

nemli: tînin, -e; rewayin, -e; nemnek, -e; nekmeyin, -e; witin, -e; nemin, -e; rutubetin, -e

nemlilik: tîninîye (m), rewayinîye (m), nemnekîye (m), nekmeyinîye (m), witinîye (m), neminîye (m), rutubetinîye (m)

nemölçer: tînpeym (n), rewapeym (n), nekmepeym (n), witpeym (n), hîgrometre (n)

Nepal: Nepal (n)

ner: 1)kure

Sen nerelisin? (Ti kure ra yî/ya?)

2)ku

Köpek nerededir? (Kutik ku yo?)

3)kamca

Sen nerelisin? (Ti kamca ra yî/ya?)

4)ça

Sen nerelisin? (Ti ça ra yî/ya?)

5)se

Nereye gidiyorsun? (Ti se ra şinî/şina?)

6)kotî

Sen nerelisin? (Ti kotî ra yî/ya?)

nesil: az (n), nesil (n)

neslin nesli: azê azî

nesir: nesr, -e

nesne: 1)çî (n), teba (n) 2)obje (n)

nesnel: objektîf, -e (s)

neşe: şayî (m), şayîye (m), keyf (n), keyfweşî (m), keyfweşîye (m), keyfûşayî (m), şênayî (m), şênî (m), şênîye (m)

neşelendirmek: şa kerdene, keyfweş kerdene, keyfê ... ardene, şên kerdene

neşelenmek: şa bîyene, şayî dekewtene, keyfweş bîyene, keyfê ... ameyene, keyf kerdene, şên bîyene

neşeli: şa, -ye; keyfweş, -e; şên, -e

neşesiz: neşa, -ye; bêkeyf, -e; neşên, -e

neşesizlik: neşayî (m), neşayîye (m), bêkeyfî (m), bêkeyfîye (m), bêkeyfênî (m), neşênî (m), neşênîye (m)

neşir: weşanayîş (n), neşr (n)

neşredilme: weşanîyayîş (n), neşrbîyayîş (n)

neşredilmek: weşanîyayene, neşr bîyene

neşretme: weşanayîş (n), neşrkerdiş (n)

neşretmek: weşanayene, neşr kerdene

neşriyat: weşan (n), neşriyat (n)

net: zelal, -e; net, -e

netice: peynîye (m), peynî (m), netîce (m) (mat)

netleştirme: zelalckerdiş (n)

netleştirmek: zelal kerdene

netlik: zelalîye (m), zelalî (m), netîye (m), netî (m)

nevresim: çarşefa lihêfî (m), newresîme (m)

nevruz: newroze (m)

nevruz günü: roja newroze (m)

nezaret: nezaret (n)

nezarethane: nezaretxane (n)

nezd: bar (n)

Zaten onların nezdinde âdetti. (“Xura di barê îne de edet bi.” (Serdar Roşan, “Gozêre”)

nezle: harsîme (m), harîge (m), nezle (n)

Niamey: Nîyamey

nicel: çendî, -ye; kantîtatîf, -e

nicel araştırma: cigêrayîşo çendî (n); cigêrayîşo kantîtatîf (n)

nicelik: çendîye (m), kantîte (m)

niçin: çirê, çinayî rê, qey, çayê

nihayet: 1)peynîye (m), peynî (m) 2)peyêne (m), peynîye de, peynî de, peynîya peynîyan, axirî

nihayetinde: peyêne

Nijer: Nîjer (n)

Nijerya: Nîjerya (m)

Nikaragua: Nîkaragua (m)

nine: pîrike (m), dapîre (m), dêke (m)

ninecik: dapîreke (m)

nirengi: nîrengî (m)

nirengi noktası: nuqtaya nîrengî (m)

nisaiye: cinînasîye (m), cinînasî (m), jînekolojî (n)

nisaiyeci: cinînas, -e; jînekolog, -e

nisane: nîsane (m)

nisap: nîsab (n)

altın nisabı: nîsabê zerdî (n), nîsabê zerrî (n)

buğday nisabı: nîsabê xeleyî (n), nîsabê genimî (n)

gümüş nisabı: nîsabê sêmî (n)
nispet: nisbet (n)
alkol nispeti: nisbetê alkolî (n)
nispi: nisbî, -ye
nişan: nişan (n)
nişancı: nişandar, -e; sekman, -e; sevkan, -e
nişanlama: nişankerdiş (n)
nişanlamak: nişan kerdene
nişanlanma: nişanbîyayîş (n)
nişanlanmak: nişan biyene
nişanlı: waşte (n), wašta (m); waştî, -ye; nişankerde (n), nişankerda (m), nişankerdiye (m); nişanbîyaye (n), nişanbîyaya (m), nişanbîyayîye (m)
nitel: senînî, -ye; kalîtatîf, -e
nitel araştırma: cigêrayîşo senînî (n), cigêrayîşo kalîtatîf (n)
niteleme sıfatı: sifetê senînîye (n)
nitelik: senînîye (m), kalîte (m)
niye: çirê, çinayî rê, qey, çayê
nizam: nîzam (n), pergâl (n)
nizamlı: biserûber, -e; nîzamin, -e; întîzamin, -e
nizamsız: bêserûber, -e; bânîzam, -e; bêîntîzam, -e
nodul: zext (n)
Noel Baba: kal (n), kalê gaxanî (n), kose (n), Noel (n)
nohut: nuke (m), neha (m)
kavrulmuş nohut: nehaya tirênayîye (m), nehaya tirênaya (m), nehaya pirênayîye (m), nehaya pirênaya (m)
kuruyunca siyahlaşan bir çeşit nohut: nuka sîyaye (m), nehaya sîyaye (m)
kuruyunca siyahlaşan bir çeşit nohutun, kabuklarından arındırıldıktan sonra geriye kalan kısmı olup bulgur pilavı vb. yemeklere katılır: meqeşer (n)
nohut firiği: firingê neha (n)
nohut vb. yiyecekleri pişirmek: şeliqnayene
nokra sineği: b. bügelek
nokta: nuqta (m)
noktalı virgül: nuqta-vîrgul (n)
norm: norm (n), krîter (n)
norm kadro: kadroyo norm (n)
normal: adetî, -ye; normal, -e
Norveç: Norweç (n)
not: not (n)
noter: noter, -e
noterlik: noterîye (m)
Nouakchott: Nûakşot (n)
Noumea: Nûmeya (m)
nöbet: 1)nobete (m), nobe (m), dore (m) 2)b. **ateşli hastalık nöbeti**
nöbet beklemek: nobete pawitene, nobe pawitene, dore pawitene
nöbet tutmak: nobete girewtene, nobe girewtene; nobete tepîştene, nobe tepîştene
nöbetçi: nobedar, -e; nobeçî, -ye; dorçî, -ye
nöbetçilik: nobedarîye (m), nobedarî (m), nobedarênî (m), nobetçîyî (m), nobetçênî (m), nobetçîtî (m), nobeçîyî (m)

nöbetleşe: bi nobe, bi nobete, nobete reyra, nobete ra, nobe reyra, dore reyra, nobete reyde, nobe reyde, dore reyde, dore ra, bi dore, dore bi dore, sira reyra, sira ra, sira reyde, bi sira

nöbetleşe yapmak: bi nobete kerdene, bi nobe kerdene, bi dore kerdene, dore ra kerdene, sira ra kerdene, sira reyra kerdene, sira reyde kerdene

tek kişiye karşı birkaç kişinin nöbetleşe bir şeyi yapması: ... robedilîyayîş (n), pirobedilîyayîş (n)

Zırave ile Vılaze, bağ işinde Werfike'ye karşı nöbetleşe çalıştılar ama o yine de onlar kadar şikayetçi olmadı. (Zırave û Vılaze, karê rezî de Werfike ro bedilîyay la a reyna zî hendê înan şîkayet nêkerd.)

nöbetleşmek: nobete kerdene, nobe kerdene, dore kerdene

nötr: notr, -e

Nuku'alofa: Nukualofa (m)

numara: 1)numre (n) 2)oyın (n)

plaka numarası: numreyê plaka (n)

numaracı: oyniker, -e

numune: nimûne (m)

numune alma: nimûnegirewtîş (n)

numune almak: nimûne girewtene

numune çubuğu: zelikê nimûne (n)

nur: roşn (n), roşt (n); roşna (m), roştî (m); nur (n)

göz nuru: roşnaya çimî (m), roştîya çimî (m)

nutuk: nutiq (n)

nutuk vermek: nutiq dayene

nüfus: nufus (n)

nüfus transferi: transferê nufusî (n)

nükleer: nukleer, -e

nükleer tehlike: xetero nukleer (n), tehlukeyo nukleer (n)

nüzul: b. felç

OOO

o -I (z): 1)o (n, z), a (m, z) 2)ey (n, z), aye (m, z)

odur: o yo, a ya; ha yo, ha ya

o nedenle: b. **ondan dolayı**

o yüzden: b. **ondan dolayı**

ona: ey rê (n), aye rê (m), ci rê (n, m)

ondan: ey ra (n), aye ra (m), ci ra (m, n)

ondan dolayı: coka, cora, aye ra, rîyê aye/ey ra, rîwalê aye/ey ra, ê rîwalî ra, seba aye/ey ra, semedê aye ra, semedê ey ra, ê semedî ra, ê sebebî ra, a yewere ra

ondan ötürü: b. **ondan dolayı**

onu: ey (n), aye (m)

o -II (s): o (n, s), ê (n, s), a (m, s)

O oğlan söylüyor. (O lajek vano.)

O kız söylüyor. (A kêneke vana.)

o kadar: hende, ewqas

o kadar ki: hende ke

ona: ê ... ra (n), a ... ra (m)

O oğlana söyle. (Ê lajekî ra vaje.)

O kıza söyle. (A kêneke ra vaje.)

ondan: ê ... ra (n), a ... ra (m)

Biz o kızdán aldık. (Ma a kêneke ra girewt.)

o tür: o tewir

o yaka bu yaka: nohêm-ohêm

o yana bu yana: nata-bota

o -III: ew- (pr)

o yer (ora): ewca, ewra

o -IV: we- (pr)

o taraf: wever (n), wet (n)

objektif: 1)objektîf, -e (s) 2)objektîf (nm)

balık gözü objektif: objektîfo çimmaseyin (sn)

dar açı objektif: objektîfo tenghokin (sn)

geniş açı objektif: objektîfo hîrahokin (sn)

objektif kanıt: belgeyo objektîf (n), delîlo objektîf (n)

obsesyon: b. takıntı

obur: pîzepîl, -e; pîzegird, -e; pîzexişn, -e; kelpaça (m), kelpaçe (n)

ocak: 1)(aile, soy) ocax (n)

2)(ateş yakılan veya gazla yakılan) adirgan (n), adirca (n), kuçelan (n), kuçike (m); tif (n), tifê adirî (n), tifaye (m); ocaxe (m)

3)(ocak ayı) çele (n)

4)(baca ile birlikte ocak) lojine (m), pixêrî (m)

Ocakta ateş yak. (Kuçike de adir weke.)

demirci vb. ocağı: kure (n)

elektrik ocağı: ocaxa elektrîkine (m)

gaz ocağı: gazocaxî (m)

ocakçı:1)çaykar, -e 2)pakkera lojine, pakkera pixêrî, pakkerê lojine, pakkerê pixêrî 3)adirkar, -e

ocakçılık: 1)çaykarîye (m), çaykarî (m), çaykarênî (m) 2)pakkerîya lojine, pakkerîya pixêrî (m) 3)adirkarîye (m), adirkarî (m)

oda: oda (m)

dağıtım odası: odaya vilakerdişî (m)

konuk odası: odaya mêmanan (m), odaya misafiran (m)

misafir odası: b. **konuk odası**

otomasyon odası: odaya otomasyonî (m)

oturma odası: odaya ronıştişî (m)

yatak odası: odaya rakewtişî (m)

odacı: xedeme (n), xedema (m)

odak: 1)mîhraç (n), fokus (n) 2)nuçtaya merkezî, merkez (n)

odak görüşme: dîdaro fokusî (n), mulaqato fokusî (n)

odaklanma: temerkuzbîyayîş (n), fokusbîyayîş (n)

odaklanmak: temerkuz bîyene, fokus bîyene

odaklaşma: temerkuzbîyayîş (n), fokusbîyayîş (n)

odaklaşmak: temerkuz bîyene, fokus bîyene

odun: îzime (m), kolî (n)

meşe odunu: îzima mazêre (m), kolîyê mazêre (n)

odun parçası: terik (n)

oduncu: 1)(odun kesen kimse) îzimbir, -e; kolîbir, -e 2)(odun satan kimse) îzimroş, -e; kolîroş, -e

odunculuk: 1)îzimbirîye (m), îzimbirî (m) kolîbirîye (m), kolîbirî (m) 2)îzimroşîye (m), îzimroşî (m), kolîroşîye (m), kolîroşî (m)

ofis (büro): ofîs (n), buro (n)

oflayıp puflamak: pufayene, kufayene

oğlak: bizêk, -e

erken doğan dişi oğlak: bizêka helîye (m), bizêka hîlî (m), bizêka hîleyine (m), bizêka hîtike (m), bizêka bêwexte (m)

erken doğan erkek oğlak: bizêko helî (n), bizêko hîlî (n), bizêko hîleyin (n), bizêko hîtik (n), bizêko bêwext (n)

gelmesi için oğlağı çağırma sırasında kullanılan sözcükler: kidê kidê

güzün doğan oğlak, kuzu vb. hayvan: payîza (m), payîze (n), payîziye (m), bermak, -e; virnî, -ye; virnik, -e

oğlağı kovmak için kullanılan bir sözcük: kidî, kiş kiş

oğlak ve kuzu gibi hayvanların annelerinin sütünü emmesini engellemek amacıyla ağızlarına takılan ağızlık: lewtik (n), alawe (n), bizmik (n)

oğlaklar davara katılırken düzenlenen bir eğlence: barê bizêkan (n)

yeni doğan oğlak, kuzu veya buzağının içine konduğu özel bölme: kozik (n), koz (n), xercît (n)

oğlaklamak: bizêk/bizêke ardene

oğlan: 1)lajek (n), lawik (n), zak (n) 2)b. **ibne**

“Wey la, şar vono lawkê tû nêweş o

Wilay ez nêweşê beşna weş o” (Deyîra “Zerencay Mi” ra)

oğlan (hitap hali): lawo, lawko

“Him derg a him barî ya

Selîmo lawo yarî ya” (Deyîra “Selîmo Lawo”yî ra)

oğlanlık: b. **ibnelik**

oğul: 1)laj (n), law (n) 2)(arılar için) bars (n)

oğul (hitap hali): leyro, lawo, lawko, biko, oxil

üvey oğul: xurt (n), oxullux (n)

oğullanmak (arılar için): bars dayene

Arı oğullandı. (Mêse bars da.)

oğulluk: 1)lajî (m), lajîye (m) 2)(üvey oğul) xurt (n), oxullux (n)

oha: ohe, ho, hohe

oje: oje (n)

ok: 1)tîre (m) 2)tîrkeman (n)

ışıklı oklar (trafik için): tîrê roşndarî (zh)

ok ve yay: tîr û keman

okçu: 1)(ok yapan) tîrviraştox, -e (m) 2)(ok satan) tîrroş, -e 3)(okçuluk sporu yapan, ok atıcı) tîrkêş, -e

okçuluk: 1)tîrviraştoxîye (m), tîrviraştoxî (m) 2)tîrroşîye (m), tîrroşî (m) 3)tîrkêşîye (m), tîrkêşî (m)

okka: weqa (m)

sekiz okka: lîter (n)

"weqa"nın dörtte biri ağırlığında olan bir ağırlık ölçüsü birimi: tixte (m)

oklava: tîrî (m), tîrîya nanî (m)

oksijen: oksîjene (m)

oksijen tüpü: tuba oksîjene (m)

okşama: vilênayîş (n), mîştdayîş (n)

okşamak: vilênayene, mîşt dayene

okul: wendegeh (n), mekteb (n)

okul alanı: warê wendegehî (n), warê mektebî (n)

ilkokul: dibistane (m)

okul taşıtı: wesayîte wendegehî (n), wesayîte mektebî (n)
trafik okulu: wendegehê trafikî (n)
okuma: wendiş (n)
okuma yok: wendiş çin o
okumak: wendene
hepsini okumak (kitap vb. için): xitim kerdene
okunma: wanîyayîş (n), ameyîşwendiş (n)
okunmak: wanîyayene, ameyene wendene
okunmadı: nêwanîya, -ye
okutma: dayîşwendiş (n)
okutmak: dayene wendene
okutman: lektor, -e
okutmanlık: lektorîye (m), lektorî (m)
okuyucu: wendox, -e
okyanus: okyanûs (n)
Okyanusya: Okyanûsya (m)
olağanüstü durum: rewşa îstîsnayî (m), halo îstîsnayî (n)
olağanüstü hal: rewşa îstîsnayî (m), halo îstîsnayî (n)
olanak: îmkan (n)
yeni bir olanak: îmkanêko newe (n), îmkanêde newe (n)
... olarak kaydetmek: wedaritene sey ... (TE)
... olarak saklamak: wedaritene sey ... (TE)
olay: hedîse (n), serebût (n)
olgun (meyve ve sebze için): deresaya (m), deresayîye (m), deresaye (n); resaya (m), resayîye (m), resaye (n); resta (m), restîye (m), reste (n)
olgunlaşma (meyve vb. için): deresayîş (n), resayîş (n), restîş (n)
olgunlaşmak (meyve vb. için): deresayene, resayene, restene
meyvelerin tek tük olgunlaşmaya başlaması: belate bîyene, belate dekewtene, belate perayene
Üzüm olgunlaşmaya başlamış. (Engure belate bîya./Belate dekewto engure./Belate perayo engure.)
olgunlaşmamış: xam, -e
olgunlaştırma (meyve vb. için): deresnayîş (n), resnayîş (n)
olgunlaştırmak (meyve vb. için): deresnayene, resnayene
olma: bîyayîş (n)
olmak: bîyene
... olsun ... olsun: çî ... çî ...
Kadın olsun, erkek olsun, hepsi geldiler. (Çî cinî çî camêrd, heme amey.)
olmamış: xam, -e
Oltu: Oltî
oluk: çirre (m), çiraneke (m)
olumlu: pozîtîf, -e; bîyaya (m), bîyayîye (m), bîyaye (n)
olumlu cümle: cumleya pozîtîfe (m)
olumlu soru: perso pozîtîf (n)
olumsuz: negatîf, -e
olumsuz cümle: cumleya negatîfe (m)
olumsuz soru: perso negatîf (n)
olumsuzlama edatı: edatê negatîfîye (n)
olur (izin): beno, e, ya
olur onayı: tesdîqê benoyî, tesdîqê "e"yî, tesdîqê "ya"yî

Olur: Olur (n)

oluşma: wareameyîş (n), raameyîş (n), bestîyayîş (n)

oluşmak: ware ameyene, raameyene, ameyene orte, bestîyayene, teşkîl bîyene

Gökte bulutlar oluşmuş. (Asmên ra hewrî ameyê ra.)

Bulut oluşmuş. (Hewr bestîyayo.)

oluşturma: wareardiş (n), pêardiş (n)

oluşturmak: ware ardene, pêardene, teşkîl kerdene

oluşum: wareameyîş (n), raameyîş (n), bestîyayîş (n)

omca: b. omça

omça: gasar (n), kokmêw (n)

omurga: muraya mîyanî (n)

omurganın alt ucu: boçik (n)

omuz: doşe (m), kift (n), pol (n)

omuz başı: çeng (n), kilikê hermî (n)

omuzların arası: mîyandoş (n), mîyankiftan (n), mîyanpolan (n), mîyanpiştî

(m)

omuzun boyuna yakın kısmı: kolik (n), kolane (m), kulil (n)

on: des

on bir: yewendes

on iki: diwês

on üç: hîrês

on dört: çarês

on beş: pancês

on altı: şîyês

on yedi: hewtês

on sekiz: heştês

on dokuz: newês

onar onar: des bi des

onarılma: tamîrbîyayîş (n)

onarılmak: tamîr bîyene

onarım: tamîr (n), tamîrat (n), restorasyon (n)

kapsamlı onarım: restorasyono şumûldar (n)

onarma: tamîrkerdiş (n), restorekerdiş (n)

onarmak: tamîr kerdene, restore kerdene

onay: tesdîq (n)

olur onayı: tesdîqê benoyî, tesdîqê "e"yî, tesdîqê "ya"yî

onay belgesi: belgeyê tesdîqî (n)

onaylama: tesdîqkerdiş (n)

onaylamak: tesdîq kerdene

onaylanma: tesdîqbîyayîş (n)

onaylanmak: tesdîq bîyene

onca: hende

Onca kar yağmış yine de yollar kapanmamış. (Hende vevre varaya reyna zî

rayîrî nêgîrîyayê.)

onda: desra (mat)

ondalık: desrayin (mat)

ondalık kesir: kesîro desrayin (mat)

ondalık kesirler: kesîrê desrayinî (mat)

ondalık sayı: hûmara desrayine (mat)

ondalık sayılar: hûmarê desrayinî (mat)

onlar-I: 1)ê (zh, z) 2)înan (zh, z)

onlara: înan rê

onları: 1)ê (zh, z) 2)înan (zh, z)

onlar-II: ê (zh, s)

O oğlanlar söylüyorlar. (Ê lajekî vanê.)

O kızlar söylüyorlar. (Ê kênekî vanê.)

onlara: ê ... ra

O oğlanlara söyle. (Ê lajekan ra vaje.)

O kızlara söyle. (Ê kênekan ra vaje.)

onlar-III: desî (mat), desan (mat)

onluk: desine (m)

onuncu: desin, -e

opera: opera (m)

opera sanatçısı: hunermenda/hunermendê opera

operasyon: operasyon (n), emelîyet (n)

operatör: operator, -e; cerah, -e

ora: uca (n), weyca (n), weyra (n)

Oradadır. (Uca yo./Uca ya./Weyra yo./Weyra ya.)

Kız oradadır. (Kêneke uca ya/weyra ya.)

orak: vaşturî (m), qaluçe (m)

orak böceği: b. ağustos böceği

orak sapı: dimê vaşturî (n), boça vaşturî (m), desteyê vaşturî (n), qevda vaşturî (m), boça qaluçe (m)

orakla ekin biçerken sol ele geçirilen ve biçilen büyük ekin demetini elde tutup kontrol etmeyi sağlayan bir araç: tarre (m), engiştane (n)

orakçı: pale (n), pala (m)

oran: nisbet (n)

alkol oranı: nisbetê alkolî (n)

orantı: tenasub (n)

orantılı: mutenasib, -e

orantılılık: mutenasibî (m)

orantısız: nisbî, -ye

orası: uca (n), weyca (n), weyra (n)

org: org (n)

organ: organ (n), aza (n), wesle (m)

vücut organı: wesle (m), wesla canî (n)

organik: organîk, -e

organik asit: asîdo organîk (n)

organik madde: madeyo organîk (n)

organizasyon: organîzasyon (n)

organizatör: pergalkar, -e; tertîbkar, -e; organîzator, -e

organize: organîze (n), organîza (m)

organize edilmiş olan: organîzekerda (m), organîzekerde (n)

organize etme: organîzekerdiş (n)

organize etmek: organîze kerdene

organize olma: organîzebîyayîş (n)

organize olmak: organîze bîyene

organizma: 1)organîzma (m) 2)çîyo ganî (n)

orgcu: orgcen, -e

orlon: orlon (n)

orlon kazak: qazaxo orlonên (n)

orman: daristan (n), birr (n)

orman içindeki açıklık: sote (n), soteyê birî

ormanda veya bayırda oluşturulan tarla: gort (n)

ormanda veya bayırda tarla oluşturmak: gort wekerdene

sık orman: game (m)

ormanlık: daristanin (n), birrin (n)

orospu: 1)orispî (m) 2)(mecazi) orispî (n) 3)qehpe (m) 4)(mecazi) qehpe (n) 5)qehpike (m) 6)(mecazi) qehpik (n) 7)fiştaqe (m) 8)forqe (m) 9)(mecazi) forq (n) 10)şore (m)

orospuluk: 1)orispîyî (m), orispîyîye (m), orispîtî (m) 2)qehpeyîye (m), qehpeyî (m) 3)qehpikîye (m), qehpikî (m) 4)fiştaqîye (m), fiştaqî (m) 5)forqîye (m), forqî (m) 6)şoriye (m), şorî (m)

orta: mîyanên, -e; orte (n)

Orta Afrika Cumhuriyeti: Afrîkaya Mîyanêne (m)

Orta Çağ (400–1400 veya 476-1492 veya 476-1453): Dewro Mîyanên (n)

Orta Çağ kafası: fikrê Dewrê Mîyanênî (n)

Orta Paleolitik (M. Ö. 200 000-40 000): Paleolîtîko Mîyanên (n)

orta parmak: engişta mîyanêne (m), engişta ortî (m), bêçika ortî (m), engişta derge (m), bêçika derge (m)

Orta Taş Çağı (M. Ö. 12.000-9000): Dewrê Kemere yo Mîyanên (n), Dewrê Kerra yo Mîyanên (n), Mezolîtîk (n)

Orta Taş Devri: b. **Orta Taş Çağı**

Orta Tunç Çağı (M. Ö. 2000-1550): Dewrê Bronzî yo Mîyanên (n), Dewrê Tuncî yo Mîyanên (n)

Orta Tunç Devri: b. **Orta Tunç Çağı**

Ortadoğu: Rojhelato Mîyanên (n)

Ortadoğu petrol yeridir. (Rojhelato Mîyanên cayê petrolî yo.)

Ortadoğu halkları savaş istemiyorlar. (Şarê Rojhelatê Mîyanênî ceng nêwazenê.)

ortak: 1)hempar, -e; pardar, -e; hîsedar, -e; nêmedar, -e; şîrîk, -e; ortax, -e

“XeLe bi firîk, mela bi şîrîk.”

2)(ortak mal) nême (n), nêma (m)

Bu bağ -her yarısı bir tarafa ait olmak üzere- ortaktır. (No rez nême yo.)

ortak olmak: hempar bîyene, nêmedar bîyene, şîrîk bîyene, ortax bîyene

ortakçı: nêmedar, -e; ortax, -e

ortakçılık: nêmedarîye (m), nêmedarî (m), nêmeyîye (m), nêmeyî (m), şîrîkîye (m), şîrîkî (m), şîrîkayî (m), şîrîkatîye (m), şîrîkatî (m), ortaxîye (m), ortaxî (m), ortaxênî (m)

ortaklık: 1)pardarîye (m), hîsedarîye (m), nêmeyî (m), nêmeyîye (m), ortaxîye (m), ortaxî (m), ortaxênî (m) 2)şirkete (m)

ortakyapım: hemproduksîyon (n), koproduksîyon (n)

ortam: 1)zemîne (m), weset (n) 2)(mecazi) atmosfer (n)

çalışma ortamı: zemîneya xebate (n), atmosferê xebate (n)

ortam gürültüsü: hermeleyê zemîne (n), welweleyê zemîne (n)

ortam havası: hewayê zemîne (n)

ortopedi: ortopedî (m)

ortopedik: ortopedîk, -e

ortopedik engelli: astengdara ortopedîke (m), astengdaro ortopedîk (n)

oruç: roje (n)

oruç bozmak: roje şikitene
oruç tutmak: roje girewtene, roje tepîştene
oruçlu: roja (m), rojîye (m), roje (n)
oruçlu olmak: roje bîyene
oruçsuz: fitar, -e
oruçsuz olmak: fitar bîyene
oryantasyon: b. yönlendirme
Oscar: Oscar (Oskar)
Oscar adayları: namzedê Oscarî (namzedê Oskarî)
Oslo: Oslo (n)
osurma: vapiroginayîş (n), hespiraginayîş (n), vaverroginayîş (n), vacikewtiş (n); vengpiroginayîş (n), vengracikewtiş (n), vengvetiş (n), destmajşikîyayîş (n)
osurmak: va piro ginayene, hes pira ginayene, va ver ro ginayene, va ci kewtene; veng piro ginayene, veng ra ci kewtene, veng vetene, destmaj şikîyayene, cem ... ginayene
ot: 1)vaş (n) 2)çere (n), çayîr (n)
hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip ağacın çatalı ana dalları arasına dizilen ot yığını: vaşere (m)
hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip üst üste dizilen büyük ot yığını: dêza vaşî (m), loda vaşî (m)
ot ve otsu bitkilerin bir tanesi: punce (m), têle (m), têla vaşî (m), tume (m)
yerdeki kuru ot birikintisi: palaxe (m)
yerdeki kuru ot ve yaprak birikintisi: puşûpalaxe (m), puş-palaxe (m)
yere çakılı kazıklar üzerine dizili direklerin üstüne istif edilmiş yaprak veya ot yığını: arzêle (n)
otel: otêle (m)
otel fiyat listesi: lîsteya vaya ya otêle (m), lîsteya fîyetî ya otêle (m)
otelci: otêldar, -e
otelcilik: otêldarîye (m), otêldarî (m)
otist: otîst, -e
otizm: otîzm (n)
otlak: merge (m)
otlama: b. otlanma
otlamak: b. otlanmak
otlanma: çerayîş (n), çerdiş (n)
otlanmak: çerayene, çerdene
Keçiler otlanıyorlar. (Bizî çerenê.)
otlatılma: çerênîyayîş (n), ameyîşçeraynayîş (n)
otlatılmak: çerênîyayene, ameyene çeraynayene
otlatma: çerênayîş (n)
otlatmak: çerênayene
Keçileri otlat, sonra getir. (Bizan biçerêne, dima bîyare.)
oto: 1)otomobîle (m), taksî (m) 2)oto
oto plakası: plakaya otomobîle (m), plakaya taksî (m), plakaya erebeyî (m)
oto tamircisi: tamîrkara/ê otoyân
otoban: otorayîr (n)
otobüs: otobuse (m)
otobüs durağı: dingê otobuse (n)
otobüs işletme: xebitnayîşê otobusan (n)
otobüs işletme şube müdürlüğü: mudirîya beşê xebitnayîşê otobusan
otobüs işletmesi: sazgehê otobusan (n)

otogar: otogar (n)

otogar ve otoparklar müdürlüğü: mudirîya otogar û otoparkan

otokrasî: otokrasî (n)

otokrat: otokrat, -e

otomasyon: otomasyon (n)

otomasyon odası: odaya otomasyonî (m)

otomatik: otomatîk, -e

akciğer otomatiği: otomatîkê pişikê (n), otomatîkê qesebaya sipîye (n)

otomatik çalışma: xebata otomatîke (m)

otomatik kapı: bero otomatîk (n)

otomobil: 1)otomobîle (m), oto, taksî (m) 2)erebe (n)

otomotiv: otomotîv (n)

otomotiv emisyonlar: emîsyonê otomotîvî (zh)

otonom: otonom, -e

otonom bölge: mintiqaya otonome (m)

otonomi: otonomî (m)

otonomist: otonomîst, -e

otopark: otoparke (m), parke (m) (motorlu taşıtlar için)

otorite: otorîte (m)

otoriter: otorîter, -e

otoriterlik: otorîterîye (m)

otoyol: otorayîr (n)

Ottawa: Ottawa (m)

oturma: ronîştîş (n)

oturmak: ronîştene

oturum: ronîştîş (n)

otuz: hîris

otuz tane (burma ot için): berde (m)

otuzuncu: hîrisin, -e

ova: deşte (m)

Ovacık: Pulur (n)

ovma: vilênayîş (n), mîştdayîş (n), feriknayîş (n)

ovmak: vilênayene, mîşt dayene, feriknayene

oy: ray (m)

oy vermek: ray dayene

oyalanma: wextê xo vîyarnayîş (n), wextê xo derbazkerdiş (n), xoxapênayîş (n), germpaykerdiş (n), xejilîyayîş (n), awiqîyayîş (n)

oyalanmak: wextê xo vîyarnayene, wextê xo derbaz kerdene, xo xapênayene, germpay kerdene, xejilîyayene, awiqîyayene

oylama: raydayîş (n)

oylamak: ray dayene

oyma: 1)kendiş (n), kinitiş (n) 2)(taş vb. için) neqirnayîş (n)

oymacı: (taş vb. için) neqirnayox, -e

oymacılık: neqirnayoxîye (m), neqirnayoxî (m)

oymak: 1)kendene, kinitene 2)(taş vb. için) neqirnayene

oynama: kaykerdiş (n)

oynamak: kay kerdene

oynatma: kaydayîş (n)

oynatmak: kay dayene

oysa: halbike

oysaki: b. oysa

oyun: 1)kay (n) 2)pîyes (n) 3)reçis (n), dans (n) 4)oyın (n)

bazı oyunlarda başlangıç veya sınır çizgisi: doxe (m), xêze (m)

Çizgiyi çek! (Doxe biançe!)

ceviz vb. yuvarlanabilen şeyleri eğimli bir yerden bırakıp birbirine değdirmeye çalışmak suretiyle oynanan bir oyun: deverdo (n), viradik (n), roverdo (n), roverdike (m)

iki grupla ve koşmak suretiyle oynanan geleneksel bir oyun: bire (m), çire (m), çirkese (m)

kazık biçiminde ucu sivriltilmiş çubuklarla oynanan bir çocuk oyunu: pîjî (zh), pîjikî (zh), pîjikekî (zh), gulçî (zh), gulçanî (zh), mîyînî (zh), erdeşî (zh), pistî (zh)

Ma pîjî/pîjikî/pîjikekî/gulçî/gulçanî/mîyînî/erdeşî/pistî kay kerdîy.

oyun merkezi (oyunda el değdirilmesi gereken direk, taş vb. veya içinden çıkılmaması gereken, sınırları belirlenmiş yer vb.): hêle (m), qînte (m), kela (m), kuse (m)

oyun yazarı: kaynuştox, -e; pîyesnuştox, -e

oyunda başlangıç çizgisi: xêza nîşanî (m)

oyunda galibiyetlerden her biri: qalibe (m)

oyunda kazanılan partilerden her biri: b. oyunda galibiyetlerden her biri

oyunun bir partisini kazanıp muhababını yenmek: qalibe ... kerdene

“Ma ewro kay kerd, mi di qalibî ey kerdî.” (Bugün oynadık, ona [karşı] iki galibiyet kazandım.)

Rumi takvime göre, 13 Ocak’a rastlayan yılbaşında oynanan geleneksel, teatral bir eğlence oyunu: kosegelî (n), koseyî (m), kalo (n), kalûfatike, gaxan (n), kalê gaxanî (n)

Rumi takvime göre, 13 Ocak’a rastlayan yılbaşında oynanan geleneksel, teatral eğlence oyununda koca (erkek eş) rolündeki kişi: kal (n), kalik (n), kalê gaxanî (n), kose (n)

Rumi takvime göre, 13 Ocak’a rastlayan yılbaşında oynanan geleneksel, teatral bir eğlence oyunu sırasında söylenen tekerleme: dam-dam, gaxan-gaxan

Rumi takvime göre, 13 Ocak’a rastlayan yılbaşında geleneksel, teatral “koseyî”/“kalo” oyunu oynamak: koseyî kerdene, kose çarnayene, kal kay kerdene

Rumi takvime göre, 13 Ocak’a rastlayan yılbaşında geleneksel, teatral “koseyî”/“kalo” oyunu için “kose”/“kalo”/“kalik” denilen erkek eş rolündeki kişiyi süslemek: kose xemilnayene, kal xemilnayene

oyuncak: îşike (m), bazeç (n), lobet (n), melebî (m), lile (m), kaykil (n), tîtik (n), cîcike (m)

oyuncakçı: 1)(oyuncak satan) kaykilroş, -e; îşikroş, -e; tîtikroş, -e 2)(oyuncak yapan) kaykilkar, -e; îşikkar e; tîtikkar, -e

oyuncu: kaybaz, -e; kaykerdox, -e

erkek oyuncu: kaybaz (n), aktor

en iyi erkek oyuncu: kaybazo tewr baş

en iyi kadın oyuncu: kaybaza tewr başe

en iyi yardımcı erkek oyuncu: kaybazo hetkaro tewr baş

en iyi yardımcı kadın oyuncu: kaybaza hetkara tewr başe

kadın oyuncu: kaybaze (m), akrîse (m)

karakter oyuncu: kaybaza karakterî (m, sn), kaybazê karakterî (n, sn)

yardımcı erkek oyuncu: kaybazo hetkar (n)

yardımcı kadın oyuncu: kaybaza hetkare (m)

oyunculuk: kaybazîye (m), kaykerdoxîye (m)

ozan: şaîr, -e

ozon: ozon (n)

ozon tabakası: ozonosfer (n), tebeqê ozonî (n)

ozonosfer: ozonosfer (n), tebeqê ozonî (n)

ÖÖÖ

öbür: bîn, -e

öbür gün: bîro (n)

öç: heyf (n)

öç almak: heyf girewtene

öd: zerdawe (m)

ödeme: heqdayîş (n)

ödeme emri: fermannameyê heqdayîşî (n), emrnameyê heqdayîşî (n)

ödeme emri belgesi: belgeyê/senedê fermannameyê heqdayîşî (n)

ödeme emri: fermannameyê heqdayîşî (n), emrnameyê heqdayîşî (n)

ödemek: heq dayene

ödence: tezmînat (n) (huq.)

ödenti: mengane (n), aşmane (n)

ödev: wezîfe (n)

ödül: xelate (m), mukafat (n)

Altın Kaplan Ödülü: Xelata Pilingê Zerrênî (sn)

Altın Palmiye Ödülü: Xelata Palmîyeya Zerrêne (sn)

Sinema Yazarları Federasyonu Ödülü: Xelata Federasyonê Nuştoxanê Sînema

ödünç: qarde (m)

ödünç almak: qarde kerdene

ödünç vermek: qarde dayene

öfke: hêrs (n), xezeb (n), qehir (n), bacî (zh)

öfkelenmek: hêrs kerdene, hêrsê ... ardene, qehirnayene, bacnayene, bacê ... ardene, teqayene, teqê ... ardene, teqê ... fiştene

öfkelenmek: hêrs bîyene, hêrs kewtene, hêrsê ... ameyene, qehirîyayene, bacîyayene, bacê ... ameyene, teqayene, teqê ... ameyene, teqê ... kewtene

öfkeli: hêrsbîyaya (m), hêrsbîyayîye (m), hêrsbîyaye (n), hêrsin, -e; hêrsokin, -e; sûbîyaya (m), sûbîyayîye (m), sûbîyaye (n), xezebnak, -e

öge: eleman (n)

ögle: teştare (n), peroj (n), nêmroje (m), dihîre (m), hele (m)

ögle namazı: nimajê teştareyî (n)

ögle yemeği: taştî (m), perojîye (m), sêpare (n)

Ögle yemeği yedim. (Mi taştî/perojîye werde./Mi sêpare werd.)

ögle yemeği ile akşam yemeği arasında yenen hafif yemek: taştêre (n), qinêre

(n)

öğleden önce: 1)verê teştareyî (n), teştareyî ra ver, verê perojî (n), perojî ra aver, verê nêmroje (n), nêmroje ra ver, mîyanê roje ra ver, verê dihîre (n) 2)hela sibayî (m), hela nimajî (m), hela şewrayî (m), danê şodirî (n), danê şewdirî (n), cemê şodirî (n), cemê sibayî (n)

öğleden sonra: 1)badê teştareyî (n), teştareyî ra pey, peyê perojî (n), perojî ra dima, perojî ra tepîya, badê nêmroje (n), nêmroje ra pey, mîyanê roje ra pey, badê dihîre (n) 2)hela şanî (m), hela êreyî (m), danê şanî (n), cemê şanî (n)

öğlen: b. **ögle**

öğleyin (ögle vakti): teştarey, peroj, nêmroje de, dihîre de, hele de

öğrence: b. **simülasyon**

öğrenci: wendekar, -e; telebe (n), teleba (m), telebîye (m); suxte (n), suxta (m); şagird, -e

öğrencilik: wendekarîye (m), telebeyîye (m), suxteyîye (m), şagirdîye (m)

öğrenim: perwerde (n)

öğrenme: musayîş (n), banderbîyayîş (n)

öğrenme güclüğü: zehmetîya banderbîyayîşî (m), zehmetîya musayîşî (m)

özel öğrenme güclüğü: zehmetîya banderbîyayîşî ya taybetî (m), zehmetîya banderbîyayîşî ya xususî (m), zehmetîya musayîşî ya taybetî (m)

öğrenmek: musayene, bander bîyene

öğretim: banderîye (m)

öğretim görevlisi: wezîfedara/wezîfedarê banderîye

öğretim üyesi: mamostaya/ê banderîya akademîke

öğretme: musnayîş (n), banderkerdiş (n)

öğretmek: musnayene, bander kerdene

öğretmen: mamosta (n, m), malim, -e

öğretmenler odası: odaya mamostayan, odaya maliman

öğretmenlik: mamostayîye (m), malimîye (m)

öğün: cem (n)

akşam öğünü: cemê şanî (n)

sabah öğünü: cemê sibayî (n), cemê şodirî (n)

öğür: b. akran

öğütme: ardîkerdiş (n), tehmayîş (n), rarîdayîş (n)

öğütme: ardî kerdene, tehmayene, rarîdayene

öğütücü diş: b. azıdiş

ökçe: paşnaya solî (m), paynaya solî (m), paşnaya postalî (m), paynaya postalî (m)

öksürme: kuxayîş (n), kulhayîş (n)

öksürmek: kuxayene, kulhayene

balgamlı öksürmek: kulxayene

öksürük: kuxike (m), kulhe (n)

balgamlı öksürük: kulxî (m)

öksüz: sêwir, -e; sêkur, -e; sey, -e; sêwî, -ye; seyek, -e; bêdadî û bêbabî, -ye; bêmaye û bêpî, -ye; bêmar û bêpêr, -e; seyek û sêkur, -e

öküz: ga (n)

öküz için ad olarak kullanılan bir sözcük: Belek (n), Beş (n), Bisk (n), Bor (n), Boro (n), Çar (n), Çarebeş (n), Çarek (n), Çaro (n), Çelo (n), Ec (n), Gulo (n), Kejo (n), Kilo (n), Lok (n), Semo (n), Sîs (n), Şano (n), Şemo (n), Xeyd (n), Zero (n)

yaşlı öküz: gayo mazêr

ölçek-I: mîqyas (n)

çekim ölçekleri: mîqyasê dîmenkêşîye (zh, sn), mîqyasê filmkêşîye (zh, sn)

ölçek-II (tahıl ölçmeye yarayan kap): qînate (m), çap (n), ribik (n), debo (n), nêmtimin (n)

ölçer (ölçü yapan aygıt): 1)peymker (n) 2)(bileşik sözcükler için) -peym

ölçme: peymitiş (n)

ölçmek: peymitene

ölçtürmek: dayene peymitene

ölçü: peyme (n), mîqyas (n)

16 "welçeke" büyüklüğünde bir tahıl ölçüsü: çarige (m)

21, 20 veya 10 kg ağırlığında bir tahıl ölçüsü: nêmwelçeke (m)

32 kg ağırlığında bir tahıl ölçüsü: timin (n)

42, 40 veya 20 kg ağırlığında bir tahıl ölçüsü: welçeke (m)

ölçü alma: peymegirewtiş (n)

ölçü almak: peyme girewtene

"weqa"nın dörtte biri ağırlığında olan bir ağırlık ölçüsü birimi: tixte (m)

ölçülme: peymîyayîş (n)

ölçülmek: peymîyayene

ölçüm: peymîye (m), peymî (m); peymitiş (n)
gaz ölçüm: peymîya gazî (m)
kalite ölçümü: peymîya senînîye (m)
ölçüm cihazı: cîhazê peymîye (n)
ölçüm istasyonları: îstasyonê peymîye (zh)
ölçüm noktaları: nuqtayê peymîye (zh)
teneke veya tahtadan yapılan bir ölçüm aracı: fitir (n)

ölçümlü: metrîk, -e (s)
ölçünleştirim: standardkerdiş (n), standardîzasyon (n), standardîzekerdiş (n)
ölçüt: krîter (n)
öldürme: kiştîş (n), mirênayîş (n)
öldürmek: kiştene, mirênayene
öldürülme: kişîyayîş (n), ameyîşkiştîş (n)
öldürülmek: kişîyayene, ameyene kiştene
ölme: 1)merdiş (n) 2)(çocuk dilinde) mirikîbîyayîş (n)
ölmek: 1)merdene 2)(çocuk dilinde) mirikî bîyene
ölmek üzere olan: şîyaye (n), şîyayî, -ye
ölmez çiçek: pîltane (m), elbike (m), şimlike (m)
ölü: merde (n), merda (m), merdîye (m), meyît, -e
ölü deri: çermo merde (n)
ölüm: merg (n), merdiş (n)
ölüm cezası: cezaya mergî (m)
ölüm döşeginde olmak: b. can çekişmek
ölümcül: 1)xedar, -e; ... a mergî, ... ê mergî
“Huso, Mistê Bezi bêîman o,
Tifingê mergî Husî ya nano.” (Deyîra Husê Hacî)
2)(can çekişmekte olan) gankêş, -e; cankêş, -e; ganî ver de, ganan ver de,
gangêrî ver de
ölümcül darbe: derba mergî (m)
ölümlü: mergdar, -e; fanî, -ye
ölümsüz: bêmerg, -e; ebedî, -ye
ömür: emr (n)
ön: ver (n); vernî (m), virênî (m), virênîye (m)
ön çökeltme ünitesi: yewîya denîşnayîşê verênî (m)
ön izin belgesi: belgeyê verdestûrî (n), belgeyê verîzinî (n)
ön koşul: vermerc (n), verşert (n)
ön proje: verproje (n)
ön süre: vermudet (n)
ön şart: vermerc (n), verşert (n)
önce: verê, ewela, ewilî
ondan önce: verê cû
önceki: 1)verên, -e 2)bitir, pitir
bu yıldan önceki üçüncü yıl: bitir pêrar
bugünden önceki ikinci gün (evvelki gün): perey (n)
bugünden önceki üçüncü gün: bitir perey (n), pitir perey (n), perarey (n)
bugünden önceki dördüncü gün: bitir perarey (n), pitir perarey (n), tir perarey
(n)
önceki gün: perey (n)
önceki günden kalma: pereyên, -e

önceki günkü: pereyên, -e
önceki yıl (geçen yıldan önceki yıl): pêrar (n)
öncelik: vernîyîye (m), verdeyîye (m)
öncelikler: vernîyîyî (zh), verdeyîyî (zh)
öncesiz: bêvernî, -ye; bêvirênî, -ye
öndeki: verên, -e
önder: 1)lîder, -e; berre, -ye 2)rayber, -e
önedat: veredat (n)
önek: vergir (n)
önem: girîngîye (m), girîngî (m), muhîmîye (m), muhîmî (m), ehemîyet (n), kemal (n)
önem vermek: ehemîyet dayene, girîngîye/girîngî dayene
önemli: muhîm, -e; girîng, -e; biehemîyet, -e; ehemîyetdar, -e; avzel, -e
önemli bir iş yapmak: karêko muhîm/girîng kerdene, (mecazi) cirênayene
önemsiz: negirîng, -e; bêhemîyet, -e
öneri: pêşnîyaze (m), teklîf (n)
önkol: bazî (n), harmeyo barî (n), zend (n)
önlem: tedbîr (n)
önlem almak: tedbîr girewtene
önleme: vernîgirewtîş (n), manîbîyayîş (n)
önlemek: vernî girewtene, manî bîyene
önlük: 1)verbendik (n), berbanik (n) 2)(öğrenci önlüğü) onlig (n)
önsöz: vateyo verên (n)
öpmek: maçî kerdene, paçî kerdene, lewe panayene, lewe ... ra nayene, lewe padayene, lewe ... ra dayene, lewe pira nayene, lewî kerdene, kelê xo ... ra birnayene (hîna zaf seba kes û çîyanê dînîyan)
öpücük: maçî (m), paçî (m), lewe (m)
Bir öpücük ver! (Yew maçî/paçî/lewe bide.)
ördek: ordege (m), bette (m)
örf âdet: urf û adet, adet û tore
örgücü: 1)mûnitox, -e 2)(çorap vb. için) rişttox, -e 3)vawitox, -e
örgüt: rêxistine (m), organîzasyon (n)
örgütleme: rêxistinkerdîş (n), organîzekerdiş (n)
örgütleme sorumlusu: berpirsiyara/berpirsiyarê rêxistinkerdîşî
örgütlemek: rêxistin kerdene, organîze kerdene
örgütlenme: rêxistinbîyayîş (n), organîzebîyayîş (n)
örgütlenmek: rêxistin bîyene, organîze bîyene
örgütlü: organîzekerda (m), organîzekerde (n); organîze (n), organîza (m)
örme-I (kumaş ve örgülerdeki delikleri elde iplikle besleyerek kapatma): açînayîş (n), raçînitîş (n), vawitîş (n), wemûnitîş (n)
örme-II: riştîş (n), vawitîş (n), mûnitîş (n), mûnayîş (n), korskerdiş (n)
örme-III (saç vb. için): mûnitîş (n), mûnayîş (n), apeydayîş (n)
örmek-I (kumaş ve örgülerdeki delikleri elde iplikle besleyerek kapatmak): açînayene, raçînitene, vawitene, wemûnitene
örmek-II: riştene, ratenitene, vawitene, mûnitene, mûnayene, kors kerdene
Çorap örmüş. (1-Gewreyî riştî/vawitî. 2-Kurikî riştî/vawitî. 3-Puçî riştî/vawitî.)
Kızım çorap ördü. (1-Kênaya mi kurik rişt. 2-Kênaya mi puç tenit ra. 3-Kênaya mi kurik viraşt.)
örmek-III (saç vb. için): mûnitene, mûnayene, apey dayene
örneğin: mesela, mavajîme/mavajî
örnek: nimûne (m), mîsale (m)

örneklem (araştırma için): komnimûne (m)

evren ve örneklem (araştırma için): populasyon û komnimûne

örnekleme (araştırma için): nimûnegerî (m)

evren ve örnekleme (araştırma için): populasyon û nimûnegerî

örs: sindan (n), ors (n)

örtme (bina için): ortme (n), çardaxe (m), howle (n), page (m)

örtü: rîpêş (n)

örtü olarak kullanılan bez: îzare (m), şale (m), şalike (m), çale (m)

yatak örtüsü: rîpêşê cile (n), rîpêşê nivîne (n)

örtüsüz: bêrîpêş, -e; viran, -e

örümcek: pîrike (m), pîreboke (m)

öt: b. öd

öte: wet (n), wever (n); bover (n); ohet (n), ohêm (n)

öte beri: nat-wet, nat û wet, nohet-ohet, nover-wever, nover-bover

ötede beride: nata-weta, noheta-oheta, novera-wevera, novera-bovera

ötedeki: wetên, -e; weverên, -e; boverên, -e

öteye: weta, bota, oheta

ötme: 1)(serçe vb. kuşlar için) wendiş (n), wîçnayîş (n), wîçwîçnayîş (n), wîçwîçkerdiş (n); wîtnayîş (n), wîtwîtnayîş (n), wîtwîtkerdiş (n); vîçnayîş (n), vîçvîçnayîş (n), vîçvîçkerdiş (n); vîtvîtkerdiş (n), çîvnayîş (n), çîvçîvkerdiş (n)

2)(keklik için) wendiş (n), qaqibnayîş (n)

3)(horoz için) qîqayîş (n), vengdayîş (n), qî-qîkerdiş (n)

4)(karga, saksağan vb. için) qîştîş (n), şîqayîş (n)

5)(kartal için) vîqayîş (n)

ötmek: 1)(serçe vb. kuşlar için) wendene, wîçnayene, wîçwîçnayene, wîçwîç kerdene; wîtnayene, wîtwîtnayene, wîtwîtkerdene; vîçnayene, vîçvîçnayene, vîçvîç kerdene; vîtvîtkerdene, çîvnayene, çîvçîv kerdene

2)(keklik için) wendene, qaqibnayene

3)(horoz için) qîqayene, veng dayene, qî-qî kerdene

4)(karga, saksağan vb. için) qîştene, şîqayene

Saksağan ötüyor. (Qilancike qîştena.)

5)(kartal için) vîqayene

ötüp durmak: wîçewîça xo bîyene, wîtwêta xo bîyayene, vîçewîça xo bîyayene, vîtevîta xo bîyayene, çîveçîva xo bîyene

ötürü: semedê ... ra, seba ... ra, seba, rîyê ... ra, rîwalê ... ra, ver

bundan ötürü: nê rîwalî ra, nê sebebî ra, nê semedî ra

ötürük: b. ishal

öveç: hogoç (n)

övendire: b. üvendire

övgü: wesfe (m); pesn (n), pesndayîş (n), pesênayîş (n), goynayîş (n), wesfdayîş (n)

övme: pesndayîş (n), pesênayîş (n), goynayîş (n), wesfdayîş (n)

övmek: pesn dayene, pesênayene, goynayene, wesf dayene

övünç duymak: parpişîyayene

övünmek gibi olmasın: eyb vatiş yeno

öykü: hîkaye (m)

öyle: winî, ayhawa, o tewir, hecûn

öylesi: asar; asarên, henên

öylesi iş: karo asarên (n), karo henên (n), asar kar (n)

öz geçmiş: b. özgeçmiş

özarıtım: xoawguznayîş (n)

Özbekistan: Ozbekîstan (n)

özdek: made (n)

özdeş: eynî

özdeşleşme: eynîbîyayîş (n)

özdeşleşmek: eynî bîyene

özdeşleştirme: eynîkerdiş (n)

özdeşleştirmek: eynî kerdene

özdeşlik: eynîyîye (m)

özel: taybetî, -ye; arizî, -ye; xususî, -ye; kesî, -ye; şexsî, -ye; zatî, -ye; xas, -e

Havildar özel ders almış. (Havildarî derso taybetî/xususî girewto.)

özel ad: nameyo taybetî (n)

özel isim: nameyo taybetî (n)

özel haklar: heqê arizî (zh)

özel hukuk: huqûqo arizî (n)

özel kalem: nuştegeho xususî

özel kalem müdürlüğü: mudirîya nuştegehê xususî (m)

özel kalem şube müdürlüğü: mudirîya beşê nuştegehê xususî

özel laboratuvar: laboratuvaro taybetî (n), laboratuvaro xususî (n)

özellik: taybetmendîye (m), taybetmendî (m), xususîyet (n), xasîyet (n)

Bu delikanlının ne özelliği var? (Çi taybetmendîya nê xortî est a?/Çi xususîyetê nê xortî est o?)

özellekle: bitaybetî, xaseten, baxusus, bîlhesa, mexsus, îlle

özendirme: 1)han (n), teşwîq (n) 2)hankerdiş (n), teşwîqkerdiş (n)

özendirmek: han kerdene, teşwîq kerdene

özendirilme: ameyîşhankerdiş (n), ameyîşteşwîqkerdiş (n), hanbîyayîş (n), teşwîqbîyayîş (n)

özendirilmek: ameyene hankerdene, ameyene teşwîqkerdene, han bîyene, teşwîq bîyene

özerk: otonom, -e

özerk bölge: mintiqaya otonome (m)

özerklik: otonomî (m)

özerklik yanlısı: otonomîst, -e

özet: 1)kilmvate (n), xulasa (m) 2)(yazılı özet) kilmnus (n)

genişletilmiş özet: kilmnuso hîrakerdî (n), xulasaya hîrakerdîye (m), xulasaya hîrakerdî (m)

özetle: kilmkî (m), bi kilmî (m)

özgeçmiş: cuname (n)

özgür: azad, -e

özgürlük: azadîye (m), serbestîye (m)

özlemine çekme: 1)hesreta ... antiş, hesra ... antiş 2)xerîbîyekerdiş (n), xerîbîkerdiş (n)

özlemine çekmek: 1)hesreta ... antene, hesra ... antene 2)xerîbîye kerdene, xerîbî kerdene

özne: kerdox, -e

özsever: xoperest, e

özümleme: asîmîlasyon (n)

özümleme kapasitesi: kapasîteya asîmîlasyonî (m)

özümlemek: asîmîle kerdene

PPP

pabuç: b. ayakkabı

pabuççu: b. ayakkabıcı

pabuççuluk: b. ayakkabıcılık

paça: pance (n), pancik (n)

paça ağzını bağlamakta kullanılan bağ: layê panceyî (n)

paçavra: b. çaput

pafta: pafta (m)

paha: b. fiyat

pahalı: vay, -e; bahalî

Bu gömlek çok pahalı. (No paç zaf vay o.)

Bu saat pahalı. (Na saete vay a.)

pahalılık: bahayîye (m), bahayî (m), bahatîye (m), bahatî (m), vayîye (m), vayî (m), vayênî (m), giranî (m), semînî (m)

paket: pakête (m)

paketleme: pakêtkerdiş (n)

tek yönlü paketleme: pakêtkerdişo yewreyî

paketlemek: pakêt kerdene

paketleyici: pakêtker, -e

Pakistan: Pakîstan (n)

palamut: belû (m)

bir tür büyük palamut: şabelû (m)

palamudu büyük bir tür meşe ağacı: şabelûyêre (m)

palan: cile (m), cila herî (m), palane (m), kurtane (m)

palanın geri kaymasını önlemek için ön kısmına bağlanan ip: verbend (n), berbend (n)

palaska: palasqa (m)

hakiki deriden yapılmış palaska: palasqaya mêrî (m)

paldım: paldim (n)

Paleolitik (M. Ö. 14 milyon-2,5 milyon): Dewrê Kemere yo Verên (n), Dewrê Kerra yo Verên (n), Paleolîtîk (n)

Alt Paleolitik (M. Ö. 2,5 milyon-200 000): Paleolîtîko Verên (n)

Orta Paleolitik (M. Ö. 200 000-40 000): Paleolîtîko Mîyanên (n)

Üst Paleolitik (M. Ö. 40.000-12.000): Paleolîtîko Peyên (n)

Paleozoik Zaman: Zemano Paleozoîk (n)

palmiye: palmîye (m)

palto: saço (n), palto (n)

Palu: Pali (n)

Palulu: palîyij, -e

palyaço: palyaço (n)

palyaçoluk: palyaçoyîye (m), palyaçoyî (m)

pamuk: peme (n)

pamuklu: 1)pemeyin, -e; pemeyên, -e

pamuklu şeker: şekero pemeyên (n)

pamuktan yapılma: pemeyên, -e

2)(pamuk ipliğiyle dokunmuş kumaş): pemeyên (n), qutnî (n)

Panama: 1)Panama (m) 2)Panama City (m)

panda: panda, -ye

pandemi: pandemî (m)

pandemik: pandemîk, -e

pandomim: b. pantomim

pandomimci: b. pantomimci

panel: panel (n)

pankreas: firşik (n), pankreas (n)

pano: pano (n)

elektrik pano odası: odaya panoyê elektrîkî (m)

iletişim panosu: panoyê dayîş-girewtişê xeberan, panoyê dayîş-girewtişê agahî, panoyê komunîkasyonî (n)

pansiyon: pansiyon (n)

pansiyoncu: pansiyondar, -e

pansuman: pansuman (n)

pansumancı: pansumanker, -e

panter: panter, -e

pantolon: şayaxî (zh), pantolî (zh), şapikî (zh)

O pantolonunu çıkardı. (Ey şayaxê/pantolê/şapikê xo vetî.

kısa pantolon: şayaxê/pantolê/şapikê qolî (zh), şayaxê/pantolê/şapikê kilmî (zh), şayaxê/pantolê/şapikê kirrî (zh)

pantolon ve şalvar gibi giyeceklerin bacak kısmı: pance (n), pancik (n)

pantomim: pandomim (n)

pantomimci: pandomimkar, -e

papa: papa (n)

papağan: tûtî, -ye; papaxan, -e

papak: papaxe (m)

papalık: papayîye (m), papayî (m)

papatya: babûne (m), vilika heran (m), çimoşa (m), kekville (m), kekvaş (n), vaşê kekan (n), elik-fatike (m), vilika cehenem-cenetî (m), cehenem-cenet (n)

papaz: papaz (n)

papazlık: papazîye (m), papazî (m)

Papua-Yeni Gine: Papua-Gîneya Newîye (m)

papyon: papyone (m)

papyon kravat: b. papyon

para: pere (n)

ağır para cezası: cezaya pereyan ya girane (m), cirno giran (n)

kadınların süs için boyunlarına veya başlıklarına taktıkları altın ve gümüş dışındaki madeni para: penese (m), pel (n), pelik (n)

para cezası: cezaya pereyan (m)

sahte para: pereyo sexte, pereyo qelp, pereyo yatme

paragraf: paragraf (n)

Paraguay: Paragûay

paralel: paralel, -e

paralelkenar: paralelkenar (n) (mat)

Paramaribo: Paramarîbo (n)

parametre (mat): parametre (n)

parametrelî: parametredar, -e; parametrîk, -e

parametrik: parametredar, -e; parametrîk, -e

paratoner: biluskgir (n), virsikgir (n), paratoner (n)

paravan: pêriğe (m), paravana (m)

paravana: pêriğe (m), paravana (m)

parça: 1)parçe (n), lete (n), felqe (n), qet (n) 2)şiqe (m) 3)(et vb. için) ferş (n) 4)(buz vb. için) qest (n)

iki parça: dicey

iki parçaya ayırmak: dicey kerdene

yarım parça: nêmparçe (n), nêmlete (n), nêmfelqe (n)

parçacık: 1)parçeyek (n), letik (n), pirtik (n) 2)ferik (n) 3)ferşik (n) 4)vîzile (m) 5)pirşu (n) 6)şîl (n) 7)zel (n)

parçacıklara ayırma: 1)letikkerdiş (n), pirtikîkerdiş (n) 2)ferşiknayîş (n) 3)vîzilîkerdiş (n) 4)şîlkerdiş (n)

parçacıklara ayırmak: 1)letik kerdene, pirtikî kerdene 2)ferşiknayene 3)vîzilî kerdene 4)şîl kerdene

parçacıklara ayrılma: 1)letikbîyayîş (n), pirtikîbîyayîş (n) 2)ferşikîyayîş (n) 3)vîzilîbîyayîş (n) 4)şîlbîyayîş (n)

parçacıklara ayrılmak: 1)letik bîyene, pirtikî bîyene 2)ferşikîyayene 3)vîzilî bîyene 4)şîl bîyene

yarım parça: nêmparçe (n), nêmlete (n)

parçalama: 1)parçekerdiş (n), letekerdiş (n), felqekerdiş (n), qetkerdiş (n) 2)cêdekerdiş (n) 3)cêdeantîş (n)

parçalamak: 1)parçe kerdene, lete kerdene, felqe kerdene, qet kerdene 2)cêde kerdene 3)cêde antene

parçalanma: 1)parçebîyayîş (n), letebîyayîş (n), felqebîyayîş (n), qetbîyayîş (n) 2)cêdekewtiş (n) 3)cêdeancîyayîş (n)

parçalanmak: 1)parçe bîyene, lete bîyene, felqe bîyene, qet bîyene 2)cêde kewtene 3)cêde ancîyayene

pardon: pardon

pardösü: pardosî (n)

parıldama: b. **parlama**

parıldamak: b. **parlamak**

parıldatma: b. **parlatma**

parıldatmak: b. **parlatmak**

Paris: Parîs (n)

park: 1)(ağaçlandırılmış ve çiçeklendirilmiş geniş alan) parke (m) 2)(motorlu taşıtlar için) parke (m), otoparke (m)

park etmek: park kerdene

park ve bahçe hizmetleri müdürlüğü: mudirîya xizmetanê baxçe û parkan

park ve bahçe hizmetleri müdürü: mudirê/mudira xizmetanê baxçe û parkan

park yeri: cayê parkkerdişî (n), otoparke (m)

parka: parke (m)

parke: parke (n)

parlama: 1)beriqîyayîş (n), çirisîyayîş (n), şewqdayîş (n), şewledayîş (n) 2)kileciperayîş (n)

parlamak: beriqîyayene, çirisîyayene, şewq dayene, şewle dayene

parlamentar: parlamentar, -e; mebus, -e

parlamentarlik: parlamentarîye (m); mebusîye (m)

parlamento: parlamento (n)

parlatma: beriqnayîş (n), çirisnayîş (n)

parlatmak: beriqnayene, çirisnayene

parmak: 1)bêçike (m), engişte (m) 2)(2,54 cm) înc (n)

ayak parmağı: bêçika linge (m), engişta linge (m)

başparmak: engişta pîle (m), engişta xişne (m), engişta girde (m), bêçika pîle (m), bêçika qalinde (m)

çiftparmaklı hayvanın parmağı: çimik (n)

el parmağı: bêçika destî (m), engişta destî (m)

işaret parmağı: engişta eşhede (m), engişta şehadetî (m), bêçika şadênî (m), bêçika silawetî (m), bêçika işaretî (m)

küçükbaş hayvanın parmağı: çimik (n)

orta parmak: engişta mîyanêne (m), engişta ortî (m), bêçika ortî (m), engişta derge (m), bêçika derge (m)

(m) **serçe parmak:** qilance (m), qilancike (m), engiştâ qole (m), mîme (m), qîlike

(m)

şehadet parmağı: b. işaret parmağı

yüzük parmağı: engiştâ engiştaneyî (m), bêçika nîştaneyî (m)

[Çocuk tekerlemesinde parmaklar]:

"Qilanc a (1), maymilanc a (2), kofiderg a (3), firaqlışt a (4), espijekişt a (5)"

(1)Serçe parmak, (2)Yüzük parmağı, (3)Orta parmak, (4)İşaret parmağı,

(5)Başparmak

parmaklık biçimindeki kapı: çarber (n), caxe (m), bero caxleme (n)

pars: pars, -e; leopar, -e

parsel: parsel (n)

parsel cephesi: verhetê parselî (n), hetê verî yê parselî (n)

parsel derinliğı: xorînîya parselî (m), kûrîya parselî (m)

parsel genişliğı: verinîya parselî (m)

parselasyon: parselkerdiş (n)

parselasyon planı: planê parselkerdişî (n)

parselleme: parselkerdiş (n)

parsellemek: parsel kerdene

parşömen: parşomen (n)

partî: partîye (m), partî (m)

pas-I : zenge (m), zengare (m), kerre (m)

pas kapmak: zenge perayene bide

pas tutmak: zenge girewtene, zengare girewtene, zenge bestene, zengare

bestene

pas-II (oyun için): pas (n)

pasaklı: posin, -e

pasaklılık: posinî (m), posinîye (m), posinênî (m)

pasaport: pasaport (n)

pasif: passîf, -e

pasif fiil: b. karo passîf (n)

Pasinler: Hesenqela (m)

paslanma: zengegirewtişt (n), zengaregirewtişt (n), zengebestişt (n), zengarebestişt (n), kerregirewtişt (n)

paslanmak: zenge girewtene, zengare girewtene, zenge bestene, zengare bestene, kerre girewtene

paslı: zengin, -e; zengarin, -e

paspas: paspas (n)

pasta: pasta (m)

kuru pasta: pastaya huşke

yaş pasta: pastaya nerme

pastacı: 1)pastarotox, -e 2)pastaviraşttox, -e

pastaxane: pastaxane (n)

pastırma: pastırme (n)

paşmak: b. ayakkabı

paşmakçı: b. ayakkabıcı

pat küt: repûtepe (m), rep-tepe (m), teqûreqe (m), teq-reqe (m)

pata (oyun için): seypê (m), pîyamendişt (n), pata (m)

patates: kartole (m), patatîze (m)

patik : 1)(küçük çocuk ayakkabısı) papik (n), patik (n) 2)(ev içinde terlik gibi giyilen kısa konçlu çorap) patik (n), papuç (n)

patika: pîyarê (m), pêrare (m), şiverê (m); xaçraye (m)
patis: b. **patiska**
patiska: patîsqa (m)
patlak: teqayî, -ye; teqaye (n), teqaya (m); şeqîyayî, -ye; şeqîyaye (n), şeqîyaya (m)
patlama: teqayîş (n)
üst patlama sınırı (ÜPS): sînorê teqayîşî yo berz (n) (STB)
patlamak: teqayene
patlatma: teqnayîş (n)
patlatmak: teqnayene
patlayıcı: teqebar, -e
patlayıcı madde: madeyo teqebar (n)
pathcan: balcane (m), balcana sîyaye (m)
közlenip soyulmuş pathcan(in) ezmesinin yağda kızartılmış yumurta ve ezilmiş sarmısağa karıştırılmasıyla yapılan bir yemek: balcanê pewteyî (zh), balcanê çêleyî (zh), helîsa (m)
patolog: nêweşînas, -e; patolog, -e
patoloji: nêweşînasîye (m), nêweşînasî (m), patolojî (n)
patolojik: patolojîk, -e
pay: 1)pare (m) (mat) 2)hîse (n)
pay etme: parekerdiş (n)
pay etmek: pare kerdene
payda: parda (m) (mat)
paydaş: nêmedar, -e; pardar, -e; şîrîk, -e; ortax, -e; hîsedar, -e
paydaşlı: bihîse, -ye
paydaşlık: pardarîye (m), nêmeyî (m), nêmeyîye (m), ortaxîye (m), ortaxî (m), ortaxênî (m), hîsedarîye (m)
paylaşım: parekerdiş (n)
paylaşma: parekerdiş (n)
paylaşmak: pare kerdene
pazar: 1)yewşeme (n), kîrye (n), bazar (n) 2)bazar (n)
pazarcı: bazarkar, -e
pazarcılık: bazarkarîye (m)
pazarlama: eştişbazar (n), bazardîyayîş (n)
pazarlamacı: bazarker, -e
pazarlamacılık: bazarkerîye (m)
pazarlamak: eştene bazar, bazar dîyene
pazarlık: bazar (n), bazarî (m), bazarîye (m), bazartî (m)
pazarlık etme: bazarkerdiş (n), bazardîyayîş (n)
pazarlık etmek: bazar kerdene
pazarlıkçı: bazarîker, -e
pazarlıklı: bibazarî
pazartesi: dişeme (n)
pazaryeri: bazarca (n), cayê bazarî (n)
pazen: pazên (n)
pazı-I: b. **yabanpancarı**
pazı-II: bazî (n)
pazıbent: bazbend (n)
pedagog: perwerdekar, -e; pedagog, -e
pedagoji: pedagojî (n)
pedagojik: pedagojîk, -e

pedikür: pedîkur (n)
peeling: b. soyum
pek çok: barêk, yew bar
Pekin: Pekîn (n)
peklük: b. kabız
pekmez: mot (n), rib (n), dîms (n), helawe (m), aqît (n), bekmez (n)
kavrulmuş un ile yağ, pekmez veya şekerden yapılan bir çeşit helva: esîra tirênaya (m), esîra vêkan (m), helawî (m)
kavrulmuş un ile yağ ve pekmezden yapılan bir çeşit helva: helawa dîmsî (m), helawa ribî (m)
pekmez dolusu kazan (bir pekmez ölçüsü): şeyle (m), lên (n), mahsere (n)
pekmez ile undan yapılan tatlı ve katı bir yiyecek: kesme (n)
pekmez ve undan yapılan bir çeşit helva: helawî (m)
pekmez ve undan yapılan tatlı bulamaç: herîre (m), esîre (m), bulmace (m)
pekmez veya şeker ile undan yapılan ve üzerine kızartılmış yağ dökülerek yenen tatlı bulamaç: cimlî (m), esîre (m), herîre (m)
pekmez, yağ ve ekmekten yapılan tatlı bir yemek: babîke (m)
pekmezli: motin, -e (s); ribin, -e (s); dîmsin, -e (s); helawin, -e (s); aqîtin, -e (s); bekmezin, -e (s)
peksimet: beskemate (m)
pelerin: pelerîn (n)
pelikan: pelîkane (m)
Pelikir: Palîkîr (n)
pelüş: peluş (n)
pencere: pencera (m), paca (m), çarçîba (m)
duvarın iç tarafında bulunan ve dışarıya açılmayan pencere biçimindeki yer: şibake (m), taqa (m)
pençe-I (hayvan pençesi): pence (n), pencik (n), pencur (n), pencurik (n)
pençe atmak: pence ra ... eştene, pencik eştene, pencik ra ... eştene, pencurik eştene, pencurik ... eştene
pençe vurmak: pence piro dayene
pençe-II (ayakkabı pençesi): pençe (n), pîne (n)
pençe çakmak: b. pençelemek-II
pençe yapmak: b. pençelemek-II
pençeleme-I (hayvan pençesiyle): pencekerdiş (n), pencîkerdiş (n), penciknayîş (n), pencikkerdiş (n), pencurîkerdiş (n), pencurikkerdiş (n), pencîpirobîyayîş (n)
pençeleme-II (ayakkabı için): pençekerdiş (n), pençe ... şanayîş, pînekerdiş (n)
pençelemek-I (hayvan pençesiyle): pence kerdene, pencî kerdene, penciknayene, pencik kerdene, pencurî kerdene, pencurik kerdene, pencî piro bîyene
pençelemek-II (ayakkabı için): pençe kerdene, pençe ... şanayene, pîne kerdene
penes: penese (m)
penguen: penguen, -e
penis: 1)kir (n), xir (n) 2)mîzî (n), bename (n), hacet (n), setar (n)
pens: pens (n)
penye: penye (n)
perakende: 1)perakende (ticaret için) 2)pergende (n), pergenda (m)
perçem (alna düşen kısa kesilmiş saç): biske (m), şehbik (n), poçax (n), pulik (n)
perde: perde (n)
tül perde: perdeyo tulin (n)
performans: performans (n)

performans raporlama: rapornuŝtiŝê performansî, raporkerdiŝê performansî

pergel: pergel (n)

perhiz: parêz (n)

perişan: 1)perişan, -e 2)pergende (n), pergenda (m) 3)ŝerpize (n), ŝerpiza (m) 4)miŝeqet, -e 5)mizmehal, -e

perişan etme: 1)periŝankerdiŝ (n) 2)pergendekerdîŝ (n) 3)ŝerpizekerdiŝ (n) 4)miŝeqetkerdiŝ (n) 5)mizmehalkerdîŝ (n)

perişan etmek: 1)perişan kerdene 2)pergende kerdene 3)ŝerpize kerdene 4)miŝeqet kerdene 5)mizmehal kerdene

perişan olma: 1)periŝanbîyayîŝ (n) 2)pergendetbîyayîŝ (n) 3)ŝerpizebîyayîŝ (n) 4)miŝeqetbîyayîŝ (n) 5)mizmehalbîyayîŝ (n)

perişan olmak: 1)perişan bîyene 2)pergende bîyene 3)ŝerpize bîyene 4)miŝeqet bîyene 5)mizmehal bîyene

periŝanlık: 1)periŝanîye (m), periŝanî (m), periŝanênî (m) 2)pergendeyî (m) 3)ŝerpizeyî (m) 4)miŝeqetî (m)

peron: peron (n)

personel: xebatkar, -e

güvenlik personeli: xebatkara/ê asayîşî

personel servis aracı: wesayîte servîsî yê xebatkar (n)

personel yolluğu: xercêrayeyê xebatkar (n), xercêrahê xebatkar (n)

perŝembe: paŝeme (n)

Pertek: Pêrtage (m)

Peru: Perû (n)

peruk: kilawpor (n), perûke (m)

peruka: b. peruk

perukçu: perûkkar, -e; perûkroŝ, -e

perukçuluk: 1)perûkkariye (m), perûkkarî (m) 2)perûkroŝiye (m) perûkroŝî (m)

Pervari: Berwarî

pervaz: perwaz (n)

pestil: bastêq (n)

kızartılmış pestil: bastêqo qilênaye (n)

pestil, yağ ve undan yapılan tatlı bir yemek: çolemeyî (zh)

üzerine pestil bulamacı sürülerek pestil yapımı için kullanılan bez parçası: sabane (m), newsî (m), îzare (m), şiqe (m), çarşefa bastêqî (m)

pestisit: peŝîsîd (n)

peŝinden: dîma

peŝtamal: pêŝmale (m), pêŝtemale (m)

peŝtemal: b. peŝtamal

petek (tahıl ambarı): kuware (n)

petrol: petrol (n)

petrol bakanlığı: wezaretê petrolî (n)

petrol kirliliği: gemarinîya petrolî (m)

petrol sızıntısı: rêjê petrolî (n)

peygamber: pêxamber (n)

peygamberlik: pêxamberîye (m), pêxamberî (m)

peynir: penîr (n)

eritilmiş peynir: penîro helênaye (n)

peynir çeşitleri: penîro mûnite (n), penîrê ŝewaqaŝan (n)

peyzaj: peyzaj (n)

kültürel peyzaj: peyzajo kulturî (n)

PH metre: PH metre (Power of Hidrojen meter)

PH ölçer: PH-peym

pılı pırtı: cil û cor, cil-cor, cil û caw, cil-caw, çek û çol, çek-çol, kinc û kol, kinc-kol

pınar: 1)hênî (n) 2)çime (n)

pırasa: pırase (n)

pıtrak: gorjale (m), gurnîge (m)

pi: pî (mat)

pi sayısı: hûmara pî (mat)

pide: pîde (m)

pideci: 1)(pide yapan) pîdepewj, -e 2)(pide satan) pîderoş, -e

pijama: 1)(erkek için) pîjemeyî (zh), pîrên-tumanî (zh) 2)(kadın için) pîjemeyî (zh), binfîstan-pîrênbazî (zh), pîrên-pîrênbazî (zh), berşoyî (zh)

pik (dökme demir): pîk (n)

pik kapak: qapaxo pîkên (n)

pikap: 1)pîkabe (m) 2)(plak dinlemekte kullanılan araç) pîkabe (m)

pike: pîke (n)

pilaki: pîlakî (n)

pilav: germî (m), pîlaw (n)

pilavcı: 1) (pilav pişiren) pîlawpewj, -e 2)(pilav satan) pîlawroş, -e

piliç: varike (m)

pilot: pîlot, -e

yardımcı pilot: yawerpîlot, -e

pilotluk: pîlotîye (m), pîlotî (m)

pinpon: pînpon (n), tenîsê masa (n)

pipo: qelûne (m), korzik (n)

pîr (Alevilikte): pîr (n), baba (n)

piramit: pîramîd (n)

pire: keke (m)

pirinç: riz (n), birinc (n)

pirlik (Alevilikte): pîrîye (m), pîrî (m), pîrênî (m), pîrtî (m), pîrtîye (m); babayîye (m), babayênî (m)

pirpirim: pirpar (n)

pirzola: pîrzola (m)

pis: pilint, -e; pintûn, -e; pîs, -e

pis su: 1)awa gemarine (m) 2)awa pîse (m), awa leximî (m)

pis su borusu: lulîya awa pîse (m)

pisboğaz: kelpaça (m), kelpaçe (n), vêreher, -e; silvêre (n), silvêra (m)

pisî (çocuk dilinde kedi): pişê (m), pişo (n), pisike (m)

pisik: b. kedi

pisipisi: b. pisi

piskopos: metran (n), pîskopos (n)

pislik (pis olma durumu): pilintî (m), pintûnî (m)

pislik böceği: b. bokböceği

pist-I (kediye kovmak için): pişt, pit

pist-II: pîst (n)

maraton pisti: pîstê maratonî (n)

pistol: dabançe, piştol (n)

pişi: nanê taweyî (n), bîşî (m), bîşîye (m)

pişik: şeliqîyaye (n); şeliqîyaya (m), şeliqîyayîye (m)

pişik olmak: şeliqîyayene

pişirilme: 1)ameyîşpewtiş (n), ameyîşpêşnayîş (n) 2)(çorba vb. için) sernâyayîş (n), ameyîşsernayîş (n)

pişirilmek: 1)ameyene pewtene, ameyene pêşnayene

Ekmek pişirildi. (Nan ame pewtene.)

2)(çorba vb. için) ser nâyayene

pişirilmiş olan: pewta (m), pewtîye (m), pewte (n)

pişirme: 1)pewtiş (n), pewjnayîş (n), pêşnayîş (n) 2)(çorba vb. için) sernâyayîş (n)

pişirmek: 1)pewtene, pewjnayene, pêşnayene

Ekmek pişirdik. (Ma nan pewt.)

2)(çorba vb. için) ser nayene 3)(nohut vb. için) şeliqnayene

pişkin: pewta (m), pewtîye (m), pewte (n); pewjîyaya (m), pewjîyayîye (m), pewjîyaye (n); pêşaya (m), pêşayîye (m), pêşaye (n)

pişmanlık duyup yakınma: (mecazi) herre û wele xoserrokerdiş

pişmanlık duyup yakınmak: (mecazi) herre û wele xo ser ro kerdene

pişme: pewjîyayîş (n), pêşayîş (n)

pişmek: pewjîyayene, pêşayene

Ekmek pişti. (Nan pewjîya.)

pivot: pîvot, -e

piyade: pîyade (n), pîyada (m)

piyadelik: pîyadeyî (m)

piyanist: pîyanocen, -e; pîyanîst, -e

piyano: pîyano (n)

piyasa: pîyase (n)

piyasa araştırması: cigêrayîşê pîyaseyî (n)

piyasa etmek: pîyase kerdene

piyasa gözetimi: ewnâyayîşê pîyaseyî (n), qayîtkerdişê pîyaseyî (n)

piyaz: pîyaz (n)

piyes: kay (n), pîyes (n)

piyes yazarı: kaynuştox, -e; pîyesnuştox, -e

pizza: pîzza (m)

pizacı: 1)pîzzarotox, -e 2)pîzzaviraştox, -e

plaj: plaj (n)

plaka: plaka (m)

araba plakası: plakaya erebeyî (m)

araç plakası: 1)plakaya wasita (m) 2)plakaya wesayîti (n)

plaka devri: dewrkerdişê plaka (n), dewrê plaka (n)

plaka numarası: numreyê plaka (n)

plan: plan (n)

bel plan: plano mîyanekî (sn)

boy plan: plano bejneki/qameki (sn)

çalışma planı: planê xebate (n)

genel plan: plano pêroyî/hemeyî (sn)

göğüs plan: plano sênekî (sn)

omuz plan: plano doşki/kiftki (sn)

plan notları: notê planî (zh)

plan raporu: raporê planî (n)

plan tadilatı: vurnayîşê planî (zh), bedilnayîşê planî (zh)

vaziyet planı: planê wezîyetî (n)

yakın plan: plano nêzdîki (sn)

zaman planı: planê zemanî (n)

plancı: planker, -e
şehir plancısı: plankera/ê bajarî, plankera/ê şaristanî

planlama: plankerdiş (n)
planlamak: plan kerdene
planlanan: plankerde (n), plankerdî, -ye; plankerda (m)
planlanan bitiş tarihi: tarîxê qedîyayîşî yê plankerdeyî (n)

planya: rende (n)
plasenta: b. döleşî, etene
plastik: plastîk (n)
platform: platform (n)
PLC: PLC (Programmable Logic Controller)
plüviyometre: varîşpeym (n), şilîpeym (n), pluvîyometre (n)
Pnom Penh: Phnom Penh (n)
poçu: b. poşu
podüsüet: b. süet
“pof” diye ses çıkarmak: pufayene, kufayene
polarite: polarîte (m)
poligon: cayê çekeştîşî (n), polîgon (n)
polimer (kimyada): polîmer (n)
polimer hazırlama ünitesi: yewîya amadekerdişê polîmerî (m)
polis: polîs, -e
polis devleti: dewleta polîsî (m)
polis şefi: serpolîs, -e
polisaj: polîsaj (n)
polisajcı: beriqnayox, -e; polîsajker, -e
polislik: polîsîye (m), polîsî (m)
politik: sîyasî, -ye; polîtîk, -e
politika: sîyaset (n), polîtîka (m)
politikacı: sîyasetmedar, -e; polîtîkkar, -e
politikacılık: sîyasetmedarîye (m), sîyasetmedarî (m), polîtîkkarîye (m), polîtîkkarî (m)
Polonya: Polonya (m)
pompa: pompa (m)
dalgıç pompa: pompaya awbaze (m)
kum pompası: pompaya xîzî (m), pompaya qumî (m)
pompa istasyonu: îstasyona pompa (m)
yağ pompası: pompaya rûnî (n)
pornografi: pornografî (m)
pornografik: pornografîk (s)
pornografik film: filmo pornografîk (n)
orselen: orselen (n)
orselen fincan: fîncana orselenêne (m)
porsuk: kurbeşik, -e
Port Moresby: Port Moresbî
Port Vila: Port Vîla (m)
Port-au-Prince: Port-o-Prens (n)
portakal: porteqale (m)
portakal ağacı: porteqalêre (m)
portatif: gêrok, -e; seyar, -e; portatîf, -e
portatif sedye: darbesto gêrok (n), çardaro gêrok (n), darbesto seyar (n), darbesto portatîf (n), çardaro seyar (n), çardaro portatîf (n)

Portekiz: Portugal (n)
Porto-Novo: Porto-Novo (n)
portre: portre (n)
pos: pos (n)
pos makinası: makîneya posî (m)
post prodüksiyon: post produksîyon (sn)
posta: poste (n)
posta kutusu: qutîya posteyî (m)
postacı: posteber, -e
postacılık: posteberîye (m), posteberî (m)
postahane: postexane (n)
postal: potîn (n)
postmodern: postmodern, -e
Postmodern Çağ (1973-): Dewro Postmodern (n)
postmodernizm: postmodernîzm (n)
poşu: puşî (m), puşîye (m), egale (m), şare (m)
potin: potîn (n)
pozitif: pozîtîf, -e
pozisyon: 1)rewşe (m), hal (n), wezîyet (n) 2)pozîsyon (n)
Prag: Prag (n)
pranga: pixawî (zh), qeydî (zh)
pratik: 1)pratîk (n) 2)(mecazi) firêze (n)
prensip: prensîp (n)
Pretoria: Pretorya (m)
prim: prîm (n)
sigorta primi: prîmê sîgorta (n)
priz: prîz (n)
elektrik prizi: prîzê elektrîkî (n)
prizma: prîzma (m)
problem: 1)problem (n), mesele (n), perse (m) 2)problem (n) (mat)
prodüksiyon: viraştîş (n), produksîyon (n, sn)
prodüktör: viraşttox, -e; produktor, -e (sn)
profesör: profesor, -e
profesyonel: profesyonel, -e
program: bername (n), program (n)
ana program: bernameyo bingeyî (n), programo bingeyî (n)
hedef program: bernameyo hedef (n), programo hedef (n)
program analizi: analîzê programî (n), tehlîlê programî (n)
programcı: programviraşttox, -e (TE), programker, -e (TE)
bilgisayar programcısı: programviraşttoxê komputure (n), programviraşttoxa komputure (m)
programcı iş istasyonu: îstasyona karî ya programkere (m)
programlama: programviraştîş (n) (TE)
proje: proje (n)
avan proje: verproje (n)
modern proje yönetimi: îdareyê projeyê hemdemî (n), îdareyê projeyê modernî (n)
proje alanı: warê projeyî (n)
proje amacı: 1)amancê projeyî (n) 2)xayeyê projeyî (n)
proje aşaması: etapê projeyî (n), merheleya projeyî (m)

proje danışmanı: şewirmenda/ê projeyî
proje döngüsü: fetilê projeyî (n), çerxê projeyî (n)
proje döngüsü yönetimi: îdareyê fetilê projeyî (n), îdareyê çerxê projeyî (n)
proje duyurusu: îlanê projeyî (n)
proje formülasyonu: formulasyonê projeyî (n)
proje gerekçesi: sebebê lazimî yê projeyî (n)
proje hedefi: hedefê projeyî (n)
proje ilanı: îlanê projeyî (n)
proje iletişim yönetimi: îdareyê komunîkasyonê projeyî (n)
proje insan kaynakları müdürlüğü: mudirîya çimeyanê merdiman yê projeyî
proje kalite yönetimi: îdareyê senînîya projeyî (n)
proje kapsam yönetimi: îdareyê şumûlê projeyî (n)
proje maliyet yönetimi: îdareyê malbîyayîşê projeyî (n)
proje planı: planê projeyî (n)
proje planlama: plankerdişê projeyî (n)
proje programı: programê projeyî (n)
proje risk yönetimi: îdareyê rîskê projeyî (n)
proje seçimi: weçînişê projeyî (n), weçînayîşê projeyî (n), vîjnayîşê projeyî (n)
proje süresi: mudetê projeyî (n)
proje yöneticisi: îdarekara projeyî (m), sermîyana projeyî (m), îdarekarê projeyî (n), sermîyanê projeyî (n)
proje yönetim şube müdürlüğü: mudirîya beşê îdareyê projeyan
proje yönetimi: îdareyê projeyî (n)
proje zaman yönetimi: îdareyê demê projeyî (n), îdareyê zemanê projeyî (n)
projeler dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê projeyan (m)
projenin onaylanması: tesdîqbîyayîşê projeyî (n)
projenin tanımlanması: pênasbîyayîşê projeyî (n), terîfbîyayîşê projeyî (n)
projenin tarif edilmesi: pênasbîyayîşê projeyî (n), terîfbîyayîşê projeyî (n)
projenin tasdik edilmesi: tesdîqbîyayîşê projeyî (n)
projenin yürütülmesi: caardişê projeyî (n)
proje tör: projektör (n)
proktolog: proktolog, -e
promosyon: promosyon (n)
promosyon ürünü: berhemê promosyonî (n), mehsulê promosyonî (n)
propaganda: propaganda (m)
prosedür: prosedür (n)
kontrol prosedürü: prosedürê kontrolî (n)
proses: proses (n)
proses aşaması: etapê prosesî (m)
protokol: protokol (n)
protokol görevlisi: wezîfedara/ê protokolî
protokol kapısı: berê protokolî (n)
protokol şefliği: serkarîya protokolî (m), şefîya protokolî (m)
provokasyon: provokasyon (n)
provokatör: provokator, -e
ajan provokatör: ajan provokator, -e
adli psikoloji: psîkolojîyo edlî (n)
prömiyer: promîyer (n, sn)
psikiyatir: psîkîyatir, -e; psîkîyatrist, -e
psikiyatri: psîkîyatirî (n)

psikiyatrist: b. **psikiyatr**

psikolog: psîkolog, -e

psikoloji: psîkolojî (n)

adli psikoloji: psîkolojîyo edlî (n)

psikolojik: psîkolojîk, -e

psikolojik savaş: cengo psîkolojîk (n), herbo psîkolojîk (n), şero psîkolojîk (n)

puan: puan (n)

puantaj: puantaj (n)

pul-I: pul (n)

pul-II (kadın başörtüsü veya giysilerinde süs olarak kullanılan): penese (m), pel (n), pelik (n)

pulluk: kotane (m), puluxe (m)

puma: puma, -ye

pus-I: (hafif sis) mijxele (n), xumam (n)

pus-II (mat): înc (n)

pusula: pusula (m)

dizi pusulası: pusulaya rêze (m)

put: put (n)

Pülümür: Pilemurîye (m)

pürüz: giriz (n), guriz (n), zivir (n), xirtik (n)

pürüzlü: girizin, -e; gurizin, -e; zivirin, -e; xirtikin, -e

pürüzsüz: bêgiriz, -e; bêguriz, -e; bêzivir, -e; bêxirtik, -e

püskül: piskile (m), şonpole (m), gulik (n), vilik (n)

püsküllü: piskilin, -e; şonpolin, -e; gulikin, -e; vilikin, -e

püskürme: pijiqîyayîş (n)

püskürmek: pijiqîyayene

püskürtme: pijiqnayîş (n)

püskürtmek: pijiqnayene

Pyöngyang: Pyongyang (n)

Quito: Kuîto (n)

RRR

Rab: Reb (n)

Rabat: Rabat (n)

radar: radar (n)

radio modem: radyo modem (n)

radyasyon: radyasyon (n)

radyatör: radyator (n)

radyo: radyo (n)

radyoaktif: radyoaktîf, -e

radyoaktif atık: eşteyo radyoaktîf (n)

radyoaktif patlamalar: teqayîřê radyoaktîfî (zh)

radyoaktivite: radyoaktîfîye (m), radyoaktîfî (m), radyoaktîvîte (m)

radyolog: radyolog, -e

radyoloji: radyolojî (n)

radyolojik: radyolojîk, -e

radyolojik tehlike: xetero radyolojîk (n), tehlukeyo radyolojîk (n)

radyometre: tîrêjpeym (n), radyometre (n)

radyometri: tîrêjpeymî (m), radyometrî (n)

radjometrik: radyometrîk, -e
raf: ref (n), terek (n)
 kitap rafi: refê kitabân (n)
 kitaplîk rafi: refê kitabgehî (n)
rafinaj: awguznayîş (n), rafinaj (n)
rahat: asan, -e; rehet, -e
 Rahat! (Rehet!)
rahatlık: asanî (m), rehetî (m)
rahatsız: 1)nerehet, -e 2)nêweş, -e
 rahatsız etme: nerehetkerdiş (n)
 rahatsız etmek: nerehet kerdene
 rahatsız olma: 1)nerehetbîyayîş (n), bêkeyfbîyayîş (n) 2)nêweşbîyayîş (n)
 rahatsız olmak: 1)nerehet bîyene, bêkeyf bîyene 2)nêweş bîyene
rahibe: rahîbe (m)
rahip: keşîş (n), rahîb (n)
rahmetli: rehmetî, -ye
rahvan: rewan, -e; rem (n)
rakam: reqeme (m)
rakamsal: reqemkî
raket: raket (n)
rakı: reqî (m)
 rakı içen: reqîwer, -e
randevu: randevu (n)
 başkanın randevuları: randevuyê serekî, randevuyê sereke
 randevu alma: randevugirewtiş (n)
 randevu almak: randevu girewtene
 randevu talebi: wařtiřê randevuyî (n)
 randevu verme: randevudayîş (n)
 randevu vermek: randevu dayene
randevulaşma: randevupêdayîř (n), randevuyewbînîdayîş (n)
randevulaşmak: randevu pêdayene, randevu yewbînî dayene
Rangun: Rangûn (n)
ranza: ranza (m)
rapı: repvaj, -e
rapor: rapor (n)
 yangın raporu: raporê şewatî (n)
raporlama: rapornuştiş (n), raporkerdiş (n)
 performans raporlama: rapornuřtiřê performansî, raporkerdiřê performansî
raporlamak: rapor nuştene, rapor kerdene
Rastgele Erişimli Bellek: RAM (m) (TE)
rasyonalist: rasyonalîst, -e
rasyonalizm: rasyonalîzm (n), rasyonalîstî (m)
rasyonel: aqlî, -ye; rasyonel, -e; maqul, -e
ravent: ribêse (m)
ray: asinrayîr (n), ray (m)
 raylı sistem: sîstemo asinrayîrin (n), sîstemo rayin (n); pergalo asinrayîrin (n), pergalo rayin (n)
rayiç: rayîc (n)
razi: razî, -ye
 razi etme: razîkerdiş (n)

razi etmek: razî kerdene
razi olma: razîbîyayîş (n)
razi olmak: razî bîyene
reaksiyon: reaksiyon (n)
reaktif: reaktîf, -e
reaktif bağlanma bozukluğu: xirabeyîya girêdîyayîşê reaktîfi (m), xirabeyîya bestîyayîşê reaktîfi (m)
realist: rastîvîn, -e; raştîvîn, -e; rastîvînayox, -e; raştîvînayox, -e; realîst, -e
realite: rastîye (m), raştîye (m), rastî (m), raştî (m), realîte (m), heqîqete (m)
realizm: rastîvînî (m), raştîvînî (m), realîzm (n)
yeni realizm: realîzmo newe (n), rastîvînîya newa (m), raştîvînîya newa (m), neo-realîzm (n)
rear-projection unit: rear-projection unit (n)
reçel: rîçal (n), aqît (n)
reçine: 1)darqanik (n), gîyê dare (n) 2)(badem ağacı salgısı) gîyê vamêre (n) 3)(badem ağacı, geven vb. salgısı) cuye (m) 4)(çitlembik/melengiç ağacının salgısı) şulint (n) 5)(bazı bitkilerin salgısı) bivo (n)
redaktör: redaktor, -e
redif: redîfe (m)
redresör: redresor (n)
redundant server: redundant server (n) (TE)
Refahiye: Refahîye
referandum: referandum (n)
referans: 1)mektuba wesî (m), mektuba tewsîye (m), referans (n) 2)wesî (m), tewsîye (m)
rehber: rêber, -e; rayber, -e
tez yazım rehberi: rêberê nuştîşê tezî (n), rayberê nuştîşê tezî (n)
rehberlik: rêberîye (m), rêberî (m), rayberîye (m), rayberî (m)
reis: serek, -e
belediye reisi: sereka/serekê şaredarî, sereka/serekê beledîya
reisicumhur: serekkomar, -e
reji (sinema, tiyatro vb. için): rejî (n)
rejisör: rejîsor, -e
rekabet: hemberî (m), reqabet (n)
rekabet etme: hemberîkerdiş (n), reqabetkerdiş (n)
rekabet etmek: hemberî kerdene, reqabet kerdene
reklam: reklam (n)
reklamcı: reklamkar, -e
reklamcılık: reklamkarîye (m), reklamkarî (m)
rektör: rektor, -e
rektör yardımcısı: yawerrektor, -e; ardimkerdoxa rektore/î (m), ardimkerdoxê rektore/î (n)
rektörlük: rektorîye (m)
rektum: roqilaya qine (n)
remayöz: remayoze (m)
rençper: rencber, -e; pale (n), pala (m); êrxat, -e
rençperlik: rencberîye (m), rencberî (m), rencberênî (m), paleyîye (m), paleyî (m), paleyênî (m), êrxatîye (m), êrxatî (m), êrxatênî (m)
rende: rende (n)
renk: reng (n)
rengi atma: fetilîyayîş (n)

renği atmak: gêrayene, fetilîyayene
renği kaçma: b. **renği atma**
renği kaçmak: b. **renği atmak**
renği uçma: b. **renği atma**
renği uçmak: b. **renği atmak**
renk körlüğü: korîya rengan (m)
renk ısı: tanîya rengî (m, sn)
renklendirme: rengnayîş (n), rengkerdiş (n)
renklendirmek: rengnayene, reng kerdene
renkli: rengin, -e
renkölçer: rengpeym (n), kolorîmetre
replik: replîk (n)
resen (kimseye bağlı olmaksızın): bi xo, resen
resepsiyon: resepsîyon (n)
resepsiyon memuru: karmenda/karmendê resepsîyonî; resepsîyonîst, -e
resim: resim (n), nîgar (n)
duvar resmi: resimê dêsî (n), resimê dîwarî (n)
resmî: fermî, -ye; resmî, -ye
resmî bilgi: zanayîşo fermî (n), melumato resmî (n)
resmî kurum: dezgeho fermî (n)
resmî kurum alanı: warê dezgehê fermî (n)
resmî laboratuvar: laboratuwaro fermî (n), laboratuwaro resmî (n)
resmî senet: senedo fermî (n), senedo resmî (n)
resmî yazı: nuştayo fermî (n), nuştayo resmî (n)
ressam: resam, -e; nîgarkêş, -e
ressamlık: resamîye (m), resamî (m)
restitüsyon: restîtusyon (n)
restoran: aşxane (n), loqante (n)
restorasyon: restorasyon (n)
restorasyon projesi: projeyê restorasyonî (n)
restore etme: restorekerdiş (n)
restore etmek: restore kerdene
reşit: resaye (n), resaya (m), resayî, -ye
reşit olma: resayebîyayîş (n), resayîbîyayîş (n)
reşit olmak: resaye bîyene, resayî bîyene
retrospektif: retrospektîf (n, sn)
revizyon: revîzyon (n)
reyhan: rihan (n)
Reykjavik: Reykyavîk (n)
rezerv: rezerv (n)
rezervasyon: rezervasyon (n), caabirnayîş (n)
rezerve etme: dayîşabirnayîş (n), dayîşrabirnayîş (n), dayîşaqitnayîş (n)
rezerve etmek: dayene abirnayene, dayene rabirnayene, dayene aqitnayene
rezil: rezîl, -e
rezil etmek: rezîl kerdene, gayî dayene (argo)
RF (Radyo Frekansı): FR (Frekansê Radyoyî)
RF modem: FR modem (n)
Riga: Rîga (m)
risk: rîsk (n), rîzîko (n)
risk analizi: analîzê rîskî (n)

riskli: birîsk, -e; rîskdar, -e

riskli yapı: awanîya rîskdare (m), bînaya rîskdare (m)

rivayet: rîwayete (m)

Riyad: Rîyad (n)

riziko: rîsk (n), rîzîko (n)

robot: robot (n)

mutfak robotu: robotê mitbaxe (n)

rodaj: rodaj (n)

rodajlama: rodajkerdiş (n)

rodajlamak: rodaj kerdene

roka: roka (n)

rol: rol (n)

Roma: Roma (m)

Roma hukuku: huqûqê Roma (n)

roman: roman (n)

romancı: romannuştox, -e

romansal: romankî

romantik: romantîk, -e

romantizm: romantîzm (n)

Romanya: Romanya (m)

romatizma: va (n), hewa (n), suzî (n), romatîzma (n)

romatizmalı: hewayin, -e; vayin, -e; romatîzmayin -e

romatizmalı olmak: hewayin bîyene, hewa dekewtene, vayin bîyene, romatîzmayin bîyene

rosto: rosto (n)

rota: xeta şîyayîşî (m), rota (m)

rotasyon: cavurnayîş (n), cabedilnayîş (n), rotasyon (n)

iş rotasyonu: kar de cavurnayîş, kar de cabedilnayîş, rotasyonê karî (n)

röfle: rofle (n)

rögar: rogar (n)

tahliye rögarı: rogarê talkerdişî (n), rogarê vengkerdişî (n)

röle: vurnker (n), bedilker (n), konvertîsor (n)

rölöve: rollove (n)

rölöve projesi: projeyê rolloveyî (n)

rölyef: rolyef (n)

römork: romork (n)

yarı römork: nêmmromork (n)

röper: roper (n)

röperli kroki: krokîya bi roper

röportaj: roportaj (n)

röportajcı: roportajkerdox, -e

RTU (Ramote Terminal Ünite): RTU (Ramote Terminal Unit)

Ruanda: Rwanda (m)

rugan: rugan (n)

ruh: ruh (n)

bir çeşit ruh hastalığı krizi geçirme: cinîkewtiş (n)

ruh doktoru: psîkîyatır, -e

ruh hastası: nêweşo psîkolojîk (n), nêweşa psîkolojîke (m); nêweşo ruhî (n), nêweşa ruhîye (m)

ruh hastalığı: nêweşîya psîkolojîke (m), nêweşîya ruhî (m)

ruh hekimi: psîkîyatr, -e
ruhbilim: psîkolojî (n)
ruhbilimci: psîkolog, -e
ruhiyat: psîkolojî (n)
ruhsal: psîkolojîk, -e; ruhî, -ye
ruhsal kriz: krîzo psîkolojîk (n), krîzo ruhî (n)
ruhsat: ruxset (n)
ruhsat şube müdürlüğü: mudirîya beşê ruxsetî
ruhsatlı: biruxset, -e
ruhsatsız: bêruxset, -e
ruhsasız yapı: awanîya bêruxsete (m)
rulo: rulo (n)
rulo yapmak: rulo kerdene
Rusya: Rûsya (m)
rutubet: tîn (n), rewa (n), nekme (n), wit (n), nem (n), rutubet (n)
rutubetlenmek: tîn girewtene, rewa girewtene, nekme girewtene, wit antene, wit girewtene, nem girewtene, rutubet girewtene
rutubetli: tînin, -e; rewayin, -e; nemnek, -e; nekmeyin, -e; witin, -e; nemin, -e; rutubetin, -e
rutubetlilik: tîniniye (m), rewayiniye (m), nemnekiye (m), nekmeyiniye (m), witiiniye (m), neminiye (m), rutubetiniye (m)
rûbai: çarane (m), rubaî (m)
rüşet: resayîyî (m), resayîyîye (m)
rüşvet: wer (n), bertîl (n), rişwet (n)
rüşvet vermek: wer dayene, bertîl dayene, rişwet dayene
rüşvet yedirmek: wer dayene werdene, bertîl dayene werdene, rişwet dayene werdene
rüşvet yemek: wer werdene, bertîl werdene, rişwet werdene
rûya: hewn (n), xow (n)
rüzgâr: va (n), hewa (n)
rüzgâra kapılmak: ra vayî ver kewtene

SSS

saat: saete (m)
duvar saati: saeta dêsî (m), saeta dîwarî (m)
kol saati: saeta destan (m)
masa saati: saeta masa (m)
saat tamircisi: saetsaz, -e
saatçi: 1)(saat yapan) saetkar, -e 2)(saat onaran) saetsaz, -e 3)(saat satan) saetroş, -e
saatçilik: 1)saetkarîye (m), saetkarî (m) 2)saetsazîye (m), saetsazî (m) 3)saetroşîye (m), saetroşî (m)
sabah: nimaj (n), şodir (n), şewdir (n), sipêde (n), siba (n)
sabah namazi: nimajê sibayî (n), nimajê şewrayî (n)
sabah yemeği: b. kahvaltî
sabahın en erken vakti: zûtîkê sibayî (n), vizikê sibayî (n)
sabahleyin: nimajê, şodir ra, şewdir ra, sipêde ra, siba ra, serê sibayî (n)
saban: alete (m), hengazî (m)
saban demiri: sirsî (m)
saban kulağı: b. **saban demiri**
saban oku: mosela (m), tîra hengazî (m), tîra alete (m)

saban okunun saban zıvanasından çıkmasını engellemeye yarayan küçük parça: qetîfe (n), qetrîbe (n)

“Luye va: Ez gêna qet û qet û **qetîfe**, ti bigîre sirsî û alet û nîre.”

saban sürmek: b. **çift sürmek**

saban zıvanası: bose (n), xeleka nîreyî (m)

saban zıvanasını boyunduruğa bağlamakta kullanılan kalın bağ: riştî (m), xapa nîreyî (m)

(sabanda) **saban demirinin içine giren bölüm:** lisim (n)

sabanın çift sürerken elle tutulan kısmı: dim (n), dimê birkeyî (n), deste (n), desteyê birkeyî (n), destim (n), desteyê qilîçî (n)

sabanın çift sürerken elle tutulan kısmından toprağa kadar uzanan parçası: birke (n), dimê hengazî (n), qilîç (n), şûrik (n)

sabanın çift sürerken elle tutulan kısmından toprağa kadar uzanan parçası ile saban okuna geçirilen küçük parçasını birbirine bağlayan ağaç parçacığı: fale (m), sefîne (m)

sabanın saban demirine yakın kısmı ile saban okunu birbirine bağlayan küçük parçası: maç (n)

sabır: sebir (n), tebat (n)

sabırla: bi sebir, pê sebir, bi tebat, sebirî reyra, sebirî reyde

sabırlı: sebirdar, -e; sebirkerdox, -e; tebatkerdox, -e

sabırsız: bêsebir, -e; bêtebat, -e; bêdeyax, -e

sabırsızca: bêsebirane, bêtebatane

sabırsızlık: bêsebirîye (m), bêsebirî (m), bêtebatîye (m), bêtebatî (m), bêdeyaxî (m)

sabit disk: huşkedîsk (n) (TE)

sabotaj: 1)sabotaj (n) 2)paypirodâyîş (n), bêçikecikuwayîş (n), engiştetekutiş (n)

sabotaj yapmak: sabotaj kerdene

sabotajcı: saboteker, -e

sabote (n): 1)sabote (n) 2)paypirodâyîş (n), bêçikecikuwayîş (n), engiştetekutiş (n)

sabote etme: sabotekerdîş (n), paypirodâyîş (n), bêçikecikuwayîş (n), engiştetekutiş (n)

sabote etmek: sabote kerdene, pay pirodâyene, bêçike cikuwayene, engište dekutene

İşimizi o sabote etti: Ey pay da karê ma ro.

sabretme: sebirkerdîş (n), sebirîyayîş (n)

sabretmek: sebir kerdene, sebirîyayene

sabredememek: ca denêkewtene, (mecazi) kurrî eştene

Ca mi nêkewt. (Sabredemedim.)

sabun: sabun (n)

tıraş sabunu: sabunê tiraşî (n), sabunê taştîşî (n), sabunê terdişî (n)

sac: 1)sac (n) 2)(dışbükey pişirme aracı) tewqe (m), sacî (m)

sacayağı: dêwezan (n), dêzlig (n), xaçirgan (n)

sacayak: b. **sacayağı**

saç: por (n), gijik (n), pirç (n)

saç fırçası: firçeyê porî (n)

saç kurutma makinesi: makînaya porziwakerdişî (m), makînaya gijikziwakerdişî (m)

saç tıraşı: tiraşê porî/gijikî/sereyî, taştîşê porî/gijikî/sereyî, terdişê porî/gijikî, qesnayîşê porî/gijikî, cirakerdişê porî/gijikî, birnayîşê porî/gijikî

saçak-I: siving (n), sifirne (n)

buz saçağı: zîpîke (m), çemçîlik (n)

saçak-II (giyim eşyası vb. için): reşme (n), rîşî (m), rîşik (n)

saçma: raşanayîş (n), şeçnayîş (n), çarçkerdiş (n)

saçmak: raşanayene, şeçnayene, çarç kerdene

sade: sade

sadece: 1)tena

Sadece bana söyledi. (Tena mi ra va.)

Sadece git, konuşma. (Tena şo, qalî meke.)

Evde sadece o kaldı. (Keye de tena o mend.)

2)sirf

Seninki sadece laftır, bize bir yararım yok. (Yê to sirf qal î, yew havila to ma rê çin a.)

3)safî, saf

Sadece senin için geldim. (Ez safî semedê to ra ameya.)

4)ancax, mela

Sadece/yalnızca başları görünüyordu. (Mela/mira sarê yîn êsênî/asaynê.)

5)binra

saf: 1)(kişi için) sax, -e; saxek, -e; saf, -e; safek, -e; kav, -e; kavik, -e; xêx, -e 2)(nesne için) xas, -e; xalis, -e

safi: 1)pak, safî 2)tena, safî, sirf-safî

safılık: 1)(kişi için) saxîye (m), saxî (m), saxekîye (m), saxekî (m), safîye (m), safî (m), safekîye (m), safekî (m), kavîye (m), kavî (m), kavikîye (m), kavikî (m) 2)(nesne için) xasîye (m), xasî (m), xalisîye (m), xalisî (m)

safra: zerdawe (m)

safra kesesi: zare (n), hezare (n)

safra: zeferan (n)

sagucu: b. ağıtçı

sağ-I: rast, -e; raşt, -e

sağ taraf: heto rast/raşt (n), perro rast/raşt (n), polo rast/raşt (n)

sağ-II: weş, -e

Sağ ol. (Weş be./Bexudar be.)

sağaltıcı: weşker, -e; tedawîker, -e; terapîst, -e

sağaltım: weşkerdiş (n), tedawî (m); terapî (m)

sağaltımcı: weşker, -e; tedawîker, -e; terapîst, -e

sağaltma: weşkerdiş (n), tedawî (m)

sağaltman: doktor, -e; hekîm, -e

sağanak: varte (m), qetre (m)

sağcı: rastgir, -e; raştgir, -e

sağı: zîrç (n), ziçile (n), lîq (n)

sağıcı (kırdada sürü sağan kadın/kız): bêrîwane (m), bêrîye (m), bêrî (m)

sağıcılık: bêrîwanîye (m), bêrîwanî (m), bêrîwantîye (m), bêrîwantî (m), bêrîyênî (m), bêrîyîye (m)

sağım (kırdada sürü sağımı): bêrîye (m), bêrî (m)

sağır: kerr, -e; goşgiran, -e

sağır olma: kerrbîyayîş (n), goşgiranbîyayîş (n)

sağır olmak: kerr bîyene, goşgiran bîyene

sağırlaşma: kerrbîyayîş (n)

sağırlaşmak: kerr bîyene

sağırlaştırma: kerrkerdiş (n)

sağırlaştırmak: kerr kerdene

sağırlık: kerrîye (m), kerrî (m), goşgiranîye (m), goşgiranî (m)

sağlam: 1)pêt, -e 2)mezbut, -e; qayîm, -e 3)qasidî, -ye 4)şidênaya (m), şidênaye (n), şidênayîye (m), şidênayî (m) 5)weş, -e 6)muhkem, -e 7)(ceviz içi vb. için) sax, -e 8)saxlem, -e 9)(çürük olmayan) sax, -e

sağlam olma: 1)pêtbîyayîş (n) 2)mezbutbîyayîş (n), qayîmbîyayîş (n) 3)qasidîbîyayîş (n) 4)muhkembîyayîş (n) 5)saxbîyayîş (n) 6)saxlembîyayîş (n)

sağlam olmak: 1)pêt bîyene 2)mezbut bîyene, qayîm bîyene 3)qasidî bîyene 4)muhkem bîyene 5)sax bîyene 6)saxlem bîyene

sağlama: peydakerdiş (n), temînkardiş (n)

sağlamak: peyda kerdene, temîn kerdene

sağlamlaşma: 1)pêtbîyayîş (n) 2)mezbutbîyayîş (n), qayîmbîyayîş (n) 3)qasidîbîyayîş (n) 4)şidîyayîş (n) 5)muhkembîyayîş (n) 6)saxlembîyayîş (n)

sağlamlaşmak: 1)pêt bîyene 2)mezbut bîyene, qayîm bîyene 3)qasidî bîyene 4)şidîyayene 5)muhkem bîyene 6)saxlem bîyene

sağlamlaşdırma: 1)pêtkerdiş (n) 2)mezbutkerdiş (n), qayîmkerdiş (n) 3)qasidîkerdiş (n) 4)şidênayîş (n) 5)muhkemkerdiş (n) 6)saxlemkerdiş (n)

sağlamlaşdırmaq: 1)pêt kerdene 2)mezbut kerdene, qayîm kerdene 3)qasidî kerdene 4)şidênayene 5)muhkem kerdene 6)saxlem kerdene

sağlamlık: 1)pêtiye (m) pêtî (m) 2)mezbutiye (m), mezbutî (m), qayîmiye (m), qayîmî (m) 3)qasidîyiye (m), qasidîyî (m), qasidîti (m) 4)şidênayîyiye (m), şidênayîyî (m), şidênayîti (m), şidênayeyî (m) 5)muhkemîye (m), muhkemî (m) 6)(ceviz içi vb. için) saxiye (m), saxî (m) 7)saxlemîye (m), saxlemî (m)

sağlıcakla: biweşiye; weşiye de, weşî de

Sağlıcakla kal. (Weşiye/weşî de bimaneyê.) (Bimane weşiye/weşî de.)

sağlık: weşiye (m), weşî (m), sihet (n)

Sağlığa!: Biweşî!

sağlığa zararlı: weşiye rê zîyandar, weşiye rê zerardar, sihetî rê zîyandar

sağlık bakanlığı: wezaretê weşiye (n)

sağlık elemanı: elemana/ê weşiye, elemana/ê sihetî

sağlık işleri dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê karanê weşiye

sağlık işleri şube müdürlüğü: mudirîya beşê karanê weşiye

sağlık raporu: raporê weşiye (n)

sağlık riskleri: rîskê weşiye (zh)

sağlık tesisi: sazgehê weşiye (n), tesîsê sihetî (n)

sağlıklı: weş, -e, xosero, dînc, -e

sağlıklı olma: weşbîyayîş (n), xoserbîyayîş (n), dîncbîyayîş (n)

sağlıklı olmak: weş bîyene, xosero bîyene, dînc bîyene

sağlıksız: nêweş, -e, bêkeyf, -e

sağma: ditiş (n), çirkerdiş (n)

sağmak: ditene, çir kerdene

son damlasına dek sağmak (tüm ürününü almak): çizilnayene

sağrı: qineste (n)

sağtöre: exlaq (n)

sağtöresel: exlaqî, -ye

saha: war (n)

sahan: sehene (m)

sahife: b. sayfa

sahil: qerax (n), kenare (n), ver (n), kobe (n)

sahil koruma: pawitoxa/pawitoxê qeraxî; seveknayoxa/seveknayoxê qeraxî

sahip: wayîr, -e

sahiplik: wayîriye (m), wayîrî (m)

sahipsiz: bêwayîr, -e

sahne: sehne (n)

sahneleri birbirine bağlamak: yewbînî ra girê dayena sehneyan (sn), pêra girê dayena sehneyan (sn), yewbînî ra bestena sehneyan (sn)

sahte: sexte (n), sexta (m); qelp, -e; yatme (n), qestikên, -e

sahte para: pereyo sexte, pereyo qelp, pereyo yatme

sahtiyan: sextîyan (n)

sahur: paşîve (m), suhur (n)

sakal: erdîşe (m)

sakal tıraş: tiraşê erdîşe, taştîşê erdîşe, terdişê erdîşe

sakat: astengdar, -e; seqet, -e

sakatlanma: astengdarbîyayîş (n), seqetbîyayîş (n)

sakatlanmak: astengdar bîyene, seqet bîyene

sakatlık: seqetî (m), seqetîye (m)

sakın: nêbo, zînhar, saqîn

sakız: vînce (n), qanik (n), benîşt (n)

sakin: 1)vindeta (m), vindetîye (m), vindete (n) 2)sakin, -e 3)mendox, -e; ronîşttox, -e

mahalle sakini: ronîşttoxê/a taxe, mendoxê/a taxe

saklama: wedaritiş (n) (TE), wedardayîş (n), wedarnayîş (n); nimitiş (n), hewadayîş (n), hewanayîş (n)

saklama koşulları: mercê nimitîşî (zh), mercê wedaritişî (zh), şertê hewadayîşî (zh), şertê hewanayîşî (zh)

saklamak: wedaritene, wedardayene, wedarnayene; nimitene, hewa dayene, hewa nayene

saklambaç (oyunu): pîrkeçel (n), pîrike (m), nimitike (m), nimitikkay (n), kukulîku (n), kukulî (n), pilolo (n)

saksağan: qilancik, -e

saksı: saksî (m)

saksofon: saksofon (n)

saksofoncu: saksofoncen, -e

salahiyet: selahîyet (n)

salahiyet verme: selahîyetdayîş (n)

salahiyet vermek: selahîyet dayene

salahiyetli: selahîyetdar, -e

salahiyetsiz: bêselahîyet (n)

salak: kav, -e; kavik, -e; xêv, -e; xêvek, -e; xêvo (n), gêj, -e; gêjo (n), ehmeq, -e; avanax, -e; budela (n)

salaklık: kavîye (m), kavî (m), kavikîye (m), kavikî (m), xêvîye (m), xêvî (m), xêvekîye (m), xêvekî (m), gêjî (m), ehmeqîye (m), ehmeqî (m), ehmaqênî (m), avanaxîye (m), budelayîye (m), budelayî (m), budelayêne (m)

salam: salam (n)

salata: salate (n)

salatalık: b. hıyar

salça: salça (m), aqît (n)

biber salçası: awa îsotan (m), awa bacikan (m), salçaya biberan (m), aqîtê bacikan (n)

domates salçası: awa firingîyan (m), salçaya firingîyan (m)

saldırgan: hêrişkar, -e; galekar, -e; galimkar, -e

saldırganlık: hêrişkarîye (m), galekarî (m), galimkarîye (m)

saldırı: hêriş (n), gale (m), galim (n)

saldırmak: hêriş kerdene, gala ... kerdene, galim kerdene, galim pira nayene, ramitene ser

salep: saleb (n)

salepçi: salebroş, -e
salepçilik: salebroşîye (m), salebroşî (m)
salgı (bitki salgısı): lêzike (m), çilmik (n), çilmê vaşî (n), şîzikê vaşî (n)
salgılı (bitki için): lêzikin, -e
salgın: epîdemî (m)
 salgın hastalık: jan (n), çorr (n), epîdemî (m)
 salgın hastalığa yakalanmak: jan dekewtene, jan vetene; çorr dekewtene
salhane: selexane (n)
salı: sêşeme (n)
salıncak: 1)hêlaneke (m) 2)(içinde çocuk uyutulan salıncak) kengula (m), çinçolike (m)
salıverilme: veradîyayîş (n)
salıverilmek: veradîyayene
salıverme: veradayîş (n)
salıvermek: veradayene
salkım: gûşe (n), gilbe (n), qılqe (n)
 üzümsüz salkım çöpü (üzümü alınmış salkım artığı): gûşle (n), pap (n), çone (n)
salkımsöğüt: şengebî (m), şengebîye (m)
salma (uzun ve sarkık yen): astîyo derg (n)
salon: heyate (m), çardaxe (m), eywane (m), salone (m)
salt: 1)tena, tek 2)sırf, sırf-safî 3)saf, xalis
salya: gilêze (m), şorike (m), malêze (m), gewele (m)
 ağzından salya akmak: gilêze/şorike/malêze/gewele fek ra şîyene
salyalı: gilêzin, -e; şorikin, -e; malêzin, -e; gewelin, -e; lêşkin, -e
 ağzı salyalı: fekgilêz, -e; fekşorik, -e; fekmalêz, -e; fekgewel, -e
salyangoz: şeytanok (n), korbilîyes (n), guvelik (n)
 salyangoz kabuğu: qaşikê şeytanokî (n), qalîkê şeytanokî (n), qaşikê guvelikî (n), qalîkê guvelikî (n)
saman: simer (n)
 harman savrulurken biriken çok ince saman: verva (n), vervayê simerî (n), verba (n), poxmag (n), mûx (n), kulik (n)
 iri saman: kês (n)
 ot samanı: kês (n)
samanlı: simerin, -e
samanlık: simzore (m), simerine (m), mereke (m)
samimi: zerrîpak, -e; semîmî, -ye
samimiyet: zerrîpakîye (m), semîmîyet (n)
Samsat: Semsat (n)
samur: samur, -e
 su samuru: segaw, -e; kutiko/kutika awî
san: unwan (n)
San José: San Jose (n)
San Marino: San Marîno (n)
San Salvador: San Salvador (n)
San'a: Sena (m)
sanal: tesewurî, -ye
 sanal geçmiş zaman: demo vîyarteyo nîyetin (n)
sanat: huner (n), senet (n)
sanatçı: hunermend, -e; senetkar, -e
sanayi: endustrî (n)

sanayi alanı: warê endustrîyî (n)
sinema sanayii: endustrîyê sînema (n)
sanayici: endustrîkar, -e
sanayicilik: endustrîkarîye (m), endustrîkarî (m)
sancı: tewe (m), tîre (m), sancî (n)
sancı vermek: b. **sancımak**
sancısı tutmak: sancî girewtene
sancılanmak: tîre dekewtene
sancımak: tîre kerdene, sancî kerdene
sandal: b. **sandalet**
sandalet: sandalet (n)
sandalye: sandalî (n)
sandık: sindoqe (m)
sandviç: sandwîç (n)
sanık: verguman, -e; meznun, -e
saniye: sanîye (m)
sanki: 1)seke, sankî 2)ti vanî qey, ti vana qey, kes vano qey, merdim vano qey
sanma: vatişqey (n)
sanmak: vatene qey
sansar: kuze (n)
sansasyon: sansasyon (n)
sansasyonel: sansasyonel, -e
sansasyonel gazete: rojnameyo sansasyonel (n)
sansasyonel haber: xebera sansasyonele (m)
sansür: sansur (n)
sansürcü: sansurker, -e
Santiago: Santîyago (n)
santigram: santîgram (n)
santilitre: santîlître (n)
santim: santîmetre (n), santîm (n)
santimetre: santîmetre (n)
santimetrekare: santîmetrekare (n)
santimetreküp: santîmetremîkab (n)
Santo Domingo: Santo Domîngo (n)
santral: 1)santral (n) 2)merkezî
santral memuru: karmenda/karmendê santralî
santral odası: odaya santralî
santrifuj pompa: pompaya santrîfuje (m)
sap: 1)(bitki için) sap (n), koke (m), dasî (n), qarût (n), zel (n)
2)(araç için) deste (n), destik (n), dim (n), boçe (m), qevde (m)
kazma sapı: desteyê zengenî (n), dimê zengenî (n), boça zengenî (n)
sapasağlam: weş û war, sipsaxlem, -e; sip û saxlem; saxirsî, -ye
Ben sapasağlamım. (Ez weş û war a.)
sapçık: 1)sapik (n), zelik (n) 2)(buğday vb. bitkiler için) dasik (n)
saplantı: fikro sabî (n), îdefîks (n)
saplantılar: fikrê sabî (zh), îdefîksî (zh)
saptama: tesbît (n)
sara: epîlepsî (m), sara (m)
saraç: serac, -e
saralı: epîlepsîyin, -e; sarayin, -e

Saraybosna: Sarayevo (n)
Sardinya: Sardînya (m)
sarf: serf (n)
sarfîyat: serfîyat (n), mesref (n)
 elektrik sarfîyatı: serfîyatê elektrîkî (n)
sarhoş: serxoş, -e; serxweş, -e
 sarhoş etmek: serxoş kerdene, serxweş kerdene
 sarhoş olmak: serxoş bîyene, serxweş bîyene
 sarhoş sürücü: ramitoxa serxoşe (m), ramitoxa serxweşe (m); ramitoxo serxoş (n), ramitoxo serxweş (n)
sarhoşluk: serxoşîye (m), serxoşî (m), serxoşênî (m); serxweşîye (m), serxweşî (m), serxweşênî (m)
sarı: zerd, -e; çequer, -e
 sarıya çalan yeşil: zergûn, -e
sarıçiçek: b. **ölmez çiçek**
sarık: şaşê (m), şaşike (m), xafe (m)
sarılık: zerik (n)
 sarılığa yakalanmak: zerik bîyene
 sarılık olmak: zerik bîyene
sarımsak: b. **sarmısak**
sarışın: keş, -e
sari: sarî (n)
sarma: 1) pîştîş (n) 2) pel (n), pelê dekerdeyî (zh), sarme (n), aprax (n)
sarmaşık: pêçeke (m), mastêreke (m), vilika mastêrine (m)
sarmak: pîştene
sarmısak: sîr (n)
 sarmısak vb. yiyecek maddelerini ezmekte kullanılan küçük tokmak: sîrkut (n), sîrkutik (n)
 sarmısktan yapılan bir çorba: sîrawe (m)
 yabani sarmısak: sîrim (n), sîrmok (n), sîrê mergan (n), kîrrant (n)
sarmısaklı: sîrin, -e
sarp: asê
sarra: seraf, -e
sarraflık: serafîye (m), serafî (m)
satên: seten (n)
satıcı: 1) rotox, -e 2) -roş, -e (sf)
satih: rîverîye (m) (mat)
satın alma: hêrînayîş (n), gîrewtîş (n)
 satın alma planlaması: plankerdişê hêrînayîşî (n)
 satın alma şube müdürlüğü: mudirîya beşê hêrînayîşî
 satın alma ve ambarlar şube müdürlüğü: mudirîya beşê hêrînayîşî û embaran
 satın almak: hêrînayene, gîrewtene
satır-I: rêze (m)
satır-II: satore (m)
satış: rotîş (n)
 kadın satış elemanı: elemana rotîşî
 erkek satış elemanı: elemanê rotîşî
 satış işyerleri: cayê karî yê rotîşî (zh)
 satışa sunulma: pêşkêşê rotîşî bîyayîş (n), rotîşî rê pêşkêşbîyayîş (n), rotîşî rê erzbîyayîş (n)

satlıcan: satılcan (n)

satma: rotiş (n)

satmak: rotene

... **satan işyeri:** cayê rotişê ...

satıraç: kişike (m), setrenc (n)

savak: 1)(suyu başka yöne akıtmak için yapılan düzenek) çurezgeh (n) 2) (değirmen arkındaki fazla suyun akması için açılan ikinci su yolu) sewcaxe (m)

savaş: ceng (n), herb (n), şer (n)

savaşçı: 1)(çok iyi savaşan) cengawer, -e 2)(savaş yandaşı) cengwaz, -e

savaşçılık: 1)cengawerîye (m), cengawerî (m) 2)cengwazîye (m), cengwazî (m)

savcı: dozger, -e

savcılık: dozgerîye (m)

savrulmak: vay dîyayene, ameyene vaydayene, vayî ver kewtene

savunma: pawitiş (n), mudafa (m)

savunma bakanlığı: wezaretê pawitişî (n)

tez savunması: pawitişê tezî (n), mudafaya tezî (m)

savunmak: pawitene, mudafa kerdene

savunucu: pawitox, -e

savurmak: vay dayene, hewa dayene

sayaç: hûmarker (n)

bozuk sayaç: hûmarkero xirabe (n)

elektrik sayacı: hûmarkerê elektrîkî (n)

havagazi sayacı: hûmarkerê gaza hewayî (n)

sayaç işleri şube müdürlüğü: mudiriya beşê karanê hûmarkerî

sayaç söküümü: wekerdişê hûmarkerî (n), raqılalnayîşê hûmarkerî (n)

sayaç takma: hûmarker pakerdîş

su sayacı: hûmarkerê awe (n)

sayfa: rîpel (n)

saygı: rêz (n), hurmet (n), îhtîram (n)

saygıdeğer: birêz, -e; muhterem, -e; birûmet, -e; biqedr, -e; qedrberz, -e

saygılı: rêzdar, -e; hurmetkar, -e; rûmetdar, -e; qedrdar, -e

saygılılık: rêzdarî (m), rêzdarîye (m), rêzdarênî (m), hurmetkarî (m), hurmetkarîye (m), hurmetkarênî (m), rûmetdarî (m), rûmetdarîye (m), qedrdarî (m), qedrdarîye (m)

saygın: birêz, -e; muteber, -e; birûmet, -e; biqedr, -e; qedrberz, -e

saygınlık: birêzî (m), birêzîye (m), muteberî (m), muteberîye (m), birûmetî (m), birûmetîye (m), biqedrî (m), biqedrîye (m), qedrberzî (m), qedrberzîye (m)

saygısız: bêhurmet, -e; bêrêz, -e; rêznezan, -e

saygısızlık: bêrêzî (m), bêrêzîye (m), bêhurmetî (m), bêhurmetîye (m), rêznezanî (m), rêznezanîye (m)

sayı: 1)hûmare (m) 2)tene, hebe (m)

çift sayı (2, 4, 6...): çuthûmare (m)

sayı sözcüğü: hûmarname (n)

sıra sayılar: hûmarnameyê rêzkî (zh)

birinci: yewin, -e

ikinci: dîyin, -e

onbirinci: yewendesin, -e

onikinci: diwêsın, -e

yirminci: vîstin, -e

yüzüncü: seyın, -e

beşyüzüncü: pancseyın, -e

bininci: hezarin, -e
milyonuncu: mîlyonin, -e
milyarınca: mîlyarin, -e
tek sayı (1, 3, 5...): tekhûmare (m)
sayılmak: 1)hesibîyayene 2)(oyunda kabul edilmek) taw bîyene, hesibîyayene
sayın: birêz, -e; muhterem, -e
sayısal: 1)hûmarkî 2)dîjîtal (s)
sayıştay: mehkemaya muhasebatî (m)
sayma-I: hûmaritiş (n)
sayma-II: qedrzanayîş (n), qedrdayîş (n), hesibnayîş (n)
saymak-I: hûmaritene
saymak-II: qedr zanayene, qedr dayene, hesibnayene, say kerdene
sayman: hesabdar, -e
saymanlık: hesabdarîye (m), muhasebe (n)
sayrı: nêweş, -e
sayrılık: nêweşîye (m), nêweşî (m), nêweşênî (m)
sayrılıkbilim: nêweşînasîye (m), nêweşînasî (m), patolojî (n)
saz-I: saz (n)
saz şairi: şâira sazbande, şâiro sazband; hozan, -e
saz (kamiş, hasırotu vb.)-II: qamir (n)
seans: 1)nawîyayîş (n, sn) 2)seans (n, sn)
sebeb: semed (n), sebeb (n)
... sebebiyle: semedê ... ra, seba ... ra, seba, rîyê ... ra, rîwalê ... ra, ver
sebepsiz: bêsebeb, bîlasebeb, bîlaheq, bîlaqederî
sebze: sewzî (n), zerzewat (n), tarrûtur (n)
sebze bitkisi: leme (m), lemeke (m)
sebze yemeği: sewzî (n), werdê sewzîyî (n)
seccade: secade (n)
seçenek: weçînek (n), vîjnayek (n), opsîyon (n)
seçim: weçînitîş (n), weçînayîş (n), vîjnayîş (n)
seçilen: weçînite (n), weçînitîye (m); vîjnaye (n), vîjnaya (m), vîjnayîye (m)
seçilmiş: weçînite (n), weçînitîye (m); vîjnaye (n), vîjnaya (m), vîjnayîye (m)
seçkin: weçînite (n), weçînitîye (m); vîjnaye (n), vîjnaya (m), vîjnayîye (m)
seçkin insan: rez, -e; şek, -e; tuliz, -e
seçme: weçînitîş (n), weçînayîş (n), vîjnayîş (n)
seçmek: weçînitene, weçînayene, vîjnayene
seçmen: weçînitox, -e; vîjnayox, -e
seçmen sayısı: hûmara weçînitoxan (m), hûmara vîjnayoxan (m)
sedef: sedef (n)
sedef hastalığı: sedef (n)
sedir: sedir (n)
sedye: darbest (n), çardar (n), sedya (m)
sefer: b. kez
seğirmek (göz için): eştene
Gözüm seğiriyor. (Çimê mi erzeno.)
sehpa: sêpî (m)
sekiz: heşt
sekiz ikil: bayt (n) (TE)
sekizinci: heştin, -e
sekreter: sekreter, -e; katib, -e

genel sekreter: sekretero pêroyî (n), sekretera pêroyî (m)
sekreterlik: sekreteriye (m), sekreterî (m), katibîye (m), katibî (m)
genel sekreterlik: sekreteriya pêroyî (m)
seks: seks (n)
seks işçisi: karkera/ê seksî
seksek [oyunu]: salekî (m), kupî (m), çizxî (m)
seksen: heştay
sekseninci: heştayin, -e
sektör: sektor (n)
sektörel: sektörî, -ye; sektorel, -e
sel: laser (n), lehî (n), sêl (n)
selam: selam (n)
selamünaleyküm: selamuneleykum
sele (büyük sele): mekube (m), zembîle (m), sawe (n)
semaver: semawere (m)
semender cinsleri: kelpe (n), qumqumike (m), gumgumike (m), maymaran (m)
semer: semere (m)
semerini indirmek: semere ci ra kerdene, semere ronayene, semere ser kerdene
seminer: semîner (n)
semiz: 1)qelew, -e; duzgun, -e; toxlî, -ye 2)(oğlak ve kuzu için) hemlik, -e
semizotu: pirpar (n)
yenilebilen semizotu vb. otsu bitkilerin genel adı: tarr (n)
sempozyum: sempozyûm (n)
semt: semt (n)
sen: 1)ti 2)to
Sen söyledin. (To va.)
Sen söylüyorsun. (Ti vana.)
seni tenzih ederim: heşa to ra
senarist: 1)senaryonuşttox, -e (sn), 2)senarîst, -e (sn)
senaryo: fîlmlname (n, sn, senaryo (n, sn)
en iyi orijinal senaryo: senaryoyo orijinalo tewr baş
senaryo yazarı: senaryonuşttox, -e (sn); senarîst, -e (sn)
senaryocu: 1)senaryonuşttox, -e (sn), 2)senarîst, -e (sn)
sendika: sendîka (m)
sendikacı: sendikager, -e
sendikacılık: sendikagerîye (m), sendikagerî (m)
sendrom: sendrom (n)
sene: serre (m)
geçen sene: par (n)
Senegal: Senegal (n)
senelik: serrane, -ye
senet: sened (n)
resmî senet: senedo fermî (n), senedo resmî (n)
senevi: serrane, -ye
sensör: sensor (n)
duman sensörü: sensorê dumanî (n), sensorê dûyî (n)
gaz sensörü: sensorê gazî (n)
sentetik: sentetîk, -e
sentetik yakıtlar: ardûyê sentetîkî (zh)
sepet: sele (m), sepete (m)

altında yiyecek ve eşya saklamak için de kullanılan büyük yayvan sepet: mekube (m), zembîle (m), sawe (n)

içine üzüm vb. şeyler konan derin ve büyük sepet: elle (n), sangar (n)

küçük sepet: seleke (m), qufa (m), qufike (m)

sepetçi: 1)(sepet satan) selroş, -e; sepetroş, -e 2)(sepet yapan) selviraştox, -e; sepetviraştox, -e

sepetçilik: 1)selroşîye (m), selroşî (m); sepetroşîye (m), sepetroşî (m) 2)selviraştoxîye (m), selviraştoxî (m); sepetviraştoxîye (m), sepetviraştoxî (m)

sepetli kaldıraç: berzkero bisele (n), berzkero bisepete (n)

sepi: debaxe (m)

sepici: debaxkar, -e

sepileme: debaxekerdîş (n), hasilkerdîş (n)

sepilemek: debaxe kerdene, hasil kerdene

sera: sera (m)

seramik: seramîk (n)

serbest: serbest, -e

serbest bırakma: 1)serbestveredayîş (n) 2)serbestveredayîş (n) 3)raverdayîş (n)

serbest bırakmak: 1)serbest veredayene 2)serbest veredayene 3)raverdayene

serbestiyet: serbestîye (m)

serbestlik: serbestîye (m)

serçe: mîlçik, -e; çûçik, -e

serçe parmak: qilance (m), qilancike (m), engişta qole (m), mîme (m), qîlike (m)

seremonî: merasim (n), seremonî (m)

seren kişi: rakerdox, -e

seri numarası: numreyo rêzkî (n) (TE)

seri ve düzgün konuşmak: (mecazi) qaçibnayene

serili: 1)(çamaşır vb. için): avista (m), avistîye (m), aviste (n), wefişta (m), wefiştiye (m), wefişte (n) 2)rakerde (n), rakerdîye (m)

serlevha: sernuşte (n)

serme: 1)(çamaşır vb. için) avistiş (n), wefiştiş (n) 2)(yere serme) rakerdîş (n), rafiştiş (n)

sermek: 1)(çamaşır vb. için) avistene, wefiştene 2)(yere sermek) rakerdene, rafîştene

Çamaşırları çite as, kurusunlar. (Kincan çeper ra wefîye, va/wa zuya bê.)

Kadın çarşafı getirdi ve döşeğin üzerine serdi. (Cinîke çarşefe arde û doşegî ser o fişte ra.)

serpme: 1)cieştîş (n) 2)şanayîş (n) 3)raşanayîş (n) 4)pereşnayîş (n) 5)çarçkerdîş (n)

-e serpme: 1)piroşanayîş (n) 2)piraşanayîş (n), tiraşanayîş (n) 3)cişanayîş (n)

tohum serpme (tahıl için): şeçnayîş (n)

serpmek: 1)cieştene 2)şanayene 3)raşanayene 4)pereşnayene 5)çarç kerdene

-e serpmek: 1)piro şanayene 2)pira şanayene, tira şanayene 3)cişanayene

tohum serpmek (tahıl için): şeçnayene

serpuş: b. külah

sersem: sersem, -e; gêj, -e; gêjo (n), tîn, -e; xînt, -e; bêhiş, -e; deng, -e; dengeser, -e; tewş, -e

sersem etmek: b. sersemletmek

sersemlemek: b. sersemleşmek

sersemleşmek: sersem bîyene, gêj bîyene, tîn bîyene, xînt bîyene, bêhiş bîyene, deng bîyene, dengeser bîyene, tewş bîyene

sersemletmek: sersem kerdene, gêj kerdene, tîn kerdene, xînt kerdene, bêhiş kerdene, deng kerdene, dengeser kerdene, tewş kerdene

sersemlik: sersemîye (m), sersemî (m), gêjîye (m), gêjî (m), tînî (m), xîntîye (m), xîntî (m), bêhişîye (m), bêhişî (m), dengeserîye (m), dengeserî (m), tewşîye (m), tewşî (m)

serseri: serserî, -ye; gewenda (m), gewende (n), terkîsela, -ye; sûtal, -e; veradaya (m), veradayîye (m), veradayî (m), veradaye (n)

serserilik: serserîyîye (m), serserîyî (m), serserîtî (m), gewendeyîye (m), gewendeyî (m), terkîselayîye (m), terkîselayî (m), sûtalîye (m), sûtalî (m), veradayîyîye (m), veradayîyî (m)

sert tartışma: pêfekoperayîş (n), pêfekîkewtiş (n), qırqırkerdiş (n), hurênayîş (n)

sert tartışmak: pêfeko perayene, pêfekî kewtene, qırqır kerdene, hurênayene

sertçe vurma: pavistiş (n), pakuwayîş (n)

sertçe vurmak: pavistene, pakuwayene

server: server (n) (TE)

web server: web server (n) (TE)

servis: servîs (n)

servis istasyonu: îstasyona servîsî (m)

ses: veng (n)

ses çıkarma: vengvetiş (n), vengracikewtiş (n)

ses çıkarmak: veng vetene, veng ra ci kewtene

ses dalgası: pêlê vengî (n)

ses kısıklığı: xizik (n), vengkewtiş (n), qırrikedekewtiş (n)

ses kısılması: vengkewtiş (n), qırrikedekewtiş (n), xizikbîyayîş (n)

ses patlaması: teqayîşê vengî (sn)

ses sanatçısı: deyîrbaz, -e; dengbêj, -e

ses seda: vengûvaj (n)

ses yapımcısı: vengkar, -e (sn)

sesi kısılmak: veng kewtene, qırrike dekewtene, xizik bîyene

sesçi: vengkar, -e (sn)

seslendirici: vengpêdayox, -e (sn)

seslendirme: 1)vengpêdayîş (n) 2)efekt (n, sn)

sesli: vengin, -e

sesli harf: herfa vengine (m)

sessiz: bêveng, -e

sessiz harf: herfa bêvenge (m)

set: 1)sikre (n), bêbin (n), bende (m)

daha çok eğimli arazide, taş ve/veya ağaçlardan oluşan bir tür set: kerpe (n)

set çekmek: sikre bestene, bêbin bestene, bende viraştene, bende antene

2)set (n, sn)

set sorumlusu: berpirsîyara/ê setî (sn)

setre: setre (n)

Seul: Seûl (n)

seven: 1)sînayox, -e; sînitox, e 2)heskerdox, -e

sevgi: 1)heskerdiş (n) 2)sînayîş (n) 3)hes (n)

sevgili: 1)waşte (n), waştta (m); waştî, -ye

Sevgilim yarın gelecek. (Waştaya mi meşte yena.)

2)sînaye (n), sînaya (m); sînayîye (m)

sevgili kardeşim: birayê mino sînaye

3)heskerde (n); heskerda (m), heskerdîye (m) 4)yar, -e

sevilmek: 1)... rahesbîyayîş (n), ameyîşheskerdiş (n) 2)sînîyayîş (n), ameyîşsînayîş (n)

sevilmek: 1)... ra hes bîyene, ameyene heskerdene 2)sînîyayene, ameyene sînayene

sevînç: şayî (m), şayîye (m), keyf (n), keyfweşî (m), keyfweşîye (m), keyfûşayî (m), şênayî (m), şênî (m), şênîye (m)

sevînçli: şa, -ye; keyfweş, -e; şên, -e

sevindirmek: şa kerdene, keyfweş kerdene, keyfê ... ardene, şên kerdene

To ma şa kerdî, boka Homa zî to şa biko. (Sen bizi sevindirdin, inşallah Tanrı da seni sevindirir.)

To ewro keyfê mi ard. (Bugün beni sevindirdin.)

sevinmek: şa bîyene, keyfweş bîyene, keyfê ... ameyene, keyf kerdene, şên bîyene

Çok sevindim. (Zaf keyfê mi ame.)

Werfe annesini görür görmez sevinmiş. (Werfe senî ke maya xo dîya keyf kerdo.)

sevişme: têreydewerîştîş-ronîştîş, pêyaaştîşbîyayîş (n)

sevişmek: têreyde werîştene-ronîştene, pê ya aşî bîyene

seviye: duşt (n), darax (n), sewîye (m), tabî (n)

Hasan Cemşid'in seviyesindedir. (Hesen duştê Cemşidî ra yo.)

O senin seviyende değildir. (O daraxê to ra nîyo.)

Onların evi bizim evin seviyesindedir. (Banê înan tabîyê banê ma ra yo.)

seviyesinde: rastê ... ra, raştê ... ra, duştê ... ra, sewîyeya ... de, sewîyeya ... ra

seviyeölçer: sewîyepeym (n)

sevme: 1)şînayîş (n), şînitîş (n) 2)heskerdiş (n) 3)zerrîdekewtiş (n), zerrîcîkewtiş (n), zerrîdevistîş (n), zerrîcîfîştîş (n), zerrîpiranayîş (n), zerrîcîkerdiş (n)

sevmek: 1)şînayene, şînitene 2)hes kerdene 3)zerrî dekewtene, zerrî cîkewtene, zerrî devistene, zerrî cîfîştene, zerrî piranayene, zerrî cîkerdene

Zîn Mem'i sevmişti. (Zerrîya Zîne dekewtibî Memî.)

Mem Zîn'i sevmiş. (Memî zerrî devista Zîne.)

seyahat: 1)raywanîye (m), rêwîyîye (m), rêwîtî (m) 2)gêrayîş (n), fetilîyayîş (n)

seyahat mucibi: ganîkerê/a raywanîye, ganîkerê/a rêwîtî

seyirci: nîyadayox, -e; ewnîyayox, -e; temaşekerdox, -e; seyrkerdox, -e

seyis: seyîs, -e

seyislik: seyîsiye (m), seyîsî (m)

Seylan: Srî Lanka (m)

seylap: seylaw (n)

seyretme: ewnîyayîş (n), nîyadayîş (n), temaşekerdiş (n), qayîtkerdiş (n), seyrkerdiş (n)

seyretmek: ewnîyayene, nîyadayene, temaşe kerdene, qayîtkerdene, seyr kerdene

seyyah: gêrayox, -e; seyah, -e

seyyar: gêrok, -e; seyar, -e

seyyar merdiven: nêrdîwana gêroke (m), nêrdîwana seyare (m)

seyyar satıcı: rotoxo gêrok (n), rotoxa gêroke (m); rotoxo seyar (n), rotoxa

seyare (m)

sezinleme: teyvetîş (n), tedevetîş (n), tedeteyvetîş (n), povetîş (n), hîskerdiş (n), ferqkerdiş (n)

sezinlemek: tey vetene, tede vetene, tede tey vetene, povetene, hîs kerdene, ferq kerdene

sezme: teyvetîş (n), tedevetîş (n), tedeteyvetîş (n), povetîş (n), hîskerdiş (n), ferqkerdiş (n)

sezmek: tey vetene, tede vetene, tede tey vetene, povetene, hîs kerdene, ferq kerdene

sezon: 1)mewsim (n) 2)dewre (n)

sıcak: germ,-e; germin, -e

aşırı sıcak: kele (m), kelekel, -e; kelegerm, -e

çok sıcak olan (yemek, içecek vb.): keledaya (m), keledayîye (m), keledaye (n);

kelegerm, -e; kelobel, -e; girênaya (m), girênayîye (m), girênaye (n); sûr, -e

çok sıcak olmak (yemek, içecek vb. için): keledaye bîyene, kelegerm bîyene,

kelobel bîyene, girênaye bîyene, sûr bîyene

sıcaklık: germî (m), germîye (m), germinî (m), germinîye (m), germinênî (m)

sıcaklık kontrolü: kontrolê germîye (n)

tutuşma sıcaklığı: germîya adirgirewtîşî (m)

sıcaklıkölçer: germpeym (n), termometre (n)

sıçan: merre (n)

sıçrama: perayîş (n)
sıçramak: perayene
sıçratma: pernayîş (n)
sıçratmak: pernayene
sıfat: sifet (n)
 karşılaştırma sıfatı: sifetê pêveronayîşî (n)
 niteleme sıfatı: sifetê senînîye (n)
 sıfat tamlaması: îzafeya sifetî (m)
sıfır: sıfır (n)
sıfırlamak: sayekerdîş (n) (TE), reset (n) (TE)
sıgımık: bextwaşttox, -e, multecî, -ye
sıgınma: bextwaştîş (n), îltîca (m)
 sıgınma evi: sitargeh (n)
 sıgınma hakkı: heqê bextwaştîşî (n), heqê îltîca (n)
sıgınmak: bext waştene, îltîca kerdene
sığır: 1)dewar (n) 2)gayî (zh)
 davar ve sığır: mal û gayî
 sığır sürüsü: naxir (n), garane (m), baqur (n), colage (m)
 sığır vebası: çorr (n)
 sığırın yürümesi için veya kovarken söylenen bir söz: 1)weh, weh weh, ho, ho ho 2)(inek için) tay tay 3)(öküz için) pawo pawo
sığırçık: reşêle (n), çûkreş (n)
sıgırtmaç: gawan, -e
sıgırtmaçlık: gawanîye (m), gawanî (m)
sıhhat: b. sağlık
 sıhhatli olmak: b. sağlıklı olmak
sıkı: pêt, -e; qîf, -e
sıkılaştırma: pêtkerdiş (n)
 cildi sıkılaştırma: pêtkerdişê çermî (n)
sıkılaştırmak: pêt kerdene
sıkıştırma: 1)(bastırıp sıkıştırma) dewisnayîş (n) 2)tepisnayîş (n) 3)şidênayîş (n) 4)pêtkerdiş (n) 5)çapaznayîş (n) 6)tiznayîş (n) 7)qemitnayîş (n) 8)(bir şeyi yapması için sıkıştırma) zordayîş (n) 9)(bir şeyi yapması için sıkıştırma) serkerdiş (n) 10)tengiznayîş (n) 11)kepisnayîş (n) 12)(birini sıkıştırma) dîngerodayîş (n) 13)zîp (n) (TE)
sıkıştırmak: 1)(bastırıp sıkıştırmak) dewisnayene 2)tepisnayene 3)şidênayene 4)pêt kerdene 5)çapaznayene 6)tiznayene 7)qemitnayene 8)(bir şeyi yapması için sıkıştırmak) zor dayene 9)(bir şeyi yapması için sıkıştırmak) ser kerdene 10)tengiznayene 11)kepisnayene 12)(birini sıkıştırmak) dinge ro dayene
sıkıyönetim: îdareyo orfî (n)
sıklet: teqil (n)
sıkma (elle sıkma): givişnayîş (n), şidênayîş (n)
sıkmaç: kompresor (n)
sıkmak (elle sıkmak): givişnayene, şidênayene
sınai: endustrîyel, -e
sınama: ceribnayîş (n), tecrubekerdîş (n)
sınamak: ceribnayene, tecrube kerdene
sınav: îmtihan (n)
sınıf: sinife (m)
 1. sınıf: sinifa 1.
sınıflandırma: beşkerdiş (n), tesnîf (n), klasîfikasyon (n)

sınır: 1)taxim (n), sînor (n), hudud (n) 2)hed (n)

üst patlama sınırı (ÛPS): sînorê teqayîşî yo berz (n) (STB)

sınırlama: sînorkerdiş (n)

sınırlamak: sînor kerdene

sınırlı: sînorkerda (m), sînorkerdî, -ye; sînorkerde (n), mehdud, -e

sınırlılık: sînorkerdîyî (m), sînorkerdeyî (m), mehdudî (m), mehdudîyet (n)

sıpa: kurrî, -ye; ceşîk, -e; sîpa (m), sîpe (n)

sır (eşyanın ön veya arkasına sürülen ince tabaka): lîlik (n)

sıra: 1)rêze (m)

sıra cümleler: cumleyê rêzkî

sıra sayılar: hûmarnameyê rêzkî (zh)

2)(üzerine oturulan sıra) sıra (m)

sırayla: bi sıra, sıra ra, sıra reyde, sıra reyra

sıradağlar: sîlsîlaya koyan (m)

sırf: tena, sirf, sirf-safî, saf, xalis, binra

sırık: rewte (m), martage (m)

küçük sırık: rewlike (m)

sırlama (sır sürme): lîliknayîş (n)

sırma: sirme (n)

elbisedeki sırmalı nakış: xerc (n)

sırt: piştî (m), qorrik (n)

sırt ağrısı: dejê piştî (n), tîra piştî (m)

sırt ünitesi (itfaiye için): yewîya piştî (m)

şiddetli sırt veya bel ağrısı: nekse (m), firke (n)

sırtlan: keftar, -e

sıtma: ta (n), tewranîye (m)

sıtma tutmak: b. sıtmaya yakalanmak

sıtmaya yakalanmak: ta girewtene, tewranîye girewtene, tewranîye kewtene, tewranîye pira niştene

O sıtmaya yakalanmış. (Ey ta girewto./Ey tewranîye girewta.)

sıtma nöbeti: tewe (m), lerze (m)

sıtma nöbetine tutulmak: tewe girewtene, tewe degirewtene, lerze girewtene

sıtmalı: tayin, -e; tewran, -e

sıva: siwax (n)

kaba sıva: kerandês (n)

sıvı: awî (m)

sıvıölçer: awîpeym (n), areometre (n)

sıyırğa: huyeyê vewre (n), mecrefe (m), cegcege (n)

büyük sıyırğa: suritme (n)

sıyırıcı: teritox, -e

sıyırma: 1)(deri vb. için) terişnayîş (n), selixnayîş (n), serokerdiş (n), serdekerdiş (n), xazkerdiş (n) 2)(kabuk vb. için) wekerdiş (n) 3)teritiş (n), terdiş (n) 4)rêçkerdiş (n)

sıyırmaq: 1)(deri vb. için) terişnayene, selixnayene, sero kerdene, ser de kerdene, xaz kerdene 2)(kabuk vb. için) wekerdene 3)teritene, terdene 4)rêç kerdene

sıyılmak (deri vb. için): terişîyayene, selixîyayene, sero şîyene, ser de şîyene, ser de bîyene, xaz bîyene

-sız/-siz: bê (vr)

Biz sensiz gitmeyiz. (Ma bê to nêşinê.)

sızdırma: 1)(tulum, testi, kova vb. için) pêşîyayîş (n) 2)(testi, toprak vb için) rêjîyayîş, rêjdayîş (n), rêjkerdiş (n), rêjnayîş (n), dayîşteber (n) 2)(bez, kumaş vb. için) rodayîş (n), awedayîş (n), pedeşîyayîş (n)

sızdırmak: 1)(tulum, testi, kova vb. için) pêşîyene

Bu tulum [sıvı] **sızdırıyor.** (Na meşke pêşona.)

2)(testi, toprak vb için) rêjîyayene, rêj dayene, rêj kerdene, rêjneyene, dayene teber

Bu testi [sıvı] **sızdırıyor.** (No meru/kuz rêjeno.)

Bu testi [sıvı] **sızdırıyor.** (No meru rêj dano.)

Bu duvar su **sızdırıyor.** (No dês awe dano teber.)

3)(bez, kumaş vb. için) rodayene, awe dayene, pede şîyene

Bu çadır [sıvı] **sızdırmıyor.** (Na çadire nêrodana.)

sızı: jan (n), tîre (m), suzî (n)

sızıntı (sızan şey): 1)rêj (n), cunit (n), çuliz (n), rêjîyaye (n), (çîyo) pêşîyaye (n) 2)(çîyo) rodaye (n)

kirletici sızıntı: 1)rêjo gemarker (n) 2)rodayeyo gemarker (n)

sızıntılı yer: quz (n), quzik (n), quzlax (n)

sızlamak: tîre kerdene, tîre dekewtene, jan dayene, jan kerdene, jan dekewtene

sızma: (sıvı için) rêjîyayîş (n), rêjbîyayîş (n)

sızmak: (sıvı için) rêj bîyene

sicil: sîcîl (n)

sicil memuru: karmenda/karmendê sîcîlî

sicil numarası: numreyê sîcîlî (n)

sicim: ta (n), bend (n)

sidik: mîze (m), destawe (m), destawa şenike (m)

sidîğini tutamıyan: kelmîz, -e; mîzoruk, -e

sidik torbası: mîzoruk (n)

Sierra Leone: Sîyerra Leone (m)

sigara: cixara (m)

sigara ağızlığı: taxim (n), taximê cixara (n)

sigorta: sîgorta (m)

sigorta primi: prîmê sîgorta (n)

sigorta şefliği: serkarîya sîgorta

sigortacı: sîgortakar, -e

sigortacılık: sîgortakarîye (m), sîgortakarî (m)

sigortasız: bêsîgorta, -ye

siğil-I: birke (m), balûge (m), sîngile (m)

siğil-II (odunları yarmakta yararlanan): sefine (m), pîj (n), çîvî (n)

sihir: efsûn (n), sêhr (n)

sihirbaz: efsûnkar, -e; sêhrbaz, -e

Siirt: Sêrt (n)

sık: 1)kir (n), xir (n) 2)mîzî (n), bename (n), hacet (n), setar (n)

silah: çeke (m), sîleh (n)

silah atış yeri: cayê çekeştîşî (n), poligon (n)

silahçı: 1)(silah yapan) çekviraşttox, -e 2)(silah satan) çekroş, -e

silahçılık: 1)çekviraşttoxîye (m), çekviraşttoxî (m) 2)çekroşîye (m), çekroşî (m)

silahlı: çekdar, -e; sîlehdar, -e

silahsız: bêçek, -e

silgi: pakker (n)

silindir: sîlîndîr (n)

silkeleme: (meyve ağacı vb. için) roşanayîş (n)

silkelemek: (meyve ağacı vb. için) roşanayene
sille: b. tokat
silme: 1)estiritiş (n) 2)pakkerdiş (n) (silgi vb. ile)
borç silme: pakkerdişê deynî
silmek: 1)estiritene 2)pak kerdene (silgi vb. ile)
Silvan: Silîvan (n)
SIM (Subscriber Identity Module): SIM (Subscriber Identity Module), Modulê Nasnameyê Aboneyî)
SIM kart: SIM-karte (m)
simetri: sîmetrî (n)
simetrik: sîmetrîk, -e
simit: simît (n)
simitçi: 1)(simit yapan) simîtpewj, -e 2)(simit satan) simîtroş, -e
simitçilik: 1)simîtpewjîye (m), simîtpewjî (m) 2)simîtroşîye (m), simîtroşî (m)
simsar: sîmsar, -e; delal, -e
Simurg: Sîmir (n)
simülasyon: sîmulasyon (n)
simya: sîmya (m)
simyager: sîmyager, -e
simyagerlik: sîmyagerîye (m), sîmyagerî (m)
sincap: simore (n)
sindirme: hemilnayîş (n), hezmkerdiş (n)
sindirmek: hemilnayene, hezm kerdene
sindire sindire: mikne-mikne
sine: sêne (n)
sinek: mêse (m), vizike (m)
gübre sineği: b. bügelek
güğüm sineği: b. bügelek
sinema: sînema (m)
cep sineması: sînemaya qije (m, sn)
Diyarbakır Sinema Günleri: Rojê Sînema yê Dîyarbekirî (zh, sn)
gerçekçi sinema: sînemaya rastîvîne (m), sînemaya raştîvîne (m), sînemaya realîste (m)
Kürt Sineması Konferansı: Konferansê Sînemaya Kurdan
özgür sinema: sînemaya azade (m)
realist sinema: sînemaya rastîvîne (m), sînemaya raştîvîne (m), sînemaya realîste (m)
sessiz sinema: sînemaya bêvenge (m)
sinema bağımlısı: sînemabest, -e (sn); sînefil, -e (sn)
sinema binası: bînaya sînema (m), banê sînema (n)
sinema eleştirisi: rexneyê/krîtikê sînema (n)
sinema günleri: rojê sînema (zh, sn)
sinema kuramı: teorîya sînema (m)
sinema salonu: heyata sînema (m), salona sînema (m)
sinema sanatı: hunerê sînema (n)
sinema teorisi: teorîya sînema (m)
sinema yasası: qanûnê sînema (n)
yeraltı sineması: sînemaya binerdî (m, sn)
sinemacı: 1)(uğraşı sinemacılık olan) sînemakar, -e 2)(sinema işleten) sînemadar, -e
sinemacılık: 1)sînemakarîye (m), sînemakarî (m) 2)sînemadarîye (m), sînemadarî (m)
sinemasever: sînemahes, -e
sinematografi: sînematografî (m, sn)

Singapur: Sîngapûr (n)

sini: sênî (m), sênîye (m)

çok geniş olup üzerinde yemek yemek için de kullanılan bakır sini: sênîya dîwanî (m)

küçük sini: sênîyeke (m), sênîke (m)

orta büyüklükte sini: mengirî (m)

sinirlendirmek: hêrs kerdene, hêrs ra ser fiştene, hêrsê ... ardene, qehirnayene, sûyê ... ardene, celênayene

Aşmîne yine Zerrîweş'i sinirlendiriyor. (Aşmîne reyna hêrsanê Zerrîweşî ana.)

Menoşe Borane'yi sinirlendiriyor. (Menoşe sûyê Borane ana.)

Roşna bugün Sinaya'yı çok sinirlendirmiş. (Roşna ewro Sînaya zaf celênaya.)

sinirlenmek: hêrs bîyene, hêrs kewtene, hêrsê ... ameyene, qehirîyayene, sû bîyene, sûyê ... ameyene, sûyê xo ardene

Vewrike sinirleniyor. (Sûyê Vewrike yeno./Vewrike sûyê xo ana.)

sinirli: hêrsin, -e; hêrsok, -e; hêrsokin, -e; xulqteng, -e; xuyteng, -e; esebî, -ye; sûbîyaya (m), sûbîyayîye (m), sûbîyaye (n)

sinopsis: sînopsîs (n, sn)

sinüzit: sînuzît (n)

sinüzitli: sînuzîtin, -e

sinyal: sînyal (n)

sinyalizasyon: sînyalizasyon (n)

siper (şapka için): peltik (n), sîper (n)

siperlik (şapka için): peltik (n), sîper (n)

siren: sîren (n)

sirke-I: siske (m), sîrke (n)

sirke hazırlamak (sirke yapmak): siske degirewtene, sîrke degirewtene

sirke-II (bit yumurtası): rişke (m)

sirkü: sîrku (n)

imza sirküsü: sîrkuyê îmza (n)

sirküler: sîrkuler (n)

siroz: sîroz (n)

sirozlu: sîrozin, -e

sis: mij (n)

sislendirme: mijkerdiş (n)

sislendirmek: mij kerdene

sistem: pergal (n), sîstem (n)

ıslak sprinkler sistemi (itfaiye için): sîstemê sprînklerê hîtî (n)

sistem konfigürasyon: sîstem konfigürasyon, awanîkerdişê sîstemî (n)

sistem yapılandırması: sîstem konfigürasyon, awanîkerdişê sîstemî (n)

sistem yöneticisi: îdarekara sîstemî (m), îdarekarê sîstemî (n)

sistemden çıkış: sîstemîravejîyayîş (n)

sisteme giriş: dekwetîşê sîstemî (n)

yangın alarm sistemi: sîstemê alarmê şewatî (n)

sistre: sîstre (m)

sit (kalıntı için): sît (n)

sit alanı: warê sîtî (n)

tarihi sit: sîto tarîxî (n)

Siverek: Sêwregi (m)

sivil: sîvîl, -e

sivil savunma: pawitişo sîvîl (n)

sivil savunma uzmanlığı: pisporîya pawitişê sîvîlî (m)

sivilce: pizrike (m)

sivillik: sîvîlîye (m)

sivri: 1)tuj, -e 2)pîj, -e

Sivrice: Sîvrîce

sivrilme: 1)tujbîyayîş (n) 2)pîjbîyayîş (n)

sivrilmek: 1)tuj bîyene 2)pîj bîyene

sivrilme: 1)tujkerdiş (n) 2)pîjkerdiş (n)

sivrilme: 1)tuj kerdene 2)pîj kerdene

sivrisinek: melşe (n), kermêşe (m), kulinge (m), vizik (n), pînge (m)

siyah: sîya, -ye; qer, -e

siyah duman: dumano sîya (n), dûyo sîya (n)

siyah yağmur: varano sîya (n), şîliya sîyaye (n)

siyasa: sîyaset (n)

siyasacı: sîyasetmedar, -e; polîtîkkar, -e

siyasacılık: sîyasetmedarîye (m), sîyasetmedarî (m); polîtîkkarîye (m), polîtîkkarî (m)

siyasal: sîyasî, -ye

siyaset: sîyaset (n)

siyasetçi: sîyasetmedar, -e; polîtîkkar, -e

siyasetçilik: sîyasetmedarîye (m), sîyasetmedarî (m); polîtîkkarîye (m), polîtîkkarî (m)

siyasi: sîyasî, -ye

siz: şima

sizi tenzih ederim: heşa şima ra, heşa cematî ra

skeç: skeç (n)

ski: xîzikoke (m), skî (m)

Slovakya: Slovakya (m)

Slovenya: Slovenya (m)

smokin: smokîn (n)

soba: soba (m)

gaz sobası: sobaya gazî (m), sobaya gazyaxî (m)

kömür sobası: sobaya komirî (m)

mutfak sobası: b. kuzine

soba althığı: binsoba (n), texteyê soba (n)

soba borusu: lulîya soba (m), borîya soba (m)

soba borusu dirseği: çengeyê soba (n), dîrsegê lulîya soba (n), dîrsegê borîya soba (n)

sofa: berteng (n)

sofra: sifre (n), xonça (m), xonçike (m)

sofra bezi: ronik (n), ronikê werdî (n)

sofu: sofî, -ye

Sofya: Sofya (m)

soğan: pîyaz (n)

arpacık soğanı: kixsa (m)

kuru soğan kabuğu: puşê pîyazî (n), toleyê pîyazî (n), purê pîyazî (n), qaşikê pîyazî (n)

soğan iğnesi: nêriyê pîyazî (n)

yeşil soğan: pîyazo teze (n), pîyazo qeysî (n), puşê pîyazî (n)

soğuk: serd, -e, serdin, -e

soğuk almak: serd girewtene, serd de çîyayene

soğuk hava deposu: serdxane (n), buzxane (n)

soğumak: serd bîyene, serdin bîyene

soğumuş olan: serdin, -e
soğutma: serdkerdiş (n), serdinkerdiş (n)
soğutmak: serd kerdene, serdin kerdene
sohbet: terraqe (m), xoşebere (m), galgale (m)
sohbet etme: terraqnayış (n), galgalekerdiş (n), zaravakerdiş (n)
sohbet etmek: terraqnayene, galgale kerdene, zarava kerdene
sokak: kuçe (n), zıqaq (n)
çıkılmaz sokak: korkuçe (n)
dar sokak: tengkuçe (n), kuçeyo teng (n)
daracık sokak: kuçeyo tengalek (n)
sokak tabelası: tabelaya kuçeyî (m)
soku: hewane (m), cirne (m), dinge (m), soqî (m)
soku tokmağı: koneyê cirne (n), desteyê cirne (n), darê dinge (n), darkut (n), darkutik (n), darsoqî (n), darhewan (n), toqmaq (n)
sol: çep, -e
sol taraf: heto çep (n), perro çep (n), polo çep (n)
solcu: çepgir, -e
Solhan: Bongilan (n)
Solomon Adaları: Girawê Solomonî (zh)
solucan: b. bağırsak solucanı, yersolucanı
soluk: cîf (n), helm (n), boye (m), bîne (m), nefes (n), solix (n)
soluğu kesilmek: cîf peysayene, nefes peysayene, cîf piro peysayene, nefes piro peysayene, cîf biriyayene, nefes biriyayene, cîf gîriyayene, nefes gîriyayene, cîfê ... arê ro pêşiyayene, nefes ro ... gîriyayene, bîne çikîyayene, bîne ro ... çikîyayene
soluğu tıkanmak: b. soluğu kesilmek
soluk almak: cîf girewtene, boye girewtene, bîne girewtene, nefes girewtene, solix girewtene
soluk borusu: zulzulike (m), zuqlike (m), zuriqe (m)
soluk borusu iltihabı: xirtik (n)
soluk vermek: cîf dayene, boya xo veradayene, bîne dayene, nefes dayene, solix dayene
solunum: cîfgirewtiş (n), boyegirewtiş (n), bînegirewtiş (n), nefesgirewtiş (n)
somak: b. sumak
Somali: Somalya (m)
somun: somune (m)
somurtkan: mirûzin, -e; pirûzin, -e; mirûztirş, -e; mirûzta, -e; mirûzcal, -e; miruxin, -e
somurtuk: b. somurtkan
somut: şênber, -e; konkret, -e; muşexes, -e
somut olmayan kültürel miras: mîraso kulturîyo neşênber (n), mîraso kulturîyo nekonkret (n), mîraso kulturîyo nemuşexes (n)
somya: somya (m)
son: 1)peynîye (m), peynî (m) 2)peyên, -e 3)berko (n) 4)b. etene
Bu adamın sonu ne olacak? (Peynîya nê merdimî se bena?)
Bu son kişidir. (No keso peyên o.)
son dakika haberi: xebera gama peyêne (m), xebera deqaya peyêne (m)
son endeks: endekso peyên (n)
sondaki: peyên, -e
sonbahar: payîz (n)
sonbahar mevsiminde: payîzî
sonbaharın başları: payîzo verên (n)

sonbaharın sonları: payîzo peyên (n)

sonek: peygir (n)

songüz: payîzo peyên (n)

sonlu: 1)bi peynîye (m), bi peynî (m) 2)şîyaye (n), şîyayî, -ye; fanî, -ye

sonluluk: 1)bi peynîyî (m), bi peynîyeyî (m) 2)şîyayeyî (m), şîyayîyî (m), fanîyî (m), fanîyîye (m), fanîfî (m)

sonra: dima, dima ra, badê, badê cû

-den sonra: ra dima, ra pey, ra tepîya

ondan sonra: ey ra pey, aye ra pey, ci ra pey, cuwa pey, dima cû, peyê cû, badê cû

sonradan: dima, dima ra, pey ra, badê

sonradan görme: tunedî, -ye; çînedî, -ye; dinyanedî, -ye

sonraki: badêyin, -e; o ke dima, a ke dima

bugünden sonraki ikinci gün: bîro (n), nêmbirro, disibay (n)

bugünden sonraki üçüncü gün: bîntirro (n), nêmtirro (n), hîrêsbay (n)

bugünden sonraki dördüncü gün: bînbîntirro (n), çarsibay (n)

sonraları: dima, badê

sonrasız: bêpeynî, -ye; ebedî, -ye; muebed, -e

sonrasızlık: bêpeynîyî (m), bêpeynîyîye (m), ebedîyî (m), ebedîyîye (m), muebedî (m), muebedîye (m)

sonraya: dimayî rê, badê rê

Sonraya bırak. (Dimayî rê verde./Badê rê verde.)

Sonraya kalsın. (Wa dimayî rê bimano./Wa badê rê bimano.)

sonsuz: bêpeynî, -ye; ebedî, -ye

sonsuzluk: bêpeynîyî (m), bêpeynîyîye (m), ebedîyî (m), ebedîyîye (m), muebedî (m), muebedîye (m)

sonuç: peynî (m), peynîye (m), netîce (m, mat)

sonuç raporu: raporê peynîye (m), raporê peynî (m), raporê netîce (n)

sonuç yerine: cayê peynî de, cayê peynîye de, herinda peynî de, herinda peynîye de

sonuçlandırma: qedênayîş (n), peynîardiş (n), peynîyearchiş (n), peynîpiroardiş (n), peynîyepiroardiş (n)

sonuçlandırmak: qedênayene, peynîye ardene, peynî ardene, peynîye piro ardene, peynî piro ardene

sonuncu: peyên, -e

sonunda: 1)peynîye de, peynî de; peynîya peynîyan, axirî 2)(nihayetinde) peyêne

sopa: çu (n), çuwe (n), zope (n), terrik (n)

sorgu: persayîş (n), îfadegirewtîş (n)

sorgu hâkimi: hakimê îfadegirewtîşî (n)

sorgulama: persayîş (n), îfadegirewtîş (n)

sorgulamak: persayene, îfade girewtene

sorma: persayîş (n), perskerdiş (n), sualkerdiş (n)

sormak: persayene, pers kerdene, sual kerdene

soru: pers (n), sual (n)

soru cümlesi: cumleya persî (m)

soru formunda kullanılırken fiilin başına gelen bir soru sözcüğü: ma

soru işareti: nîşanê persî (n)

soru sıfatı: sifetê persî (n)

soru zamiri: zemîrê persî (n)

soru zarfı: zerfa persî (m)

sorumlu: berpirsîyar, -e

sorumlu yönetici: sermîyano berpirsîyar (n), sermîyana berpirsîyare (m); îdarekaro berpirsîyar (n), îdarekara berpirsîyare (m)

sorumluluk: berpirsîyarîye (m)

sorun: mesele (n), perse (m), problem (n)

oruşturma: tehqîqat (n)

oruşturmacı: tehqîqatkerdox, -e; muheqîq, -e

oruşturmak: tehqîqat kerdene, tehqîqat viraştene

sos: sorxaç (n), sos (n)

sosis: sosîs (n)

sosyal: sosyal, cematkî, komelkî

sosyal bilgiler: zanayîşê komelkî (zh), îlimê sosyalî (zh)

sosyal bozukluklar: xirabeyîyê sosyalî (zh), xirabeyîyê komelkîyê (zh)

sosyal fobi: fobîyê sosyalî (zh), sawo komelkî (n)

sosyal güvenlik: asayîşo sosyal (n), asayîşo cematkî (n)

sosyal güvenlik hukuku: huqûqê asayîşê sosyalî (n), huqûqê asayîşê cematkî (n)

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK): Dezgehê Asayîşê Sosyalî (DAS)

Sosyal Güvenlik Kurumu giriş-çıkış: Dezgehê Asayîşê Sosyalî dekwetîş-vejîyayîş

sosyal hizmet: xizmeto sosyal (n)

sosyal hizmet ve yardım işleri müdürlüğü: mudirîya karanê xizmetê sosyalî û hetkarî

sosyal hizmetler dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê xizmetanê sosyalan (m)

sosyal medya: medyaya sosyale (m), medyaya komelkî (m)

sosyal tesis: sazgeho sosyal (n), tesîso cematkî (n), sazgeho komelkî (n)

sosyal tesis alanı: warê sazgehî yo sosyal (n), warê tesîsî yo cematkî (n), warê sazgehî yo komelkî (n)

sosyalist: sosyalîst, -e

sosyalistlik: sosyalîstîye (m)

sosyalizm: sosyalîzm (n)

sosyolog: komelnas, -e; sosyolog, -e

sosyoloji: komelnasî (m), sosyolojî (n)

hukuk sosyolojisi: komelnasîya huqûqî (n), sosyolojîyê huqûqî (n)

sosyolojik: komelnaskî, -ye; sosyolojîk, -e

soy: 1)cins (n), neseb (n), zurîyet (n) 2)az (n), nesil (n) 3)esl (n)

soy sop: 1)az û uz, az-uz 2)esl û nesl (n), esl û esbete (m), esl û fesl (n) 3)sulale (m), selsela (m)

soyun soyu: azê azî

soyadı: peyname (n)

soyağacı: şecere (m)

soydurma (giysisini çıkartma): dayîşşelênayîş (n), kincîdayîşvetîş (n), kincîdayîşşerdekerdiş (n), cilîdayîşvetîş (n)

soydukmak (giysisini çıkartmak): dayene şelênayene, kincî dayene vetene, kincî dayene serdekerdene, cilî dayene vetene

soylu: torin, -e; esîl, -e; esîlzade, -ye, bieslûfesl, -e; xanedan, -e; arîstokrat, -e, necîb, -e; bicins, -e

soyluluk: torinîye (m), esîliye (m), esîlzadeyîye (m), bieslûfesliye (m), xanedanîye (m), arîstokratîye (m), necîbîye (m)

soysuz: bécins, -e; béeslûfesl, -e bèneseb, -e

soysuzluk: bécinsîye (m), bécinsî (m), bécinsênî (m), béeslûfesliye (m), bènesebîye (m)

soykırım: qırkerdiş (n), jenosîd (n)

soyma-I (giysisini çıkarma): şelênayîş (n), cêdevetîş (n), kincê ... vetîş, kincê ra vetîş, cilê ... vetîş, cilê ra vetîş, kincê ... serdekerdiş, rutkerdiş (n), banekerdiş (n)

soyma-II (kabuk vb. için): serokerdiş (n)

soyma-III (birinin parasını vb. zorla alma): serokerdiş (n), şelênayîş (n), serdekerdiş (n), virankerdiş (n)

soymak-I (giysisini çıkarmak): şelênayene, cêde vetene, kincê ... vetene, kincê ra vetene, cilê ... vetene, cilê ra vetene, kincê ... ser de kerdene, rut kerdene, bane kerdene

soymak-II (kabuk vb. için): sero kerdene

soymak-III (birinin parasını vb. zorla almak): sero kerdene, şelênayene, ser de kerdene, viran kerdene

soyup soğana çevirmek: (mecazi) xeripnayene

soytarı: qeşmer, -e; soterî, -ye

soytarılık: qeşmerîye (m), qeşmerî (m), soterîyîye (m), soterîyî (m)

soyulmak (deri, kabuk vb. için): sero şîyene, terişîyayene

soyum: serokerdişê çermî (n), helkerdişê çermî (n), tolekerdişê çermî (n)

soyunma: xoşelênayîş (n), xocêdevetîş (n), kincêxovetîş (n), cilêxovetîş (n), kincêxoravetîş (n), cilêxoravetîş (n), kincêxoserdekerdiş (n), xorutkerdiş (n), xobanekerdiş (n), xozitkerdiş (n)

soyunmak: xo şelênayene, xo cêde vetene, kincê xo vetene, cilê xo vetene, kincê xo ra vetene, cilê xo ra vetene, kincê xo ser de kerdene, xo rut kerdene, xo bane kerdene, xo zit kerdene

soyunmuş olan: şelênaya (m), şelênayîye (m), şelênaye (n), cêdeveta (m), cêdevete (n), cilveta (m), cilmvete (n); kincveta (m), kincvetîye (m), kincvete (n), kincserdekerda (m), kincserdekerdîye (m), kincserdekerde (n)

soyut: razber, -e; abstre, -ye; mucered, -e

söküm: wekerdiş (n), qilaynayîş (n), raqilaynayîş (n)

sayaç söküümü: wekerdişê hûmarkerî (n), raqilaynayîşê hûmarkerî (n)

sökme: 1)wekerdiş (n) 2)(ağaç, dal vb. için) qilaynayîş (n) 3)weqilaynayîş (n), raqilaynayîş (n)

sökme: 1)wekerdene 2)(ağaç, dal vb. için) qilaynayene 3)weqilaynayene, raqilaynayene

sömestr: termîn (n)

birinci sömestr (güz dönemi): termînê payîzî (n)

ikinci sömestr (bahar dönemi): termînê wisarî (n)

sömürge: kolonî (m)

sömürgeci: kolonyalîst, -e

sömürgecilik: kolonyalîzm (n), kolonyalîstîye (m)

söndürme: hewnakerdiş (n), mirênayîş (n), romirênayîş (n), tefênayîş (n), weberdiş (n), weşaynayîş (n), xowrakerdiş (n)

söndürme maddesi: madeyê mirênayîşî (n), madeyê hewnakerdişî (n), madeyê weşaynayîşî (n)

söndürmek: hewn a kerdene, mirênayene, romirênayene, tefênayene, weberdene, weşaynayene, xow ra kerdene

Rüzgâr mumu söndürür. (Va mume şayneno we.)

sönme: xowraşîyayîş (n)

sönmek: xow ra şîyene

sövgü: nenge (m), neng û nengşore, milqî (n), kifir (n), xebere (m), xeberî (zh)

sövme: nengîçînayîş (n), milqîkerdiş (n), kifirkerdiş (n), xeberîdayîş (n)

sövmek: nengî çînayene

O size sövdü. (Ey nengî şîma çînay. / Ey şîma ra nengî çînay.)

milqî kerdene

Bana küfür ediyor. (Mi ra milqî keno.)

kifir kerdene, xeberî dayene

Sövme! (Xeberî mede!)

sövüp sayma: neng û nengşore çînayîş

sövüp saymak: neng û nengşore çînayene

O, adama sövüp saydı. (Ey, neng û nengşore mêrikî çînay.)

söylem: dîskur (n)

cinsiyetçi söylem: dîskuro cinsiyetperest (n)

söyleme: vatiş (n)

söylemek: vatene

söylemesi ayıp: 1)eyb vatiş yeno 2)bêmane

söylence: efsane (m)

söylenme-I: vajîyayîş (n), ameyîşvatiş (n)

söylenme-II (kendi kendine konuşma): vajirîyayîş (n), başîyayîş (n), vajorbîyayîş (n), vitvitîyayîş (n), witwitîyayîş (n), vitvitkerdiş (n), witwitkerdiş (n), pitpitîyayîş (n), pitpitkerdiş (n), xobixovatiş (n), xobixoqalîkerdiş (n), xobixoqiseykerdiş (n), xoxodeqiseykerdiş (n), xobixoxeberîdayîş (n), vîracekerdiş (n)

söylenmek-I: vajîyayene, ameyene vatene

söylenmek-II (kendi kendine konuşmak): vajirîyayene, başîyayene, vajor bîyene, vitvitîyayene, witwitîyayene, vitvit kerdene, witwit kerdene, pitpitîyayene, pitpit kerdene, xo bi xo vatene, xo bi xo qalî kerdene, xo bi xo qisey kerdene, xo xo de qisey kerdene, xo bi xo xeberî dayene, vîrace kerdene

söyleşi: terraqe (m) (TE)

söyleşi odası: odaya terraqe (m) (TE)

söz: 1)vate (n), qisa (m), xebere (m), qale (m) 2)perse (m), qewl (n), soz (n), wad (n)

incitici söz: qisaya girçikine (m)

söz birliği: b. **ağz birliği**

söz birliği etmek: b. **ağz birliği etmek**

söz vermek: perse dayene, qewl dayene, soz dayene, wad kerdene

sözüm meclisten dışarı: qala mi cemat ra teber, qisaya mi cemat ra teber

sözüm yabana: qala mi cemat ra teber, qisaya mi cemat ra teber

sözünü etme: b. **bahsetme**

sözünü etmek: b. **bahsetmek**

sözünü kesmek: qisaya ... birnayene, qala ... birnayene

sözcük: çekuye (m)

anahtar sözcük: kilîtçekuye (m)

sözlendirici: dublajker, -e (sn)

sözlendirme: dublaj (n, sn)

sözleşme: kontrat (n), muqawele (n), muqawelename (n)

sözleşme yönetimi: îdareyê kontratî (n), îdareyê muqaweleyî (n)

sözlü-I: fekkî

sözlü edebiyat: edebîyato fekkî (n)

sözlü-II: namger, -e; sozdar, -e; waşte (n), wašta (m); waştî, -ye

sözlük: ferheng (n)

küçük sözlük: ferhengek (n)

spastik: spastîk, -e

spastik engelli: astengdara spastîke (m), astengdaro spastîk (n)

spektrum: spektrum (n)

sperma: awî (m), sperma (m)

spiker: spîker, -e

spikerlik: spîkerîye (m), spîkerî (m)

spiral: spîral, -e

kesici spiral [makinesi]: spîralo birnayox (n)
spor: spor (n)
spor ayakabısı: solê sporî (n)
spor birimi: yewîna sporî (m)
spot: spot (n)
sprinkler (itfaiye için): sprînkler (n)
Sri Lanka: Srî Lanka (m)
stabilize: stabîlîze, -ye
stabilize yol: rayîro stabîlîze (n)
stadyum: stadyûm (n)
staj: staj (n)
stajyer: stajyer, -e; karmus, -e
stajyer alımı: girewtişê stajyeran (n), girewtişê karmusan (n)
stajyerlik: stajyerîye (m), karmusîye (m)
stajyer maaşı: meaşê stajyerî/e, meaşê karmusî/e
stajyer seçme: weçînitîşê karmusan (n), weçînayîşê stajyeran (n)
standardizasyon: standardkerdiş (n), standardîzekerdiş (n), standardîzasyon (n)
standardize etme: standardkerdiş (n), standardîzekerdiş (n), standardîzasyon (n)
standardize etmek: standard kerdene, standardîze kerdene
standart: standard, -e (s)
standartlaştırma: standardkerdiş (n), standardîzekerdiş (n), standardîzasyon (n)
standartlaştırmak: standard kerdene, standardîze kerdene
Stanley: Stanley
stat: stadyûm (n)
statü: statu (n)
stenograf: stenograf, -e
stenografi: stenografî (m)
stepne: stepne (n), gogero cagir (n), tekera cagire (m)
stil: 1)stîl (n) 2)uslûb (n)
stilist: 1)stîlîst, -e
Stockholm: Stokholm (n)
stok: 1)(yığılm) stok (n), lode (m), kêşe (m) 2)(yığımlık) stok (n), lode (m), kêşe (m)
stok sahası: warê stokî (n), warê lode (n), warê kêşe (n)
stop: stop (n)
stop etmek: vindetene, stop kerdene
stop press: vindepres (n), stoppres (n)
strateji: stratejî (m)
strateji geliştirme dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê xurtkerdişê stratejî
strateji geliştirme şube müdürlüğü: mudirîya beşê xurtkerdişê stratejî
stratejik: stratejîk, -e
stratejik yer: cayo stratejîk (n)
stratejik yönetim ve planlama şube müdürlüğü: mudirîya beşê îdareyê stratejîk û plankerdişî
stres: tengijîyayîşo psîkolojîk (n), tengijîyayîşo ruhî (n), stres (n)
striptiz: strîptîz (n)
striptizci: strîptîzkare (m)
stüdyo: studyo (n)
su: awe (m)
acı su: awa tale (m), awa cale (m)
giriş suyu (arıtma sisteminde): awa dekwetîşî (m)

hızı çok olan su akıntısı: şîpe (m)
içme suyu: awa şimitişî (m)
sıcak su kirliliği: gemarinîya germawe (m), gemarinîya awa germine (m)
su abone işleri: karê aboneyîya awe
su arıtma: awguznayîşê awe (n), raguznayîşê awe (n)
su arıza birimi: yewîna arizeya awe
su bırakma (tarla vb. için): serawe (m)
su bırakmak (tarla vb. için): awe veradayene ... ser, awe pira nayene
Hagîdar bostana suyu bırakmış/salmış. (Hagîdarî awe veradaya bostanî ser.)
su bidonu: bîdonê awe (n)
su dökme: awerîşnayîş (n), destawekerdiş (n), destaweverdayîş (n)
su dökmek: awe rişnayene, destawe kerdene, destawe deverdayene
su dökünme: awexorokerdiş (n)
su dökünmek: awe xo ro kerdene
su hayvanı: heywana/heywano awî
su hızı: lezîya awe (m)
su ile ilgili: awî, -ye
su işleri: karê awe
su işleri müdürü: mudira/ê karanê awe
su işleri servisi: servîsê karanê awe
su işleri şefliği: serkarîya karanê awe
su kanalı: kanalê awe (n)
su kaynatıcı: kelnayekê awe (n), keldayekê awe (n), girênayekê awe (n)
su kirliliği: gemarinîya awe (n)
su kirliliği kontrolü yönetmeliği: telîmatnameyê kontrolê gemarinîya awe (n)
su sağlığı ve havza koruma şube müdürlüğü: mudirîya beşê pawitişê weşî û hewzaya
 awe
su samuru: segaw, -e; kutiko/kutika awî
su sızıntısı olan yer/toprak: avrêj (n), awzêm (n), awzên (n)
su sistemi: pergalê awe (n), sîstemê awe (n)
su tahsilat: tehsîlkerdişê awe, tehsîlatê awe
su tankı: tanqa awe (m)
su tesisleri dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê sazgehanê awe
su ve kanalizasyon idaresi: îdareyê awe û kanalîzasyonî
su ve kanalizasyon idaresi genel müdürlüğü: mudirîya pêroyî ya îdareyê awe û
 kanalîzasyonî
su ve kanalizasyon işleri genel müdürlüğü: mudirîya pêroyî ya karanê awe û
 kanalîzasyonî
su ve kanalizasyon müdürlüğü: mudirîya awe û kanalîzasyonî
su ve yiyecek: awe û werd
suda yaşayan: awî, -ye
sulu tarım: zîreto awî (n)
sulu ziraat: b. sulu tarım
tuzlu su: solawe (m), awa soline (m), awa şorre (m)
yer altı suları: awê binerdî (zh)
yer altı suyu kirliliği: gemarinîya awa binerdî (m)

sual: b. soru

sual etme: b. sorma

sual etmek: b. sormak

suare: sûare (m, sn)

suaygırı: estorê nîlî (n)

subay: efser, -e; zabit, -e

makina subayı: efserê makîna, zabitê makîna

subaylık: efserîye (m), efserî (m), zabitîye (m), zabitî (m)

Sucre: Sukre

sucu (su satan): awroş, -e

sucuk-I (kıyma ve baharattan yapılan): sucuxe (m)

sucuk-II (bandırma): meşlûre (m), sucuxe (m), kome (n), orcîke (m), kefsucuxe (m)

suculuk: awroşîye (m), awroşî (m)

suç: suc (n), gune (n)

suç işlemek: suc kerdene

suçiçeği: mîrkutikî (zh), çirxazî (zh)

suçiçeği çıkarmak: mîrkutikî vetene, çirxazî vetene

suçlamak: sucdar kerdene, gunekar kerdene

suçlanan: sucdarkerda (m), sucdarkerde (n); gunekarkerda (m), gunekarkerde (n)

suçlayan: sucdarkerdox, -e; gunekarkerdox, -e

suçlu: sucdar, -e; gunekar, -e

suçluluk: sucdarîye (m), gunekarîye (m)

Sudan: Sûdan (n)

süflör: suflor (n)

süflöz: sufloze (m)

sukaplumbağası: kesaya awî (m), reqe (m), kesareqe (m)

sulak: awî, -ye

sulak tarla: hêgayo awî (n)

sulaklık: awîyîye (m)

sulama: awedayîş (n), awedane (m)

sulama kanalı: kanalê awedayîşî (n), kanalê awedane (n)

sulamak: awe dayene

sulanma: 1)awedîyayîş (n), ameyîşawedayîş (n) 2)(sulu duruma gelme) awinbîyayîş (n)

sulanmak: 1)awe dîyayene, ameyene awedayene

Bostan sulanmış. (Bostan awe dîyayo.)

Atlara sulandı mı? (Gelo estorî ameyê awe dayene?/Gelo estorî awe dîyayî?)

sulanmış olan: awedîyayîye (m), awedîyaya (m), awedayîye (m), awedaya (m), awedîyaye (n), awedaye (n)

2)(sulu duruma gelmek) awin bîyene

sulh: aşî (m), aşîye (m)

sulh ceza mahkemesi: dadgeha ceza ya pêardîşî (m), dadgeha ceza ya werêardîşî (m), mehkemeya ceza ya pêardîşî (m), mehkemeya ceza ya werêardîşî (m)

sulh hukuk mahkemesi: dadgeha huqûqî ya pêardîşî (m), dadgeha huqûqî ya werêardîşî (m); mehkemeya huqûqî ya pêardîşî (m), mehkemeya huqûqî ya werêardîşî (m)

sulh mahkemesi: dadgeha pêardîşî (m), dadgeha werêardîşî (m); mehkemeya pêardîşî (m), mehkemeya werêardîşî (m)

sulu: 1)awin, -e

sulu yemek: werdo awin (n)

Çorban sulu olmuş. (Germîya/şorbaya to awin bîya./Şorbaya to awin ama.)

2)awî, -ye

sulu arazi: erazîya awîye (m), erazîya awî (m)

sulu tarım: zîreto awî (n)

sulu ziraat: zîreto awî (n)

3)biawe

sulu boru sistemi: sîstemê lulîya biawe (n), sîstemê borîya biawe (n)

sulu göz: 1)bermok, -e; bermokin, -e; bermînok, -e; keso/kesa ke îstirî çim de yê

2)(mecazi) pixok, -e

sulu gözlü: b. **sulu göz**

sululuk: 1)awînîye (m) 2)awîyîye (m)

sulusepken kar: vewrlîke (m), şilope (n), şilûşepelî (m)

sumak: simaq (n)

suni: viraşte (n), virašta (m), viraştîye (m)

suni sınır: b. **yapma sınır**

sunma: pêşkêşkerdiş (n), teqdîmkerdiş (n), erzkerdiş (n)

sunmak: pêşkêş kerdene, teqdîm kerdene, erz kerdene

sunu: pêşkêş (n), erz (n)

sunucu: pêşkêşkar, -e; pêşkêşkar (n) (TE), server (n) (TE)

sunulma: pêşkêşbîyayîş (n), teqdîmbîyayîş (n), erzbîyayîş (n)

satışa sunulma: pêşkêşê rotişî bîyayîş (n), rotişî rê pêşkêşbîyayîş (n), rotişî rê erzbîyayîş (n)

sunulmak: pêşkêş bîyene, teqdîm bîyene, erz bîyene

sunum: pêşkêş (n)

suölçer: awpeym (n), hîdrometre (n)

sur: beden (n)

Diyarbakir Suru: Bedenê Dîyarbakirî (n)

surat: surot (n), rî (n)

Surinam: Surînam (n)

Suriye: Sûrîye (m)

Suruç: Sirûc (n)

susak (susamış olan): têşan, -e

susam: kuncî (n)

susama: têşanbîyayîş (n)

susamak: têşan bîyene

susuz: 1)bêaw, -e 2)(tarla, meyve vb. için): bejî, -ye

susuz arazi: bej (n)

susuz yöre: qeşa (n)

susuzluk-I: bêawî (m), bêawîye (m)

susuzluk-II (susamış olma durumu): 1)têşanîye (m), têşanî (m), têşanênî (m), teşne (m) 2)têş (n)

Susuzluğumu biraz gidereyim. (Ez bineyke teşna xo bişiknî.)

Susuzluktan öldük! (Ma têtş de merdî!)

sutyen: sutîyenî (zh)

Suudi Arabistan: Erebîstanê Seûdî (n)

Suva: Suva (m)

suvarıcı (su verici): awedayox, -e

suvarma: awedayîş (n)

suvarmak: awe dayene

suyılanı: maro awî (n)

süet: suet (n)

sümen: sumen (n)

imza sümeni: sumenê îmza (n)
sümük: çilane (m), çilme (m), çil (n), lîke (m), xirnike (m), pilxe (m), zux (n); kermê pîrnike (n)
sümüklü: çilanin, -e; çilmin, -e; çilminok, -e; çilo (n); lîkin, -e; xirnikin, -e
sünger: sunger (n)
sünnet: sunet (n)
sünnet edilmek: sunet bîyene, ameyene sunetkerdene
sünnet ehli: ehlê sunetî
sünnet elbisesi/giysisi: kincê/cilê/çinayê sunetî (zh)
sünnet etmek: sunet kerdene
sünnet kıyafeti: belgê/cilûbelgê/bedlê sunetî (n)
sünnet olmak: sunet bîyene
sünnetçi: sunetkerdox, -e; mîzîbir, -e; sunetçî, -ye
sünnetçilik: sunetkerdoxî (m), sunetkerdoxîye (m), mîzîbirî (m), mîzîbirîye (m), sunetçîyî (m), sunetçîyîye (m), sunetçîyênî (m)
sünnetli: sunetkerde (n), sunetkerda (m), sunetkerdîye (m), sunetbîyaye (n), sunetbîyaya (m), sunetbîyayîye (m)
sünnetsiz: sunetnêkerde (n), sunetnêkerda (m), sunetnêkerdîye (m), sunetnêbîyaye (n), sunetnêbîyaya (m), sunetnêbîyayîye (m), bêsunet, -e
Sünni: sunî, -ye
Sünnilik: sunîyî (m), sunîyîye (m), sunîyênî (m), sunîtî (m), sunîtîye (m)
süpürge: gezî (n), havêlik (n)
çalı süpürgesi: desta (m), seqavêl (n), gezbir (n), gez (n)
elektrik süpürgesi: gezîyo elektrîkin (n)
süpürme: rutîş (n), derutîş (n), gezîkerdiş (n), tafiştîş (n)
süpürmek: rutene, derutene, gezî kerdene, tafiştene
sürahi: surehî (m)
sürat: lezîye (m), lezî (m), suret (n)
asgari sürat: b. asgari hız
aşırı sürat: b. aşırı hız
azami sürat: b. azami hız
süratli: 1)lezdar, -e 2)leze (m), sivik, -e; çapik, -e; pêt, -e; kîp, -e
sürdürme: ramitîş (n), domnayîş (n) dewamkerdiş (n)
sürdürmek: ramitene, domnayene, devam kerdene
sürdürülebilir: ramitbar, -e; dewambar, -e
sürdürülebilir gelişme: raverşîyayîşo ramitbar (n); xurtbîyayîşo dewambar (n)
sürdürülebilirlik: ramitbarîye (m), dewambarîye (m)
süre: mudet (n)
süre aşımı: vîyartişê demî (n), ravîyartişê demî (n)
süre sıkıştırma: mudet tengkerdiş (n)
süreç: proses (n)
sürekli: 1)tim, timûtîm, hertîm 2)timin, -e; timûtîmin, -e; daîmî, -ye; mutemadî, -ye; mûdim, -e 3)mutemadîyen
süreklileşme: 1)timbîyayîş (n), timûtîmbîyayîş (n), hertîmbîyayîş (n) 2)timinbîyayîş (n), timûtîminbîyayîş (n), daîmîbîyayîş (n)
süreklileşmek: 1)tim bîyene, timûtîm bîyene, hertîm bîyene 2)timin bîyene, timûtîmin bîyene, daîmî bîyene
süreklileştirme: 1)timkerdiş (n), timûtîmkerdiş (n), hertîmkerdiş (n) 2)timinkerdiş (n), timûtîminkerdiş (n), daîmîkerdiş (n)

süreklileştirme: 1)tim kerdene, timûtim kerdene, hertim kerdene 2)timin kerdene, timûtimin kerdene, daîmî kerdene

sürekli: 1)timî (m), timûtimî (m), hertimî (m) 2)timinî (m), timûtiminî (m), daîmîyî (m), mûdimî (m)

süreksiz: 1)netim, netimûtim, nehertim 2)netimin, -e; netimûtimin, -e; bêdewam, -e; nedaîmî, -ye

süreksizlik: 1)netimî (m), netimûtimî (m), nehertimî (m) 2)nedaîmî, -ye; bêdewamî (m), bêdewamîye (m)

sürelî: bimudet, -e, perîyodîk, -e

süreölçer: kronometre (n)

süerlik: dergramitişî (m)

süresiz: bêmudet, -e

sürgü-I (silah sürgüsü): surme (n)

sürgü-II: b. **tapan**

sürgün-I (bitki için): 1)xelfe (n), xelfek (n), aj (n), hare (n) 2)narbe (n), narbik (n)

sürgün-II: surgun (n), nefî (n)

sürgün edilmek: surgun bîyene, nefî bîyene

sürgün etmek: surgun kerdene, nefî kerdene

sürgün-III: b. **ishal**

sürmanşet: sermanşet (m)

sürme: 1)ramitiş (n)

sürme şeridi: şerîte ramitişî (n)

2)sawitiş (n), soynayîş (n)

3)(kirpik diplerine sürülen) kile (m)

sürmek: 1)ramitene 2)sawitene, soynayene

-e sürmek: desawitene, cisawitene, tira sawitene, tira soynayene, tira dayene, pira soynayene, pira kerdene

sürmeli: kildar, -e; kilin, -e; kilkerda (m), kilkerde (n); surmelî, -ye

sürrealite: serrastîye (m), serraştîye (m), surrealîte (m)

sürrealist: serrastîvîn, -e; serraştîvîn, -e; surrealîst, -e

sürrealist film: filmo surrealîst (sn), filmo serrastîvîn (sn), filmo serraştîvîn (sn)

sürtmek: b. **sürmek-2**

sürtük: b. **orospu**

sürtüklük: b. **orospuluk**

sürtülmek: b. **sürülmek-2**

sürü: garane (m), birre (m), surîye (m)

kuş sürüsü: ref (n), ebre (m)

küçükbaş hayvan sürüsü: pes (n), kerî (n), dewar (n), bol (n), terş (n), mal (n), çarweyî (zh), malo sîya (n), malo pes (n), birra pesî (m), celeb (n), col (n)

sığır sürüsü: naxir (n), garane (m), baqur (n), colage (m)

sürücü: 1)ramitox, -e 2)drayver (n) (TE)

alkollü sürücü: ramitoxa alkolşimitoxe (m), ramitoxo alkolşimitox (n)

sarhoş sürücü: ramitoxa serxoşe (m), ramitoxa serxweşe (m); ramitoxo serxoş (n), ramitoxo serxweş (n)

sürücü belgesi: ehlîyetname (n)

sürücülük: ramitoxîye (m), ramitoxî (m), ramitoxênî (m)

sürücülük kursu: kursê ramitoxîye (n), kursê ramitoxî (n), kursê ramitoxênî (n)

sürülmek: 1)ramîyayene, ameyene ramitene 2)soynîyayene, sawîyayene; ameyene soynayene, ameyene sawitene

-e sürülmek: desawîyayene, ameyene desawitene, cisawîyayene, ameyene cisawitene, tira soynîyayene, tira sawîyayene, tira dîyayene, ameyene tiradayene, pira soynîyayene, ameyene pirakerdene

sürülü: 1)ramita (m), ramitîye (m), ramite (n), citekerda (m), citekerdîye (m), citekerde (n)
2)desawita (m), desawite (n), desawîyaya (m), desawîyaye (n), cisawita (m), cisawite (n), tirasoynayîye (m), tirasoynaye (n), pirakerdîye (m), pirakerde (n)

sürüm: 1)(ticaret için) rewac (n) 2)(ekonomi için) tedawul (n) 3)(ekonomi için) emîsyon (n)

sürüngen: xijok, -e

sürüngenler: xijokî (zh), marûmûrî (zh), marûmilawinî (zh)

zehirli sürüngenler: xijokê jehrinî (zh), xijokê axuyinî (zh)

sürveyan: surveyan, -e

süs: tît (n), tîtik (n), xeml (n), zîynet (n)

süs püs: tîtûvît (n), xemlûxêz

süsleme: tîtiknayîş (n), tîtûvîtkerdiş (n), xemilnayîş (n)

dikişle süsleme: nejrînayîş (n), newirînayîş (n), neqîşnayîş (n)

süslemek: tîtiknayene, tîtûvît kerdene, xemilnayene

dikişle çizgi çizerek süslemek: xeyte kerdene

süslenme-I (kendi kendini süsleme): xotîtiknayîş (n), xotîtûvîtkerdiş (n), xoxemilnayîş (n)

süslenme-II (başkası tarafından süslenme): tîtikîyayîş (n), tîtûvîtîyayîş (n), ameyîştîtikîyayîş (n), ameyîştîtûvîtkerdiş (n), xemilîyayîş (n), ameyîşxemilîyayîş (n)

süslenmek-I (kendi kendini süslemek): xo tîtiknayene, xo tîtûvît kerdene, xo xemilnayene

süslenmek-II (başkası tarafından süslenmek): tîtikîyayene, tîtûvît bîyene, ameyene tîtikîyayene, ameyene tîtûvît kerdene, xemilîyayene, ameyene xemilîyayene

süslü: tîtikin, -e; tîtiknaya (m), tîtiknayîye (m), tîtiknaye (n), tîtikîyaya (m), tîtikîyayîye (m), tîtikîyaye (n), xemilnaya (m), xemilnayîye (m), xemilnaye (n), xemilîyaya (m), xemilîyayîye (m), xemilîyaye (n), zîynetin, -e; zîynetlî, -ye; sûsiknaya (m), sûsiknayîye (m), sûsiknaye (n)

süslü püslü: tîtûvîtin, -e; xemlûxêzin, -e

süslü püslü anlatma/detaylı anlatma: newirînayîş (n)

süslü püslü anlatmak/detaylı anlatmak: newirînayene

süsmek: b. boynuzlamak

süt: şit (n)

süt emmek: litene, şit werdene

süt ürünleri: qatix (n)

sütana: b. sûtanne

sûtanne: şitdayîke (m), şitdadî (m), dadîya şitî

sütçü: şitroş, -e

sütçülük: şitroşîye (m), şitroşî (m)

sütkardeş: b. erkek sûtkardeş, kız sûtkardeş

erkek sûtkardeş: biraşit (n), birayê şitî (n)

kız sûtkardeş: waşite (m), waya şitî (m)

sütlaç: şitênî (m)

sütlü: şitin, -e

sütun: estune (m)

çatıdaki ana kirişle onu taşıyan sütun arasına konulan ağaçtan sütun başı: balişnaya estune (m)

sütunun üstüne oturduğu taştan payanda: linga estune (m)

süvari: espar, -e; suwar, -e; suwarî, -ye

süzek: b. süzgeç

süzgeç: 1)parzun (n), sefok (n), suzgeç (n), kamos (n), filtre (n))torre (m)

süzgü: suzgeç (n)

süzme-I (sıvı için): parzunkerdiş (n), parzunrodâyîş (n), sefênâyîş (n), nesilnayîş (n), ropiroznayîş (n), awguznayîş (n), raguznayîş (n), parzunayîş (n), siznayîş (n)

süzme-II (inceleyerek bakma): balaxodayîş (n)

süzmek-I (sıvı için): parzun kerdene, parzun ro dayene, sefênayene, nesilnayene, ropiroznayene, awguznayene, raguznayene, parzunayene, siznayene

süzmek-II (inceleyerek bakmak): bala xo dayene

süzülme (sıvı için): ameyîşparzunkerdiş (n), parzunbîyayîş (n), parzunroginayîş (n), sefênîyayîş (n), ameyîşsefênayîş (n), nesilîyayîş (n), ropirozîyayîş (n), awguzîyayîş (n), raguzîyayîş (n), parzunîyayîş (n), sizîyayîş (n)

süzülmek (sıvı için): ameyene parzunkerdene, parzun bîyene, parzun ro ginayene, sefênîyayene, ameyene sefênayene, nesilîyayene, ropirozîyayene, awguzîyayene, raguzîyayene, parzunîyayene, sizîyayene

ŞŞŞ

şafak: sipêde (n), dosere (n), şefeç (n), serê şodirî (n), serê şewdirî (n), fecir (n)

şafak vakti: destê şefeçî (n), destê sibayî (n), destê nimajî (n), verê şodirî (n),

dosere ra

Şafii: şafi, -ye

Şafilik: şafiyî (m), şafiyîye (m), şafitî (m)

şah: şah (n)

şahbaz (iri bir tür akdoğan): şehbaz, -e

şahbeyit: şahbeyte (m)

şahıs: kes, -e; şexs, -e

şahıs zamiri: zemîrê kesî (n)

şahika: b. doruk, zirve

şahin: şahîn (n), helîyo çal (n)

şahit: şahid, -e

şahit numune: nimûna şahide (m)

şahitlik: şahidîye (m)

şair: şair, -e

şairane: şairkî, şairane

şairane gerçekçilik: rastîvînîya şairkî/şairane (m), raştîvînîya şairkî/şairane (m), realîzmo şairkî/şairane (n)

şairane realizm: rastîvînîya şairkî/şairane (m), raştîvînîya şairkî/şairane (m), realîzmo şairkî/şairane (n)

şairce: şairane, şairkî

şaka: 1)heneke (m), yarî (m), yarenîye (m), yarenî (m), kuşat (n), kurata (m), lexî (zh) 2)qestî (m)

şaka yapma: 1)henekekerdiş (n), henekîkerdiş (n), yarîkerdiş (n), yarenîyekerdiş (n), yarenîkerdiş (n), kuşatkerdiş (n), lexîkerdiş (n), zaravakerdiş (n) 2)qestîkerdiş (n)

şaka yapmak: 1)heneke kerdene, henekî kerdene, yarî kerdene, yarenîye kerdene, yarenî kerdene, kuşat kerdene, lexî kerdene, zarava kerdene 2)qestî kerdene 3)(mecazi) koseyî kerdene, kose xemilnayene

Şaka yapma! (Heneke/henekî/yarî/yarenîye/yarenî/kuşat/lexî meke!)

şakacı: yaran, -e; henekçî, -ye; henekker, -e; lexçî, -ye

şakadan: qestî, qestîka, qestîn a, qestînek a, berqestî ra, mexsus

şakalaşma: yewbînîdehenekîkerdiş (n), yewbînîdeyarîkerdiş (n), yewbînîdeyarenîyekerdiş (n), yewbînîdeyarenîkerdiş (n), yewbînîdekuşatkerdiş (n), yewbînîdelexîkerdiş (n)

şakalaşmak: yewbînî de henekî kerdene, yewbînî de yarî kerdene, yewbînî de yarenîye kerdene, yewbînî de yarenî kerdene, yewbînî de kuşat kerdene, yewbînî de lexî kerdene

şakayık: şavile (m), heşvile (m), heşvilike (m), vilheşike (m), gulheşe (m)
şakul: şaqul (n)
şakullemek: şaqul veradayene, şaqul pede veradayene, şaqul ro dayene, şaqul kerdene, ra şaqul ardene
şal: 1)(kumaş) şal (n) 2)(kadınların, omuzlarını örtmek için kullandıkları) şale (m)
şalaki (şal taklidi kumaş): şalakî (n)
şalgam: şelxem (n)
şali: şalî (n)
şalvar: 1)şelwarî (zh) 2)şalî (zh)
kadın şalvarı: degsigî (zh), qeredonî (zh), extonî (zh)
şalvar dikmek: şelwarî deştene
şalvar diktirmek: şelwarî dayenedeştene
şalvarın iki bacak arasında sarkan arka bölümü: peyike (m), dollike (m)
şalvarsız: 1)bêşelwarî (n, m) 2)bêşalî (n, m)
Şam: Şam (n)
şamama: şemamoke (m), qultike (m)
şamata: welwele (n), qergundî (m), babagundî (m), haylemin (n), hayûhuy (n), hay-huy (n), teqûreqe (m), teq-reqe (m), hermele (n), helahela (m), şemate (n)
şamdan: fînedane (m), şamdane (m), mumdane (m)
şamdanlık: fînedane (m), şamdane (m), mumdane (m)
şampanya: şampanya (m)
şampuan: şampuan (n)
şans: bext (n), siûd (n), şans (n), talih (n)
şansı yaver gitme (deyim): kabeyê ... şakkewtiş, kabeyê ... şakweriştîş, kabeyê ... şakameyiş
şanslı: bibext, -e; bisiûd, -e; bişans, -e; bitalih, -e
şanslı olma: b. **şansı yaver gitme**
şanssız: bêbext, -e; bêsiûd, -e; bêşans, -e; bêtalih, -e
şantiye: şantiye (m)
şap: şeb (n)
şap hastalığı: tebaq (n), zerik (n)
şapka: şewqa (m)
şapka siperi: b. **şapka siperliği**
şapka siperliği: peltikê şewqa (n), sîperê şewqa (n)
şapkacı: 1)(şapka diken) şewqaderz, -e 2)(şapka satan) şewqaroş, -e
şarap: şerab (n), mey (m)
şarap içen: şerabwer, -e; meywer, -e
şarbon: b. **karakabarcık**
şarj: wenayîş (n), şarj (n), barkerdiş (n) (TE)
Şarj edilmiyor. (Şarj nêbeno/a. / Bar nêbeno/a.)
şark: rojhelat (n)
şark çıbanı: rîşa serre (m), kergane (m)
şarkı: lawike (m), kilame (m), deyîre (m)
şarkıcı: deyîrbaz, -e; dengbêj, -e; şaîr, -e
şart: merc (n), şert (n)
şart kipi: b. **dilek-şart kipi**
şartlı: şertin, -e
şartlı salıverme: veradayîşo şertin (n)
şartlı salıvermek: veradayena şertine (m)
şartlı tahliye: texlîyaya şertine (m), veradayîşo şertin (n)
şartname: mercname (n), şertname (n)

şaryo: şaryo (n, sn)

şaşakalmak: mat mendene, mat bîyene, tat-mat mendene, şaş mendene, ecêb mendene, hekmete kewtene, fekakerde mendene, fekê xo hewa ra mendene

şavul: b. şakul

şavullamak: b. şakullemek

şayet: eke, eger

Şayet biliyorsan söyle, bilmiyorsan sor. (Eke ti zanî vaje eke ti nêzanî biperse.)

şebek: şebek, -e

şebeke: torre (m), torre (m) (TE)

atık su şebekesi: torra gendawe (m)

kanalizasyon şebekesi: torra kanalîzasyonî (m)

yağmur suyu şebekesi: torra awa varanî (m), torra awa şilîye (m)

yağmur şebekesi: torra varanî (m)

şebnem: rewa (n), awî (m)

şef: 1)serkar, -e; şef, -e 2)serek, -e; şef, -e

şef garson: sergarson (n)

şeflik: 1)serkarîye (m), şefîye (m) 2)serekîye (m), şefîye (m), şefî (m)

şeftali: xewxe (m), şeftalîye (m), pirçikine (m)

şeftali ağacı: xewxêre (m), şeftalîyêre (m)

şehadet parmağı: b. işaret parmağı

şehir: şaristan (n), bajar (n), şehîr (n)

Erzincan eski bir şehirdir. (Erzingan şaristanêko kan o.)

eski şehir: şaristano kan (n), şaristano kehen (n); bajaro kan (n), bajaro kehen (n); şehîro kan (n), şehîro kehen (n)

şehir tiyatroları ve sinema şube müdürlüğü: mudirîya beşê tiyatroyanê şaristanî û sînema

şehircilik: şaristanawanîye (m), şaristanawanî (m), bajarawanîye (m), bajarawanî (m)

şehirleşme: şaristanbîyayîş (n), bajarbîyayîş (n)

şehirleşmek: şaristan bîyene, bajar bîyene

şehirli: şaristanîj, -e; bajarîj, -e

şehit: şehîd, -e

şehit düşmek: şehîd bîyene

şehit olmak: şehîd bîyene

şehriye: şerîye (n)

şeker: 1)şeker (n) 2)(çocuk dilinde) keka (m)

şeker maşası: maşaya şekerî (m)

şekerci: 1)(şeker yapan) şekerkar, -e 2)(şeker satan) şekerroş, -e

şekercilik: 1)şekerkarîye (m), şekerkarî (m) 2)şekerroşîye (m), şekerroşî (m)

şekerli: şekerin, -e

şekerlik: şekerdane (m)

şekerpancarı: silqe (m)

şekerpare: şekerpare (n)

şekersiz: bêşeker, -e

şekil: 1)form (n), şekil (n), toşe (n), tuleg (n) 2)suret (n) 3)dilq (n)

şekilci: formalîst, -e

şelale: çirr (n), çirtan (n)

şelek: derze (n)

çalı çırpı şelege: derzeyê çaran (n), derzeyê hejikan (n)

şelek hazırlamak: derze kerdene, derze piro nayene

şelek sırtlamak: derze wegirewtene, derze piştî kerdene

şelek yüklenmek: derze wegirewtene, derze piştî kerdene

şema: şema (m)

yönetim şeması: şemaya îdareyî

şempanze: şempanze, -ye

şemsiye: sîwane (m), şemsîya (m)

şemsiyeci: sîwanroş, -e; şemsîyaros, -e

şen: şa, -ye; keyfweş, -e; şên, -e

Şenkaya: Ortîlî

şenlik: 1)(şen olma durumu) şayî (m), şayîye (m), keyfweşî (m), keyfweşîye (m), şênayî (m), şênî (m), şênîye (m) 2)(belli günlerde yapılan şenlik) veyvende (n), şayî (m), şayîye (m)

şerbet: şerbet (n)

şeref: şeref (n)

şerefsiz: bêşeref, -e

şerh: şirove (n), şerh (n)

şerit: 1)(dar ve uzun kumaş parçası) şerît (n) 2)b. **yol şeridi** 3)b. **tenya**

sürme şeridi: şerîtê ramitişî (n)

şerit metre: metroşerît (n)

yol şeridi: şerît (n), şerîtê rayîrî (n)

şey: 1)çî (n), teba (n) 2)ewk, neha, emin, nim (n), rim (n), çîk (n)

Şeyi getir. (Ewkî/nehayî/eminî/nimî/rimî/çîkî bîyare.)

bir şey: teba (n), tebayêk, tebayê; çîyêk, çîke, çîyê, yew çî

hiçbir şey: çîyekî, qet çîke, qet çîyê, qet yew çî, qet teba

şeyh: şêx, -e

şeyhlik: şêxî (m), şêxîye (m), şêxênî (m)

şeytan: şeytan, -e; îblîs (n)

şeytanlık: şeytanî (m), şeytanîye (m), şeytanênî (m); îblîsî (m), îblîsîye (m), îblîsênî (m)

şık: tîtkin, -e

şık olmak: b. **şıklaşmak**

şıklak olmak: tulpizîyayene, pelqike bîyene, pilike bîyene, pilike dayene

şıklaşma: tîtkinbîyayîş (n)

şıklaşmak: tîtkin bîyene

şıklaştırma: tîtkinkerdiş (n)

şıklaştırmak: tîtkin kerdene

şımarık: 1)rîgirewta (m), rîgirewtî (m), rîgirewtîye (m), rîgirewte (n), tebera, -ye 2)her, -e (argo)

şımarıkça: herane (argo), her-herane (argo), herkî (argo)

şımarıklık: 1)rîgirewtîyîye (m), rîgirewtênî (m), teberayî (m) 2)herîye (m) (argo), herî (m) (argo), herîtî (m) (argo), hertînî (m) (argo)

şıarmak: 1)rî girewtene, paye kewtene 2)her bîyene (argo), herane xo nayene (argo), herane kerdene (argo), zirê ... ameyene (argo) 3)(mecazi) boqa ... weriştene

şıarmak: 1)rî dayene, paye vistene 2)her kerdene (argo)

şıngıl: b. **çıngıl**

şıra: şîre (n)

şifa: şîfa (m), weşbîyayîş (n)

Tanrı/Allah şifa versin. (Homa şîfa bido./Heq şîfa bido.)

şifon: şîfon (n)

şifoniyer: şîfonîyer (n)

şifre: şîfre (n) (TE)

Şifre değiştir. (Şifre bivurne./Şifre bibedilne.)

Şii: şîi, -ye

Şiilik: şîyîye (m), şîîî (m), şîa (m)

şîir: şîire (m)

şîirsel: şîîrkî

şîirsel gerçekçilik: rastîvînîya şîîrkî (m), raştîvînîya şîîrkî (m), realîzmo şîîrkî (m)

şîirsel realizm: b. **şîirsel gerçekçilik**

şikayet: gerre (n)

dilek ve şikayet kutusu: qutîya waştîş û gerreyan (m)

şikayet hattı: xeta gerreyan (m)

şikayet etmek: gerre kerdene

şikayetçi: gerrekerdox, -e

şikayetçi kişi: keso gerrekerdox (n), kesa gerrekerdoxe (m)

Şili: Şîlî (m)

şilte: doşek (n)

şimdi: nika

şimdiki: nikayin, -e

şimdiki zaman: demo nikayin (n)

şimdiki zamanın hikâyesi: demo vîyarteyo nikayin (n)

şimşek: bilusk (n), virsik (n), vire (n)

şimşek çakmak: biluskî eştene, virsik akewtene; vire akewtene, vire virsayene

Şimşek çaktı. (Biluskî eşt./Virsik akewt./Vire akewt.)

Şimşek çakıyor. (Vire virseno./Virsik akeweno.)

şimşeklenmek: biluskî eştene, virsik akewtene; vire akewtene, vire virsayene

şinik: 1)qînate (m), çap (n), ribik (n), şinik (n), debo (n), nêmtimin (n) 2)kod (n), kodik (n)

şirin: şîrin, -e (s)

şirinlik: şîrinî (m), şîrinîye (m), şîrinênî (m)

şirket: şîrkete (m)

şirpençe: şîrpence (n)

Şirvan: Şêrvan (n)

şiş: şîşe (m), sêxe (m)

örgü şişi: tîrî (m), tîrîye (m), caxe (m)

şişe: şuşe (n)

şişek: berendîre (m)

şişirmek: masnayene, pendusnayene, nexifnayene, nepixnayene, wefirnayene, va kerdene, zepiknayene, zep kerdene

şişkebabı: kebabşiş (n)

şişman: qelew, -e; ganûgoştin, -e; goştin, -e; şişman, -e

şişmanlamak: qelew bîyene, goşt girewtene, şişman bîyene

şişmanlatmak: qelew kerdene, şişman kerdene

şişmek: masayene, pendusayene, nexifîyayene, nepixîyayene, wefirîyayene, wepindofîştene, va bîyene, zepikîyayene, zep bîyene

şizofren: şîzofren, -e

şizofreni: şîzofrenî (m)

şnorkel: şnorkel (n)

şofben: şofben (n)

şoför: şofor, -e

alkollü şoför: şofora alkolşimitoxe (m), şoforo alkolşimitox (n)

şok: şok (n)

şok vermek: şoke dayene

şoke etmek: şoke kerdene

şoke olmak: şoke bîyene

şoklama: şoknayış (n)
şokola: şokola (m)
şort: şortî (zh), qolikî (zh)
şose: papûre (m), rayîrê papûre (n)
şose vergisi (eskiden): heqê papûre (n)
şölen: zîyafet (n)
şölen çekmek: zîyafet dayene
şölen vermek: zîyafet dayene
şömine: pixêrî (m), şomîne (n), ocaxe (m)
şubat: sibate (m), gucige (m)
şube: beş (n), şûbe (n)
şube müdürü: mudira/ê beşî
şurada burada: nata-weta
şurup: şurub (n)
şuur: hişmendî (m)
şuuraltı: binhişmendî (m)
şuurdışı: hişmendî ra teber
şuurlandırmak: hişmend kerdene
şuurlu: hişmend, -e
şuurlu olarak: hişmendane
şuurlu olmak: hişmend bîyene
şuurluca: hişmendane
şuurluluk: hişmendîfî (m), hişmendîyîye (m), hişmendîyî (m)
şuursuz: nehişmend, -e; bêhiş, -e
şuursuzca: nehişmendane, bêhişane
şuursuzluk: nehişmendîyî (m), nehişmendîyîye (m), bêhişîye (m), bêhişî (m)
şüphe: guman (n), şik (n)
şüphelenmek: guman kerdene, şik kerdene
şüpheli: gumankerdî, -ye; gumankerda (m), gumankerde (n); şikkerda (m), şikkerde (n)

TTT

taahhüt: xosergirewtiş (n)
taahhüt etmek: xo ser girewtene
taahhütname: tehudname (n)
tabak-I: 1)tebaxe (m) 2)nalmikî (m)
küçük tabak: tebaxça (m)
tabak-II: b. sepici
tabaka-I: tebeq (n), qat (n)
tabaka tabaka: qat bi qat
tabaka-II (tütün ya da sigara kutusu): tebeqa (m)
tabakalı: tebeqin, -e
tabaklamak: b. sepilemek
tabaklık: refê firaqan (n)
taban: 1)(ayak tabanı) binpa (n), binê linge (n) 2)(ayakkabı tabanı) taban (n), binê solî (n)
 3)(bina vb. tabanı) bermal (n), taban (n), zemîn (n) 4)taban (n) (mat)
taban alanı: warê zemînî (n)
taban alanı katsayısı: qathûmara warê zemînî (m)
taban elemanı: elemanê zemînî (n)
taban genişliği: verinîya zemînî (m)
tabanca: dabançe (n), şeşadır (n), şeşderb (n), howtetîr (n), piştol (n)

ağaç veya kamış gibi bitkilerin gövdesinden yapılan oyuncak tabanca: qultifing (n)
bir tabanca çeşidi: legan (n), loxlî (n), belçîka (n)
tabela: tabela (m)
yön tabelası: tabelaya hetî (m), tabelaya cîhetî (m)
tabelacı: tabelanus, -e
tabelacılık: tabelanusîye (m), tabelanusî (m)
tabiat: xoza (m), tebîet (n)
tabii: xozayî, -ye; tebîî, -ye
tabii sınır: sînoro xozayî (n), sînoro tebîî (n)
tabii hukuk: huqûqo xozayî (n), huqûqo tebîî (n)
tabip: doktor, -e; hekîm, -e
tabir: b. deyim
tablo: tablo (n)
çarpım tablosu: tabloyê reykiye (n) (mat)
tabloid: tabloîd (n)
tabloid gazete: rojnameyo tabloîd (n)
tabure: tabura (m)
tabut: tabut (n), mafa (m)
Tacikistan: Tacikîstan (n)
taç: tace (m)
tadilat: vurnayîşî (zh), bedilnayîşî (zh), tedîlat (n)
imar tadilatı: vurnayîşê awanî (zh), bedilnayîşê awanî (zh), tedîlatê awanî (n)
plan tadilatı: vurnayîşê planî (zh), bedilnayîşê planî (zh)
tadilat projesi: projeyê vurnayîşî (n), projeyê bedilnayîşî (n)
tahakkuk: tehequq (n)
tahakkuk işleri şube müdürlüğü: mudirîya beşê karanê tehequqî
tahammül: tehemul (n)
tahammül etme: tehemulkerdiş (n), tebatkerdiş (n), xotepîştîş (n)
tahammül etmek: tehemul kerdene, tebat kerdene, xo tepîştene
tahammüllü: tehemuldar, -e; tehemulkerdox, -e
tahammülsüz: bêtehemul, -e
tahammülsüzce: bêtehemulane
tahammülsüzlük: bêtehemulîye (m), bêtehemulî (m)
tahannebi üzümü: tehnebî (m)
tahıl: heb (n), zad (n), tene (n)
bir tahıl ölçüsü: 1)(42, 40 veya 20 kg ağırlığında) welçeke (m)
2)(16 “welçeke” büyüklüğünde) çarige (m) 3)(21, 20 veya 10 kg ağırlığında)
nêmwelçeke (m) 4)(32 kg ağırlığında) timin (n)
tahıl pazarı: ersa (m)
tahıl ürünlerini tokaçla döverek sapından ayırma: daqoqkerdiş (n),
konekerdiş (n)
tahıl vb. şeyleri ölçmek için kullanılan tahtadan yapılmış büyük kabın
(“kod”un) yarısı: nêmkod (n)
tahıldan yapılan sulu sıcak yemek: germî (m)
tahin: tahîn (n)
tahin helvası: helwaya tahînî (m)
tahkik: tehqîqat (n)
tahkikat: tehqîqat (n)
tahkikat yapmak: tehqîqat kerdene, tehqîqat viraştene
tahlil: analîz (n), tehlîl (n)

tahliye: 1)talkerdiş (n), vengkerdiş (n) 2)texlîya (m), veradayîş (n)
duman tahliye aspiratörü: aspiratorê talkerdişê dumanî (n), aspiratorê vengkerdişê dumanî (n)
tahliye edilme: 1)talbîyayîş (n), vengbîyayîş (n) 2)texlîyabîyayîş (n), veradîyayîş (n)
tahliye edilmek: 1)tal bîyene, veng bîyene 2)texlîya bîyene, veradîyayene
tahliye etme: 1)talkerdiş (n), vengkerdiş (n) 2)texlîyakerdiş (n), veradayîş (n)
tahliye etmek: 1)tal kerdene, veng kerdene 2)texlîya kerdene, veradayene
tahmin: texmîn (n)
bütçe tahmini: texmînê butçe (m)
tahmin edilme: ameyîştexmînkerdiş (n)
tahmin edilmek: texmîn bîyene, ameyene texmînkerdene
tahmin etme: texmînkerdiş (n), texmînê ... kerdîş
tahmin etmek: texmîn kerdene, texmînê ... kerdene
tahmin ile: bi texmîn, texmînî reyra, texmînî reyde
tahmine göre: goreyê texmînî
tahminen: goreyê texmînî, texmînî reyra, texmînî reyde
tahmini: korkanî, texmînî
tahmini olarak: texmînkî, eletexmîn
tahra: darey (m)
bağ budama vb. işlerde kullanılan, orağa benzer bir çeşit küçük tahra: qaluçe (m)
Tahran: Tehran (n)
tahsil: perwerde (n)
tahsilat: tehsîlkerdiş (n), tehsîlat (n)
tahsilat şube müdürlüğü: mudirîya beşê tehsîlatî
tahsildar: tehsîldar, -e
tahsildarlık: tehsîldarîye (m), tehsîldarî (m)
tahsis: teksîs (n)
tahsis belgesi: belgeyê abirnayîşî (n), belgeyê teksîsî (n)
tahsis etme: abirnayîş (n), teksîskerdiş (n)
tahsis etmek: abirnayene, teksîs kerdene
tahta: texte (n)
küçük tahta: textik (n)
tahta kaşık: koçika darêne (m)
tahta kova: elbe (m), elbike (m), kulenge (m)
tahtadan yapılma: texteyên, -e
yazı tahtası: texteyê nuştîşî (n)
tahterevalli: çimçêrî (m), zemazîq (n), qirnaçoçike (m), darnaquçe (m), helquşte (n)
bir tür dönen tahterevalli: dinge (m), qelaqîze (m)
Taipei: Taypê
tak tuk: teqûreqe (m), teq-reqe (m)
takas: pêvurîn (n), seraservurnayîş (n), seraserbedilnayîş (n), terampe (n)
takı: 1)çî-mîyê zîynetî (n), çî-mîyê xemlî (n), eşyayê zîynetî (n), eşyayê xemlî (n) 2)suffiks (n)
takım: 1)taxim (n), kome (m) 2)ekîpe (m) 3)(giysiler için) taxim (n), qat (n)
elbise takımı: taximê kincan/cilan/çinayan (n), qatê kincan/cilan/çinayan (n), qatlix (n)
giysi takımı: b. elbise takımı
takım geliştirme: xurtkerdişê taximî (n)
takım üyeleri: endamê taximî (zh)

takımadalar: komgirawî (zh)
takıntı: obsesyon (n)
takibat: taqîbat (n)
takigraf: lezîpeym (n), takometre (n)
takip: taqîb (n)
 takip etme: taqîbkerdiş (n)
 takip etmek: taqîb kerdene
takke: kilawe (m), kulike (m)
taklit: bêzarî (m), teqlîd (n), îmîtasyon (n), ase (n)
 taklit etme: bêzarîkerdiş (n), teqlîdkerdiş (n), qaydepirodayîş (n), aseyê ... kerdiş, hewayê ... kerdiş; qaydekerdiş (n)
 taklit etmek: bêzarî kerdene, teqlîd kerdene, qayde piro dayene, aseyê ... kerdene, hewayê ... kerdene, qayde kerdene
 Kimseyi taklit etme! (Bêzarîya kesî meke!)
takma: 1)pakerdiş (n) 2)(lakap vb.) panayîş (n) 3)(diş için) dekerdiş (n) 4)(-e takmak) pokerdiş (n)
 takma ad: nazname (n)
 sayaç takma: hûmarker pakerdiş
takmak: 1)pakerdene 2)(lakap vb.) panayene 3)(diş için) dekerdene 4)(-e takmak) pokerdene
takograf: lezîpeym (n), takometre (n)
takometre: lezîpeym (n), takometre (n)
takoz: takoz (n)
takriben: vêşî-kêmî, kêmî-zêde, fekafeke, devadev, dev-dev, zaf ra tay, teqrîben, hema-hema, hema-hema ke
takribî: b. **yaklaşık**
taksi: taksî (m)
 taksi durağı: dingê taksî (n)
taksici: taksîramitox, -e
taksicilik: taksîramitoxîye (m), taksîramitoxî (m)
taksim: parek (n) (mat)
 kırk taksim dört (40/4): çewres parek çar
taksimetre: taksîmetre (n)
taktik: taktîk (n)
takunya: qapqapik (n), nalên (n)
takvim: serrname (n), teqwîm (n)
 takvim birimi: yewîna serrnameyî (m), yewîna teqwîmî (m)
talebe: wendekar, -e; telebe (n), teleba (m); suxte (n), suxta (m); şagird, -e
talebelik: wendekarîye (m), telebeyîye (m), suxteyîye (m), şagirdîye (m)
talep: waştîş (n)
 iş talebi: karwaştîş (n)
 talep eden kişi: keso waşttox (n), kesa waşttox (m)
 talep etmek: waştene
 talep eylemek: waştene
 talep fişi: fişa waştîşî (m)
 talep takibi: taqîbê waştîşî (n)
talepkar: waşttox, -e
tali: ya dereceya dîyine, yê dereceya dîyine; ya dîyine, yê dîyine
 tali yol: rayîrê dereceya dîyine, rayîro talî (n)
talih: b. **şans**
 talihi yaver gitme: b. **şansı yaver gitme**

talihli: b. şanslı
talihsiz: b. şanssız
talik: peydeştiş (n), taloq (n)
talik etmek: pey de eştene, taloq kerdene, taloq eştene
talimat: telîmat (n)
talimatname: telîmatname (n)
tallahi: tillayî
Tallin: Tallîn (n)
tam: tam, -e
tamam: tamam, -e
tamamlama: tamamkerdiş (n), îkmalkerdiş (n)
tamamlamak: tamam kerdene, îkmal kerdene
tamamlanma: temambîyayîş (n), ameyîşt tamamkerdiş (n)
tamamlanma bütçesi: butçeya temambîyayîşî (m)
tamamlanmak: tamam bîyene, ameyene tamamkerdene
tamim: agahîname (n), sîrkuler (n)
tamir: tamîr (n)
tamir atölyesi: kargehê tamîrî (n), atolya tamîrî (m)
tamir etme: tamîrkerdiş (n)
tamir etmek: tamîr kerdene
tamirci: tamîrkar, -e
tamircilik: tamîrkarîye (m), tamîrkarî (m)
tamlama: îzafe (m)
tampon: tampon (n)
tampon bölge: herêma tampone (m), mintiqaya tampone (m)
tan: sipêde (n), dosere (n), şefeq (n), serê şewdirî (n), serê şodirî (n), fecir (n)
tandır: tenûre (m)
ekmeği tandıra yapıştırmak için kullanılan bir araç: refike (m), papatî (m)
tane: tene (m), hebe (m)
bir tane: teneyêk, -e; teneyê, hebêk, -e; hebê
iki tane: di teneyî, di hebî
tane tane: tene bi tene, hebe bi hebe
tanıdık: nas, -e; şinasî, -ye
tanıdık olmak: şinasî bîyene, nas bîyene
tanık: şahid, -e
görgü tanığı: şahida çiman (m), şahidê çiman (n)
tanıklık: şahidîye (m)
tanım: pênas (n), terîf (n)
iş tanımı: pênasê karî (n), terîfê karî (n), pênasê xebate (n), terîfê xebate (n)
tanıma: şinasnayîş (n), naskerdiş (n), şekerdiş (n)
tanımak: şinasnayene, nas kerdene, şe kerdene
tanımlama: pênaskerdiş (n), terîfkerdiş (n)
tanımlamak: pênas kerdene, terîf kerdene
tanımlanma: pênasbîyayîş (n), terîfbîyayîş (n)
projenin tanımlanması: pênasbîyayîşê projeyî (n), terîfbîyayîşê projeyî (n)
tanımlanmak: pênas bîyene, terîf bîyene
tanınma: şinasîyayîş (n), şinasîbîyayîş (n), ameyîşşinasnayîş (n), nasbîyayîş (n), ameyîşnaskerdiş (n)
tanınmak: şinasîyayene, şinasî bîyene, ameyene şinasnayene, nas bîyene, ameyene naskerdene

tanınmış: namdar, -e; vengandaye (n), vengandaya (m); bi name û vengan, -e; meşhur, -e; şinasnaye (n), şinasnaya (m), şinasnayîye (m); naskerde (n), naskerda (m), naskerdîye (m); nasbîyayî, -ye; nasbîyaya (m), nasbîyaye (n)

taniş: nas, -e; şinasî, -ye

taniş olmak: şinasî bîyene, nas bîyene

tanıtma: dayîşşinasnayîş (n)

dayîşnaskerdiş (n)

tanıtmak: dayene şinasnayene

dayene naskerdene

tank: tançe (m)

çökeltme tankı: tança denişnayîşî (m)

son çökeltme tankları: tançê denişnayîşê peyênî (zh)

tanker: tankere (m)

Tanrı: Homa (n), Ellah (n), Olî (n), Heq (n), Reb (n), Rebî (n), Comerd (n), îlah (n)

Biz eksilttik, Tanrı eksiltmesin. (Ma kêmiş kerd, Homa kêmiş nêko.)

Biz eksilttik, Tanrı yerini doldursun. (Ma kêmiş kerd, Heq herinde pîrr biko/kero.)

Tanrı yerini doldursun. (1-Homa herinda ey deko. 2-Homa cayê ey deko.)

Tanrı sizi muradınıza erdîrsin. (Comerd miradê şîma bido.)

Tanrıbilim: îlahîyat (n), teolojî (n)

Tanrıbilimci: îlahîyatnas, -e; teolog, -e

tanrıça: îlahe (m)

Tanrısâl: îlahî, -ye; homayî, -ye

tansiyon: tansîyon (n)

düşük tansiyon: tansîyono kewte (n), tansîyono nizm (n)

yüksek tansiyon: tansîyono berz (n)

Tanzanya: Tanzanya (m)

tanzim: b. düzenleme, düzeltme

tanzim etme: b. düzenleme, düzeltme

tanzim etmek: b. düzenlemek, düzeltmek

tanzim eden: b. düzenleyici

tapan: sak (n), kaşane (n), tapan (n)

tapan ağacı: darsak (n)

tapan çekmek: b. tapanlamak

tapanlama: sakkerdiş (n), tapankerdiş (n)

tapanlamak: sak kerdene, tapan kerdene

tapıncak: put (n)

tapu: tapû (n)

hisseli tapu: tapûyo bihîse (n)

müstakil tapu: tapûyo xoser (n)

tapu alanı: warê tapûyî (n)

tapu kaydı: qeydê tapûyî (n)

tapu memuru: karmenda tapûyî (m), karmendê tapûyî (n), mamura tapûyî (m),

mamurê tapûyî (n)

tapu senedi: senedê tapûyî (n)

tapulama: tapûkerdiş (n)

tapulamak: tapû kerdene

tapulanmış olan: tapûkerde (n), tapûkerda (m), tapûkerdî, -ye

tapulu: bitapû, -ye

taraf: het (n), perr (n), pol (n), hêm (n), qol (n), teref (n)

bu taraf: nat (n), nover (n), nohêm (n)

bu taraf o taraf: nat-wet, nat û wet, nohet-ohet, nover-wever, nover-bover, nohêm-ohêm

bu tarafta o tarafta: nata-weta, noheta-oheta, novera-wevera, novera-bovera

bir taraftan: hetê ra, heto yew ra, yew het ra

diğer taraftan: heto bîn ra

karşı taraf: wet (n), wever (n), bover (n), ohêm (n)

sağ taraf: heto rast/raşt (n), perro rast/raşt (n), polo rast/raşt (n)

sol taraf: heto çep (n), perro çep (n), polo çep (n)

taraftar: terefdar, -e; terefgir, -e

tarak: şane (n)

tarama: 1)şanekerdiş, tirokerdiş (n) 3)tagêrayîş (n) (araştırma vb. için)

taramak: 1)şane kerdene, tiro kerdene 3)tagêrayene (araştırma vb. için)

taras: 1)(başak için) lekate (n)

2)(tahıl, üzüm, badem vb. için) başax (n)

3)(üzüm için) etif (n), efare (n), lekate (n)

taraşlama: 1)(başak için) lekatekerdiş (n), weşearêdayîş (n), serearêdayîş (n)

2)(tahıl, üzüm, badem vb. için) başaxkerdiş (n)

3)(üzüm için) etifkerdiş (n), efarekerdiş (n)

taraşlamak: 1)(başak için) lekate kerdene, weşe arê dayene, sere arê dayene

2)(tahıl, üzüm, badem vb. için) başax kerdene

3)(üzüm için) etif kerdene, efare kerdene

Tarawa: Tarawa (m)

tarayıcı: skanner (n) (TE)

tarçın: darçîn (n)

tarhana: keşk (n)

bir çeşit tarhana çorbası: keşkek (n), keşk (n)

tarım: zîret (n)

sulu tarım: zîreto awî (n)

tarım alanı: warê zîretî (n)

tarım bakanı: wezîra zîretî (m), wezîrê zîretî (n)

tarım bakanlığı: wezaretê zîretî (n)

tarım işçisi: karkera zîretî (m), karkerê zîretî (n), pale (n), pala (m), êrxat, -e

tarif: pênas (n), terîf (n)

projenin tarif edilmesi: pênasbîyayîşê projeyî (n), terîfbîyayîşê projeyî (n)

tarif etme: pênaskerdiş (n), terîfkerdiş (n)

tarif etmek: pênas kerdene, terîf kerdene

tarif edilme: pênasbîyayîş (n), terîfbîyayîş (n)

tarif edilmek: pênas bîyene, terîf bîyene

tarih: tarîx (n)

tarihçi: 1)tarîxnas, -e 2)(tarih öğretmeni) mamostaya/ê tarîxî

tarihçilik: 1)tarîxnasîye (m), tarîxnasî (m) 2)(tarih öğretmenliği) mamostayîya tarîxî (m)

tarihi: tarîxî, -ye; tarîxkî, -ye

tarihi kentler birliği: yewîya şaristananê tarîxîyan (m), yewîya bajarane tarîxîyan (m)

tarihi sit: sîto tarîxî (n)

tarihsel: tarîxî, -ye; tarîxkî, -ye

tarikat: terîqet (n)

tarla: hêga (n), zime (n)

belirli bölümlerle çevrili olan küçük tarla parçası: qilçix (n)

çift sürerken uzunlamasına sürülen tarla/arazi parçası: sede (n)

düz ve verimli tarla/arazi: mexer (n)
genişliği az olan tarla veya tarlanın bir bölümü: şiqe (m), teze (m)
tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları ayıklama: eřêfekerdış (n), kalankerdiş (n), kaxkerdiş (n)
tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları ayıklama işi: eřêfe (m), kalan (n), kax (n)
tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları ayıklamak: eřêfe kerdene, kalan kerdene, kax kerdene
tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları çapayla temizlemek: kulbe kerdene
tarla kenarındaki sürülmemiş kısım: bog (n)
tarla sürerken karasabanın giremediği/girmediği engebeli yerin sürülemeden kalması: fele ... mendiş, tedefelemendiş (n), pele ... mendiş
tarla sürerken karasabanın giremediği/girmediği sürülememiş yer bırakma: feleverdayiş (n), tedefeleverdayiş (n), peleverdayiş (n)
tarla sürerken karasabanın giremediği/girmediği ve dolayısıyla sürüle-meyen, ancak kazma ile kazmak veya bellemek suretiyle ekin ekilebilen engebeli yer: fele (m), pele (m)
tarla sürerken karasabanın giremediği/girmediği ve dolayısıyla sürüle-meyen, ancak kazma ile kazmak veya bellemek suretiyle ekin ekilebilen engebeli yeri kazıp/belleyip ekme: felekendiş (n), pelekendiş (n)
tarla veya arazinin başka tarla veya araziler arasında kalan dar bölümü: qilçe (m)
tarla veya arazinin başka tarla veya araziler arasında kalan küçük ve dar bölümü: qilçeke (m), lekme (m), loke (m), rasî (m), guçikê hêgayî (n)
tarlayı sürmeden dinlenmeye bırakmak: bure verdayene, beyar verdayene
verimli tarla: hêgayo axpîn (n)
tarlafaresi: loxe (m), lore (m)
tartaç: b. terazi
tartı: 1) giranî (m), giranîye (m) 2) haceta sentişî (m) 3) peyme (n), mîqyas (n)
tartılma: 1) sencîyayîş (n) 2) xosentiş (n)
tartılmak: 1) sencîyayene 2) xo sentene
tartışma: munaqeşe (m), gargar (n)
sertçe tartışma: hurênayîř (n), werênayîř (n), têvernayîř (n)
tartma: sentiş (n)
tartmak: sentene
O ne tartıyor? (O çi senceno?)
tarz: stîl (n), uslûb (n)
tas: 1) tase (m) 2) uskura (m)
büyük tas: çape (m)
derin tas: badîye (m)
hamam taşı: tasa hemamî (m)
küçük tas: tasike (m), fîncike (m)
tasa: endîşe (m), fikar (n), qesawet (n), qaxû (n)
tasalanma: endîşekerdış (n), qilqilîyayîş (n), fikarkerdiş (n), qesawetkerdiş (n), qaxûkerdiş (n)
tasalanmak: endîşe kerdene, qilqilîyayene, fikar kerdene, qesawet kerdene, qaxû kerdene
tasalı: biendîşe, -ye; endîşenak, -e; bifikar, -e; biqesawet, -e; biqaxû, -ye
tasarçizim: dîzayn (n)
tasarçizimci: dîzaynkar, -e; dîzaynir, -e
tasarı: proje (n)

tasarım: 1)tesewur (n) 2)dîzayn (n)
ses tasarımı: tesewurê vengî (sn)
tasarımcı: dîzaynkar, -e; dîzaynir, -e
tasasız: bêendîşe, -ye; bêfikar, -e; bêqesawet, -e; bêqaxû, -ye
tasavvur: tesewur (n)
tasavvur etme: tesewurkerdiş (n)
tasavvur etmek: tesewur kerdene
tasdik: tesdîq (n)
tasdik eden: tesdîqkerdox, -e
tasdik edilme: tesdîqbîyayîş (n)
tasdik edilmek: tesdîq bîyene
tasdik etme: tesdîqkerdiş (n)
tasdik etmek: tesdîq kerdene
tasdiklenme: tesdîqbîyayîş (n)
tasdiklenmek: tesdîq bîyene
tasfiye: tesfiye (m)
birleşik tasfiye: pîyatesfiyekerdiş (n)
yıkayarak tasfiye: tesfiyeyo bişutiş (n)
tashih: rastkerdiş (n), raştkerdiş (n)
taslak: verkar (n)
yazı taslağı: muswede (n)
tasma (hayvan için): 1)bend (n) 2)sancûle (m) 3)xelta (m) 4)(demirden olanı) tewq (n)
tasnif: beşkerdiş (n), tesnîf (n), klasîfikasyon (n)
taş: kemere (m), kerra (m), sî (m); kuçe (m), bere (m), xirxe (m)
bir bölümü toprağa gömülü olan büyük taş: luh (n), kerraya erdî (m)
büyük taş: hîme (m), şeyle
Eski Taş Çağı: Dewrê Kemere yo Verên (n), Dewrê Kerra yo Verên (n), Paleolîtîk (n)
Eski Taş Devri: b. Eski Taş Çağı
iki tarafı düz ve geniş olup kaldırılabılır büyüklükte olan taş: sale (m)
Orta Taş Çağı (M. Ö. 12.000-9000): Dewrê Kemere yo Mîyanên (n), Dewrê Kerra yo Mîyanên (n), Mezolîtîk (n)
Orta Taş Devri: b. Orta Taş Çağı
Taş Çağı: Dewrê Kemere (n), Dewrê Kerra (n)
Taş Devri: b. Taş Çağı
taş duvara yatay olarak boydan boya yerleştirilmiş kalın direk: kêran (n), darduwar (n)
taş yığını: qûça kemeran (m), qûça kerrayan (m), qûça sîyan (m)
üzeri düz olan büyük ve geniş taş: tehte (m)
taşak: gun (n), hak (n), hêlik (n), herz (n), bati (n)
taşçı: 1)(taş yontan) kemertiraş, -e; kemertaş, -e; kerratiraş, -e; kerrataş, -e 2)(taş satan) kemerroş, -e; kerraroş, -e
taşçılık: 1)kemertiraşîye (m), kemertaşîye (m), kerratiraşîye (m), kerrataşîye (m) 2)kemerroşîye (m), kerraroşî (m)
taşeron: taşeron (n)
taşıl: fosîl (n)
taşım: kiriştiş (n)
taşım işlemleri: muamela kiriştişî (m)
taşım sınırı: sînorê kiriştişî (n)
taşımacı: neqlîyakar, -e; kirişttox, -e

taşımacılık: neqlîyat (n), kiriştoxîye (m), kiriştoxî (m), kiriştoxênî (m)

taşımak: kiriştene

taşımalık: konteyner (n)

taşınan (taşınmış olan): kirişîyaya (m), kirişîyayîye (m), kirişîyaye (n); kirişta (m), kiriştayîye (m), kirişte (n)

taşınır (menkul): kiriştbâr, -e; berdbâr, -e

taşınır destek ve stok şube müdürlüğü: mudirîya beşê destekê kiriştbâran/berdbâran û stokî

taşınır mal: malo kiriştbâr (n), malo berdbâr (n)

taşınma: 1)kirişîyayîş (n), ameyîşkiriştiş (n) 2)(başka bir yere gitme, göçme) keyeyê xo kiriştiş ..., keyeyê xo berdiş ..., keyeyê xo ardiş ..., barkerdiş (n)

taşınmak: 1)kirişîyayene, ameyene kiriştene

Kitaplar taşınmış. (Kitabî kirişîyayê.)

2)(başka bir yere gitmek, göçmek) keyeyê xo kiriştene ..., keyeyê xo berdene ..., keyeyê xo ardene ..., bar kerdene

Dêrsim'e taşındım. (Mi keyeyê xo kirişt Dêrsim./Mi keyeyê xo berd Dêrsim.)

taşınmaz: nekiriştbâr, -e; neberdbâr, -e

taşınmaz mal: malo nekiriştbâr (n), malo neberdbâr (n)

taşıt: wasita (m), wesayîtan (n)

taşıt dizisi: rêza wesayîtan (m)

taşıt katarı: rêza wesayîtan (m)

taşıt yolu: rayîrê wesayîtan (n)

taşıyıcı: kiriştox, -e

taşıyıcı kanal: kanalo kiriştox (n), serefo kiriştox (n)

Taşkent: Taşkent (n)

taşkın (taşmış olan): 1)serdeşîyaye (n), serdeşîyayî, -ye; serdeşîyaya (m) 2)seylaw (n) (su için)

taşlamacı: zimpereker, -e

taşlamak (metal parçalar için): zimpere kerdene

taşlı: kemerin, -e; kerrayin, -e; sîyin, -e

taşlık: xirxil (n), kerrexane (n)

taşma: serdeşîyayîş (n)

taşmak: ser de şîyene

taşocağı: kerrexane (n)

tat: tehm (n), lezet (n), ekil (n)

Çorbanın tadı güzel ama iştahım yok. (Ekilê/tehmê germî weş o la madeyê mi çin o.)

tadına bakmak: b. tatmak

tatbik etmek: ca ardene

tatıl: betlane (n), tehtîl (n)

resmî tatıl: betlaneyo fermî (n), tehtîlo resmî (n)

tatlı: 1) şîrin, -e (s); helawin, -e (s) 2)(tatlı yiyecek) şîranî (nm, m), şîranîye (nm, m); çîyê werdî yo şîrin, çîyê werdişî yo şîrin

bağ ürünü -pestil vb.- tatlı yiyeceklerin genel adı: şîrane (n)

(bağ bozumu sırasında) bağ ürünü tatlılar hazırlamak: şîrane kerdene

tatlıcı: 1)şîranîrotox, -e 2)şîranîviraştox, -e

tatlılık: şîrinî (m), şîrinîye (m), şîrinênî (m)

tatmak: tehm kerdene, tehmnayene

tatsız: bêtehm, -e; bêtehmûtuj, -e; tehmserd, -e; tehmsar, -e; tehmkor, -e; bêlezet, -e

tatsız kimse: (mecazi) bêsol, -e

tatsızlık: 1)bêtehmî (m), bêtehmîye (m); tehmserdî (m), tehmserdîye (m); tehmsarî (m), tehmsarîye (m); tehmkorî (m), tehmkorîye (m), tehmkorênî (m); bêlezetî (m), bêlezetîye (m)
2)(mecazi) bêsolîye (m), bêsolî (m), bêsolênî (m)

Tatvan: Tûx (n)

tava: 1)tawe (n), miqil (n), qanzik (n) 2)(tavada pişmiş yemek) tawe (m)

küçük tava: miqilik (n)

tavan: serke (n)

tavır: tepş (n), reftar (n)

tavla-I (at ahır): tewle (n)

tavla-II (oyun için): tawla (m)

tavsiye: wesî (m), tewsiye (m)

Sana tavsiyem./Benden sana tavsiye. (Min û to wesî.)

tavşan: hargûş, -e

tavuk: kerge (m)

kara tavuk (uğursuzluk sembolü): kerga sîyaye (m)

“Binê Aldunî kerewo sîya wo.

Kerga sîyay ma rî veyn dawo,

Ocax ma rî tefênawo,

Berê keydê ma qefelnawo.” (Deyîra “Mehmedê Aldunî”, Folklorê Ma ra Çend

Numûney)

tavuk dışkısı: zîrç (n), ziçile (n), lîq (n)

tavuk götü: baluge (m)

tavuk vb. kümes hayvanının yumurtlayacak durumda olması: hak ra bîyene, bi hak bîyene

yumurtlama dönemindeki tavuk: hakkere (m)

tavukçu: 1)(tavuk yetiştiren) kergdar, -e 2)(tavuk satan) kergroş, -e

tavukçuluk: 1)kergdarîye (m), kergdarî (m) 2)kergroşîye (m), kergroşî (m)

tavukkarası: şewşî (m), kortawixe (m)

tavukkarası hastalığına yakalanmak: şewşî girewtene, şewşî bîyene

tavus: tawûs, -e

tavus kuşu: teyra tawûsî (m), teyrê tawûsî (n)

tavzif etme: wezîfedarkerdiş (n), wezîfedayîş (n)

tavzif etmek: wezîfedar kerdene, wezîfe dayene

tay: cana (m), cane (n); kurî, -ye

taydaş: b. akran

tayfa (gemi tayfası): tayfa (m)

tayfun: tayfûn (n)

tayın: tayîne (m)

Tayland: Tayland (n)

Tayvan: Taywan (n)

tayyare: teyara (m)

tayyare meydanı: rasteyê teyara (n), raşteyê teyara (n), meydanê teyara (n)

tayyör: tayyor (n)

taze: teze (n), teza (m), tezîye (m), tezê (m), tezî (m)

taze elma: saya teza/tezîye/tezê/tezî

tazî: tajî, -ye; tazî, -ye

taziye: eza (m), ezayî (m), tezîye (m)

taziye evi: şînxane (n), ezaxane (n)

tazminat: tezmînat (n) (huq.)

taala: teala (b. Allahutaala, Haktaala)

tebellüğ (bildirimi alma): tebelux (n), teblîxatgirewtiş (n)
tebeşir: tebeşir (n)
tebligat: teblîxat (n), haydarkerdîş (n), agahdarkerdîş (n)
tebliğ: haydarkerdîş (n), teblîx (n)
tebliğ etmek: haydar kerdene, teblîx kerdene
tecavüz etme (kadın için): herimnayîş (n), xeripnayîş (n)
-e tecavüz etme: qebehet...kerdiş (n), xirabîpêkerdiř (n)
tecavüz etmek (kadın için): herimnayene, xeripnayene
-e tecavüz etmek: qebehet ... kerdene, xirabî pê kerdene
tecil: tecîl (n)
tecil etme: tecîlkerdiş (n)
tecil etmek: tecîl kerdene
tecrit: îzolasyon (n), tecrîd (n)
tecrübe: tecrube (n)
teçhizat: techîzat (n)
tedavi: weşkerdiş (n), tedawî (m)
tedbir: tedbîr (n)
ihtiyati tedbir: tedbîrê ihtîyatî (n)
tedbir almak: tedbîr girewtene
tedbirsiz: bêtedbîr, -e
tedbirsizlik: bêtedbîrîye (m)
tefeci: 1)selefwer, -e 2)rîbawer, -e
tefecilik: 1)selefwerîye (m), selefwerî (m) 2)rîbawerîye (m), rîbawerî (m)
tefecilik yapmak: 1)selefwerîye kerdene, selefwerî kerdene 2)rîbawerîye kerdene
teferuat: detay (n), teferuat (n)
tefrik: b. ayırt etme
tefrik edilme: b. ayırt edilme
tefrik edilmek: b. ayırt edilmek
tefrik etmek: b. ayırt etmek
tefrika: rêzenuřte (n), tefrîqa (m)
tefriş: karê mefrûşatî (n), karê doşirmeyî (n)
tefriş etme: b. döşeme
tefriş etmek: b. döşemek
tefriş projesi: projeyê karê mefrûşatî (n)
tefsir: şirove (n), tefsîr (n)
teftiş: teftîş (n)
teftiş etmek: teftîş kerdene
teftiş kurulu: heyetê teftîşî (n)
teftiş kurulu başkanlığı: serekîya heyetê teftîşî (m)
Tegucigalpa: Tegucîgalpa (m)
teğel: b. teyel
teğmen: mulazim, -e
teğmenlik: mulazimîye (m), mulazimî (m), mulazimênî (m)
tehir: berey (n), erey (n)
tehir etme: bereyfiştiş (n)
tehir etmek: berey fiştene
tehlike: xeter (n), tehluke (n)
kimyasal tehlike: xetero kîmyayî (n), tehlukeyo kîmyayî (n)
nükleer tehlike: xetero nukleer (n), tehlukeyo nukleer (n)

tehlike analizi: analîzê xeterî (n), analîzê tehlukeyî (n)

tehlîkeli: xeternak, -e; tehluqedar, -e; tehlukeyin, -e

tehlîkeli atıklar: eşteyê tehluqedarî (zh), eşteyê xeternakî (zh)

tehlîkeli eğim: meylo xeternak (n), meylo tehluqedar (n)

tehlîkeli madde: madeyo xeternak (n), madeyo tehlukeyin (n)

tehlîkesiz: bêxeter, -e; bêtehlûke (n), bêtehlûka (m), bêtehlûkîye (m)

tehlîkesiz atıklar: eşteyê bêtehlûkey (zh), eşteyê bêxeterî (zh)

tek: 1)tek (mat), yew 2)tena 3)fert 4)çi, tu; qet yew

tek ayak üzerinde sekerek yürüme veya koşma: leng-lengo (n)

tek sayı (1, 3, 5...): tekhûmare (m)

tek mi çift mi oyunu: zewnce-fert (n)

tek ve çift: tek û çut (mat), zewnc û fert, zewnc û tek

tek-çift: tek-çut, zewnce-fert, zewnce-tek

tekâsûf: tekasuf (n), întensîfbîyayîş (n)

teke: kel (n), kelce (n); hevûr (n)

teke veya koçun toslamasını sağlamak için söylenen bir söz: er tîk tîk, çat çat gim, hîr kîp, e çik, tequş

teker: b. tekerlek

yedek teker: stepne (n), gogero cagir (n), tekera cagire (m)

teker teker: yew bi yew

tekerlek: goger (n), gund (m), tekere (m), tekeleke (m)

tekerleme: 1)kayvate (n) 2)vacvacok (n)

tekil: yewhûmar, -e

tekil ad: nameyo yewhûmar (n)

tekil isim: nameyo yewhûmar (n)

teklîf: pêşnîyaze (m), teklîf (n)

teklîf çağırısı: vengdayîşê pêşnîyaze (n), vengdayîşê teklîfî (n)

teklîf değerlendirme fiyatları: vayayê erjnayîşê pêşnîyaze (zh), fîyetê erjnayîşê pêşnîyaze (zh)

teklîf mektubu: mektuba pêşnîyaze (m)

Tekman: Tatos (n)

tekme: 1) (insan için) paşkul (n) 2)b. çifte

tekme atmak: paşkul eştene

tekne: kurne (m), kurane (m), darên (n), topike (m), tekna (m)

teknik: 1)teknîk (n) (nm) 2)teknîkî, -ye (s)

teknik büro amirliği: amirîya buroyê teknîkî (m)

teknik hizmetler: xizmetê teknîkî (zh)

teknik hizmetler şube müdürlüğü: mudirîya beşê xizmetanê teknîkîyan

teknik rapor: raporo teknîkî (n)

teknik sekreter (gazetecilik vb. için): sekretero teknîkî (n), sekretera teknîkî (m)

teknik şartname: mercnameyo teknîkî (n), şertnameyo teknîkî (n)

teknikçi: teknîker, -e; teknîsyen, -e

tekniker: teknîker, -e

elektrik teknikeri: teknîkerê/a elektrîkî

makine teknikeri: teknîkerê/a makîna

teknikerlik: teknîkerîye (m), teknîkerî (m)

harita kadastro teknikerliği: teknîkerîya xerîta û kadastryî

teknisyen: teknîsyen, -e

elektrik teknisyeni: teknîsyena/ê elektrîkî

makine teknisyeni: teknîsyena/ê makîna

ses teknisyeni: teknîsyena/ê vengî
uçuş teknisyeni: teknîsyena/ê firayîşî (n)
yer teknisyeni (havayolu trafiği için): teknîsyena/ê erdî (n)
teknisyenlik: teknîsyenîye (m), teknîsyenî (m)
teknoloji: teknoloji (n)
teknoloji uzmanı: pispora teknolojiyî (m), pispore teknolojiyî (n)
teknolojik: teknolojik, -e
tekrar: reyna, fina, hewna, gilangna, donimna, derbna, dorna, şopna, qorna, defana, tepîya, ancî, ancîna, neqilna, newe ra, newede ra, tekrar
tekst: metn (n), tekst (n)
tekst yazarı: nuştoxa/ê metnî, nuştoxa/ê tekstî
tekstil: çîtare (n), tekstîl (n)
tektzip: zurîyacinuştîş (n), zurîyacivatiş (n), tektzîbkerdiş (n)
tektzip etmek: zurîya ci nuştene, zurîya ci vatene, tektzîb kerdene
tel: têt (n)
telefon: telef (n)
telefon etmek: telefkerdiş (n)
telefon etmek: telef kerdene
telefon olma: telefbîyayîş (n)
telefon olmak: telef bîyene
telefon: telefon (n)
cep telefonu: telefonê destan (n)
telefon açmak: telefon akerdene, telefon rakerdene
telefon etmek: telefon kerdene
telefon operatörü: operatora telefonî (m), operatorê telefonî (n)
telefonla başvuru: telefonî reyra muracat (n), bi telefon muracat (n)
telefonometre: telefonpeym (n), telefonometre (n)
telekız: telekêna (m)
telekomünikasyon: telekomunîkasyon (n)
telemetre: dûrpeym (n), telemetre (n)
televizyon: televîzyon (n)
televizyon tamircisi: televîzyonsaz, -e; tamîrkara/ê televîzyonî
telgraf: telgraf (n)
telgraf çekmek: telgraf antene
telis: telîse (m)
tellal: delal, -e
tellallık: delalîye (m)
telsiz: 1)(araç) bêtêl (n) (nm) 2)bêtêl, -e (sf)
temas: kontakt (n), temas (n)
temaşa: temaşe (n)
temaşa etme: temaşekerdîş (n)
temaşa etmek: temaşe kerdene
temel: 1)binge (n), binaşe (n); bin û binaşe, binyat (n), hîm (n), esas (n) 2)bingeyên, -e; bingeyî
temel başlangıç tarihi: tarîxê destpêkî yo bingeyî (n)
temel politikalar: sîyasetê bingeyênî (zh), polîtîkayê bingeyênî (zh)
temin etme: peydakerdiş (n), temînkerdiş (n)
temin etmek: peyda kerdene, temîn kerdene
teminat: garantî (m), temînat (n)
teminat vermek: garantî dayene, temînat dayene

temiz: pak, -e; temîz, -e
temiz su borusu: lulîya awa pake (m)
temizleme: pakkerdiş (n), temîzkerdiş (n)
temizlemek: pak kerdene, temîz kerdene
temizleyici: pakker (n) (TE)
temizlik: pakî (m), pakîye (m); temîzî (m), temîzîye (m)
temizlik işçisi: karkera pakîye (m), karkerê pakîye (m), karkera pakî (m), karkerê pakî (n); çoparêkerdox, -e
temizlik işleri müdürü: mudira/mudirê karanê pakîye
temizlik personeli: xebatkara/ê pakîye
temizlikçi: pakkar, -e
temizlikçilik: pakkarîye (m), pakkarî (m)
temmuz: temmuze (m)
temrin: temrîn (n), egzersîz (n)
temriye: mijlorek (n)
temsilci: temsîlkar, -e
temsilcilik: temsîlkarî (m), temsîlkarîye (m)
işyeri temsilciliği: temsîlkarîya cayê karî (m)
temyiz: temyîz (n) (huq.)
temyiz mahkemesi: dadgeha temyîzî (m), mehkemeya temyîzî (m)
tenakuz (n): b. çelişki
tenasüp: tenasub (n)
tencere: tencere (n)
küçük tencere: tencik (n), quşxane (n), beroş (n)
teneffüs: 1) cîfgirewtiş (n), boyegirewtiş (n), bînegirewtiş (n), nefsgirewtiş (n) 2) teneffus (n), mabên (n)
teneffüs cihazları: cîhazê cîfgirewtişî (zh), cîhazê bînegirewtişî (zh)
teneffüse çıkmak: mabên dayene, vejîyayene teneffus
teneke: teneke (n)
gazyacı tenekesi: tenekeyê gazyaxî (m)
genellikle kulp takılarak kova gibi kullanılan küçük teneke: çînko (n)
teneşir: b. teneşir tahtası
teneşir tahtası: 1) merduşû (n) 2) tenşû (n) 3) muşene (n)
tenis: tenîs (n)
masa tenisi: pînpon (n), tenîsê masa (n)
tenis kortu: kortê tenîsî (n)
tenis sahası: warê tenîsî (n)
tenkit: krîtik (n), rexne (n)
tenkit etme: krîtikkerdiş (n), rexnekerdiş (n)
tenkit etmek: krîtik kerdene, rexne kerdene
tentene: tentene (n)
tentürdiyot: tentürdiyot (n)
tenya: mele (n), pepik (n), marê zereyî (n)
tenzilât: kêmişkerdiş (n), tenzîlat (n)
teolog: îlahîyatnas, -e; teolog, -e
teoloji: îlahîyat (n), teolojî (n)
teori: teorî (m), nezerîye (m)
teorik: teorîk, -e; nezerî, -ye
tepe: qil (n), gil (n), gir (n), tepe (n), tum (n), pul (n), lewe (n), til (n), tirp (n)
dağın tepesi: gilê koyî (n), girê koyî (n)

küçük tepe: pulik (n), qot (n)

teplik: b. tekme

teпки: reaksiyon (n)

tepsi: tepsî (m), tepsîye (m)

büyük tepsi: lengerî (m), lengerîye (m)

ter: ereq (n)

ter dökmek: ereq rokerdene

terapi: weşkerdiş (n), terapî (m)

terapist: weşker, -e; tedawîker, -e; terapîst, -e

terazi: şêne (n), mêzîn (n), terazî (n)

Tercan: Têrcan (n)

tercüman: 1)tercuman, -e 2)açarnayox, -e; çarnayox, -e; tadayox, -e; tercumekerdox, -e

tercüme: açarnaye (n), açarnaya (m), açarnayî (m), açarnayîye (m); çarnaye (n), çarnaya (m), çarnayîye (m); tadaye (m), tadaya (m), tadayîye (m); tercume (n), agêrnaye (n), agêrnayîye (m)

tercüme etme: açarnayîş (n), çarnayîş (n), tadayîş (n), tercumekerdîş (n)

tercüme etmek: açarnayene, çarnayene, tadayene, tercume kerdene

tercümeihâl: cuname (n), bîyografî (m)

tereddüt etme: tedemendiş (n), taket-naketkerdiş (n)

tereddüt etmek: tede mendene, taket-naket kerdene

tereyağı: kele (n), rûno kele (n)

terfi: terfî (n)

terfi etme: terfikerdiş (n)

terfi etmek: terfî kerdene

terfi takma: terfîpakerdiş (n)

terfi takmak: terfî pakerdene

terim: term (n)

terk: terk (n), cadeverdayîş (n)

kamuya terk: umûmîya rê terk, pêroyî rê terk, umûmîya rê cadeverdayîş, pêroyî rê cadeverdayîş

terk edilmek: terk bîyene, terikîyayene

terk etme: radayîş (n), ragêrayîş (n), terkkerdiş (n), teriknayîş (n)

terk etmek: radayene, ragêrayene, terk kerdene, teriknayene

“Şefeqê sibay piro dano
Mihê mi keye ra **radano**.” (Deyîra Mehmedê Aldunî)

yola terk: b. **kamuya terk**

terlemek: ereqîyayene, ereq vetene, ereq dayene, ereq eştene

terletmek: ereqnayene, ereq civistene

terlik: şimik (n), terlik (n)

termal: termal, -e

termal kamera: kameraya termale (m)

termal konfor: konforo termal (n)

terminal: termînal (n)

termometre: germpeym (n), termometre (n)

termos: termose (m)

ters-I: çep, verpay, tektaş

Oğlan ayakkabılarını ters giymiş. (Lajekî solê xo çep/verpay/tektaş pay kerdê.)

ters-II: verapey, qelbapey

Kız entarisini ters giymiş. (Kêneke pirênê xo verapey/qelbapey xo ra dayo.)

ters-III: dêmlaş, -e; vermeqlub, -e; meqlub, -e; qelibnaya (m), qelibnaye (n)

Adam şalvarını ters (iç tarafı dışa gelecek biçimde) giymiş. (Mêrikî şelwarê xo dêmlaş/vermeqlub/meqlub/qelibnaye pay kerdê.)

ters-IV: 1)tewş 2)tewşkanî, tînapeykî

Bu adam önce bana baktı, sonra ters [biçimde] konuşmaya başladı. (No mêdek verê mi ra ewnîya, dima tînapeykî/tewşkanî qalî kerd.)

ters-V (ters tarafa): çep a

Hişyar'ın kardeşi karda yolunu şaşırmiş, ters tarafa gitmiş. (Birayê Hişyarî vewre de rayîrê xo şaş kerdo, çep a şiyoy.)

ters-VI: eks (n)

Benim söylemek istediğim şeyin tersini anladın. (Çîyo ke mi waşt vaja to eksê ey fehm kerd.)

tertip: tertîb (n)

tertip etme: 1)biserûberkerdiş (n), tenzîmkerdiş (n) 2)amadekerdiş (n), hazirkerdiş (n), pergalkerdiş (n), tertîbkerdiş (n)

tertip etmek: 1)biserûber kerdene, tenzîm kerdene 2)amade kerdene, hazir kerdene, pergal kerdene, tertîb kerdene

tertiplene: 1)biserûberkerdiş (n), tenzîmkerdiş (n) 2)amadekerdiş (n), hazirkerdiş (n), pergalkerdiş (n), tertîbkerdiş (n)

tertiplemek: 1)biserûber kerdene, tenzîm kerdene 2)amade kerdene, hazir kerdene, pergal kerdene, tertîb kerdene

tertiplayici: amadekar, -e, hazirkar, -e; pergalkar, -e; tertîbkar, -e; organîzator, -e

terzi: terzî, -ye

terzilik: terzîyî (m), terzîyîye (m), terzîyênî (m), terzîtî (m)

terzihane: terzîxane (n)

tescil: tescîl (n), qeyd (n), qeydkerdiş (n)

tescilli: tescîlkerde (n), tescîlkerdiye (m), tescîlkerda (m); qeydkerde (n), qeydkerdiye (m), qeydkerda (m)

tesir: b. etki

tesir etmek: b. etkilemek

tesis: sazgeh (n), tesîs (n)

dini tesis alanı: warê sazgehê dînî (n), warê tesîsê dînî (n)

tesis girişi: dekewtişê sazgehî (n)

tesisat: tesîsat (n)

iç tesisat: tesîsatê zereyî (n)

tesisatçı: tesîsatkar, -e

elektrik tesisatçısı: tesîsatkara/tesîsatkarê elektrîkî

su tesisatçısı: tesîsatkara/tesîsatkarê awe

tesisatçılık: tesîsatkarîye (m), tesîsatkarî (m)

teskere (gereç taşımakta kullanılan): teşkere (n), nesîlke (n)

teslim: teslîm (n)

teslim almak: teslîm girewtene

teslim edilmek: ameyene teslîmkerdene

teslim etmek: teslîm kerdene, dayene dest

Baba oğlunu teslim etmedi. (Pîyî lajê xo nêda dest.)

teslim olma: 1)teslîmîyet (n), xodayîşdest (n), teslîmbîyayîş (n) 3)destê xo pêsernayîş, destî ro pêsernayîş, destî xo ra veradayîş

teslim olmak: 1)xo dayene dest, teslîm bîyene 2)destê xo pêser nayene, destî ro pêser nayene, dest xo ra veradayene

teslime hazır: teslîmî rê amade

teslimiyet: teslîmîyet (n), xodayîşdest (n), teslîmbîyayîş (n)

teslimiyetçi: teslimiyetkar, -e

tespih: tezbîhe (m)

Kajın Dayı tespihlerini çekiyor. (Xal Kajîn tezbîhanê xo anceno.)

kehribar tespih(ler): tezbîhê kehrebayî (zh)

tespit: tesbît (n)

test: test (n)

alkol testi: testê alkolî (n)

testere: birrek (n), destere (n)

demir testeresi: birrekasin (n), birrekê asinî (n)

testi: destî (n), dore (n), meru (n), kuz (n), cer (n)

küçük testi: şarbik (n), kuzik (n)

tesviye: 1)duzkerdiş (n), teswîye (n) 2)deynêxodayîş (n)

tesviye etmek: 1)duz kerdene, teswîye kerdene 2)deynê xo dayene

tesviyeci: duzkar, -e; teswîyekar, -e

tesviyecilik: duzkarîye (m), duzkarî (m), teswîyekarîye (m), teswîyekarî (m)

teşekkür: sipas (n), keyeawanîye (m)

Teşekkür ederim. (Ez sipas kena./Beroxudar be./Beroxudar bî/ba./Keyeyê to awan bo./Keyeyê to şên bo.)

teşkilat: rêxistine (m), organîzasyon (n)

teşkilat şeması: şemaya rêxistine (m), şemaya organîzasyonî (m)

teşrif: şerefdayîş (n), teşrîf (n)

teşrifat: teşrîfat (n)

teşrifatçı: teşrîfatkar, -e

teşrifatçılık: teşrîfatkarîye (m), teşrîfatkarî (m)

teşt: teşt (n)

teşvik: han (n), teşwîq (n)

teşvik edilme: ameyîşhankerdiş (n), hanbîyayîş (n), ameyîşteşwîqkerdiş (n), teşwîqbîyayîş (n)

teşvik edilmek: ameyene hankerdene, han bîyene, ameyene teşwîqkerdene, teşwîq bîyene

teşvik etme: hankerdiş (n), teşwîqkerdiş (n)

teşvik etmek: han kerdene, teşwîq kerdene

tetanos: tetanos (n)

tetkik: etud (n)

tevek: 1)b. asma 2)tûra mêwe (m)

teveğin tutunması veya dik durması için dallarını hereklere sarmak: (mêwe) piro dayene, (mêwe) pîştene

tevhit: 1)yewhesibnayîş, yewqebulkerdiş (n), tewhîd (n) 2)yewhomayî (m) 3)yewkerdiş (n)

tevkif: tewqîf (n), tewqîfkerdiş (n)

gıyabi tevkif kararı: qerarê tewqîfî yo xîyabî (n)

tevkif etme: tewqîf (n), tewqîfkerdiş (n)

tevkif etmek: tewqîf kerdene

tevkif kararı: qerarê tewqîfî (n)

tevkif müzakkeresi: muzekkeryê tewqîfî (n)

tevkifevi: hepîsxane (n)

tevkifhane: hepîsxane (n)

Tevrat: Tewrat (n)

teyel: şele (m), kêle (m), tegel (n)

teyel atmak: b. teyellemek

teyel yapmak: b. teyellemek

teyellemek: ŧelnayene, k le kerdene, tegel kerdene
teyelli: ŧelnaya (m), ŧelnay ye (m), ŧelnaye (n), k lkerda (m), k lkerd ye (m), k lkerde (n), tegelkerda (m), tegelkerd ye (m), tegelkerde (n), tegelin, -e
teyyp: tey be (m)
teyze: yay (m), yayke (m), xale (m), xalike (m), xalete (m)
teyze (hitap hali): yay , yayk , xal , xalik 
teyze kızı: yayk na (m), xalek na (m), k na xale (m)
teyze oğlu: yaykeza (n), xaleza (n), laj  xale (n), laj  xalike (n)
teyzezade: b. **teyze oğlu, teyze kızı**
tez-I: leze,  apik
tez-II: tez (n)
tez  nerisi: p ŧn yaza tez  (m)
tez projesi: projey  tez  (n)
tez yazım rehberi: r ber  nuŧiŧ  tez  (n), rayber  nuŧiŧ  tez  (n)
tezek-I (sığır dıŧkısından): 1) tepike (m), tepika sil  (m), guda sil  (m), serg n (n), palpate (m), tezek (n), silo huŧk (n) 2) kerme (n)
tezek-II: b. **kesek**
tezg h: dezgeh (n)
dokuma tezg hı: dezgeh   ulag ye (n)
tezg htar: dezgehdar, -e
tezlik: lez ye (m), lez  (m),  apik ye (m),  apik  (m)
Thimbu: Th mbu (n)
tibbi: tib , -ye
tibbi atık: eŧteyo tib  (n)
tığ: nake (m),  engal (n)
tık: tik (TE)
tıklamak: tiknayene (TE)
Tıkla! (Bitikne!) (TE)
tımar (hayvan i in): t mar (n)
tımar etmek: t mar kerdene
tınaz: ebre (m), tarram  (m), malaxme (n), t xe (m)
tıp: tib (n)
adli tıp: tibo edl  (n)
tır (uzun kamyon): tire (m)
tıraŧ: tiraŧ (n), taŧtiŧ (n), terdiŧ (n)
sa  tiraŧı: tiraŧ  por /gijik /serey , taŧtiŧ  por /gijik /serey , terdiŧ  por /gijik , qesnay ŧ  por /gijik , cirakerdiŧ  por /gijik , birnay ŧ  por /gijik 
sa ı k t  tiraŧ etmek: (mecazi) hevring kerdene
sakal tiraŧı: tiraŧ  erdiŧ , taŧtiŧ  erdiŧ , terdiŧ  erdiŧ 
tıraŧ etme: tiraŧkerdiŧ (n), taŧtiŧ (n), terdiŧ (n), qesnay ŧ (n)
tıraŧ etmek: tiraŧ kerdene, taŧtene, terdene, qesnayene
tıraŧ fir ası: fir ey  tiraŧ  (n), fir ey  taŧtiŧ  (n), fir ey  terdiŧ  (n)
tıraŧ kremi: krem  tiraŧ  (n), krem  taŧtiŧ  (n), krem  terdiŧ  (n)
tıraŧ makinesi: mak naya tiraŧ  (m), mak naya taŧtiŧ  (m), mak naya terdiŧ  (m)
tıraŧ sabunu: sabun  tiraŧ  (n), sabun  taŧtiŧ  (n), sabun  terdiŧ  (n)
tırmanma: ... rovej yay ŧ (n), tirovej yay ŧ (n), pirovej yay ŧ (n), povej yay ŧ (n), poŧ yay ŧ (n), pol f yay ŧ (n), weanc yay ŧ (n), wealiz yay ŧ (n), ... roaliz yay ŧ (n), piroaliz yay ŧ (n), poaliz yay ŧ (n)
tırmanmak: ... ro vej yayene, tiro vej yayene, piro vej yayene, povej yayene, poŧ yayene, pol f yayene, weanc yayene, wealiz yayene, ... ro aliz yayene, piro aliz yayene, poaliz yayene

tırmık (bir araç): goşine (m), tirmixe (m)

tırnak: nenûg (n)

tırnak içinde (yazı için): mîyanê çengalekan de

tırnak işareti: çengalek (n)

tırnak törpüsü: berradîya nenûgî (m)

tırpan: kelendire (m), tırpane (m), qirime (m)

tırpancı: kelendirikêş, -e; tırpankêş, -e; qirimkêş, -e

tırpancılık: kelendirikêşîye (m), kelendirikêşî (m), tırpankêşîye (m), tırpankêşî (m), qirimkêşîye (m), qirimkêşî (m), qirimçîfî (m)

tırpanlamak: kelendire kerdene, kelendire piro dayene, tırpan kerdene, qirim kerdene, eştene fekê tırpanan ver

tırtıl: îre (m), tertul (n)

bir tırtıl çeşidi: lulik (n)

ticaret: bazirganîye (m), tîcaret (n)

ticaret bakanlığı: wezaretê bazirganîye (n)

ticaret hukuku: huqûqê bazirganîye (n), huqûqê tîcaretî (n)

ticaret mahkemesi: dadgeha bazirganîye (m), dadgeha tîcaretî (m)

ticari: bazirganî, -ye; tîcarî, -ye

ticari alan: waro bazirganî (n), waro tîcarî (n)

ticari atıklar: eşteyê bazirganî (zh), eşteyê tîcarî (zh)

ticari plakalar: plakayê bazirganî (zh), plakayê tîcarî (zh)

Tiflis: Tiflîs (n)

tifo: tîfo (n)

tiftik: hîtik (n), fîlik (n), tiftik (n)

tiftik keçisi: hîtike (m)

tiftik külâh: kilawa hîtikêne (m), kulika hîtikêne (m); kilawa fîlikêne (m), kulika fîlikêne (m); kilawa tiftikêne (m), kulika tiftikêne (m)

tiftiklemek: vîrsiknayene, wevîrsiknayene, pîrçîknayene, varenayene

tiftikli: hîtikin, -e; fîlikin, -e; tiftikin, -e

tîfûs: hal (n), tîfus (n)

tılki: luwî (m), luye (m)

tılki sesi: waeqî (m)

tîmsah: tîmsah, -e; krokodîl, -e

tîner: tîner (n)

tîpi: puk (n), weleke (m), xedev (n)

tîraj: tîraj (n)

tîran: zorbaz, -e; zorbe (n); zorbaye (m), zorba (m); zordar, -e; despot, -e

Tîran: Tîrana (m)

tîre: la (n), destekî (m)

tîrîl: b. yabanyoncası

tîriz: kobe (n), kobeyê kincan/cilan (n)

tîşört: tîşort (n)

tîtr: unwan (n)

tîtrek kavak: b. dağ kavağı

tîtreme: lerze (m), recif (n); lerzîyayîş (n), recifîyayîş (n)

tîtreme tutmak: lerze dekewtene, recif dekewtene

tîtremek: lerzîyayene, recifîyayene

tîtreşim: lerzîyayîş (n)

tîtreşim ölçümü: peymîya lerzîyayîşî (m)

titreşmek: lerze dekewtene, recif dekewtene

titretmek: lerznayene, recifnayene

tiyatro: tîyatro (n)

Togo: Togo (n)

tohum: toxim (n), tov (n), bezre (n)

yarıcılık sisteminde taraflardan birinin tohumu vermesi/karşılması:
bezredekerdiş (n), toximdayış (n)

tohum ekmek: 1)(sebze ve meyve için) karitene, ramitene

2)bezra ronayene, toxim ronayene, toxim denayene, toxim eştene

3)şitil ronayene

4)b. **tohum serpmek**

tohum serpmek (tahıl için): toxim eştene, tov eştene, toxim kerdene, tov kerdene, bezre eştene, şeqnayene

tok: mird, -e

toka (saç için): toqe (n)

tokaç: banku (n), kone (n), şonik (n), darçe (n), darsoq (n), topîç (n), daqoq (n)

tokat: çopole (m), lekmate (m), lapate (m), lamate (m), şîmaqe (m), şeqame (m), şîlpaxe (m), şîlpate (m), sîle (m)

tokat yeme: çopolewerdiş (n), lekmatewerdiş (n), lapatewerdiş (n), lamatewerdiş (n), şîmaqewerdiş (n), şeqamewerdiş (n), şîlpaxewerdiş (n), şîlpatewerdiş (n), sîlewerdiş (n)

tokat yemek: çopole werdene, lekmate werdene, lapate werdene, lamate werdene, şîmaqe werdene, şeqame werdene, şîlpaxe werdene, şîlpate werdene, sîle werdene

tokatlama: çopolîkerdiş (n), çopolîpirodâyış (n), lekmatîkerdiş (n), lekmatîpavistiş (n), lekmatîpirodâyış (n), lapatîkerdiş (n), lapatîpavistiş (n), lapatîpirodâyış (n), lamatîkerdiş (n), lamatîpavistiş (n), şîmaqêştîş (n), şîmaqîpirodâyış (n), şeqamîkerdiş (n), şeqamîpirodâyış (n), şîlpaxîkerdiş (n), şîlpaxîpirodâyış (n), şîlpatîkerdiş (n), şîlpatîpavistiş (n), şîlpatîpirodâyış (n), sileyîştîş (n), sileyîkerdiş (n), sileyîpavistiş (n), sileyîpirodâyış (n)

tokatlamak: çopolî kerdene, çopolî piro dayene, lekmatî kerdene, lekmatî pavistene, lekmatî piro dayene, lapatî kerdene, lapatî pavistene, lapatî piro dayene, lamatî kerdene, lamatî pavistene, şîmaqî eştene, şîmaqî piro dayene, şeqamî kerdene, şeqamî piro dayene, şîlpaxî kerdene, şîlpaxî piro dayene, şîlpatî kerdene, şîlpatî pavistene, şîlpatî piro dayene, sileyî eştene, sileyî kerdene, sileyî pavistene, sileyî piro dayene

tokgözlü: çimmird, -e

tokgözlülük: çimmirdîye (m)

toklu: kavir, -e

tokmak: kone (n), toqmaq (n), daqoq (n), serconî (n), mîrkut (n), dargopik (n)

toksik: jehrin, -e; jehrîyin, -e; zehîrin, -e; toksîk, -e

toksik maddeler: madeyê toksîkî (zh)

toksin: toksîn (n), jehr (n), jehrî (m), zehîr (n)

Tokyo: Tokyo (n)

tomak (ağaç veya taştan yapılmış oyun topu): goge (m)

tombala: tombala (m)

tombalacı: tombalakar, -e

tombalacılık: tombalakarîye (m), tombalakarî (m)

tomurcuk: bişkok (n), pind (n), pindik (n), gipik (n)

tomurcuklanmak: bişkok dayene, pind dayene

Ağaçlar tomurcuklandı. (Daran bişkok da./Daran pind da.)

ton: tone (m)

tonaj: tonaj (n)

toner: toner (n) (TE)

Tonga Adaları: Tonga (m)

tonik: tonîk (n)

tonluk: tonî (s)

iki tonluk kâğıt: kaxito ditonî

top-I (oyunda kullanılan top): 1)gude (m) 2)tope (m) 3)(ağaç veya taştan yapılmış oyun topu) goge (m)

top-II (ateşli silahlardan): tope (m)

top atmak: tope eştene, tope fiştene

top-III (kumaş vb. için): tope (m)

top-IV (hepsi): top

topaç: gerîneke (m), girike (m), guvike (m), mozike (m), vizike (m), soqa (m), qaçe (m), lore (m), meymune (m), delame (n), topaçe (m)

topak: gude (m)

hamur topağı: guda mîrî (m)

topal: leng, -e; topal, -e; çul, -e; çulqaf, -e

topallama: lengayîş (n), likumîyayîş (n), nikeyîş (n)

topallamak: lengayene, likumîyayene, nikeyene

topallık: lengîye (n), lengênî (m); topalîye (m)

toparlak: b. yuvarlak

topçu (asker sınıfı): topkar, -e

topçuluk: topkarîye (m), topkarî (m)

toplama: kome (m) (mat)

toplama kalite yönetimi: îdareyê senînîya kome

toplama: komkerdiş (n) (mat), pêserkerdiş (n), ardişpêser (n), arêdayîş (n), arêkerdiş (n), cemkerdiş (n), topkerdiş (n), ardişyewca (n), bolkerdiş (n)

toplama işareti: nîşanê komkerdişî (mat), zêdek (n) (mat)

On on daha yirmi eder. (Des desna, kenê vîst.) (10+10= 20)

toplamak: kom kerdene (mat), pêser kerdene, ardene pêser, arê dayene, arê kerdene, cem kerdene, top kerdene, ardene yewca, bol kerdene

toplanan: kombîyaye (n) (mat)

toplanna: kombîyayîş (n), pêserbîyayîş (n), ameyîşpêser (n), arêdîyayîş (n), arêbîyayîş (n), cembîyayîş (n), topbîyayîş (n), ameyîşyewca (n), bolbîyayîş (n)

toplannmak: kom bîyene, pêser bîyene, ameyene pêser, arê dîyayene, arê bîyene, cem bîyene, top bîyene, ameyene yewca, bol bîyene

toplantı: kombîyayîş (n)

bina toplantısı: kombîyayîşê bîna/banî (n)

toplantı odası: odaya kombîyayîşî (m)

toplantı organizasyonu: organîzasyonê kombîyayîşî (n)

toplantı raporu: raporê kombîyayîşî (n)

toplantı salonu: salona kombîyayîşî

toplantı sonuçları: peynîyê kombîyayîşî (zh), netîceyê kombîyayîşî (zh)

toplantı tutanağı: zabitnameyê kombîyayîşî (n)

toplayan: komekar (n) (mat)

toplulu iş sözleşmesi: kontratê komkarî (n), muqaweleyê komkarî (n)

toplulu konut: kombanî (zh), kombînayî (zh)

toplulu sözleşme: komkontrat (n), kommuqawele (n)

toplulu ulaşım: komresî (m), komresîye (m)

toplulu ulaşım müdürlüğü: mudirîya komresîye

toplulu ulaşım şube müdürlüğü: mudirîya beşê komresîye

topluluk (belli amaçlar için veya belli sorunları çözmek için bir araya gelmiş olan topluluk): cemat (n)

toplum: komel (n)

toplumsal: komelkî, sosyal, cematkî

topografya: topografya (m)

toprak: herre (m), wele (m)

toprak aşınması: erozyon (n)

toprak çökmesi: pirogınayîşê erdî (n)

toprak erozyonu: erozyon (n)

toprak hukuku: huqûqê erazî (n)

toprak ıslahı: îslehkerdişê herre (n)

toprak kayması: hezaz (n), heyelan (n)

toprak kirliliği kontrolü yönetmeliği: telîmatnameyê kontrolê gemarinîya herre (n)

toprak koruma kanunu: qanûnê seveknayîşê herre (n), qanûnê muhafezekerdîşê herre (n), qanûnê pawitişê herre (n)

toprak korunması: seveknîyayîşê herre (n), muhafezebîyayîşê herre (n), pawîyayîşê herre (n)

topraktan yapılma: herrên, -e

toz toprak: herr û wele, toz û tebaxe

verimli toprak: axpîn (n)

topraklı: herrin, -e

toptan: 1)mexlane (ticaret için), pêsero, yewver, 2)(hayvan için) dewbir (n) 3)pêrokî, hemekî, topkî

toptancı: bazirgana/ê mexlî, têtîra/ê mexlî

topu (tümü): top, topîne

topuk: paşna (m), payna (m)

ayakkabı topuğu: paşnaya solî (m), paynaya solî (m)

torba: tewre (n), turik (n), pêlek (n); kîse (n), kîsik (n)

bez torba: pêlek (n), kîse (n), kîsik (n)

kâğıt torba: tewreyo kaxitên (n), kîseyo kaxitên (n)

koyun veya keçi derisinden yapılan torba: manike (m)

naylon torba: tewreyo naylonên (n), kîseyo naylonên (n)

torna: torna (m)

tornacı: 1)(torna işi yapan) tornakar, -e 2)(torna işi yapılan dükkân) tornageh (n)

tornacılık: tornakarîye (m), tornakarî (m)

tornavida: tornavîda (m)

torun: torn, -e

erkek torunun kızı: kêna tornî (m)

erkek torunun oğlu: lajê tornî (n)

kız torunun kızı: kêna torne (m)

kız torunun oğlu: lajê torne (n)

tosbağa: kesa (m), kese (n)

tost: tost (n)

tost makinesi: makînaya tostî (m)

tosun: conega (n), vîştira (n), keli (n)

henüz öküz sayılmayan (yaşça) büyük tosun: boxeçor (n)

totaliter: totalîter, -e

toy-I: naşî, -ye; xeşîm, -e; ecemî, -ye

toy-II (bir kuş): bete (m)

toyaka: pêçe (m), darpêç (n), fatûl (n)

toyluk: ecemîyîye (m), ecemîti (m)
toynak: sim (n), simik (n)
toz mürekkep: toner (n) (TE)
tozluk: saqe (n)
töre: adet (n), tore (n)
tören: merasim (n), seremonî (m)
 açılış töreni: merasimê abîyayîşî (n), seremonîya abîyayîşî (m)
törpü: berradî (m), dîyerpue (n), êge (n)
trafik: trafik (n)
 trafiğe çıkmama cezası: cezaya trafikîramenkerdişî (m)
 açılış töreni: merasimê abîyayîşî (n), seremonîya abîyayîşî (m)
 trafik eğitimi: perwerdeyê trafikî (n)
 trafik göbeği: gilovera trafikî (m)
 trafik ışığı: roşnaya trafikî (m), roştîya trafikî (m)
 trafik işareti: nîşanê trafikî (n), îşaretê trafikî (n)
 trafik işaretleri: nîşanê trafikî (zh), îşaretê trafikî (zh)
 trafik kazası: qezayê trafikî (n)
 trafik kirliliği: gemarinîya trafikî (m)
 trafik kitabı: kitabê trafikî (n)
 trafik kontrol sistemi: pergalê kontrolê trafikî (n), sîstemê kontrolê trafikî (n)
 trafik kuralları: qaydeyê trafikî (zh)
 trafik kursu: kursê trafikî (n)
 trafik levha atölyesi: kargehê lewhayanê trafikî (n), atolya lewhayanê trafikî (m)
 trafik okulu: wendegehê trafikî (n)
 trafik şefliği: serkarîya trafikî
 trafik şube müdürlüğü: mudirîya beşê trafikî
 trafik tescil: tescîlê trafikî (n), qeydê trafikî (n)
 trafikten men: trafikîramen (n), trafikîramenkerdiş (n)
 trafikten menetme: trafikîramenkerdiş (n)
trafo: trafo (n)
 trafo binası: bînaya trafoyî (m)
trahom: trahom (n)
trajedi: trajedî (m)
traktör: traktore (m), motore (m), motora cite (m)
trampa: pêvurîn (n), seraservurnayîş (n), seraserbedilnayîş (n), terampe (n)
tramvay: tramwaye (m)
transfer: transfer (n)
 transfer etme: transferkerdiş (n)
 transfer etmek: transfer kerdene
 nüfus transferi: transferê nüfusî (n)
travma: trawma (m)
tren: trêne (m)
 tren istasyonu: îstasyona trêne (m)
treylar: parçeyê filmî (zh, sn), fragman (n, sn)
trigonometri: trîgonometrî (n)
Truva atı: estorê Troya (n) (TE)
tuğla: tuxla (m)
tuhafiyeci: tuhafiyeroş, -e
tuluk: 1)meşke (m) 2)kin (n)
 küçük tuluk: aşîre (m), rêwike (m), kedike (m)

tulum: 1)meşke (m) 2)kin (n) 3)(göğüs ve pantolon bölümü bitişik giysi) tulum (m)

tulumba: tulumba (m)

tulumbacı: tulumbakar, -e

tuman: b. don

Tunceli: Mamekîye (m), Dêrsim (n)

tunç: bronz (n), tunc (n)

Erken Tunç Çağı (M. Ö. 3300–2000): Dewrê Bronzî yo Verên (n), Dewrê Tuncî yo Verên (n)

Erken Tunç Devri: b. **Erken Tunç Çağı**

Geç Tunç Çağı (M. Ö. 1550–1200): Dewrê Bronzî yo Peyên (n), Dewrê Tuncî yo Peyên (n)

Geç Tunç Devri: b. **Geç Tunç Çağı**

Orta Tunç Çağı (M. Ö. 2000-1550): Dewrê Bronzî yo Mîyanên (n), Dewrê Tuncî yo Mîyanên (n)

Orta Tunç Devri: b. **Orta Tunç Çağı**

Tunç Çağı (M. Ö. 3300-1200): Dewrê Bronzî (n), Dewrê Tuncî (n)

Tunç Devri: b. **Tunç Çağı**

Tunus: Tûnis (n)

turizm: turîzm (n)

turna: quling, -e; siquling, -e

turner sendromu: sendromê turnerî (n)

turp: tirewe (m)

turşu: tirşî (m), solawe (m)

turşu kurmak: tirşî ronayene, tirşî viraştene, tirşî degirewtene

turşucu: 1)(turşu yapan) tirşidegirewtox, -e 2)(turşu satan) tirşîroş, -e

turta: torta (m)

tutacak: destikî (zh)

tutaç: destik (n), destikî (zh)

tutak: destikî (zh)

tutam: qevde (m)

tutanak: zabitname (n), zabit (n), mezbeta (m)

tutkun: bengîn, -e

tutma: tepîştîş (n)

tutmaç: tutmac (n), germîya tutmacî (m), şorbaya tutmacî (m)

tutmak: tepîştene

tutukevi: hepîsxane (n)

tutuklama: tewqîf (n), tewqîfkerdiş (n)

gıyabi tutuklama kararı: qerarê tewqîfî yo xîyabî (n)

tutuklama kararı: qerarê tewqîfî (n)

tutuklama müzekkeresi: muzekkereyê tewqîfî (n)

tutuklamak: tewqîf kerdene

tutuklu: hepsî, -ye; tewqîfkerde (n), tewqîfkerda (m), tewqîfkerdiye (m)

tutulmak: 1)gîrîyayene 2)(el, ayak vb. için): pede gîrîyayene 3)(âşık olmak): bengînê/bengîna ... bîyene, bengîyê/bengîya ... bîyene

tutum: şêle (m), werîştîş-ronîştîş, tepş (n), helwêst (n), reftar (n)

tutuşma: tafînîyayîş (n), panîyayîş (n), adirgirewtîş (n), adirdekewtîş (n), adircikewtîş (n)

tutuşma sıcaklığı: germîya adirgirewtîşî (m)

tutuşmak: tafînîyayene, panîyayene, adir girewtene, adir dekewtene, adir cikewtene

tutuşturma: tafînayîş (n), panayîş (n), adirdevistîş (n), adircivistîş (n)

tutuşturmak: tafînayene, panayene, adir devistene, adir civistene

tuvalet: 1)tuvalet (n) 2)belgê şewe (n) 3)destawxane (n), awdestxane (n), taretxane (n), memîşxane (n), daşir (n), kêşme (n), tuvalet (n), kenef (n)

alafranga tuvalet: tuwaletto alafranga (n)

tuvalet ihtiyacını giderme: destawekerdiş (n), tebervejîyayîş (n), destmajvejîyayîş (n), teberşîyayîş (n)

tuvalet ihtiyacını gidermek: destawe kerdene, teber vejîyayene, destmaj vejîyayene, teber şîyene

tuvalet kâğıdı: kaxita tuwaletî, kaxita kenefî, kaxita destawxaneyî, kaxita awdestxaneyî

Tuvalu: Tuvalu (n)

tuz: sole (m)

içine tuz atmak: sole devistene, sole cieştene, sole eştene bide

küçükbaş ve büyükbaş hayvanlara topluca tuz yedirilen yer: soleca (n), solesen (n)

tuz katmak: b. içine tuz atmak

tuz koymak: sole dekerdene, sole cikerdene

üzerinde hayvanlara tuz yedirilen düz, büyük ve geniş taş: tehta sole (m)

tuzak: dame (m), dafe (m), dafike (m), feqe (m)

tuzcu: soleroş, -e

tuzculuk: soleroşîye (m), soleroşî (m)

tuzlamak: 1)(tuza yatırmak ya da üstüne tuz serpmek) sole kerdene, sole pira şanayene, sole piro şanayene 2)(hayvan için) sole dayene

tuzlanma: solebîyayîş (n), ameyîşsolekerdiş (n)

tuzlanmak: sole bîyene, ameyene solekerdene

tuzlu: solin, -e; şorr, -e

aşırı tuzlu: sola mergî (m), sola sûre (m), borge (m); şorrin, -e

tuzlu göl: gola soline (m); gola şorre (m)

tuzlu su: solawe (m), awa soline (m), awa şorre (m)

tuzluk: soledane (m)

tuzluluk: solinî (m), solinîye (m); şorrî (m), şorrîye (m); şorrênî (m)

aşırı tuzluluk: borgeyî (m), borgeyîye (m), şorrinî (m), şorrinîye (m), şorrinênî (m)

tuzsuz: bêsol, -e

tuzsuzluk: bêsolîye (m), bêsolî (m), bêsolênî (m)

tüberküloz: werem (n), tuberkuloz (n)

kemik tüberkülozu: êlancuxa kere (m)

tüccar: bazirgan, -e; têtîr, -e

hayvan tüccarı: celeb (n), canbaz, -e; têtîr, -e

tüccarlık: bazirganîye (m), bazirganî (m), bazirganênî (m), têtîrîye (m), têtîrî (m)

tüfek: tîfing (n)

bir tüfek çeşidi: aleman (n), azwelî (n), bêtî (n), eynelî (n), çeqmaqlî (n), çift (n), dilule (n), filîte (n), îngiliz (n), kalaşnikof (n), kurmancî (n), martînî (n), mewzer (n), mîreyî (n), modelî (n), poncetîr (n), qerebîne (n), qiriqqale (n), qirme (n)

tüketici: serfker, -e

tüketme: 1)serfkerdiş (n) 2)qedênayîş (n), xelisnayîş (n)

tüketmek: 1)serf kerdene 2)qedênayene, xelisnayene

tüketim: serf (n)

toplu tüketim: komserf (n)

tüketim malzemesi: malzemeyê serfî (n)

tükürme: tükürdiş (n), pukürdiş (n)

tükürmek: tu kerdene, pu kerdene
tükürük: alî (m), alîye (m), tu (n)
tükürükleme: alîkerdiş (n), alî ... sawitiş, tu ... sawitiş
tükürüklemek: alî kerdene, alî ... sawitene, tu ... sawitene
tül: tul (n)
 tül perde: perdeyo tulin (n)
tülbent: mexmele (m), leçege (m), dolbende (m), mendîle (m)
tüm: pêro, heme, tède, têvter, top, kulî
 tüm grafikler: heme grafiî (zh)
 tüm olaylar: heme serebûfî, heme hedîseyî
tümü: pêro, pêrone, heme, hemîne, topîne, kulî, kulîne, têdîne, têvter, çi ke estê, çi ke bîy
 tümü beraber: b. **tümü birlikte**
 tümü birlikte: pêro pîya, heme pîya, heme têreyde, heme têreyra, top pîya, tède
 pîya, têvter pîya, kulî pîya
 tümünü: pêrone, hemîne, têdîne, topîne, kulîne
tümce: cumle (m)
tümleç: tamamker (n)
tümör: b. **ur**
tümsek (küçük tepe): pulik (n), qot (n)
tünek: lîs (n), tare (m), hele (n)
tüneme: b. **tünekleme**
tünemek: b. **tüneklemek**
tünekleme: lîsbîyayîş (n), tarerabîyayîş (n), refingirewtîş (n), melisbîyayîş (n)
tüneklemek: lîs bîyene, tare ra bîyayene, refin girewtene, melis bîyene
tünel: tunele (m)
tüp: tube (m)
 oksijen tüpü: tuba oksîjene (m)
tür: tewir (n)
 Bu iş iki türlü olur. (No kar di tewirî beno.)
 bu tür: no tewir
 o tür: o tewir
 filmin türü: tewirê filmî (n)
 türlü türlü: tewir bi tewir, tewir-tewir
türban: turbane (m)
türbe: tirbe (m)
türemiş: viraşte (n), viraştîye (m)
 türemiş fiil: karo viraşte (n)
 türemiş kelime: çekuya viraştîye (m)
 türemiş sıfat: sifeto viraşte (n)
 türemiş sözcük: çekuya viraştîye (m)
Türk: tirk, -e
Türkçe: tirkî (m)
Türkçü: tirkperwer, -e; tirkperest, -e
Türkçülük: tirkperwerîye (m), tirkperestîye (m)
Türkiye: Tirkîya (m)
Türklük: tirkîye (m), tirkîfîye (m)
Türkmenistan: Tirkmenîstan (n)
türkü: lawike (m), kilame (m), deyîre (m)
türkücü (ses sanatçısı): b. **şarkıcı**
tütün: tutin (n)

elle ufaltılmış olan tütün: belîk (n)
tütün bulunamayınca onun yerine içilen kurumuş ağaç/bitki yaprağı: kewaş (n),
weşeke (m)
tüy: purt (n), purtik (n), pırç (n)
tüylü: purtin, -e; purtikin, -e
tüzel: 1)huqûqî, -ye 2)hukmî, -ye
tüzel kişi: keso/a huqûqî
tüzük: nîzamname (n)

UUU

Uagadugu: Wagadûgû (n)
ucuz: erjan, -e
ucuzluk: erjanîye (m)
uç: sere (n)
ucu kesik olan: qop, -e; qopo (n), qol, -e; qolo (n), qot, -e; qoto (n)
uçak: teyara (m)
uçak alanı: rasteyê teyara (n), raşteyê teyara (n), meydanê teyara (n)
Uçak indi. (Teyara nişte.)
uçak kazası: qezayê teyara (n)
uçkur: doxîne (m), şilabend (n)
uçkurluk: corne (n), pisa (m), xirt (n), xirtê şilabendî (n), xirtê doxîne (n)
uçma: firayîş (n), perayîş (n), firdayîş (n), raperayîş (n)
uçmak: firayene, perayene, fir dayene, raperayene
uçucu: firaya (m), firaye (n), firayî, -ye; raperayî, -ye
uçucu kül: wela firaya (m), wela firayîye (m), wela raperayîye (m)
uçuçböceği: b. **uğurböceği**
uçuk (dudak vb. için): wedaye (n), wedaya (m), wedayîye (m); wefişte (n), wefişta (m), wefiştiye (m)
uçuklamak: wedayene, wefiştene, teber dayene
Dudağın uçuklamış. (Lewê to wedayo./Lewê to dayo we.)
uçuklamış olan: wefişta (m), wefiştiye (m), wefişte (n)
uçurma: firayîş (n), perayîş (n), rapernayîş (n)
uçurmak: firayene, perayene, rapernayene
uçurum: teraş (n), tîr (n)
kayalık uçurum: hişar (n), kerat (n)
uçuş: firayîş (n), perayîş (n)
ufak: hurdî, -ye; gidî, -ye
ufalama (ekmek vb. için): hurdîkerdiş (n), leteyîkerdiş (n), feriknayîş (n), piroşnayîş (n)
ufalamak (ekmek vb. için): hurdî kerdene, leteyî kerdene, feriknayene, piroşnayene
ufuk: aso (n), ufûq (n)
ufuk çizgisi: xêza asoyî (m)
Uganda: Ûganda (m)
uğur: oxir (n)
Uğurlar olsun/ola. (To rê oxir bo./Oxir bo./Oxirê xeyrî bo.)
uğurböceği: xalofir (n), xalxalok (n), xalohemze (n), bawkalik (n), dapîreke (m), lulikê oxirî (n), bext (n), koşkar (n), medîma (m), molmolike (m)
uğurlama (bir yere kadar birlikte yürüyerek uğurlama): ravîyarnayîş (n), tederaymendiş (n), rastkerdiş (n), raştkerdiş (n)
uğurlamak (bir yere kadar birlikte yürüyerek uğurlamak): ravîyarnayene, tede ray mendene, rast kerdene, raşt kerdene

Hiç kimse uğurlamadı. (Çi kes tede ray nêmend.)

ukala: wazan, -e

ukalalık: wazanîye (m), wazanî (m)

Ukrayna: Ukrayna (m)

Ulan Bator: Ûlan Bator (n)

ulaşım: res (n)

ulaşım ana planı: planê bingeyên yê resî (n)

ulaşım araçları: wesayîte resî (zh), wasitayê resî (zh)

ulaşım dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê resî

ulaşım koordinasyon merkezi: merkezê koordînasyonê resî

ulaşım koordinasyon müdürlüğü: mudirîya koordînasyonê resî

ultrasonik: 1)ultrasonîk (nm, n) 2)ultrasonîk, -e (s)

ultrasonik debimetre: debîmetreyo ultrasonîk (n)

uluma: zûrayîş (n), ewayîş (n)

ulumak: zûrayene, ewayene

ulus: millet (n), netewe (m)

ulusumuz: milletê ma (n)

ulusal: milî, -ye; neteweyî, -ye

ulusal edebiyat: edebîyato milî (n), edebîyato neteweyî (n)

uluslararası: enternasyonal, -e; mîyanneteweyî

uluslararası antlaşma: peyman a enternasyonale (m), peyman mîyanneteweyî

(m)

Umman: Uman (n)

umum servis aracı: wesayîte servîsî yê pêroyî (n), wesayîte servîsî yê umûmî (n)

umumi: pêroyî, hemeyî, umûmî

umumi hukuk: huqûqo pêroyî (n)

umut: hêvî (m)

umutsuz: bêhêvî, -ye

un: ardî (zh)

un, tuz ve yağdan yapılan bir yemek: dijne (m), dijnike (m)

unsur: eleman (n)

unutkan: bêvîr, -e; bêhiş, -e

Ben unutkanım. (Ez bêvîr a./Ez bêhiş a.)

unutma: xovîrrakerdiş (n)

unutmak: xo vîr ra kerdene, vîr ra şîyene

Unuttum, sana söylemedim. (Mi xo vîr ra kerd, to ra nêvat.)

O anda her şeyi unuttum. (A game heme çî mi vîr ra şî.)

unvan: unwan (n)

ur: rîşe (m), birka xişne (m), tumor (n)

Urfa: Riha (m)

organ (kıldan örülen organ): resene (n)

kısa organ: xape (m), gilonc (n), bend (n), guwend (n)

Uruguay: Ûrûgûay

us: aqil (n)

us dışı: aqil ra teber, aqil ra ber; îrrasyonel, -e

USB: USB (m) (TE)

uşçu: rasyonelîst, -e

uşçuluk: rasyonelîzm (n), rasyonelîstî (m)

uskumru: ûskûmrû (n)

ussal: aqlî, -ye; rasyonel, -e

usta: westa, -ye
ustabaşı: serwesta, -ye
usul: ûsul (n), metod (n)
 ceza usul hukuku: huqûqê ûsulê ceza (n)
 medeni usul hukuku: huqûqê ûsulê medenî (n)
uşkun: b. ışkın
utku: serkewtiş (n)
utmak: b. ütme
uvertur: ûvertur (n)
uyarı: balantiş (n), îqaz (n)
 uyarı levhası: lewhaya balantişî (m)
uyarıcı: hîsdayox, -e
uyarlama: 1)adaptasyon (n) 2)adaptekerde (n), adaptekerda (m), adaptekerdîye (m)
 en iyi uyarılma senaryo: senaryoyo adaptekerdeyo tewr baş (sn)
uyarlanmış: adapte, -ye
uyarma: balantiş (n), pêhesnayîş (n), îqazkerdiş (n)
uyarmak: bale antene, pêhesnayene, îqaz kerdene
uydu: peyk (n), satelît (n)
 uydu anten: antenê peykî (n), antenê satelîtî (n)
 uydu kent: şaristono peyk (n), bajaro peyk (n), şehîro peyk (n)
uygar: medenî, -ye
uygarlık: medenîyet (n), sîvîlîzasyon (n)
uygulama: caardiş (n)
 uygulama adımları: gamê caardişî (zh)
 uygulama alanı: warê caardişî (n)
 uygulama imar planı: planê awanî yê caardişî (n)
 uygulama programı: tetbîq (n) (TE), applîkasyon (n) (TE)
 uygulama projesi: projeyê caardişî (n)
 uygulama ve denetim bürosu şube müdürlüğü: mudirîya beşê buroyê caardiş
 û kontrolî
uygulamak: ca ardene
uygun: munasib, -e; musaîd, -e; cade; destdayî, -ye; destdaye (n), destdaya (m), bideameya (m), bideameye (n), muwafiq, -e
 uygun düşmek: 1)b. yakışmak 2)b. elverişli olmak 3)b. uymak
 uygun gelmek: 1)b. yakışmak 2)b. elverişli olmak 3)b. uymak
 uygun görmek: destdayî dîyene, destdaye dîyene, munasib dîyene, musaîd dîyene
 uygun olma: cadebîyayîş (n), munasibbîyayîş (n), musaîdbîyayîş (n), destdayîş (n), bideameyîş (n), muwafiqbîyayîş (n)
 uygun olmak: cade bîyene, munasib bîyene, musaîd bîyene, dest dayene, bide ameyene, muwafiq bîyene
uygunluk: munasibîye (m), munasibî (m), musaîdîye (m), musaîdî (m), destdayîtî (m), destdayîyî (m), destdayeyî (m), bideameyeyî (m), muwafiqîye (m), muwafiqî (m)
uyku: hewn (n), xow (n)
 ölüm uykusu: hewnê mergî (n)
 uyku problemi: problemê hewnî (n), zehmetîya hewnî (m)
uykusuz: bêhewn, -e
 uykusuz bırakma: bêhewnverdayîş (n)
 uykusuz bırakmak: bêhewn verdayene
uyluk: qorr (n), rehn (n), hête (m), palîsne (n)
 uyluğun arka kısmı: baqa qorrî (m), velikê qorrî (n)

uyma: destdayîş (n), munasibbîyayîş (n), bideameyîş (n), muwafiqbîyayîş (n), ûmiş (n)
uymak: dest dayene, munasib bîyene, bide ameyene, muwafiq bîyene, ûmiş bîyene
uyum: aheng (n), pêkerdiş (n), fesale (m)
uyuma: hewnaşîyayîş (n), busayîş (n), wutiş (n), xowraşîyayîş (n), xowdeşîyayîş (n), kîştakewtiş (n)
uyumak: hewn a şîyene, busayene, wutene, xow ra şîyene, xow de şîyene, kîşt a kewtene
uyumlu: ahengdar, -e; bifesal, -e
uyumsuz: bêaheng, -e; bêfesal, -e
uyumsuzlaşmak: (mecazi) sak antiş bure
uyur uyanık (yarı uykuda, yarı uyanık): xılmaş, -e
uyur uyanıklık: xılmaşîye (m), xılmaşî (m)
uyuşma: 1)kungbîyayîş (n) 2)engilisîyayîş (n) 3)çengizîyayîş (n) 4)pîrikinbîyayîş (n)
uyuşmak: 1)kung bîyene 2)engilisîyayene 3)çengizîyayene 4)pîrikin bîyene
uyuşturma: 1)kungkerdiş (n) 2)engilismayîş (n) 3)çengizmeyîş (n) 4)pîrikinkerdîş (n)
uyuşturmak: 1)kung kerdene 2)engilismayene 3)çengizmeyene 4)pîrikin kerdene
uyuşuk: kung, -e; pîrikin, -e
uyuşukluk: kungîye (m), kungênî (m); pîrikinîye (m), pîrikinênî (m)
uyutma: hewnakerdiş (n), xowrakerdiş (n), xowdekerdiş (n), kîştavistiş (n)
uyutmak: hewn a kerdene, xow ra kerdene, xow de kerdene, kîşt a vistene
uyuz: 1)gerr (n) 2)(uyuz hastalığına tutulmuş olan) gerrin, -e
uyuz olmak: gerr vetene, gerrin bîyene
uzak: dûrî (s)
uzak bağlantı: pagirêdayîşo dûrî (n), pabestişo dûrî (n)
uzay: feza (m)
uzayadamı: astronot, -e
uzman: 1)pispor, -e 2)ekspert, -e
uzmanlık: 1)pisporîye (m), pisporî (m) 2)ekspertîye (m)
sivil savunma uzmanlığı: pisporîya pawitişê sîvîlî (m)
uzun: derg, -e
uzun atlama: perayîş (n), çingdayîş (n), xoeştîş (n), erzîyayîş (n), çildane (m), kildane (m)
uzun kadın donu: pirênbazî (zh), mansî (zh)
uzun zaman: demo derg (n), wexto derg (n), zeman o derg (n), xeylê wext (n), xeylê zeman (n)
uzunluk: dergî (m), dergîye (m), dergênî (m)
el açıldığında baş parmağın ucu ile işaret parmağının ucu arasındaki uzunluk: çapane (m), çape (m), şinike (m)
uzunluk ölçüleri: peymeyê dergîye
yana doğru açılacak kadar açılan iki bacak arasındaki uzunluk (ölçüsü): pale (m)
yedi adımlık uzunluk (ölçüsü): topçîn (n)
uzuv: organ (n), aza (n), wesle (m), wesla canî (n)
uzviyet: organîzma (m)

ÜÜÜ

ücret: destmiz (n), ucret (n), heq (n)
asgari ücret: ucreto tewr tay (n)
taban ücret: ucreto bingeyên (n), ucreto esasî (n)
tavan ücret: ucreto tewr zaf (n)

üç: hîrê

üçetek: paçe (m), taqî (m)

üçgen: hîrêgoşe (n) (mat)

çeşitkenar üçgen: hîrêgoşeyo çeşîtkenar (n)

dar açılı üçgen: hîrêgoşeyo tenghokin (n)

dik açılı üçgen: hîrêgoşeyo tîkhokin (n)

eşkenar üçgen: hîrêgoşeyo seypêkenar (n)

geniş açılı üçgen: hîrêgoşeyo hîrahokin (n)

ikizkenar üçgen: hîrêgoşeyo diletkenar (n)

üçgül: nefele (m)

üçleme: trîlojî (n), trîlogya (m), hîrêkî (m)

üçtaş [oyunu]: hîroke (m), hîrêyine (m), sêbere (m)

üçüncü: hîrêyin, -e

üçüncül arıtma: awguznayîšo hîrêyin (n)

üleşme: parekerdiş (n)

üleşmek: pare kerdene

ülke: welat (n)

ülser: ulser (n)

ümit: hêvî (m)

ümitsiz: bêhêvî, -ye

üniforma: unîforma (m)

ünite: yewî (m), yewîye (m)

gaz yakma ünitesi: yewîya gazveşnayîşî (m)

sırt ünitesi (itfaiye için): yewîya piştî (m)

üniversal: unîversal, -e; alemşumûl, -e; kaînatşumûl, -e; cîhanşumûl, -e

üniversite: unîversîte (m)

ünlem: înterjeksîyon (n)

ünlü: 1)b. **tanınmış** 2)(sesli) vengin, -e

ünlü harf: herfa vengine (m)

ünsüz (sessiz): bêveng, -e

ünsüz harf: herfa bêvenge (m)

Ürdün: Urdun (n)

üreme: bergirewtiş (n)

üremek: ber girewtene

üretici: berardox, -e; hasilker, -e; produktor, -e

üretim: berardiş (n), berhemardiş (n), mehsulardiş (n), îstîhsal (n), produksîyon (n)

üretim izni: destûrê berardişî (n), destûrê berhemardişî (n), destûrê produksîyonî (n)

üretme: berardiş (n), berhemardiş (n), tehsîlkerdiş (n), hasilkerdiş (n), îstîhsal (n)

üretmek: ber ardene, berhem ardene, tehsîl kerdene, hasil kerdene

... **üreten işyeri:** cayê berardişê ..., cayê berhemardişê ...

ürküp sıçramak (hayvan için): perayene, xuy kerdene, xewf kerdene, ciniqîyayene

ürkütme (hayvan veya insan için): pix kerdene, çişerfînayene, veciqnayene

ürkütölmek (hayvan veya insan için): çişerfînîyayene, veciqnîyayene

ürolog: urolog, -e

üroloji: urolojî (n), bewlîye (n)

ürologluk: urologîye (m), urologênî (m)

ürüme: lawayîş (n), hewayîş (n), ewayîş (n), hew-hew kerdiş (n)

ürümek: lawayene, hewayene, ewayene, hew-hew kerdene

ürün: 1)ber (n), mehsul (n) 2)berhem (n), eser (n)

ürün toplama: 1)berarêdayîş (n), berarêkerdiş (n), berpêserkerdiş (n), mehsularêdayîş (n), mehsularêkerdiş (n), mehsulpêserkerdiş (n)

- 2)(incir vb. için) çînayîş (n)
 3)(dut, badem vb. için) roşanayîş (n)
 4)(üzüm için) qerifnayîş (n)
 5)(toprak altından çıkarılan ürünler için) werantiş (n), antiş (n), vetiş (n)

ürün toplamak: 1)ber arê dayene, ber arê kerdene, ber pêser kerdene, mehsul arê dayene, mehsul arê kerdene, mehsul pêser kerdene

- 2)(incir vb. için) çînayene
 3)(dut, badem vb. için) roşanayene
 4)(üzüm için) qerifnayene
 5)(toprak altından çıkarılan ürünler için) werantene, antene, vetene

yıllık ürün: mexl (n)

yıllık ürünü götürü fiyatla (toptan) satmak: mexl rotene, mexl dayene

Üsküp: Uskup (n)

üslup: stîl (n), uslûb (n)

üslupçu: stîlist, -e

üst: ser (n)

üst baş (giysiler): kincî (zh), cilî (zh), çînayî (zh), çekî (zh), potî (zh), lîbasî (zh)

üst geçit: servîyer (n)

Üst Paleolitik (M. Ö. 40.000-12.000): Paleolîtîko Peyên (n)

üst taraftaki: serên, -e

üstteki: serên, -e

(kendi) **üstüne dökme:** xorokerdiş (n), xororijnayîş (n)

(kendi) **üstüne dökmek:** xo ro kerdene, xo ro rijnayene

üstüne dökmek: piro kerdene, era ser deverdayene, era ser verdayene

üstünü başını kirletme: xoherimnayîş (n), xoxeripnayîş (n)

üstünü başını kirletmek: xo herimnayene, xo xeripnayene

üstat: seyda (n)

üstkol: harmeyo qalind (n), tevdîre (m)

üstlenmek: girewtene xo ser

üstyapı: serawanîye (m), serawanî (m)

üşütme: serdgirewtiş (n), serddeçîyayîş (n)

üşütmek: serd girewtene, serd de çîyayene

fazla üşümekten dolayı aşırı sıızlamak (el vb. için): misyel bîyene, jan dekewtene, serd ra veşayene

ütmek (oyun için): 1)werdene 2)zorê ... berdene

-den ütmek (oyun için): ... ra werdene, ... ra berdene

ütü: utî (m)

ütücü: utîkar, -e

ütücülük: utîkarîye (m), utîkarî (m), utîkarênî (m)

ütülemek: utî kerdene

ütülenmek: utî bîyene, ameyene utîkerdene

üvendire: misasî (m)

üvey anne: mêmîrî (m), damêmîrî (m), dêmarrî (m)

üvey baba: pîyare (n), babalix (n)

üvey çocuk: xurt, -e

üvey erkek kardeş: 1)biralete (n) 2)(aynı anneden) biramak (n)

üvey evlat: xurt, -e

üvey kız: zirkêna (m), xurte (m)

üvey oğul: xurt (n), oxullux (n)

üveyik: kotere (m)

üye: endam, -e

üyelik: endamîye (m), endamî (m)

üzengi: zengu (n), rikêf (n)

üzeri: ser (n)

üzerinde: ser o

Kalem kitabın üzerindedir. (Qeleme kitabî ser o ya.)

üzerine dökmek: piro kerdene, era ser deverdayene, era ser verdayene

üzerine koyma: sernayîş (n)

üzerine koymak: ser nayene

üzerine konulmak: ser nîyayene

üzerine saldırmak: ramitene ser

üzgün: dejaya (m), dejayîye (m), dejaye (n), qehirîyaya (m), qehirîyayîye (m), qehirîyaye (n), melul, -e; xemgîn, -e; keribîyaya, keribîyayîye (m), keribîyaye (n)

üzgün olmak: dejaye/qehirîyaye/melul/xemgîn/keribîyaye bîyene

üzgünlük: dejayeyî (m), dejayeyîye (m), dejayeyênî (m), qehirîyayeyî (m), qehirîyayeyîye (m), qehirîyayeyênî (m), melulî (m), melulîye (m), xemgînî (m), xemgînîye (m), keribîyayeyî (m)

üzmek: dejnayene, qehirnayene, zerrî şikitene, xemgîn kerdene, keribnayene

üzücü (durum veya olay): b. **üzüntülü-II**

üzülmek: dejayene, ver kewtene, qehirîyayene, zerrî şikîyayene, xem kerdene, keribîyayene

-e üzülmek: ... de dejayene, pê dejayene, pê tal bîyene

üzüm: engure (m), tirî (m)

bir çeşit yabancı üzüm: silule (m), engura mîlçikan (m)

kuru üzüm: eskije (m)

salkımdan koparılmadan kurumuş olan üzüm tanesi: miseyte (m), xijike (m)

salkımı dalından koparmadan üzüm tanelerinin bazılarını koparıp yemek:

gillîyeke kerdene

üzüm çeşitleri: cisane (m), çulbeyte (m), engura balcanî (m), engura şîrî (m), gildane (m), hesenî (m), heşwere (m), mazırma (m), qabqaline (m), qereke (m), qerî (m), qirmizî (m), sûrî (m), şekerî (m), şerabî (m), tehlîyike (m), tehnebî (m), temmuzî (m)

üzüm koparmak: engure qerifnayene

üzüm tanelerini salkımdan koparma: gillîkerdiş (n)

üzüm tanelerinin tek tük olgunlaşmaya başlaması: gillî dekewtene, belate bîyene, belate dekewtene, belate perayene

üzüm tanesi: gillî (m), hebûbe (m)

üzüm yerken salkımdan sadece bazı taneleri yemek veya bazı üzüm tanelerini salkımdan koparmak: gillî kerdene

üzümün sıkılıp sırasının çıkarıldığı yer: kerge (n), mahsere (n)

Üzümlü: Ciminî

üzünç: b. **üzüntü**

üzünçlü: b. **üzüntülü**

üzüntü: dej (n), verkewtiş (n), kerb (n), kerbizik (n), keder (n), qesawet (n), xem (n)

derin üzüntü: qehir (n)

üzüntüden ölmek: tetirxan bîyene

üzüntülü-I (üzüntüsü olan, üzülen kişi): dejaya (m), dejayîye (m), dejaye (n), verkewta (m), verkewtiye (m), verkewte (n), qehirîyaya (m), qehirîyayîye (m), qehirîyaye (n), keribîyaya (m), keribîyayîye (m), keribîyaye (n), dejin, -e; kederin, -e; kedernak, -e, xemgîn, -e; xemnak, -e; kerbin, -e; kerbizikin, -e; qesawetin, -e

üzüntülü-II (üzen durum veya olay): zerrîsoj, -e; dejdaya (m), deydayîye (m), dejdaye (n), dejdayox, -e; dejnayox, -e; kederdayox, -e; xemgînkerdox, -e; qehirnayox, -e; keribnayox, -e; qesawetdayox, -e

üzüntülülük: dejayeyî (m), dejayeyîye (m), dejayeyênî (m), qehirîyayeyî (m), qehirîyayeyîye (m), qehirîyayeyênî (m), xemgînî (m), xemgînîye (m), xemnakî (m), xemnakîye (m), keribîyayeyî (m), keribîyayeyîye (m), keribîyayeyênî (m), dejinî (m), dejinîye (m), kederinî (m), kederinîye (m), kedernakî (m), kedernakîye (m), kerbinî (m), kerbinîye (m), kerbizikinî (m), kerbizikinîye (m), qesawetinî (m), qesawetinîye (m)

üzüntüsüz: bêdej, -e; bêkerb, -e; bêkerbizik, -e; bêkeder, -e; bêqesawet, -e

üzüntüsüzlük: bêdejî (m), bêdejîye (m), bêkerbî (m), bêkerbîye (m), bêkerbizikî (m), bêkerbizikîye (m), bêkederî (m), bêkederîye (m), bêqesawetî (m), bêqesawetîye (m)

VVV

vaaz: weaze (m)

vaaz vermek: weazî dayene

vade: muhlet (n), wade (n)

vade farkı: ferqê muhletî (n), ferqê wadeyî (n)

vadeli: bimuhlet, -e, biwade, -ye

vadesiz: bêmuhlet, -e, bêwade, -ye

vadi: newale (m), dole (m), gelîye (m), gelî (m), cêvî (m)

Vaduz: Vaduz (n)

vahşi: kovî, -ye; koyî, -ye; wehşî, -ye

vahşi hayvan: heywano kovî (n), heywana kovîye (m); heywano koyî (n), heywana koyîye (m); heywano wehşî (n), heywana wehşîye (m); cinawir, -e; ganawir, -e

vaiz: weazkar, -e; waiz, -e

vaizlik: weazkarîye (m), weazkarî (m), weazkarênî (m)

vakıf: weqif (n), weqf (n)

vakıflar genel müdürlüğü: mudirîya pêroyî ya weqifan (m)

vakıflar bölge müdürlüğü: mudirîya herême ya weqifan (m), mudirîya mintiqa ya weqifan (m)

vakit: dem (n), taw (n), hing (n), zeman (n), wext (n), mehal (n), çax (n)

her vakit: tim, timûtim, daîma

vakit alma: wextgirewtiş (n), zemangirewtiş (n)

vakit almak: wext girewtene, zeman girewtene

vakit geçirme: wextvîyarnayîş (n), wextderbazkerdiş (n), wextravîyarnayîş (n), zeman vîyarnayîş (n), demderbazkerdiş (n)

vakit geçirmek: wext vîyarnayene, wext derbaz kerdene, wext ravîyarnayene, zeman vîyarnayene, dem derbaz kerdene

vakit gelme: wextameyîş (n)

vakit gelmek: wext ameyene

vakit kaybetme: wext vîndîkerdiş (n), zeman vîndîkerdiş (n)

vakit kaybetmek: wext vîndî kerdene, zeman vîndî kerdene

vakit öldürme: wext vengvîyarnayîş (n), wext vengderbazkerdiş (n), wext vengravîyarnayîş (n), wext talvîyarnayîş (n), wext talderbazkerdiş (n), wext bîlasebevîyarnayîş (n), wext mirênayîş (n), zeman vengvîyarnayîş (n), zeman vengderbazkerdiş (n), zeman talvîyarnayîş (n), zeman talderbazkerdiş (n)

vakit öldürmek: wext veng vîyarnayene, wext veng derbaz kerdene, wext veng ravîyarnayene, wext tal vîyarnayene, wext tal derbaz kerdene, wext bîlasebeb vîyarnayene,

wext mirênayene, zeman veng vîyarnayene, zeman veng derbaz kerdene, zeman tal vîyarnayene, zeman tal derbaz kerdene

vakit vakit: ge-ge, ge-gane, rey-rey

vakti gelmek: 1)wextê ... ameyene, zemanê ... ameyene 2)(eceli gelmek) wextê mergê ameyene, mergê ... ameyene, ecelê ... ameyene

vaktini almak: wextê ... girewtene, zemanê ... girewtene

vakitli: wext de, zeman de; wext de bîyaye, zeman de bîyaye, wext de bîyayî, -ye; zeman de bîyayî, -ye

vakitli vakitsiz: wext-bêwext

vakitsiz: 1)bêwext, -e 2)(mecazi) sermusteqîm, -e

vakitsizlik: bêwextî (m), bêwextîye (m)

vakta ki: demo ke, tawo ke, wexto ke, wextano ke, zeman ke, siro ke

vaktinde: dem de, wext de, wextê xo de

vaktiye: demêk, demê, yew dem, wextêk, wextê, wextê xo de, yew wext, zemanêk, zemanê, yew zeman, zemanê xo de

vakum: vakum (n)

vakumlu: bivakum, -e

vakumlu elmas: elmaso bivakum (n)

vali: walî, -ye

valiz: valîze (m)

vallahi: willayî, bi nameyê Homayî, bi nameyê Ellahî, bi nameyê Heqî

Valletta: Valletta (m)

vana: vana (m)

kelebek vana: vanaya perperike (m)

sürgülü vana: vanaya zerbeyine (m)

vanilya: vanîlya (m)

Vanuatu: Vanuatu (n)

var: est (n, m)

Onun bir oğlu var. (Yew lajê aye est o.)

Onun bir kızı var. (Yew kênaya aye est a.)

var olma: estîş (n), estbîyayîş (n), mewcûdbîyayîş (n)

var olmak: estene, est bîyene, mewcûd bîyene

Orada ekmek vardı. (Uca nan est bi.)

Orada üzüm vardı. (Uca engure est bî.)

Orada ağaçlar vardı. (Uca darî est bîy.)

vardiya: vardîya (m)

vardiya personeli: xebatkara/ê vardîya

varidat: ameye (n), warîdat (n), hasilat (n)

varil: varîl (n)

vâris: waris, -e

varis (tıp için): waris, -e

varlık: 1)estîye (m), estî (m); mewcûdîye (m), mewcûdîyet (n) 2)estîş (n) 3)(zenginlik) dewletîyî (m), dewletîyîye (m), dewletênî (m); dewlemendî (m), dewlemendîye (m), dewlemendênî (m); pêtî (m), pêtîye (m); zengînîye (m), zengînî (m), zengînênî (m); bîyayeyî (m), bîyayeyîye (m); maldarî (m), maldarîye (m)

kültürel varlıkları koruma bölge kurulu: heyetê herême yê seveknayîşê dewlemendîyanê kulturîyan (n), heyetê herême yê pawitişê zengînîyanê kulturîyan (n)

varlıklı: dewletî, -ye; dewlemend, -e; pêt, -e; zengîn, -e; bîyaya (m), bîyayîye (m), bîyaye (n); maldar, -e

varlıklılık: dewletîyî (m), dewletîyîye (m), dewletênî (m); dewlemendî (m), dewlemendîye (m), dewlemendênî (m); pêti (m), pêtiye (m); zengînî (m), zengînîye (m), zengînênî (m); bîyayeyî (m), bîyayeyîye (m); maldarî (m), maldarîye (m)

varoluş: estiş (n), estbîyayış (n), mewcûdbîyayış (n)

varoş: varoş (n)

varsayım: ferezîye (m), hîpotez (n)

Varşova: Warşowa (m)

Varto: Gimgim (n)

varyant: varyant (n)

varyos: vargoz (n)

vasita: wasita (m), wesayît (n)

vasitasıyla: 1)bi, bi ... ra, bi ... wa, bi ... ya
Tercüman vasitasıyla ifade verdi. (Bi tercumanî ifade da.)
 2)pê
Tercüman vasitasıyla ifade verdi. (Pê tercumanî ifade da.)

vasi: wasî, -ye (huq.)

vasilik: wasîyîye (m), wasîyî (m), wesayet (n)

vaşak: weşeq, -e

vatan: welat (n)

vatandaş: hemwelatî, -ye
vatandaş dilekçesi: waştışnameyê hemwelatî, -ye

vatandaşlık: hemwelatîyîye (m), hemwelatîyî (m)

vatka (giysi için): vatka (m)

vazife: wezîfe (n)

vazifelendirme: wezîfedarkerdiş (n), wezîfedayış (n)

vazifelendirmek: wezîfedar kerdene, wezîfe dayene

vazifeli: wezîfedar, -e

vaziyet: 1)rewşe (m), hal (n), wezîyet (n) 2)pozîsyon (n)
vaziyet planı: planê wezîyetî (n)

vazo: vildane (m), vazo (n)

ve: û

veba: weba (m)
sığır vebası: çorr (n)

wefat: wefat (n), merg (n), merdiş (n)
wefat etme: dinyayaxobedilnayış (n), dinyayaxovurnayış (n), şîyayışrehmet (n), wefatkerdiş (n), sereyêxoronayış (n), merdiş (n)
wefat etmek: dinyaya xo bedilnayene, dinyaya xo vurnayene, şîyene rehmet, wefat kerdene, sereyê xo ronayene, merdene

vekâlet: 1)wekîliye (m), wekalet (n) 2)wezîriye (m), wezaret (n)
vekâlet sözleşmesi: kontratê wekaletî (n), muqaweleyê wekaletî (n); kontratê wekîlî (n), muqaweleyê wekîlî (n)

vekâletname: wekaletname (n)

vekil: wekîl, -e

vekillik: 1)wekîliye (m), wekalet (n) 2)wezîriye (m), wezaret (n)

welayet: welîyîye (m), welîyî (m), welayet (n)

Venezuela: Venezuela (m)

veraset: weraset (n)
veraset beyanı: beyanê werasetî (n)
veraset ilamı: dadnameyê werasetî (n), îlamê werasetî (n)

verecekli: deyndar, -e, qardedar, -e

verem: werem (n), tuberkuloz (n)
kemik veremi: êlancuxa kere (m)

vergi: bac (n)
şose vergisi (eskiden): heqê papûre (n)
vergi dairesi: dayîreyê bacî (n)
vergi denetmeni: mufetîşa/ê bacî
vergi hukuku: huqûqê bacî (n)
vergide adalet ilkesi: bac de prensîpê edaletî

veri (araştırma vb. için): dayî, -ye; daye (n), done (n)
veri akışı: herikîyayîşê dayeyan (n), herikîyayîşê doneyan (n)
veri tarihi: tarîxê dayeyan (n), tarîxê doneyan (n)
veri toplama araçları: wasitayê arêdayîşê dayîyan, wasitayê arêdayîşê doneyan
veri toplama teknikleri: teknîkê arêdayîşê dayîyan, teknîkê arêdayîşê doneyan
verilerin analizi: analîzê dayîyan, analîzê doneyan, tehlîlê dayîyan, tehlîlê doneyan

verilerin toplanması: kombîyayîşê dayîyan, kombîyayîşê doneyan

verici: dayek (n)
verimli: berdar, -e; mehsuldar, -e; semeredar, -e
verimlilik: berdarî (m), berdarîye (m)
veritabanı: databas (n) (TE)
verme: dayîş (n)
vermek: dayene
vesayet: wasîyîye (m), wasîyî (m), wesayet (n)
vestiyer: vestîyer (n)
vestiyerci: vestîyervan, -e
vestiyercilik: vestîyervanîye (m), vestîyervanî (m), vestîyervanênî (m)
veteriner: veterîner, -e; baytar, -e
veteriner işleri ve gıda kontrol müdürlüğü: mudirîya karanê veterînerî û kontrolê xidayan

vezne: wezne (n)
veznedar: weznedar, -e
vızıldama: viz-viz, vize-vize
vızıltı: viz-viz
vicdan: wijdan (n)
vidanjör: vengker (n), talker (n), vîdanjör (n)
video: vîdeo (n)
video bandı: bandê vîdeoyî (n), kasetê vîdeoyî (n)
video kaseti: bandê vîdeoyî (n), kasetê vîdeoyî (n)

Vientian: Vîyangşan (n)
Vietnam: Vîetnam (n)
vilayet: 1)wîlayet (n), şaristan (n), bajar (n) 2)walîyîye (m), walîtî (m), wîlayet (n)
villa: vîlla (m)
Vilnius: Vîlnîyus (n)
vinç: vînç (n)
sepetli vinç: vînço bisele (n), vînço bisepete (n)
vinç operatörü: operatora vînçî (m), operatorê vînçî (n)
viraj: hoke (m), çivir (n), vîraj (n), fetiloke (m)
Viranşehir: Wêranşar (n)
virgül: vîrgul (n)
virüs: vîrus (n)

viski: wîskî (m)
vişne: wişna (m)
 vişne ağacı: wişnayêre (m)
vites: vitês (n)
vitrin: camekan (n), vîtrîn (n)
viyadük: vîyaduk (n)
Viyana: Vîyana (m)
viyolonsel: vîyolonsele (m)
viyolonselci: vîyolonselfîst, -e
vizyon: vîzyon (n)
voleybol: voleybol (n)
volkan: volkan (n)
volkanik: volkanin, -e; volkanîk, -e
Volta: b. **Burkina Faso**
votka: votka (m)
vulva: kisî (m)
vurma: 1)pirodayîş (n) 2)(çocuk dilinde) eçekerdiş (n), eçe (m)
vurmak: 1)piro dayene 2)(çocuk dilinde) eçe kerdene
vücut: wucud (n), beden (n), leşe (m)
 vücut organı: wesle (m), wesla canî (n)

Washington: Waşîngtin (n)
WC: WC (kilmnuştêyê “water closet”ê îngilizkî)
 WC-bay: WC-camêrd
 WC-bayan: WC-cinî
web server: web server (n) (TE)
 web tarayıcı: webwendox (n) (TE)
Wellington: Wellîngtin (n)
western: western (n, sn), fîlmê kowboyan (sn)
Windhoek: Wîndhûk (n)

YYY

ya: yan ...
 ya ... ya ...: yan ... yan ...
 Ya ben gelirim ya sen. (Yan ez yena yan ti.)
yaba: malêbe (m)
 yabanın dişlerinden her biri: goş (n), goşik (n), engişta malêbe (m)
yaban: yaban (n), çol (n), geme (m)
yabanarısı: zerqete (m), pîzange (m), mêsa çeçere (m)
 kızıl renkli iri bir yabanarısı: çarhinge (m), calancêre (m)
yabancı: 1)beyaxkî, -ye; xerîb, -e; pêşe, -ye; ecnebî, -ye
 Bu delikanlı yabancıdır. (No xort beyaxkî/pêşe/ecnebî yo./No xort xerîb o.)
 2)xam, -e
 Bu yerler bana çok yabancı. (Nê cayî mi rê zaf **xam** î.)
 tamamen yabancı: xeyrûxerîb, -e; bin ra xerîb, -e; bin de xerîb, -e
 yabancı devlet: dewleta xerîbe (m), dewleta ecnebîye (m), dewleta ecnebî (m),
dewleta pêşeye (m), duwel (n)
 yabancı madde: madeyo beyaxkî (n), madeyo xerîb (n)
 yabancı ülke: welato xerîb (n), welato pêşe (n), welato ecnebî (n)

yabancı ülkeler: welatê xerîbî (zh), ecnebîya (m), xaricîya (m)
yabancılık çekme: xerîbîyekerdîş (n), xerîbîkerdîş (n)
yabancılık çekmek: xerîbîye kerdene, xerîbî kerdene
yabangülü: sûrgule (m), gula zuraye (m)
yabangülü ağacı: şîlanêre (m), sûrgulêre (m), gulêra zuraye (m)
yabanıl: kovî, -ye; koyî, -ye; wehşî, -ye
yabani: yabanî, -ye; koyî, -ye; kovî, -ye; wehşî, -ye
yabani güvercin: vena (m)
yabani iğde ağacı: sinc (n), sincêr (n)
yabani sarmısak: sîrim (n), sîrmok (n), sîrê mergan (n), kirrant (n)
yabanıspanak: b. yabanpancarı
yabaniyonca: b. yabanyoncası
yabankeçisi: pezkovî, -ye
yabanpancarı: kardû (n)
yabanyoncası: nefele (m)
yadigâr: yadîgar, -e
yağ: rûn (n)
makine yağı: rûnê makîna (n)
yağ katılmış hamurun yine yağda kızartılmasıyla yapılan hamur işi: nanê taweyî (n)
yağ pompası: pompaya rûnî (n)
yağ tutucu: rûncîyaker (n)
yağdırma: varnayîş (n)
yağdırmak: varnayene
yağış: şilî (m), varîş (n); vartûvaran (n)
yağışlı: şilîyin (n), varîşin (n); vartûvaranın (n)
yağışölçer: varîşpeym (n), şilîpeym (n), pluvîyometre (n)
yağlı: rûnin, -e
yağma: varayîş (n), varitiş (n)
yağmak: varayene, varitene
yağmur: varan (n), şilî (m), şilîye (m), dijne (m), yaxer (n)
yağmur suyu: awa varanî (m), awa şilîye (m)
yağmur suyu şebekesi: torra awa varanî (m), torra awa şilîye (m)
yağmur şebekesi: torra varanî (m)
yağmurla karışık yağın kar: b. sulusepken kar
yağmurkuşağı: b. gökkuşağı
yağmurlu: varanın (n), şilîyin (n), dijnin (n), yaxerin (n)
yağmurluk: varanî (m)
yağsız: bêrûn, -e; berîl, -e; anculî, -ye; rijî, -ye
Yahudi: yahudî, -ye; cihud, -e; benîsraîl (n)
Yahudilik: yahudîyîye (m), yahudîyî (m), yahudîtî (m), yahudênî (m); cihudîye (m), cihudî (m), cihudênî (m)
yaka-I: 1) girane (n), pêsr (n), yaxer (n) 2) verî (n)
ceket yakası: giraneyê/pêsrê çakêtî (n), giraneyê/pêsrê şakî (n), giraneyê/pêsrê setreyî (n)
dik yaka (kazak vb. için): giraneyo/pêsrô tîk (n)
yuvarlak yaka: giraneyo/pêsrô gilover (n)
yaka-II (kıyı): ver (n), hêm (n)
bu yaka: nat (n), nover (n), nohêm (n)
bu yaka karşı yaka: nover-wever, nover-bover, nohêm-ohêm
karşı yaka: wet (n), wever (n), bover (n), ohêm (n)

yakacak: şewate (n)

yakalama: tepîştîş (n)

yakalamak: tepîştene

yakılma: 1)veşnîyayîş (n), ameyîşveşnayîş (n), ameyîşsotiş (n) 2)ameyîşkijkerdiş (n), ameyîşkijikekerdiş (n) 3)panîyayîş (n), ameyîşpanayîş (n)

yakılmak: 1)veşnîyayene, ameyene veşnayene, ameyene sotene 2)ameyene kijkerdene, ameyene kijikekerdene 3)panîyayene, ameyene panayene

çamurun yakılması: veşnîyayîşê lince (n), ameyîşveşnayîşê lince (n), ameyîşsotişê lince (n)

yakılmış olan: 1)veşnaya (m), veşnayîye (m), veşnaye (n) 2)kijikekerda (m), kijikekerdiye (m), kijikekerde (n) 3)panîyaya (m), panîyayî, -ye (m), panîyaye (n)

yakım: b. yakma

yakın: nêzdî, -ye

Yakın Çağ (1789-): Dewro Hemdem (m)

yakın sanal geçmiş zaman: demo vîyarteyo nîyetin o nêzdî (n)

yakışıklı: semt (n), weş (n), rind (n), rindek (n), tital (n), keleş (n), yaqışlî (n)

yakışıklı olma: semtbîyayîş (n), titalbîyayîş (n), keleşbîyayîş (n), tawîyayîş (n)

yakışıklı olmak: semt/tital/keleş bîyene, tawîyayene

Bu ceketle çok yakışıklı oldun. (Ti pê nê çakêtî zaf tawîyê.)

yakışıklılık: semtîye (m), semtênî (m)

yakışma: ro ... ameyîş, ... ameyîş (n), bideameyîş (n), ra ... şîkîyayîş, ro ... kewtiş (n), tawîyayîş (n)

yakışmak: ro ... ameyene

Bu ceket sana çok yakıştı. (No çakêt/şak/setre zaf ro to ame.)

... ameyene, bide ameyene

ra ... şîkîyayene

Giyisilerin sana yakıştı. (Kincê/cilê to şîkîyê ra to.)

ro ... kewtene, tawîyayene

çok yakışmak: (mecazi) pira merdene

Çok yakıştı. (Pira merd.)

yakıt: 1)(sıvı ve gaz için) sotemenî (m) 2)(odun vb. için) ardû (n), şewate (n)

araba yakıtı: sotemenîya erebeyî (m)

yakıt deposu: 1)(sıvı ve gaz için) depoyê sotemenî (n) 2)(odun vb. için) depoyê ardûyî (n)

yaklaşık: vêşî-kêmî, kêmî-zêde, fekafeke, devadev, dev-dev, zaf ra tay, teqrîbî

yaklaşık maliyet: malbîyayîşo fekafeke (n), malbîyayîşo devadev (n), malbîyayîşo teqrîbî (n)

yaklaşık olarak: vêşî-kêmî, kêmî-zêde, fekafeke, devadev, dev-dev, zaf ra tay, teqrîben, hema-hema, hema-hema ke

yaklaşım: 1)(yaklaşma işi) nêzdîbîyayîş (n) 2)(ele alış veya bakış biçimi) hawayê ewnîyayîşî (n), hawayê nîyadayîşî (n), terzê nezerî (n)

yaklaşma: nêzdîbîyayîş (n)

yaklaşmak: nêzdî bîyene

yakma: 1)veşnayîş (n), sotiş (n), socnayîş (n) 2)kijkerdiş (n), kijikekerdiş (n) 3)panayîş (n) 4)(katı yakacak için) tanayîş (n)

yakmak: 1)veşnayene, sotene, socnayene 2)kij kerdene, kijike kerdene 3)panayene 4)(katı yakacak için) tanayene

ateş yakma: adirwekerdiş (n), adirkerdiş (n)

ateş yakmak: adir wekerdene, adir kerdene

kasten yakmak: b. ateşe vermek

Bu yıl iki ton odun yaktık. (Ma emser di tonî îzime/kolî tanay.)

yalak: kurne (m), kurane (m), kurnike (m), cirne (m), çalanî (m)

yalan: zure (m), xîlâfe (m)

aslî astarı olmayan yalan: zura bêboçe (m), zura boçine (m), zura boçqole (m), zura bêkeybere (m), zura bêbinge (m)

yalan söyleme: 1)zurîkerdiş (n), xîlâfevatiş (n) 2)vêşîvatiş (n)

yalan söylemek: 1)zurî kerdene, xîlâfe vatene 2)vêşî vatene

yalancı: zureker, -e; zura (n), zuraye (m)

çok ve sürekli yalan söyleyen: (mecazi) kure (n)

yalancıkta: 1)qestî, qestîka 2)berqestî ra 3)mexsus

yalandan: b. **yalancıkta**

yalanlama: zurîyacinuştîş (n), zurîyacivatiş (n), tekzîbkerdiş (n)

yalanlamak: zurîya ci nuştene, zurîya ci vatene, tekzîb kerdene

yalı: yalî (m)

yalın: xoser, -e

yalın ad: nameyo xoser (n)

yalın ayak: warpay, -e; hingile (n), hingila (m)

yalın isim: nameyo xoser (n)

yalıtım: îzolasyon (n), tecrîd (n)

yalnız: tena, sirf, safî, ancax, labelê, la, mela, yelewuz

yalnız bırakmak: tena verdayene

Evde yalnız bıraktı. (Keye de tena verda.)

yalnız bırakılmak: tena verdîyayene

yalnız kalmak: tena mendene

yalnızca: tena, sirf, sirf-safî, safî, ancax, mela

yalnızlaşma: tenabîyayîş (n)

yalnızlaşmak: tena bîyene

yalnızlaştırılmak: tena verdîyayene, ameyene tenaverdayene

yalnızlaştırma: tenaverdayîş (n)

yalnızlaştırmak: tena verdayene

yalnızlık: 1)tenayî (m), tenayîye (m), tenayênî (m), tenatî (m) 2)bêkesî (m), bêkesîye (m) 3)xalîyî (m), xalîtî (m)

yama: pîne (n), pol (n)

yamacı (ayakkabı onaran): pîneker, -e; pînekerdox, -e; pîneçî, -ye; çekalçî, -ye; koşkar, -e; pençeçî, -ye

yamacılık (ayakkabı onarımcılığı): pînekerî (m), pînekerîye (m), pîneçînî (m), pîneçîyênî (m), pîneçîyî (m), pîneçîyîye (m), çekalçîyî (m), çekalçîyîye (m), koşkarî (m), koşkarîye (m), koşkarênî (m), pençeçîyî (m), pençeçîyênî (m)

yamaç: kaş (n), qeraj (n), verarde (m)

dik yamaç: teraş (n), tîr (n)

güneş almayan yamaç: dubre (n)

yamalama: pînekerdiş (n), pînepadayîş (n), polkerdiş (n)

yamalamak: pîne kerdene, pîne padayene, pol kerdene

yamalanma: pînebîyayîş (n), ameyîşpînekerdiş (n), pînepadîyayîş (n), polbîyayîş (n), ameyîşpolkerdiş (n)

yamalanmak: pîne bîyene, ameyene pînekerdene, pîne padîyayene, pol bîyene, ameyene polkerdene

yamalatma: dayîşpînekerdiş (n), dayîşpolkerdiş (n)

yamalatmak: dayene pînekerdene, dayene polkerdene

yamalı: pîneyin, -e; polin, -e; pînekerda (m), pînekerdîye (m), pînekerde (n), pînebîyaya (m), pînebîyayîye (m), pînebîyaye (n), polkerda (m), polkerdîye (m), polkerde (n), polbîyaya (m), polbîyayîye (m), polbîyaye (n)

yamamak: b. **yamalamak**

yamanmak: b. **yamalanmak**

yan: 1)kaleke (m), kîşte (m), ley (n)

Diğerlerinin adının yanında... (“**Leyê** nameyê ê bînan de...”) (Munzur Çem, Vate, Nr. 23, r. 63)

2)het (n), cîhet (n)

bir yandan: hetê ra, heto yew ra, yew het ra

diğer yandan: heto bîn ra

3)ver (n), hêm (n)

Onun yanına gittim. (Ez şîya verê ey.)

4)bar (n)

Tanrı yoksulların yanındadır. (“Homa **barê** feqîron o.”) (Deyîra ”Gidîyono”yî)

Zaten onların yanında (nezdinde) âdetti. (“Xura di **barê** îne de edet bi.”) (Serdar Roşan, “Gozêre”)

yanak: alişke (m), gume (m), surote (m)

yananın ağız boşluğuna bakan iç tarafı: lewê gapûre (n)

yanardağ: volkan (n)

yanardağ depremi: erdlerzo volkanîk (n)

yanardağ patlaması: teqayîşê volkanî (n)

yanardağ püskürmesi: pijiqîyayîşê volkanî (n)

yandaş: terefdar, -e; terefgir, -e

yandırma: b. **yakma**

yandırmak: b. **yakmak**

yangı: b. **iltihap**

yangılanmak: b. **iltihaplanmak**

yangılı: b. **iltihaplı**

yangın: 1)şewat (n) 2)(hasta için) şewat (n), veş (n), adir (n)

yangın (A, B, C, D, E, F sınıfı): şewat (n) (sinifa A, B, C, D, E, Fyî)

köpüklü yangın söndürme tüpü: tuba hewnakerdişê şewatî ya kefine (m), tuba weşaynayîşê şewatî ya kefine (m)

yangın alarm sistemi: sîstemê alarmê şewatî (n)

yangın arabası: erebeyê şewatî (n)

yangın bariyeri: barîyerê şewatî (n)

yangın battaniyesi: betanîyaya şewatî (m)

yangın bölgesi: herêma şewatî (m), mintiqaya şewatî (m)

yangın dolabı: dolaba şewatî (m)

yangın güvenliği: asayîşê şewatî (n)

yangın merdiveni: nêrdîwana şewatî (m)

yangın önleme şube müdürlüğü: mudirîya beşê vernîgirewtîşê şewatî

yangın raporu: raporê şewatî (n)

yangın söndürme tüpü (CO2): tuba hewnakerdişê şewatî (ya CO2), tuba weşaynayîşê şewatî (ya CO2)

yangın söndürücü: hewnakerê şewatî (n), weşaynakerê şewatî (n)

yangın tüpü: tuba şewatî (m)

yangın zonu: herêma şewatî (m), mintiqaya şewatî (m)

yangıncı: şewatkar, -e; îtfaiyakar, -e

yanık: veşaya (m), veşayîye (m), veşaye (n); veşata (m), veşatîye (m), veşate (n); sota (m), sotîye (m), sote (m); kij, -e; kijik, -e

yanıkara: b. **karakabarcık**

yanılma: xapênayîş (n), xapitiş (n)

yanılmak: xapênayene, xapitene

yanıt: cewab (n)

yani: yanî (bs)

yankı: gulbang (n), zimî (m)

yankı yapma: zimayîş (n), vengdayîş (n)

yankı yapmak: zimayene, veng dayene

yanlış: xelet, -e; xetayin, -e; şaş, -e; yaniş, -e

yanlışlık: xeta (m), xeletî (m), xeletîye (m), xeletênî (m), şaşî (m), şaşîye (m), şaşênî (m), yanişî (m), yanişîye (m), yanişênî (m)

yanlışsız: bêxeta, -ye; bêxeletî, -ye; bêşaşî, -ye; bêyanişî, -ye

yanma: 1)veşayîş (n) 2)kijbîyayîş (n), kijikebîyayîş (n)

yanmak: 1)veşayene 2)kij bîyene, kijike bîyene

Yaounde: Yaûnde

yapabilme: şayîş (n), eşkayîş (n), şekerdiş (n), besekerdiş (n)

yapabilmek: şayene, eşkayene, şe kerdene, besekerdene

yapağı: b. **yün**

yapak: b. **yün**

yapay: viraşte (n), virašta (m), viraştîye (m)

yapayalnız: tekûtena, tek-tena, bi tena sereyê xo

yapı: awanî (m), bîna (m), ban (n)

tescilli yapı: awanîya tescîlkerdîye (m), awanîya tescîlkerda (m); awanîya qeydkerdîye (m), awanîya qeydkerda (m); bînaya tescîlkerdîye (m), bînaya tescîlkerda (m)

yapı kontrol şube müdürlüğü: mudirîya beşê kontrolê awanîyan

yapı kullanım izni: destûre xebitnîyayîşê awanî (n), îzinê şuxulnîyayîşê bîna (n)

yapı ruhsatı: ruxsetê awanî (n), ruxsetê bîna (n)

yapıcı: viraşttox, -e; kerdox, -e

yapılabilirlik anlamı veren bir sonek: -bar

kiriştbar/berdbar: taşınır (taşınabilen, götürülebilin)

yapılandırma: awanîkerdiş (n), konfîgurasyon (n)

sistem yapılandırması: sîstem konfîgurasyon, awanîkerdişê sîstemî (n)

yapılmış olan: 1)kerdî, -ye; kerda (m), kerde (n) 2)virašta (m), viraştîye (m), viraşte (n)

yapım: viraştîş (n), produksîyon (n, sn)

1925 yapımı film: filmê viraştîşê/produksîyonê 1925î (n)

yapım sorumlusu: berpirsîyara/ê viraştîşî, berpirsîyara/ê produksîyonî (sn)

yapım ve bakım şube müdürlüğü: mudirîya beşê viraştîş û ciewnîyayîşî

yapımcı: viraşttox, -e; prodüktor, -e (sn)

film yapımcısı: prodüktor, -e; filmviraşttox, -e

idari yapımcı: viraşttoxa/ê îdarî, prodüktora/prodüktozê îdarî (sn)

yapıntı: fiksîyon (n)

yapışık: pa, -ye; zeliqîyayî, -ye; zeliqîyaya (m), zeliqîyaye (n); padusayî, -ye; padusaya (m), padusaye (n); paduskîyayî, -ye; paduskîyaya (m), paduskîyaye (n); panîyayî, -ye; panîyaya (m), panîyaye (n); qemitîyayî, -ye; qemitîyaya (m), qemitîyaye (n)

yapışkan: 1)zeloq, -e; zeliqok, -e; padusok, -e 2)(meczâî) dirrikin, -e

yapışma: zeliqîyayîş (n), dusayîş (n), duskîyayîş (n), panîyayîş (n), qemitîyayîş (n)

birbirine yapışma: pêrazeliqîyayîş (n), pêradusayîş (n), pêraduskîyayîş (n), pêranîyayîş (n), pêraqemitîyayîş (n)

-e yapışma: pazeliqîyayîş (n), padusayîş (n), paduskîyayîş (n), panîyayîş (n), paniştîş (n), pirazeliqîyayîş (n), piraniştîş (n), piranîyayîş (n), piraqemîtîyayîş (n), ... radusayîş, ... raduskîyayîş

yapışmak: zeliqîyayene, dusayene, duskîyayene, panîyayene, qemîtîyayene

birbirine yapışmak: pêra zeliqîyayene, pêra dusayene, pêra duskîyayene, pêra nîyayene, pêra qemîtîyayene

-e yapışmak: pazeliqîyayene, pira zeliqîyayene, padusayene, paduskîyayene, panîyayene, paniştene, pira niştene, pira nîyayene, pira qemîtîyayene, ... ra dusayene, ... ra duskîyayene

yapıştırıcı: 1)zeliqnayox, -e; padusnayox, -e; panayox, -e; qemitnayox, -e 2)şîrêz (n)

yapıştırılma: 1)ameyîşzeliqnayîş (n), ameyîşdusnayîş (n), ameyîşduskînayîş (n), ameyîşpanayîş (n), ameyîşqemitnayîş (n) 2)(tokat vb. için) pafînîyayîş (n)

yapıştırılmak: 1)ameyene zeliqnayene, ameyene dusnayene, ameyene duskînayene, ameyene panayene, ameyene qemitnayene 2)(tokat vb. için) pafînîyayene

yapıştırma: 1)zeliqnayîş (n), dusnayîş (n), duskînayîş (n), panayîş (n), qemitnayîş (n)

2)(tokat vb. için) pafînayîş (n), pafiştîş (n)

birbirine yapıştırma: pêrazeliqnayîş (n), pêradusnayîş (n), pêraduskînayîş (n), pêranayîş (n), pêraqemîtîyayîş (n)

-e yapıştırma: pazeliqnayîş (n), padusnayîş (n), paduskînayîş (n); pirazeliqnayîş (n), piranayîş (n), piraqemîtîyayîş (n); racizeliqnayîş (n), raciqemîtîyayîş (n), racieştîş (n), ... razeliqnayîş, ... radusnayîş, ... raduskînayîş

yapıştırmak: 1)zeliqnayene, dusnayene, duskînayene, panayene, qemitnayene

Yapıştır! (Bizeliqne!/Padusne!)

2)(tokat vb. için) pafînayene, pafiştene, pêra duskînayene, pêra nayene, pêra qemîtîyayene

Bir tokat yapıştırmış. (Yew sîle pafiştâ.)

birbirine yapıştırmak: pêra zeliqnayene, pêra dusnayene, pêra duskînayene, pêra nayene, pêra qemîtîyayene

-e yapıştırmak: pazeliqnayene, padusnayene, paduskînayene, pira zeliqnayene, pira nayene, pira qemîtîyayene, ra ci zeliqnayene, ra ci qemîtîyayene, ra ci eştene

Hasan kızdı, oğlana [kulağına] tokatı yapıştırdı. (Hesen qehirîya, şîlpaxê eşte ra kerika layekî.)

... ra zeliqnayene, ... ra dusnayene, ... ra duskînayene

yapıt: eser (n)

yapma: 1)kerdiş (n), viraştîş (n) 2)viraşte (n), viraştâ (m), viraştîye (m)

yapma sınır: taximo viraşte (n), sînoru viraşte (n)

yapmak: 1)kerdene 2)viraştene 3)ca ardene

yapan: kerdox, -e; viraşttox, -e

yapmak: 1)(bitki için) pel (n) 2)(ağaç yaprakları) velg (n) 3)(defter vb. için) pel (n)

hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip ağacın çatalı ana dalları arasına

dizilen yaprak yığını: velgêre (m), velgedare (m), darevelge (m), kurre (m), dêzdare (m), kîdase (m), çorme (m)

kışın hayvanlara yedirilecek olan yaprağın kesildiği yer: velgca (n)

yeni açılmış ağaç yaprağı: vişkuwe (n)

yere çakılı kazıklar üzerine dizili direklerin üstüne istif edilmiş yaprak veya

ot yığını: arzêle (n)

yapraklanmak: vişkuwîyayene, rabişkivîyayene, vişko abîyene, pel akerdene, pel rakerdene, pel dayene

(Ağaç) yapraklanmış. (Vişko abîyo./Dare bişkivîya ra./Dare pel kerdo ra./Dare pel dayo.)

yapraklı: pelin, -e; velgin -e
yaptırım: 1)hêzê caardışî (n), qudrêtê îcra (n) 2)ceza (m)
yaptırma: dayiŝkerdiŝ (n), dayiŝviraŝtiŝ (n)
yaptırmak: dayene kerdene, dayene viraştene
yâr: birak, -e; dost, -e; yar, -e
yar: teraş (n), tırr (n)
yara: 1)birîne (m), dirbete (m) 2)rîşe (m) 3)kule (m) 4)darbe (m)
balta yarası: birîna çewrî (m)
yaralanma: birîndarbîyayîŝ (n), dirbetinbîyayîŝ (n), darbicebîyayîŝ (n)
yaralanmak: birîndar bîyene, dirbetin bîyene, darbice bîyene
yaralı: 1)birîndar, -e; dirbetin, -e; darbice (n), darbica (m) 2)rîŝin, -e 3)kulin, -e
yaramaz (kimse): (mecazi) bêsol, -e
yaramazlık: (mecazi) bêsolîye (m), bêsolî (m), bêsolênî (m)
yarar: kar (n), feyde (n)
yararlanma: îstifadekerdiş (n)
yararlanmak: îstifade kerdene
yararlı: kardar, -e; feydedar, -e
yararlı madde: madeyo kardar (n), madeyo feydedar (n)
yarasa: ŝewŝewoke (m), baçirmoke (m)
yaŝar: b. **uygun**
yaŝmak: b. **yakiŝmak, uymak**
yaratılıŝtan: 1)zayîş ra, bîyayîş ra 2)fitrî, -ye
yaratma: afirnayîŝ (n), viraŝtiŝ (n), wareardiş (n), xelev (n), xelevkerdiŝ (n), xelevqayîŝ (n)
yaratmak: afirnayene, viraştene, ware ardene, xelev kerdene, xelevqayene
yardım: hetkarî (m), ardim (n)
ilk yardım: hetkarîya lezkanî (m)
ilk yardım çantası: çenteyê hetkarîya lezkanî (n)
yardım çağırısı: b. **imdat çağırısı**
yardım etmek: hetkarî kerdene, ardim kerdene
yardımcı: hetkar, -e; ardimkerdox, -e
yardımcı fiil: karo hetkar (n), karo ardimkerdox (n)
Yaren: Yaren (n)
yargı: hukm (n)
yargıcı: hekem, -e
yargıç: dadger, -e; hakim, -e; qazî, -ye
yargıçlık: dadgerîye (m), hakimîye (m), hakimî (m), qazîyîye (m)
yargılama: muhakemekerdiŝ (n)
yargılamak: muhakeme kerdene
Yargıtay: dadgeha berze ya temyîzî (m), mehkemeya berze ya temyîzî (m)
yarı: nême (n)
yarıcı: nêmedar, -e
yarıcı olmak: nêmedar bîyene
yarıcılık: nêmedarîye (m), nêmedarî (m)
yarıçap: nêmçape (m) (mat)
yarık: çeq (n), ŝeqal (n), qelaŝ (n), terk (n)
yarılma: ŝeqîyayîŝ (n), qelişîyayîş (n), raqılaşîyayîş (n), felqebîyayîş (n), terikîyayîş (n), fetiqîyayîş (n), qeşirîyayîş (n)
yarılmak: ŝeqîyayene, qelişîyene, raqılaşîyayene, felqe bîyene, terikîyayene, fetiqîyayene, qeşirîyayene
yarım: nême (n), nême (n)

yarım kile: nêmrîbik (n)
yarım ölçek (tahıl ölçmeye yarar kap): nêmrîbik (n)
yarım şinik: nêmrîbik (n)
yarımada: nêmgirawe (m)
yarım: meşte (n), siba (n)
yarışma: musabeqa (m)
çömelmeden ve belini doğrultmadan, eğilmiş durumda ekin biçmekte yarışmak:
 mîyane ronayene, pêgur antene
yarışta birinci olmak (at yarışı için): kila ardene
yarıştırılmış olan: têvereşte (n), têvereştîye (m)
yarıştırma: têvereştîş (n)
yarıştırmak: 1)têver eştene 2)(at yarıştırmak) estor vazdnayene), kila eştene
yarıyıl: nêmserre (m), termîn (n)
birinci yarıyıl (güz dönemi): nêmserra payîzî (m), termînê payîzî (n)
ikinci yarıyıl (bahar dönemi): nêmserra wisarî (m), termînê wisarî
yarlığ: b. yarlık
yarlık: ferman (n)
yarma: 1)şeqnayîş (n), qelişnayîş (n), raqılaşnayîş (n), felqekerdiş (n), teriknayîş (n) 2)(iri ve gelişigüzeli kırılmış tahıl) kerkote (m), simîdî (m), simîrî (m)
“**Kerkot:** Genimo nîmşikte ardê di mîyandê doy de pewtê we zeke germîya ke genimdo saxlem û nehandê mîyandê doy de ameyê pewtîşî, **kerkotî ke genimdo nîmşikte wo** ?adê belxurîyayêk mîyandê doy de ameyê pewtîşî w şan de werdê.” (Mewlud TANRIVERDÎ)
köfte vb. yapmakta kullanılan ince yarma: mîyandar (n), mîyangil (n)
yardmak: şeqnayene, qelişnayene, raqılaşnayene, felqe kerdene, teriknayene, felqe kerdene, qeşirnayene
yardpuz: pune (n)
yard: şîn (n), hewarî (m), eza (m)
yard evi: şînxane (n), hewarîxane (n), ezaxane (n)
yard ve ağıt: şîn û şuware, şîn û şîwan
yarda: qanûn (n)
yarda önerisi: pêşnîyaza qanûnî (m), teklîfê qanûnî (n)
yardadışı: îllegal, -e; xeyrêqanûnî, -ye; binerdî, -ye
yardak: qedexe (n), qedexa (m), qedexîye (m); yasadax, -e
yardaklama: qedexekerdîş (n), yasadaxkerdiş (n)
yardal: qanûnî, -ye
yardak: balişna (m)
köşe yardağı: nazbalîve (m)
yardak kılıfı: rîyê balişna (n)
yard-I: serre (m), emr (n)
Kaç yarındasın? (Ti çend serre yî/ya?/Serrê to çend î?/Emrê to çend o?/Emrê to çiqas o?)
yarda büyü: pîl, -e
yarda küçük: şenik, -e
yard-II: tern, -e
yard-III: hît, -e
yard olmak: hît bîyene
yarda: biciwî
Çok yada! (Zaf biciwî!)
yardam: cuye (m), cu (m), heyat (n)
yardam alanı: cugeh (n)

yaşam çevresi: cugeh (n)
yaşam öyküsü: cuname (n), bîyografî (m)
yaşama: ciwîyayîş (n)
yaşamak: ciwîyayene
yaşa: biciwî
yaşasın: biciwîyo, wa biciwîyo,
Yaşasın bağımsızlık! (1-Biciwîyo xoserîye/xoserî! 2-Wa biciwîyo xoserîye/xoserî!)
yaşıt: hemserr, -e; hemver, -e; hember, -e
yaşlı: pîr, -e; kokim, -e; kal, -e; extîyar, -e; rîsipî, -ye; şikita (m), şikitîye (m), şikite (n)
yaşlı kadın: pîre (m)
yaşlık: hîtîye (m)
yaşlılık: pîrî (m), pîrîye (m), pîrênî (m); pîrtî (m), pîrtîye (m); kokimî (m), kokimîye (m), kokimênî (m); kalî (m), kalîye (m), kalênî (m); extîyarî (m), extîyarîye (m), extîyarênî (m)
yatak: 1)cile (m), ca (n)
2)nivîne (m), mitêl (n), ortî (zh)
yatağa düşme: dekewtiş cile
yatağa düşmek: dekewtene cile
yatağa girme: dekewtiş cile
yatağa girmek: dekewtene cile
yatağına girme: cileşîyayîş (n)
yatağına girmek: cile şîyene
yatak çarşafı: çarşefa doşekî (m)
yatak odası: odaya rakewtişî (m)
yatak örtüsü: rîpêşê cile (n), rîpêşê nivîne (n)
yatak takımı: qatê cilan (n), qatê nivîne (n)
yatak yüzü: rîyê doşekî (n)
3)(coğrafyada) mecra (m)
yatak eğimi: meylê mecra (n)
yatalak olmak: dest û ligan ra birîyayene, dest û payan ra kewtene
yatay: verardkî, yaverde (n), yaverdîye (m), ufqî, -ye
yatırım: sermayegozarî (m)
yatırımcı: sermayegozar, -e
yatma: rakewtiş (n)
yatmak: rakewtene
yatsı: eşa (n), yasi (n)
yatsı namazı: nimajê eşayî (n)
yavaş: hêdî, yewaş, giran, fesal, ûsul
yavaş yavaş: hêdî-hêdî, vera-vera, bere-bere, pede-pede, pira-pira, yewaş-yewaş, hurdî-hurdî, fesal-fesal, ûsul-ûsul, ûsulî reyde, giran-giran, mikne-mikne; her ke şino, herçî ke şino, çıqas ke şino
“Hey hey Çemî Pîran
Hêdî şin, **giran-giran**” (Remezan Oruç, Vate, Nr. 31)
Yavaş yavaş kaynasın. (Wa mikne-mikne bigirîyo.)
yavaşça: hêdîka, yewaşek, fesale, fesaleke
yavru (hayvan için): leyîr, -e; leyrek, -e; çêlik, -e
yavru katır: qantirleyîr (n)
yavru keklik: leyîrzerenc, -e
yavrum (insan için, hitap hali): leyro
yeni doğan yavruyu (insan ve hayvan) süt emmeye alıştırma: gojîkerdiş (n)

yeni doğan yavrusu (insan ve hayvan) süt emmeye alıştırmak: gojî kerdene
yavrulamak: 1) (doğuran bazı hayvanlar için) zayene, leyrek ardene, leyîr ardene, çêlik ardene

2)(yavrusu yumurtadan çıkan hayvanlar için) leyrek vetene, leyîr vetene, leyrek kerdene, çêlik vetene, lîçik vetene, lîçik ardene

yavşak (bit yavrusu): nute (m), nutike (m)

yay: 1)keman (n) 2)tîrkeman (n)

yaya: peye (n), peya (m), peyaye (m)

yaya bölgesi: herêma peyeyan (m)

yaya geçidi: peyevîyer (n)

yaya kaldırımı: peyerayîr (n)

yaya olma durumu: peyeyî (m), peyefî (m)

yaya yolu: peyerayîr (n), rayîrê peyeyan (n)

yayan: 1)bi pay, bi lingî, bi ligan, ligan a, pê ligan, pay bi xo, xopay, bi peyeyî, bi peyetî, bi peyatî 2)b. **yaya**

yaygın: vilabîyaye (n), vilabîyaya (m); vilabîyayî, -ye

yayık: meşke (m)

yayık yaymak: meşke nîritene, meşke şanayene, meşke şanitene

yayılma: 1)vilabîyayîş (n), vilakewtiş (n), axmehîyayîş (n)

2)(koku için) virsikîyayîş (n), virsikîdiyayîş (n), virsayîş (n)

3)(yayık vb. için) nîriyayîş (n), şanıyayîş (n)

4)(koyun, keçi vb. için) çerayîş (n), çerdîş (n), ragunayîş (n)

yayılmak: 1)vila bîyene, vila kewtene, axme bîyene

2)(koku için) virsikîyayene, virsikîdiyayene, virsayene

3)(yayık vb. için) nîriyayene, şanıyayene

4)(koyun, keçi vb. için) çerayene, çerdene, ragunayene

yayım: weşanayîş (n), neşr (n)

yayımçı: 1)edîtor, -e; weşanger, -e 2)naşir, -e

yayımçılık: 1)edîtorîye (m), edîtorî (m); weşangerîye (m), weşangerî (m), weşangerênî (m)
2)naşirîye (m), naşirî (m), naşirênî (m)

yayımlama: weşanayîş (n), neşrkerdiş (n)

yayımlamak: weşanayene, neşr kerdene

yayımlanma: weşanıyayîş (n), neşrbîyayîş (n)

yayımlanmak: weşanıyayene, neşr bîyene

yayım: weşan (n), neşrîyat (n)

yayımevi: weşanxane (n)

yayla: ware (n), zozan (n)

yaylaçiçeği: b. **ölmez çiçek**

Yayladere: Xorxol (n)

yaylagülü: b. **ölmez çiçek**

yayma: 1)vilakerdiş (n), axmekerdiş (n)

2)(koku için) virsiknayîş (n), virsnayîş (n), virsikîdayîş (n)

3)(yayık vb. için) nîritiş (n), şanayîş (n), şanitiş (n), celqayîş (n)

4)(koyun, keçi vb. için) çerênayîş (n)

yaymak: 1)vila kerdene, axme kerdene

2)(koku için) virsiknayene, virsnayene, virsikî dayene

3)(yayık vb. için) nîritene, şanayene, şanitene, celqayene

4)(koyun, keçi vb. için) çerênayene

yaz: hamnan (n)

yazın ilk dönemi: hamnano verên

yazın son dönemi: hamnano peyên

yazın sonu ve sonbaharın başlangıcı varsayılan gün (miladi takvime göre 13

Eylül): meryemek

yazan: nuştox, -e

yazar: nuştox, -e

yazarlık: nuştoxîye (m)

yazı: nuşte (n)

yazı dili: ziwânê nuştîşî (n)

yazı işleri: karê nuşteyan (zh)

yazı işleri amirliği: amirîya karê nuşteyan (m)

yazı işleri kalemi: nuştegehê karê nuşteyan (n)

yazı işleri müdürü: mudira/ê karê nuşteyan

yazı işleri müdürlüğü: mudirîya karê nuşteyan (m)

yazı işleri ve arşiv şube müdürlüğü: mudirîya beşê arşîvî û karê nuşteyan

yazı işleri ve kararlar şube müdürlüğü: mudirîya beşê karê nuşte û biran

yazı tahtası: texteyê nuştîşî (n)

yazı taslağı: muswede (n)

yazı tura: yazi-ture, hît-ziwa

yazı tura atmak: yazi-ture kerdene, hît-ziwa kerdene

yazı ve kararlar dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê nuşte û biran

yazıhane: nuştegeh (n), buro (n)

yazık: heyf (n)

yazılı: 1)nuşte (n), nušta (m), nuştîye (m) 2)nuşteki, -ye

yazılı başvuru: muracato nuşteki (n)

yazılı dil: ziwano nuşteki (n)

yazılı edebiyat: edebîyato nuşteki (n)

yazılım: çîynermê komputere (zh) (TE)

yazılma: nusîyayîş (n)

yazılmak: nusîyayene

yazım: 1)rastnuştîş (n), raştnuştîş (n), ortografî (m) 2)(yazma işi) nuştîş (n)

yazın-I: edebîyat (n)

yazın-II: hamnanî

yazınsal: edebî, -ye

yazışma: pêrênuştîş (n), yewbînîrênuştîş (n)

yazışmak: pê rê nuştene, yewbînî rê nuştene

yazlık: yê hamnanî (n, m), ... hamnanî (n, m), hamnana (m), hamnanîye (m), hamnane (n), hamnanên, -e

yazlık ceket: çakêtê/şakê/setreyê hamnanî (n)

yazma-I: nuştîş (n)

yazma-II: qemte (m), qemta kaxite (m), leçege (m), vala (m)

yazmak: nuştene

yazman: sekreter, -e; katib, -e

yazmanlık: sekreterîye (m), sekreterî (m), katibîye (m), katibî (m)

yedek: cagir, -e; yêdek, -e

yedek teker: stepne (n), gogero cagir (n), tekera cagire (m)

yedekleme: kopyaya pawitişî (m) (TE)

yedi: hewt

yedinci: hewtin, -e

yedirilme: fekranîyayîş (n)

yedirilmek: dîyayene werdene, fek ra nîyayene

yedirme: dayîşwerdiş (n), fekranayîş (n), fekrakerdiş (n)

yedirmek: dayene werdene, fek ra nayene, fek ra kerdene

Yedisu: Çêrme

yeğen-I (erkek kardeşin kızı): birakêna (m), birarkêna (m); birazaye (m)

yeğen-II (erkek kardeşin oğlu): biraza (n), birarza (n)

yeğen-III (kız kardeşin kızı): warkêna (m), warezaye (m)

yeğen-IV (kız kardeşin oğlu): wareza (n)

yel: va (n), hewa (n)

yele: bijî (m), gileyî (zh)

yelek: yeleg (n)

yellenme: vapiroginayîş (n), vaverroginayîş (n), vacikewtiş (n); vengpiroginayîş (n), hespiraginayîş (n), vengracikewtiş (n), vengvetiş (n), destmajşikîyayîş (n)

yellenmek: va piro ginayene, va ver ro ginayene, va ci kewtene; veng piro ginayene, hes pira ginayene, veng ra ci kewtene, veng vetene, destmajşikîyayene, cem ... ginayene

yelmük (bitkisi): şinge (m), siplînge (m)

yelmük çeşitleri: marşinge (m), şinga xatunan (m), şinga heran (m)

yem: 1)alef (n) 2)êm (n) 3)(tavuk, kuş vb. için) qut (n)

yeme: werdiş (n)

yemek-I: 1)werd (n), nan (n) 2)(çocuk dilinde) epe (m), epo (n), heme (m)

Bugün yemeğiniz nedir? (Ewro werdê şima çi yo?)

küçük yemek masası: xonça (m), xonçike (m)

yemedem içmeden kesilmek: werd ra birîyayene, werd ra kewtene, nan ra birîyayene

yemek çıkarmak: werd vetene, nan vetene

yemek fabrikası: fabrîkaya werdî (m)

yemek peşinde olmak (çıkarmak peşinde olmak): piranan dima bîyene, loqman dima bîyene, loqman gêrayene

yemek vermek: werd dayene, nan dayene

yemek-II: 1)werdene 2)(çocuk dilinde) epe kerdene, epe werdene, heme kerdene

(bir şeyi) **yemek istemek:** zerrî şîyene ..., zerrî ... şîyene, zerrî pê şîyene, zerrî bide şîyene

Bugün üzüm yemek istiyorum. (Ewro zerrîya mi şina engure./Ewro zerrîya mi engure şina.)

Yemeyi çok istiyorum. (Zerrîya mi zaf pê şina.)

Yiyemez olmak: werd ra birîyayene, werd ra kewtene, nan ra birîyayene

Yemen: Yemen (n)

yemeni-I (kadınların başlarına bağladıkları): çîte (m), çîtike (m)

yemeni-II (bir tür ayakkabı): yemenî (n)

yemenici-I: 1)çîteviraşttox, -e; çîtikeviraşttox, -e 2)çîterotox, -e; çîtikerotox, -e

yemenici-II: 1)yemenîderz, -e 2)yemenîrotox, -e

yemin: sond (n)

yemin etmek: sond wendene, sond werdene

yeminli: sondwerda (m), sondwerdîye (m), sondwerde (n)

yeminli mali müşavir: mişawîra malî ya sondwerda (m), mişawîra malî ya sondwerdîye (m)

mişawîro malî yo sondwerde (n)

yeminli tercüman: çarnayoxa sondwerda (m), çarnayoxa sondwerdîye (m), tadayoxa sondwerda (m), tadayoxa sondwerdîye (m); çarnayoxo sondwerde (n), tadayoxo sondwerde (n)

yemiş: meywe (n), fêkî (n), êmîş (n)

yemlik: arre (m), afire (m), êmlige (m)

yen: astî (n), hingile (n)

yenin bilek kısmı: qomçik (n), fekê astîyî (n)

yengeç: kerkince (m), çarpencike (m)

yengi: serkewtiş (n)

yeni: newe (n), newa (m), newîye (m), newê (m), newî (m); teze (n), teza (m), tezîye (m), tezê (m), tezî (m)

Yeni Çağ (1492-1789 veya 1453-1789): Dewro Newe (n)

yeni dalga: pêlo newe

yeni dalga sineması: sînemaya pêlê neweyî (sn)

Yeni Kaledonya: Kaledonyaya Newîye (m)

Yeni Zelanda: Zelandaya Newîye (m)

yeniden: b. **yine**

yeniden başlatmak: neweradestpêkerdişdayîş (n) (TE)

yenidünya: yengîdinya (m)

yenidünya ağacı: yengîdinyayêre (m)

yenileme: newekerdiş (n)

yenilemek: newe kerdene

yenilenebilir: newebar, -e

yenilenebilir enerji kaynakları: çimeyê enerjî yê newebarî (zh)

yenilenme: newebîyayîş (n), ameyîşnewekerdiş (n)

yenilenmek: newe bîyene, ameyene newekerdene

yenilme (yiyecek vb. için): werîyayîş (n), ameyîşwerdiş (n)

yenilmek-I (yiyecek vb. için): werîyayene, ameyene werdene

Burada akşam yemeği saat kaçta yenir? (Tîya şamî saete çend de werîyêna?)

Bu ot yenir mi? (Gelo no vaş werîyêno?)

yenilebilen semizotu vb. otsu bitkilerin genel adı: tarr (n), pincar (n)

yenilmek-II: zorê ... şîyene, bin kewtene, vîndî kerdene, mexlub bîyene

yenme (yiyecek vb. için): b. **yenilme**

yenmek-I (yiyecek vb. için): b. **yenilmek-I**

yenmek-II: zorê ... berdene, ser kewtene, qezenc kerdene, qezenmiş kerde

yer: 1)ca (n) 2)erd (n) 3)herinde (m)

yer altı: binê erdî (n), binerd (n)

yer altı suları: awê binerdî (zh)

yer gösterici: camusnayox, -e, teşrîfatkar, -e

yer solucanı: b. **yersolucanı**

yer zarfı: zerfa cayî (m)

yere bırakma: ronayîş (n)

yere bırakmak: ronayene

yeri değişme: hewilîyayîş (n)

yeri değişmek: hewilîyayene

yerin altından çekip çıkarmak: werantene

yerinden çıkma (kol, ayak vb. için): reyayîş (n), caravejîyayîş (n)

yerinden yönetim: nemerkezî (m), nesentralî (m), desentralî (m)

yerinden yöneticilik: nemerkezîyî (m), nemerkezîtî (m), nesentralîyî (m),

nesentralîtî (m), desentralîzasyon (n)

yerine getirme: caardiş (n)

yerine getirmek: ca ardene

yerini değiştirme: hewilnayiş (n)
yerini değiştirmek: hewilnayene
yeraltı: 1)binerd (n) 2)(mecazi) illegal, -e; binerdî, -ye
yerçekimi: erdant (n)
yerel: mehelî, -ye; herêmî, -ye
yerel ekonomiyi güçlendirme daire başkanlığı: serekîya dayîreyê hêzdarkerdiřî yê ekonomîya herêmî
yerel yönetimler: îdareyê mehelî (zh), îdareyê herêmî (zh)
yerelması: saya binerdî (m)
yerinde: cade; munasib, -e
yerkatı: qatê erdî (n), qatê zemînî (n)
yerleşik: cagirewtî, -ye; cagirewta (m), cagirewte (n); cabîyayî, -ye; cabîyaya (m), cabîyaye (n); meskûn, -e
yerleşim (bir yerde oturma): ronîştiş (n), cabîyayîş (n)
yerleşim yeri: ware (n), cayê ronîştişî (n)
yerleşme: 1)cagirewtiş (n), cabîyayîş (n) 2)cayêxogirewtiř (n) 3)caxodayîş (n) 4)(bir yerde oturma) ronîştiş (n)
yerleşmek:1)ca girewtene, ca bîyene 2)cayê xo girewtene 3)ca xo dayene 4)(bir yerde oturmak) ronîştene
yerli: cayî, -ye; ehlî, -ye
yerölçüm: 1)erdpeymîye (m), erdpeymî (m) 2)jeodezî (n)
yersarsıntısı: b. **deprem**
yersolucanı: malik (n), kile (m), kila binê erdî (m), çêle (n), marê şilîye (n), soxulcan (n)
yeryüzü: rîyê erdî (n), rîyê erdan (n); serê erdî (n), serê erdan (n)
yeşil: hewz, -e; kesk, -e; yaşil, -e
sarıya çalan yeşil: zergûn, -e
yeşil alan: keskgeh (n)
yeşil alanlar ve fidanlıklar şube müdürlüğü: mudirîya beřê keskgeh û leyegehan
yeşil kuşak: mîya hewze (m), mündîya keske (m)
yetenek: qabîliyet (n), hêginî (m)
yetenekli: qabîliyetdar, -e; biqabîliyet, -e; wayîra qabîliyetî (m), wayîre qabîliyetî (n), hêgin, -e
yeter: bes, ey, kafî
yeter ki: bes, hende ke, ter ke
yeterli: bes, kafî
yeterli olma: b. **yetme**
yeterli olmak: b. **yetmek**
yeterlik: b. **yeterlilik**
yeterlilik: besîye (m), kafîyîye (m), kîfayet (n)
yetersiz: nebes, -e
yetersizlik: nebesîye (m)
yetim: sêwir, -e; sêkur, -e; sey, -e; sêwî, -ye; seyek, -e; yetîm, -e; bêbabî, -ye; bêpî, -ye; bêpêr, -e
yetişkin: resaye (n), resaya (m), resayî, -ye
yetişkin olma: resayebîyayîş (n), resayîbîyayîş (n)
yetişkin olmak: resaye bîyene, resayî bîyene
yetişkinlik: resayîyî (m), resayîyîye (m)
yetke: otorîte (m)
yetki: salahîyet (n)

yetki verme: selahîyetdayîş (n)
yetki vermek: selahîyet dayene
yetkilendirme: selahîyetdayîş (n)
yetkilendirmek: selahîyet dayene
yetkili: selahîyetdar, -e
yetkili memur: karmendo selahîyetdar/karmenda selahîyetdare
yetkisiz: bêselahîyet (n)
yetme: besbîyayîş (n), qîmkerdiş (n), kafîbîyayîş (n), kîfayet (n)
yetmek: bes bîyene, qîm kerdene, kafî bîyene
yetmezlik: nebesîye (m), nebesî (m)
organ yetmezliğı: nebesîya organî (m), nebesîya azayî (m)
yetmiş: hewtay
yetmişinci: hewtayin, -e
yevmiye: b. **gündelik**
Yezidi: êzidî, -ye
Yezidilik: êzidîyîye (m), êzidîyî (m), êzidîyênî (m), êzidîtî (m)
Yezit: Yezîd
yıǵılm: stok (n), lode (m), kêşe (m)
yıǵımlık: stok (n), lode (m), kêşe (m)
yıǵın: lode (m), lodike (m), kêşe (m), maxe (m), cema (m), kop (n), dêze (m), koye (n), qûçe (m)
köz yıǵını: tirafe (m), tiramî (m)
yıǵmak: lode kerdene, kêşe kerdene, maxe kerdene, maxe ronayene, cema kerdene, kop kerdene, dêze kerdene, dêze ronayene, koye kerdene, qûçe kerdene
yıkama: şutiş (n)
(kendi) kafasını yıkama: sereyêxoşutiş (n)
yıkamak: şutene
(kendi) kafasını yıkamak: sereyê xo şutene, sereyê xo ver de şutene
yıkanma: 1)xoşutiş (n), sereyêxoşutiş (n), awexorokerdiş (n) 2)şuwîyayîş (n), ameyîşşutiş (n)
yıkanma ve çamaşır yıkama zamanı: şûy (n), robar (n), dilavî (n)
yıkanmak: 1)xo şutene, sereyê xo şutene, awe xo ro kerdene 2)şuwîyayene, ameyene şutene
yıkayıcı: 1)şutox, -e 2)şutker, -e
yıkılma: rijîyayîş (n), weşanîyayîş (n)
yıkılmak: rijîyayene, weşanîyayene
yıkım: 1)rijnayîş (n), xilnayîş (n), weşanayîş (n), raşanayîş (n), xeripnayîş (n) 2)çinbîyayîş (n)
3)b. felaket
yıkıntı: xirbe (m), page (m)
yıkma: 1)rijnayîş (n), xilnayîş (n), weşanayîş (n), raşanayîş (n), xeripnayîş (n) 2)çinkerdiş (n)
yıkma ruhsatı: ruxsetê rijnayîşî (n), ruxsetê xilnayîşî (n), ruxsetê weşanayîşî (n)
yıkmaq: 1)rijnayene, xilnayene, weşanayene, raşanayene, xeripnayene 2)çin kerdene
yıl: serre (m)
1925. yıl (bin dokuz yüz yirmi beşinci yıl): serra 1925./serra hezar û new sey û vîst û pancine
1938 yılı (bin dokuz yüz otuz sekiz yılı): serra 1938î/serra hezar û new sey û hîris û heşfî
artık yıl: serra derge (m)
bu yıl: emser
bu yıldan önceki üçüncü yıl: bitir pêrar
geçen yıl: par (n)
önceki yıl (geçen yıldan önceki yıl): pêrar (n)

yeni yıl: serra newa (m), serra newîye (m)
Yeni yılınız kutlu olsun. (Serrneweyê şîma pîroz bo./Serrneweyê şîma firaz bo./Serrneweyê şîma bimbarek bo.)
yılın başı: sereyê serre (n)
yılan: mar, -e
kobra yılanı: kobra, -ye
okyanı: tîrmar, -e
yılan derisi: b. kav
yılan gömleği: b. kav
yılan iskeleti: telîyê marî (n)
yılan, kaplumbağa gibi hayvanların ses çıkarması: kufayîş (n)
yılanbalığı: marmase (n)
yılancık (hastalığı): êlancuxe (m)
yılbaşı: serrnewe (n), gaxan (n)
Rumi takvime göre, 13 Ocak'a rastlayan yılbaşında evleri dolaşarak çerez, kuru yemiş vb. toplamak: gaxan arê dayêne, gaxan arê kerdene, gaxan top kerdene, dam-dam gêrayene
Rumi takvime göre, 13 Ocak'a rastlayan yılbaşında çocukların evleri dolaşarak topladıkları yiyecek türünden hediyeler: gaxanî (zh), dam-dam
Yılbaşı Dedesi: b. Noel Baba
yıldırım: bilusk (n), virsik (n), vire (n)
Yıldırım çarptı. (Biluskî da piro./Biluskî ci şana./Virsikî da piro./Vireyî da piro.)
yıldırımkıran: biluskgir (n), virsikgir (n), paratoner (n)
yıldırımlık: biluskgir (n), virsikgir (n), paratoner (n)
yıldırımsavar: biluskgir (n), virsikgir (n), paratoner (n)
yıldız: estare (n)
yıldız böceği: gîyê estareyî (n)
yıldönümü: serrgêre (m)
Hasan'ın ölüm yıldönümü: serrgêra mergê Hesenî
yılgı: fobî (m), saw (n)
yılki: yêlxî (n)
yıllık: serrane, -ye
yıllık bütçe: butçeya serraneye (m), butçeya serrana (m)
yırtıcı hayvan: cinawir, -e
yırtık: dirata (m), diratîye (m), dirate (n), dirîyaya (m), dirîyayîye (m), dirîyaye (n), dirnaya (m), dirnayîye (m), dirnaye (n), qîşkerda (m), qîşkerdîye (m), qîşkerde (n), qîşbîyaya (m), qîşbîyayîye (m), qîşbîyaye (n), çîrkerda (m), çîrkerdîye (m), çîrkerde (n), çîrbîyaya (m), çîrbîyayîye (m), çîrbîyaye (n)
yırtılma: dirîyayîş (n), qîşbîyayîş (n), ameyîşqîşkerdiş (n), çîrbîyayîş (n), ameyîşçîrkerdiş (n)
yırtılmak: dirîyayene, qîşbîyene, ameyene qîşkerdene, çîrbîyene, ameyene çîrkerdene
yırtma: dirnayîş (n), qîşkerdiş (n), çîrkerdiş (n)
yırtmaç: qeliş (n), qîş (n)
yırtmaçlı: qelişin, -e; qîşin, -e
yırtmak: dirnayene, qîşkerdene, çîrkerdene
yiğit: qehreman, -e; çêr, -e; camêrd (n), camêrdek (n), mêrxas, -e; şek, -e; tuliz, -e; egît, -e
yiğitlik: qehremanîye (m), qehremanênî (m), qehremanî (m), çêriye (m), çêrênî (m), çêrî (m), camêrdîye (m), camêrdênî (m), camêrdî (m), camêrdekî (m), mêrxasîye (m), mêrxasênî (m), mêrxasî (m), egîtîye (m), egîtênî (m), egîtî (m)

yine: reyna, fina, hewna, gilangna, donimna, derbna, dorna, şopna, qorna, defana, tepîya, ancî, ancîna, neqılna, newe ra, newede ra, tekrar

yirmi: vîst

yirminci: vîstin, -e

yiyecek: 1)çîyê werdişî (n), çîyê werdî (n) 2)(mecazi) nan û awe, nan-awe, nan û sole, nan-sole 3)(çocuk dilinde): epe (m), epo (n), heme (m)

yiyecek maddesi: zad (n), çîyê werdî (n)

yiyecek ve içecek: 1)çîyê werdiş û şimitişî (n) 2)awe û werd 3)(mecazi) nan û awe, nan-awe, nan û sole, nan-sole

yoğun: 1)întensîf, -e; kesîf, -e; konsantre (n), konsantra (m) 2)(sıvı için) hest, -e

yoğun disk: CD (m) (TE)

yoğunlaşma: 1)(yoğun duruma gelme) întensîfbîyayîş (n), tekasuf (n) 2)(bütün dikkatini bir konu üzerinde toplama) hişêxodayîşser ..., konsantrebîyayîş (n), konsantrasyon (n) 3)(sıvı için) hestbîyayîş (n)

yoğunlaşmak: 1)(yoğun duruma gelmek) întensîf bîyene, tekasuf bîyene 2)(bütün dikkatini bir konu üzerinde toplamak) hişê xo dayene ser ..., konsantre bîyene 3)(sıvı için) hest bîyene

yoğunlaştırma: 1)(yoğun duruma getirme) întensîfkerdiş (n) 2)(bütün dikkatini bir konu üzerinde toplama) hişê ... dayîş ser, konsantrekerdiş (n) 3)(sıvı için) hestkerdiş (n)

yoğunlaştırmak: 1)(yoğun duruma getirmek) întensîf kerdene 2)(bütün dikkatini bir konu üzerinde toplamak) hişê ... dayene ser, konsantre kerdene 3)(sıvı için) hest kerdene

yoğunluk: 1)întensîfî (m), kesafet (n) 2)(sıvı için) hestîye (m), hestî (m)

yoğunlukölçer: kesafetpeym (n), dansîmetre (n)

yoğurma: elawitiş (n), mîştekerdiş (n)

yoğurmak: elawitene, mîşte kerdene

yoğurt: mast (n), qatix (n)

süzme yoğurt: mastê pêlekî (n), mastê avrencî (n), mastê parzunî (n), masto pêlekdekerde (n), qatixê pêlekî (n), qatixo pêlekdekerde (n)

yoğurtçu: mastroş, -e

yoğurtçuluk: mastroşîye (m), mastroşî (m), mastroşênî (m)

yok: 1)çin (nm & s)

yoktur: çin a, çin o

yokturlar: çin î

yok etme: çinkerdiş (n), îmhakerdiş (n)

yok etmek: çin kerdene, îmha kerdene

yok olma: çinbîyayîş (n)

yok olmak: çin bîyene

2)ney (zr), xêr (zr), nexêr (zr), nêherê (zr)

yoklama: saxkerdiş (n), sehnayîş (n), esahîkerdiş (n), sayekerdîş (n), tagêrayîş (n), cigêrayîş (n), kontrol (n), yoxleme (n), yoxlemekerdîş (n)

yoklama yapmak: sax kerdene, sehnayene, esahî kerdene, saye kerdene, tagêrayene, ci gêrayene, yoxleme kerdene

yoklamak: sax kerdene, sehnayene, esahî kerdene, saye kerdene, tagêrayene, ci gêrayene, kontrol kerdene, yoxleme kerdene

yokluk: 1)çinbîyayîş (n) 2)b. **yoksulluk**

yoksa: 1)nêke, nêkela

Okuyacaksan gel, yoksa gelme. (Eke ti wanenî bê, nêke mey.)

Demek ki korkuyor, yoksa neden gelmiyor? (Dêmek terseno, nêkela çira nîno?)

2)nê

Öyle mi yoksa öyle değil mi? (Winî ya nê winî nîya?)

Geliyor musun yoksa gelmiyor musun? (Ti yenî nê nînî?)

3)yan

Öyle mi yoksa öyle değil mi? (Hecûn o yan hecûn nû?)

Yazıyor musun yoksa yazmıyor musun? (Ti nusena yan nê nusena?)

yoksul: feqîr, -e; fiqare (n), fiqara (m), fiqarîye (m); xizan, -e; haltenik, -e; sist, -e; (mecazi) tazî, -ye; (mecazi) rut, -e; (mecazi) neçar, -e; (mecazi) sunix, -e

yoksulluk: feqîriye (m), feqîrî (m), feqîrênî (m), feqîrtî (m), xizanî (m), xizanîye (m), xizanênî (m), haltenikîye (m), çinbîyayeyî (m)

yokuş: veraj (n), qîyame (n), kaş (n), veracor (n)

yokuş aşağı: seracêr, devacêr

yokuş yukarı: devacor

yol: rayîr (n), cehde (n)

bisiklet yolu rayîrê bîsîkletan (n)

kaçış yolu: rayîrê remî (n)

yol aksı: aksê rayîrî (n)

yol çizgileri: xêzê rayîrî (zh), xetê rayîrî (zh)

yol işaretleri: nişanê rayîrî (zh), îşaretê rayîrî (zh)

yol levhası: lewhaya rayîrî (m)

yol orta çizgisi: xêza rayîrî ya mîyanêne (m)

yol şeridi: şerîr (n), şerîtê rayîrî (n)

yola çıkma: raymendîş (n), rayîrkewtiş (n), rarayekewtiş (n)

yola çıkmak: ray mendene, rayîr kewtene, ra raye kewtene

Ne zaman yola çıkıyorsun? (Ti key ray manenî?)

yola düşme: raymendîş (n), rayîrkewtiş (n), rarayekewtiş (n)

yola düşmek: ray mendene, rayîr kewtene, ra raye kewtene

Yola düşüp gitti. (Rayîr kewt şî.)

yola koyulma: raymendîş (n), rayîrkewtiş (n), rarayekewtiş (n)

yola koyulmak: ray mendene, rayîr kewtene, ra raye kewtene

Yolun açık olsun. (Rayîrê to akerde bo.)

yola terk: b. kamuya terk

yolcu: raywan, -e; rêwî, ye

(Sana) **İyi yolculuklar.** (1-To rê oxir bo. 2-Oxir bo. 3-Oxirê xeyrî bo.)

yolcu aktarma: raywan neqlkerdiş, rêwî neqlkerdiş

yolcu etme: rayfîştiş (n), rarayfîştiş (n), rayîrfîştiş (n), cehdefîştiş (n), raywankerdiş (n), rêwîkerdiş (n)

yolcu etmek: ray fîştene, ra ray fîştene, rayîr fîştene, cehde fîştene, raywan kerdene, rêwî kerdene

yollama: şawitiş (n), riştiş (n), rusnayîş (n), raykerdiş (n)

yollamak: şawitene, riştene, rusnayene, ray kerdene

yolluk (yol parası): xercêraye (n), xercêrah (n)

yolma (tüy vb. için): ruçiknayîş (n), purtkerdiş (n), pirçiknayîş (n)

yolmak (tüy vb. için): ruçiknayene, purt kerdene, pirçiknayene

yonca: argude (m), unca (m)

yontma kalemi: miqar (n), morc (n), xaşabî (m)

Yontma Taş Çağı: b. Eski Taş Çağı

Yontma Taş Devri: b. Eski Taş Çağı

yorgan: lihêf (n), orxan (n)

yorgan dikme: lihêfpirodâyîş (n), lihêfdekerdiş (n), lihêfdegirewtiş (n), lihêfçikerdiş (n), lihêfdeştiş (n)

yorgan dikmek: lihêf piro dayene, lihêf dekerdene, lihêf degirewtene, lihêf cikerdene, lihêf deştene

yorgan iğnesi: pincirârî (m), derzîna lihêfan (m)

yorgan ipliği: layê lihêfan (n), destekîya lihêfan (m)

yorgan yüzü: rîyê lihêfî (n)

yorganın iç tarafa bakan yüzü: îzara lihêfî (m)

yorgancı: 1)lihêfderz, -e, orxanderz, -e 2)lihêfroş, -e

yorgancılık: 1)lihêfderzîye (m), lihêfderzî (m), lihêfderzênî (m) 2)lihêfroşîye (m), lihêfroşî (m), lihêfroşênî (m)

yorgan: rincan, -e; betilîyaya (m), betilîyaye (n), qefilîyaya (m), qefilîyaye (n), qefilîyayîye (m); hefter, -e; soyaya (m), soyaye (n)

yorganlık: rincanîye (m), rincanî (m), betil (n), qefil (n), betilîyayeyî (m), qefilîyayeyî (m), hefterîye (m), hefterî (m), soyayeyî (m)

Yorganluğunu biraz gidersin. (Wa tîkê betilê xo bigîro.)

yorma: rincankerdiş (n), betilnayîş (n), qefilnayîş (n), eciznayîş (n), hefterkerdiş (n), soynayîş (n)

yormak: rincan kerdene, betilnayene, qefilnayene, eciznayene, hefter kerdene, soynayîne

yorulma: rincanbîyayîş (n), betilîyayîş (n), qefilîyayîş (n), ecizîyayîş (n), hefterbîyayîş (n), soyayîş (n)

yorulmak: rincan bîyene, betilîyayene, qefilîyayene, ecizîyayene, hefter bîyene, soyayîne

Ben yoruldum. (Ez soyane./Ez soyaya.)

yorum: 1)şirove (n), tefsîr (n) 2)(rüya için) tabîr (n)

yorum yapmak: 1)şirove kerdene, tefsîr kerdene 2)(rüya için) tabîr kerdene

yorumcu: 1)şiroveker, -e; tefsîrker, -e 2)mufesîr, -e 3)(rüya için) tabîrker, -e

yorumculuk: 1)şirovekerîye (m), şirovekerî (m), şirovekerênî (m), tefsîrkerîye (m), tefsîrkerî (m), tefsîrkerênî (m) 2)mufesîrîye (m), mufesîrî (m), mufesîrênî (m) 3)(rüya için) tabîrkerîye (m), tabîrkerî (m), tabîrkerênî (m)

yorumlamak: 1)şirove kerdene, tefsîr kerdene 2)(rüya için) tabîr kerdene

yön: het (n), cîhet (n)

ana yönler: hetê bingeyênî (zh), cîhetê bingeyênî (zh)

ara yönler: hetê mîyanênî (zh), cîhetê mîyanênî (zh)

yön bildiren zarf: zerfa hetî (m)

yön tabelası: tabelaya hetî (m), tabelaya cîhetî (m)

yönelteç: dîreksîyon (n)

yöneten: îdarekerdox, -e

yönetici: îdarekar, -e; sermîyan, -e

yönetim: îdare (n)

yönetim kurulu: heyetê îdareyî

yönetim odası: odaya îdareyî (m)

yönetim şeması: şemaya îdareyî

yönetimsel: îdarî

yönetmelik: telîmatname (n)

yönetmen: 1)mudir, -e 2)rejîsor, -e

en iyi erkek yönetmen: rejîsoro tewr baş

en iyi kadın yönetmen: rejîsora tewr başe

film yönetmeni: rejîsora filmî (m), rejîsorê filmî (n)

sanat yönetmeni: mudira/ê hunerî (sn), mudira/ê senetî (sn)

sanat yönetmeni asistanı: 1)hetkara mudira hunerî/senetî (m), hetkarê mudira hunerî/senetî (n) 2)hetkara mudirê hunerî/senetî (m), hetkarê mudirê hunerî/senetî (n)

yönetmen yardımcısı: 1)hetkara/hetkarê rejîsore 2)hetkara/hetkarê rejîsorî

yönlendirici: rûter (n) (TE)

yönlendirme: verê ... dayîş, verê ... raçarnayîş, oryantasyon (n), kanalîzekerdiş (n)

yönlendirmek: verê ... dayene, verê ... raçarnayene; kanalîze kerdene

İşçileri patrona yönlendirdi. (Verê karkeran da patronî./Verê karkeran raçarna patronî.)

Öğrencileri oradan yönlendirdi. (Wendekarî uca ra kanalîze kerdî.)

yöntem: metod (n), ûsul (n)

yöre: herême (m), mehel (n)

yöresel: mehelî, -ye; herême, -ye

yudum: gepe (m), gume (m), qulte (m), qultike (m), wite (m), firte (m), qılme (m), qılmike (m)

yufka (ekmeği): nano yowxe (n), yowxe (n), nanê tîrî (n), nanê tewqe (n), nanê sacî (n)

yufka yürekli: zerrîtenik, -e; zerrînerm, -e

Yugoslavya: Yûgoslavya (m)

yuka: b. **yufka**

yukarı: cor (n)

yukarı taraftaki: corên, -e

yukarıdaki: corên, -e

yukarıdan: cor de, cor ra

yukarıya doğru: acor, veracor, devacor, vor ro

yular: hevsar (n), serhevsar (n), serastar (n), reşme (n), wilar (n)

yumak: ginda (m), gindêlike (m), bulêle (m)

yumruk: nuçike (m), kulme (m), kulmike (m), girmike (m), zumzuqe (m)

yumruk atma: nuçikîeştiş (n), kulmîeştiş (n), kulmikîeştiş (n), girmikîeştiş (n), zumzuqîeştiş (n), nuçikîpirodâyîş (n), kulmîpirodâyîş (n), kulmikîpirodâyîş (n), girmikîpirodâyîş (n), zumzuqîpirodâyîş (n)

yumruk atmak: nuçikî eştene, kulmî eştene, kulmikî eştene, girmikî eştene, zumzuqî eştene, nuçikî piro dayene, kulmî piro dayene, kulmikî piro dayene, girmikî piro dayene, zumzuqî piro dayene

yumruk indirmek: b. **yumruk atmak**

yumruklama: nuçikîkerdiş (n), kulmîkerdiş (n), kulmikîkerdiş (n), girmikîkerdiş (n), zumzuqîkerdiş (n)

yumruklamak: nuçikî kerdene, kulmî kerdene, kulmikî kerdene, girmikî kerdene, zumzuqî kerdene

yumruklanma: nuçikîpiroginayîş (n), kulmîpiroginayîş (n), kulmikîpiroginayîş (n), girmikîpiroginayîş (n), zumzuqîpiroginayîş (n), nuçikîwerdiş (n), kulmîwerdiş (n), kulmikîwerdiş (n), girmikîwerdiş (n), zumzuqîwerdiş (n)

yumruklanmak: nuçikî piro ginayene, kulmî piro ginayene, kulmikî piro ginayene, girmikî piro ginayene, zumzuqî piro ginayene, nuçikî werdene, kulmî werdene, kulmikî werdene, girmikî werdene, zumzuqî werdene

yumurta: hak (n)

yumurta katılmış hamurun yağda kızartılmasıyla yapılan hamur işi: zingile (m), bîşî (m), bîşîye (m)

yumurta sarısı: zerdikê hakî (n), zerdik (n), zerdê hakî (n), giloka hakî (m), gilolika hakî (m)

yumurtlama: hakkerdiş (n)

yumurtlamak: hak kerdene

yumuşak: nerm, -e

yunak: şûy (n), robar (n), dilavî (n)

Yunanistan: Yunanîstan (n)

yunus balığı: delfîn (n)

yurt: welat (n)

yurtsever: welatperwer, -e

yurттаş: hemwelatî, -ye

yurттаşlık: hemwelatîye (m), hemwelatîyî (m), hemwelatîyîye (m)

yuva: halîn (n), çale (m), çalanî (m)

yuvak: bangêre (m), gindore (m), loxe (m)

yuvağı çekmek için kullanılan çatallı araç: qeysî (zh), qeysikî (zh), darlox (n)

yuvağı çekmek için kullanılan çatallı aracın yuvağın girintili yerine geçen

ucu: belûya qeyse (m), bêçika darloxî (m), vizîgî (zh), pîjê darloxî (n), çiçik (n)

yuvağı çekmek için kullanılan çatallı aracın uçlarının girdiği yuvağın iki

yan tarafındaki girinti: qula bangêre (m), qula loxe (m), lana darloxî (m)

yuvarlak: gilover, -e; gindilor, -e; gilorin, -e; gudikin, -e

yuvarlama: gêrkerdiş (n), xirkerdiş (n), gêrdayîş (n), gindirdayîş (n), gindirkerdiş (n), gindirnayîş (n), lêrkerdiş (n), gilêrkerdiş (n), teqlêrdayîş (n)

yuvarlamak: gêr kerdene, xir kerdene, gêr dayene, gindir dayene, gindir kerdene, gindirnayene, lêr kerdene, gilêr kerdene, teqlêr dayene

yuvarlanma: gêrbîyayîş (n), xirbîyayîş (n), gindirbîyayîş (n), gindirdîyayîş (n), gindirîyayîş (n), lêrbîyayîş (n), gilêrbîyayîş (n), teqlêrbîyayîş (n)

yuvarlanmak: gêr bîyene, xir bîyene, gindir bîyene, gindir dîyayîne, gindirîyayene, lêr bîyene, gilêr bîyene, teqlêr bîyene

yuvgu: bangêre (m), gindore (m), loxe (m)

yüce: berz, -e

yük: 1)bar (n) 2)b. **yüklük**

ağır yük: baro giran (n), serşalage (m)

ağır yük veya yükümlülük altında kalmak: binê barî de mendene, binê şalage de mendene

ağır yük veya yükümlülük altında olmak: binê barî de bîyene, binê şalage de bîyene

bir sırığa yüklenip çekilerek taşınan yük: kaşane (m)

çatallı bir ağaç parçasının çatalları arasına yerleştirilip omuzda taşınan yük (çalı çırpı vb.): xîçe (m)

insan sırtında taşınan yük: şalage (m), paşte (n)

üzerine bağlanan yükü, çekilmek suretiyle taşımakta kullanılan sırtık: darê kaşane (n)

yük bağlamakta kullanılan organın ucuna bağlanan çatallı ağaç parçası: gacik (n), gatar (n)

yük hayvanı (at, katır, eşek): heywana/ê barî, golîg, -e

yük hayvanıyla taş vb. şeyleri taşımak için kullanılan ve semerin iki tara-

fına sarkıtılan ağaçtan veya tahtadan yapılmış araç: lekaf (n), keşkere (n), kerkaşî (m), qerqatî (m)

yüklem: kardar (n)

yükleme: wenayîş (n), barkerdiş (n) (TE)

yüklemek: wenayene, bar kerdene (TE)

yüklenici: mutahîd, -e

yüklenme: 1)wenîyayîş (n), barbîyayîş (n) 2>wegirewtîş (n), piştîkerdiş (n) 3)(üstlenme) xodayîş ... ver, xoşanayîş ... ver

yüklenmek: 1)wenîyayene, bar bîyene

Bu çuval ne zaman bu eşeğe yüklenmiş? (No ciwal key wenîyayo nê herî?)

2>wegirewtene, piştî kerdene

Çantamı yükledim ama ağırdı. (Mi çenteyê xo wegirewt la giran bi.)

3)(üstlenmek) xo dayene ... ver

xo şanayene ... ver

Hiç kimse bu görevleri yüklenmez. (Çi kes xo nêşaneno nê wezîfeyan ver.)

yüklü: 1)bibar, -e; bardar, -e 2)wenaye (n), wenaya (m), wenayî, -ye; barkerde (n), barkerda (m), barkerdî, ye 3)(çok fazla): barêk, yew bar

Bu evi satın almak için yüklü bir para vermiş. (Seba hêrînayîşê nê banî **barêk** pereyî dayê.)

yüklük: lından (n), andal (n), kulîne (m), yuke (m), yuka cilan (m)

yüklük örtüsü: çarşefa nivîne (m), şelme (m)

yüksek: berz, -e

yüksek dağ: koyo berz (n)

yüksek lisans: master (n)

yüksek tansiyon: tansiyono berz (n), hîpertansiyon (n)

yüksekçe: berzek, -e

yükseklük: berzîye (m), berzî (m), berzênî (m)

yükselti: berzane (n)

yükseltmek: başêr kerdene (TE)

yüksük: engîştane (n), gîştane (n), uskîf (n)

yüksüz: bêbar, -e

yükümlü: mukelef, -e; mecburê/mecbura kerdîşî

yükümlülük: mukelefiye (m), mukelefî (m), mukelefiyet (n)

yün: peşm (n), pîrç (n), purt (n), kilik (n)

eğirilmiş yün: rêş (n)

kuzu yünü: liva (m), livike (m)

yün çorap: gewreyo/kuriko/punco/puço peşmên (n), gewreyo/kuriko/punco/puço rêşên (n), gewreyo/kuriko/punco/puço purtên (n)

yün eldiven: lepiko peşmên/rêşên/purtên (n)

yün iplik: rêş (n)

yünden örülen bir ceket türü: şapik (n)

yünden yapılma: peşmên, -e; rêşên, -e; pîrçên, -e

yünlü: 1)(yünden yapılmış olan) peşmên, -e; rêşên, -e; pîrçên, -e; purtên, -e

yünden yapılmış kumaş (yün kumaş): qumaşo peşmên/rêşên (n), fasono peşmên/rêşên (n)

2)(içinde yün de bulunan) peşmin, -e; rêşin, -e; pîrçin, -e; purtin, -e

yünlü kumaş: qumaşo peşmin/rêşin (n), fasono peşmin/rêşin (n)

yürek: zerrî (m), zerrîya bele (m), qelb (n)

yüreklendirme: zerrîdayîş (n)

yüreklendirmek: zerrî dayene

yürekli: camêrd (n), camêrdek (n); bêters, -e; çêr, -e; cesur, -e; bicesaret, -e; qesebapêt, -e; kezebpêt, -e ; sevkan, -e

yüreklilik: camêrdî (m), camêrdîye (m), camêrdênî (m), bêtersî (m), bêtersîye (m), çêrîye (m), çêrî (m), cesurî (m), cesurîye (m), bicesaretî (m), qesebapêtî (m), kezebpêtî (m), sevkanîye (m), sevkanî (m)

yürüme: rayîrşaşîyayîş (n), rayşîyayîş (n), payşîyayîş (n)

yürüme engellilik: astengdarîya rayîrşaşîyayîşî (n), astengdarîya rayşîyayîşî (n)

yürümek: rayîr ra şîyene, ray şîyene, pay şîyene

yürürlük: vîyartbarîye (m), vîyartbarî (m)

yürütme: caardiş (n)

yürütmei durdurma kararı: bira vindarnayîşê caardişî (n), qerarê vindarnayîşê caardişî (n)

yürütmek: ca ardene (huq.)

yüz-I: se

iki yüz: di sey

üç yüz: hîrê sey

dört yüz: çar sey

beş yüz: panc sey

altı yüz: şeş sey

yedi yüz: hewt sey

sekiz yüz: heşt sey

dokuz yüz: new sey

yüz-II: 1)rî (n), surot (n)

bu yüzden: nê rîwalî ra, nê sebebî ra, nê semedî ra

yorgan yüzü: rîyê lihêfî (n)

yüz maskesi: rîpêş (n), maske (n)

2)ser (n)

denizin yüzü: serê deryayî (n)

yüzbaşı: serwan, -e

yüzbaşılık: serwanîye (m), serwanî (m)

yüzde: sera (mat)

yüzde hesapları: hesabê serayinî (mat)

yüzey: rîverîye (m) (mat)

yüzey alanı: warê rîverîye (n)

yüzey ölçüleri: peymeyê rîverîye (mat)

yüzler: seyî (zh) (mat), seyan (zh) (mat)

yüzleşme: têrîameyîş (n), pêrîameyîş (n), têrîkewtiş (n), têrîqalîameyîş (n)

yüzleşmek: têrî ameyene, pêrî ameyene, têrî kewtene, têrîqalî ameyene

Sen onunla yüzleşiyorsun. (Ti ey de têrîqalî bena.)

yüzleştirme: têrîardîş (n), pêrîardîş (n), têrîkerdiş (n), têrîvistiş (n), têrîqalîkerdiş (n)

yüzleştirmek: têrî ardene

Sizi yüzleştiriyorum. (Ez şima ana têrî.)

pêrî ardene

Sizi yüzleştiriyorum. (Ez şima ana pêrî.)

têrî kerdene, têrî vistene, têrîqalî kerdene

Ben sizi yüzleştiriyorum. (Ez şima têrîqalî kena.)

yüzme: 1)asnawe (m), ajne (m), sobeberî (m) 2)asnawekerdiş (n), ajnekerdiş (n), sobeberîkerdiş (n)

yüzmek: asnawe kerdene, ajne kerdene, sobeberî kerdene

yüznumara: destawxane (n), awdestxane (n), taretxane (n), memîşxane (n), daşir (n), kêşme (n), tuwalet (n), kenef (n)

yüzücü: asnawber, -e; ajneber, -e

yüzücülük: asnawberîye (m), asnawberî (m), asnawberênî (m), ajneberîye (m), ajneberî (m), ajneberênî (m)

yüzük: engiştane (n), giştire (n), îştane (n), nîştane (n)

gümüş yüzük: engiştaneyo/giştireyo/îştaneyo/nîştaneyo sêmên (n)

yüzük parmağı: engiştâ engiştaneyî (m), bêçika nîştaneyî (m)

yüzüncü: seyî, -e

yüzünden: semedê ... ra, seba ... ra, seba, rîyê ... ra, rîwalê ... ra, ver

onun yüzünden: rîyê ey ra, rîyê aye ra, rîwalê ey ra, rîwalê aye ra

yüzyıl: seserre (m)

yüzyıllarca: bi seserran

yüzyıllar boyunca: bi seserran
yüzyıllık: seserrî, -ye, seserre (n), seserra (m)

ZZZ

zabit: 1)zabitname (n), zabit (n) 2)mezbeta (m)

zabita: zabita (m)

zabita amirliği: amirîya zabita

zabita dairesi başkanlığı: serekîya dayîreyê zabita (m)

zabita müdürlüğü: mudirîya zabita

zabita şube müdürlüğü: mudirîya beşê zabita

zabit: efser, -e; zabit, -e

makina zabiti: efserê makîna, zabitê makîna

zabitlik: efserîye (m), efserî (m); zabitîye (m), zabitî (m)

zafer: serkewtiş (n)

Zagreb: Zagreb (n)

zahire: qutare (m), zexîre (n)

zahmet: zehmet (n), zehmetîye (m), zehmetî (m)

zahmet çekmek: zehmet antene, zehmet dîyene, zehmet vînayene

zahmet etmek: 1)zehmet kerdene, zehmet kewtene, zehmet werdene

2)(gitmek veya gelmek suretiyle zahmet etmek) eware bîyene

Zahmet etme. (1-Zehmet meke./ Zehmet mekewe./Zehmet mewere. 2-Eware mebe.)

zahmet olmak: zehmet bîyene

zahmet olmazsa: eke zehmet nêbo, zehmet nêbo, zehmet mebo, zehmetê xo ra

zahmet olur: zehmet beno

zahmet vermek: 1)zehmet dayene 2)(gitmesine veya gelmesine neden olmak suretiyle zahmet vermek) eware kerdene

zahmete girmek: b. **zahmet etmek**

zahmete katlanmak: b. **zahmet etmek**

zahmetsiz: bêzehmet, -e

Zaire: Zaîre (n), Kongo (n)

zalim: zalim, -e; zulmkar, -e

zalimlik: zalimîye (m), zalimî (m), zulmkarîye (m), zulmkarî (m)

zaman: dem (n), taw (n), hing (n), zeman (n), wext (n), mehal (n), çax (n)

bir zamanlar: demêk, demê, yew dem, wextêk, wextê, wextê xo de, yew wext, zemanêk, zemanê, yew zeman, zemanê xo de

geçmiş zaman: demo vîyarte (n)

gelecek zaman: demo ameyox (n)

gelecek zamanın hikâyesi: b. **sanal geçmiş zaman**

hayli zaman: demo derg (n), wexto derg (n), zeman o derg (n), xeylê wext (n), xeylê zeman (n)

her zaman: tim, timûtim, daîma

-miş'li geçmiş zaman: demo vîyarteyo nedîyar (n)

-miş'li geçmiş zamanın hikâyesi: demo vîyarteyo nedîyaro verên (n)

ne zaman ki: demo ke, tawo ke, wexto ke, wextano ke, zeman o ke, siro ke

şimdiki zaman: demo nikayin (n)

şimdiki zamanın hikâyesi: demo vîyarteyo nikayin (n)

uzun zaman: demo derg (n), wexto derg (n), zeman o derg (n), xeylê wext (n), xeylê zeman (n)

zaman alma: wextgirewtiş (n), zemangirewtiş (n)

zaman almak: wext girewtene, zeman girewtene
zaman aşımı: vîyartişê demî (n), ravîyartişê demî (n)
zaman geçirme: wextvîyarnayîş (n), wextderbazkerdiş (n), wextravîyarnayîş (n), zeman vîyarnayîş (n), demderbazkerdiş (n)
zaman geçirmek: wext vîyarnayene, wext derbaz kerdene, wext ravîyarnayene, zeman vîyarnayene, dem derbaz kerdene
zaman kaybetme: wext vîndîkerdiş (n), zeman vîndîkerdiş (n)
zaman kaybetmek: wext vîndî kerdene, zeman vîndî kerdene
zaman öldürme: wext vengvîyarnayîş (n), wext vengderbazkerdiş (n), wext vengravîyarnayîş (n), wext talvîyarnayîş (n), wext talderbazkerdiş (n), wext bîlasebevîyarnayîş (n), wext mirênayîş (n), zeman vengvîyarnayîş (n), zeman vengderbazkerdiş (n), zeman talvîyarnayîş (n), zeman talderbazkerdiş (n)
zaman öldürmek: wext veng vîyarnayene, wext veng derbaz kerdene, wext veng ravîyarnayene, wext tal vîyarnayene, wext tal derbaz kerdene, wext bîlasebeb vîyarnayene, wext mirênayene, zeman veng vîyarnayene, zeman veng derbaz kerdene, zeman tal vîyarnayene, zeman tal derbaz kerdene
zaman planı: planê zemanî (n)
zaman zaman: ge-ge, ge-gane, rey-rey
zaman zarfı: zerfa demî (m)
zamanı gelmek: 1)wextê ... ameyene, zemanê ... ameyene 2)(eceli gelmek) wextê mergî ameyene, mergê ... ameyene, ecelê ... ameyene
zamanını almak: wextê ... girewtene, zemanê ... girewtene
zamanında: 1)(eskiden) verê, verê cû 2)(tam vaktinde) dem de, wext de, wextê xo de
zamanlı: wext de, zeman de; wext de bîyaye, zeman de bîyaye, wext de bîyayî, -ye; zeman de bîyayî, -ye
zamanlı zamansız: wext-bêwext
zamansız: 1)bêwext, -e 2)(mecazi) sermusteqîm, -e
zamansızlık: bêwextî (m), bêwextîye (m)
Zambiya: Zambîya (m)
zamir: zemîr (n)
zank: 1)zamqe (m) 2)(badem ağacı salgısı) gîyê vamêre (n) 3)(badem ağacı, geven vb. salgısı) cuye (m) 4)(bazı bitkilerin salgısı) bivo (n)
zannetmek: vatene qey
zarar: zîyan (n), zarar (n)
zarar etmek: zarar kerdene
zarar görmek: zarar dîyene
zarar vermek: zîyan ... resnayene, zarar dayene
zarara uğramak: zarar dîyene
Zararı yok. (Zerar nêkeno./Zerarê xo çin o.)
zararlı: zîyanî, -ye; zîyankar, -e; zîyandar, -e; zerarkar, -e; zerardar, -e; bizerar, -e
zararlı madde: madeyo zîyandar (n), madeyo zerardar (n)
zarf: zerfe (m)
durum zarfı: zerfa rewşe (m)
mekân zarfı: zerfa cayî (m)
soru zarfı: zerfa persî (m)
yer zarfı: zerfa cayî (m)
yön bildiren zarf: zerfa hetî (m)
zaman zarfı: zerfa demî (m)
zarfsal: zerfkî
zarfsal sayılar: hûmarnameyê zerfkî (zh)

zarif: zirav, -e

zariflik: ziravî (m), ziravîye (m)

zart zurt: zirtzirt (n)

zart zurt etmek: zirtzirt kerdene

zaten: xora

zatülcenp: b. sathcan

zatürre: zature (n)

zavallı: belengaz, -e; reben, -e; bêmecal, -e; pepûk, -e; punasek, -e; neçar, -e; fiqare (n), fiqara (m), fiqarîye (m), meheyr, -e; (mecazi) evdal, -e; (mecazi) feqîr, -e; feqîro neçar (n), feqîra neçare (m), feqîro meheyr (n), feqîra meheyre (m)

zavallılık: belengazîye (m), belengazî (m), belengazênî (m), rebenîye (m), rebenî (m), bêmecaliye (m), bêmecalî (m), bêmecalênî (m), pepûkiye (m), pepûkî (m); punasekî (m), neçarîye (m), neçarî (m), neçarênî (m), meheyrî (m), (mecazi) evdaliye (m), (mecazi) evdalî (m)

zayıf: zeîf, -e; zar, -e; weza, -ye; şehtîyaya (m), şehtiyayîye (m), şehtiyaye (n)

zayıflama: zeîfbîyayîş (n), zarbîyayîş (n), wezabîyayîş (n), şehtiyayîş (n)

zayıflamak: zeîf bîyene, zar bîyene, weza bîyene, şehtiyayene

zayıflatma: zeîfkerdiş (n), zarkerdiş (n), wezakerdiş (n), şehtnayîş (n)

zayıflatmak: zeîf kerdene, zar kerdene, weza kerdene, şehtnayene

zayıflık: zeîfî (m), zeîfiye (m), zeîfênî (m); zarî (m), zarîye (m), zarênî (m); wezayî (m), wezayîye (m), wezayênî (m); şehtiyayeyî (m), şehtiyayeyîye (m)

Zaza: kirmanc, -e

Zazaca: kirmanckî (m)

zebra: zebr (n), zebra (m)

zehir: jehr (n), jehrî (m), zehîr (n), axû (n)

yılan zehiri: jehrîya marî (m)

zehirleme: jehrdayîş (n), jehrîdayîş (n), zehîrdayîş (n)

zehirlemek: jehr dayene, jehrî dayene, zehîr dayene

zehirlenme: jehrikîyayîş (n), jehrikewtiş (n), jehrwerdiş (n), jehrîwerdiş (n), zehîrwerdiş (n)

zehirlenmek: jehrikîyayene, jehrî kewtene, jehr werdene, jehrî werdene, zehîr werdene

zehirli: jehrin, -e; jehrîyin, -e; zehîrin, -e; axûyin, -e

zehirli sürüngenler: xijokê jehrinî (zh), xijokê axuyinî (zh)

zekâ: zîrekî (m), zeka (m)

zekâ geriliği: tepîyamendişo zihnî (n), apeymendişo zihnî (n), rotardasyono mental (n)

zeki: jîr, -e

zelzele: b. deprem

zemin katı: b. yerkatı

zencefil: zencefîl (n)

zengin: dewletî, -ye; dewlemend, -e; pêt, -e; zengîn, -e; bîyaya (m), bîyayîye (m), bîyaye (n); maldar, -e

Ne borçluyum ne zengin. (Ez ne deyndar a ne maldar/pêt/zengîn/dewlemend a.)

zenginlik: dewletîyî (m), dewletîyîye (m), dewletênî (m), dewlemendî (m), dewlemendîye (m), dewlemendênî; pêtî (m), pêtîye (m); zengînî (m), zengînîye (m), zengînênî (m); bîyayeyî (m), bîyayeyîye (m); maldarî (m), maldarîye (m)

zerdali: zerdalî (m), zerdalîye (m)

zerdali ağacı: zerdalîyêre (m)

zerre: (mecazi) hîlarê rojî (n)

zeytin: zeytune (m)

zeytin ağacı: zeytunêre (m)

zeytinyağı: zeyt (n), rûnê zeytunan (n)

zeytinyağlı dolma: dolmaya zeytine (m)
zeytinyağlı fasulye: fasulyayayê zeytinî (zh)
zımnî: sergirewî, -ye; sergirewte (n), zimnî, -ye
zımpara: zimpere (n)
zımparalama: zimperekerdiş (n)
zımparalamak: zimpere kerdene
zıplayıp koşarak tekme atmak (hayvan için): loqûzik eştene, qine weştene, lotik eştene, lortik eştene, lîntozik eştene, tîzik eştene, fincik eştene, fiştik eştene
zift: qîr (n), zift (n)
zihin: zihn (n)
zihinsel: zihnî, -ye
zihinsel engelli: astengdara zihnî (m), astengdaro zihnî (n), astengdara mentale (m), astengdaro mental (n)
zihinsel öğrenme yetersizliği: nebesîya banderbîyayîşê zihnî (m), nebesîya musayîşê mentalî (m)
zihnî: zihnî, -ye
zikzak: çîv (n)
zikzak yapmak: çîv dayene
Yol, dağın tepesinden zikzak yaparak dereye ulaşıyor. (Raye, gilê koyî ra çîv dana resena dere.)
zikzaklı: çîvin, -e
zil: zeng (n), zengil (n)
zil çalmak: zengil cinitene, zengil cenayene, zengil piro dayene
Zil çaldı. (Zengilî cinit./Zengilî cena./Zengilî da piro.)
zilyet: zîlyed, -e (huq.)
zilyetlik: zîlyedî (m)
Zimbabwe: Zîmbabwe
zimmet: zîmet (n)
zimmetine geçmek: zîmetê ... kewtene
zincir: 1)rêzile (m), zincîre (m) 2)(cezalandırmak amacıyla kişinin boynuna takılan kalın zincir) lele
altın zincir: rêzila zerrêne/zerrnêne (m), zincîra zerrêne/zerrnêne (m)
zincirleme: rêzilkî
zincirleme geçiş: vîyartişo vilêşîyaye (sn)
zincirleme tamlama: îzafeya rêzilkî (m)
zindan: zîndan (n)
zindan cezası: cezaya zîndanî (m)
zinde: b. dinç
zinde olmak: b. dinç olmak
ziraat: zîret (n)
sulu ziraat: zîreto awî (n)
ziraat bakanı: wezîra zîretî (m), wezîrê zîretî (n)
ziraat bakanlığı: wezaretê zîretî (n)
zirve: tîtik (n), nîçik (n), nîkil (n), gil (n), tap (n), tîtilik (n), tîkil (n)
ziyade: zîyade
Ziyade olsun. (1-Pê û par bo. 2-Wa zîyade bo. 3-Zîyade bo.)
Tanrı ziyade etsin/artırsın. (1-Homa zîyade biko. 2-Heq zîyade biko.)
Biz eksilttik, Tanrı ziyade etsin/artırsın. (1-Ma kêrnî kerd, Homa vêşî biko. 2-Ma kêrnî kerd, Homa zîyade biko. 3-Ma kêrnî kerd, Homa bizêdno.)
ziyafet: zîyafet (n)

ziyafet çekmek: zîyafet dayene
ziyafet vermek: zîyafet dayene
ziyan olmak: ra vayî ver kewtene
ziyaret: 1)zîyaret (n) 2)zîyaret (n), dîyar (n), dîyarî (m), dîyarîye (m), serdayîş (n)
esnaf ziyareti: zîyaretê esnafan (n)
ziyaret etme: zîyaretkerdiş (n), dîyarşîyayîş (n), dîyarmendiş (n)
ziyaret etmek: zîyaret kerdene, dîyar şîyene, dîyar mendene
zoom: zoom (n, sn)
zoom çekim: dîmenkêşîya zoomkî (sn)
zoomlama: zoomkerdiş (n, sn)
zoomlamak: zoom kerdene (sn)
zorba: zorbaz, -e; zorbe (n), zorbaye (m), zorba (m), zordar, -e; despot, -e
zorlama: 1)zorkarîye (m), zorkarî (m) 2)mecburkerdiş (n), mecburverdayîş (n) 3)zordayîş (n)
zorlamak: 1)zor dayene 2)mecbur kerdene, mecbur verdayene
zorluk: zorîye (m), zorî (m), zehmetîye (m), zehmetî (m)
zorunda bırakma: zorkarîye (m), zorkarî (m); mecburkerdiş (n), mecburverdayîş (n)
zulmetme: zulmkerdiş (n)
zulmetmek: zulm kerdene
zulüm: zulm (n)
zulümde bulunmak: zulm kerdene
zürafa: zuraf (n), zurafa (m)